

Jordbruksstatistisk årsbok 1975

Yearbook of Agricultural Statistics Utgivare: Statistiska centralbyrån

INLEDNING

TILL

Jordbruksstatistisk årsbok / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1965-.
– (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1964-.

1965-1994 framställd av Statistiska centralbyrån.

1995-1998 framställd av Livsmedelsekonomiska samarbetsnämnden, Statistiska centralbyrån.

1965-2000 med innehållsförteckning, sammanfattning samt parallelltitel på engelska: Statistical yearbook of agriculture ..., från 1975 och framåt: Yearbook of agricultural statistics. – Publiceras elektroniskt fr.o.m. 2001 på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se, och fr.o.m. 2002 även på Statistiska centralbyråns webbplats www.scb.se.

Föregångare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1913-1963.

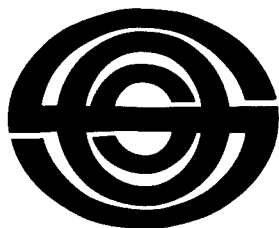
Översiktspublikationer:

Svensk jordbruksstatistik 200 år / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1999.

Jordbruket i siffror 1866-2007 / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån.
– Jönköping ; Stockholm, 2011. – (Sveriges officiella statistik).

Jordbruksstatistisk årsbok 1975. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2012.

Jordbruks- statistisk årsbok 1975

Sveriges officiella statistik
Statistiska centralbyrån
Stockholm 1975

SCBs BIBLIOTEK

77. 07 25

ÖREBRO

Yearbook of Agricultural Statistics 1975

Official Statistics of Sweden
National Central Bureau of Statistics
Stockholm 1975

Tidigare publicering

Jordbruksstatistisk årsbok har tidigare utgivits under samma namn inom serien Sveriges officiella statistik: Jordbruk med binäringar. Den första årgången av publikationen utkom 1965 och innebar en fortsättning på Jordbruk och Boskapsskötsel: 1866–1963.

Previous publication

Yearbook of Agricultural Statistics has previously been published within the series of Official Statistics of Sweden: Agriculture and fisheries. The first yearbook was published in 1965 and was a continuation of Agriculture: 1866–1963.

Published by
the National Central Bureau of Statistics, S-102 50 Stockholm

Allmänna Förlaget
ISBN 91-38-02228-1

Printed in Sweden
AB Fälth's Tryckeri Värnamo 1975

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) framlägger härmed Jordbruksstatistisk årsbok 1975. Syftet med årsboken är att ge en samlad redovisning av den svenska jordbruksstatistiken. Förutom uppgifter från SCBs egna undersökningar innehåller publikationen sålunda statistik producerad av andra myndigheter samt av institutioner, organisationer, föreningar etc.

Jordbruksstatistisk årsbok 1975 innehåller huvudsakligen uppgifter avseende kalenderåret 1974 eller produktionsåret 1973/74. På riksnivå redovisas dessutom i regel uppgifter för de fyra närmast föregående undersökningstillfällena.

Det redaktionella arbetet med publikationen, vilket har varit förlagt till avdelningen för areell statistik inom SCB, har skett i samverkan med berörda statistikproducenter. Verket vill härmed betyga sin tacksamhet för värdefullt bistånd.

Redaktionen för Jordbruksstatistisk årsbok 1975 har bestått av aktuarie Staffan Wallén och byråassistent Inger Eklund.

Under våren har SCB givit ut en bibliografi över den svenska jordbruksstatistiken 1950–1974 (Promemorior från SCB 1975:8). Bibliografin omfattar ca 700 arbeten – såväl tidigare publicerade som opublicerade – och innehåller dessutom person- och nyckelordsregister.

Stockholm i juni 1975

INGVAR OHLSSON

Knut Medin

Innehåll

Contents

3	Förord	Preface
19	Teckenförklaring	Explanation of symbols
20	Förändringar i Jordbruksstatistisk årsbok mellan 1974 och 1975	Changes in Yearbook of Agricultural Statistics between 1974 and 1975
22	Svensk-engelsk ordlista	List of terms
32	Engelsk översikt	Summary
36	1 Områdesindelningar i lantbruksstatistiken	1 Geographical divisions for agricultural statistics
40	2 Företagsstruktur. Ägoslagsfördelning m m	2 Structure of agricultural enterprises. Types of land etc.
40	2.1 Lantbrukets företagsregister	2.1 Register of enterprises in agriculture and forestry
54	2.2 Lantbruksräkningen	2.2 Census of agriculture
57	3 Befolkning och arbetskraft	3 Population and labour force
57	3.1 Folk- och bostadsräkningen	3.1 Population and housing census
61	3.2 Arbetskraftsundersökningarna	3.2 Labour force surveys
62	3.3 Lantbrukets företagsregister	3.3 Register of enterprises in agriculture and forestry
66	3.4 Jordbruksinventeringen	3.4 Agricultural survey
68	3.5 Löneförhållandena för lantarbetare	3.5 Wages of farm workers
72	3.6 Arbetskraften i skogsbruket	3.6 Labour force in forestry
75	3.7 Lantbrukarnas sysselsättning utanför brukningsenheten	3.7 Holders' employment outside their holdings
78	3.8 Yrkesskador inom jordbruk m m, som drabbat anställd arbetskraft	3.8 Injuries in agricultural work for hired labour
80	4 Fastigheter och byggnader	4 Real estates and buildings
80	4.1 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden	4.1 Assessed values of agricultural real estates
84	4.2 Jordbruksfastigheternas priser	4.2 Market prices of agricultural real estates

92	4.3 Byggnadsverksamheten	4.3 Building activity
95	4.4 Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader	4.4 Agricultural building cost index
96	4.5 Systemtäckdikning	4.5 Systematically under-drained arable land
98	4.6 Ladugårdsbeståndet vid företag med mjölkproduktion	4.6 Number of cowsheds at holdings with milk production
100	5 Maskiner och anläggningar m m	5 Machinery and plants etc.
100	5.1 Lantbruksräkningen	5.1 Census of agriculture
102	5.2 Traktorernas användningsområden m m	5.2 Tractor uses
103	5.3 Jordbruksinventeringen	5.3 Agricultural survey
106	5.4 Jordbrukets inköp av maskiner, redskap m m	5.4 Purchases of machines, tools etc. by the agricultural sector
108	6 Förnödenheter	6 Requisites
108	6.1 Förbrukningen av handelsgödsel	6.1 Consumption of fertilizers
109	6.2 Förbrukningen av vätnäringsämnen i handelsgödsel	6.2 Application of plant nutrient in fertilizers
112	6.3 Förbrukningen av fodermedel	6.3 Consumption of feeding stuffs
114	6.4 Inköpen av växtskyddsmedel m m	6.4 Purchases of pesticides etc.
117	7 Växtodling. Vegetabilisk produktion	7 Crop farming. Vegetable production
117	7.1 Lantbrukets företagsregister	7.1 Register of enterprises in agriculture and forestry
121	7.2 Lantbruksräkningen	7.2 Census of agriculture
124	7.3 Årsväxtrapporteringen	7.3 Crop outlook reports
129	7.4 De objektiva skördeuppskattningarna	7.4 Objective crop yield surveys
135	7.5 Skörd av spannmål och slättervall inom olika storleksgrupper	7.5 Yield of grain and ley in different size groups
137	7.6 Totalskörden av spannmål, slättervall och potatis	7.6 Total harvest of grain, ley and potatoes
146	7.7 Förmalningen av spannmål. Producentpriserna på vegetabilieprodukter m m	7.7 Milling of grain. Producers' price of vegetable products etc.
148	7.8 Oljeväxtodling	7.8 Cultivation of oleiferous plants
150	7.9 Sockerbetsodling	7.9 Cultivation of sugar beets
150	7.10 Trädgårdsodling	7.10 Horticultural cultivation
155	7.11 Statsplomberingen av utsäde	7.11 Official inspection of seed
156	7.12 Utsädesmängderna för spannmål	7.12 Quantities of grain seed
156	7.13 Höstsådda arealer	7.13 Autumn-sown areas
159	7.14 Odlingen av olika spannmålssorter	7.14 Cultivation of various species of grain

6 Innehåll

159	7.15 Skördesättet för spannmål	7.15 Methods of grain harvesting
166	7.16 Bröd- och fodersädens kvalitet	7.16 Quality of bread and coarse grain
168	7.17 Arealer av vallfrö	7.17 Areas of ley for seeds
168	7.18 Slåttervallarnas åldersfördelning och avkastning	7.18 Area and yield within different age groups of ley
171	7.19 Höskördens kvalitet	7.19 Botanical quality of hay
172	7.20 Bärningsmetoder för slåttervall och potatis	7.20 Methods of ley and potato harvesting
172	7.21 Arealer av olika potatis-sorter	7.21 Area of various species of potatoes
177	7.22 Potatisarealens fördelning och avkastning	7.22 Yield and area of potatoes on cultivations of different size
177	7.23 Odlingsteknik vid större matpotatisodlingar	7.23 Cultivation techniques used in the production of table potatoes
181	7.24 Så- och skördetidpunkter, växtperiodens längd samt skördeavkastning efter såtidpunkt	7.24 Dates for sowing and harvesting, growing time and yield per hectare on areas with different sowing date
188	7.25 Jordbrukets skördeskadskydd	7.25 Crop insurance
194	8 Husdjursskötsel. Animalisk produktion	8 Livestock farming. Animal production
194	8.1 Lantbrukets företagsregister	8.1 Register of enterprises in agriculture and forestry
207	8.2 Jordbruksinventeringen	8.2 Agricultural survey
209	8.3 Mjölkboskapskontrollen	8.3 Milk recording
211	8.4 Mjolkproduktionen och dess användning	8.4 Production and use of milk
213	8.5 Mejerihanteringen. Producentpriset på mjölk	8.5 Dairying. Producers' price on milk
216	8.6 Antalet galtar och betäckta suggor	8.6 Numbers of boars and covered sows
218	8.7 Svinstamkontrollen	8.7 Pig progeny testing
220	8.8 Suggkontrollen	8.8 Sow litter recording
224	8.9 Svinlaktens omfattning	8.9 Slaughter of pigs
225	8.10 Fårkontrollen	8.10 Sheep breeding control
227	8.11 Hästpremieringen	8.11 Awarding of prizes to horses
228	8.12 Produktionen av kött och fläsk. Producentpriserna på slaktdjur	8.12 Meat production. Producers' price on carcasses
230	8.13 Äggproduktionen. Producentpriset på ägg	8.13 Egg production. Producers' price on eggs
231	9 Konsumtion av födo- och njutningsämnen	9 Food consumption
234	10 Utrikeshandel	10 Foreign trade

238	11 Jordbruksekonomiska uppgifter	11 Agricultural economics
238	11.1 Jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter m m	11.1 Assessed incomes and expenditures etc. of farmers
249	11.2 Den jordbruksekonomiska undersökningen	11.2 Farm economic investigation
257	11.3 Inkomsterna av jordbruksfastighet samt inkomstfördelningen för inkomsttagare inom jordbruk m m	11.3 Income of agricultural real estates and distribution of the incomes of the income-earners in agriculture etc.
264	11.4 Jordbrukets prisindex	11.4 Agricultural price indices
267	11.5 Jordbrukets kreditmarknad	11.5 Agricultural credit market
269	11.6 Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna	11.6 Agricultural sector product
272	12 Statliga rationaliseringsinsatser	12 Government rationalization measures
279	13 Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse	13 Farmers' co-operative associations
282	14 Lantbruksundervisningen	14 Agricultural training
287	15 Internationella uppgifter	15 International statistics
295	Bilagor	Appendices
300	Sakregister	Alphabetical index

Tabeller*Företagsstruktur. Ägoslagsfördelning*

44	1. Antal ägda och arrenderade företag, åkerarealen på dessa samt arealen av olika ägoslag den 26 juni 1974
46	2. Antal företag inom olika storleksgrupper samt åkerarealen på dessa företag den 26 juni 1974
48	3. Antal företag samt arealen åker på dessa fördelade efter företagarekategori år 1974
50	4. Antal företag med mer än 100 hektar åker inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974

Tables*Structure of agricultural enterprises. Types of land*

1. Number of owned and leased holdings, the area of arable land on these holdings and the area of different types of land on June 26th, 1974
2. Number of holdings in different size groups and the area of arable land on these holdings on June 26th, 1974
3. Number of holdings and the area of arable land on these holdings distributed according to the category of holder in 1974
4. Number of holdings with more than 100 hectares of arable land in different size groups on June 26th, 1974

51	5. Procentuell fördelning av åkerarealen inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974	5. Percentage distribution of the area of arable land on June 26th, 1974
52	6. Antal företag inom olika storleksgrupper efter skogsmarksarealen samt arealen skogsmark vid dessa företag den 26 juni 1974	6. Number of holdings by area of forest land and the area of forest land on these holdings on June 26th, 1974
55	7. Antal företag samt åkerarealen och skogsmarksarealen på dessa fördelade efter åker- resp skogsmarksarealens storlek den 24 juni 1971	7. Number of holdings, area of arable and forest land in different size groups by the area of arable and forest land respectively on June 24th, 1971
56	8. Skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier den 24 juni 1971	8. Area of forest land distributed by category of holder on June 24th, 1971
<i>Befolkning och arbetskraft</i> <i>Population and labour force</i>		
58	9. Folkmängdens fördelning på glesbygd och tätort år 1970	9. Distribution of the population by sparsely populated and built-up areas in 1970
59	10. Förvärsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m och samtliga näringsgrenar år 1970	10. Economically active population in agriculture, forestry etc. and all branches of industry in 1970
60	11. Förvärsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m fördelade efter ålder och län år 1970	11. Economically active population in agriculture, forestry etc. distributed by age and county in 1970
61	12. Förvärsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m samt dennas procentuella andel av den totala förvärsarbetande befolkningen år 1974	12. Economically active population in agriculture, forestry etc., and its proportion of the total economically active population in 1974
63	13. Jordbrukarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper och produktionsområden den 26 juni 1974	13. Age distribution of holders with holdings in different size groups and production areas on June 26th, 1974
64	14. Antal företag och antal kor fördelade efter enskilda företagares ålder samt kobesättingarnas storlek den 26 juni 1974	14. Number of holdings and number of cows distributed by age of holders and size of cow-stocks on June 26th, 1974
65	15. Antal sysselsatta i jordbruket fördelade på företagare och företagares familjemedlemmar samt lejd arbetskraft den 26 juni 1974	15. Number of employed in agriculture distributed by holders and holders' families and hired labour on June 26th, 1974
67	16. Antal arbetstimmar i jordbruk utförda av företagare, företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1972	16. Number of hours worked in agriculture by holders, holders' families and hired labour in 1972

68	17. Antal arbetstimmar i skogsbruk utförda av företagare, företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1972	17. Number of hours worked in forestry by holders, holders' families and hired labour in 1972
70	18. Genomsnittliga timförtjänster och timförtjänsternas spridning för lantarbetare andra kvartalet 1974	18. Average hourly earnings and the variation of hourly earnings for agricultural workers 2nd quarter, 1974
71	19. Genomsnittliga timförtjänster och timförtjänsternas sammansättning för lantarbetare andra kvartalet 1974	19. Average hourly earnings and the composition of the hourly earnings for agricultural workers 2nd quarter, 1974
72	20. Lantarbetarnas åldersfördelning andra kvartalet 1974	20. Age distribution of agricultural workers 2nd quarter, 1974
73	21. Skogsmarksarealen vid företag i storskogsbruket och enskilt skogsbruk år 1971	21. Area of forest land in large-scale forestry and private forestry in 1971
74	22. Antal arbetstimmar i enskilt skogsbruk fördelade efter arbetskraftskategori samt antal arbetstimmar i storskogsbruket år 1973	22. Number of worked hours in private forestry distributed by labour category and number of worked hours in large-scale forestry in 1973
76	23. Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten åren 1961, 1966 och 1971	23. Holders' work outside their holdings in 1961, 1966 and 1971
76	24. Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter brukarnas ålder	24. Holders' employment outside their holdings distributed by age of holders in 1971
77	25. Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter åkerarealens storlek resp antalet nötkreatur	25. Holders' employment outside their holdings in 1971 distributed by size of arable land and number of cattle
77	26. Jordbrukarnas totala arbetsinsats fördelad på olika verksamhetsgrenar år 1971	26. Holders' total work in different activities in 1971
78	27. Antal olycksfall och dödsfall i jordbruk m m, som har drabbat anställd arbetskraft, fördelade på arbetsmoment åren 1971-1973	27. Number of accidents and fatalities in agricultural work for hired labour distributed at working moments in 1971-1973
79	28. Skadade kroppsdelar vid inträffade olycksfall i jordbruket år 1973. Lejd arbetskraft	28. Injured parts of the body at accidents in agricultural work in 1973. Hired labour
<i>Fastigheter och byggnader</i> <i>Real estates and buildings</i>		
81	29. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden och antal taxeringsenheter enligt fastighetstaxeringen år 1974	29. Assessed values of agricultural real estates and number of assessed units according to the assessment of real estate in 1974
82	30. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden fördelade efter ägarekategori enligt fastighetstaxeringen år 1974	30. Assessed values of agricultural real estates by owner category according to the assessment of real estate in 1974

83	31. Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden i kronor per hektar åker resp skog samt antal taxeringsenheter enligt den allmänna fastighetstaxeringen år 1970	31. Assessed values of agricultural real estates in Swedish kronor per hectare and number of assessed units according to the general assessment of real estate in 1970
85	32. Antal representativa köp, köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter år 1973	32. Number of representative purchases, market prices and assessed values of agricultural real estates in 1973
86	33. Köpeskillingar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter fördelade efter taxeringsvärde år 1973	33. Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates distributed by the assessed values in 1973
88	34. Köpeskillingar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter inom olika storleksgrupper år 1973	34. Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates by different size groups in 1973
90	35. Köpeskillingar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter efter köpare- och säljarkategorier åren 1972 och 1973	35. Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates by categories of buyers and sellers in 1972 and 1973
91	36. Antal köp, köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter år 1973. Släktköp	36. Number of purchases, market prices and assessed values of agricultural real estates in 1973. Purchase by relatives
93	37. Antal nybyggda djurstallar och medelytan i dessa samt antal nybyggda lagerlokaler år 1972	37. Number of new buildings for livestock, the average area in new buildings for livestock and the number of new storehouses in 1972
94	38. Antal djurplatser i ny- och tillbyggda djurstallar år 1972	38. Number of animal places in new and extended buildings for livestock in 1972
95	39. Antal nybyggda djurstallar, lagerlokaler och växthus samt byggnadssätt och genomförande år 1971–1972	39. Number of new buildings for livestock, storehouses and greenhouses and holders' and contractors' work in new buildings in 1971–1972
96	40. Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader åren 1970–1974	40. Agricultural building cost index in 1970–1974
97	41. Täckdikningens omfattning på ägd respektive arrenderad åkerareal år 1973	41. Extent of underdrainage on owned area and area held on lease in 1973
99	42. Ladugårdarnas ålder vid olika besättningsstorlek år 1972	42. Age of cowsheds distributed by size of stock in 1972
	<i>Maskiner och anläggningar m m</i>	<i>Machinery and plants etc.</i>
101	43. Antal brukningsenheter med olika slag av anläggningar den 24 juni 1971	43. Number of holdings with different types of plants on June 24th, 1971

102	44. Antal registrerade traktorer inom olika användningsområden med procentuell fördelning efter drivmedelsslag den 31 december 1966	44. Number of registered tractors in various uses and a percentage distribution by kind of motor fuel on December 31st, 1966
104	45. Antal maskiner och cisterner samt cisternvolym inom jordbruket den 1 mars 1973	45. Number of machines and cisterns and the volume of cisterns in the agricultural sector on March 1st, 1973
105	46. Drivmedelsförbrukningen inom jordbruket år 1972	46. Consumption of motor fuel by the agricultural sector in 1972
107	47. Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1969–1973	47. Purchases of machinery and tools by the agricultural sector in 1969–1973
107	48. Antal till jordbruket levererade traktorer, genomsnittlig effekt samt medelpris per traktor åren 1969–1973	48. Number of tractors delivered to the agricultural sector, their average capacity and average price in 1969–1973
	<i>Förnödenheter</i>	<i>Requisites</i>
108	49. Inhemsk förbrukning av handelsgödselmedel åren 1969/70–1973/74	49. Domestic consumption of fertilizers in 1969/70–1973/74
109	50. Priser på vissa slag av handelsgödselmedel åren 1969/70–1973/74 samt 1970–1974	50. Prices of certain types of fertilizers in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
110	51. Förbrukningen av kväve, fosfor och kalium till olika grödor inom jordbruket år 1971	51. Application of nitrogen, phosphorus and potassium to different crops in the agricultural sector in 1971
113	52. Produktion av foderblandningar för olika djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar åren 1969/70–1973/74	52. Production of feeding stuff mixtures for different kinds of domestic animals and the raw materials included in these mixtures in 1969/70–1973/74
114	53. Beräknad förbrukning av fodermedel åren 1969/70–1973/74	53. Estimated consumption of certain types of feeding stuffs in 1969/70–1973/74
115	54. Jordbrukets totala inköp av växtskyddsmedel m m åren 1969–1973	54. Total purchases of pesticides etc. by the agricultural sector in 1969–1973
116	55. Trädgårdsbrukets totala inköp av växtskyddsmedel åren 1969–1973	55. Total purchases of pesticides by the horticultural sector in 1969–1973
	<i>Växtodling. Vegetabilisk produktion</i>	<i>Crop farming. Vegetable production</i>
118	56. Åkerjordens användning år 1974	56. Use of arable land in 1974
120	57. Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974	57. Use of arable land in different size groups on June 26th, 1974

12 Innehåll

121	58. Arealer för olika växtslag i procent av hela åkerarealen åren 1965–1974	58. Acreages for different crops in per cent of the total area of arable land in 1965–1974
122	59. Antal brukningsenheter med odling av olika grödor år 1971	59. Number of holdings with cultivation of different kinds of crops in 1971
123	60. Genomsnittlig areal av olika grödor per brukningsenhet år 1971	60. Average acreage per holding for different kinds of crops in 1971
124	61. Procentuell andel upplöjd areal intill mitten av maj 1974	61. Percentage of area ploughed by the middle of May, 1974
125	62. Medeltal av sifferomdömen i maj 1974 för övervintringen	62. Averages of the assessments of the wintering in May, 1974
126	63. Medeltal av sifferomdömen i juli 1974 för skördeut-sikterna	63. Averages of the assessments of the harvest prospects in July, 1974
127	64. Medeltal av sifferomdömen i oktober 1974 för skördeutfallet	64. Averages of the assessments of the harvest outcome in October, 1974
128	65. Antal församlingar efter upp-gift i oktober om skördens kvali-tet år 1974	65. Number of parishes by the report on the quality of the harvest in 1974
133	66. Biologisk skörd år 1974	66. Biological yield in 1974
134	67. Bärgad skörd år 1974	67. Actual yield in 1974
136	68. Biologisk skörd av spannmål och slättervall inom olika stor-leksgrupper år 1974	68. Biological yield of grain and ley per hectare in different size groups of holdings in 1974
138	69. Total skörd av spannmål, slättervall och potatis åren 1971–1974	69. Total harvest of grain, ley and potatoes in 1974
147	70. Jordbrukarnas leveranser av spannmål, återförsålt utsäde, för-malning, leveranser av mjöl samt lager av vete och råg åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	70. Farmers' deliveries of grain, resold grain seed, grinding, deliv-eries of flour, and storage of wheat and rye in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
147	71. Producentpriser på spannmål, vallhö, fabrikspotatis och socker-betor samt partipris på mat-potatis åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	71. Producers' prices on grain, hay, potatoes for processing, sugar beets and wholesale price of table potatoes in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
148	72. Oljeväxtodlingen år 1974	72. Cultivation of oleiferous plants in 1974
150	73. Sockerbetsodlingen år 1974	73. Cultivation of sugar beets in 1974
152	74. Antal företag med odling av trädgårdsväxter samt växthus-och bänkgårdsyta och areal fri-landsodling vid dessa företag år 1974	74. Number of enterprises with horticultural production, areas of greenhouses, frames and cultivation on open ground on these enterprises in 1974
153	75. Odlingen av olika träd-gårdsväxter på friland år 1971	75. Cultivation of horticultural plants on open ground in 1971
154	76. Odlingen av olika träd-gårdsväxter i växthus och bänk-gård år 1971	76. Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames in 1971

156	77. Total kvantitet statsplomberat utsäde år 1973/74	77. Total quantity of sealed seed in 1973/74
157	78. Utsädesmängderna för spannmål år 1965	78. Quantities of grain seed in 1965
158	79. Höstsådda arealer år 1974	79. Autumn-sown acreages in 1974
160	80. Spannmålsarealens fördelning på olika sorter år 1973	80. Acreage of grain by varieties in 1973
164	81. Spannmålsarealens fördelning efter skördesätt år 1973	81. Acreage of grain by method of harvesting in 1973
166	82. Den levererade brödsädens fördelning på olika kvalitetsgrupper åren 1973–1974	82. Delivered bread grain by quality groups in 1973–1974
167	83. Den totala bröd- och fodersädens medelhektolitervikt och medelproteinhalt åren 1971–1974	83. The average weight per hectolitre and average value of protein content in the total crop of bread and coarse grain in 1971–1974
167	84. Arealer för skörd av vallfrö år 1974	84. Areas cultivated as ley for seeds in 1974
169	85. Arealen slåttervall fördelad på olika åldersgrupper år 1974	85. Area of ley distributed on different age groups in 1974
170	86. Biologisk första skörd från slåttervallar av olika ålder år 1974	86. Biological yield of ley of various ages in 1974
171	87. Höskördens kvalitet år 1974	87. Quality of the hay harvest in 1974
173	88. Arealen slåttervall fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1973	88. Area of ley distributed by different methods of harvesting in 1973
174	89. Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1973	89. Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by different methods of harvesting in 1973
175	90. Arealen matpotatis fördelad på olika sorter år 1973	90. Area of table potatoes distributed on different varieties in 1973
176	91. Arealen fabrikspotatis fördelad på olika sorter år 1973	91. Area of potatoes for processing distributed on different varieties in 1973
178	92. Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter odlingens storlek åren 1972 och 1973	92. Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by size of cultivations in 1972 and 1973
179	93. Biologisk skörd av mat- resp fabrikspotatis vid odlingar av olika storlek åren 1972 och 1973	93. Biological yield of table potatoes and potatoes for processing on cultivations in different size groups in 1972 and 1973
180	94. Arealen matpotatis i hektar, bevattnad och obevattnad areal, olika jordarter samt markkarterad areal i procent år 1973	94. Area of table potatoes in hectares, irrigated and not-irrigated area, different types of soil and area made up on soil map in percent in 1973

182 95. Mediantidpunkt för sådd av spannmål och sättning av potatis åren 1970–1973   183 96. Mediantidpunkt för skörd av spannmål, slåttervall och potatis åren 1970–1973   184 97. Växtperiodens genomsnittliga längd för olika grödor åren 1969–1973 samt respektive grödas areal med procentuell fördelning på olika långa växtperioder år 1973   186 98. Biologisk skörd av vissa grödor på arealer med olika såtidpunkt år 1973   192 99. Resultat av ersättningsberäkningarna för 1974 års skörd   193 100. Procentuell fördelning på län av antal ersättningar och ersättningsbelopp åren 1970–1974
<p><i>Husdjursskötsel. Animalisk produktion</i></p> <p>195 101. Antal husdjur inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974</p> <p>196 102. Antal husdjur den 26 juni 1974</p> <p>198 103. Antal företag med nötkreatur den 26 juni 1974 fördelade efter antalet kor samt antal nötkreatur vid dessa besättningar</p> <p>200 104. Antal företag med svin den 26 juni 1974 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal svin vid dessa besättningar</p> <p>202 105. Antal företag med får den 26 juni 1974 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal tackor och baggar vid dessa besättningar</p> <p>204 106. Antal företag med höns den 26 juni 1974 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal höns vid dessa besättningar</p> <p>205 107. Beräknat antal nötkreatursenheter den 24 juni 1971</p> <p>206 108. Antal husdjur per 100 hektar åker den 26 juni 1974</p> | <p>95. Median date for grain sowing and potato setting in 1970–1973</p> <p>96. Median date for harvesting grain, ley and potatoes in 1970–1973</p> <p>97. Average number of days between sowing and harvesting in 1969–1973 and distribution of the acreage by time interval between sowing and harvesting in 1973</p> <p>98. Biological yield per hectare on acreages with different sowing date in 1973</p> <p>99. Results of the compensation calculations for the harvest in 1974</p> <p>100. Percentage distribution by counties of the number of compensations and the amount of compensation in 1970–1974</p>
<p><i>Livestock farming. Animal production</i></p> <p>101. Number of livestock in different size groups on June 26th, 1974.</p> <p>102. Number of livestock on June 26th, 1974</p> <p>103. Number of holdings with cattle distributed by number of cows and number of cattle on these holdings on June 26th, 1974</p> <p>104. Number of holdings with pigs distributed by size of the stocks and number of pigs on these holdings on June 26th, 1974</p> <p>105. Number of holdings with sheep distributed by size of the stocks and number of ewes and rams on these holdings on June 26th, 1974</p> <p>106. Number of holdings with poultry distributed by size of the stocks and number of poultry on these holdings on June 26th, 1974</p> <p>107. Number of units of cattle on June 24th, 1971</p> <p>108. Number of livestock per 100 hectares of arable land on June 26th, 1974</p> |
|--|--|

208	109. Antal husdjur i mars åren 1969–1973	109. Number of livestock in March 1969–1973
210	110. Resultat från den officiella mjölkboskapskontrollen år 1973/74	110. Results of the milk recording in 1973/74
211	111. Antal mjölkboskapsbesättningar och kor i officiell kontroll kontrollåret 1973/74	111. Number of stocks and cows in the public milk recording in 1973/74
212	112. Totala mjölkproduktionen och dess användning åren 1958–1970	112. Total production of milk and its uses in 1958–1970
212	113. Mjölkproduktionen och dess användning inom olika storleksgrupper år 1970	113. Production of milk and its uses in different size groups of holdings in 1970
213	114. Mjölkproduktionens storlek inom produktionsområden åren 1958–1970	114. Milk production by production areas in 1958–1970
214	115. Antal mejerier och mejerileverantörer samt vid mejerier invägd mjölk och medelinvägning per leverantör inom olika föreningar m m år 1974	115. Number of dairies and suppliers, weight of delivered milk and average weight of delivered milk per supplier in different associations etc in 1974
215	116. Antal mejerier och mejerileverantörer, vid mejerier invägd mjölk, mejerimjölkens medelfetthalt, användning av invägd mjölk samt pris på mejeri- och konsumtionsmjölk åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	116. Number of dairies and suppliers to dairies, weight of delivered milk, average fat content of dairy milk, uses of dairy milk and the price of dairy and fluid milk in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
215	117. Mejeriproduktion och produktion av mjölkpulver åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	117. Dairy production and production of milk powder in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
217	118. Antal betäckta suggor månadsvis och årsmedeltal för antalet tjänstbara galtar år 1974	118. Number of covered sows each month and average number of boars in 1974
219	119. Svinstamkontrollens omfattning samt medeltal av uppnådda resultat kontrollåren 1969/70–1973/74	119. Scope of the pig progeny testing and averages of the test results in 1969/70–1973/74
221	120. Antal besättningar i suggkontroll kontrollåret 1973/74	120. Number of herds in the sow litter recording in 1973/74
222	121. Resultat från den databearbetade suggkontrollen kontrollåret 1973/74	121. Results of the sow litter recording in 1973/74
224	122. Totala antalet slaktade svin åren 1965–1971	122. Total number of slaughtered pigs in 1965–1971
225	123. Svinslaktens fördelning på olika storleksgrupper åren 1965–1971	123. The distribution of the pig-slaughter on different size groups of holdings in 1965–1971
225	124. Svinslaktens fördelning på produktionsområden åren 1965–1971	124. The distribution of the pig-slaughter on production areas in 1965–1971

226	125. Resultat från fårkontrollen år 1974	125. Results of the sheep breeding control in 1974
227	126. Antal premierade hästar, beslutade belöningar m m år 1974	126. Number of awarded horses, awards given etc. in 1974
228	127. Antal besiktigade slaktkroppar åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	127. Number of inspected carcasses in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
229	128. Produktion av kött och fläsk åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	128. Meat production in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
229	129. Priser på slaktdjur åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	129. Prices on carcasses in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
230	130. Beräknad total produktion av ägg, partihandelns invägnings av svenska ägg samt parti-pris på ägg åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974	130. Estimated production of eggs, wholesalers' purchases and price on eggs in 1969/70–1973/74 and 1970–1974
	<i>Konsumtion av födo- och njutningsämnen</i>	<i>Food consumption</i>
232	131. Konsumtion av födo- och njutningsämnen åren 1970–1974	131. Food consumption in 1970–1974
	<i>Utrikeshandel</i>	<i>Foreign trade</i>
235	132. Importen av livsmedel åren 1970–1974	132. Imports of foodstuffs in 1970–1974
236	133. Exporten av livsmedel åren 1970–1974	133. Exports of foodstuffs in 1970–1974
237	134. Utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter åren 1970–1974	134. Foreign trade in agricultural products in 1970–1974
	<i>Jordbruksekonomiska uppgifter</i>	<i>Agricultural economics</i>
241	135. Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder åren 1972 och 1973	135. Holders' assessed incomes, expenditures, net receipts, assets and liabilities in 1972 and 1973
243	136. Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden, hela riket och storleksgrupper år 1973. Per brukningsenhet	136. Holders' cash incomes and expenditures etc. in production areas, whole of Sweden and size groups in 1973. Per holding
247	137. Jordbrukarnas taxerade nettointäkter m m per brukningsenhet år 1973	137. Holders' assessed net receipts etc., per holding in 1973
248	138. Jordbrukarnas taxerade tillgångar och skulder samt nettoförmögenhet per brukningsenhet år 1973	138. Holders' assessed assets and liabilities, and net capital, per holding in 1973
252	139. Intäkter och kostnader i jordbruket år 1972. Per 10 hektar åker	139. Receipts and costs per 10 hectares of arable land in 1972

254	140. Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1972. Per brukningsenhet	140. Holders' assets and liabilities, per holding on December 31st, 1972
256	141. Jordbrukarfamiljens inkomst år 1972. Per brukningsenhet	141. Net income of farming families, per holding in 1972
259	142. Inkomst av jordbruksfastighet enligt taxeringen till statlig inkomstskatt inkomståret 1973	142. Income of agricultural real estates according to the assessment in 1973
260	143. Inkomsttagare inom jordbruk med binärningar fördelade efter yrkesställning år 1973	143. Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by employment status in 1973
261	144. Inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet fördelade efter kön och ålder år 1973	144. Income-earners with income of agricultural real estate distributed by sex and age in 1973
262	145. Inkomst av jordbruksfastighet med inkomsttagarna fördelade efter yrkesställning åren 1972 och 1973	145. Income of agricultural real estate with income-earners distributed by employment status in 1972 and 1973
263	146. Inkomsttagare inom jordbruk med binärningar fördelade efter sammanräknad inkomst och yrkesställning år 1973	146. Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by total income and employment status in 1973
266	147. Jordbrukets prisindex åren 1969/70–1973/74	147. Agricultural price indices in 1969/70–1973/74
267	148. Kreditgivning till enskilda jordbrukare åren 1970–1974	148. Credit extended to private holders in 1970–1974
268	149. Föreningsbanksrörelsens utlåning till enskilda jordbrukare åren 1970–1974	149. Lending by co-operative banks to private holders in 1970–1974
268	150. Sparbankernas utlåning till enskilda jordbrukare åren 1970–1974	150. Lending by savingsbanks to private holders in 1970–1974
269	151. Statens lån till enskilda jordbrukare budgetåren 1969/70–1973/74	151. Government loans to private holders in 1969/70–1973/74
270	152. Förädlingsvärdet inom jordbruk m m och bruttonationalprodukten till faktorpris med fördelning på faktorinsatser åren 1969–1973	152. Agricultural value added and gross domestic product at factor prices and distributed by factor incomes in 1969–1973
271	153. Jordbrukets m m och skogsbrukets bidrag till bruttonationalprodukten åren 1950–1973. Löpande priser	153. Contribution to the gross domestic product by agriculture etc. and forestry in 1950–1973. Current prices

Statliga rationaliseringsinsatser

275	154. Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m åren 1970–1974
-----	--

Government rationalization measures

154. Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in 1970–1974
--

276	155. Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m år 1974. Länsuppgifter	155. Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in 1974
277	156. Statligt stöd till anläggningar m m i samband med särskild rationalisering (SR) år 1974	156. Government support for special rationalization measures on certain holdings in 1974
277	157. Antal storleksrationaliserade brukningsenheter i enskild ägo inom olika storleksgrupper efter ägd areal före åtgärd samt rationaliseringens effekt år 1974	157. Number of rationalized holdings in private ownership in different size groups by owned acreage before support and the effect of the rationalization in 1974
278	158. Lantbruksnämndernas fastighetsinnehav år 1974	158. Real estate holding of county agricultural boards in 1974
	<i>Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse</i>	<i>Farmers' co-operative associations</i>
280	159. Antal medlemmar m m inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1969–1973	159. Number of members etc. in agricultural economic associations in 1969–1973
281	160. Omsättningsvärden inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1969–1973	160. Turnover values in agricultural economic associations in 1969–1973
	<i>Lantbruksundervisningen</i>	<i>Agricultural training</i>
285	161. Antal närvarande och avgångna elever vid gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer samt specialkurser närliggande dessa linjer läsåret 1972/73–1973/74	161. Number of attending and graduating pupils at the agricultural and forest lines and connected courses of integrated upper secondary school in 1972/73–1973/74
285	162. Antal närvarande elever under höstterminen 1973 och examinerade elever läsåret 1973/74 vid viss eftergymnasial utbildning	162. Number of attending pupils in the autumn term of 1973 and examined pupils in 1973/74 at certain third level education
286	163. Antal närvarande och avgångna elever vid vissa högskolor åren 1972/73–1973/74	163. Number of attending and graduating pupils at certain university-level colleges in 1972/73–1973/74
286	164. Totalantal registrerade doktorander, forskningsstuderande och licentiander vid vissa högskolor höstterminen 1973	164. Total number of registered students working for a doctor's degree, for post-graduate tuition and licentiate examination at certain university-level colleges in autumn term 1973

Internationella uppgifter

- 288 165. Ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag inom olika länder
- 289 166. Åkerarealens användning inom olika länder år 1971
- 290 167. Totalskördens storlek inom olika länder åren 1971 och 1972
- 292 168. Antal husdjur inom olika länder år 1970/71
- 293 169. Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk med binäringar samt dennas andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen inom olika länder år 1970

International statistics

165. Areas of different types of land in different countries
166. Use of arable land in different countries in 1971
167. Total harvest in different countries in 1971 and 1972
168. Number of livestock in different countries in 1970/71
169. Economically active population in agriculture and subsidiary enterprises and its proportion of the total economically active population in different countries in 1970

**Tecken-
förklaring**

Explanation of
symbols

- » Upprepning
- ~ Intet finns att redovisa
- 0 } Mindre än $\left\{ \begin{matrix} 0,5 \\ 0,05 \end{matrix} \right\}$ av enheten
- 0,0 }
- .. Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges
- Uppgift kan ej förekomma

- Repetition
- Magnitude nil
- Magnitude less than half of unit employed
- Data not available
- Category not applicable

Förändringar i Jordbruksstatistisk årsbok mellan 1974 och 1975

Tabellernas motsvarighet i Jordbruksstatistisk årsbok 1974

Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1975	Mot- svarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1974	Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1975	Mot- svarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1974	Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1975	Mot- svarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1974	Tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1975	Mot- svarande tabell i Jordbruks- statistisk årsbok 1974
1	1	46	44	91	—	136	133
2	2,3	47	45	92	90	137	134
3	4	48	46	93	91	138	135
4	5	49	47	94	—	139	139
5	6	50	48	95	92	140	140
6	7	51	49	96	93	141	141
7	8	52	50	97	94	142	142
8	9	53	51	98	95	143	143
9	10	54	52	99	96	144	144
10	11	55	53	100	97	145	145
11	—	56	54	101	98	146	146
12	12	57	55	102	99	147	147
13	13	58	56	103	100	148	148
14	14	59	57	104	101	149	149
15	15	60	58	105	102	150	150
16	16	61	59	106	103	151	151
17	17	62	60	107	104	152	152
18	18	63	61	108	105	153	153
19	19	64	62	109	106	154	154
20	20	65	63	110	107	155	155
21	21	66	64	111	108	156	156
22	22	67	65	112	109	157	157
23	23	68	66	113	110	158	158
24	24	69	67	114	111	159	159
25	25	70	68	115	112	160	160
26	26	71	69	116	113	161	162
27	27	72	70	117	114	162	—
28	—	73	71	118	115	163	161
29	28	74	72	119	116	164	—
30	29	75	73	120	117	165	163
31	30	76	74	121	118	166	164
32	31	77	75	122	119	167	165
33	32	78	76	123	120	168	166
34	33	79	77	124	121	169	167
35	34	80	78	125	122		
36	35	81	79	126	123		
37	36	82	80	127	124		
38	—	83	81	128	125		
39	37	84	82	129	126		
40	38	85	83	130	127		
41	39	86	84	131	128		
42	40	87	85	132	129		
43	41	88	87	133	130		
44	42	89	88	134	131		
45	43	90	89	135	132		

Nya avsnitt

- 7.23 Odlingsteknik vid större matpotatisodlingar

Förändrade avsnitt

Avsnitt, där det endast skett små förändringar, har ej medtagits.

- 7.19 Höskördens kvalitet
8.6 Antalet galtar och betäckta suggor
8.8 Suggkontrollen
8.10 Fårkontrollen
14 Lantbruksundervisningen

Nya tabeller

- 11 Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m fördelade efter ålder och län år 1970
28 Skadade kroppsdelar vid inträffade olycksfall i jordbruket år 1973. Lejd arbetskraft
38 Antal djurplatser i ny- och tillbyggda djurstallar år 1972
91 Arealen fabrikspotatis fördelad på olika sorter år 1973. Procent
94 Arealen matpotatis i hektar, bevattnad och obevattnad areal, olika jordarter samt markkarterad areal i procent år 1973

- 162 Antal närvarande elever under höstterminen 1973 och examinerade elever läsåret 1973/74 vid viss eftergymnasial utbildning
163 Totalantal registrerade doktorander, forskningsstuderande och licentiander vid vissa högskolor höstterminen 1973

Tabeller som utgått

Tabellnumren hänför sig till Jordbruksstatistisk årsbok 1974

- 3 Åkerarealen inom olika storleksgrupper den 26 juni 1973 (Tabellen har sammanslagits med tabell 2)
85 Höskördens botaniska sammansättning år 1973
136 Antal brukningsenheter fördelade efter produktionsintäkter och sammanräknad inkomst år 1969
137 Genomsnittliga nettointäkter av jordbruksfastigheter och övriga förvärvskällor samt antal brukningsenheter fördelade efter produktionsintäkter och storleksgrupper år 1969
138 Genomsnittliga nettointäkter av jordbruksfastigheter och övriga förvärvskällor samt antal brukningsenheter fördelade efter sammanräknad inkomst och storleksgrupper år 1969

List of terms

Letters Åå, Ää and Öö at end of list

A

Ackordslön	Piece-wages
Administrativa områden	Administrative areas
Aktiebolag	Limited company
Aktuell	Current, present
Alkoholhaltiga drycker	Alcoholic beverages
Allmän	General, common
Allmänning	Common land
Alsikeklöverfrö	Alsike clover seed
Andel	Proportion, share
Andra	Other
Animalisk	Animal
Anläggning	Plant, works
Anmälan	Application
Annan sallat	Other lettuce
Anställd	Employee
Antal	Number
Användning	Use
Arbete	Worker
Arbete	Work
Arbetskostnad	Labour costs
Arbetskraft	Labour force
Arbetsmoment	Working moment
Arbetsstimmar	Working-hours
Areal	Area, acreage
Arrendator	Tenant
Arrende	Tenancy
Arrenderad	Held on lease
Aska	Ashes
Avdrag	Deduction
Avdragbar	Allowable deduction
Avelssvin	Breeding pig
Avgångna	Departured
Avgångsvederlag	Severance pay
Avkastning	Yield
Avräkningsprisindex	Producer price index
Avse	Concern, refer to
Avsevärd	Considerable
Avskrivningar	Depreciation
Axel och arm	Shoulder and arm

B

Baggar	Rams
Bakverk	Pastry
Baljväxter	Leguminous plants
Barnbidrag	Child allowances
Bearbetning	Processing
Befolkning	Population
Belopp	Amount
Belöning	Award
Ben	Leg
Bensin	Petrol
Beräknad	Calculated, estimated
Besiktigad	Inspected
Besådd areal	Area sown
Besättning	Stock, herd
Bete	Pasture
Betesmark	Meadow
Betesvall	Pasture
Betäckta (sugor)	Covered (sows)
Bevattnad areal	Irrigated area
Binäring	Subsidiary enterprise
Biologisk	Biological
Blandad	Mixed
Blandning	Mixture
Blandsäd	Mixed grain
Blomkål	Cauliflower
Blommor	Flowers
Blötdjur	Molluscs
Bogserad	Towed
Bomullsfrökakor	Cotton cakes
Bortfall	Non-response
Boskapskötsel	Cattle-farming
Bostad	Dwelling
Bottenintekning	Lower mortgage
Brukare	Holder, farmer
Brukarekategori	Category of holder, (farmer)
Brukningseenhet	Holding
Bruttonationalprodukt	Gross domestic product
Brödsäd	Bread grain

Budgetår	Budget year
Buffel	Buffalo
Bukvägg	Belly wall
Byggnad	Building
Byggnadsarbete	Building work
Byggnadskostnadsindex	Building cost index
Byggnadsverksamhet	Building activity
Bål (utom rygg)	Trunk, except back
Bänkgård	Frame, hotbed
Bär	Berries
Bärbuske	Berry-bush
Bärgad (skörd)	Actual (yield)
Bärgningsmetod	Method of harvesting
Bättre	Better
Bönor	Beans

C

Charkuterivaror	Cured meats, charcuterie
Cirka	About

D

Dagar	Days
Definitiva uppgifter	Definitive results
Deklaration	Income tax returns
Del av	Part of
Delvis (ägd)	Partly (owned)
Diesel	Diesel fuel
Digivande	Giving suck
Dikning	Surface ditching
Direktförsåld och hemma-förbrukad mjölk	Milk sold outside dairies and consumed on farms
Diverse	Various
Djupfryst	Frozen products
Djur	Animal
Djurplatser	Animal places
Djurskötare	Cattleman
Djurskötsel	Work with cattle
Djurslag	Type of animal
Djurstallar	Buildings for livestock
Doktorand	Student working for a doctor's degree
Dragbilar	Lorries (cars converted to tractors)
Driftsledning	Works management
Driftslån	Loans for operating costs
Driftsöverskott	Operating surplus
Drivmedel	Motor fuel
Dräktig första gången	Being with young for the first time
Dvs	That is, i.e.
Därav	Of which
Däröver	More

Död	Dead
Dödlig utgång	Fatal accident
Dödsbo	Estate of a deceased person

E

Effekt	Capacity, power, effect
Efter	After
Eftergymnasial utbildning	Third level education
Egentlig	Real, actual
Egentliga jordbruksprodukter	Real agricultural products
Eget	Own
Ej	Not
Ej angivet	Not reported
Ekonomisk	Economic
Elever	Trainees, pupils
Enhet	Unit
Enkla	Simple
Enligt	According to
Ensamskötare	Sole cattleman
Ensilageväxter	Plants for silage
Ensilering	Ensiling
Enskild	Private
Ersättning	Compensation
Ersättningsbelopp	Compensation
Ersättningsberäkningar	Compensation calculations
Examinerad	Examined
Exploateringsvärde	Value of development
Export	Exports

F

Fabrikspotatis	Potatoes for processing
Faktorinsats	Factor income
Faktorpris	Factor price
Falltal	Falling number
Familjemedlem	Member of the family
Fast anställd	Permanently employed
Fasta priser	Constant prices
Fastighet	Real estate
Fastighetslängd	Tax register of real estate
Fastighetsmarknad	Real estate market
Fastighetstaxering	Assessment of real estate
Fetthalt	Fat content
Filéad fisk	Filletted fish
Fisk	Fish
Fiskmjöl	Fish meal
Fjäderfä	Poultry
Fjäderfäkött	Poultry meat
Fläsk	Pork
Foderblandningar	Feeding stuff mixtures

Foderenhet	Feed unit	Försäkrad	Insured
Foderfosfat	Fodder phosphate	Försäljning	Sale
Fodermedel	Feeding stuff	Förtjänst	Profit, earning
Foderrotfrukter	Fodder root crop	Förvärv	Purchase
Fodersäd	Coarse grain	Förvärvsarbete (befolkning)	Economically active (population)
Fodertillskott	Additional fodder	Förvärvskälla	Source of income
Fodertran	Fodder train oil	Förädlingsvärde	Value added
Fodervärde	Feed value	Förändring	Change
Foderväxt	Fodder plant		
Foderärter	Fodder peas		
Folkmängd	Population		
Folk- och bostadsräkning	Census of population and housing	G	
Forskningsstuderande	Student working for postgraduate tuition	Galt	Boar
		Genomsnittlig	Average
		Getter	Goats
Fosfor	Phosphorus	Glass	Ice cream
Fot	Foot	Glesbygd	Sparsely populated area
Fotled	Ankle-joint	Godkänd	Approved
Fotogen	Paraffin oil	Gryn	Hulled grain
Framställning	Production	Grädde	Cream
Fri kost	Board free	Gräddfil	Culture cream
Frilandsodling	Cultivation on open ground	Gräs	Grass
Frivillig	Voluntary	Gräsbärande	Grass-grown
Frukt	Fruit	Gröda	Crops
Fruktträd	Fruit tree	Grödgrupp	Crop group
Frö	Seed	Grönfoder	Green fodder
Fröslag	Kind of seed	Gylta	Gilt
Frövall	Seed ley	Gymnasieskola	Integrated upper secondary school
Fysisk person	Natural person		
Får	Sheep	Gödkalv	Fattened calf
Fårkontroll	Sheep breeding control	Gödsel	Fertilizer, manure
Född	Born		
Födo- och njutningsämnen	Food, beverages and tobacco	H	
Föl	Foal	Hallon	Raspberries
Förbrukning	Use, consumption, application	Halmskör	Straw harvest
		Handelsgödsel	Fertilizer
Fördelad	Distributed	Handelskvarnar	Commercial mills
Fördelning	Distribution	Handled och hand	Wrist and hand
Före	Before	Handupptagning	Hand-lifting
Förening	Society, association	Havre	Oats
Företag	Holding	Hektar	Hectare
Företagare	Enterpriser, holder	Hektoliter	Hectolitre
Företagarevinst	Net profit	Hela riket	Whole of Sweden
Förlust	Loss	Helt	Fully
Förmalning	Grinding	Helträda	Bare fallow
Förmän i djurstall	Foremen in buildings for livestock	Hemslakt	Home slaughter
		Hingst	Stallion
Förmögenhet	Property, fortune	Hirs	Millet
Förnödenheter	Requisites	Husdjur	Livestock
Förräntning	Net return (on capital)	Hushåll	Household
Församling	Parish	Hushållsmargarin	Household margarine
Första	First	Huvud och hals	Head and neck
Försäld	Sold	Huvudområde	Main area

Hypoteksförening	Mortgage society
Hyra	Rent
Hårdost	Cheese
Hässjning	Putting on frame for drying
Hästar	Horses
Hästkraft	Horse-power
Hö	Hay
Höftled	Hip-joint
Högre inteckning	Higher mortgage
Högskolor	University-level colleges
Högst	At most
Höns	Poultry
Höskörd	Hay crop, hay harvest
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstsådd	Autumn sown
Höstsäd	Winter grain
Hösttermin	Autumn term
Höstvete	Winter wheat
Hötork	Grass drier

I

Import	Imports
Indelning	Division
Indirekt skatt	Indirect tax
Inhemsk	Domestic
Inklusiv	Including
Inkommen	Received
Inkomst	Income
Inkomstklass	Size of income, income-bracket
Inkomstår	Income year
Inköp av	Purchase of
Inom	Within
Inre	Internal
Inräknad	Included
Insektsmedel	Insecticide
Inte	Not
Inteckning	Mortgage
Internationell	International
Intäkter	Receipts
Invallning	Building an embankment
Inventarier (döda)	Farm equipment
Inventarier (levande)	Livestock
Inventering	Survey
Invånare	Inhabitant
Invägning	Weighing in
Isbergssallat	Iceberg lettuce

J

Jordart	Type of soil
Jordbearbetningsredskap	Implements for tillage
Jordbruk	Agriculture
Jordbrukare	Holder, farmer
Jordbruksfastighet	Agricultural real estate, farm property
Jordbruksinventering	Agricultural survey
Jordbrukskassa	Rural credit society
Jordbrukslinje	Agricultural line
Jordbruksreglerade	Price regulated agricultural products
Jordförvärvslån	Loans for acquisition of landed property
Jordförvärvstillstånd	Permission to acquire farm property
Jordgubbar	Strawberries
Jordnötter	Groundnuts, peanuts
Jordnötskakor	Groundnut cakes
Julstjärna	Christmas-flower (poinsettia)
Juridisk person	Juridical person

K

Kaffe	Coffee
Kaffebröd	Pastry
Kakao	Cocoa
Kalenderår	Calendar year
Kalisuper	Potassium phosphate
Kalium	Potassium
Kalkammonsalpeter	Ammonium nitrate
Kalksalpeter	Calcium nitrate
Kalluft	Cold air
Kalv, kalvar	Calf, calves
Kalva	Calve
Kameler	Camels
Kapitalförslitning	Consumption of fixed capital
Kastanjer	Chestnuts
Kasthjulsmaskin	Potato spinner
Kategori	Category
Kex	Biscuits
Kli	Bran
Kläckt	Hatched
Knä	Knee
Knäckebröd	Crisp bread
Knölar	Tubers
Kokoskakor	Coconut cakes
Kollektivavtal	Collective agreement
Kolsyrad	Containing carbonic acid
Kommun	Municipality, commune
Komplement	Supplement

Kondensmjölk	Condensed milk	Körsbär	Cherries
Konditorivaror	Confectionary	Körslor	Driving
Konfektyrvaror	Sweets	Kött	Meat
Konserver	Preserved foods, tinned goods	Köttfodermjöl	Meat meal
Konsumentprisindex	Consumer price index	Köttfullhet	Meatiness
Konsumtion	Consumption	Köttsoppa	Meat soup
Konsumtionsgräde	Cream for consumption		
Konsumtionsmjölk	Fluid milk	L	
Kontant	Cash	Ladugård	Cowshed
Kontroll	Control	Ladugårdsförmän	Farm foreman
Kontrollår	Control year	Lager	Stock
Kopra	Copra	Lagerlokal	Storehouse
Kor	Cows	Lamm	Lamb
Korn	Barley	Lammvikt	Lamb weight
Kortfristig	Short-term	Landsbygd	Rural area
Kostnad	Cost	Lantarbetare	Farm worker
Kostnadsprisindex	Cost price index	Lantbrukets företagsregister, lantbruksregistret	Register of enterprises in agriculture and forestry, farm register
Kost och logi	Board and lodging	Lantbrukshögskola	College of Agriculture
Krakning	Cocking of hay and cereals on poles	Lantbruksnämnd	County agricultural board
Kreatur	Livestock		
Kredit	Credit	Lantbruksräkningen	Census of agriculture
Kreditgivning	Granting of credit	Lantsmör	Farm butter
Kronor	Swedish kronor	Lastapparat	Loader
Kroppsdel	Part of the body	Lejd	Hired
Kroppslängd	Length of carcase	Levande	Living
Krukväxter	Pot-plants	Leverans	Delivery
Krusbär	Gooseberries	Levererad	Delivered
Kräftdjur	Crustaceans	Licentiant	Student working for a licentiate examination
Kull	Litter		
Kultiverad betesmark	Cultivated natural pastures	Linfrö	Linseed
Kvadratmeter	Square metre	Livsmedel	Food, foodstuffs
Kvalitet	Quality	Lusernmjöl	Medick meal
Kvantitet	Quantity	Lån	Loan
Kvarn	Mill	Lånegaranti	Loan guarantee
Kvarnbiprodukter	Milling offals	Långfristig	Long-term
Kvartal	Quarter	Län	County
Kvartil	Quartile	Länder	Countries
Kviga, kvigor	Heifer, heifers	Länsgräns	County border
Kvigkalv	Cow-calf	Länsindelning	County division
Kvinnor	Women	Lättfil	Culture milk
Kväve	Nitrogen	Lättöl	Soft beer
Kyckling(ar)	Chicken(s)	Lökblommor	Bulbous flowers
Kyrkan	Church	Löneförhållande	Wages
Köksväxter	Vegetables	Lönesumma	Amount of wages
Kön	Sex	Löpande priser	Current prices
Köp	Purchase		
Köpare	Buyer	M	
Köpekontrakt	Sales contract	Magasinsarbete	Storing
Köpeskilling	Price, purchase-sum	Majonnäs	Mayonnaise
Köpeskillingskoefficient	Coefficient of market price	Majs	Maize

Majsflingor	Corn-flakes	Mjök	Milk
Makaroner	Macaroni	Mjölkboskapskontroll	Milk recording
Malt- och läskedrycker	Malt liquors and carbonated beverages	Mjölkningsmaskin	Milking machine
Maltextrakt	Malt extract	Mjolkproduktion	Milk production
Mandel	Almonds	Mjölkpulver	Milk powder
Manlig	Male	Mjolktransportkär	Milk transporting container
Mantalskriven	Registered for census purposes	Modersugga	Breeding sow
Manuell	Manual	Morötter	Carrots
Mark	Ground	Mulåsnor och åsnor	Mules and asses
Markanläggningar	Land improvements	Månad	Month
Markkarterad	Area made up on soil map	Män	Men
Marknadsförd slakt	Marketed slaughter	N	
Marknadspris	Market price	Naturaförmåner	Benefits in kind
Maskin	Machine	Naturligt jordbruksområde	Natural agricultural area
Maskinförare	Machine operator	Nedre	Lower
Maskinhus	Garage	Nedsatt arbetsförmåga	Decreased capacity for work
Maskinlån	Loans for machines	Nejlikor	Carnations
Maskinskötare	Machinetender	Nettoförmögenhet	Net capital
Matfett	Edible fats	Nettointäkt	Net receipt
Matlök	Onions	Normskörd	Standard yield
Matpotatis	Table potatoes	Norra	Northern
Medelavkastning	Average yield	Nybyggnad	New building
Medelhektolitervikt	Average weight per hectolitre	Näringsgren	Branch of business
Medelpris	Average price	Närvarande	Present
Medelproteinhalt	Average value of protein content	Nötkreatur	Cattle
Medeltal	Average	Nötkreatursenhet	Unit of cattle
Median	Median	Nötkreatursskötsel	Cattle husbandry
Mediantidpunkt	Median date	Nötter	Nuts
Medlem	Member	O	
Megakalori	Megacalorie	Objektiv skördeuppskattning	Objective crop yield survey
Mejeri	Dairy	Obrukad åker	Untilled arable land
Mejerihantering	Dairying	Obärgad	Unharvested
Mejerileverantör	Supplier to dairies	Och	And
Melass	Molasses	Odlad	Grown, cultivated
Mellan	Between	Odling	Cultivation
Mellanbygd	Central hill and lowland district	Odlingsteknik	Cultivation techniques
Mellanöl	Beer	Officiell	Official
Mellersta	Central	Ogräsmedel	Herbicide
Melon	Melon	Okänd	Unknown
Mer än	More than	Olika	Different
Mervärdesskatt	Surplus value tax	Oljekraftfoder	Oilcake
Milj kronor	Millions of Swedish kronor	Oljevaxter	Oleiferous plants
Mineralfodermedel	Mineralized feeding stuff	Olycksfall	Accident
Mineralvatten	Mineral water	Omfattning	Size, scope
Minskning	Decrease	Område	Region
Mjukt matbröd	Soft plain bread		
Mjöl	Flour		

Omsättningsvärde	Turnover value
Oskift dödsbo	Undivided estate (of a deceased person)
Ost	Cheese
Ovägd	Unweighted

P

Partihandel	Wholesale trade
Partipris	Wholesale price
Personbil	Car
Personer	Persons
Plantskola	Nursery
Plantskolealster	Nursery plants
Plomberad	Sealed
Plommon	Plums
Potatis	Potatoes
Potatis- och rotfruktsredskap	Tools for potatoes and root-crops
Potatisodling	Potatoes cultivation
Preliminära uppgifter	Preliminary results
Premiera	Award
Preparattyp	Kind of preparation
Pris	Price
Prisnivå	Price level
Prisregleringsprisindex	Price regulation index
Procent	Percentage
Producentbidrag	Producer subsidy
Producentpris	Producers' price
Produktion	Production
Produktionsintäkt	Production earning
Produktionsmedelsprisindex	Cost price index
Produktionsområde	Production area
Purjolök	Leek
Pålägg	Breeding
Päron	Pears

R

Raps	Rape
Rapsfrö	Rape seed
Rapsmjöl	Rape-seed meal
Rapsolja	Rapeseed oil
Rationalisering	Rationalization
Redskap	Tool
Reducerad	Reduced
Registrerad	Registered
Rensningsmaskin	Cleaning machine
Reparationer	Repairs
Reparationsarbete	Repairs
Representativ	Representative
Resultat	Result
Reverslån	Promissory note loan

Riksområde	Major region
Rosor	Roses
Rotfruktsväxter	Root-crops
Rovolja	Rape oil
Rybs	Turnip rape
Rybsfrö	Turnip rape seed
Rybsmjöl	Turnip rape-seed meal
Rybsolja	Turnip rape-seed oil
Rygg	Back
Ryggrad	Spine
Ryggsäck	Back fat
Rå linolja	Linseed oil
Råg	Rye
Rågmjöl	Rye flour
Råproteinhalt	Protein content
Råvara	Raw material
Ränta	Interest
Rättare	Farm foreman
Röda vinbär	Red currants
Rödbetor	Red beets
Rödklöverfrö	Red clover seed
Rörelseidkare	Employer
Rörmjölkningsanläggning	Pipe line milking installation

S

Saknas	Not available
Sammanfatta	Summarize
Sammanräknad	Total
Samt	And
Samtliga	Total
Sektorprodukt	Sector product
Semesterlön	Holiday pay
Senapsfrö	Mustard seed
Senapsmjöl	Mustard seed meal
Sifferomdöme	Assessment in figures
Sirap	Syrup
Självbindare	Binder
Självdokumentation	Income tax return
Självrisk	Excess
Självägande brukare	Owner holders
Skadad	Injured
Skattad	Estimated
Skattepliktig fastighet	Real estate, liable to real estate duty
	Forest work
Skogsarbete	Forest line
Skogsbrukslinje	Value of standing forest and value of forest land
Skogsbruksvärde	Forest region
Skogsbygd	Forest real estate
Skogsfastighet	College of Forestry
Skogshögskola	Forest account
Skogskonto	

Skogsmark	Forest land	Storboskap	Cattle
Skogsägare	Forest owner	Storlek	Size
Skolad	Trained	Storleksgrupp	Size group
Skorpor	Rusks	Storskogsbruk	Large-scale forestry
Skuld	Debt, liability	Stutar	Steers
Skuldprocent	Percentage debt	Städer	Towns
Skulltork	Hay-loft drier	Stängselarbete	Work with fences
Skummjolk	Skim milk	Stärkelse	Starch
Skörd	Harvest, yield	Stöd	Support
Skördeområden	Yield survey districts	Subvention	Subsidy
Skördeskadeskydd	Swedish crop insurance	Sugga	Sow
Skördesätt	Method of harvesting	Suggkontroll	Sow litter control
Skördetidpunkt	Date for harvesting	Summa	Total
Skördetröska	Combine	Superfosfat	Superphosphate
Skördeutfall	Outcome of harvest	Svagdricka	Small beer
Skördeutsikter	Harvest prospects	Svarta vinbär	Black currants
Slag	Kind	Svensk	Swedish
Slakt	Slaughter	Svin	Pig
Slaktdjur	Slaughter animal	Svinn	Waste, loss
Slaktkropp	Carcase	Svinstamkontroll	Pig progeny testing
Slåttervall	Ley	Sysselsatt	Employed
Slätköp	Purchase by relative	Systemtäckdikad	Underdrained area
Slättbygd	Plain district	areal	
Snittblommor	Cut flowers	Sådd	Sowing
Snittgrönt	Cut green	Sållmatteupptagare	Potato elevator-digger
Sockerbetor	Sugar beets	Såtidpunkt	Date for sowing
Sockerhalt	Sugar content	Säd	Grain
Sockerprodukter	Sugar products	Säljare	Seller
Sojabönor	Soya beans	Sämre	Worse
Sojamjöl	Soya bean meal	Särskild	Special
Soppor	Soups	Södra	Southern
Sort	Kind, variety		
Spannmål	Grain	T	
Spannmålstork	Grain drier	Tackor	Ewes
Sparbank	Savingsbank	Tamar	Intestines
Specialarbetare	Specialized worker	Taxerad	Assessed
Specialkurser	Courses	Taxeringsenheter	Assessment units
Spill	Harvesting losses	Taxeringsvärde	Assessed value
Spridning	Deviation	Taxeringsår	Year of assessment
Spritdrycker	Spirits	Te	Tea
Spädgris	Sucking-pig	Thomasfosfat	Thomas phosphate
Spädkalv	Sucking-calf	Tidigare	Earlier
Stadigvarande	Permanent	Tidlön	Time rate
Starköl	Strong beer	Tidpunkt	Time, date
Staten	Government, state	Tillbyggd	Extended building
Stationär skärmaskin	Stationary cutting-machine	Tillfällig	Temporary
		Tillgångar	Assets
Statligt stöd	Government support	Tillskott	Addition
Statsbidrag	Government subsidy	Tillväxt	Growth
Statsplomberat	Sealed	Timförtjänst	Hourly earnings
Sten- och jordarbete	Work with stone and soil	Timotejfrö	Timothy seed
Sticklingar	Cuttings	Tjock grädde	Thick cream containing
Stickprovsundersökning	Sampling survey		40 per cent fat
Stiftelse	Foundation		

Tjocklek	Thickness
Tjur	Bull
Tjurkalv	Bull calf
Tobak	Tobacco
Tomt- och industrivärde	Site and plant value
Torkad	Dried
Torkanläggning	Drying plant
Torkning på slag	Drying on the ground
Total	Total
Totalundersökning	Total survey
Traktor	Tractor
Traktorförare	Tractor operator
Transportredskap	Transport equipment
Trädgårdsarbete	Gardening
Trädgårdsbruk	Horticulture
Trädgårdsföretag	Horticultural enterprise
Trädgårdsräkning	Census of horticulture
Trädgårdsväxter	Horticultural plants
Tröskning	Threshing
Tulpaner	Tulips
Tunn grädde	Thin cream containing 12 per cent fat
Typ	Type
Täckdikning	Underdrainage
Tätort	Built-up area

U

Underhåll	Maintenance
Undersökning	Survey
Undervisning	Education
Undre kvartil	Lower quartile
Ungdjur	Young cattle
Unghästar	Colts
Ungnöt	Young cattle
Uppgift	Information, figure
Upphöra	Discontinue
Upplöjd	Ploughed up
Uppnådd	Reached
Uppräknad	Aggregated
Uppskattad	Estimated
Ursprung	Origin
Urval	Sample
Utan	Without
Utbildning	Education, training
Utfall	Result
Utfodring	Feeding
Utgifter	Expenditure
Utlåning	Lending
Utnyttja	Utilize
Utplanteringsväxter	Bedding-plants
Utrikeshandel	Foreign trade
Utsäde	Seed
Utvintring	Out-wintering

V

Vall	Ley
Vall till fröskörd	Ley for seeds
Vallfrö	Clover and grass seeds
Vallfröväxter	Seed for ley
Vallhö	Hay
Vallväxter	Herbage plants
Vallålder	Age of the ley
Varaktigt	Durable, permanent
Varmluft	Hot air
Varuslag	Type of goods
Vattenavledning	Ditching
Vattenhalt	Content of water
Vax	Wax
Vegetabilisk	Vegetable
Verksamhet	Activity
Vete	Wheat
Vetekli	Wheat bran
Vetemjöl	Wheat flour
Veterinärbesiktigad	Inspected
Veterinärhögskola	Veterinary College
Vicker	Vetches
Vikt	Weight
Viktigare	More important
Vin	Wine
Vitaminfodermedel	Vitaminized feeding stuff
Vitkål	White cabbage
Vitsenap	White mustard
Volmning	Drying in a cock
Vuxna	Adults
Våraps	Spring rape
Vårrys	Spring turnip rape
Våråg	Spring rye
Vårsäd	Spring grain
Vårvete	Spring wheat
Vägd	Weighed
Värde	Value
Världsmarknadsprisindex	World market price index
Växel	Bill of exchange
Växthus	Greenhouse
Växtnäringsämne	Plant nutrient
Växtperiod	Growing time
Växtprodukt	Vegetable product
Växtsjukdom	Plant disease
Växtskyddsmedel	Pesticides
Växtslag	Plant type

Y

Yrkesarbetare	Skilled worker
Yrkeskunnig	Skilled
Yrkesställning	Employment status
Yrkesverksam	Economically active

Ystmjölk	Milk for cheese-making	Ägg	Egg
Yta	Area	Ägo	Ownership
Yttre rationalisering	Structural improvement	Ägoslag	Type of land
		Äng	Meadow
		Äpplen	Apples
		Ätlig	Edible
Å		Ö	
Åker	Arable land	Öga	Eye
Åkerareal	Area of arable land	Ökning	Increase
Ålder	Age	Öl	Beer
Åldersgrupp	Age group	Överföring	Transfer
År	Year	Övergångsbidrag	Transitional subsidy
Årlig	Annual	Överstiga	Exceed
Årsförtjänst	Annual earnings	Översyn	Revision
Årsväxtrapport	Crop outlook report	Övertidstillägg	Overtime pay
Återförsålt	Resold	Övervintring	Wintering
Åtgärd	Measure, act	Övre	Upper
		Övre kvartil	Upper quartile
Ä		Övrig	Other
Ägarekategori	Category of owner		
Ägd	Owned		

Summary

In most cases the data published in the Yearbook of Agricultural Statistics 1975 refer to the year 1974 or the production year 1973/74. As a rule there are also data from the four immediately preceding surveys. Some summary data for the years 1945–1969 can be found in the Yearbook of Agricultural Statistics 1970. In the Yearbook of Agricultural Statistics 1974 the figures in table 1, 2, 56 and 102 were recomputed for a period of years into current county division.

1 Geographical divisions for agricultural statistics

In the Swedish agricultural statistics, information is presented by administrative areas and by areas defined in accordance with natural farming conditions. For the current surveys, data are usually given for counties and larger areas, although the register of enterprises in agriculture and forestry (also called the farm register) provides information by individual parishes, municipalities etc.

The majority of the counties has, on the basis of different climatic conditions, the quality of the soil etc., been divided into »natural farming areas». These areas can be combined into »production areas» and »major regions». See further Appendix 1 where also a map of Sweden can be found. For the objective crop yield surveys (see below), the country is divided into 420 »yield survey districts», which have been made as homogeneous as possible with regard to the annual harvest outcome. This division is also used in the crop insurance system (see below).

2 Structure of agricultural enterprises. Types of land etc.

Since 1968 an annual registration of enterprises in agriculture and forestry has been a responsibility for the National Central Bureau of Statistics (SCB).

The farm register includes the following types of enterprises:

a) enterprises with at least 2 hectares of arable land

b) enterprises with less than 2 hectares of arable land (including enterprises without arable land) which include real estate assessed as agricultural real estate

c) enterprises with large stocks of animals

d) enterprises with horticultural production of a certain size.

Data from enterprises of type a) and c) have been collected by mail during the later part of June each year, while data from the other types of enterprises have been collected in certain years.

During 1968–1974 particulars have been collected annually for the farm register relating to name, address, telephone number and civil registration number of the holder, real estates included in the enterprise and their respective area under arable land and forest, owner of leased property, tenant of leased land, the area under various crops, the area of the arable land, the number of livestock of various kinds and the number of employees in the enterprise. A number of other data are collected at intervals of a few years.

Before the creation of the farm register this kind of land data were provided by the agricultural censuses, which were performed every fifth year by the SCB.

Some data on *the number of owned and leased holdings and their areas of different types of land and information on the number of holdings in different size groups in 1974* are given in Table 1 and 2. In Tables 3–5 information can be found on *area of arable land in different size groups distributed by category of holder*.

Some data on *the number of holdings and the area of forest land in different size groups of forest land on holdings with more than 2 hectares of arable land* are given in Table 6.

The total area of forest land in Sweden distributed by different categories of holders and different size groups of arable and forest land in 1971 are given in Table 7–8.

3 Population and labour force

The general censuses of population and housing carried out by the SCB include a great deal of information about agricultural conditions. They give statistics, for instance, on the age distribution of the population in sparsely populated and built-up areas and number of economically active population in agriculture. See Tables 9–11.

The SCB also carries out monthly labour force sample surveys. The number of persons economically active in agriculture as indicated by the 1974 September, October and November surveys is shown in Table 12.

The farm register provides data on the age distribution of holders and number of employed in agriculture. See Tables 13–15.

The SCB has in a period of years carried out a sample survey in March. As from 1974 SCB doesn't intend to carry on with these sample surveys. In March 1973 the survey included i.a. the number of working-hours in agriculture and forestry. See Tables 16–17.

Statistics on farm workers' wages are compiled every year by the SCB on the basis of information from a sample of farms. See Tables 18–20. The SCB also makes annual sample surveys on employment in forestry. See Tables 21–22.

The Agricultural Economics Research Institute has made studies on the farmers' occupation in and outside their own enterprises in 1971. See Tables 23–26.

Some data from the National Board of Occupational Safety and Health on the number of accidents and fatalities in agricultural work for hired labour and number of injured parts of the body are given in Tables 27–28.

4 Real estates and buildings

Statistics based on data taken from the tax register of real estate are compiled and published every year by the SCB. These statistics include data on the assessed value of agricultural real estates. See Tables 29–31.

Special statistics on the prices of agricultural real estates emerge from an annual study made by the SCB, which includes all the agricultural properties of which legal ratification have been applied for on the grounds of purchase in voluntary sale during the year. See Tables 32–36.

Information on new building activities in the agricultural sector is since 1971 annually reported to the SCB. See Tables 37–39.

Annual index calculations on building costs are made by the SCB. See Table 40.

In the sample survey in March 1973 some data about the extent of underdrainage area were collected. See Table 41

Information on the age of cowsheds at holdings with milk production can be found in Table 42.

5 Machinery and plants etc.

The census of agriculture in 1971 included some information on plants in agriculture. The main results from this part of the census are shown in Table 43.

The number of tractors in different activities in 1966 are shown in Table 44.

In co-operation with the National Agricultural Marketing Board, the SCB has made special surveys on employment etc. of agricultural machinery. Some results of these surveys are reported in Tables 45–46.

Current statistics on purchases of machinery, tools etc. in agriculture are obtained from surveys made by the Agricultural Economics Research Institute. The primary material for these surveys is obtained from manufacturers and importers. See Tables 47–48.

6 Requisites

Information on the consumption of fertilizers based on figures supplied by manufacturers and importers, is reported annually by the National Agricultural Marketing Board. On the basis of information from Supra, the Marketing Board also reports certain price data on fertilizers. See Tables 49–50.

In connection with the objective crop yield surveys in 1971 investigations have been made about the application of plant nutrients in commercial fertilizers in agriculture. See Table 51.

Information on the consumption of feeding stuffs is continually compiled by the National Agricultural Marketing Board on the basis of figures collected directly from manufacturers and importers. See Tables 52–53.

The Agricultural Economics Research Institute makes an annual survey on the purchases of pesticides. Information is provided by the firms that have imported or manufactured the products concerned. See Tables 54–55.

7 Crop farming. Vegetable production

Since 1968 information on the use of arable land is obtained from the farm register. See Tables 56–58.

The agricultural census in 1971 included information on the use of arable land. Table 59 contains data on the number of holdings with different kinds of crops, and in Table 60 the average acreages of the cultivations are presented.

Special *crop outlook reports* are sent three times a year to the SCB, viz. in May, July/August and October. The data are collected by subsections of the county agricultural boards. See Tables 61–65.

Quantitative information on the size of the harvest per hectare is now obtained from the *objective crop yield surveys*. The 1974 surveys comprised, as in previous years, a main survey and a series of special surveys to determine harvesting losses etc. These surveys cover a sample of about 13 000 holdings. See Tables 66–67.

Some data of the *yield of grain and ley on holdings in different size groups* are given in Table 68.

The SCB makes estimates of the *total harvest* on the basis of the objective crop yield surveys. See Table 69.

Quantitative information on farmers' deliveries of grain, the grinding, the marketed production of flour etc. is compiled and reported every month by the National Agricultural Marketing Board, which also prepares *statistics on the prices of vegetable produce*. The main part of the current statistics on vegetable produce is based on information collected under the auspices of the Board. See Tables 70–71.

Data on the cultivation of oleiferous plants and sugar beets, based on information from the Swedish Oil Plant Association and the Swedish Sugar Co., Ltd., are given in Tables 72–73.

All enterprises with horticultural production are registered in the farm register. Some information from these enterprises was collected in June 1974 and can be found in Table 74. In 1972 a horticultural census was performed in Sweden. There are some results from this census on the *cultivation of different kinds of horticultural plants* in Tables 75–76.

Under current regulations, the seed for marketing is to be controlled by the Swedish State Seed Testing Institute. *Statistics on government sealing* are reported annually by the respective seed control establishments. See Table 77.

In connection with the objective crop yield surveys (see above), investigations have been made about the *quantities of grain seed* (Table 78), the *autumn-sown areas* (Table 79), the *cultivation of different varieties of grain* (Table 80), the *methods of grain harvesting* (Table 81), the *quality of bread and coarse grain* (Tables 82–83), the *areas cultivated as ley for seeds* (Table 84), the *distribution by age of ley* (Table 85), the *yield from ley of different ages* (Ta-

ble 86), the *quality of hay* (Table 87), the *methods of harvesting for ley and potatoes* (Tables 88–89), the *cultivation of different varieties of potatoes* (Tables 90–91), the *distribution of the potato acreage by the size of the cultivations and the yield from these cultivations* (Tables 92–93), the *irrigated and not irrigated area of table potatoes etc.* (Table 94), the *data for sowing and harvesting, average growing time and yield per hectare on areas with different sowing dates* (Tables 95–98).

Since 1961 a special *crop insurance system* has been in existence, in which all farmers in Sweden with 2 hectares or more of arable land participate. As from 1968 the participation is compulsory. The scheme covers at present grain, potatoes, oleiferous plants, sugar beets and ley.

The main authority for this scheme is the National Agricultural Marketing Board, while the compensation is computed by the SCB. See Tables 99–100.

8 Livestock farming. Animal production

Since 1968 annual information on the number of livestock in agriculture is obtained from the farm register. Data from the farm register are given in Tables 101–108.

Data on the number of livestock have also been obtained in the agricultural surveys in March 1969–1973. The results are given in Table 109.

The control of dairy cattle and pigs is continually carried out under the supervision of the National Board of Agriculture. *Statistics on milk recording and sow litter recording* are continually published. See Tables 110–111 and 120–121.

On several occasions, the SCB, in co-operation with the National Agricultural Marketing Board, has made special *surveys on milk production and the use of milk*. Some results from these surveys are reported in Tables 112–114.

Information on the number of dairy suppliers, the quantity of delivered milk, the uses and the price of dairy milk etc. is given in the detailed statistics on dairy operations published by the Swedish Dairies' Association. See Tables 115–117.

Certain figures from the SCB's *statistics on the number of serviceable boars and covered sows* are given in Table 118.

Results of pig progeny testing and sheep breeding control are continually reported by the National Board of Agriculture, which is the authority responsible for these activities. See Tables 119 and 125.

Also in co-operation with the National Agricultural Marketing Board, the SCB from time to time makes *studies on the slaughter of pigs*. See Tables 122–124.

The awarding of prizes to horses is done under the supervision of the National Board of Agriculture. Some results are given in Table 126.

Information on slaughter inspections, the production of meat (incl. pork) and the prices on carcasses is reported monthly by the National Agricultural Marketing Board. Such reports are based on information obtained from, e.g. the Swedish Farmers' Meat Marketing Association. See Tables 127–129.

Estimates of the total annual egg production are made by the National Agricultural Marketing Board, which also reports *statistics on egg prices*. See Table 130.

9 Food consumption

Information on the consumption of food, beverages and tobacco is obtained through calculations made twice a year by the National Agricultural Marketing Board. The basis for these calculations is taken from official manufacturing and foreign trade statistics and the Marketing Board's own statistics. See Table 131.

10 Foreign trade

On the basis of the official foreign trade statistics, the National Agricultural Marketing Board in co-operation with the SCB makes an annual *statement on the foreign trade in foodstuffs*. See Tables 132–134.

11 Agricultural economics

A special survey of the *cash incomes, expenditures and net receipts* of holders is made every year by the SCB on the basis of holders' income tax returns. Data on approx. 11 000 holders are processed in each study. See Tables 135–138.

In order to illustrate receipts, costs and profitability in Swedish agriculture, the National Board of Agriculture makes an annual *farm-economic investigation*. In 1972 this investigation covered approx. 1 100 farms, and its primary material consisted of the books kept by the participating farms. See Tables 139–141.

In its statistics on the outcome of taxation (see above) the SCB includes annual *information on the income of agricultural real estates*. The SCB also compiles annual *statistics on wage earners and employers*. See Tables 142–146.

The development of prices and costs for agricultural products and requisites is reflected in the Natio-

nal Agricultural Marketing Board's monthly *calculations of producer price, price regulation, world market price, cost price, food industry price and consumer price indices*. See Table 147.

Summary statistics on the agricultural credit market are compiled by the Agricultural Bank. As far as possible, these statistics only cover credits to private farmers. See Tables 148–151.

The SCB produces *national accounts statistics*. Some results regarding the agricultural sector and the gross domestic product are given in Tables 152–153.

12 Government rationalization measures

Current statistics on public expenditure for rationalization measures etc. are published by the National Board of Agriculture. The information for these statistics is reported by the county agricultural boards, which exercise the power of decision in their respective counties on public measures to promote agricultural rationalization. See Tables 154–158.

13 Farmers' co-operative associations

Information on membership and trade turnover in the co-operative associations is given by the Federation of Swedish Farmers, which is the central body for the agricultural co-operative movement, and for its different branch organizations. See Tables 159–160.

14 Agricultural training

Statistics on the number of students at the agricultural and forest lines and connected courses of the integrated upper secondary school are kept by the SCB. Corresponding information on the colleges associated with agriculture – primarily the College of Agriculture, the Veterinary College and the College of Forestry – is collected by the SCB. See Tables 161–164.

15 International statistics

Information on the scope of agriculture in different countries is obtained from the statistics published annually by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). These include information on the distribution by type of land, use of arable land, harvest, livestock and the number of persons economically active in agriculture. See Tables 165–169.

1 Områdesindelningar i lantbruksstatistiken

Sedan lång tid tillbaka sker inom lantbruksstatistiken en omfattande områdesredovisning av de resultat som framkommer genom skilda undersökningar. Redovisning förekommer sålunda dels för olika administrativa områden, dels för områden som avgränsats främst med hänsyn till de naturliga förutsättningarna för jordbruk.

Administrativa områden

I statistiken redovisas ofta uppgifter för län. Länsindelningarna har emellertid ändrats över tiden i och med att hela församlingar och församlingsdelar flyttats mellan län. Länsindelningsändringarnas omfattning fr o m 1952 vad berör hela församlingar framgår av *bilaga 2*. Den största förändringen ägde rum den 1 januari 1971, då bl a Uppsala län erhöll 24 församlingar och förlorade 6. I allmänhet används i statistikredovisningen den länsindelning, som gällde vid undersökningens genomförande. Länsindelningen i föreliggande årsbok hänförs sig till den nu gällande (dvs 1974 års), utom där annat anges.

I vissa fall sammanförs länen till huvudområdena Svealand, Götaland och Norrland. Dessa områden sammanfaller inte med de tre riksområdena, som redovisas nedan.

Ur lantbrukets företagsregister erhålls för varje år fr o m 1968 (se s 40) uppgifter för församlingar/församlingsdelar och kommuner. Tidigare har resultat för dessa mindre administrativa områden erhållits endast vart femte år genom de allmänna jordbruksräkningarna.

I Jordbruksstatistik årsbok 1970 redovisades länsuppgifter för perioden 1945–1969 enligt jordbruksinventeringarna och lantbrukets företagsregister. För att kunna redovisa en serie över tiden jämförbara uppgifter gjordes omräkningar med hänsyn till metod-, klassificerings- och länsgränsändringar.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1974 redovisades resultat från en omräkning av vissa uppgifter avseende företag med mer än 2 ha åker, för åren 1968–1973 samt vissa jordbruksräkningsår, till 1974 års länsindelning. De omräknade länsuppgifterna avsåg antalet företag, dessas storleksfördelning, ägoslag, åkerjordens användning och antalet husdjur. Dessa uppgifter redovisades även i Statistiska meddelanden J 1974:39, som dessutom innehöll uppgifter för en längre tidsperiod, vilken då kom att omfatta även företag med mindre än 2 ha åker.

Länsindelningsförändringarnas omfattning 1952–1974

<i>Tidpunkt</i>	<i>Antal län som har berörts</i>	<i>Antal församlingar som har bytt län</i>
1952	6	5
1967	6	6
1968 ¹	1	–
1969	4	3
1971	15	55
1974	8	13

¹ Stockholms stad sammanslogs med Stockholms län.

SCB kommer i början av sommaren att i ett Statistiskt meddelande publicera länsvis omräknade hektar- och totalskördar avseende perioden 1960–1973 till 1974 års länsindelning. De grödor som har berörts av omräkningen är höst- och vårvete, höstråg, korn, havre, bland-säd, slättervall och potatis. Resultaten för åren 1971–1973 redovisas på sidorna 138–145 i föreliggande årsbok.

Naturliga jordbruksområden.

Produktionsområden. Riksområden

Vid bearbetning och redovisning av lantbruksstatistiken är de administrativa områdena ur vissa synpunkter inte alltid lämpliga som indelningsgrund. Flertalet län är därför uppdelade på särskilda s k naturliga jordbruksområden. Därvid har hänsyn tagits till de naturförhållanden, som väsentligt påverkar förutsättningarna för jordbruk, t ex berggrundens och de lösa jordarternas beskaffenhet, landskapets topografiska bildning och klimatet. De naturliga jordbruksområdena är uppbyggda av församlingar och i vissa fall delar av församlingar.

Ursprungligen indelades landet i 18 produktionsområden. Dessa produktionsområden täckte alltid delar av mer än ett län. Genom att kombinera de 18 produktionsområdena med länsgränserna erhålls de naturliga jordbruksområdena. Detta medför att de naturliga jordbruksområdena påverkas av länsgränsändringar. 1974 var landet indelat i 61 stycken. De naturliga jordbruksområdena kan dessutom sammanfogas till 8 produktionsområden och 3 riksområden. Sambandet mellan naturliga jordbruksområden och produktions- resp riksområden framgår av bilaga 1.

För skördeberäkningar har en anpassning av de naturliga jordbruksområdena till indelningen i skördeområden (se nästa stycke) gjorts. De naturliga jordbruksområden som bildats av skördeområden kallas anpassade naturliga jordbruksområden.

Skördeområden m m

Den officiella skördestatistiken baserades tidigare på uppskattningar enligt subjektiv metod,

vid vilken någon områdesindelning efter jordbruksförutsättningar ej tillämpades. Med införandet av den objektiva skördeuppskattningsmetoden och ett skördeskadeskydd för jordbruket (se s 129 resp 188) uppstod behov av en särskild indelning där områdena var homogena framför allt med avseende på skördens variation från år till år. Eftersom statistiskt material i stor utsträckning saknats beträffande skördevariationerna mellan olika år måste man utgå från faktorer som i hög grad bestämmer hektarskördarna och deras variationer. Vid de översyner, som fortlöpande skett, har eftersträvat homogenitet beträffande klimat, jordart, topografiska förhållanden, odlingsinriktning och gårdstorlek. Dessutom har risken för speciellt svåra skördeskador, exempelvis p g a översvämning eller svår torka, beaktats.

I regel följer områdena församlingsgränserna, men i vissa fall har församlingarna varit så heterogena ur jordbrukssynpunkt, att en delning ansetts nödvändig.

Den översyn av områdesindelningen som genomfördes 1959–1964 gjordes av praktiska skäl länsvis. Översynen 1966–1972 har bl a syftat till en förbättrad geografisk fördelning av de samlade resurserna för de objektiva skördeuppskattningarna. Vid översynen har en samtidig prövning gjorts av områdesindelningen i större regioner omfattande ett flertal län. Härvid har områden bestående av församlingar från två eller flera län bildats om områdesindelningen härigenom kunnat förbättras.

Områdena används i såväl de objektiva skördeuppskattningarna som i skördeskadeskyddet och benämnes numera *skördeområden*. De tidigare beteckningarna var skördeuppskattningsområden resp ersättningsområden. 1974 var riket indelat i 420 skördeområden.

För beräkningar inom SCB har av de olika skördeområdena bildats följande specialområden. För beräkning av variations- och korrelationskoefficienter för grödgrupper har bildats variansområden, som består av skördeområden med någorlunda lika normskördevärde och skördevariation. Koefficienterna används bl a vid beräkning i skördeskadeskyddet av det enskilda företags självrisk.

I de fall skördeuppskattningarna för en viss gröda inte ger tillräckligt underlag för bestämning av skörden i ett skördeområde, beräknar man i allmänhet genomsnitt för en grödgrupp, som omfattar grödor med likartade odlingskrav. Om inte heller materialet för grödgruppen är tillräckligt utvidgas beräkningarna till att omfatta två eller flera skördeområden. Man utökar stegvis antalet områden tills tillräckligt underlag för beräkningarna erhålles. Skördeområden med likartade odlingsförhållanden har för detta ändamål grupperats samman till en utjämningshierarki. Av beräkningstekniska skäl är denna hierarki uppdelad i 27 utjämningsområden.

För beräkning av spill av potatis, bärgningsförluster och kvalitet för brödsäd och fodersäd används en indelning i 17 spillområden, som vid redovisning sammanslås till större områden. Spillområdena har erhållits genom sammanslagningar av skördeområden och i huvudsak baserats på indelningen i naturliga jordbruksområden. För beräkning av bärgningsförluster på slåttervall och kvalitet på hö används de 30 återväxtområdena (se nedan).

Återväxten på slåttervall varierar starkt inom vissa av de 17 spillområdena och därför beräknas från 1973 återväxten för 30 återväxtområden.

En sammanställning över av SCB använda områdesindelningar i lantbruksstatistiken ges i vidstående tablå.

Särskilda indelningar

I vissa fall tillämpas för statistiska ändamål andra områdesindelningar än de ovan beskrivna. Som exempel kan nämnas den indelning i

fem större jordbruksområden, som används för årliga beräkningar av jordbrukets byggnadskostnadsindex. Syftet med indelningen är att skapa homogena områden med avseende på förutsättningar för jordbruksdrift, vissa byggnadstekniska förhållanden, priser på byggnadsmaterial samt löner till byggnadsarbetare.

Ytterligare ett exempel är den speciella regionindelning av landet som utförts av lantbruksstyrelsen och som i första hand används för att beskriva utvecklingen inom jord- och skogsbruket. Vid denna indelning har man sökt sammanföra områden med likartade sociala, ekonomiska och fysiska förutsättningar till enhetliga regiontyper.

Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse har även en omfattande regional statistikproduktion med redovisning bl a på enskilda förenings verksamhetsområden.

Övrig publicering

SCB har lämnat information om landets indelningar den 1 januari 1974 dels i Rikets indelningar 1974, dels i Meddelanden i samordningsfrågor 1974:4. Landets indelning den 1 januari 1975 redovisas i Rikets indelningar 1975 samt i Meddelanden i samordningsfrågor 1974:4 med komplement 1975:1. En redovisning av förändringarna i rikets indelningar 1952–1974 ges i Meddelanden i samordningsfrågor 1973:12.

En utförligare redovisning av områdesindelningen i lantbruksstatistiken 1974 ges i Meddelanden i samordningsfrågor 1974:1 och 2. Områdesindelningen i lantbruksstatistiken under 1975 redovisas i Meddelanden i samordningsfrågor 1974:1 och 1975:2.

Områdesindelningar använda inom lantbruksstatistiken samt antal områden år 1974

Administrativ indelning		Lantbruksanknutna indelningar			
Områden	Antal	Områden	Antal	Områden	Antal
Församling (del av)	2 570	Församling ¹ (del av)	2 570 (31)	Församling ¹ (del av)	2 570 (250)
↓		↓		↓	
Kommun	278			Skördeområden ² (del av)	420 (49)
↓				↓	
Kommunblock	3	Naturliga jordbruksområden	61		
↓		↓			
Län	24	Produktionsområden	8	Variansområden	35
		↓		Utjämningsområden	27
		Riksområden	3	Spillområden	11 (5, 17)
				Återväxtområden	30

¹Vid indelningen med avseende på naturliga förutsättningar för jordbruk utgår man från församlingen som minsta enhet. För vissa församlingar har dock en delning ansetts nödvändig.

– ²Skördeområdena är endast summerbara till s k

anpassade naturliga jordbruksområden, vilka avviker något från de naturliga jordbruksområdena. Skördeområden eller delar av dessa är summerbara till län.

2 Företagsstruktur. Ägoslagsfördelning m m

2.1 Lantbrukets företagsregister

Med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 29 mars 1968 (nr 111) med ändring den 3 mars 1972 (nr 46) insamlas årligen uppgifter till lantbruksstatistiken. Dessa uppgifter ingår även i det av SCB och lantbruksnämnderna gemensamt förda lantbrukets företagsregister. Enligt bestämmelserna skall den som inom landet driver jordbruk, skogsbruk, husdjurskötsel, fruktodling eller trädgårdsodling eller äger mark, där annan driver sådan verksamhet, lämna uppgifter till lantbruksstatistiken.

Lantbrukets företagsregister omfattar följande typer av företag:

- a) företag med minst 2 hektar åker
- b) företag med mindre än 2 hektar åker (inkl företag utan åker) vari ingår fastighet taxerad som jordbruksfastighet
- c) företag med större djurbesättning
- d) företag med frukt- och trädgårdsproduktion av viss omfattning.

Uppgifter från företag av typ a) har insamlats varje år. Fr o m 1970 insamlas årligen även uppgifter från företag av typ c). Uppgifter för företag enligt typ b) insamlas med 3–5 års mellanrum i samband med lantbruksräkningar, vilka är en utvidgad form av uppgiftsinsamling. Uppgifter enligt typ d) insamlas i princip varje år. Det år då en lantbruksräkning utförs och det följande året ersätts dock den ordinarie uppgiftsinsamlingen från denna grupp med en separat trädgårdsräkning som avser lantbruksräkningsåret och genomförs under början av det följande året. Detta system innebär i stort att det årligen sedan 1968 utförs en totalundersökning i juni.

Uppgiftsinsamling sker genom postenkät. Blanketten, på vilken uppgifterna lämnas, utgör för företag med minst 2 hektar åker samtidigt anmälan för reglering av skördeskada som omfattas av det permanenta skördeskadeskyddet (se s 188). Fr o m 1972 utgör blanketten dessutom deklaration för potatisregleringen. I fortsättningen används uttrycket »lantbruksregistret» som en sammanfattande benämning på det nya systemet för samordnad redovisning.

Lantbruksräkningen 1971

Den första lantbruksräkningen efter lantbruksregistrets tillkomst genomfördes 1971. Denna bestod av en både till omfattningen och innehållet utvidgad aktualisering av lantbruksregistret. De insamlade uppgifterna avsåg förhållandena den 24 juni 1971. Förutom företag med minst 2 hektar åker omfattade lantbruksräkningen företag med mindre än 2 hektar åker (inkl företag utan åker) på fastighet taxerad som jordbruksfastighet.

Till lantbruksräkningen inhämtades fler uppgifter än vid den årliga registreringen. Sålunda insamlades t ex uppgifter om antal hästar samt maskiner och anläggningar vid jordbruksföretag.

Utsändnings- och bearbetningsrutinerna för lantbruksräkningen överensstämde i huvudsak med dem, som används vid den årliga registreringen till lantbruksregistret, se nedan.

Vissa av de uppgifter som insamlas s k lantbruksräkningsår har tidigare erhållits genom de allmänna jordbruksräkningarna.

Lantbrukets företagsregister 1974

Omfattning

Skyldighet att lämna uppgifter till lantbruksregistret den 26 juni 1974 har omfattat dem som:

- brukade sammanlagt minst 2,0 hektar åker eller
- ägde djurbesättning (oavsett om åkerareal fanns) som den 26 juni eller tidigare under 1974 har omfattat
 - minst 250 svin eller
 - minst 500 får (inkl lamm) eller
 - minst 1 000 höns (inkl kycklingar) eller
- företag med yrkesmässig odling av trädgårdsväxter. Här ingår även kommunala trädgårdar, anstalter, institutioner m fl med trädgårdsodling omfattande minst 200 m² under glas eller 2 500 m² frilandsareal.

Innehåll

Under 1974 har följande uppgifter insamlats

- företagarens (brukarens) namn, adress, person- och telefonnummer
- arealer av olika grödor
- arealer för odling av trädgårdsväxter på friland resp arealer under glas eller plast
- ny- och ombyggnadsverksamheten
- antalet sysselsatta
- antalet kor, övriga nötkreatur, svin, får, höns och kycklingar
- i företaget (brukningsenheten) ingående registerfastigheter och delar därav, fastigheternas arealer uppdelade på åker under eget bruk, utarrenderad och arrenderad åker samt identifieringsuppgifter för arrendator respektive ägare
- orsaker till förändring i åkerarealen
- arealerna åker, skogsmark, kultiverad betesmark, annan gräsbarande mark och övrig mark fördelade efter de församlingar i vilka företaget är beläget.

Insamling, komplettering och granskning

SCB sände uppgiftsblanketter direkt till de uppgiftsskyldiga. För företagare, som tidigare lämnat uppgifter till lantbruksregistret, påfördes maskinellt, förutom namn, adress och identifieringsnummer, även fjolårets uppgifter

om fastigheter och ägoslag. Samtidigt bifogades anvisningar med exempel på en ifylld blankett samt portofritt svarskuvert. Ifyllda blanketter skulle insändas till SCB senast den 3 juli 1974. Vid SCB avprickades de inkomna blanketterna maskinellt medelst s k optisk läsning. Påminnelser utsändes av SCB vid två tillfällen under juli månad. I början av augusti tillställdes lantbruksnämnderna listor över företag för vilka blankett ej inkommit. Lantbruksnämnderna fortsätter därefter påminnelsearbetet, huvudsakligen genom telefonsamtal. För 96 företag som tidigare redovisat mer än 2 hektar åker och som tillställts blankett, har uppgifter för 1974 inte kunnat inhämtas. Dessa företag ingår inte i redovisningen.

Efter avprickning, manuell granskning och registrering av uppgifterna på magnetband vidtog maskinell granskning av alla blanketter enligt ett särskilt granskningsprogram. Därvid granskades alla uppgifter på registerblanketten med avseende på logiska fel och orimligheter. Dessutom gjordes enligt programmet summakontroller, kontroll av stora värden, ovanliga värden samt ovanliga kombinationer av värden. Kontroll av uppgifterna på 1974 års blankett skedde i vissa fall mot motsvarande värden enligt 1973 års register.

Maskinell ändring (rättning) utfördes i vissa fall vid den maskinella granskningen. S k granskningsmeddelanden om vissa maskinellt gjorda ändringar och uppgifter som fordrade ytterligare manuell granskning skrevs ut på en särskild blankett. På denna angavs dels vilka granskningskriterier som berördes, dels de uppgifter som på ett eller annat sätt kunde ha samband med felet.

Den efterföljande manuella granskningen skedde vanligen vid SCB. I vissa fall sändes materialet till lantbruksnämnden.

Definitioner

Med *företag* (brukningsenhet) menas inom jordbruk, skogsbruk, husdjursskötsel, frukt- och trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Tillarrenderad mark skall räknas med i brukningsenheten men inte utarrenderad mark. Areal från vilken grö-

dan har överlåtits på rot och areal som tillfälligt har upplåtits till bete skall redovisas av markägaren.

Med *företagare* (brukare) menas den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för företaget.

Följande definitioner av de olika ägoslagen tillämpas.

Åker: mark som lagts under plog och nyttjas för växtodling (även fältmässiga odlingar av köksväxter, frukt och bär). Hit räknas dock ej mångåriga slätter- och betesvallar som utnyttjas endast undantagsvis eller som inte väntas bli plöjda på nytt.

Kultiverad betesmark: gräsbärande mark som används för bete och har förbättrats genom röjning, bearbetning med redskap, gödsling eller insådd med vallväxter samt gräsbärande mark som tidigare har varit åker och utnyttjas som bete.

Annan gräsbärande mark: gräsbärande mark som ej är att hänföra till åker eller kultiverad betesmark, gårdsplaner eller dylikt. Hit räknas bl a betes- och slätterängar, strand- och hagmarksbeten samt tidigare åker, om den (åkern) inte används till bete eller för skogsändamål.

Skogsmark: mark som antingen är skogbärande eller kan göras skogbärande utan mera omfattande grundförbättringar och ej är att hänföra till åker, kultiverad betesmark eller annan gräsbärande mark.

Övrig mark (även tomt och trädgård): gårdsplaner, bebyggd mark, mark för hemträdgård och park, vägar, större avloppsdiken o d. Hit räknas även ej odlade eller trädbevuxna mossar och myrar, kärr, berg och annan dylik mark som inte kan hänföras till något annat ägoslag.

Redovisning

Registret finns dels centralt i form av magnetband vid SCB, dels lokalt, utskrivet i klartext, vid varje lantbruksnämnd. Uppgifterna i registret läggs till grund för en omfattande årlig statistikproduktion som huvudsakligen publi-

ceras i Statistiska meddelanden. Uppgifter för år 1971 redovisades i publikationen Lantbruksräkningen 1971, Del 1 och 2.

Resultatens tillförlitlighet

Redovisningsprinciper

De uppgifter som redovisas från lantbruksregistret avser i regel företag (brukningsenheter) med mer än 2,0 hektar åker. Till denna grupp räknas emellertid inte företag med mindre än 0,3 hektar utnyttjad åker, även om den totala åkerarealen överstiger 2,0 hektar.

I åkerarealen har inräknats även ej utnyttjad åker (med nyssnämnda undantag) bestående av slätter- och betesvallar som ej utnyttjades 1974 samt annan obrukad åker. Helträda har hänförs till utnyttjad åker.

Metodförändringar

Inga ändringar i tillämpad metodik har gjorts sedan lantbruksregistret infördes 1968. Om hänsyn tas till förändringar i den administrativa indelningen (se s 36) bör uppgifterna för åren 1968–1974 vara helt jämförbara, vilket även torde gälla för tidigare totalundersökningar dvs jordbruksräkningarna.

Förändringarna i den administrativa indelningen var särskilt omfattande årsskiftena 1970/71 och 1973/74. För att möjliggöra länsvisa jämförelser över ett antal år redovisas uppgifterna i vissa tabeller i Jordbruksstatistisk årsbok 1974 och i Statistiska meddelanden J 1974:39 omräknade till länsindelningen 1 januari 1974 (se s 36).

Bortfall

För de företag som uppgifter inte kan erhållas från görs inga korrigeringar. För år 1974 kunde inte inhämtas uppgifter från 96 företag med sammanlagt ca 1 400 ha åker. Motsvarande bortfall 1973 var 171 företag med sammanlagt ca 3 700 ha åker.

Resultat

I *tab 1* redovisas antalet ägda och arrenderade företag, arealerna ägd respektive arrenderad åker samt arealen för kultiverad betesmark, annan gräsbärande mark, skogsmark och övrig mark på län och produktionsområden. Därav framgår bl a att antalet företag minskade mellan 1973 och 1974 med drygt 3 000 företag, medan åkerarealen ökade med drygt 7 000 ha.

Av *tab 2* framgår antalet företag och åkerarealen fördelade på storleksgrupper efter arealen åker. Uppgifterna redovisas för län och produktionsområden. Antalet företag med mer än 30 ha åker ökade mellan 1973 och 1974, medan antalet företag med mindre areal minskade.

Antalet företag och åkerarealen uppdelade på företagarekategorier redovisas i *tab 3* för län och produktionsområden.

Antalet företag med mer än 100 ha åker fördelade på vissa storleksgrupper, län och produktionsområden framgår av *tab 4*. Antalet företag med mer än 100 ha åker har ökat, vilket även framgår av *tab 2*.

Den procentuella fördelningen av åkerarealen inom olika storleksgrupper, län och produktionsområden redovisas i *tab 5*.

Uppgifter om antal företag med skogsbruk och åker- och skogsmarksarealens fördelning på olika storleksgrupper år 1974 för företag med mer än 2 hektar åker redovisas i *tab 6*. Skogsmarksuppgifter för företag med mindre än 2 hektar åker återfinns på s 55.

Övrig publicering

En utförlig beskrivning av lantbrukets företagsregister 1968–1970 och 1972–1974 har lämnats i Statistisk tidskrift 1971:5.

Statistik baserad på uppgifterna i lantbrukets företagsregister 1968–1970 och 1972–1974 har publicerats i Statistiska meddelanden. Där redovisas uppgifter för naturliga jordbruksområden, län, produktionsområden och hela riket. Resultaten för 1974 återfinns vad avser antal företag och areal av olika ägoslag i Statistiska meddelanden J 1975:11 och beträffande antalet företag och arealen åker fördelade efter företagarekategorier i samma serie nr J 1975:13.

Till Jordbruksstatistisk årsbok 1974 omräknades vissa länsuppgifter för åren 1968–1973 och vissa jordbruksräkningsår till 1974 års länsindelning. En utförligare redovisning av resultaten från denna omräkning har lämnats i Statistiska meddelanden J 1974:39, där omräknade uppgifter för åren 1927–1973 återfinns.

Uppgifter om antal företag med skogsbruk och skogsmarksarealens fördelning år 1974 återfinns i Statistiska meddelanden J 1975:16.

En detaljerad redovisning av uppgifter från lantbruksräkningen 1971 lämnades för kommuner, församlingar, kommunblock, län, naturliga jordbruksområden, produktionsområden och hela riket i publikationen Lantbruksräkningen 1971, Del 1 och 2.

Tabell 1 Antal ägda och arrenderade företag, åkerarealen på dessa samt arealen av olika ägoslag inom län och produktionsområden den 26 juni 1974

Number of owned and leased holdings, the area of arable land on these holdings and the area of different types of land on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; år	Antal företag			
	Helt ägda	Helt arrenderade	Delvis arrenderade	Summa
<i>Län</i>				
Stockholms	859	736	685	2 280
Uppsala	1 753	983	1 268	4 004
Södermanlands	1 110	1 020	881	3 011
Östergötlands	2 180	1 900	1 593	5 673
Jönköpings	3 742	1 100	2 483	7 325
Kronobergs	3 278	545	1 965	5 788
Kalmar	2 997	1 066	2 075	6 138
Gotlands	1 441	260	1 260	2 961
Blekinge	1 588	195	772	2 555
Kristianstads	4 947	1 103	2 372	8 422
Malmöhus	4 784	2 041	2 475	9 300
Hallands	4 287	702	1 896	6 885
Göteborgs o Bohus	3 084	554	1 483	5 121
Älvsborgs	6 323	1 045	3 177	10 545
Skaraborgs	5 527	1 708	3 060	10 295
Värmlands	4 431	664	2 145	7 240
Örebro	1 944	672	1 386	4 002
Västmanlands	1 560	718	1 029	3 307
Kopparbergs	2 064	331	2 019	4 414
Gävleborgs	2 706	320	2 066	5 092
Västernorrlands	3 426	235	2 013	5 674
Jämtlands	2 506	302	1 552	4 360
Västerbottens	4 131	330	3 258	7 719
Norrbottens	2 187	139	1 402	3 728
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	5 738	2 128	2 987	10 853
» mellanbygder	6 637	1 662	3 937	12 236
» norra slättbygder	8 003	2 621	4 162	14 786
Svealands slättbygder	7 612	3 958	5 179	16 749
Götalands skogsbygder	22 602	5 290	12 905	40 797
Mellersta Sveriges skogsbygder	6 765	1 604	4 161	12 530
Nedre Norrland	8 448	802	5 948	15 198
Övre Norrland	7 050	604	5 036	12 690
<i>Hela riket</i>				
1974	72 855	18 669	44 315	135 839
1973	76 201	18 580	44 156	138 937
1972	80 415	18 745	44 783	143 943
1971	85 792	18 997	45 225	150 014
1970	90 000	19 880	45 484	155 364

Åkerareal, hektar			Kultiverad betesmark, hektar	Annan gräsbärande mark, hektar	Skogs- mark, hektar	Övrig mark, hektar
Ägd	Arren- derad	Summa				
41 830	59 989	101 819	3 285	5 398	97 369	17 660
96 267	65 845	162 112	4 910	8 870	144 746	19 109
68 372	76 588	144 960	4 736	7 485	139 077	18 430
113 248	110 200	223 448	13 442	26 538	185 130	30 968
54 436	44 428	98 864	16 357	19 848	255 642	63 147
41 847	21 537	63 384	9 999	10 141	215 768	52 534
83 335	56 556	139 891	8 246	26 766	274 910	49 838
61 166	21 043	82 209	3 083	7 265	86 116	30 407
29 053	12 088	41 141	2 650	4 464	99 439	9 001
124 057	64 098	188 155	16 090	14 906	121 009	23 508
180 401	132 119	312 520	12 721	10 916	38 680	12 071
90 688	37 101	127 789	6 793	5 032	129 175	41 178
47 429	23 939	71 368	3 782	6 439	89 759	66 802
112 575	50 045	162 620	10 088	12 692	280 850	85 314
190 169	99 102	289 271	9 858	15 271	155 223	34 542
84 912	39 903	124 815	2 227	6 004	306 175	34 808
73 898	46 216	120 114	2 606	3 717	149 129	21 544
80 143	55 639	135 782	2 468	3 788	139 980	12 861
41 010	26 805	67 815	1 478	3 225	214 739	18 159
52 160	28 366	80 526	1 565	3 908	352 332	24 342
41 880	21 236	63 116	2 660	7 073	382 868	60 999
31 022	16 853	47 875	2 088	4 532	369 356	158 763
63 332	29 818	93 150	2 260	4 461	496 820	169 074
32 452	15 935	48 387	1 535	3 900	339 432	167 798
218 892	142 575	361 467	10 474	7 568	41 975	14 092
224 639	109 552	334 191	19 499	38 129	232 866	70 052
298 013	170 379	468 392	13 713	27 941	206 042	51 808
381 903	301 944	683 847	17 107	29 286	635 915	81 112
360 859	225 478	586 337	66 424	81 723	1 358 614	341 510
134 447	89 697	224 144	7 339	12 917	573 217	69 204
115 832	67 094	182 926	6 191	15 289	1 060 445	169 693
101 097	48 730	149 827	4 180	9 786	954 650	425 386
1 835 682	1 155 449	2 991 131	144 927	222 639	5 063 724	1 222 857
1 851 105	1 132 559	2 983 664	142 497	224 374	5 182 154	1 259 637
1 879 667	1 116 826	2 996 493	142 011	227 958	5 396 638	1 330 042
1 915 504	1 100 819	3 016 323	141 318	232 906	5 535 162	1 381 949
1 937 307	1 095 086	3 032 393	141 769	235 187	5 596 120	1 422 132

Tabell 2 Antal företag inom olika storleksgrupper samt åkerarealen på dessa företag den 26 juni 1974

Number of holdings in different size groups, and the area of arable land on these holdings on June 26th, 1974

Område	Antal företag inom storleksgrupper, hektar åker						
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0 ¹
<i>Län</i>							
Stockholms	160	258	475	368	439	374	206
Uppsala	194	322	831	746	967	725	219
Södermanlands	154	317	603	495	571	553	318
Östergötlands	457	663	1 190	854	1 110	1 018	381
Jönköpings	1 843	2 365	1 842	675	409	163	28
Kronobergs	1 699	2 172	1 277	369	193	68	10
Kalmar	780	1 411	1 642	949	849	395	112
Gotlands	340	380	643	586	661	302	49
Blekinge	554	844	597	240	204	93	23
Kristianstads	1 192	1 867	2 493	1 251	982	474	163
Malmöhus	879	1 315	2 345	1 667	1 710	987	397
Hallands	1 232	1 690	2 079	883	672	252	77
Göteborgs o Bohus	1 100	1 686	1 366	512	320	122	15
Älvsborgs	2 439	2 983	2 827	1 137	770	310	79
Skaraborgs	984	1 718	2 941	1 728	1 673	929	322
Värmlands	1 961	2 129	1 497	617	553	367	116
Örebro	506	700	931	596	640	480	149
Västmanlands	149	259	628	677	811	590	193
Kopparbergs	1 273	1 091	1 022	442	400	166	20
Gävleborgs	959	1 439	1 457	627	427	170	13
Västernorrlands	1 799	1 985	1 211	375	202	88	14
Jämtlands	1 468	1 434	933	297	148	71	9
Västerbottens	1 989	2 643	1 958	617	401	100	11
Norrbottens	1 136	1 185	751	318	203	125	10
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	930	1 358	2 887	1 974	2 093	1 156	455
» mellanbygder	1 257	2 026	3 245	2 216	2 167	1 034	291
» norra slättbygder	1 283	2 188	4 024	2 359	2 557	1 720	655
Svealands slättbygder	1 036	1 774	3 448	2 944	3 582	2 827	1 138
Götalands skogsbygder	9 515	12 920	10 578	4 054	2 504	1 024	202
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 826	3 450	3 068	1 328	1 082	639	137
Nedre Norrland	4 626	4 886	3 449	1 192	716	294	35
Övre Norrland	3 774	4 254	2 840	959	614	228	21
<i>Hela riket</i>							
1974	25 247	32 856	33 539	17 026	15 315	8 922	2 934
1973	26 409	34 408	34 259	17 223	15 159	8 615	2 864
1972	28 135	36 673	35 435	17 532	14 992	8 402	2 774
1971	30 639	39 135	36 685	17 799	14 920	8 132	2 704
1970	32 122	41 417	38 309	18 254	14 791	7 895	2 576

¹ I tab 4 redovisas för år 1974 en storleksgruppering av företag med mer än 100 hektar åker.

Åkerareal i hektar inom storleksgrupper, hektar åker								
Summa	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	Summa
2 280	615	2 069	7 252	9 198	17 249	26 381	39 055	101 819
4 004	740	2 552	13 075	18 738	38 285	49 637	39 085	162 112
3 011	588	2 538	9 360	12 575	22 718	38 547	58 634	144 960
5 673	1 725	5 204	18 177	21 638	44 153	70 572	61 979	223 448
7 325	7 154	17 788	26 723	16 556	15 788	10 910	3 945	98 864
5 788	6 642	16 071	18 132	9 139	7 142	4 674	1 584	63 384
6 138	3 102	10 875	24 533	23 893	33 008	26 458	18 022	139 891
2 961	1 246	2 901	9 948	14 705	25 766	19 973	7 670	82 209
2 555	2 164	6 402	8 841	5 967	7 904	6 043	3 820	41 141
8 422	4 464	14 507	37 276	30 932	37 914	32 132	30 930	188 155
9 300	3 146	10 405	35 244	41 672	66 655	66 120	89 278	312 520
6 885	4 783	12 907	30 637	21 828	25 615	16 473	15 546	127 789
5 121	4 175	12 729	19 799	12 518	12 145	7 972	2 030	71 368
10 545	9 209	22 657	41 161	28 157	29 262	20 732	11 442	162 620
10 295	3 718	13 579	44 583	43 376	65 464	63 539	55 012	289 271
7 240	7 182	15 790	21 688	15 346	21 318	25 526	17 965	124 815
4 002	1 898	5 338	14 024	14 880	25 232	32 851	25 891	120 114
3 307	570	2 065	9 878	17 123	32 270	40 318	33 558	135 782
4 414	4 538	7 980	14 996	10 928	15 334	10 904	3 135	67 815
5 092	3 595	10 990	21 393	15 401	16 313	10 822	2 012	80 526
5 674	6 684	14 741	17 170	9 221	7 719	5 786	1 795	63 116
4 360	5 416	10 558	13 476	7 301	5 479	4 556	1 089	47 875
7 719	7 536	19 791	28 078	15 053	14 978	6 424	1 290	93 150
3 728	4 175	8 583	10 701	7 792	7 801	8 127	1 208	48 387
10 853	3 309	10 873	43 467	49 210	81 114	77 013	96 481	361 467
12 236	4 685	15 816	49 582	55 636	84 188	68 432	55 852	334 191
14 786	4 877	17 207	60 905	59 294	100 293	117 979	107 837	468 392
16 749	3 934	14 042	53 446	74 238	141 612	195 419	201 156	683 847
40 797	36 694	97 461	153 658	99 953	96 176	69 663	32 732	586 337
12 530	10 530	25 960	44 887	32 974	41 700	43 350	24 743	224 144
15 198	16 972	36 338	49 617	29 214	27 266	18 843	4 676	182 926
12 690	14 064	31 323	40 583	23 418	23 163	14 778	2 498	149 827
135 839	95 065	249 020	496 145	423 937	595 512	605 477	525 975	2 991 131
138 937	99 291	260 711	506 668	428 668	589 288	584 800	514 238	2 983 664
143 943	105 751	277 715	524 015	436 443	581 863	570 082	500 624	2 996 493
150 014	114 904	296 171	542 207	443 101	578 971	551 615	489 354	3 016 323
155 364	120 707	313 171	566 579	454 270	573 637	535 059	468 970	3 032 393

Tabell 3 Antal företag samt arealen åker på dessa fördelade efter företagarekategori år 1974

Number of holdings, and the area of arable land on these holdings distributed according to the category of holder in 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Antal företag brukade av						
	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Andra kategorier	Okänd företagarekategori
<i>Län</i>							
Stockholms	2 164	74	22	6	6	8	—
Uppsala	3 905	70	17	7	2	3	—
Södermanlands	2 902	61	35	2	—	11	—
Östergötlands	5 543	92	26	3	3	6	—
Jönköpings	7 117	190	12	3	2	1	—
Kronobergs	5 598	178	3	2	2	5	—
Kalmar	5 990	125	17	3	—	3	—
Gotlands	2 871	82	5	2	1	—	—
Blekinge	2 496	50	4	1	2	2	—
Kristianstads	8 223	140	37	9	4	9	—
Malmöhus	9 041	142	92	6	2	17	—
Hallands	6 663	190	22	2	4	4	—
Göteborgs o Bohus	4 928	177	7	2	1	6	—
Älvsborgs	10 161	353	14	8	4	5	—
Skaraborgs	10 037	207	35	8	2	6	—
Värmlands	6 798	422	15	2	1	2	—
Örebro	3 863	112	19	3	1	4	—
Västmanlands	3 210	75	11	3	4	4	—
Kopparbergs	4 077	318	7	3	2	7	—
Gävleborgs	4 862	204	9	5	—	12	—
Västernorrlands	5 363	268	7	4	4	28	—
Jämtlands	4 136	206	2	2	1	13	—
Västerbottens	7 503	200	3	5	2	6	—
Norrbottns	3 600	112	3	6	3	4	—
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1– 5,0	23 871	1 345	18	5	2	6	—
5,1– 10,0	31 500	1 296	35	9	2	14	—
10,1– 20,0	32 642	786	44	28	6	33	—
20,1– 30,0	16 677	279	35	6	4	25	—
30,1– 50,0	15 058	178	42	11	4	22	—
50,1–100,0	8 707	111	48	17	14	25	—
Över 100,0	2 596	53	202	21	21	41	—
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	10 548	169	107	6	4	19	—
» mellanbygder	11 935	230	50	9	3	9	—
» norra slättbygder	14 395	309	49	14	6	13	—
Svealands slättbygder	16 171	414	101	20	14	29	—
Götalands skogsbygder	39 545	1 136	61	20	13	22	—
Mellersta Sveriges skogsbygder	11 847	626	35	9	2	11	—
Nedre Norrland	14 341	779	14	8	6	50	—
Övre Norrland	12 269	385	7	11	5	13	—
<i>Hela riket</i>							
1974	131 051	4 048	424	97	53	166	—
1973	134 185	4 035	407	93	54	160	3
1972	139 085	4 166	380	94	57	159	2
1971	144 878	4 421	360	102	67	173	13
1970	149 999	4 581	334	100	73	160	117

Åkerareal i hektar brukad av								
Summa	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Andra kategorier	Okänd företagare-kategori	Summa
2 280	92 607	2 311	4 108	877	876	1 040	–	101 819
4 004	151 905	2 450	5 608	1 594	237	318	–	162 112
3 011	132 183	2 246	8 446	354	–	1 731	–	144 960
5 673	214 612	3 122	3 955	168	421	1 170	–	223 448
7 325	96 107	1 679	820	63	183	12	–	98 864
5 788	61 424	1 398	72	186	158	146	–	63 384
6 138	134 924	2 208	2 120	411	–	228	–	139 891
2 961	79 319	1 544	989	159	198	–	–	82 209
2 555	39 230	804	941	44	101	21	–	41 141
8 422	179 854	2 777	3 782	304	355	1 083	–	188 155
9 300	281 321	5 074	22 913	447	82	2 683	–	312 520
6 885	120 893	2 391	3 349	50	791	315	–	127 789
5 121	69 174	1 467	308	32	15	372	–	71 368
10 545	157 471	3 205	940	417	222	365	–	162 620
10 295	275 824	4 703	6 739	858	177	970	–	289 271
7 240	117 502	4 375	2 632	142	76	88	–	124 815
4 002	112 857	2 393	4 061	92	202	509	–	120 114
3 307	127 219	2 693	3 696	320	1 193	661	–	135 782
4 414	63 542	2 778	780	95	179	441	–	67 815
5 092	76 616	2 118	883	276	–	633	–	80 526
5 674	59 661	2 083	487	143	153	589	–	63 116
4 360	45 815	1 536	47	41	104	332	–	47 875
7 719	90 767	1 573	137	359	128	186	–	93 150
3 728	46 953	846	161	207	153	67	–	48 387
25 247	89 926	5 033	64	18	5	19	–	95 065
32 856	238 908	9 630	277	72	19	114	–	249 020
33 539	483 176	11 307	632	420	87	523	–	496 145
17 026	415 225	6 916	880	156	110	650	–	423 937
15 315	585 459	6 906	1 695	410	174	868	–	595 512
8 922	589 755	7 837	3 694	1 249	1 061	1 881	–	605 477
2 934	425 331	10 145	70 732	5 314	4 548	9 905	–	525 975
10 853	326 660	5 791	24 176	451	971	3 418	–	361 467
12 236	318 605	5 285	8 841	550	368	542	–	334 191
14 786	448 279	7 334	8 580	1 296	637	2 266	–	468 392
16 749	637 376	12 909	23 905	3 122	2 584	3 951	–	683 847
40 797	567 993	10 779	4 949	837	649	1 130	–	586 337
12 530	209 195	7 019	6 494	448	106	882	–	224 144
15 198	174 095	5 867	721	369	408	1 466	–	182 926
12 690	145 577	2 790	308	566	281	305	–	149 827
135 839	2 827 780	57 774	77 974	7 639	6 004	13 960	–	2 991 131
138 937	2 822 729	55 074	78 212	7 583	5 972	14 054	40	2 983 664
143 943	2 839 432	55 115	75 137	7 788	5 947	13 014	60	2 996 493
150 014	2 862 829	55 421	70 889	7 876	6 037	13 119	152	3 016 323
155 364	2 879 058	57 208	68 820	7 389	5 809	11 829	2 280	3 032 393

Tabell 4 Antal företag med mer än 100 hektar åker inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974
 Number of holdings with more than 100 hectares of arable land in different size groups on June 26th, 1974

Område	Storleksgrupp, hektar åker					Summa
	100,1– 200,0	200,1– 300,0	300,1– 400,0	400,1– 500,0	Över 500,0	
<i>Län</i>						
Stockholms	141	37	20	3	5	206
Uppsala	172	29	10	1	7	219
Södermanlands	233	53	20	7	5	318
Östergötlands	315	43	12	5	6	381
Jönköpings	23	5	–	–	–	28
Kronobergs	8	2	–	–	–	10
Kalmar	90	17	4	–	1	112
Gotlands	44	2	2	–	1	49
Blekinge	20	2	–	–	1	23
Kristianstads	114	33	7	2	7	163
Malmöhus	271	60	18	16	32	397
Hallands	59	10	3	2	3	77
Göteborgs o Bohus	14	–	1	–	–	15
Älvsborgs	70	8	–	1	–	79
Skaraborgs	266	32	10	6	8	322
Värmlands	96	15	2	1	2	116
Örebro	111	27	7	1	3	149
Västmanlands	152	22	12	4	3	193
Kopparbergs	18	–	1	–	1	20
Gävleborgs	10	3	–	–	–	13
Västernorrlands	14	–	–	–	–	14
Jämtlands	9	–	–	–	–	9
Västerbottens	11	–	–	–	–	11
Norrbottnens	10	–	–	–	–	10
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	320	68	19	14	34	455
” mellanbygder	216	46	13	5	11	291
” norra slättbygder	539	74	21	10	11	655
Svealands slättbygder	864	171	66	15	22	1 138
Götalands skogsbygder	171	25	3	1	2	202
Mellersta Sveriges skogsbygder	106	15	7	4	5	137
Nedre Norrland	34	1	–	–	–	35
Övre Norrland	21	–	–	–	–	21
<i>Hela riket</i>						
1974	2 271	400	129	49	85	2 934
1973	2 214	383	132	49	86	2 864
1972	2 149	369	123	50	83	2 774
1971	2 090	371	112	48	83	2 704
1970	1 972	367	109	50	78	2 576

Tabell 5 Procentuell fördelning av åkerarealen inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974

Percentage distribution of the area of arable land on June 26th, 1974

Område	Storleksgrupp, hektar åker							Summa
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Län</i>								
Stockholms	0,6	2,0	7,1	9,0	17,0	25,9	38,4	100
Uppsala	0,4	1,6	8,1	11,6	23,6	30,6	24,1	100
Södermanlands	0,4	1,7	6,5	8,7	15,7	26,6	40,4	100
Östergötlands	0,8	2,3	8,1	9,7	19,8	31,6	27,7	100
Jönköpings	7,2	18,0	27,0	16,8	16,0	11,0	4,0	100
Kronobergs	10,5	25,3	28,6	14,4	11,3	7,4	2,5	100
Kalmar	2,2	7,8	17,5	17,1	23,6	18,9	12,9	100
Gotlands	1,5	3,5	12,1	17,9	31,4	24,3	9,3	100
Blekinge	5,2	15,6	21,5	14,5	19,2	14,7	9,3	100
Kristianstads	2,4	7,7	19,8	16,4	20,2	17,1	16,4	100
Malmöhus	1,0	3,3	11,3	13,3	21,3	21,2	28,6	100
Hallands	3,7	10,1	24,0	17,1	20,0	12,9	12,2	100
Göteborgs o Bohus	5,9	17,8	27,7	17,5	17,0	11,2	2,9	100
Älvsborgs	5,7	13,9	25,3	17,3	18,0	12,8	7,0	100
Skaraborgs	1,3	4,7	15,4	15,0	22,6	22,0	19,0	100
Värmlands	5,8	12,6	17,4	12,3	17,1	20,4	14,4	100
Örebro	1,6	4,4	11,7	12,4	21,0	27,3	21,6	100
Västmanlands	0,4	1,5	7,3	12,6	23,8	29,7	24,7	100
Kopparbergs	6,7	11,8	22,1	16,1	22,6	16,1	4,6	100
Gävleborgs	4,4	13,7	26,6	19,1	20,3	13,4	2,5	100
Västernorrlands	10,6	23,4	27,2	14,6	12,2	9,2	2,8	100
Jämtlands	11,3	22,1	28,1	15,3	11,4	9,5	2,3	100
Västerbottens	8,1	21,2	30,1	16,2	16,1	6,9	1,4	100
Norrbottns	8,6	17,8	22,1	16,1	16,1	16,8	2,5	100
Hela riket								
1974	3,2	8,3	16,6	14,2	19,9	20,2	17,6	100
1973	3,3	8,7	17,0	14,4	19,8	19,6	17,2	100
1972	3,5	9,3	17,5	14,6	19,4	19,0	16,7	100
1971	3,8	9,8	18,0	14,7	19,2	18,3	16,2	100
1970	4,0	10,3	18,7	15,0	18,9	17,6	15,5	100

Tabell 6 Antal företag inom olika storleksgrupper efter skogsmarksarealen samt arealen skogsmark¹ vid dessa företag den 26 juni 1974

Number of holdings by area of forest land and the area of forest land on these holdings on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Antal företag inom storleksgrupper, hektar skogsmark						
	0	0,1– 5,0	5,1– 25,0	25,1– 50,0	50,1– 100,0	100,1– 200,0	200,1– 400,0
<i>Län</i>							
Stockholms	784	92	541	401	290	114	31
Uppsala	1 181	276	1 168	755	439	133	34
Södermanlands	1 098	182	828	440	254	105	47
Östergötlands	2 468	423	1 181	715	536	255	71
Jönköpings	1 280	234	2 234	2 055	1 185	290	33
Kronobergs	634	292	1 967	1 672	922	251	36
Kalmar	1 660	437	1 064	1 251	1 096	486	111
Gotlands	507	284	1 081	599	358	112	15
Blekinge	299	181	818	671	422	139	20
Kristianstads	3 931	1 268	1 962	741	411	85	9
Malmöhus	7 668	905	496	130	64	15	8
Hallands	2 358	963	1 808	1 106	539	97	6
Göteborgs o Bohus	1 014	1 077	1 927	711	326	57	7
Älvsborgs	1 517	1 207	4 247	2 253	1 021	240	46
Skaraborgs	3 509	2 222	3 131	881	361	136	32
Värmlands	861	582	2 316	1 685	1 169	476	115
Örebro	923	487	1 394	652	350	131	43
Västmanlands	837	180	812	677	517	233	33
Kopparbergs	433	172	1 169	1 175	945	431	80
Gävleborgs	498	248	978	991	1 223	839	278
Västernorrlands	671	495	1 215	967	1 174	816	285
Jämtlands	505	224	770	762	854	794	366
Västerbottens	545	285	1 555	1 958	1 972	1 040	322
Norrbottns	311	130	481	743	904	762	341
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	8 640	1 028	834	210	90	23	11
» mellanbygder	5 265	1 830	2 682	1 366	769	235	57
» norra slättbygder	5 113	3 106	4 644	1 183	476	186	54
Svealands slättbygder	4 640	1 269	4 853	3 023	1 884	739	205
Götalands skogsbygder	7 239	3 383	13 074	9 537	5 616	1 612	247
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 887	765	3 736	2 975	2 115	855	153
Nedre Norrland	1 656	1 009	3 111	2 797	3 268	2 347	854
Övre Norrland	1 052	456	2 209	2 900	3 114	2 040	788
<i>Hela riket</i>							
1974	35 492	12 846	35 143	23 991	17 332	8 037	2 369
1973	35 661	13 358	36 445	24 680	17 674	8 120	2 376
1972	36 325	13 999	38 206	25 735	18 344	8 306	2 390
1971	37 280	14 758	40 362	26 957	18 994	8 539	2 459
1970	38 915	15 398	41 965	27 940	19 451	8 607	2 442

¹ Sveriges totala skogsmarksareal redovisas i tab 7 och 8.

Areal skogsmark inom olika storleksgrupper, hektar skogsmark									
Över 400,0	Summa	0,1– 5,0	5,1– 25,0	25,1– 50,0	50,1– 100,0	100,1– 200,0	200,1– 400,0	Över 400,0	Summa
27	2 280	304	8 576	15 105	20 350	15 788	8 562	28 684	97 369
18	4 004	857	17 555	28 042	31 021	17 794	9 311	40 166	144 746
57	3 011	629	12 530	15 926	17 530	14 771	12 789	64 902	139 077
24	5 673	1 243	16 953	26 774	38 562	35 344	19 300	46 954	185 130
14	7 325	782	36 447	76 383	82 062	38 028	8 617	13 323	255 642
14	5 788	941	31 854	61 070	64 099	33 006	9 332	15 466	215 768
33	6 138	1 202	16 736	47 082	78 587	65 745	29 727	35 831	274 910
5	2 961	927	15 871	22 292	25 507	14 940	3 906	2 673	86 116
5	2 555	603	12 418	24 960	29 922	18 361	5 180	7 995	99 439
15	8 422	3 199	26 473	26 699	28 123	10 762	2 266	23 487	121 009
14	9 300	1 847	6 064	4 368	4 295	2 198	2 523	17 385	38 680
8	6 885	2 582	26 319	40 845	37 651	12 197	1 582	7 999	129 175
2	5 121	3 000	25 686	26 074	22 677	7 741	2 395	2 186	89 759
14	10 545	3 580	62 115	81 711	71 304	32 653	12 063	17 424	280 850
23	10 295	6 073	40 171	31 409	24 941	18 569	8 627	25 433	155 223
36	7 240	1 810	34 525	61 997	82 289	64 056	30 812	30 686	306 175
22	4 002	1 494	19 803	23 875	24 693	18 236	11 394	49 634	149 129
18	3 307	607	12 547	25 276	37 049	31 297	9 294	23 910	139 980
9	4 414	566	18 602	43 798	67 342	59 195	20 209	5 027	214 739
37	5 092	713	15 189	37 708	90 420	116 949	72 950	18 403	352 332
51	5 674	1 356	18 201	36 500	86 334	115 698	76 494	48 285	382 868
85	4 360	602	11 875	28 604	63 693	114 705	99 224	50 653	369 356
42	7 719	854	25 625	73 702	142 693	143 744	84 885	25 317	496 820
56	3 728	372	7 843	28 841	66 833	109 436	93 088	33 019	339 432
17	10 853	2 322	10 111	6 757	5 180	2 489	2 238	12 878	41 975
32	12 236	4 663	37 612	50 347	54 071	30 368	14 613	41 192	232 866
24	14 786	8 510	58 995	41 969	32 802	24 525	13 539	25 702	206 042
136	16 749	4 033	72 284	111 306	132 499	100 661	55 946	159 186	635 915
89	40 797	10 031	199 798	352 605	395 220	216 884	68 240	115 836	1 358 614
44	12 530	2 459	57 436	110 813	149 667	116 288	39 947	96 607	573 217
156	15 198	2 785	47 500	105 205	241 125	331 958	227 027	104 845	1 060 445
131	12 690	1 340	36 242	110 039	227 413	288 040	212 980	78 596	954 650
629	135 839	36 143	519 978	889 041	1 237 977	1 111 213	634 530	634 842	5 063 724
623	138 937	37 558	539 650	914 881	1 262 384	1 123 120	638 300	666 261	5 182 154
638	143 943	39 425	565 152	954 207	1 310 006	1 147 319	643 595	736 934	5 396 638
665	150 014	41 522	597 572	999 946	1 356 437	1 178 511	661 233	699 941	5 535 162
646	155 364	43 430	620 789	1 035 048	1 388 776	1 188 836	657 963	661 278	5 596 120

2.2 Lantbruksräkningen

Till lantbruksräkningen 1971 inhämtade SCB bl a uppgifter om skogsmarksarealens storlek. De dessförinnan senast tillgängliga uppgifterna om totala skogsmarksarealen är resultat från en specialbearbetning av 1965 års fastighetstaxering, se närmare Jordbruksstatistisk årsbok 1969.

Till skillnad från den årliga registreringen till lantbruksregistret – som omfattar företag med mer än 2 hektar åker, se s 40 – insamlades 1971 även uppgifter om företag utan åker eller med högst 2 hektar åker på jordbruksfastigheter, varför även rena skogsföretag ingick i lantbruksräkningen.

Vid användning av resultaten bör särskilt beaktas att två skilda principer tillämpats vid företagsavgränsningen. För företag med minst 0,3 hektar åker gäller att all skogsmark knuten till ett visst företag (brukningsenhet) redovisas under detta företag. Rena skogsföretag (med högst 0,2 hektar åker) redovisas däremot uppdelade på taxeringsenheter.

Resultat

I tab 7 redovisas uppgifter om antal företag inom olika storleksgrupper med minst 0,3 hektar åker resp antal taxeringsenheter vid jordbruksfastigheter utan åker fördelade efter skogsmarksarealens storlek den 24 juni 1971. Dessutom återfinns uppgifter om åker- resp skogsmarksareal vid dessa företag.

Av tabellen framgår att på cirka 150 000 företag med mer än 2 hektar åker fanns år 1971 5,5 milj hektar skogsmark, vilket var 24 % av den totala skogsmarken i riket, omfattande 22,7 milj hektar.

I tab 8 redovisas skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier inom län, produktionsområden och hela riket den 24 juni 1971. Av den totala skogsmarken ägdes 42 % av enskilda personer, 26 % av aktiebolag och 20 % av staten.

Övrig publicering

Uppgifter om antal företag med mer än 2 hektar åker fördelade efter skogsmarksarealens storlek 1971, redovisades för kommuner och större områden i publikationen Lantbruksräkningen 1971, Del 2. Dessutom redovisades för samtliga företag uppgifter om skogsmarken inom naturliga jordbruksområden, län, produktionsområden och hela riket.

Antal företag över 2 hektar åker och skogsmarksarealen vid dessa företag inom olika storleksgrupper areal skog den 26 juni 1974 redovisas i avsnitt 2.1 och i Statistiska meddelanden nr J 1975:16.

Uppgifter om skogsmarksarealen fördelad efter ägarekategori återfinns även i Allmän fastighetstaxering, Del 2.

Detaljerade uppgifter om skogsbruket redovisas årligen av skogsstyrelsen i publikationen Skogsstatistisk årsbok.

Tabell 7 Antal företag samt åkerarealen och skogsmarksarealen på dessa fördelade efter åker- resp skogsmarksarealens storlek den 24 juni 1971. Hela riket

Number of holdings, area of arable and forest land in different size groups by the area of arable and forest land respectively on June 24th, 1971. Whole of Sweden

Storleksgrupp, hektar skogsmark	Storleksgrupp, hektar åker							Summa över 2,0	0,3–2,0 hektar åker	Utan åker ^{1 2}
	2,1–5,0	5,1–10,0	10,1–20,0	20,1–30,0	30,1–50,0	50,1–100,0	Över 100,0			
<i>Antal företag²</i>										
0	5 671	6 631	9 102	5 713	5 616	3 406	1 141	37 280	2 773	10 979
0,1– 5,0	4 703	3 713	3 341	1 443	1 019	446	93	14 758	2 655	26 689
5,1– 25,0	10 330	11 966	9 609	4 066	2 965	1 216	210	40 362	3 721	55 555
25,1– 50,0	5 036	8 423	6 882	3 012	2 318	1 076	210	26 957	1 420	25 594
50,1–100,0	2 959	5 513	4 995	2 300	1 872	1 062	293	18 994	836	17 137
100,1–200,0	1 425	2 183	2 125	970	868	660	308	8 539	385	8 816
200,1–400,0	437	607	542	261	216	199	197	2 459	120	3 652
Över 400,0	78	99	89	34	46	67	252	665	22	2 788
Summa	30 639	39 135	36 685	17 799	14 920	8 132	2 704	150 014	11 932	151 210
<i>Åkerareal, hektar</i>										
0	20 469	50 979	137 374	143 051	219 608	231 525	190 357	993 363	4 002	–
0,1– 5,0	16 942	27 881	49 389	35 774	38 732	29 977	15 299	213 994	3 624	–
5,1– 25,0	38 701	89 452	141 056	100 783	114 004	81 018	34 230	599 244	4 858	–
25,1– 50,0	19 745	63 752	100 686	74 981	89 458	71 555	33 285	453 462	1 838	–
50,1–100,0	11 508	42 229	73 133	57 048	72 678	72 487	46 201	375 284	1 084	–
100,1–200,0	5 546	16 685	31 414	24 188	34 191	46 232	51 115	209 371	492	–
200,1–400,0	1 689	4 476	7 845	6 441	8 486	13 806	39 119	81 862	164	–
Över 400,0	304	717	1 310	835	1 814	5 015	79 748	89 743	33	–
Summa	114 904	296 171	542 207	443 101	578 971	551 615	489 354	3 016 323	16 095	–
<i>Skogsmarksareal, hektar</i>										
0,1– 5,0	12 921	10 785	9 389	3 930	2 886	1 313	298	41 522	7 274	79 226
5,1– 25,0	146 876	178 932	143 631	61 517	44 934	18 597	3 085	597 572	48 021	757 200
25,1– 50,0	183 343	311 479	256 787	112 024	87 363	40 990	7 960	999 946	51 439	936 201
50,1–100,0	210 259	389 439	358 556	163 913	134 502	77 506	22 262	1 356 437	58 920	1 220 416
100,1–200,0	197 280	301 281	289 665	133 493	120 503	92 367	43 922	1 178 511	53 078	1 230 959
200,1–400,0	117 920	163 325	144 163	68 651	57 372	54 093	55 709	661 233	31 922	1 007 464
Över 400,0	46 730	55 330	68 510	23 110	28 823	81 045	396 393	699 941	15 539	11 680 169
Summa	915 329	1 410 571	1 270 701	566 638	476 383	365 911	529 629	5 535 162	266 193	16 911 635

¹ Inkl enheter med 0,1–0,2 hektar åker. – ² Vid företag utan åker avses antal taxeringsenheter.

Tabell 8 Skogsmarksarealen fördelad på företagarekategorier den 24 juni 1971¹. Hektar
Area of forest land distributed by category of holder on June 24th, 1971. Hectares

Område	Enskilda personer	Dödsbon	Aktiebolag	Staten	Kommuner och allmänningar	Kyrkan	Andra kategorier ²	Summa
<i>Län¹</i>								
Stockholms	150 047	14 252	28 996	35 499	47 007	6 939	8 834	291 574
Uppsala	164 502	11 447	156 718	31 999	25 420	10 238	4 643	404 967
Södermanlands	204 537	15 456	35 933	36 325	31 470	5 860	3 982	333 563
Östergötlands	354 712	27 398	101 735	59 576	40 058	13 163	9 639	606 281
Jönköpings	474 166	39 361	39 752	46 901	15 750	19 745	5 395	641 070
Kronobergs	389 455	27 801	65 278	32 631	13 095	16 095	4 200	548 555
Kalmar	491 335	33 998	62 836	75 153	14 003	11 068	5 974	694 367
Gotlands	105 246	4 949	4 916	7 339	668	5 369	1 992	130 479
Blekinge	151 073	7 830	13 988	6 128	5 390	2 576	434	187 419
Kristianstads	194 683	11 337	16 223	23 247	5 326	6 102	5 619	262 537
Malmöhus	46 862	3 658	5 970	5 780	6 696	1 121	1 532	71 619
Hallands	167 416	10 072	6 645	13 408	7 824	4 856	2 039	212 260
Göteborgs o Bohus	124 548	10 071	5 754	10 806	7 212	2 736	2 969	164 096
Älvsborgs	466 181	39 730	47 809	35 550	20 124	14 593	10 608	634 595
Skaraborgs	211 364	14 445	31 709	36 479	14 071	11 348	4 421	323 837
Värmlands	622 173	74 511	506 447	25 455	21 009	30 051	3 229	1 282 875
Örebro	220 288	13 536	201 419	118 381	19 535	5 018	4 697	582 874
Västmanlands	165 609	10 473	96 542	73 015	22 172	9 282	1 300	378 393
Kopparbergs	650 923	150 956	645 320	259 703	213 724	18 667	14 731	1 954 024
Gävleborgs	554 771	44 858	649 015	103 853	65 512	18 839	3 244	1 440 092
Västernorrlands	689 000	84 463	885 670	128 843	22 851	25 125	21 461	1 857 413
Jämtlands	947 490	106 742	1 206 972	158 642	26 066	40 002	103 762	2 589 676
Västerbottens	1 119 457	79 287	717 091	1 047 313	116 202	16 697	61 595	3 157 642
Norrbottnens	970 963	113 525	401 119	2 095 737	251 329	73 418	56 691	3 962 782
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	51 322	2 977	5 590	5 659	2 398	991	664	69 601
» mellanbygder	292 449	17 210	30 844	29 741	11 581	9 872	5 010	396 707
» norra slättbygder	292 184	16 999	20 934	39 488	23 777	12 266	7 314	412 962
Svealands slättbygder	856 619	62 354	302 105	148 765	135 985	35 902	20 520	1 562 250
Götalands skogsbygder	2 358 811	170 886	265 708	239 268	96 417	78 819	39 011	3 248 920
Mellersta Sveriges skogsbygder	987 154	109 411	933 897	282 628	69 248	34 899	17 981	2 435 218
Nedre Norrland	2 260 986	310 029	2 532 568	312 758	194 016	85 488	41 337	5 737 182
Övre Norrland	2 537 276	260 290	1 842 211	3 409 456	479 092	110 671	211 154	8 850 150
Hela riket	9 636 801	950 156	5 933 857	4 467 763	1 012 514	368 908	342 991	22 712 990

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Inkl. ökad företagarekatori.

3 Befolkning och arbetskraft

3.1 Folk- och bostadsräkningen

Vid SCB utförs folk- och bostadsräkningar med i regel femårsintervall. Undersökningen år 1970 reglerades av Lag om allmän folk- och bostadsräkning resp Kungl Maj:ts kungörelse den 20 mars 1970 (nr 74 resp 75). I räkningarna ingår bl a uppgifter av intresse för belysning av vissa förhållanden inom jordbruket. Sålunda redovisas data rörande befolkningens fördelning på tätort och glesbygd, befolkningens åldersfördelning, antalet förvärvsarbetande inom olika näringsgrenar etc.

Folk- och bostadsräkningens uppläggning

Folk- och bostadsräkningen 1970 har utförts som totalräkning. Uppgifterna om befolkningen hänför sig till läget den 1 november 1970 och redovisas enligt regional indelning den 1 januari 1971.

Underlaget till den demografiska statistiken har hämtats från länsstyrelsernas magnetbandsregister avseende länets mantalsskrivna befolkning, ordnad efter mantalsskrivningsfastighet. Regional redovisning sker, förutom på administrativa områden, även för tätorter och glesbygd. Som *tätort* har sammanfattningsvis definierats alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avstånden mellan husen normalt inte överstigit 200 meter. Tätortsavgränsningen har huvudsakligen utförts på ekonomiska kartor.

Folk- och bostadsräkningens övriga avsnitt bygger främst på uppgifter, som inhämtats direkt från allmänheten och fastighetsägarna på särskilda blanketter.

Uppgifterna i det demografiska avsnittet sammanförs med hjälp av dator med uppgifterna i blankettmaterialet och uppgifter från inkomststatistiken.

Resultat

Uppgifter från folk- och bostadsräkningen 1970 om folkmängdens fördelning på glesbygd, tätort och kön inom olika län och den procentuella andelen folkmängd i glesbygd lämnas i *tab 9*. Av tabellen framgår att knappt en femtedel av befolkningen år 1970 var bosatt i egentlig glesbygd.

I *tab 10* redovisas förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m och samtliga näringsgrenar samt den procentuella andelen förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m inom olika län år 1970.

Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk etc fördelade på åldersgrupper och län framgår av *tab 11*.

Övrig publicering

Resultat från 1970 års folkräkning återfinns i publikationen Folk- och bostadsräkningen 1970, Del 1-3, där detaljerade demografiska uppgifter för församlingar, kommuner, kommunblock och tätorter redovisas samt i Del 5-9, där uppgifter om förvärvsarbetande befolkning resp hushållsuppgifter publiceras. I Del 10-11 redovisas uppgifter om näringsgren, yrke, utbildning etc och i Del 12 redogörs för folk- och bostadsräkningens uppläggning och genomförande.

Tabell 9 Folkmängdens fördelning på glesbygd och tätort¹ år 1970²
Distribution of the population by sparsely populated and built-up areas in 1970

Område	Glesbygd			Tätort ¹			Hela folkmängden			Folkmängd i glesbygd i procent av hela folk-mängden
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<i>Län²</i>										
Stockholms	27 670	24 515	52 185	689 511	735 008	1 424 519	717 181	759 523	1 476 704	3,5
Uppsala	24 282	21 204	45 486	83 695	88 111	171 806	107 977	109 315	217 292	20,9
Södermanlands	21 025	18 613	39 638	103 903	104 729	208 632	124 928	123 342	248 270	16,0
Östergötlands	37 327	32 780	70 107	153 744	158 354	312 098	191 071	191 134	382 205	18,3
Jönköpings	34 746	30 556	65 302	118 954	122 315	241 269	153 700	152 871	306 571	21,3
Kronobergs	27 983	23 568	51 551	57 232	57 878	115 110	85 215	81 446	166 661	30,9
Kalmar	35 804	31 063	66 867	85 974	88 015	173 989	121 778	119 078	240 856	27,8
Gotlands	13 700	12 262	25 962	13 530	14 288	27 818	27 230	26 550	53 780	48,3
Blekinge	20 048	17 223	37 271	57 503	58 742	116 245	77 551	75 965	153 516	24,3
Kristianstads	40 906	35 417	76 323	91 821	96 017	187 838	132 727	131 434	264 161	28,9
Malmöhus	49 159	43 320	92 479	304 856	321 573	626 429	354 015	364 893	718 908	12,9
Hallands	34 812	30 361	65 173	62 684	64 853	127 537	97 496	95 214	192 710	33,8
Göteborgs o Bohus	36 818	32 648	69 466	319 786	325 949	645 735	356 604	358 597	715 201	9,7
Älvsborgs	52 853	46 751	99 604	149 405	154 372	303 777	202 258	201 123	403 381	24,7
Skaraborgs	46 608	40 098	86 706	83 841	86 839	170 680	130 449	126 937	257 386	33,7
Värmlands	45 707	40 635	86 342	97 900	100 256	198 156	143 607	140 891	284 498	30,3
Örebro	26 271	23 072	49 343	112 011	115 436	227 447	138 282	138 508	276 790	17,8
Västmanlands	17 486	15 095	32 581	114 673	113 013	227 686	132 159	128 108	260 267	12,5
Kopparbergs	29 325	26 132	55 457	110 695	111 049	221 744	140 020	137 181	277 201	20,0
Gävleborgs	34 233	29 887	64 120	113 947	115 363	229 310	148 180	145 250	293 430	21,9
Västernorrlands	38 923	34 460	73 383	99 091	101 044	200 135	138 014	135 504	273 518	26,8
Jämtlands	29 913	25 440	55 353	34 195	35 688	69 883	64 108	61 128	125 236	44,2
Västerbottens	43 162	36 947	80 109	75 496	77 600	153 096	118 658	114 547	233 205	34,4
Norrbottnens	33 080	28 082	61 162	97 649	96 345	193 994	130 729	124 427	255 156	24,0
<i>Hela riket</i>										
1970	801 841	700 129	1 501 970	3 232 096	3 342 837	6 574 933	4 033 937	4 042 966	8 076 903	18,6
1965	934 247	820 239	1 754 486	2 945 525	3 065 970	6 011 495	3 879 772	3 886 209	7 765 981	22,6
1960	1 080 991	960 483	2 041 474	2 657 705	2 795 950	5 453 655	3 738 696	3 756 433	7 495 129	27,2

¹ Som tätort har i allmänhet räknats alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avståndet mellan husen normalt icke överstigit 200 meter. Övriga områden har hänförs till glesbygd. – ² Avser 1971 års länsindelning.

Tabell 10 Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m och samtliga näringsgrenar¹ år 1970²

Economically active population in agriculture, forestry, etc. and all branches of industry in 1970

Avser personer som arbetat minst 20 timmar per vecka

Figures refer to persons that have been economically active at least 20 hours per week

Län ²	Jordbruk, skogsbruk mm			Samtliga näringsgrenar ¹			Förvärvsarbetande män resp kvinnor inom jordbruk, skogsbruk m m i procent av förvärvsarbetande män resp kvinnor inom samtliga näringsgrenar		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Samtliga
Stockholms	7 763	1 799	9 562	396 420	278 715	675 135	2,0	0,6	1,4
Uppsala	7 014	1 739	8 753	56 897	31 863	88 760	12,3	5,5	9,9
Södermanlands	6 729	1 315	8 044	68 768	35 254	104 022	9,8	3,7	7,7
Östergötlands	11 593	1 780	13 373	106 141	53 974	160 115	10,9	3,3	8,4
Jönköpings	9 767	2 739	12 506	86 649	42 496	129 145	11,3	6,4	9,7
Kronobergs	7 324	2 112	9 436	47 236	22 997	70 233	15,5	9,2	13,4
Kalmar	10 817	2 645	13 462	66 849	31 264	98 113	16,2	8,5	13,7
Gotlands	3 859	1 343	5 202	14 525	7 849	22 374	26,6	17,1	23,3
Blekinge	4 776	1 189	5 965	42 434	20 726	63 160	11,3	5,7	9,4
Kristianstads	12 856	4 920	17 776	74 086	38 372	112 458	17,4	12,8	15,8
Malmöhus	17 304	6 121	23 425	197 344	122 175	319 519	8,8	5,0	7,3
Hallands	9 893	2 783	12 676	55 111	26 186	81 297	18,0	10,6	15,6
Göteborgs o Bohus	9 343	2 106	11 449	195 590	108 672	304 262	4,8	1,9	3,8
Älvsborgs	13 714	3 530	17 244	113 838	63 513	177 351	12,0	5,6	9,7
Skaraborgs	13 372	2 909	16 281	72 252	32 550	104 802	18,5	8,9	15,5
Värmlands	10 941	2 238	13 179	77 919	36 112	114 031	14,0	6,2	11,6
Örebro	7 400	1 583	8 983	76 304	39 366	115 670	9,7	4,0	7,8
Västmanlands	6 011	1 334	7 345	73 815	36 257	110 072	8,1	3,7	6,7
Kopparbergs	8 680	1 785	10 465	75 341	33 594	108 935	11,5	5,3	9,6
Gävleborgs	8 726	1 952	10 678	80 331	36 589	116 920	10,9	5,3	9,1
Västernorrlands	8 072	2 204	10 276	71 249	34 906	106 155	11,3	6,3	9,7
Jämtlands	6 813	1 554	8 367	31 906	15 492	47 398	21,4	10,0	17,7
Västerbottens	10 307	2 551	12 858	60 206	29 001	89 207	17,1	8,8	14,4
Norrbottnens	7 896	1 304	9 200	64 547	28 987	93 534	12,2	4,5	9,8
Hela riket	220 970	55 535	276 505	2 205 758	1 206 910	3 412 668	10,0	4,6	8,1

¹ Inkl ej specificerbar verksamhet. – ² Avser 1971 års länsindelning.

Tabell 11 Förvärvsarbetande befolkning inom jordbruk, skogsbruk m m fördelade efter ålder och län år 1970¹
Economically active population in agriculture, forestry etc. distributed by age and county in 1970

Avser personer som arbetat minst 20 timmar per vecka
Figures refer to persons that have been economically active at least 20 hours per week

Län ¹	Antal sysselsatta, åldersgrupper												Samtliga över 15 år
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-	
Stockholms	336	609	707	717	773	892	1 184	1 259	1 253	1 147	504	181	9 562
Uppsala	260	435	560	622	787	953	1 195	1 211	1 090	991	477	172	8 753
Södermanlands	316	459	590	558	659	791	1 025	1 035	1 034	961	451	165	8 044
Östergötlands	460	901	957	957	1 019	1 345	1 623	1 792	1 749	1 566	763	241	13 373
Jönköpings	334	493	600	666	930	1 142	1 497	1 656	1 851	1 757	1 051	529	12 506
Kronobergs	182	297	331	446	626	923	1 143	1 335	1 532	1 364	810	447	9 436
Kalmar	397	614	777	883	1 089	1 373	1 747	1 863	1 921	1 662	824	312	13 462
Gotlands	199	294	368	419	497	563	589	646	645	563	260	159	5 202
Blekinge	187	278	323	398	509	642	725	796	874	715	371	147	5 965
Kristianstads	561	734	967	1 082	1 526	1 846	2 327	2 485	2 614	2 185	1 065	384	17 776
Malmöhus	721	1 098	1 510	1 561	2 021	2 604	2 990	3 150	3 238	2 801	1 302	429	23 425
Hallands	407	582	632	750	975	1 314	1 701	1 700	1 770	1 517	901	427	12 676
Göteborgs o Bohus	386	520	640	646	814	1 111	1 397	1 506	1 619	1 620	807	383	11 449
Älvsborgs	490	819	938	1 031	1 258	1 650	2 030	2 281	2 436	2 267	1 338	706	17 244
Skaraborgs	580	724	906	981	1 268	1 633	1 967	2 250	2 296	2 125	1 070	481	16 281
Värmlands	349	553	675	774	1 031	1 411	1 778	1 810	1 938	1 738	809	313	13 179
Örebro	254	490	576	605	693	871	1 084	1 213	1 244	1 175	589	189	8 983
Västmanlands	229	410	456	536	634	776	920	1 068	983	773	416	144	7 345
Kopparbergs	280	516	608	684	799	1 005	1 349	1 527	1 450	1 375	617	255	10 465
Gävleborgs	303	519	680	687	847	1 102	1 356	1 535	1 522	1 369	578	180	10 678
Västernorrlands	198	425	546	640	841	1 112	1 424	1 556	1 561	1 331	506	136	10 276
Jämtlands	167	329	427	515	668	884	1 122	1 302	1 302	1 027	464	160	8 367
Västerbottens	214	429	549	768	1 164	1 427	1 883	2 104	1 971	1 595	620	134	12 858
Norrbottnens	204	404	537	732	911	1 161	1 308	1 294	1 322	932	319	76	9 200
Hela riket	8 014	12 932	15 860	17 658	22 339	28 531	35 364	38 374	39 215	34 556	16 912	6 750	276 505

¹ Avser 1971 års länsindelning.

3.2 Arbetskraftsundersökningarna

Sedan januari 1970 utför SCB månatliga arbetskraftsundersökningar. Dessa baseras på tre separata urval om vardera cirka 18 000 personer, vilket motsvarar en urvalskvot på cirka 1:350. Personerna i vart och ett av dessa urval, som förnyas med 1/8 vid varje tillfälle, intervjuas en gång i kvartalet. Skattningar för ett

helt kvartal baseras på de tre separata urvalen sammantagna. Mätperioden är fr o m 1970 en period om två angränsande mätveckor i varje månad. Uppgifter inhämtades för varje intervjuperson om arbetsförhållande m m under en viss mätvecka.

Genom en särskild bearbetning har resultaten för arbetskraftsundersökningarna i september, oktober, november 1974 anpassats till

Tabell 12 Förvärvsarbetande befolkning¹ inom jordbruk, skogsbruk m m samt dennas procentuella andel av den totala förvärvsarbetande befolkningen år 1974
Economically active population in agriculture, forestry etc., and its proportion of the total economically active population in 1974

Område	Antal inom jordbruk, skogsbruk m m förvärvsarbetande, 100-tal						Inom jordbruk, skogsbruk m m förvärvsarbetande personer i procent av totala antalet förvärvsarbetande	
	Jordbruk och jakt	Skogsbruk	Summa ²	Därav				
				Företagare	Anställda (inkl medhjälpare)	Män	Kvinnor	
<i>Län</i>								
Stockholms	85	12	99	34	66	83	17	1,3
Uppsala	82	8	90	45	45	64	26	9,3
Södermanlands	53	9	62	27	36	48	15	5,5
Östergötlands	83	15	100	55	44	88	11	6,1
Jönköpings	109	18	127	76	51	93	34	9,4
Kronobergs	90	19	110	61	48	82	28	14,3
Kalmar	103	20	129	72	57	101	28	12,9
Gotlands	34	2	39	17	22	27	11	15,7
Blekinge	46	4	52	27	25	36	16	7,6
Kristianstads	154	8	168	83	84	124	43	14,2
Malmöhus	217	5	222	98	123	152	70	6,3
Hallands	130	2	133	79	54	100	33	14,4
Göteborgs o Bohus	66	2	87	50	37	64	23	2,7
Älvsborgs	107	31	137	76	61	104	33	7,4
Skaraborgs	136	8	145	88	57	113	32	13,3
Värmlands	73	49	122	49	72	92	30	10,2
Örebro	65	15	80	43	37	66	14	6,8
Västmanlands	49	8	56	25	32	44	12	4,8
Kopparbergs	52	40	92	29	62	76	15	7,8
Gävleborgs	54	29	82	31	51	59	23	6,5
Västernorrlands	51	31	82	41	41	70	12	7,2
Jämtlands	63	17	80	31	49	51	29	14,5
Västerbottens	67	35	102	35	67	69	33	10,3
Norrbottens	27	52	83	26	57	68	15	7,7
<i>Hela riket</i>								
1974	1 995	439	2 478	1 200	1 278	1 875	604	6,7
1973	2 123	552	2 720	1 189	1 531	2 089	632	7,5
1972	2 175	536	2 753	1 226	1 527	2 124	630	7,7
1971 ³	2 286	583	2 906	1 266	1 641	2 226	680	8,1
1970 ³	2 435	603	3 092	1 361	1 731	2 415	677	8,6

¹ Avser personer i åldrarna 16–74 år, vilka under mätveckan arbetat 20 timmar eller mer. – ² Inkl förvärvsarbetande befolkning inom fiske. – ³ Uppgifterna för 1970 och 1971 avser åldrarna 16 år och äldre.

de i folk- och bostadsräkningen 1970 använda begreppen. Som förvärvsarbetande person avses den som under mätveckan utfört inkomstgivande arbete eller som under mätveckan varit tillfälligt frånvarande från sådant arbete. Som förvärvsarbetande avses även alla medhjälpande familjemedlemmar oavsett om de haft lön eller inte.

Resultat

I *tab 12* redovisas uppgifter avseende jordbrukssektorn från de till folk- och bostadsräkningen 1970 anpassade arbetskraftsundersökningarna 1974. Det bör observeras att vissa länsuppgifter är baserade på små stickprov varför slumpfelen här kan vara avsevärda.

Övrig publicering

Resultat från arbetskraftsundersökningarna redovisas fortlöpande i Statistiska meddelanden, undergrupp Am. Uppgifter från arbetskraftsundersökningarna under september, oktober och november 1974 med resultaten anpassade till folk- och bostadsräkningen 1970 återfinns i Am 1975:28.

Motsvarande uppgifter för hösten 1973 återfinns i Statistiska meddelanden Am 1974:30.

3.3 Lantbrukets företagsregister

Till lantbrukets företagsregister (se s 40) insamlas årligen bl a uppgifter om företagarnas ålder och sysselsättningen vid jordbruksföretagen. SCB har under en följd av år redovisat statistik över företagarnas åldersfördelning. Fr o m 1972 publicerar SCB statistik över antalet sysselsatta i jordbruket. Redovisningen av åldersfördelning och sysselsättning omfattar samtliga företag med mer än 2 ha åker. Företag med mindre än 0,3 ha utnyttjad åker ingår dock ej. För åren 1968–1974 har specialbearbetningar gjorts för att belysa strukturförhållandena inom mjölkproduktionen med avseende på företagarnas ålder och besättningarnas storlek.

Resultat

I *tab 13* redovisas uppgifter enligt lantbrukets företagsregister om jordbrukarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper resp inom produktionsområden. Redovisningen omfattar samtliga fysiska personer, som redovisats som företagare. Om flera personer hade brukat ett företag gemensamt medtogs uppgifter för högst 3 personer.

I *tab 14* redovisas antal företag och antal kor med fördelning efter enskilda företagares ålder och kobesättningarnas storlek för år 1974. De företag som redovisat mer än en företagare har klassificerats efter den äldste företagaren 1974.

Det bör alltså observeras att totalsumman i *tab 14* avser antalet företag, medan motsvarande uppgifter i *tab 13* avser antalet företagare.

Antalet sysselsatta i jordbruket fördelade på företagare och företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft samt på stadigvarande och tillfälligt sysselsatta redovisas för län i *tab 15*. Jämförelser med andra undersökningar av sysselsättningen vid jordbruksföretag är i allmänhet svåra att göra beroende på olika undersökningsmetodik, olika undersökningstidpunkter, olika definitioner av undersökningsvariabler, olikheter i avgränsningen av undersökningspopulationen etc.

Övrig publicering

Uppgifter om jordbrukarnas åldersfördelning den 26 juni 1974 återfinns i Statistiska meddelanden nr J 1975:13. I samma serie nr J 1975:15 redovisas bl a antalet företag fördelade efter kobesättningarnas storlek och företagarnas ålder. Antalet sysselsatta vid jordbruksföretag redovisas i Statistiska meddelanden nr J 1975:18. Där görs även en uppdelning av antalet sysselsatta på personer mellan 15 och 66 år samt personer över 66 år.

Viss statistik över lantbrukarnas yrkesverksamhet och utbildning år 1970 finns publicerad i Statistiska meddelanden 1971:49.

Tabell 13 Jordbrukarnas åldersfördelning inom olika storleksgrupper och produktionsområden den 26 juni 1974
Age distribution of holders with holdings in different size groups and production areas on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Storleksgrupp; område	Antal företagare i åldern, år								Uppgift saknas	Summa
	Under 30	30–39	40–49	50–54	55–59	60–66	67–74	Över 74		
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>										
2,1– 5,0	715	1 914	3 763	3 071	3 621	5 957	4 969	1 902	123	26 035
5,1– 10,0	1 123	3 010	5 789	4 621	5 315	7 879	4 992	1 632	145	34 506
10,1– 20,0	1 674	3 980	7 466	5 428	5 723	7 286	3 064	830	116	35 567
20,1– 30,0	1 022	2 677	4 581	2 976	2 804	2 857	908	217	44	18 086
30,1– 50,0	1 185	3 096	4 564	2 694	2 346	1 932	574	134	38	16 563
50,1–100,0	909	2 213	2 779	1 571	1 242	958	250	63	30	10 015
Över 100,0	272	736	776	454	388	310	95	60	22	3 113
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	589	1 626	2 576	1 638	1 640	2 003	866	219	31	11 188
» mellanbygder	723	1 855	2 921	1 859	1 887	2 181	865	308	56	12 655
» norra slättbygder	1 066	2 389	3 399	2 275	2 307	2 722	1 370	403	52	15 983
Svealands slättbygder	1 039	2 469	3 932	2 707	2 687	3 119	1 447	459	52	17 911
Götalands skogsbygder	1 925	4 943	8 674	6 006	6 365	8 534	5 093	1 763	120	43 423
Mellersta Sveriges skogsbygder	569	1 385	2 492	1 909	1 880	2 574	1 673	643	60	13 185
Nedre Norrland	520	1 614	2 905	2 312	2 436	3 276	2 091	680	88	15 922
Övre Norrland	469	1 345	2 819	2 109	2 237	2 770	1 447	363	59	13 618
<i>Hela riket</i>										
1974	6 900	17 626	29 718	20 815	21 439	27 179	14 852	4 838	518	143 885
1973	6 629	17 145	31 065	21 494	22 240	27 961	15 091	4 913	478	147 016
1972	6 635	17 339	32 696	22 595	23 217	28 695	15 404	5 010	643	152 234
1971	6 516	17 687	34 846	23 503	24 155	29 504	15 683	5 239	1 518	158 651
1970	6 381	18 568	36 984	24 344	25 039	30 226	16 038	5 348	858	163 786

Tabell 14 Antal företag och antal kor fördelade efter enskilda företagens ålder samt kobesättningarnas storlek den 26 juni 1974. Hela riket

Number of holdings and number of cows distributed by age of holders and size of cow-stocks on June 26th, 1974. Whole of Sweden

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Besättningsstorlek	Företagare i åldern, år									Övriga företagare- kategorier ¹	Summa
	Under 30	30– 39	40– 49	50– 54	55– 59	60– 66	67– 74	Över 74	Uppgift saknas		
<i>Antal företag</i>											
<i>Besättningsstorlek</i>											
Utan nötkreatur	2 040	5 414	8 344	5 674	5 829	7 804	5 683	2 106	178	2 226	45 298
0 Kor ²	787	2 019	2 899	1 683	1 672	2 134	1 289	345	47	327	13 202
1– 3 »	448	1 369	2 916	2 383	2 749	4 771	3 648	1 192	42	813	20 331
4– 9 »	644	2 084	4 877	4 163	5 094	6 709	2 355	770	42	806	27 544
10–24 »	1 067	3 576	6 707	4 445	3 908	3 484	883	223	24	372	24 689
25–49 »	239	907	1 247	665	493	364	81	32	7	106	4 141
Över 49 »	16	103	134	82	70	48	25	11	7	138	634
<i>Summa</i>											
1974	5 241	15 472	27 124	19 095	19 815	25 314	13 964	4 679	347	4 788	135 839
1973	5 061	15 116	28 360	19 718	20 606	26 021	14 195	4 764	344	4 752	138 937
1972	5 083	15 386	29 840	20 764	21 537	26 682	14 527	4 859	407	4 858	143 943
1971	4 953	15 714	31 774	21 609	22 365	27 461	14 807	5 076	1 119	5 136	150 014
1970	5 050	16 817	34 099	22 530	23 225	28 053	14 871	4 921	433	5 365	155 364
<i>Antal kor</i>											
<i>Besättningsstorlek</i>											
1– 3 Kor	809	2 628	5 674	4 858	5 631	9 679	7 085	2 310	78	1 691	40 443
4– 9 »	4 130	13 423	31 559	26 405	32 231	41 084	13 526	4 442	255	4 776	171 831
10–24 »	16 225	54 825	100 724	64 623	55 446	47 648	12 088	3 064	368	5 362	360 373
25–49 »	7 397	28 681	39 301	21 471	15 454	11 549	2 552	1 127	266	3 796	131 594
Över 49 »	1 246	7 147	10 165	6 012	5 141	3 840	2 161	1 198	557	13 742	51 209
<i>Summa</i>											
1974	29 807	106 704	187 423	123 369	113 903	113 800	37 412	12 141	1 524	29 367	755 450
1973	28 705	101 761	191 559	123 147	114 428	114 567	38 319	12 553	1 393	29 287	755 719
1972	26 872	97 200	187 798	120 487	110 273	110 083	36 954	12 488	1 480	28 142	731 777
1971	26 688	95 237	189 909	116 807	109 300	108 387	36 528	13 140	3 644	28 411	728 051
1970	27 548	104 281	201 917	120 215	112 020	110 933	37 091	12 748	1 519	29 477	757 749

¹ Inkl enheter för vilka uppgift om företagarkategori saknas. - ² Avser företag med enbart andra nötkreatur än kor.

Tabell 15 Antal sysselsatta i jordbruket fördelade på företagare och företagares familjemedlemmar samt lejd arbetskraft den 26 juni 1974

Number of employed in agriculture distributed by holders and holders' families and hired labour on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker och personer 15 år och äldre

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and persons over 14 years of age

Område	Företagare och familjemedlemmar						Lejd arbetskraft						
	Stadigvarande sysselsatta				Tillfälligt sysselsatta		Totalt antal syssel-satta	Stadigvarande sysselsatta				Tillfälligt sysselsatta	Totalt antal syssel-satta
	Mer än 30 timmar per vecka		30 timmar och mindre per vecka					Mer än 30 timmar per vecka		30 timmar och mindre per vecka			
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor		Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Samtliga	
Län													
Stockholms	1 983	705	441	486	355	155	4 125	768	115	175	105	526	1 689
Uppsala	3 790	1 596	704	905	628	285	7 908	720	98	145	103	601	1 667
Södermanlands	2 798	892	551	739	538	252	5 770	1 150	115	162	107	599	2 133
Östergötlands	5 491	1 511	930	1 276	955	443	10 606	1 197	114	295	148	1 229	2 983
Jönköpings	5 858	2 672	1 689	1 742	1 084	477	13 522	410	197	363	167	1 056	2 193
Kronobergs	4 255	1 962	1 356	1 275	756	378	9 982	281	142	293	161	1 028	1 905
Kalmar	5 692	2 281	1 075	1 349	966	384	11 747	784	145	277	154	1 523	2 883
Gotlands	2 692	1 281	641	651	485	262	6 012	343	101	120	101	674	1 339
Blekinge	2 070	787	483	531	382	253	4 506	285	89	145	74	971	1 564
Kristianstads	7 125	3 046	1 344	1 634	1 172	656	14 977	1 421	269	327	236	4 099	6 352
Malmöhus	8 004	3 263	1 274	2 058	1 353	710	16 662	2 640	516	413	304	3 695	7 568
Hallands	6 118	2 502	1 159	1 505	818	387	12 489	734	188	336	215	1 215	2 688
Göteborgs o Bohus	3 807	1 815	1 154	1 021	609	257	8 663	274	121	246	158	632	1 431
Älvsborgs	8 001	3 644	2 535	2 298	1 351	579	18 408	702	250	497	280	1 302	3 031
Skaraborgs	8 711	3 181	2 223	2 338	1 397	610	18 460	1 223	269	475	286	1 806	4 059
Värmlands	4 407	2 330	2 129	1 570	1 274	570	12 280	534	173	419	237	1 279	2 642
Örebro	3 143	1 200	857	862	644	325	7 031	578	100	196	111	1 018	2 003
Västmanlands	2 969	1 055	687	763	518	238	6 230	549	70	113	91	493	1 316
Kopparbergs	2 765	1 594	1 211	919	876	374	7 739	318	161	319	186	901	1 885
Gävleborgs	3 383	1 784	1 396	1 085	1 022	400	9 070	250	120	306	137	876	1 689
Västernorrlands	3 120	1 991	1 793	1 377	1 077	479	9 837	243	155	362	186	1 122	2 068
Jämtlands	2 832	1 755	1 278	871	943	385	8 064	215	141	279	152	942	1 729
Västerbottens	4 643	2 874	2 638	1 984	1 629	666	14 434	189	147	528	303	1 140	2 307
Norrbottens	2 157	1 202	1 223	787	896	359	6 624	163	74	243	128	599	1 207
Hela riket													
1974	105 814	46 923	30 771	30 026	21 728	9 884	245 146	15 971	3 870	7 034	4 130	29 326	60 331
1973	107 702	48 042	30 792	30 688	21 474	9 556	248 254	16 826	3 901	7 488	4 372	32 423	65 010
1972	114 695	51 991	31 369	32 019	21 279	9 501	260 854	16 464	3 292	6 362	3 456	33 171	62 745

3.4 Jordbruksinventeringen

SCB genomförde under en följd av år fram t o m 1968 stickprovsundersökningar – jordbruksinventeringar – tre gånger om året. Undersökningarna utfördes i månaderna mars, juni och oktober. Vid omläggningarna av jordbruksstatistiken i anslutning till upprättandet av lantbrukets företagsregister 1968 (se s 40) beslöts att inventeringarna i juni och oktober skulle utgå fr o m 1969. Undersökningen i mars genomfördes t o m 1973, men med något ändrad utformning.

Vid inventeringen i mars 1973 hade urvalet utökats och urvalsplanen ingående reviderats med syfte att öka precisionen i skattningarna.

Viss information om inventeringens metodik etc finns på s 207.

Undersökningens innehåll

Vid inventeringen i mars insamlades uppgifter om arbetsinsatser (arbetstimmar) inom jordbruk och skogsbruk under föregående år. På uppgiftsblanketten skulle brukarna ange det totala antalet arbetstimmar under föregående år i jordbruks- och skogsarbete vid företaget som utförts av företagaren och företagarens maka/make, av övriga familjemedlemmar samt av lejd arbetskraft. Hushållsarbete och arbete som utförts av personer födda efter år 1956 skulle ej ingå. För företagaren och företagarens maka/make skulle även redovisas antalet arbetstimmar utanför företaget.

Som »Övriga familjemedlemmar» räknades enligt anvisningarna endast företagarens föräldrar och hemmavarande barn. Andra släktingar betraktades som »Lejd arbetskraft» oavsett om lön för det utförda arbetet utgätt eller ej.

För juridiska personer (inklusive oskifta dödsbon) skulle all arbetsinsats vid företaget redovisas som »Lejd arbetskraft».

I särskilda anvisningar gavs exempel på vilka sysslor som betraktades som arbete inom jordbruk resp skogsbruk. Däremot lämnades inga anvisningar för hur avgränsningen skulle

göras mellan arbetstid och tid för annan sysselsättning. De redovisade uppgifterna återspeglade således företagarnas egen uppfattning av vad som skall anses som arbetstid. I många fall gav uppgiftslämnarna begreppet arbetstid en vidsträckt innebörd. Detta gällde främst arbetstimmar utförda av företagare och familjemedlemmar.

Resultat

I nedanstående tablå redovisas antalet lejda arbetstimmar inom jordbruket åren 1968–1972.

År	Totala antalet lejda arbets- timmar i milj
1972	50,4
1971	54,9
1970	53,8
1969	63,2
1968	66,6

För 1968 avser resultaten i princip endast lejda arbetstimmar för vilka lön utgätt, medan resultaten för år 1969 och senare även avser arbetstimmar för vilka lön inte utgätt.

I tab 16 och 17 redovisas antalet utförda arbetstimmar i jordbruk resp skogsbruk år 1972 enligt marsinventeringen 1973. Uppgifterna redovisas för produktionsområden och storleksgrupper (efter areal åker). Jordbruksinventeringen har i första hand syftat till att ge resultat på riksnivå, varför uppgifter för produktionsområden och storleksgrupper bör användas med viss försiktighet, då slumpfelen ökar vid redovisning på undergrupper.

Sammanlagda antalet arbetstimmar i jordbruksarbete uppgick år 1972 till 400 miljoner, vilket innebär en minskning sedan 1971 med ca 1,5 procent. I skogsarbete var antalet arbetstimmar 33 miljoner och minskningen drygt 8 procent.

Vissa uppgifter från en specialbearbetning av marsinventeringen 1972 lämnas på s 77.

Tabell 16 Antal arbetstimmar i jordbruk utförda av företagare, företagens familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1972. 1 000-tal timmar.

Number of hours worked in agriculture by holders, holders' families and hired labour in 1972. Thousands of hours

Storleksgrupp; område	Företagare och maka/make ¹			Övriga familjemedlemmar ²			Lejd arbetskraft ²	
	Män födda		Kvinnor födda 1956 och tidigare	Män födda		Kvinnor födda 1956 och tidigare	Män födda 1956 och tidigare	Kvinnor födda 1956 och tidigare
	1905–1956	1904 och tidigare		1905–1956	1904 och tidigare			
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2,1 – 5,0	14 444	3 196	9 216	878	..	416	1 933	928
5,1 – 10,0	37 952	7 198	17 702	1 972	351	1 143	2 902	1 711
10,1 – 20,0	63 686	5 304	25 362	4 366	834	1 345	4 364	1 620
20,1 – 30,0	40 571	1 632	13 499	2 893	545	528	3 664	1 000
30,1 – 50,0	38 639	1 183	11 305	3 947	597	547	5 629	1 303
50,1 – 100,0	21 606	446	4 874	3 111	345	333	7 945	722
Över 100,0	5 724	82	763	844	50	110	15 392	1 253
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	23 199	1 478	7 011	1 491	181	457	7 779	1 525
» mellanbygder	26 834	1 450	9 466	2 302	334	389	6 152	1 538
» norra slättbygder	28 160	2 149	7 470	2 406	312	418	5 397	631
Svealands slättbygder	30 580	2 169	8 789	3 034	393	458	9 051	1 116
Götalands skogsbygder	68 951	7 043	25 321	4 759	1 045	1 313	7 227	1 602
Mellersta Sveriges skogsbygder	15 724	2 059	7 043	1 420	..	452	2 896	727
Nedre Norrland	15 736	1 454	9 426	1 416	..	520	2 127	930
Övre Norrland	13 438	1 239	8 195	1 183	..	415	1 200	468
<i>Hela riket</i>								
1972	222 622	19 041	82 721	18 011	2 810	4 422	41 829	8 537
1971 ³	231 302	16 100	77 706	18 438	3 420	4 249	46 437	8 451
1970 ³	236 612	16 314	77 035	19 920	3 576	4 984	45 412	8 349
1969 ³	278 815	20 807	102 615	25 273	4 234	6 613	52 405	10 774

¹Avser arbete inom det egna företaget. – ²Som »Övriga familjemedlemmar» räknas företagarens föräldrar och hemmavarande barn. Övriga släktingar redovisas som »Lejd arbetskraft». – ³Åldersangivelserna avser 1972 års uppgifter. För åren 1969 – 1971 gäller motsvarande åldersgränser.

Tabell 17 Antal arbetstimmar i skogsbruk utförda av företagare, företagares familjemedlemmar och lejd arbetskraft under år 1972. 1 000-tal timmar
 Number of hours worked in forestry by holders, holders' families and hired labour in 1972. Thousands of hours

Storleksgrupp; område	Företagare och maka/make ¹		Övriga familje- medlemmar ²	Lejd arbetskraft ²
	Män	Kvinnor		
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>				
2,1 – 5,0	3 694	..	166	655
5,1 – 10,0	6 483	..	400	779
10,1 – 20,0	6 474	127	702	1 121
20,1 – 30,0	2 890	..	360	566
30,1 – 50,0	2 344	..	389	690
50,1 – 100,0	1 099	..	263	821
Över 100,0	249	..	42	2 322
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	171	..	..	348
» mellanbygder	798	..	78	518
» norra slättbygder	1 304	..	187	460
Svealands slättbygder	2 779	..	379	1 509
Götalands skogsbygder	9 685	267	797	2 186
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 105	..	399	973
Nedre Norrland	3 307	..	272	656
Övre Norrland	2 084	..	189	304
<i>Hela riket</i>				
1972	23 233	445	2 322	6 954
Därav personer födda 1905–1956	21 944	401	2 045	..
» » » 1904 o tidigare	1 289	..	277	..
1971	24 890	323	2 429	8 434
1970	27 792	419	2 981	9 394
1969	29 908	268	3 143	9 125

¹ Avser arbete inom det egna företaget. – ² Som »Övriga familjemedlemmar» räknas företagarens föräldrar och hemmavarande barn. Övriga släktingar redovisas som »Lejd arbetskraft».

Övrig publicering

Resultaten från inventeringen i mars 1973 avseende den totala arbetsinsatsen inom jord- och skogsbruk återfinns i Statistiska meddelanden nr J 1973:33.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter om antalet i jordbruket sysselsatta personer i hela riket åren 1951–1968 och inom storleksgrupper åren 1954–1968.

3.5 Löneförhållanden för lantarbetare

Sedan våren 1972 utarbetar SCB i samarbete med Skogs- och lantarbetareföreningen (SLA)

och Svenska lantarbetareförbundet (SLF) statistik över lantarbetarnas löner. SLAs tidigare egna undersökningar har upphört fr o m 1972.

Statistiken används bl a vid avtalsförhandlingar.

Undersökningens genomförande

Undersökningen är en stickprovsundersökning och omfattar andra kvartalet 1974. Primärmaterial består av uppgifter, som har insamlats från tre grupper av arbetsgivare:

- arbetsgivare, som är medlemmar i SLA
- arbetsgivare, som träffat särskilt avtal med SLF

– arbetsgivare i jordbruket, som är brukare av brukningsenheter med minst 20 ha åker och varken är medlemmar i SLA eller träffat särskilt avtal med SLF

Det totala antalet företag i populationerna och urvalskvoterna framgår av nedanstående tablå.

Urvalsgrupp	Antal företag totalt	Urvalskvot
<i>Arbetsgivare, som är medlemmar i SLA</i>		
med minst 80 000 kr i årlig lönesumma	787	1/1
övriga	3 598	1/5
<i>Arbetsgivare som träffat särskilt avtal med SLF och har</i>		
minst 4 anställda	13	1/1
1–3 anställda	252	1/2
inga anställda	935	1/15
<i>Andra företag som har</i>		
över 200 ha åker	49	1/1
50,1–200,0 ha åker	6 215 ¹	1/5
20,1–50,0 ha åker	30 336 ¹	1/48
stor djurbesättning	1 038 ¹	1/6
<i>Summa</i>	43 223	

¹ Beräknat antal

De två första urvalen har dragits från SLAs medlemsförteckning, urvalet av företagare som träffat särskilt avtal med SLF från SLFs förteckning över sådana företagare och övriga urval från SCBs lantbruksregister (se s 40). Undersökningen genomfördes som en postenkät till de utvalda arbetsgivarna. 85,0 % av de tillfrågade arbetsgivarna återsände ifyllda blanketter.

Som lejd arbetskraft skulle enligt anvisningarna ej räknas brukaren själv och hans familjemedlemmar. Förmånen fri bostad skulle värderas antingen med ledning av ortens pris för jämförbara bostäder eller på det sätt som rekommenderas i SLAs anvisningar för beräk-

nande av hyra för tjänstebostäder eller med ledning av 1974 års preliminärskattetabell. Förmånerna fri kost och fritt logi skulle värderas enligt 1974 års preliminärskattetabell och fria naturprodukter enligt ortens pris.

Resultat

I *tab 18* redovisas genomsnittliga timförtjänster samt median- och kvartilförtjänster för olika yrkesgrupper. Yrkesgrupperna sammanfaller med kollektivavtalets anställningsgrupper. Tabellens uppgifter om antal arbetare och antal arbetade timmar avser det på grundval av lönestatistikens primärmaterial skattade antalet arbetare respektive arbetstimmar under andra kvartalet 1974.

Timförtjänsternas sammansättning av olika löneelement visas i *tab 19*. I tabellens näst sista kolumn har för varje grupp tidlönesumman dividerats med summa tidlönstimmar och i den sista kolumnen ackordslönesumman med summa ackordstimmar.

Uppgifter om lantarbetarnas åldersfördelning lämnas i *tab 20*.

Uppgifterna för andra kvartalet 1974 är jämförbara med uppgifterna för 1972 och 1973 men inte med uppgifterna för 1971 och tidigare år beroende på ändrade populationsgränser, nytt urval, annan observationsperiod (andra kvartalet i stället för helt år) och ändrat sätt att beräkna timförtjänsten.

Övrig publicering

En utförligare redogörelse för undersökningen av lantarbetarnas löner under andra kvartalet 1974 finns i Statistiska meddelanden Am 1975:12 och kommer även att lämnas i Löner 1974, del 2.

Några uppgifter om lantarbetarnas löner år 1973 har inte lämnats i Jordbruksstatistisk årsbok. En redogörelse för 1973 års undersökning av lantarbetarnas löner återfinns i Statistiska meddelanden Am 1974:12 och i Löner 1973, Del 2.

Tabell 18 Genomsnittliga timförtjänster och timförtjänsternas spridning för lantarbetare andra kvartalet 1974
 Average hourly earnings and the variation of hourly earnings of agricultural workers 2nd quarter, 1974

mk = företag med kollektivavtal

mk = holdings with collective agreement

samtl = samtliga företag

samtl = all holdings

Kategori		Uppräknat antal ar- betare	Uppräknat antal ar- betade timmar, 1 000-tal	Timförtjänst, öre			
				Genom- snittlig timför- tjänst	Undre kvartil ¹	Median ¹	Övre kvartil ¹
<i>Män</i>							
Vuxna män ²	mk	8 459	3 534	1 613	1 480	1 554	1 694
	samtl	10 958	4 279	1 595	1 459	1 543	1 697
Ej yrkesarbetare som fyllt 18 år ²	mk	915	308	1 421	1 380	1 420	1 497
	samtl	1 761	496	1 358	1 204	1 380	1 476
Traktorförare	mk	1 129	422	1 501	1 437	1 478	1 556
	samtl	1 335	496	1 479	1 426	1 469	1 542
Yrkeskunniga trak- torförare	mk	2 431	993	1 537	1 476	1 518	1 594
	samtl	2 622	1 063	1 540	1 477	1 519	1 599
Traktor- och maskinförare	mk	1 050	466	1 592	1 505	1 562	1 632
	samtl	1 075	478	1 592	1 505	1 563	1 632
Maskinskötare	mk	257	95	1 608	1 506	1 576	1 671
	samtl	329	131	1 681	1 538	1 607	1 764
Djurskötare	mk	295	129	1 631	1 522	1 597	1 698
	samtl	650	259	1 524	1 413	1 569	1 668
Yrkeskunniga djur- skötare	mk	554	260	1 765	1 618	1 726	1 884
	samtl	595	280	1 738	1 600	1 707	1 869
Ensamskötare	mk	364	179	1 789	1 638	1 713	1 863
	samtl	372	182	1 780	1 636	1 713	1 863
Rättare	mk	423	196	1 706	1 565	1 662	1 786
	samtl	552	256	1 724	1 584	1 670	1 845
Skolade rättare	mk	296	142	1 799	1 667	1 767	1 849
	samtl	323	154	1 798	1 667	1 759	1 855
Förmän i djurstall	mk	129	65	1 947	1 775	1 911	2 086
	samtl	135	68	1 952	1 786	1 918	2 086
Skolade förmän i djurstall	mk	122	62	2 028	1 824	2 003	2 211
	samtl	187	94	2 029	1 904	2 059	2 084
<i>Kvinnor</i>							
Vuxna kvinnor ²	mk	653	160	1 520	1 381	1 448	1 596
	samtl	1 385	287	1 442	1 375	1 396	1 502
Ej yrkesarbetare som fyllt 18 år ²	mk	385	72	1 411	1 380	1 389	1 433
	samtl	1 006	161	1 418	1 375	1 388	1 431
<i>Samtliga</i>							
Vuxna arbetare ²	mk	9 112	3 694	1 609	1 428	1 450	1 454
	samtl	12 342	4 566	1 586	1 448	1 530	1 675
Ej yrkesarbetare som fyllt 18 år ²	mk	..	379	1 419	..	..	..
	samtl	..	658	1 373	..	..	..

¹ Om arbetarna i en viss grupp ordnas i stigande följd efter förtjänstens storlek, är undre kvartilen, medianen och övre kvartilen den förtjänst som uppnås eller överskrids av resp 75, 50 och 25 % av samtliga arbetare i gruppen. –

² Exkl betarbetare.

Tabell 19 Genomsnittliga timförtjänster och timförtjänsternas sammansättning för lantarbetare andra kvartalet 1974

Average hourly earnings and the composition of the hourly earnings for agricultural workers 2nd quarter, 1974

mk = företag med kollektivavtal

mk = holdings with collective agreement

samtl = samtliga företag

samtl = all holdings

Kategori			Genom- snittlig timför- tjänst, öre	Därav, öre				Genom- snittlig tidlön per tidlöns- timme, öre	Genom- snittlig ackordsför- tjänst per ackords- timme, öre
				Tillägg för obekvämt arbetstid	Provi- sion	Övertids- tillägg	Natura- förmåner		
Män									
Vuxna män ¹	mk	1 613	16	16	47	10	1 523	1 510	2 225
	samtl	1 595	16	14	40	20	1 506	1 494	2 113
Ej yrkesarbetare som fyllt 18 år ¹	mk	1 421	4	3	39	4	1 371	1 366	2 077
	samtl	1 358	3	2	25	50	1 278	1 275	2 077
Traktorförare	mk	1 501	3	3	41	3	1 452	1 449	1 907
	samtl	1 479	3	3	36	7	1 431	1 428	1 907
Yrkeskunniga trak- toförare	mk	1 537	2	2	49	8	1 475	1 472	2 150
	samtl	1 540	2	2	47	8	1 481	1 479	2 118
Traktor- och maskinförare	mk	1 592	2	5	56	8	1 522	1 516	2 071
	samtl	1 592	2	5	55	8	1 523	1 517	2 071
Maskinskötare	mk	1 608	4	3	55	6	1 540	1 533	2 791
	samtl	1 681	3	2	41	4	1 630	1 626	2 791
Djurskötare	mk	1 631	49	29	45	14	1 493	1 474	1 974
	samtl	1 524	53	15	24	60	1 372	1 360	1 974
Yrkeskunniga djur- skötare	mk	1 765	66	45	45	9	1 602	1 546	2 280
	samtl	1 738	62	42	42	12	1 580	1 528	2 280
Ensamskötare	mk	1 789	79	71	41	4	1 594	1 550	2 187
	samtl	1 780	77	70	40	5	1 588	1 544	2 187
Rättare	mk	1 706	4	12	63	22	1 605	1 604	2 068
	samtl	1 724	3	9	49	36	1 627	1 626	2 068
Skolade rättare	mk	1 799	5	8	63	36	1 687	1 687	2 181
	samtl	1 798	4	7	65	34	1 687	1 686	2 181
Förmän i djurstall	mk	1 947	55	76	34	31	1 752	1 717	2 442
	samtl	1 952	59	73	34	29	1 757	1 724	2 442
Skolade förmän i djurstall	mk	2 028	76	113	51	26	1 762	1 709	2 496
	samtl	2 029	100	74	34	17	1 804	1 772	2 493
Kvinnor									
Vuxna kvinnor ¹	mk	1 520	37	15	27	4	1 436	1 422	1 672
	samtl	1 442	37	8	19	37	1 341	1 330	1 672
Ej yrkesarbetare som fyllt 18 år ¹	mk	1 411	5	3	19	2	1 381	1 369	1 562
	samtl	1 418	26	1	13	4	1 374	1 369	1 562
Samtliga									
Vuxna arbetare ¹	mk	1 609	17	16	47	10	1 519	1 506	2 159
	samtl	1 586	18	13	39	21	1 495	1 483	2 070
Ej yrkesarbetare som fyllt 18 år ¹	mk	1 419	4	3	35	4	1 373	1 366	1 728
	samtl	1 373	8	2	22	39	1 302	1 297	1 728

¹ Exkl betarbetare.

Tabell 20 Lantarbetarnas åldersfördelning andra kvartalet 1974. Procent
 Age distribution of agricultural workers 2nd quarter, 1974. Per cent

Åldersgrupp	Traktorförare, maskinförare och maskinskötare	Ensamskötare och övriga djurskötare	Förmän i djurstall	Rättare	Övriga arbetare som fyllt 18 år	Personer med nedsatt arbetsförmåga	Samtliga ¹
16-17	—	—	—	—	—	—	3,9
18-19	4,4	5,7	—	—	11,5	1,3	6,5
20-24	17,4	20,7	5,4	8,3	13,4	12,7	14,4
25-29	16,4	11,9	9,0	18,1	11,4	10,7	12,7
30-34	10,6	5,5	22,4	10,4	5,0	1,0	7,2
35-39	6,5	7,2	8,4	5,9	3,9	0,8	5,6
40-44	7,6	7,5	9,0	14,8	6,4	—	6,8
45-49	7,8	10,9	13,7	9,5	11,6	—	8,7
50-54	9,7	9,2	11,1	6,8	11,9	2,7	9,9
55-59	9,1	10,3	10,2	9,3	7,9	5,3	9,4
60-64	7,3	8,8	9,3	14,6	9,6	19,5	9,1
65-69	3,1	2,3	1,5	1,6	6,3	20,2	4,3
Över 69	0,1	0,0	—	0,7	1,1	25,8	1,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Inkl ej särredovisade minderåriga.

3.6 Arbetskraften i skogsbruket

Under åren 1957-1972 utförde SCB kvartalsvisa undersökningar av sysselsättningen dels inom det enskilda skogsbruket, dels inom storskogsbruket. SCB företog 1972 i samarbete med arbetsmarknadsstyrelsen en omläggning av statistiken. De nya undersökningsrutinerna innebär dels årliga undersökningar av arbetsgång och arbetskraftsstruktur inom enskilda skogsbruket och storskogsbruket, dels kvartalsvisa undersökningar av sysselsättningen inom storskogsbruket. I samband med omläggningen har nya principer införts för avgränsningen av storskogsbruket och det enskilda skogsbruket. En sammanläggning av resultaten för dessa båda delpopulationer skall i huvudsak ge resultat för hela skogsbruket.

Undersökningens genomförande

Till delpopulationen storskogsbruket räknas

- företag med minst 5 000 ha skog
- företag som saknar skog, men har minst 10 anställda i skogsarbete vid något tillfälle under året
- vissa företag med mindre än 5 000 ha skog, men med ett stort antal anställda i skogsarbete.

I delpopulationen enskilda skogsbruket ingår samtliga företag med skog vilka inte tillhör storskogsbruket.

Utanför populationerna faller företag med mindre än 10 anställda och utan egen skog, t ex vissa sågverk. Uppgifter insamlas inte från företag där skogsarbetet utförs av personal i beredskapsarbete, fångvårdsintagna och elever vid skogsbruksskolor då dessa kategorier inte anses tillhöra den egentliga skogsarbetskraften.

Storskogsbruket omfattar 190 företag och antalet företag inom det enskilda skogsbruket kan uppskattas till 200 000. All skogsmarksareal i riket finns registrerad i lantbrukets företagsregister (se s 40). Företag med mindre än 0,3 ha åker är i registret f n redovisade per taxeringsenhet, varför det totala antalet ägarenheter inte är känt.

Uppgifter har insamlats från samtliga företag i storskogsbruket. Undersökningen i enskilda skogsbruket har omfattat ett slumpmässigt urval om 5 500 företag. Hälften av detta urval har avsett företag med minst 0,3 ha åker. Företagen har delats in i storleksklasser efter sin skogsmarksareal, och sannolikheten att komma med i urvalet har varit högre för företag

med stora skogsinnehav än för företag med mindre arealer. För företag med mindre än 0,3 ha åker har gjorts ett systematiskt urval på så sätt att var 2 000:e ha skog i lantbruksregistret har markerats och de företag som innehöll dessa mätpunkter har uttagits i urvalet.

Uppgifterna har insamlats genom en postenkät till uppgiftslämnarna i februari-mars 1974. Uppgifter har begärts endast om verksamhet i företagets egen regi. Till skogsarbete har räknats avverkningsarbete, skogsvårdsarbete och

övrigt skogsarbete såsom virkesmätning, utsyning, stämpling, taxering, skogsvägsarbete m m.

Då produktionsförhållandena normalt skiljer sig mycket mellan företag inom storskogsbruket och det enskilda skogsbruket har uppgiftsinsamlingen skett i delvis olika form i de båda delpopulationerna.

Antalet bearbetningsbara svar för de utvalda 5 500 företagen inom det enskilda skogsbruket, uppgick till 5 270. För storskogsbruket har uppgifter för samtliga företag ingått i beräkningarna.

Tabell 21

Skogsmarksarealen vid företag i storskogsbruket och enskilt skogsbruk år 1971¹. 1 000-tal hektar

Area of forest land in large-scale forestry and private forestry in 1971. Thousands of hectares

Område	Storskogsbruket	Enskilt skogsbruk
<i>Län¹</i>		
Stockholms	84	208
Uppsala	202	203
Södermanlands	89	245
Östergötlands	203	403
Jönköpings	93	548
Kronobergs	124	425
Kalmar	133	561
Gotlands	12	118
Blekinge	23	164
Kristianstads	49	214
Malmöhus	21	51
Hallands	29	183
Göteborgs o Bohus	20	144
Älvsborgs	92	542
Skaraborgs	76	248
Värmlands	542	741
Örebro	329	254
Västmanlands	181	197
Kopparbergs	1 083	871
Gävleborgs	795	645
Västernorrlands	1 032	825
Jämtlands	1 525	1 065
Västerbottens	1 973	1 185
Norrbottnens	2 867	1 096
Hela riket	11 577	11 136

¹Avser 1971 års länsindelning.

Resultat

Antalet arbetstillfällen i skogsbruket fördelat på storskogsbruket och enskilda skogsbruket framgår av nedanstående tablå. Som ett arbetstillfälle har redovisats en person som varit anställd i skogsarbete vid ett företag. Vissa personer har under året haft flera anställningar, vilket kan medföra att antalet arbetstillfällen är högre än antalet sysselsatta inom skogsbruket.

Antal arbetstimmar under året	Antalet arbetstillfällen inom		
	Storskogsbruket	Enskilda skogsbruket	Hela skogsbruket
– 400	15 341	129 138	144 479
401–1 200	7 519	15 098	22 617
1 201–	17 381	2 462	19 843
Totalt	40 241	146 698	186 939

Av tab 21 framgår skogsmarksarealens fördelning på storskogsbruket och enskilda skogsbruket i olika län enligt lantbruksregistret. Relativt sett dominerar det enskilda skogsbruket i södra Sverige, medan förhållandet är det motsatta i norra Sverige. I norra Sverige finns den största skogsmarksarealen.

I tab 22 visas arbetstimmarernas fördelning på enskilda skogsbruket och storskogsbruket. En uppdelning av arbetstimmarerna inom enskilda

skogsbruket på skogsägare, familjemedlemmar över 15 år och övrig arbetskraft har även gjorts. Arbetstimmar inom storskogsbruket utgör 56 % av det totala antalet arbetstimmar inom skogsbruket. Uppgifterna för 1973 är, vad gäller storskogsbruket, inte helt jämförbara med motsvarande uppgifter för 1972 bl a beroende på ändrat insamlingsförfarande från vissa företag.

Övrig publicering

En utförligare redovisning av arbetskraften inom storskogsbruket och enskilda skogsbruket under 1973 återfinns i Statistiska meddelanden Am 1974:40. Kvartalsundersökningarna av sysselsättningen inom storskogsbruket i februari, maj, augusti och november 1974 finns redovisade i Statistiska meddelanden Am 1974:15, 29, 49 och 76.

Tabell 22 Antal arbetstimmar i enskilt skogsbruk fördelade efter arbetskraftskategori samt antal arbetstimmar i storskogsbruket år 1973¹. 1 000-tal timmar
Number of worked hours in private forestry distributed by labour category and number of worked hours in large-scale forestry in 1973. Thousands of hours

Område	Enskilt skogsbruk			Summa	Storskogsbruket	Totalantal arbetade timmar i skogsbruket
	Skogsägare	Familjemedlemmar över 15 år	Övrig arbetskraft			
<i>Län¹</i>						
Stockholms	95	25	260	380	493	873
Uppsala	371	73	177	621	875	1 496
Södermanlands	234	80	632	946	617	1 563
Östergötlands	516	100	643	1 259	1 396	2 655
Jönköpings	1 322	260	446	2 028	913	2 941
Kronobergs	1 121	114	286	1 521	1 031	2 552
Kalmar	1 077	186	519	1 782	1 049	2 831
Gotlands	86	34	22	142	58	200
Blekinge	543	87	189	819	284	1 103
Kristianstads	539	55	313	907	496	1 403
Malmöhus	51	10	344	405	200	605
Hallands	334	53	168	555	308	863
Göteborgs o Bohus	369	132	35	536	227	763
Älvsborgs	1 194	172	873	2 239	1 151	3 390
Skaraborgs	595	196	291	1 082	595	1 677
Värmlands	1 161	309	630	2 100	3 416	5 516
Örebro	442	100	278	820	1 760	2 580
Västmanlands	365	91	189	645	710	1 355
Kopparbergs	656	75	899	1 630	3 655	5 285
Gävleborgs	980	238	481	1 699	3 189	4 888
Västernorrlands	853	203	306	1 362	2 723	4 085
Jämtlands	790	146	266	1 202	2 579	3 781
Västerbottens	1 388	145	201	1 734	4 183	5 917
Norrbottens	631	125	200	956	3 388	4 344
<i>Hela riket</i>			-			
1973	15 713	3 009	8 648	27 370	35 296	62 666
1972	16 126	3 033	10 518	29 677	40 400	70 077

¹ Avser 1971 års länsindelning.

3.7 Lantbrukarnas sysselsättning utanför brukningsenheten

Som komplement till den officiella statistiken har Jordbrukets utredningsinstitut under åren 1961 och 1966 utfört struktur- och befolkningsutredningar och år 1971 en undersökning om lantbrukarnas sysselsättning och planering.

Undersökningen 1971 grundades på ett helt nytt urval och hade delvis ett annat syfte än de tidigare undersökningarna, eftersom lantbrukets strukturutveckling och sysselsättningsförhållanden numera belyses genom SCBs statistik (se s 40). Tyngdpunkten i 1971 års undersökning lades därför på sysselsättningen utanför gården. Vidare ingick en studie av jordbrukarnas åsikter om utvecklingen i olika produktionsgrenar.

För att få uppgifter om jordbrukarnas arbetsinsatser i olika verksamhetsgrenar, beställdes från SCB en specialbearbetning av jordbruksinventeringen i mars 1972.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Undersökningens population omfattade brukningsenheter med mer än 2 hektar åker enligt SCBs lantbruksregister. Urvalet stratifierades efter område, produktionsstorlek och produktionsinriktning. Genom kombination av två områden – Norrland resp övriga Sverige – med tre produktionsstorlekar (mätta efter antal av vissa husdjur) bildades sex strata. Inom dessa gjordes en indelning efter produktionsinriktning (kor, nötkreatur exkl kor, svin exkl suggor och galtar). Olika urvalskvoter tillämpades för vart och ett av de sex strata.

Det sålunda erhållna stickprovet omfattade 5 861 brukningsenheter.

Insamling, granskning och bearbetning

Jordbrukets utredningsinstitut sände ut uppgiftsblanketter per post till samtliga i urvalet ingående brukningsenheter i slutet av december 1971. Svar inkom från 5 330 enheter. Efter-

som 144 enheter visade sig ha upphört mellan juni 1970 och undersökningstillfället, blev den direkta svarsprocenten 91. Genom att en speciell bortfallskorrigerings utfördes, varvid uppgifter inhämtades från ett urval brukare, som ej svarat, i södra och mellersta Sverige, kan den verkliga svarsprocenten anges till 95 för hela riket och 97 för södra och mellersta Sverige.

De inkomna uppgiftsblanketterna gjordes till föremål för en omfattande manuell och maskinell granskning. Upptäckta fel kunde i vissa fall rättas med hjälp av andra uppgifter på blanketten. I övriga fall togs kontakt med lantbrukarna per brev eller telefon.

Resultat

I *tab 23* redovisas hur lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten förändrats från början av 1960-talet. En kraftig ökning av detta arbetes relativa betydelse har ägt rum under perioden och då i synnerhet under den senaste femårsperioden.

Tab 24 visar omfattningen av brukarnas arbete utanför brukningsenheten i olika åldersklasser. I undersökningen 1971 har använts följande benämningar på brukarna efter deras arbetsinsats utanför gården:

Antal dagsverken utanför brukningsenheten

Heltidsarbetare	0– 10
Deltidsarbetare	11–150
Korttidsarbetare	Minst 151

Av *tab 25* framgår att det är småbrukare (under 67 år), som har det mest omfattande utomgårdsarbetet samt att brukare utan mjölkkor i relativt stor utsträckning är korttidsbrukare.

I *tab 26* redovisas resultat från specialbearbetningen av jordbruksinventeringens uppgifter. För närmare information om definitioner m m i jordbruksinventeringen se s 66. Av tabellen framgår att arbete i annan verksamhet har stor omfattning för brukare på de mindre brukningsenheterna.

Tabell 23 Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten åren 1961, 1966 och 1971. Hela riket

Holders' work outside their holdings in 1961, 1966 and 1971. Whole of Sweden

År	Antal dagsverken				Samtliga
	0	1-50	51-150	Över 150	
<i>Antal brukare¹</i>					
1971	77 800	21 600	15 300	33 000	149 100 ²
1966	117 800	10 700	23 200	26 800	178 500
1961	152 400	15 700	26 900	29 100	224 100
<i>Procentuell fördelning</i>					
1971	52	15	10	22	100 ²
1966	66	6	13	15	100
1961	68	7	12	13	100

¹ Åren 1961 och 1966 avses samtliga brukare medan för år 1971 avses endast en brukare per brukningsenhet. -² Inkl »ej svar».**Tabell 24 Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter brukarnas ålder. Procent**

Holders' employment outside their holdings distributed by age of holder in 1971. Per cent

Brukarens ålder	Antal dagsverken							Antal brukare
	0	1-10	11-50	51-150	Över 150	Ej svar	Summa	
Under 40	29	10	15	14	31	1	100	23 355
40-49	38	6	10	12	33	1	100	35 614
50-59	50	6	8	12	23	1	100	42 378
60-66	68	4	8	9	10	1	100	25 878
Över 66	92	2	2	1	2	1	100	19 108
Ej svar	40	1	3	8	33	15	100	2 761
Samtliga	52	6	9	10	22	1	100	149 094

Tabell 25 Lantbrukarnas arbete utanför brukningsenheten år 1971 med fördelning efter åkerarealens storlek resp antalet nötkreatur. Procent

Holders' employment outside their holdings in 1971 distributed by size of arable land and number of cattle. Per cent

Avser endast brukare under 67 år

Distribution refers to holders under 67 years of age

Storleksgrupp; antal nötkreatur	Antal dagsverken							Antal brukare
	0	1-10	11-50	51-150	Över 150	Ej svar	Summa	
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>								
2-10	34	3	7	14	41	1	100	53 292
11-20	50	7	13	10	19	1	100	34 194
21-50	59	9	11	11	10	0	100	29 407
Över 50	63	13	14	7	3	0	100	10 332
Samtliga	46	6	10	12	25	1	100	127 225
<i>Antal nötkreatur</i>								
Utan nöt	30	5	8	13	43	1	100	41 182
Endast slaktnöt	37	5	10	13	34	1	100	15 201
Antal mjölkcor								
1-9	53	6	10	12	18	1	100	45 474
10-24	66	11	13	8	2	0	100	22 258
Över 24	74	8	10	5	3	-	100	3 110
Samtliga	46	6	10	12	25	1	100	127 225

Tabell 26 Jordbrukarnas totala arbetsinsats¹ fördelad på olika verksamhetsgrenar år 1971. Procent

Holders' total work in different activities in 1971. Per cent

Avser brukare under 67 år

Figures refer to holders under 67 years of age

Storleksgrupp, hektar åker	Inom brukningsenheten		Utanför brukningsenheten		I annan verksamhet	Totalt
	Jordbruk	Skogsbruk	Jordbruk	Skogsbruk		
2,1-5,0	41	10	1	5	42	100
5,1-10,0	64	10	1	4	21	100
10,1-20,0	80	7	1	2	10	100
20,1-30,0	85	7	1	1	6	100
30,1-50,0	90	5	0	1	4	100
Över 50,0	91	5	0	1	3	100
Samtliga	75	8	1	2	14	100

¹ Enligt jordbruksinventeringen i mars 1972.

Övrig publicering

Huvudresultaten från undersökningen 1971 har av Jordbrukets utredningsinstitut publicerats i institutets meddelandeserie nr 3-72, 4-72 och 5-72. Rapporterna innehåller tabellredovisning jämte vissa tolkningar och förklaringar av erhållna resultat.

Lantbrukarnas sysselsättning utanför gården samt en specialbearbetning av SCBs sysselsättningsuppgifter från jordbruksinventeringen redovisas i det första meddelandet. Det andra meddelandet belyser lantbrukarnas attityder till utomgårdsarbetet och det tredje lantbrukarnas åsikter om utvecklingen i olika produktionsgrenar.

3.8 Yrkesskador inom jordbruk m m, som drabbat anställd arbetskraft

Arbetskyddsstyrelsen sammanställer årligen uppgifter om antalet yrkesskador inom jordbruk och trädgårdsnäring. Sammanställningen ligger bl a till grund för arbetskyddsstyrelsens informationsverksamhet. Materialet är inte fullständigt, då uppgifter om skador, som har drabbat egna företagare, i stor utsträckning saknas. I föreliggande avsnitt redovisas endast anställd arbetskrafts yrkesskador. Sammanställningen bygger på uppgifter från yrkesskadeanmälningar, som har inkommit från yrkesinspektionerna.

Tabell 27 Antal olycksfall och dödsfall i jordbruk m m, som har drabbat anställd arbetskraft, fördelade på arbetsmoment åren 1971-1973

Number of accidents and fatalities in agricultural work for hired labour distributed at working moments in 1971-1973

Arbetsmoment	Antal olycksfall			Därav med dödlig utgång		
	1971	1972	1973	1971	1972	1973
Nötkreatursskötsel	296	315	244	-	2	-
Djurskötsel, övrig	98	106	113	-	-	-
Reparationsarbete (verkstad)	75	86	63	-	-	-
Byggnadsarbete	101	88	31	-	-	1
Jordbearbetning	..	..	24	..	..	-
Magasinsarbete	40	40	21	1	-	-
Höskörd	88	46	59	-	-	2
Halmskörd	44	33	29	-	-	-
Potatisodling	55	29	21	1	-	-
Spannmålshantering	..	..	18	..	..	-
Skogsarbete	103	59	46	2	-	-
Trädgårdarbete	125	105	130	2	1	-
Övrigt eller ej angivet arbete	445	454	281	2	1	4
Totalt	1 470	1 361	1 080	8	4	7

Tabell 28

Skadade kroppsdelar vid inträffade olycksfall i jordbruket år 1973. Lejd arbetskraft
 Injured parts of the body at accidents in agricultural work in 1973. Hired labour

Kroppsdel	Antal skador
Huvud och hals	56
Öga	35
Axel och arm	93
Handled och hand	317
Bål (utom rygg)	75
Rygg och ryggrad	64
Höftled, knä och ben	165
Fotled och fot	198
Hela eller omfattande delar av kroppen	9
Ej angiven kroppsdel	68
Summa	1 080

Enligt gällande lag är alla, som är fast eller tillfälligt anställda hos en arbetsgivare, obligatoriskt försäkrade mot yrkesskada. Undantagna från den obligatoriska försäkringen är bl a nära anhöriga till arbetsgivaren. Arbetsgivare har skyldighet att anmäla yrkesskada, då sådan inträffat, till allmän försäkringskassa. Anmälan behöver dock endast göras, om skadan medfört eller skäligen kan antas medföra rätt till sjukpenning från allmän försäkringskassa eller ersättning enligt yrkesskadeförsäkringslagen.

I landet finns det 19 st yrkesinspektioner, som är underställda arbetarskyddsstyrelsen. En inkommen yrkesskadeanmälan behandlas först vid allmän försäkringskassa, som därefter sänder anmälan till yrkesinspektionen. Arbetarskyddsstyrelsen sammanställer därefter uppgifter från de skilda yrkesinspektionerna.

Det bör observeras att antalet yrkesskador i föreliggande avsnitt inte har satts i relation till

antalet anställda inom jordbruket eller antalet nedlagda arbetstimmar. Vidare saknas i sammanställningen uppgifter om yrkesskadornas svårighetsgrad. I redovisningen ingår ej heller uppgifter om yrkessjukdomar, exempelvis hörselskador och ryggbesvär.

Resultat

I tab 27 redovisas olycksfallen uppdelade på vissa arbetsområden. I övrigt arbete ingår bl a skador vid traktorkörning. Av tabellen framgår att skador vid nötkreatursskötsel är vanligast förekommande.

Antal skadade kroppsdelar vid olycksfall inom jordbruk, som har drabbat anställd arbetskraft, framgår av tab 28. De mest frekventa skadorna utgörs av hand- och handledsskador.

Antalet olycksfall vid traktorkörning uppgick 1973 till 91, vilket är en minskning från 1972 med 31.

Det totala antalet dödsfall vid jordbruksarbete – avseende såväl egna företagare som anställd arbetskraft – uppgick 1973 till 27, vilket är en ökning med 10 sedan 1972.

Övrig publicering

Redovisningen av yrkesskador, som har kommit till yrkesinspektionens kännedom, lämnas i en stencil från arbetarskyddsstyrelsen.

Riksförsäkringsverket (RFV) redovisar i Yrkesskador 1971 bl a uppgifter om antalet yrkesskador i jordbruk m m. Där redovisas även statistik över yrkesskadornas svårighetsgrader. RFVs uppgifter är emellertid inte jämförbara med arbetarskyddsstyrelsens bl a beroende på skilda näringsgrensindelningar.

4 Fastigheter och byggnader

4.1 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden

Uppgifter om taxeringsutfallet publiceras årligen av SCB. Vart femte år äger numera allmän fastighetstaxering rum – den senaste år 1970 – och däremellan verkställs särskild fastighetstaxering.

I föreliggande avsnitt redovisas vissa data rörande jordbruksfastigheternas taxeringsvärden enligt 1974 års särskilda fastighetstaxering. Som underlag för denna statistikproduktion har använts kopior av de magnetband på vilka länsstyrelserna förvarar uppgifter från fastighetslängderna. Dessutom redovisas jordbruksfastigheternas hektarvärden ur en bearbetning av den allmänna fastighetstaxeringen år 1970.

Undersökningens genomförande

Särskild fastighetstaxering sker för varje fastighet de år då allmän fastighetstaxering inte äger rum. Därvid tas närmast föregående års värde upp oförändrat om inte nytt taxeringsvärde skall åsättas. De vanligaste orsakerna till förändring är nytaxering vid avstyckning eller sammanslagning av taxeringsenheter samt omtaxering av fastighet, vars värde ändrats med minst 20 %, dock minst 10 000 kronor, genom ny-, till- eller ombyggnad.

Särskild fastighetstaxering skall ske efter det allmänna prisläge och de uppskattningsgrunder i övrigt som tillämpats vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering.

För jordbruksfastigheter skulle således vid 1970 års allmänna fastighetstaxering eftersträvas en taxeringsvärdenivå, som för varje taxeringsenhet utgjorde 75 % av det allmänna saluvärde som genomsnittligt gällde under 1968.

Det totala taxeringsvärdet uppdelades vid 1970 års taxering i fem delvärden (jordbruksvärde, skogsbruksvärde, övrig marks värde, värde av särskilda tillgångar och exploateringsvärde). Vid föregående taxeringar skedde en uppdelning i tre delvärden. I tablån nedan redovisas sambandet mellan uppdelningen vid de två senaste allmänna fastighetstaxeringarna.

<i>1965 års taxering</i>	<i>1970 (och 1974) års taxering</i>
jordbruksvärde	jordbruksvärde + övrig marks värde + värde på särskilda tillgångar + skogsmarksvärde
skogsvärde	skogsbruksvärde ./ skogsmarksvärde
tomt- och industrivärde	exploateringsvärde (Begreppet exploateringsvärde har en vidare innebörd än begreppet tomt- och industrivärde.)

En ungefärlig jämförelse mellan vissa resultat av 1965 års allmänna fastighetstaxering och motsvarande värden för jordbruksfastigheter åren 1970 och 1974 ger nedanstående tablå. Uppgifter för hela riket åren 1970 och 1974 har omräknats enligt 1965 års definitioner (milj kr).

	<i>1965</i>	<i>1970</i>	<i>1974</i>
Jordbruksvärde	16 428	20 923	20 788
Skogsvärde	9 563	11 575	11 690
Tomt- och industrivärde	434	756	640
Totalt taxeringsvärde	26 425	33 254	33 118

Tabell 29 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden och antal taxeringsenheter enligt fastighetstaxeringen år 1974 .**1 000-tal kronor**

Assessed values of agricultural real estates and number of assessed units according to the assessment of real estate in 1974. Thousands of Swedish kronor

Område	Jordbruksvärde	Därvåkervärde	Skogsbruksvärde	Därv skogsbruksvärde	Övrig marksvärde	Värde av särskilda tillgångar	Exploateringsvärde	Totalt taxeringsvärde	Antal taxeringsenheter
<i>Län</i>									
Stockholms	487 216	430 727	234 210	28 921	5 862	84 375	162 620	974 283	5 086
Uppsala	678 559	633 411	373 602	47 100	1 312	44 662	31 398	1 129 533	7 534
Södermanlands	619 295	549 074	341 701	48 245	2 887	42 951	25 684	1 032 517	5 799
Östergötlands	1 294 020	1 214 099	790 580	107 974	2 623	44 289	28 014	2 159 527	10 940
Jönköpings	613 065	531 698	931 949	138 391	2 468	29 570	18 303	1 595 355	15 175
Kronobergs	514 739	459 742	790 752	124 441	4 043	19 356	5 821	1 334 711	13 824
Kalmar	758 950	662 939	948 016	140 045	4 494	31 122	10 410	1 752 992	12 997
Gotlands	301 100	282 013	34 721	3 274	899	4 427	1 486	342 634	6 190
Blekinge	329 295	299 453	214 076	49 869	629	8 214	6 174	558 388	5 757
Kristianstads	1 533 992	1 388 809	293 594	78 419	2 517	31 947	20 422	1 882 471	17 500
Malmöhus	3 282 447	3 107 194	59 771	22 040	5 148	32 865	63 049	3 443 281	16 627
Hallands	932 179	883 391	276 678	62 593	3 125	16 284	22 290	1 250 555	12 068
Göteborgs o Bohus	494 340	454 615	125 927	26 499	3 321	10 783	115 366	749 737	9 535
Älvsborgs	907 910	840 794	771 513	123 180	2 705	30 677	27 491	1 740 296	22 837
Skaraborgs	1 499 371	1 409 928	483 458	78 014	1 482	16 789	14 033	2 015 134	19 030
Värmlands	633 160	572 837	1 215 061	145 482	4 823	20 145	6 881	1 880 070	23 455
Örebro	518 548	477 217	608 449	71 803	2 045	31 458	32 256	1 192 755	9 119
Västmanlands	537 238	499 370	414 381	48 887	2 148	24 102	17 346	995 214	6 038
Kopparbergs	591 983	530 043	1 070 991	59 390	2 915	18 194	5 193	1 689 275	33 684
Gävleborgs	368 523	317 858	867 764	49 248	1 804	26 688	5 197	1 269 975	14 676
Västernorrlands	356 690	319 024	742 639	30 020	3 201	10 587	5 982	1 119 099	18 126
Jämtlands	323 978	304 337	480 797	13 742	4 049	93 325	5 005	907 154	17 208
Västerbottens	534 486	497 001	649 184	21 630	2 868	17 216	5 212	1 208 965	24 769
Norrbottens	359 018	335 096	505 480	15 630	6 069	19 331	4 403	894 302	18 467
<i>Hela riket</i>									
1974	18 470 102	17 000 670	13 225 294	1 534 837	73 437	709 357	640 036	33 118 223	346 441
1973	18 474 569	17 005 018	13 242 484	1 534 651	72 654	703 062	654 673	33 147 443	348 614
1972	18 500 090	17 027 362	13 175 423	1 533 701	72 127	768 281	700 535	33 216 456	350 411
1971	18 539 146	17 064 349	13 068 063	1 529 525	70 607	768 923	714 373	33 161 108	351 158
1970	18 588 406	17 104 620	13 105 599	1 531 056	73 217	730 276	756 015	33 253 513	351 268

Tabell 30 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden fördelade efter ägarekategori enligt fastighetstaxeringen år 1974.
1 000-tal kronor

Assessed values of agricultural real estates by owner category according to the assessment of real estate in 1974.
Thousands of Swedish kronor

Område	Fysisk person	Juridisk person						Ägare okänd	Samtliga ägarekategorier
		Staten	Borgerlig kommun	Kyrkan	Dödsbo	Svenskt aktiebolag	Annan juridisk person		
Län									
Stockholms	489 592	60 394	171 699	28 444	54 421	98 501	71 233	–	974 283
Uppsala	672 214	55 724	38 596	35 137	68 670	189 085	70 107	1	1 129 533
Södermanlands	747 365	64 777	52 394	28 390	51 731	51 595	36 266	–	1 032 517
Östergötlands	1 497 266	131 445	94 335	65 909	92 513	181 547	96 513	–	2 159 527
Jönköpings	1 222 534	77 868	49 657	51 983	115 070	60 714	17 529	–	1 595 355
Kronobergs	1 014 346	48 263	25 575	42 760	84 381	109 553	9 834	–	1 334 711
Kalmar	1 326 378	146 884	43 963	38 065	81 843	92 947	22 886	26	1 752 992
Gotlands	305 687	4 258	2 312	7 704	15 835	6 120	718	–	342 634
Blekinge	476 438	10 385	23 568	7 629	23 414	15 944	1 011	–	558 388
Kristianstads	1 587 217	72 994	54 189	45 592	65 775	39 005	17 673	27	1 882 471
Malmöhus	2 555 712	128 866	232 059	175 949	120 419	179 747	50 529	–	3 443 281
Hallands	1 042 595	35 145	42 136	35 114	63 944	23 870	7 752	–	1 250 555
Göteborgs o Bohus	527 758	16 471	101 495	14 377	51 087	27 004	11 544	–	749 737
Älvsborgs	1 363 023	59 313	56 784	37 197	115 359	77 314	31 299	6	1 740 296
Skaraborgs	1 593 989	109 357	37 207	83 059	97 759	55 610	38 153	1	2 015 134
Värmlands	1 100 928	37 916	30 771	42 453	138 662	517 028	12 313	–	1 880 070
Örebro	681 421	156 765	48 603	18 174	53 201	199 395	35 197	–	1 192 755
Västmanlands	579 624	137 086	54 234	23 046	46 843	124 391	29 992	–	995 214
Kopparbergs	826 312	108 127	21 865	12 295	166 315	489 647	64 711	4	1 689 275
Gävleborgs	647 905	55 702	19 060	21 330	53 956	452 657	19 366	–	1 269 975
Västernorrlands	537 591	37 204	15 109	20 082	61 355	438 057	9 700	1	1 119 099
Jämtlands	432 468	79 722	8 820	11 979	53 965	312 552	7 647	–	907 154
Västerbottens	736 161	188 564	12 081	6 129	55 608	199 177	11 246	–	1 208 965
Norrbottens	458 463	242 200	7 728	2 942	43 613	93 967	45 389	–	894 302
Hela riket									
1974	22 422 982	2 065 428	1 244 238	855 737	1 775 739	4 035 425	718 608	66	33 118 224
1973	22 491 987	2 055 681	1 239 979	855 033	1 745 647	4 020 880	738 181	52	33 147 441
1972	22 632 208	2 056 236	1 229 717	856 443	1 732 681	3 926 488	782 549	134	33 216 456
1971	22 810 700	2 005 568	1 212 727	857 163	1 660 235	3 853 240	761 417	59	33 161 108
1970	22 835 232	1 996 071	1 205 894	864 899	1 784 837	3 862 451	702 352	1 777	33 253 513

Tabell 31 Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden i kronor per hektar åker resp skog samt antal taxeringsenheter enligt den allmänna fastighetstaxeringen år 1970¹

Assessed values of agricultural real estates in Swedish kronor per hectare and number of assessed units according to the general assessment of real estate in 1970

Område; storleksgrupp	Antal taxeringsenheter	Jordbruksvärde	Därav åkervärde	Skogsbruksvärde	Därav skogsmarksvärde
<i>Län¹</i>					
Stockholms	6 424	4 605	4 189	841	106
Uppsala	5 823	4 284	4 049	979	121
Södermanlands	6 037	4 319	3 930	1 031	148
Östergötlands	10 726	5 921	5 620	1 372	191
Jönköpings	16 649	5 923	5 180	1 490	221
Kronobergs	14 102	7 043	6 378	1 439	226
Kalmar	13 242	5 216	4 645	1 301	192
Gotlands	6 336	3 583	3 383	265	25
Blekinge	5 850	7 509	6 938	1 166	272
Kristianstads	18 198	8 109	7 487	1 111	296
Malmöhus	16 625	10 680	10 240	846	312
Hallands	11 046	7 013	6 717	1 043	262
Göteborgs o Bohus	9 475	6 325	5 869	786	165
Älvsborgs	23 642	5 146	4 809	1 187	191
Skaraborgs	19 164	5 234	4 953	1 477	238
Värmlands	23 855	4 267	3 898	944	113
Örebro	9 523	4 201	3 947	1 079	130
Västmanlands	6 392	4 022	3 776	1 092	128
Kopparbergs	33 538	6 480	5 891	545	32
Gävleborgs	14 882	4 154	3 617	606	35
Västernorrlands	19 483	4 521	4 182	372	16
Jämtlands	16 302	5 349	5 076	148	4
Västerbottens	24 769	4 588	4 285	204	7
Norrbottens	19 073	4 919	4 687	113	4
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>					
0	78 717	—	—	—	—
1	23 371	15 191	13 443	—	—
2	30 388	10 173	9 040	—	—
3– 5	72 132	6 947	6 233	—	—
6– 10	65 435	5 496	5 011	—	—
11– 20	46 541	5 253	4 914	—	—
21– 30	16 338	5 562	5 286	—	—
31– 50	11 190	5 783	5 536	—	—
51–100	5 175	5 593	5 335	—	—
Över 100	1 869	5 967	5 634	—	—
<i>Storleksgrupp, hektar skog</i>					
0	57 437	—	—	—	—
1– 5	48 057	—	—	754	156
6– 25	118 695	—	—	830	135
26– 50	60 234	—	—	837	121
51–100	39 507	—	—	740	98
101–200	17 909	—	—	609	73
201–400	6 021	—	—	596	73
Över 400	3 296	—	—	435	39
<i>Hela riket</i>	351 156	5 853	5 459	571	68

¹ Avser 1969 års länsindelning.

Resultat

I *tab 29* redovisas de vid 1974 års särskilda fastighetstaxering åsatta värdena fördelade på delvärden. Av det totala värdet för skattepliktiga jordbruksfastigheter år 1974 utgjorde (enligt 1970 års definition) jordbruksvärdet 56 % och skogsbruksvärdet 40 %.

Av *tab 30*, där taxeringsvärdena redovisas fördelade efter ägarekategori, framgår att 22 423 milj kr eller 68 % belöpte sig på fysiska personer.

I *tab 31* redovisas jordbruksfastigheternas taxeringsvärden per hektar åker resp skog på län och olika storleksgrupper år 1970. Av tabellen framgår att södra Sverige har de högsta jordbruksvärdena och Gotland samt norra Sverige de lägsta skogsbruksvärdena per hektar. De högsta jordbruksvärdena per hektar återfinns i de minsta storleksgrupperna, medan värdena för storleksgrupper över 5 hektar är tämligen lika.

Övrig publicering

Resultaten från den allmänna fastighetstaxeringen 1970 redovisas i Allmän fastighetstaxering 1970, Del 1 och 2. Del 1 innehåller i huvudsak uppgifter om fastigheternas taxeringsvärden. I del 2 återfinns bl a uppgifter om markens användning, en jämförelse av lantbruksräkningens och fastighetstaxeringens arealuppgifter och hektarvärden för jordbruksfastigheter. Uppgifter om taxeringsutfallet vid de särskilda fastighetstaxeringarna redovisas i Taxeringsutfallet och för 1974 i Statistiska meddelanden N 1974:75.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 återfinns en sammanfattning av efterkrigstidens allmänna fastighetstaxeringar samt uppgifter om de särskilda taxeringarna under slutet av 1960-talet.

4.2 Jordbruksfastigheternas priser

SCB upprättar årligen statistik över priser på jordbruksfastigheter. Resultaten ligger bl a till grund för förslag till ändringar av taxeringsvärdena vid den allmänna fastighetstaxeringen. En omläggning av statistiken skedde år 1970.

Undersökningens genomförande

Statistiken omfattar i princip alla frivilliga representativa köp av fastigheter, vilka är taxerade som jordbruksfastigheter. Till de ej representativa köpen räknas bl a släktköp och köp mellan stat och kommun. Statistiken grundar sig på lagfartsunderrättelser från inskrivningsdomarna, vilka kompletteras med uppgifter från fastighetslängderna om taxeringsvärde, areal, församling m m.

För att ett köp skall medtas i statistiken erfordras dock att a) fastighetens taxeringsvärde överstiger 5 000 kronor, b) lagfart sökts inom sex månader från köpekontraktets datum, c) köpet inte avsevärt avviker från prisbildningen på normala, självständiga jordbruksfastigheter. Förvärv på exekutiv auktion, genom inlösen, expropriation eller annat s k extinktivt fäng, ingår enligt anvisningarna ej i redovisningen.

I samband med omläggningen av statistiken 1970 infördes en särskild redovisning av släktköpen. Ett köp betraktas som släktköp om det av lagfartsbeviset framgår att köpet är gjort mellan nära anhöriga. Nära anhörig definieras enligt 3§ första stycket punkt 4 förköpslagen. Enligt denna föreligger släktköp om köpet är gjort mellan exempelvis föräldrar och barn eller mellan syskon.

Resultat

Vid omläggningen av undersökningen ändrades systemet för uppgiftsinsamlingen och en övergång skedde från manuella till maskinella

Tabell 32 Antal representativa köp, köpeskillningar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter år 1973

Number of representative purchases, market prices and assessed values of agricultural real estates in 1973

Område	Antal köp	Köpeskillning, 1 000-tal kr	Taxerings- värde, 1 000- tal kr	Köpeskillningskoefficient ¹	
				Vägd	Ovägd
<i>Län</i>					
Stockholms	17	3 581,0	1 865,5	1,92	2,07
Uppsala	39	7 036,0	3 546,7	1,98	2,01
Södermanlands	25	7 526,0	3 511,0	2,14	2,05
Östergötlands	62	17 823,1	9 174,0	1,94	2,00
Jönköpings	66	11 155,5	5 879,0	1,90	1,96
Kronobergs	91	10 439,7	5 760,3	1,81	1,94
Kalmar	49	12 086,8	6 062,5	1,99	2,05
Gotlands	19	2 667,2	1 589,7	1,68	1,85
Blekinge	24	2 272,4	1 081,1	2,10	2,00
Kristianstads	131	21 299,0	11 270,6	1,89	2,02
Malmöhus	175	40 855,4	22 134,3	1,85	1,98
Hallands	69	15 753,4	8 136,5	1,94	2,04
Göteborgs o Bohus	48	5 978,2	3 268,0	1,83	1,96
Älvsborgs	140	17 448,8	8 414,0	2,07	2,07
Skaraborgs	166	26 349,3	12 994,3	2,03	2,07
Värmlands	107	13 737,5	6 821,6	2,01	1,98
Örebro	53	6 855,7	3 714,0	1,85	1,97
Västmanlands	27	4 481,3	2 346,3	1,91	2,02
Kopparbergs	27	3 005,8	1 686,4	1,78	1,84
Gävleborgs	38	3 347,7	1 803,4	1,86	1,96
Västernorrlands	64	3 812,1	1 922,1	1,98	1,96
Jämtlands	40	1 978,2	1 038,4	1,91	1,85
Västerbottens	82	4 959,8	2 722,7	1,82	1,83
Norrbottens	53	3 299,4	1 685,0	1,96	1,88
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	150	37 424,9	20 866,6	1,79	1,94
» mellanbygder	171	31 761,9	16 761,4	1,89	1,98
» norra slättbygder	216	38 399,8	19 442,5	1,98	2,02
Svealands slättbygder	164	33 958,4	16 923,0	2,01	2,02
Götalands skogsbygder	478	73 726,2	37 010,7	1,99	2,05
Mellersta Sveriges skogsbygder	143	13 723,5	7 496,4	1,83	1,95
Nedre Norrland	144	10 127,9	5 334,3	1,90	1,90
Övre Norrland	146	8 626,7	4 592,5	1,88	1,85
<i>Hela riket</i>					
1973	1 612	247 749,3	128 427,4	1,93	1,99
1972	1 915	260 432,1	145 304,9	1,79	1,84
1971	2 141	266 282,2	159 150,5	1,67	1,71
1970	2 083	243 895,3	163 335,8	1,49	1,58

¹ Se texten.

Tabell 33 Köpeskillningar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter fördelade efter taxeringsvärdet år 1973

Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates distributed by the assessed value in 1973

Område	Taxeringsvärde, kr					
	5 100–20 000				20 100–50 000	
	Antal köp	Köpeskillning, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillningskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Tax.-värde, 1 000-tal kr
<i>Län</i>						
Stockholms	—	—	—	—	5	452,0
Uppsala	—	—	—	—	11	980,0
Södermanlands	1	50,0	18,0	2,78	6	465,0
Östergötlands	3	106,5	57,0	1,87	10	794,6
Jönköpings	—	—	—	—	20	1 548,5
Kronobergs	4	160,0	67,0	2,39	42	2 737,7
Kalmar	1	40,0	17,0	2,35	11	805,8
Gotlands	4	121,7	60,0	2,03	8	491,0
Blekinge	6	159,0	96,9	1,64	10	720,4
Kristianstads	5	182,0	80,6	2,26	58	4 386,8
Malmöhus	7	286,0	129,0	2,22	57	4 230,6
Hallands	—	—	—	—	17	1 379,2
Göteborgs o Bohus	4	116,0	60,0	1,93	22	1 596,0
Älvsborgs	8	237,0	131,0	1,81	68	5 014,8
Skaraborgs	22	682,0	349,9	1,95	64	4 843,4
Värmlands	27	836,0	399,6	2,09	40	2 601,5
Örebro	4	123,0	63,0	1,95	19	1 484,0
Västmanlands	2	44,9	28,0	1,60	7	460,0
Kopparbergs	3	66,6	51,0	1,31	10	676,0
Gävleborgs	13	435,0	212,1	2,05	15	889,7
Västernorrlands	31	805,9	413,1	1,95	24	1 473,6
Jämtlands	19	480,0	281,7	1,70	16	888,2
Västerbottens	21	565,8	301,5	1,88	48	2 660,0
Norrbottens	18	469,9	268,0	1,75	31	2 229,5
<i>Hela riket</i>						
1973	203	5 967,3	3 084,4	1,93	619	43 808,3
1972	223	6 311,6	3 288,4	1,92	758	49 070,7
1971	283	7 708,6	4 356,3	1,77	846	50 584,3
1970	277	7 164,6	4 118,9	1,74	790	44 428,6

¹ Se texten.

50 100–100 000					Över 100 000			
Köpeskil- lingskoeff- ficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpeskil- lingskoeff- ficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpeskil- lingskoeff- ficient ¹ , vägd
2,11	8	1 140,0	538,8	2,12	4	1 989,0	1 112,4	1,79
2,40	20	2 721,0	1 421,0	1,91	8	3 335,0	1 718,0	1,94
2,11	8	1 202,0	604,0	1,99	10	5 809,0	2 669,0	2,18
2,11	17	2 964,0	1 306,0	2,27	32	13 958,0	7 434,0	1,88
2,16	28	3 856,0	1 967,0	1,96	18	5 751,0	3 196,0	1,80
1,92	28	3 811,5	1 955,7	1,95	17	3 730,5	2 312,1	1,61
2,10	11	1 855,0	883,0	2,10	26	9 386,0	4 779,5	1,96
2,07	2	282,5	178,6	1,58	5	1 772,0	1 113,8	1,59
2,04	7	1 078,0	469,2	2,30	1	315,0	162,0	1,94
2,10	32	4 444,0	2 208,5	2,01	36	12 286,2	6 893,3	1,78
2,01	46	7 438,2	3 494,1	2,13	65	28 900,6	16 409,0	1,76
2,21	25	3 800,5	1 841,5	2,06	27	10 573,7	5 672,0	1,86
2,10	14	1 804,0	974,0	1,85	8	2 462,2	1 473,0	1,67
2,12	49	7 208,0	3 476,0	2,07	15	4 989,0	2 441,0	2,04
2,15	47	7 168,4	3 448,5	2,08	33	13 655,5	6 940,5	1,97
1,91	22	2 894,0	1 436,2	2,02	18	7 406,0	3 625,6	2,04
2,21	18	2 586,7	1 315,0	1,97	12	2 662,0	1 663,0	1,60
2,20	12	1 615,0	796,4	2,03	6	2 361,4	1 312,6	1,80
2,12	9	997,2	593,4	1,68	5	1 266,0	723,6	1,75
1,76	6	979,0	432,7	2,26	4	1 044,0	652,8	1,60
1,99	7	1 025,5	505,0	2,03	2	507,1	265,0	1,91
2,03	5	610,0	319,0	1,91	–	–	–	–
1,78	13	1 734,0	927,2	1,87	–	–	–	–
2,01	3	375,0	195,0	1,92	1	225,0	115,0	1,96
2,05	437	63 589,5	31 285,8	2,03	353	134 384,2	72 683,2	1,85
1,89	555	72 495,5	40 001,9	1,81	379	132 554,3	76 119,3	1,74
1,75	603	71 820,9	42 989,7	1,67	409	136 168,4	82 915,2	1,64
1,62	590	64 525,5	42 017,6	1,54	426	127 776,6	89 751,2	1,42

Tabell 34 Köpeskillingar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter inom olika storleksgrupper år 1973

Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates by different size groups in 1973

Avser jordbruksfastigheter med ett skogsbruksvärde uppgående till högst 25 % av totala taxeringsvärdet
 Figures refer to agricultural real estates maximum value of forest and forest land 25 % of total assessed value

Område	Storleksgrupp, hektar åker									
	Högst 5				6-10				11-20	
	Antal köp	Köpe-skillning, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpe.-koefficient ¹ , vågd	Antal köp	Köpe-skillning, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpe.-koefficient ¹ , vågd	Antal köp	Köpe-skillning, 1 000-tal kr
<i>Län</i>										
Stockholms	4	382,0	200,8	1,90	1	170,0	58,0	2,93	—	—
Uppsala	6	495,0	230,7	2,15	5	525,0	229,0	2,29	9	948,0
Södermanlands	4	335,0	151,0	2,22	2	180,0	104,0	1,73	2	325,0
Östergötlands	8	556,6	251,0	2,22	5	800,0	326,0	2,45	13	2 918,0
Jönköpings	7	482,0	226,0	2,13	1	125,0	44,0	2,84	—	—
Kronobergs	16	1 238,5	648,7	1,91	4	381,0	206,6	1,84	—	—
Kalmar	2	189,0	66,0	2,86	2	245,0	106,0	2,31	7	1 264,8
Gotlands	9	357,7	182,6	1,96	1	65,0	31,7	2,05	2	190,0
Blekinge	8	542,2	242,9	2,23	1	180,0	69,0	2,61	2	448,0
Kristianstads	50	3 857,8	1 857,3	2,08	29	3 522,0	1 794,7	1,96	19	4 116,2
Malmöhus	64	5 373,6	2 507,2	2,14	40	6 048,3	2 930,1	2,06	39	9 331,0
Hallands	13	1 410,7	576,2	2,45	8	795,0	485,0	1,64	20	4 099,0
Göteborgs o Bohus	17	1 193,5	681,0	1,75	13	1 775,5	785,0	2,26	5	1 073,2
Älvsborgs	39	3 090,5	1 372,0	2,25	14	1 432,5	680,0	2,11	14	1 660,0
Skaraborgs	40	2 285,1	1 036,4	2,20	23	2 123,0	996,4	2,13	31	5 000,2
Värmlands	27	1 327,0	719,4	1,84	6	352,5	250,0	1,41	1	150,0
Örebro	10	769,0	327,0	2,35	9	1 025,0	411,0	2,49	6	880,0
Västmanlands	7	444,0	198,4	2,24	2	303,0	112,0	2,71	3	445,0
Kopparbergs	7	335,6	171,7	1,95	1	96,0	48,2	1,99	3	411,2
Gävleborgs	16	724,0	354,2	2,04	3	302,0	152,6	1,98	—	—
Västernorrlands	39	1 345,9	695,4	1,94	2	130,0	59,0	2,20	—	—
Jämtlands	30	1 109,0	583,4	1,90	4	179,2	102,0	1,76	3	450,0
Västerbottens	30	1 254,1	663,3	1,89	19	1 349,0	730,0	1,85	4	435,0
Norrbottens	24	1 005,2	580,0	1,73	9	555,0	305,0	1,82	4	378,0
<i>Hela riket</i>										
1973	477	30 103,0	14 522,6	2,07	204	22 659,0	11 015,3	2,06	187	34 522,6
1972	535	30 998,3	16 178,2	1,92	281	27 870,2	15 058,4	1,85	190	32 505,1
1971	616	31 964,7	18 243,6	1,75	277	24 543,7	14 251,0	1,72	249	36 400,9
1970	564	27 292,6	16 366,4	1,67	275	23 537,8	15 042,8	1,56	243	34 379,7

¹ Köpeskillingskoefficient, se texten.

21-30						31-50				Över 50			
Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd	Antal köp	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Tax.- värde, 1 000-tal kr	Köpe- koeffi- cient ¹ , vägd
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
656,0	1,45	5	825,0	384,0	2,15	2	445,0	342,0	1,30	2	1 850,0	740,0	2,50
157,0	2,07	1	180,0	176,0	1,02	-	-	-	-	-	-	-	-
1 537,0	1,90	3	677,0	590,0	1,15	3	1 255,0	734,0	1,71	1	3 000,0	1 471,0	2,04
-	-	1	375,0	148,0	2,53	1	750,0	350,0	2,14	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
572,0	2,21	3	688,0	350,0	1,97	5	1 941,0	1 023,0	1,90	-	-	-	-
83,0	2,29	2	282,5	178,6	1,58	3	952,0	490,2	1,94	2	820,0	623,6	1,31
251,0	1,78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 202,4	1,87	9	3 105,0	1 626,6	1,91	5	2 330,0	1 327,6	1,76	3	2 030,0	1 336,8	1,52
5 275,0	1,77	15	6 742,5	3 930,0	1,72	13	7 310,0	4 537,0	1,61	3	5 400,0	2 718,0	1,99
2 056,0	1,99	10	3 391,0	1 764,0	1,92	-	-	-	-	3	3 480,0	1 877,0	1,85
498,0	2,16	-	-	-	-	2	720,0	533,0	1,35	-	-	-	-
784,0	2,12	4	1 844,0	720,0	2,56	1	220,0	140,0	1,57	-	-	-	-
2 414,5	2,07	2	615,0	275,6	2,23	6	2 387,0	1 159,3	2,06	4	2 385,0	1 245,0	1,92
67,0	2,24	1	268,0	92,0	2,91	1	390,0	160,0	2,44	-	-	-	-
506,0	1,74	2	480,0	226,0	2,12	1	335,0	161,0	2,08	-	-	-	-
208,2	2,14	2	256,0	171,6	1,49	-	-	-	-	2	1 396,4	668,8	2,09
292,1	1,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	277,0	119,0	2,33	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	170,0	86,0	1,98	-	-	-	-	-	-	-	-
196,0	2,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
289,8	1,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
169,0	2,24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18 214,0	1,90	62	20 176,0	10 837,4	1,86	43	19 035,0	10 957,1	1,74	20	20 361,4	10 680,2	1,91
18 276,6	1,78	67	17 870,2	10 699,8	1,67	44	19 828,0	11 200,9	1,77	15	14 330,0	9 203,8	1,56
22 517,2	1,62	72	20 749,2	11 986,1	1,73	45	17 786,6	11 578,7	1,54	19	18 465,0	10 272,7	1,80
23 163,3	1,48	67	16 174,3	10 973,8	1,47	46	14 855,6	11 499,9	1,29	32	23 783,0	17 845,4	1,33

Tabell 35 Köpeskillingar och taxeringsvärden vid representativa köp av jordbruksfastigheter efter köpare- och säljarekategorier åren 1972 och 1973

Market prices and assessed values for representative purchases of agricultural real estates by categories of buyers and sellers in 1972 and 1973

Köpare- och säljarekategorier			Samtliga representativa köp av jordbruksfastigheter				Därav med mer än 5 hektar åker och skogsbruksvärde till högst 50 procent av taxeringsvärdet			
			Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillingsskoefficient ¹ , vägd	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Tax.-värde, 1 000-tal kr	Köpeskillingsskoefficient ¹ , vägd
<i>Köpare</i>	<i>– Säljare</i>									
Fysisk person, dödsbo	– Fysisk person, dödsbo	1973	1 230	185 620,7	97 414,5	1,91	537	125 529,3	66 703,5	1,88
		1972	1 444	186 726,9	104 345,4	1,79	595	117 429,6	66 450,5	1,77
Staten	– Fysisk person, dödsbo	1973	308	44 852,6	21 729,3	2,06	169	27 841,4	13 781,6	2,02
		1972	407	54 390,5	29 874,8	1,82	204	30 792,3	16 972,1	1,81
Aktiebolag	– Fysisk person, dödsbo	1973	41	7 649,5	3 637,6	2,10	11	3 139,5	1 436,6	2,19
		1972	28	7 093,0	3 259,0	2,18	5	975,0	455,0	2,14
Annan juridisk person	– Fysisk person, dödsbo	1973	6	1 271,0	704,0	1,81	1	165,0	91,0	1,81
		1972	13	2 806,5	1 471,0	1,91	8	1 652,0	972,9	1,70
Summa transaktioner		1973	1 585	239 393,8	123 485,4	1,94	718	156 675,2	82 012,7	1,91
		1972	1 892	251 016,9	138 950,2	1,81	812	150 848,9	84 850,5	1,78

¹ Se texten.

Tabell 36 Antal köp, köpeskillingar och taxeringsvärden för jordbruksfastigheter år 1973. Släktköp

Number of purchases, market prices and assessed values of agricultural real estates in 1973. Purchases by relatives

Område	Antal köp	Köpeskilling, 1 000-tal kr	Taxerings- värde, 1 000- tal kr	Köpeskillingskoefficient ¹	
				Vägd	Ovägd
<i>Län</i>					
Stockholms	10	1 135,0	906,8	1,25	1,37
Uppsala	22	3 188,5	2 778,0	1,15	1,06
Södermanlands	13	2 219,0	1 630,0	1,36	1,25
Östergötlands	42	8 295,9	6 574,0	1,26	1,32
Jönköpings	73	7 788,1	6 294,0	1,24	1,27
Kronobergs	86	8 867,6	7 086,6	1,25	1,30
Kalmar	93	12 971,6	11 004,8	1,18	1,26
Gotlands	14	1 910,6	1 485,1	1,29	1,25
Blekinge	36	4 296,5	3 291,5	1,31	1,27
Kristianstads	67	7 641,7	6 004,0	1,27	1,36
Malmöhus	47	8 874,0	7 366,9	1,20	1,28
Hallands	49	6 915,0	5 036,7	1,37	1,27
Göteborgs o Bohus	43	2 940,7	2 627,6	1,12	1,12
Älvsborgs	118	10 757,2	8 348,0	1,29	1,29
Skaraborgs	74	9 886,8	8 042,2	1,23	1,32
Värmlands	126	14 053,3	9 316,4	1,51	1,51
Örebro	36	2 886,8	2 269,0	1,27	1,28
Västmanlands	32	4 346,7	3 867,1	1,12	1,21
Kopparbergs	40	3 090,7	2 672,8	1,16	1,24
Gävleborgs	114	9 494,8	6 360,7	1,49	1,43
Västernorrlands	69	3 021,5	2 315,7	1,30	1,34
Jämtlands	51	1 802,4	1 492,2	1,21	1,19
Västerbottens	155	10 018,8	6 655,3	1,51	1,41
Norrbottens	75	3 747,1	2 678,0	1,40	1,26
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	55	10 673,0	8 665,3	1,23	1,31
» mellanbygder	85	12 543,6	10 401,3	1,21	1,26
» norra slättbygder	112	17 625,5	14 093,0	1,25	1,34
Svealands slättbygder	130	16 080,8	12 983,4	1,24	1,26
Götalands skogsbygder	462	47 436,6	37 940,8	1,25	1,27
Mellersta Sveriges skogsbygder	176	17 553,2	12 680,4	1,38	1,39
Nedre Norrland	224	14 165,9	9 759,2	1,45	1,39
Övre Norrland	241	14 071,7	9 580,0	1,47	1,36
<i>Hela riket</i>					
1973	1 485	150 150,3	116 103,4	1,29	1,32
1972	1 023	100 971,4	81 570,8	1,24	1,20
1971	893	76 593,3	66 019,3	1,16	1,16
1970	1 307	125 757,3	137 367,2	0,92	0,97

¹ Se texten.

rutiner för bedömning av vilka köp som ska betraktas som representativa. Detta kan ha påverkat antalet köp, som medtas i statistiken, varför uppgifterna från 1970 inte är helt jämförbara med uppgifter från tidigare år.

I *tab 32* redovisas antalet under år 1973 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, den totala köpeskillingen och det sammanlagda taxeringsvärdet för dessa samt den sk köpeskillingskoefficienten inom län och produktionsområden. Köpeskillingskoefficienten anges som kvoten mellan köpeskillning och taxeringsvärde. Den har beräknats dels som ett ovägt medeltal av alla köpeskillingskoefficienter, dels som en med taxeringsvärdena vägd genomsnittskoefficient.

Tidigare angavs relationen mellan pris och taxeringsvärde genom den sk överprisprocenten. Sålunda motsvaras t ex 70 % överpris av köpeskillingskoefficienten 1,70.

För 1973 lämnas i *tab 33* motsvarande uppgifter med fördelning efter taxeringsvärdet och i *tab 34* med fördelning efter åkerarealen.

I *tab 35* redovisas uppgifter för 1972 och 1973 om köpens fördelning på vissa köpare- och säljarekategorier.

I *tab 36* redovisas uppgifter, motsvarande de i *tab 32*, för släktköp.

Övrig publicering

Detaljerade resultat från undersökningen med bl a redovisning för naturliga jordbruksområden återfinns i Statistiska meddelanden nr P 1974:22.

4.3 Byggnadsverksamheten

SCB insamlar årligen uppgifter om byggnadsverksamheten inom jordbruket i samband med uppgiftsinsamlingen till lantbrukets företagsre-

gister (se s 40). SCBs undersökning har ersatt en tidigare stickprovsundersökning, som utförts av institutionen för lantbrukets byggnadsteknik i Lund (LBT) och dess föregångare sedan 1943.

Undersökningen har ännu inte erhållit sin definitiva utformning och vissa smärre förändringar har skett i undersökningens uppläggning mellan 1972 och 1973.

Undersökningens genomförande

De företagare, som vid uppgiftsinsamlingen till lantbruksregistret uppgivit att byggnadsverksamhet förekommit vid företaget under perioden juni 1972 – juni 1973, har under slutet av året blivit uppringda av personal från lantbruksnämnderna och därvid fått specificera sina uppgifter. Med byggnadsverksamhet har avsetts ny- eller tillbyggnad samt större ombyggnad eller reparation. Byggnadsverksamheten skall dessutom ha avsett byggnader och ej enbart installation av utrustning. Avgränsningen av större ombyggnad och reparation har inneburit vissa svårigheter.

Insamlingen av uppgifter avseende ny- eller tillbyggnadsverksamheten har varit mer detaljerad än när det gäller ombyggnads- eller reparationsverksamhet.

En kontrollundersökning av ett slumpmässigt urval av företagare ur lantbruksregistret har visat att undersökningens resultat ej är fullständigt. Vid 0,9 % av företagen som vid uppgiftsinsamlingen till lantbruksregistret ej uppgivit byggnadsverksamhet, hade det förekommit nybyggnad av djurstallar. Motsvarande siffror för nybyggnad av annat husslag och större ombyggnad eller reparation var 1,6 respektive 3,2 %.

Vidare har undersökningen ej kunnat täcka den del av byggnadsverksamheten, som påbörjats efter den 26 juni 1973 och avslutats under året. Fullständiga uppgifter om byggnadsverksamheten 1973 kommer inte att erhållas förrän vid 1974 års undersökning.

Tabell 37 Antal nybyggda djurstallar och medelytan i dessa samt antal nybyggda lagerlokaler år 1972

Number of new buildings for livestock, the average area in new buildings for livestock and number of new storehouses in 1972

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Djurstallar				Medelyta i djur- stallar, m ²	Lagerlokaler		
	Samtliga	Därav för				Samtliga	Därav	
		Nötkrea- tur eller flera djurslag	Svin	Övriga djurslag			Lagerhus	Maskin- hus och garage
<i>Län</i>								
Stockholms	9	1	4	4	497	16	1	15
Uppsala	16	3	11	2	600	48	7	41
Södermanlands	9	4	4	1	601	32	2	30
Östergötlands	11	7	2	2	506	36	5	31
Jönköpings	10	5	2	3	278	64	8	56
Kronobergs	16	8	5	3	315	42	18	24
Kalmar	23	7	15	1	388	47	13	34
Gotlands	25	13	4	8	303	56	6	50
Blekinge	12	1	8	3	534	10	2	8
Kristianstads	62	18	34	10	375	74	13	61
Malmöhus	42	7	22	13	581	72	12	60
Hallands	36	13	19	4	339	86	19	67
Göteborgs o Bohus	21	16	5	—	231	83	18	65
Älvsborgs	46	28	11	7	273	132	33	99
Skaraborgs	35	14	16	5	379	139	45	94
Värmlands	8	7	—	1	210	60	17	43
Örebro	7	4	2	1	329	35	10	25
Västmanlands	9	3	4	2	634	61	13	48
Kopparbergs	23	13	6	4	250	52	17	35
Gävleborgs	16	6	5	5	226	71	14	57
Västernorrlands	11	6	2	3	261	74	32	42
Jämtlands	19	17	—	2	265	74	27	47
Västerbottens	26	14	11	1	307	113	70	43
Norrbottnens	21	20	—	1	218	101	52	49
<i>Hela riket</i>								
1972	513	235	192	86	362	1 578	454	1 124
1971	469	163	237	69	361	1 045	243	706

Resultat

I tab 37 visas antalet nybyggda djurstallar och lagerlokaler samt medelytan i djurstallar. Det framgår att såväl antalet nybyggda djurstallar som lagerlokaler ökat, medan medelytan i djurstallar varit ungefär oförändrad under tiden 1971–1972. Antalet djurplatser i ny- och tillbyggda djurstallar redovisas i tab 38. Byggnadsförfarandet vid olika byggnationer inom jordbruket 1971 och 1972 framgår av tab 39.

Övrig publicering

En mer utförlig redovisning av nybyggnadsverksamheten i lantbruket återfinns i Statistiska meddelanden J 1974:38 och Statistiska tabeller 1974:23. Där redovisas även preliminäruppgifter för 1973.

LBT har gjort en skattning av kostnaden för den av SCB beräknade byggnationen inom jordbruket 1972/73. Resultatet redovisas Lantmannen 1974:19.

Tabell 38 Antal djurplatser i ny- och tillbyggda djurstallar år 1972
 Number of animal places in new and extended buildings for livestock in 1972

Avser företag med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Nybyggda djurstallar							Tillbyggda djurstallar						
	Hästar	Kor	Ungdjur	Svin	Får	Höns	Broiler	Hästar	Kor	Ungdjur	Svin	Får	Höns	Broiler
<i>Län</i>														
Stockholms	23	36	–	1 540	–	19 600	–	..	..	..	..	..	..	..
Uppsala	–	12	245	2 090	–	36 000	–	–	46	–	85	–	1 150	–
Södermanlands	–	100	209	800	–	8 150	–	4	180	181	103	–	–	–
Östergötlands	3	132	453	407	–	20 210	–	2	25	62	61	–	–	–
Jönköpings	5	120	75	125	60	12 000	–	2	132	187	71	–	40	–
Kronobergs	25	113	180	1 351	–	11 060	–	7	60	136	100	–	–	–
Kalmar	1	106	85	4 095	100	3 800	–	–	91	83	437	–	–	–
Gotlands	15	285	255	812	116	26 670	–	–	54	31	309	60	–	–
Blekinge	–	24	7	3 383	–	700	36 000	–	6	12	32	–	–	–
Kristianstads	9	268	397	8 528	120	35 200	–	–	82	190	820	–	850	–
Malmöhus	20	175	125	8 447	–	113 000	10 000	–	76	40	1 607	–	1 200	–
Hallands	4	312	323	3 765	–	47 900	–	1	106	96	858	–	15 600	6 500
Göteborg o Bohus	5	230	146	1 717	–	–	–	32	239	85	2	230	10	–
Älvsborgs	26	542	339	1 503	937	15 100	–	–	157	241	187	–	20	–
Skaraborgs	8	234	535	3 667	–	23 775	12 000	20	124	319	265	–	3 600	–
Värmlands	6	202	92	16	10	60	–	11	157	214	125	85	–	–
Örebro	6	126	81	566	–	–	–	–	110	109	12	35	–	–
Västmanlands	6	148	80	868	–	19 600	–	–	42	108	102	–	–	–
Kopparbergs	13	206	189	1 400	–	60	–	–	250	236	–	–	11 750	–
Gävleborgs	1	104	170	452	258	–	–	–	168	70	215	6	–	–
Västernorrlands	2	153	131	80	295	15 000	–	15	129	82	12	110	4 000	–
Jämtlands	4	354	565	12	310	35	–	1	137	58	–	–	260	–
Västerbottens	6	213	163	4 086	–	–	–	–	160	197	132	–	–	–
Norrbottens	–	428	369	1	100	10	–	–	182	109	15	–	–	–
<i>Hela riket</i>														
1972	188	4 623	5 214	49 711	2 306	407 930	58 000	95	2 713	2 846	5 550	526	38 480	6 500
1971	156	3 573	3 911	63 487	1 381	248 951	55 500	..	..	..	..	..	..	..

Tabell 39 Antal nybyggda djurstallar, lagerlokaler och växthus samt byggnadssätt och genomförande år 1971–1972

Number of new buildings for livestock, storehouses and greenhouses, and holders and contractors work in new buildings in 1971–1972

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Typ av nybyggnad	Antal byggnader	Byggnadssätt		Genomförande		
		Monterings-färdigt	Annat bygg-nadssätt	Fast entre-prenad	Delvis entre-prenad	Egen regi
Djurstallar						
1972	513	65	448	79	13	434
1971	469	57	412	87	15	382
Lagerlokaler						
1972	1 578	54	1 524	59	5	1 519
1971	1 045	71	974	89	10	956
Växthus						
1972	68	35	33	17	51	4
1971	40	21	19	5	3	35

4.4 Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader

Fr o m juli 1970 har beräkningarna av byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader (jordbrukets byggnadskostnadsindex) överförts från lantbrukshögskolans institution för lantbrukets byggnadsteknik i Lund (LBT) till SCB. Sammanställningen av uppgifter för fem olika områden sker per den 1 juli varje år (årsstatistiken) samt dessutom för ett område (östra Mellansverige) per den första i varje kvartal.

Beräkningsmetodik

Indexen som är av fastbastyp enligt Laspeyres' modell, har 1964 som bas (=100). En utförlig redogörelse för hur indexberäkningarna utförts återfinns i stenciltryck nr 1002 från LBT, april 1966, vilket också innehåller en utförlig beskrivning av de fem områdena.

Till grund för beräkningarna ligger uppgifter rörande material- och arbetskostnader. Materialprisuppgifter (cirkapriser) erhålls genom

hänvändelse till drygt ett hundratal tillverkare och försäljare av byggnadsmaterial, medan arbetskostnaderna beräknas med utgångspunkt från avtalslönen. För vart och ett av de fem områdena beräknas en gårdsindex genom att indextal för olika byggnadsdelar sammanvägs till en index för en totalbyggnad omfattande ladugård, loge och magasin. Gårdsindexen har för respektive område beräknats för en byggnadstyp som ansetts representativ för området ifråga. En för hela landet gällande totalindex erhålls genom sammanvägning av de olika gårdsindexerna.

Resultat

I tab 40 redovisas utvecklingen för gårdsindex under åren 1970–1974. Uppdelning görs på sten- och trähus, resp hög- och låghus.

Av tablån nedan framgår att byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader ökat från 170 1 juli 1973 till 194 1 juli 1974, d v s med 14 %. Materialkostnaderna ökade med drygt 16 % under den gångna ettårsperioden och arbetskostnaderna med 8 %.

Tabell 40

Byggnadskostnadsindex för jordbruksbyggnader åren 1970–1974

Agricultural building cost index 1970–1974

1964 = 100

Område ¹	Gårdsindex			
	Ladugård, höghus		Ladugård, låghus	
	Stenhus	Trähus	Stenhus	Trähus

Södra Sveriges slättbygder

1974	191	193	191	193
1973	171	173	170	172
1972	132	131	132	131
1971	122	122	123	122
1970	120	119	120	119

Sydsvenska höglandet

1974	195	197	193	196
1973	171	174	170	172
1972	134	135	134	135
1971	125	125	125	125
1970	120	121	120	121

Västra Mellansverige

1974	192	195	191	194
1973	167	169	166	168
1972	133	133	133	133
1971	124	124	124	124
1970	122	122	121	122

Östra Mellansverige

1974	189	192	188	191
1973	165	167	164	166
1972	131	131	131	131
1971	123	123	123	123
1970	121	121	120	120

Nordsverige

1974	197	202	196	200
1973	172	176	171	174
1972	139	140	139	140
1971	131	132	131	132
1970	126	127	126	127

¹ Beträffande områdesindelningen, se stenciltryck nr 1002 från LBT.*Totalindex (generalindex) 1964=100*

År	Arbete	Material	Totalt
1974	161	213	194
1973	149	183	170
1972	138	131	134
1971	125	124	125
1970	122	121	121

Övrig publicering

En utförligare redogörelse för undersökningen ges i Statistiska meddelanden Bo 1974:35.

4.5 Systemtäckdikning

På begäran av och i samråd med lantbruksstyrelsen genomförde SCB i samband med jordbruksinventeringen i mars 1973 en undersökning av den systemtäckdikade åkerarealen. Senast en undersökning på detta område utfördes var vid jordbruksräkningen 1951.

Undersökningens genomförande

Undersökningen har utförts i tre etapper. Under hösten 1972 gjordes en provundersökning i Skaraborgs och Gävleborgs län. Provundersökningen medförde att vissa smärre förändringar av den tilltänkta huvudundersökningen genomfördes.

Huvudundersökningen

Jordbruksinventeringen i mars 1973 omfattade 19 352 företag. En närmare beskrivning av metodiken vid jordbruksinventeringen finns på s 207. Uppgiftslämnarna fick på en blankett, som de erhöll från SCB, bl a besvara frågan om hur stor åkerareal, som var systemtäckdikad och om täckdikningen skett före 1930 eller 1930 och senare. Dessutom fick företagarna uppge hur stor åkerareal, som de bedömde vara i behov av ny- eller omtäckdikning. Med systemtäckdikning avsågs ett system av täckdiken med

**Tabell 41 Täckdikningens omfattning på ägd, respektive arrenderad åkerareal år 1973¹
Hektar**

Extent of underdrainage on owned area and area held on lease in 1973. Hectares

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Areal åker med systemtäckdikning				Summa	Areal åker utan systemtäckdikning		
	Utförd 1930 eller senare		Utförd före 1930			Ägd	Arrenderad	Summa
	Ägd	Arrenderad	Ägd	Arrenderad				
<i>Län¹</i>								
Stockholms	8 826	15 221	3 041	3 345	30 433	32 081	38 239	70 320
Uppsala	25 355	15 783	9 618	4 485	55 241	61 100	46 785	107 885
Södermanlands	18 998	18 164	6 284	5 878	49 324	45 240	49 604	94 844
Östergötlands	31 242	27 734	27 410	23 568	109 954	47 717	51 016	98 733
Jönköpings	5 158	3 627	1 471	635	10 891	59 083	40 110	99 193
Kronobergs	4 818	1 864	1 020	327	8 029	40 738	20 367	61 105
Kalmar	13 553	7 700	5 136	2 556	28 945	73 452	46 968	120 420
Gotlands	15 467	3 631	6 877	1 837	27 812	41 440	14 306	55 746
Blekinge	6 069	2 088	4 066	1 879	14 102	20 440	7 403	27 843
Kristianstads	27 046	11 653	17 817	7 576	64 092	88 667	39 370	128 037
Malmöhus	40 619	24 042	40 481	33 199	138 341	97 333	68 977	166 310
Hallands	25 268	9 140	10 641	4 371	49 420	50 671	23 554	74 225
Göteborgs o Bohus	14 925	6 322	3 029	1 854	26 130	28 609	14 184	42 793
Älvsborgs	35 784	11 767	6 278	2 388	56 217	73 646	36 493	110 139
Skaraborgs	84 755	35 416	11 128	4 470	135 769	82 174	54 153	136 327
Värmlands	23 952	7 894	1 692	1 151	34 689	64 059	27 848	91 907
Örebro	18 436	9 661	6 794	4 609	39 500	49 646	29 842	79 488
Västmanlands	28 024	20 518	15 565	9 531	73 638	27 344	19 137	46 481
Kopparbergs	5 306	1 951	818	477	8 552	36 990	22 020	59 010
Gävleborgs	7 623	4 602	1 493	987	14 705	44 026	21 447	65 473
Västernorrlands	5 870	2 372	644	231	9 117	39 268	17 253	56 521
Jämtlands	4 598	2 245	1 006	382	8 231	25 706	13 411	39 117
Västerbottens	13 458	3 289	694	293	17 734	53 015	22 952	75 967
Norrbottens	5 226	1 805	463	155	7 649	29 035	13 662	42 697
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	58 395	31 567	49 778	34 800	174 540	110 362	66 218	176 580
Götalands mellanbygder	44 699	16 467	27 281	13 099	101 546	157 018	78 643	235 661
Götalands norra slättbygder	127 462	57 501	35 994	24 377	245 334	114 524	71 340	185 864
Svealands slättbygder	118 044	76 316	43 420	24 936	262 716	219 411	184 649	404 060
Götalands skogsbygder	60 928	37 546	17 684	11 355	127 513	306 292	180 217	486 509
Mellersta Sveriges skogsbygder	25 210	15 140	5 397	5 819	51 566	114 605	64 867	179 472
Nedre Norrland	16 160	8 476	2 544	1 266	28 446	103 030	53 085	156 115
Övre Norrland	19 478	5 476	1 368	532	26 854	86 238	40 082	126 320
Hela riket	470 376	248 489	183 466	116 184	1 018 515	1 211 480	739 101	1 950 581

¹ Avser 1971 års länsindelning.

stam- och grenledningar. Arealer med enstaka täckdiken skulle inte medräknas.

Från 527 av de utvalda 19 352 företagen inkom inget svar. Dessa företag har vid bearbetningen erhållit variabelvärden motsvarande medelvärdet för de andra företagen inom samma stratum. Många blanketter var dessutom mer eller mindre ofullständigt ifyllda. Vid granskningen av dessa har omfattande arbete nedlagts på att försöka komplettera uppgifterna. Det visade sig emellertid att många företagare inte känner till – eller endast har en ungefärlig uppfattning om – hur stor åkerareal, som är systemtäckdikad.

Kontrollundersökningen

En kontrollundersökning utfördes under sommaren 1973 i samarbete med lantbruksnämnderna, vilka även medverkat vid prov- och huvudundersökningen. Den omfattade 1 002 slumpmässigt uttagna företag ur huvudundersökningens urval. Av dessa hade 21 företag upphört före huvudundersökningen och ytterligare 21 företag upphörde innan kontrollundersökningen genomfördes. Hälften av de återstående företagen besöktes och den andra hälften kontaktades per telefon för intervju. Intervjuerna sköttes av personal från lantbruksnämnderna. Som en följd av kontrollundersökningen korrigerades huvudundersökningens resultat en aning, då det visade sig att den systemtäckdikade arealen vid huvudundersökningen varit något överskattad.

Resultat

Medelfelsberäkningar har utförts för total-skattningarna (se Statistiska meddelanden). De beräknade medelfelen är i regel mindre än de systematiska redovisningsfel, som uppmättes vid kontrollundersökningen. Den korrektion, som har gjorts för den sistnämnda feltypen, kan emellertid ha medfört en ökning i de slumpmässiga felen.

I tab 41 redovisas den systemtäckdikade åkerarealen före 1930, 1930 och senare respektive den icke systemtäckdikade åkerarealen uppdelad på ägd och arrenderad areal. Det framgår av tabellen att den täckdikade åkerarealen i huvudsak återfinns i slättbygderna.

Övrig publicering

En utförligare redovisning av undersökningsmetodiken och en redovisning av den åkerareal, som av lantbrukarna anses vara i behov av ny- eller omtäckdikning, finns i Statistiska meddelanden J 1974:4.

4.6 Ladugårdsbeståndet vid företag med mjölkproduktion

Lantbruksstyrelsen och Svenska Mejeriernas Riksförening genomförde under våren 1972 en undersökning i avsikt att prognostisera utvecklingen av mjölkproduktionen i hela riket och på regional nivå. En del av undersökningen avsåg att belysa det befintliga byggnadsbeståndet vid företag med mjölkproduktion.

Undersökningens genomförande

Urvalet av företag, som har ingått i undersökningen, har skett ur 1970 års lantbruksregister (se s 40). Undersökningen har omfattat dels samtliga företag som 1970 hade minst 10 kor, dels ett urval om 9 000 företag med 4–9 kor. Företag med 1–3 kor 1970 har ej medtagits i undersökningen, då det ansetts möjligt att skriva fram utvecklingen för dessa företag genom konstaterade trender. Företag som år 1970 hade minst 10 kor, men vid undersökningstillfället våren 1972 endast hade 1–3 kor, har dock medtagits. Undersökningen gick så till att företagarna fick besvara ett frågeformulär, som hade tillställts dem med post. Lantbruksnämnderna har därefter granskat och kompletterat blanketterna. På blanketterna har

Tabell 42 Ladugårdarnas ålder vid olika besättningsstorlek år 1972. Procent

Age of cowsheds distributed by size of stock in 1972. Per cent

Avser företag med mer än 2 ha åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

År	Stick- provs- under- sökning ¹	Totalundersökning ² besättningsstorlek, antal mjölkkor				Samtliga ³	
		1-9	10-15	16-24	Över 24	Samtliga	
<i>Tid för ladugår- dens uppförande</i>							
Före 1930	62	65	63	62	58	62	62
1930-1960	35	32	33	32	30	32	34
Efter 1960	3	3	4	6	12	6	4
Summa	100	100	100	100	100	100	100
Antal företag	32 640 ⁴	1 625	11 553	7 044	3 304	23 526	56 166

¹ Stickprovsundersökningen omfattar ett urval av företag med 4-9 kor ur 1970 års lantbruksregister. - ² Totalundersökningen omfattar samtliga företag med minst 10 kor i 1970 års lantbruksregister. - ³ Gruppen med 1-3 kor 1970 ingår ej i samtliga. - ⁴ Uppräknat antal.

företagarna bl a lämnat uppgifter om ladugårdarnas storlek, ålder och skick. Lantbruksnämnderna har bl a utifrån sålunda insamlade uppgifter klassificerat ladugårdarna efter lämplighet för mjölkproduktion.

Resultat

Ladugårdarnas åldersfördelning framgår av tab 42. I tabellen redovisas resultatet av både stickprovs- och totalundersökningen och resultatet från den sistnämnda uppdelat på storleks-

grupper efter antal mjölkkor 1972. Det framgår av tabellen att den största andelen av de senast byggda ladugårdarna finns vid företag med stor mjölkbesättning.

Övrig publicering

Resultatet från undersökningen av företag med mjölkproduktion 1972 redovisas i Meddelanden från Kungl Lantbruksstyrelsen Serie A nr 13. Där finns en utförligare redogörelse av undersökningens metodik och resultat.

5 Maskiner och anläggningar m m

5.1 Lantbruksräkningen

Till lantbruksräkningen 1971 – se närmare s 40 – inhämtades från samtliga jordbruksföretag vissa uppgifter om innehavet av maskiner och anläggningar. Motsvarande uppgifter insamlades tidigare vid de allmänna jordbruksräkningarna.

På blanketten skulle brukaren dels ange antalet traktorer och skördetröskor, dels meddela om hötork, spannmålstork, silo eller rörmjölkningensanläggning fanns vid brukningsenheten.

I föreliggande avsnitt redovisas endast uppgifter om antalet brukningsenheter med olika slag av anläggningar.

Resultat

Antalet brukningsenheter med anläggningar av olika slag den 24 juni 1971 redovisas i *tab 43*. Av resultatet framgår bl a att antalet brukningsenheter med spannmålstork ökat under perioden 1966–1971.

Antalet brukningsenheter med *rörmjölkningensanläggning* inom olika storleksgrupper i hela riket den 24 juni 1971 redovisas i nedanstående tablå.

Storleksgrupp, hektar åker	Antal brukningsenheter med rörmjölkningensanläggning	
	med tank	utan tank
2,1– 5,0	2	13
5,1– 10,0	15	54
10,1– 20,0	424	230
20,1– 30,0	1 313	400
30,1– 50,0	2 303	384
50,1–100,0	1 764	243
Över 100,0	722	100
Summa	6 543	1 424

Övrig publicering

Resultat angående inom jordbruket befintliga maskiner och anläggningar återfinns i Lantbruksräkningen 1971, Del 2. Där redovisas uppgifter inom olika storleksgrupper av jordbruk för naturliga jordbruksområden, produktionsområden, län och hela riket. Förutom de resultat, som redovisas i detta avsnitt, återfinns i Lantbruksräkningen 1971 uppgifter om antalet traktorer och skördetröskor 1971. Uppgifterna finns också redovisade på länsnivå i Jordbruksstatistisk årsbok 1973.

Tabell 43 Antal brukningsenheter med olika slag av anläggningar den 24 juni 1971¹
 Number of holdings with different types of plants on June 24th, 1971

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Hötork med kallluft	Spannmålstork		Silo för ensilering		
		Med varm- luft	Med kall- luft	Tornsilo av		Gropsilo, plansilo
				Betong	Annat material	
<i>Län¹</i>						
Stockholms	228	296	516	224	212	124
Uppsala	407	957	1 136	378	300	224
Södermanlands	319	414	936	322	519	187
Östergötlands	1 017	526	1 216	479	1 126	420
Jönköpings	1 570	81	1 304	529	544	337
Kronobergs	429	55	862	232	372	234
Kalmar	582	76	1 087	469	503	569
Gotlands	76	58	336	272	319	475
Blekinge	89	20	286	94	58	279
Kristianstads	798	161	1 971	249	314	1 615
Malmöhus	582	488	2 372	272	186	2 327
Hallands	891	174	2 170	772	1 191	763
Göteborgs o Bohus	1 141	68	1 283	185	215	106
Älvsborgs	1 969	217	2 361	419	525	268
Skaraborgs	2 008	710	2 590	642	624	328
Värmlands	523	220	913	122	337	152
Örebro	343	309	822	188	191	106
Västmanlands	330	630	1 013	230	222	101
Kopparbergs	388	270	751	230	203	199
Gävleborgs	584	131	1 849	158	63	81
Västernorrlands	472	93	2 148	40	127	37
Jämtlands	311	17	954	106	298	81
Västerbottens	1 095	67	2 874	168	74	258
Norrbottens	361	54	969	68	176	55
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	820	629	3 330	660	769	2 340
» mellanbygder	855	231	2 490	712	643	2 354
» norra slättbygder	2 802	1 219	3 866	982	1 216	582
Svealands slättbygder	1 709	2 714	4 573	1 316	1 519	765
Götalands skogsbygder	6 335	489	7 840	2 132	3 160	2 377
Mellersta Sveriges skogs- bygder	1 154	437	1 844	508	659	368
Nedre Norrland	1 359	252	4 896	260	432	197
Övre Norrland	1 479	121	3 880	278	301	343
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1– 5,0	178	43	802	148	119	152
5,1– 10,0	1 292	121	3 936	508	560	690
10,1– 20,0	4 445	383	9 548	1 383	1 869	2 246
20,1– 30,0	3 751	524	6 891	1 168	1 779	2 099
30,1– 50,0	3 799	1 337	6 744	1 527	2 155	2 256
50,1–100,0	2 188	2 078	3 757	1 333	1 599	1 305
Över 100,0	860	1 606	1 041	781	618	578
<i>Hela riket</i>						
1971	16 513	6 092	32 719	6 848	8 699	9 326
1966	..	4 888	24 098	8 707	10 101	14 466

¹ Avser 1971 års länsindelning.

5.2 Traktorernas användningsområden m m

Som ett led i kontrollarbetet vid 1966 års jordbruksräkning gjordes en särskild undersökning för att belysa redovisningen av traktorbeståndet. Genom denna undersökning erhöles uppgifter om antal traktorer även inom andra verksamhetsgrenar än jordbruket.

Undersökningens genomförande

Undersökningen berörde ett urval om 7/1 000 av samtliga traktorer i länsstyrelsernas traktorregister. Från besiktningsskottet för de uttagna traktorerna inhämtades uppgifter om traktorns fabrikat, ålder, registreringsstidpunkt, drivmedelsslag samt ägare. Genom telefonintervju med ägaren erhöles information om traktorns användning.

Såväl genomgången av länsstyrelsernas traktorregister som intervjuerna utfördes under medverkan av organisationen för objektiva skördeuppskattningar.

Resultat

Resultat från undersökningen redovisas i *tab 44*. Beträffande fördelningen på drivmedelsslag bör påpekas att traktorer med tändkulemotorer förts till gruppen dieseldrivna och traktorer med hesselmanmotorer till gruppen fotogendrivna.

Övrig publicering

En fullständigare redogörelse för undersökningen av traktorernas användningsområden m m den 31 december 1966 har lämnats i Statistiska meddelanden J 1968:12.

Tabell 44 Antal registrerade traktorer inom olika användningsområden med procentuell fördelning efter drivmedelsslag, den 31 december 1966. Hela riket

Number of registered tractors in various uses and a percentage distribution by kind of motor fuel on December 31st, 1966. Whole of Sweden

Användningsområde	Antal traktorer	Fördelning efter drivmedelsslag			
		Bensin	Diesel	Fotogen	Summa
<i>Traktorer, vars ägare drev jordbruk eller skogsbruk</i>	183 572 ¹	16	60	24	100
Därav med användning inom enbart jordbruk	108 161	16	54	30	100
både jordbruk och skogsbruk	71 389	17	67	16	100
enbart skogsbruk	4 022	4	68	28	100
<i>Traktorer, vars ägare ej drev jordbruk eller skogsbruk</i>	32 463	8	69	23	100
Därav med huvudsaklig användning inom jordbruk	6 320	16	50	34	100
skogsbruk	5 027	3	86	11	100
entreprenadarbeten	6 464	2	96	2	100
kommunala arbeten	2 729	5	90	5	100
andra arbeten ²	11 923	11	53	36	100
<i>Traktorer ur bruk</i>	19 679	7	47	46	100
Därav varaktigt ur bruk (skrotade)	9 768	3	32	65	100
tillfälligt ur bruk (till försäljning)	9 911	10	62	28	100
<i>Samtliga traktorer</i>	235 714	14	60	26	100

¹ Av dessa användes 20% även utanför den egna brukningsenheten. – ² Hit har även förts traktorer med mera vidsträckt användningsområde och traktorer med kort årlig användningstid.

5.3 Jordbruksinventeringen

I SCBs jordbruksinventeringar ingick vissa specialfrågor. Dessa återkom vanligen med treårs intervall. Vid jordbruksinventeringen 1973 insamlades uppgifter om bl a antalet maskiner den 1 mars 1973, drivmedelsförbrukningen under 1972, antalet cisterner den 1 mars 1973 och deras totala rymd. För en mera utförlig redovisning av jordbruksinventeringens uppläggning 1973 hänvisas till s 207.

Undersökningens genomförande

Insamlingen av uppgifter om antalet maskiner med användning i jord- och skogsbruk omfattade följande maskinslag:

- traktorer med fördelning efter drivmedelsslag
- självgående skördetröskor med fördelning efter drivmedelsslag
- bogserade skördetröskor.

Dessutom insamlades uppgifter om den totala drivmedelsförbrukningen under 1972 för samtliga maskiner med fördelning på drivmedelsslag (drivbensin, startbensin, fotogen och brännolja). Förbrukningen avsåg såväl förbrukning på den egna gården som vid körningar åt andra företagare. Drivmedel till person- och lastbil inräknades ej. Även uppgifter om antalet cisterner, s k farmaggregat och dessa cisterners totala rymd insamlades vid jordbruksinventeringen.

Resultat

I *tab 45* redovisas antalet traktorer, skördetröskor och cisterner med fördelning på län, produktionsområden och storleksgrupp. Det framgår av tabellen att antalet traktorer varit

ungefär oförändrat sedan jordbruksinventeringen 1970, medan antalet skördetröskor ökat.

Drivmedelsförbrukningen i jordbruket framgår av *tab 46*. Förbrukningen av bensin och fotogen har minskat märkbart sedan 1970, medan förbrukningen av brännolja har ökat.

I nedanstående tablå redovisas antalet traktorer och självgående skördetröskor fördelade efter drivmedelsslag den 1 mars 1973.

<i>Drivmedelsslag</i>	<i>Antal traktorer</i>	<i>Antal självgående skördetröskor</i>
Bensin	23 297	3 693
Fotogen	16 985	..
Diesel	142 232	23 996
Summa	182 514	27 788

Övrig publicering

I Statistiska meddelanden J 1973:39 återfinns resultaten avseende maskindriften vid jordbruksföretag från jordbruksinventeringen 1973. Där redovisas även antalet traktorer och självgående skördetröskor fördelade efter drivmedelsslag. Medelfelsberäkningar utfördes vid jordbruksinventeringen 1973 och även dessa resultat återfinns i ovannämnda Statistiska meddelanden.

Vid lantbruksräkningen 1971 utfördes en totalundersökning av antalet maskiner inom jordbruket. En redovisning av resultatet från denna med fördelning på naturliga jordbruksområden och län finns i Lantbruksräkningen 1971, Del 2. Uppgifterna på länsnivå finns även redovisade i Jordbruksstatistisk årsbok 1973.

Tabell 45 Antal maskiner och cisterner samt cisternvolym inom jordbruket den 1 mars 1973¹

Number of machines and cisterns and the volume of cisterns in the agricultural sector on March 1st, 1973

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Traktorer	Skördetröskor		Cisterner	
		Självgående	Bogserade	Antal	Volym, 1 000-tal liter
<i>Län¹</i>					
Stockholms	4 115	1 080	615	2 327	6 144
Uppsala	7 758	2 055	906	4 807	11 466
Södermanlands	5 944	1 564	669	3 425	9 319
Östergötlands	10 870	2 740	1 025	6 732	20 629
Jönköpings	8 255	687	510	3 722	5 940
Kronobergs	5 054	324	506	2 495	4 664
Kalmar	8 817	1 403	819	5 206	10 978
Gotlands	4 313	445	1 064	2 797	6 014
Blekinge	2 840	373	208	1 753	3 490
Kristianstads	13 011	1 584	1 121	6 653	15 556
Malmöhus	17 973	3 077	2 299	11 245	31 947
Hallands	8 680	1 494	1 057	4 735	9 969
Göteborgs o Bohus	5 436	548	350	2 188	4 050
Älvsborgs	12 868	1 242	1 323	4 780	9 618
Skaraborgs	16 141	3 201	1 730	8 453	19 843
Värmlands	7 475	883	906	3 440	6 614
Örebro	6 681	1 373	1 036	3 714	7 655
Västmanlands	6 206	1 732	914	3 824	8 940
Kopparbergs	5 023	610	860	2 381	4 596
Gävleborgs	5 329	450	725	2 587	4 618
Västernorrlands	5 446	308	338	2 421	4 218
Jämtlands	3 385	113	211	1 676	3 027
Västerbottens	7 284	391	230	3 587	6 362
Norrbottns	3 610	111	174	1 969	3 480
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	20 936	3 979	2 402	13 203	36 963
» mellanbygder	19 093	2 740	2 605	11 166	25 372
» norra slättbygder	24 378	5 329	2 552	13 551	36 181
Svealands slättbygder	30 297	8 068	4 005	18 278	44 051
Götalands skogsbygder	46 594	4 555	4 037	21 338	40 780
Mellersta Sveriges skogsbygder	15 701	1 723	2 456	7 199	14 324
Nedre Norrland	13 757	881	1 120	6 321	11 058
Övre Norrland	11 758	513	419	5 861	10 408
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>					
2,1– 5,0	16 037	113	408	3 512	6 002
5,1– 10,0	30 526	665	2 272	11 707	20 064
10,1– 20,0	43 184	3 212	6 305	26 136	47 067
20,1– 30,0	28 843	4 842	5 275	18 067	36 092
30,1– 50,0	30 811	8 386	3 869	18 561	42 696
50,1–100,0	21 472	7 174	1 114	13 109	38 573
Över 100,0	11 641	3 396	353	5 825	28 643
<i>Hela riket</i>					
1973	182 514	27 788	19 596	96 917	219 137
1970 ²	181 519	21 414	20 708	96 505	213 636
1967 ²	174 067	14 056	24 527	89 557	203 443
1964 ²	166 532	7 516	24 872	79 599	187 380

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Uppgifterna avser den 1 januari 1964, 1967 och 1970.

Tabell 46 Drivmedelsförbrukningen inom jordbruket år 1972¹
 Consumption of motor fuel by the agricultural sector in 1972
 Avser företag med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Drivmedelsslag (1 000-tal liter)			
	Drivbensin	Fotogen	Brännolja	Summa
<i>Län¹</i>				
Stockholms	243	472	8 185	8 900
Uppsala	386	596	13 709	14 691
Södermanlands	448	479	10 848	11 775
Östergötlands	932	701	19 853	21 486
Jönköpings	1 448	180	7 374	9 002
Kronobergs	897	318	4 614	5 829
Kalmar	737	753	13 647	15 137
Gotlands	247	610	6 756	7 613
Blekinge	306	238	4 164	4 708
Kristianstads	1 194	976	19 716	21 886
Malmöhus	1 513	1 110	33 929	36 552
Hallands	938	449	11 770	13 157
Göteborgs o Bohus	831	400	4 746	5 977
Älvsborgs	2 431	881	11 470	14 782
Skaraborgs	1 521	888	21 821	24 230
Värmlands	1 090	531	8 496	10 117
Örebro	713	495	9 478	10 686
Västmanlands	357	356	11 250	11 963
Kopparbergs	457	388	5 060	5 905
Gävleborgs	628	333	5 244	6 205
Västernorrlands	714	564	4 386	5 664
Jämtlands	595	229	3 361	4 185
Västerbottens	898	575	6 372	7 845
Norrbottnens	376	257	3 936	4 569
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	1 446	1 205	40 036	42 687
» mellanbygder	1 441	1 703	32 031	35 175
» norra slättbygder	2 279	1 590	37 414	41 283
Svealands slättbygder	2 255	2 297	53 948	58 500
Götalands skogsbygder	7 393	2 700	46 441	56 534
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 709	1 367	16 897	19 973
Nedre Norrland	1 850	1 036	12 513	15 399
Övre Norrland	1 527	881	10 905	13 313
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>				
2,1– 5,0	3 797	1 507	5 596	10 900
5,1– 10,0	6 863	3 194	16 451	26 508
10,1– 20,0	4 340	3 983	42 016	50 339
20,1– 30,0	1 829	1 742	40 015	43 586
30,1– 50,0	1 782	1 600	52 185	55 567
50,1–100,0	852	643	50 935	52 430
Över 100,0	437	110	42 987	43 534
<i>Hela riket</i>				
1972	19 900	12 779	250 185	282 864
1969	21 476	24 832	236 716	283 024
1966	25 460	43 637	208 305	277 402
1963	31 111	78 040	179 242	288 393

¹ Avser 1971 års länsindelning.

5.4 Jordbrukets inköp av maskiner, redskap m m

Inom Jordbrukets utredningsinstitut utarbetas årligen statistik över jordbrukets anskaffning av maskiner, redskap och varaktiga inventarier för driften. För att få fram uppgifter om antalet levererade lantbruksmaskiner till jordbruket och försäljningsvärdet för dessa maskiner tillskrivs leverantörer och importörer. Försäljningsvärdet anges i förbrukarpriser, s k bruttopriser (katalogpriser), då tillverkare och importörer ofta saknar kunskap om vilka priser, som tillämpas i handeln.

För att förenkla insamlingen av uppgifter om antalet levererade lantbruksmaskiner – exklusive traktorer – till jordbruket tillskrivs företag, vars omsättning under de tre senaste åren understigit 100 000 kr, endast vart tredje år. Vid undersökningarna som avser åren 1971–73 har emellertid samtliga företag fått lämna uppgift.

Antalet tillverkare eller importörer av traktorer uppgick under 1973 till 17 företag. 266 företag har under 1973 redovisat import eller tillverkning av lantbruksmaskiner – exklusive traktorer.

Sedan lång tid har en viss direktimport av begagnade traktorer genom privatpersoner eller kommissionärer förekommit. Denna import, som fram till mitten av 1960-talet utgjorde cirka en procent av försäljningssumman, ökade under slutet av 60-talet och uppgick 1969 till tre procent av leveranserna. Med hjälp av data från den officiella registreringsstatistiken har denna import beräknats för åren 1968–1972. Dessa beräkningar har givit mycket osäkra värden och därför har ingen beräkning gjorts för 1973. I tabellerna 47 och 48 ingår de skattade värdena för perioden 1969–1972. Kraven på lagstadgade hytter, högre priser utomlands och ökad inhemsk tillgång på begagnade traktorer antas ha medfört att direktimporten minskat. De skattade värdena för 1969–1972 framgår av nedanstående tablå.

År	Antal	Värde, milj kr
1972	63	1,0
1971	58	0,9
1970	339	4,9
1969	485	6,3

För vissa maskingrupper har det av olika skäl inte varit möjligt att erhålla uppgifter till undersökningen. De viktigaste av dessa grupper är elektriska motorer, pumpar, hydroforer samt äggkläckningsmaskiner och annan utrustning för hönsgrårdar.

Resultat

Jordbrukets inköp av maskiner åren 1969–1973 framgår av *tab 47*. Värdesummorna för investeringarna redovisas där i löpande priser samt för varugrupperna som helhet även i fasta priser. Posten »övrigt tillhörande gruppen traktorer» har minskat från 18,9 till 8,7 miljoner kronor 1973, delvis beroende på att delar av denna grupp nu redovisas i gruppen »egentliga traktorer». Ytterligare en anledning till minskningen är att hytterna numera ingår i traktorpriset.

Vid användningen av undersökningsresultaten bör observeras att eventuella rabatter på de av tillverkarna och importörerna angivna riktpiserna (katalogpriserna) i regel ej kunnat beaktas i undersökningen. Mervärdesskatt ingår inte i de i tabellerna redovisade uppgifterna. Vidare bör erinras om att möjligheter saknats att för vissa var för sig mindre betydande grupper av inventarier frilägga jordbrukets andel (gäller bl a utrustning till traktorer, handredskap o d). I sådana fall har beloppen i sin helhet upptagits som hörande till jordbruket, såvida det ansetts att huvudparten gått till detta, men utelämnats om största delen antagits gå till andra områden (trädgårdsodling, skogsbruk etc).

Anskaffningen till jordbruket av nya traktorer åren 1969–1973 belyses närmare i *tab 48*.

Medelpriset per traktor har mellan 1972 och 1973 ökat med 11 %.

Övrig publicering

Resultaten från Jordbrukets utredningsinstituts undersökningar av maskininköpen m m redovisas i två stencilerade redogörelser vanligen 4 à 5 månader efter undersökningsårets utgång. I den ena rapporten redogörs för anskaffningen

av traktorer, medan den andra innehåller en sammanfattande redovisning för samtliga i undersökningen ingående varuslag.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades antal levererade traktorer, medelpris per traktor samt inköpsvärden för traktorer resp övriga maskiner och redskap åren 1945–1968.

Tabell 47 Jordbrukets inköp av maskiner och redskap åren 1969–1973. Milj kronor
Purchases of machinery and tools by the agricultural sector 1969–1973. Millions of Swedish kronor

Varuslag	1969	1970	1971	1972	1973
<i>Löpande priser</i>					
Traktorer och jeepar					
Egentliga traktorer	210,2	209,2	256,9	305,6	305,9
Övrigt tillhörande gruppen traktorer	11,2	11,3	12,4	18,9	8,7
Jordbearbetningsredskap	58,3	52,3	62,2	77,0	104,9
Redskap för sådd, spridning m m	38,5	35,0	47,2	51,9	53,2
Redskap för skörd och tröskning	151,8	137,5	191,7	229,9	265,3
Kombivagnar	10,9	9,7	11,0	6,6	16,3
Torkar, kvarnar, rensningsmaskiner och stationära skärmaskiner	26,0	25,2	30,1	36,4	28,1
Potatis- och rotfruktsredskap	18,7	21,5	18,6	19,0	25,4
Transportredskap och lastapparater ¹	41,2	39,6	46,8	58,0	72,1
Mjölkningsmaskinanläggningar jämte andra fasta och lösa inventarier i djurstallar	17,0	18,1	19,9	} 42,8	48,7
Mjolktransportkärl ²	19,6	14,9	15,1		
Diverse	20,9	22,4	19,9	18,4	31,3
Summa	624,3	596,7	731,8	864,5	959,9
<i>1973 års priser</i>					
Traktorer	280,4	259,9	300,2	328,8	305,9
Övriga maskiner och redskap	527,6	466,2	542,5	605,8	654,0
Summa	808,0	726,1	842,7	934,6	959,9

¹ Exkl vagnar. – ² Inkl gårdstankar.

Tabell 48 Antal till jordbruket levererade traktorer, genomsnittlig effekt samt medelpris per traktor åren 1969–1973
Number of tractors delivered to the agricultural sector, their average capacity and average price 1969–1973

Antal	1969	1970	1971	1972	1973
Antal levererade traktorer	8 657	7 347	7 557	8 360	7 555
Genomsnittligt antal hästkrafter per traktor	47,3	48,5	52,6	54,5	56,9
Medelpris per traktor, kronor	24 281	28 479	34 000	36 555	40 490

6 Förnödenheter

6.1 Förbrukningen av handelsgödsel

Inom statens jordbruksnämnd görs årligen en sammanställning över den inhemska förbrukningen av handelsgödsel. Som primärmaterial för beräkningarna används uppgifter erhållna från tillverkare och importörer. Förutom denna statistik över förbrukningen redovisar jordbruksnämnden på grundval av uppgifter från Supra (tidigare Svenska Superfosfatförsäljnings Aktiebolaget) även prisuppgifter för vissa gödselslag (avser förbrukarpriser).

Resultat

Förbrukningen av handelsgödsel under gödselåren 1969/70 – 1973/74 uttryckt i milj kilogram kväve (N), fosfor (P) resp kalium (K) redovisas i *tab 49*. Av denna framgår bl a att användningen av sammansatta gödselmedel liksom den totala förbrukningen av handelsgödsel har ökat något det senaste året.

Uppgifter om priserna lämnas i *tab 50*.

Tabell 49 Inhemsk förbrukning av handelsgödselmedel åren¹ 1969/70–1973/74.

Milj kilogram

Domestic consumption of fertilizers 1969/70–1973/74. Millions of kilogrammes

Avser mängd kväve (N), fosfor (P) resp kalium (K)

Figures refer to the amount of nitrogen (N), phosphorus (P) and potassium (K)

Gödselslag	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
<i>Kvävegödsel</i>					
Enkla gödselmedel	137	145	141	137	159
Sammansatta gödselmedel	68	81	93	96	105
Summa	205	226	234	233	264
<i>Fosforgödsel</i>					
Enkla gödselmedel	7	7	7	6	6
Sammansatta gödselmedel	54	57	60	60	64
Summa	61	64	67	66	70
<i>Kaliumgödsel</i>					
Enkla gödselmedel	2	2	2	1	1
Sammansatta gödselmedel	105	107	113	112	118
Summa	107	109	115	113	119

¹ Avser perioden juni–maj.

Tabell 50 Priser¹ på vissa slag av handelsgödselmedel åren 1969/70–1973/74² samt 1970–1974. Kronor per deciton.

Prices of certain types of fertilizers 1969/70–1973/74 and 1970–1974.
Swedish kronor per 100 kilogrammes

År	Kalksal- peter 15,5 % N	Kalkammon- salpeter 26,0 % N	Superfos- fat ³ 9,0 % P	Supra PK 7–13 ⁴	Supra NPK 16–7–13	Supra NPK 20–5–9
1974	32,32	44,44	..	..	66,43	61,00
1973	23,50	33,05	28,26	30,06	44,94	41,59
1972	22,32	31,77	26,68	28,36	42,27	39,18
1971	22,26	31,80	26,69	28,28	41,55	38,58
1970	22,30	31,64	26,40	27,97	40,23	37,43
1973/74	25,62	35,88	31,41	33,25	49,68	45,98
1972/73	22,32	31,48	26,48	28,15	42,08	38,99
1971/72	22,32	32,05	26,97	28,66	42,57	39,47
1970/71	22,11	31,38	26,23	27,66	40,00	37,04
1969/70	22,56	31,98	26,64	28,39	40,55	37,75

¹ Beräknat pris fritt förbrukare i mellersta Sverige på vara i säck. – ² Avser tiden juni–maj. –

³ T o m 1973/74 11 %-ig vara. – ⁴ T o m 1973/74 PK 8–15.

Övrig publicering

En utförlig redogörelse rörande försörjningen med handelsgödsel publiceras varje år i Jordbruksekonomiska meddelanden. I tabelldelen till denna publikation ges dessutom i varje nummer uppgifter om priserna för olika göd-selslag.

Beträffande förbrukning m m gödselåret 1973/74 hänvisas till den särskilda redogörelsen i häfte nr 1975:1 av tidskriften.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 49 och 50 fr o m gödselåret 1944/45.

6.2 Förbrukningen av växt-näringsämnen i handelsgödsel

I samband med de objektiva skördeuppskattningarna 1971 – se s 129 – inhämtade SCB uppgifter om förbrukningen av handelsgödsel till olika grödor.

Undersökningens genomförande

Undersökningen utfördes på varannan av de i objektiva skördeuppskattningarna 1971 uttagna gårdarna, dvs cirka 6 500. Av dessa utgick 288 gårdar på grund av nedläggning av gården eller vägran att delta i undersökningen.

Tabell 51 Förbrukningen av kväve, fosfor och kallum till olika grödor inom jordbruket år 1971. Kilogram per hektar

Application of nitrogen, phosphorus and potassium to different crops in the agricultural sector in 1971.
Kilogrammes per hectare.

Gröda; växtnäringssämne	Götalands södra slättbygder	Götalands mellan bygder	Götalands norra slättbygder	Svealands slättbygder	Götalands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogsbygder	Nedre Norrland	Övre Norrland	Hela riket
<i>Höstvete</i>									
Kväve	121	92	107	87	77	68	..	–	100
Fosfor	31	33	28	21	21	24	..	–	27
Kalium	57	76	30	20	31	33	..	–	38
<i>Vårvete</i>									
Kväve	106	81	110	91	43	..	..	–	93
Fosfor	21	27	24	23	19	..	..	–	23
Kalium	41	52	28	18	29	..	..	–	34
<i>Höstråg</i>									
Kväve	73	65	87	67	57	63	..	–	72
Fosfor	25	30	28	21	27	23	..	–	27
Kalium	49	67	38	26	45	37	..	–	48
<i>Korn</i>									
Kväve	81	69	80	78	51	63	31	22	67
Fosfor	24	30	24	23	23	23	21	23	24
Kalium	44	64	33	18	45	39	31	43	38
<i>Havre</i>									
Kväve	73	70	68	71	44	57	30	26	63
Fosfor	26	30	23	21	21	20	17	22	22
Kalium	48	59	30	18	40	33	27	39	30
<i>Blandsäd</i>									
Kväve	..	39	58	55	30	62	24	24	44
Fosfor	..	20	22	17	18	22	17	25	19
Kalium	..	46	28	18	32	40	25	44	29

Slåttervall

Kväve	84	63	48	55	47	37	22	25	44
Fosfor	21	23	13	10	18	9	6	8	13
Kalium	44	54	19	14	36	17	12	17	26

Betesvall

Kväve	79	59	40	51	42	38	23	13	47
Fosfor	19	20	11	12	15	8	6	4	13
Kalium	37	46	17	15	30	13	11	9	25

Matpotatis

Kväve	117	101	100	77	63	73	70	73	88
Fosfor	61	53	56	58	41	53	50	55	53
Kalium	188	161	179	162	121	156	137	127	157

Fabrikspotatis

Kväve	..	115	—	..	95	—	—	—	111
Fosfor	..	51	—	..	50	—	—	—	52
Kalium	..	160	—	..	161	—	—	—	161

Höstraps

Kväve	179	168	129	150	150	..	—	—	167
Fosfor	36	39	26	22	40	..	—	—	35
Kalium	68	85	33	22	60	..	—	—	64

Vårrops

Kväve	158	..	128	105	..	..	—	—	118
Fosfor	40	..	24	24	..	..	—	—	27
Kalium	65	..	39	15	..	..	—	—	32

Hösttrybs

Kväve	..	129	137	96	..	..	—	—	120
Fosfor	..	32	31	18	..	..	—	—	27
Kalium	..	83	36	16	..	..	—	—	40

Vårtrybs

Kväve	..	..	125	113	..	82	..	—	108
Fosfor	..	..	27	30	..	19	..	—	26
Kalium	..	..	40	34	..	32	..	—	37

Sockerbetor

Kväve	..	..	—	—	..	—	—	—	140
Fosfor	..	..	—	—	..	—	—	—	65
Kalium	..	..	—	—	..	—	—	—	128

Undersökningen omfattade dels grödor ingående i objektiv skördeuppskattning, dvs höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, bland-säd, slättervall, matpotatis och fabrikspotatis, dels betesvall, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs, vitsenap och sockerbetor.

För grödor som ingår i de objektiva skördeuppskattningarna begärdes uppgifter om gödsling per hektar endast för de fält där provytor förekom, medan för övriga grödor (exkl sockerbetor) inhämtades uppgifter om förbrukning per hektar för varje fält med grödan i fråga. Alla uppgifter om förbrukning av handelsgödsel till sockerbetor erhöles från Svenska Sockerfabriks AB.

Efter rimlighetsbedömning och viss komplettering av materialet skattades för respektive gröda totalförbrukning av olika handelsgödselmedel och grödareal. Skattningarna genomfördes primärt för skördeområden vilka sedan sammanvägdes till större områden. För att erhålla uppgifter om förbrukningen per hektar för resp näringsämne och gröda omräknades totalförbrukningsuppgifterna till uppgifter för rena näringsämnena varefter dessa dividerades med den skattade grödarealen.

Resultat

I *tab 51* redovisas för produktionsområden och hela riket förbrukningen per hektar av rent kväve, fosfor och kalium för olika grödor år 1971. Av tabellen framgår att förbrukningen av näringsämnena varierar högst betydligt mellan olika grödor. För oljeväxter redovisades kvävegivor över 110 kilogram/hektar (kg/ha) medan till blandsäd och vallar gavs givor under 50 kg/ha. Fosforgivorna varierade mellan 65 kg/ha för sockerbetor och 13 kg/ha för vallar. De högsta kaliumgivorna tilldelades potatis, cirka 160 kg/ha, och de lägsta betesvall med 25 kg/ha.

Beträffande slätter- och betesvallar har det ej med säkerhet kunnat fastställas om all gödsling av återväxten har beaktats i undersökningen.

Övrig publicering

Uppgifter om förbrukningen av näringsämnena i handelsgödselmedel 1971 redovisades för län, produktionsområden och hela riket i Statistiska meddelanden J 1972:23.

6.3 Förbrukningen av fodermedel

Sammanställningar över förbrukningen av s k köpfodermedel upprättas varje år av statens jordbruksnämnd. Till grund för denna statistik ligger uppgifter, som jordbruksnämnden erhåller dels från tillverkare och importörer, dels från den officiella handelsstatistiken.

Resultat

Uppgifter om produktionen av foderblandningar för fjäderfä, svin och nötkreatur m fl samt om de använda råvarorna lämnas för samma år i *tab 52*. Förbrukningen av vissa huvudtyper av fodermedel åren 1969/70 – 1973/74 redovisas i *tab 53*.

Av *tab 52* framgår också att förbrukningen av fiskmjöl sjunkit kraftigt under år 1973/74. Även förbrukningen av oljekraftfoder har minskat.

Det svenska jordbrukets behov av proteinrika fodermedel täcks till stor del genom import. Omfattningen härav framgår av *tab 134* (s 237), som för kalenderåren 1970–1974 innehåller uppgifter om utrikeshandeln med jordbruksprodukter.

Förbrukningen av köpfodermedel påverkas i viss utsträckning av den aktuella tillgången på foderspannmål. I *tab 69* (s 138) belyses närmare storleken av fodersädesskördarna under perioden 1970–1974.

Övrig publicering

Uppgifter om inhemsk tillverkning, utrikeshandel, förbrukning m m beträffande fodermedel meddelas årligen av statens jordbruksnämnd i stencilform.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 52* och 53 för o m år 1960/61.

Tabell 52 Produktion av foderblandningar för olika djurslag samt råvaror ingående i dessa blandningar åren¹ 1969/70–1973/74. Milj kilogram

Production of feeding stuff mixtures for different kinds of domestic animals and the raw materials included in these mixtures 1969/70–1973/74. Millions of kilograms

Slag av blandning; råvara	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
<i>Blandningar för fjäderfä</i>					
Råg och/eller vete	92,6	103,1	107,0	116,0	72,9
Majs	36,7	33,1	37,7	30,5	95,9
Annan spannmål	137,1	143,7	145,5	142,0	136,1
Kvarnbiprodukter	10,9	11,2	10,1	11,7	11,7
Sockerprodukter ²	..	..	..	0,6	0,4
Oljekraftfoder	56,6	61,2	64,0	67,1	72,1
Fiskmjöl	25,6	21,6	21,0	19,8	15,7
Köttfodermjöl	7,3	8,0	7,6	6,5	5,2
Hömjöl	15,9	15,3	15,4	17,5	17,3
Mineralfodermedel ³	4,2	4,6	4,7	9,9	10,8
Fodertran och foderfett	7,3	7,3	7,8	8,9	7,8
Vitaminfodermedel	2,8	2,7	2,5	2,6	2,5
Andra råvaror	32,0	28,5	30,0	28,6	22,5
Summa	429,0	440,3	453,3	461,7	470,9
<i>Blandningar för svin</i>					
Råg och/eller vete	41,4	52,0	47,7	44,0	44,3
Majs	0,0	0,0	0,0	0,1	6,5
Annan spannmål	337,4	362,5	389,5	387,8	428,7
Kvarnbiprodukter	39,5	46,3	46,4	43,7	52,5
Sockerprodukter ²	..	..	..	0,4	0,4
Oljekraftfoder	41,8	50,2	55,6	64,5	74,3
Fiskmjöl	50,7	55,0	61,2	55,9	42,7
Köttfodermjöl	14,7	12,8	13,4	12,7	12,4
Hömjöl	6,2	6,4	6,9	7,1	6,8
Mineralfodermedel ³	5,0	5,9	6,5	9,1	11,0
Fodertran och foderfett	3,6	3,8	4,4	4,2	3,4
Vitaminfodermedel	3,3	3,9	4,0	3,4	3,7
Andra råvaror	36,1	30,1	32,7	33,9	36,2
Summa	579,7	628,9	668,3	666,8	722,9
<i>Blandningar för nötkreatur m fl</i>					
Råg och/eller vete	7,0	8,0	7,2	8,4	14,9
Majs	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1
Annan spannmål	103,1	97,7	97,6	115,0	190,9
Kvarnbiprodukter	21,1	14,3	16,3	17,7	21,9
Sockerprodukter ²	..	..	..	61,7	77,3
Oljekraftfoder	92,7	96,0	122,1	161,0	166,9
Fiskmjöl	2,1	2,0	2,3	1,8	1,3
Köttfodermjöl	2,4	2,4	2,4	2,0	1,4
Hömjöl	6,4	10,6	9,5	20,1	14,9
Mineralfodermedel ³	1,8	2,2	2,4	5,5	9,4
Fodertran och foderfett	3,4	2,5	2,9	3,7	4,8
Vitaminfodermedel	1,3	1,3	1,7	2,1	2,6
Andra råvaror	93,7	95,5	108,6	66,8	92,4
Summa	335,0	332,5	373,0	465,8	599,8

¹ Redovisningsåren avser perioden juli–juni. – ² Ingick t o m 1971/72 i »Andra råvaror». – ³ T o m 1971/72 endast fosfater.

Tabell 53 Beräknad förbrukning av fodermedel åren¹ 1969/70–1973/74. Milj kilogram
 Estimated consumption of certain types of feeding stuffs 1969/70–1973/74.
 Millions of kilogrammes

Slag av fodermedel	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
Fiskmjöl ²	82,8	80,7	87,5	80,2	64,2
Köttfodermjöl	26,4	24,7	25,5	23,9	22,0
Diverse vitaminfodermedel	20,0	20,0	20,4	19,5	19,7
Foderfosfater	44,6	41,7	46,6	..	..
Oljekraftfoder	423,6	396,5	430,0	430,7	398,5
därav bomullsfrökakor/expeller	100,8	83,7	96,1	101,5	78,9
» jordnötskakor/expeller	50,4	36,3	32,7	10,7	..
» sojamjöl	152,7	161,8	175,1	197,5	185,0
» kokoskakor/expeller	30,4	27,7	36,9	32,4	37,6
» raps-, rybs- och senapsmjöl	84,4	78,9	85,4	87,4	91,0
» annat oljekraftfoder	4,9	8,1	3,8	1,2	6,0
Kvornbiprodukter	127,9	118,0	114,8	120,8	122,0

¹ Redovisningsåren avser perioden juli–juni. – ² Reviderade uppgifter 1969/70.

6.4 Inköpen av växtskyddsmedel m m

Uppgifter rörande försäljningen av växtskyddsmedel m m till jordbruk och trädgårdsodling insamlas varje år av Jordbrukets utredningsinstitut. Primärmaterialet till denna undersökning utgörs av sammanställningar över leveransernas storlek och värde, upprättade av de företag, som under respektive kalenderår haft import eller tillverkning av berörda preparat. För att underlätta uppgiftslämnandet behövde företagen vid undersökningarna för åren 1966–1969 endast redovisa en totalsumma för varje preparat. Denna summa fördelades därefter på jordbruk resp trädgårdsodling enligt tidigare års redovisning. Fr o m undersökningen för år 1970 krävdes dock en uppdelning. Under 1973 har 29 företag medverkat som uppgiftslämnare.

Resultat

I *tab 54* och *tab 55* har för åren 1969–1973 sammanställts data rörande jordbrukets resp trädgårdsbrukets inköp av växtskyddsmedel m m.

I undersökningen har en så noggrann fördelning som möjligt av försäljningen till jordbruk resp trädgårdsbruk eftersträfvats. Vissa preparat används emellertid inom båda produktionsgrenarna. I sådana fall har varje vara, som inte kunnat fördelas, påförts den produktionsgren där den haft sin huvudsakliga användning.

De leveransvärden som redovisas i tabellerna skall i princip vara grundade på förbrukarpriserna. Vissa svårigheter torde dock ha förelagat för uppgiftslämnarna att ange dessa priser eftersom de av återförsäljarna eventuellt lämnade rabatterna ej varit kända.

Vid studiet av förändringarna i användningen av bekämpningsmedel bör observeras att preparaten från år till år varierar i koncentration och sammansättning. De redovisade kvantiteterna är inte justerade med hänsyn till detta.

Råttgift ingår inte i redovisningen, då det är omöjligt att särskilja jordbrukets andel av förbrukningen.

Övrig publicering

En detaljerad redogörelse för jordbrukets och trädgårdsbrukets inköp av växtskyddsmedel m m redovisas årligen i stencilform av Jordbrukets utredningsinstitut. Dessa resultat föreligger i regel cirka 5 månader efter redogörelseårets utgång.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 54 och 55 för åren fr o m 1948 resp 1951.

Tabell 54 Jordbrukets totala inköp av växtskyddsmedel m m åren 1969–1973
Total purchases of pesticides etc. by the agricultural sector 1969–1973

Kvantitet resp värde; år	Växtskyddsmedel					Baljväxt- bakterier	Rengörings- och desinfek- tionsmedel
	Insekts- medel	Medel mot växtsjuk- domar ¹	Ogräs- medel	Övriga pre- parat för växtodling och lagring	Summa		
<i>Kvantitet, ton</i>							
1973	401	2 335	6 470	118	9 324	..	2 986
1972	402	2 181	6 185	88	8 856	..	2 799
1971	540	2 143	5 653	70	8 406	..	2 246
1970	481	2 227	5 777	71	8 556	..	2 537
1969	738	2 209	6 141	45	9 133	..	2 468
<i>Värde, 1 000-tal kronor</i>							
1973	7 098	11 476	55 604	2 122	76 300	75	8 837
1972	6 735	10 357	49 638	1 613	68 343	64	7 397
1971	9 011	8 674	43 974	1 240	62 899	80	5 846
1970	7 665	8 152	43 376	1 074	60 267	82	5 445
1969	7 217	6 891	42 633	721	57 462	40	4 959

¹ Inkl betningsmedel, förbrukade av företag inom utsädesbranschen.

Tabell 55 Trädgårdsbrukets totala inköp av växtskyddsmedel åren 1969–1973
 Total purchases of pesticides by the horticultural sector 1969–1973

Kvantitet resp värde; år	Insektsmedel	Medel mot växtsjuk- domar ¹	Ogräsmedel	Övriga pre- parat för växt- odling och lagring	Summa
<i>Kvantitet, ton</i>					
1973	179	157	461	8	805
1972	156	151	411	10	728
1971	126	137	274	9	546
1970	187	185	320	10	702
1969	215	414	74	14	717
<i>Värde, 1 000-tal kronor</i>					
1973	2 908	3 264	2 958	292	9 422
1972	2 698	2 925	2 128	304	8 055
1971	1 827	2 358	2 332	244	6 761
1970	2 215	2 653	2 508	208	7 584
1969	3 640	3 702	1 361	243	8 946

¹ Inkl betningsmedel, förbrukade av företag inom utsädesbranschen.

7 Växtodling. Vegetabilisk produktion

7.1 Lantbrukets företagsregister

Uppgifter om åkerjordens användning erhålls fr o m 1968 genom den årliga uppgiftsinsamlingen i juni till lantbrukets företagsregister.

Dessa uppgifter insamlas från samtliga brukningsenheter med minst 2 hektar åker. Motsvarande uppgifter erhöles tidigare vid de årliga jordbruksinventeringarna i juni. För närmare information om lantbruksstatistikens uppläggning hänvisas till avsnitt 2.1, där även lantbrukets företagsregister beskrivs. Uppgifter om odlingen av trädgårdsväxter 1974 lämnas i avsnitt 7.10. I föreliggande avsnitt redovisas resultat från lantbruksregistret 1974.

Resultat

I *tab 56* redovisas uppgifter om åkerarealens användning för län och produktionsområden 1974. Av tabellen framgår att den totala åkerarealen ökade mellan 1973 och 1974 med drygt 7 000 ha (0,3 %). Arealen heltråda minskade med 16 000 ha (25 %) åker, medan arealen brödsådd ökade med 62 000 ha (16 %).

Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper i hela landet 1974 redovisas i *tab 57*. Av tabellen framgår att 38 % av den totala åkerarealen och 62 % av arealen brödsådd finns vid företag med mer än 50 ha åker. 12 % av den totala åkerarealen finns hos företag med 10 ha åker eller mindre. I *tab 58* har sammanställts uppgifter om olika växtslagsgruppers andel av den odlade åkerarealen under tiden 1965–1974. Av tabellen framgår att brödsåden fortsatt att öka sin andel, medan andelen fodersådd minskat något.

Övrig publicering

Uppgifter om åkerarealens användning 1974 har redovisats i Statistiska meddelanden nr J 1975:12.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1974 redovisas motsvarande uppgifter i *tab 56* för perioden 1968–1974 omräknade till att avse länsindelningen 1974. Omräknade uppgifter för perioden 1927–1974 kan återfinnas i Statistiska meddelanden J 1974:39.

Tabell 56 Åkerjordens användning år 1974. Hektar

Use of arable land in 1974. Hectares

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Foder- ärter och vicker	Kok- ärter	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs
<i>Län</i>												
Stockholms	18 098	3 015	3 460	8	17 897	15 158	3 294	89	154	608	1 923	3 350
Uppsala	29 011	5 827	5 482	23	40 851	19 431	11 160	193	226	313	4 220	3 437
Södermanlands	25 926	4 116	4 772	14	23 717	33 290	2 741	426	467	211	4 429	2 409
Östergötlands	49 879	5 925	15 363	36	31 904	32 050	9 773	1 054	2 047	4 376	4 288	2 848
Jönköpings	1 027	387	578	48	12 788	21 145	5 878	62	7	121	189	156
Kronobergs	400	169	801	54	8 662	12 959	2 730	33	2	4	117	82
Kalmar	12 901	1 409	8 224	161	25 554	14 641	4 902	149	386	898	444	236
Gotlands	8 254	494	5 523	49	22 319	2 524	1 020	387	324	1 252	341	965
Blekinge	2 106	1 826	2 899	74	8 555	1 862	647	12	—	59	712	9
Kristianstads	11 028	4 178	13 835	351	52 413	10 292	2 801	415	6	3 352	2 539	761
Malmöhus	45 482	11 164	18 355	374	81 051	18 819	2 209	658	53	30 812	2 269	2 762
Hallands	4 031	1 895	3 566	57	35 810	27 222	3 478	299	10	527	2 273	191
Göteborgs o Bohus	2 173	547	813	21	10 406	17 072	2 764	86	—	32	940	60
Älvsborgs	4 836	617	1 842	23	24 642	44 044	3 800	224	12	31	3 382	49
Skaraborgs	41 135	1 176	13 742	42	44 629	86 285	5 176	580	117	908	9 697	1 826
Värmlands	3 639	372	682	12	27 384	21 679	1 289	85	1	1	343	117
Örebro	8 812	4 446	4 567	119	25 313	30 132	1 158	167	40	97	6 153	846
Västmanlands	14 580	7 416	3 086	13	37 791	29 890	2 965	74	130	132	9 498	581
Kopparbergs	869	89	240	11	22 708	8 974	1 696	52	4	2	53	17
Gävleborgs	493	190	148	15	22 217	14 229	1 693	63	4	3	28	20
Västernorrlands	68	11	18	19	16 535	2 273	1 541	52	2	—	—	—
Jämtlands	21	6	8	4	9 309	911	626	14	3	—	—	—
Västerbottens	27	5	13	10	27 073	2 282	2 704	17	5	—	—	—
Norrbottnens	10	4	2	2	8 434	900	669	10	—	—	—	—
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	50 371	13 303	19 227	243	99 100	31 949	3 222	971	41	28 644	5 008	2 947
Götalands mellan- bygder	27 815	6 034	28 570	656	89 269	16 299	3 707	795	691	7 409	2 465	1 729
Götalands norra slättbygder	85 501	6 278	26 042	52	73 441	113 820	9 056	1 599	1 985	4 593	15 636	3 929
Svealands slätt- bygder	97 408	24 598	20 887	124	153 252	131 229	21 380	948	999	1 353	25 594	10 578
Götalands skogs- bygder	15 375	3 675	9 591	332	90 178	115 409	27 642	512	99	1 475	3 535	1 066
Mellersta Sveriges skogsbygder	8 010	1 292	3 533	78	49 272	42 073	4 555	205	172	262	1 562	459
Nedre Norrland	276	94	153	42	47 189	14 037	3 719	140	5	3	38	14
Övre Norrland	50	10	16	13	36 261	3 248	3 433	31	8	—	—	—
<i>Hela riket</i>												
1974	284 806	55 284	108 019	1 540	637 962	468 064	76 714	5 201	4 000	43 739	53 838	20 722
1973	247 594	44 505	94 104	1 398	642 480	508 969	77 132	5 948	3 826	46 755	52 691	31 300
1972	227 445	42 149	106 385	1 465	623 785	538 652	70 648	2 228	4 678	42 332	48 076	23 109
1971	205 500	41 403	81 363	1 656	650 378	564 152	74 662	2 226	4 931	46 980	33 464	14 926
1970	225 915	40 475	78 492	1 582	656 755	546 280	82 254	2 307	4 530	48 265	24 321	13 126

¹ Inkl övriga oljeväxter.

Vår- rybs	Vit- senap ¹	Grön- foder- och en- silage- växter	Slätter- vall ut- nyttjad 1974	Frö- vall	Betes- vall ut- nyttjad 1974	Mat- och foder- potatis	Fa- briks- potatis	Sock- betor	Övriga växt- slag	Hel- träda	Summa utnytt- jad åker 1974	Slätter- och betes- vallar ej ut- nyttja- de 1974	Annan obru- kad åker	Hela åker- arealen
1 947	23	355	15 792	298	6 360	664	—	—	330	7 731	100 554	642	623	101 819
1 910	52	472	23 684	344	5 987	702	—	—	363	7 455	161 143	543	426	162 112
4 016	2	650	22 188	976	8 584	464	—	—	177	4 774	144 349	359	252	144 960
7 397	78	1 167	38 463	1 834	7 009	1 768	6	—	360	5 139	222 764	444	240	223 448
374	—	998	43 102	243	8 782	1 219	19	—	387	547	98 057	529	278	98 864
67	1	722	24 854	116	8 852	870	118	—	269	588	62 470	656	258	63 384
331	29	1 421	42 412	454	13 926	1 828	302	3 701	2 330	1 913	138 552	771	568	139 891
1 100	318	1 142	19 690	238	8 208	589	7	4 136	609	2 277	81 766	247	196	82 209
12	5	331	10 536	28	5 089	930	3 331	741	582	289	40 635	317	189	41 141
323	372	1 703	36 746	921	18 560	3 174	6 672	10 013	5 436	768	186 659	776	720	188 155
322	1 458	2 453	28 668	2 307	12 840	4 492	1 005	27 582	14 486	1 555	311 176	625	719	312 520
999	19	1 069	26 724	449	12 622	3 475	107	520	982	727	127 052	435	302	127 789
371	—	423	22 914	164	8 573	819	—	—	132	2 105	70 415	611	342	71 368
1 055	3	890	53 501	726	15 948	1 350	—	—	1 205	2 299	160 479	1 362	779	162 620
5 907	37	1 136	49 697	893	15 689	3 105	213	—	1 425	4 514	287 929	778	564	289 271
6 877	2	953	38 370	818	12 608	1 593	—	—	263	4 492	121 580	1 986	1 249	124 815
2 422	1	479	19 935	1 670	7 329	1 193	53	—	371	3 795	119 098	545	471	120 114
2 397	48	353	15 383	1 090	5 441	309	—	—	84	3 837	135 098	394	290	135 782
1 581	2	654	20 211	96	5 909	1 039	—	—	89	2 259	66 555	847	413	67 815
354	—	625	27 725	295	7 401	969	—	—	185	1 948	78 605	1 193	728	80 526
—	—	1 206	30 647	354	6 068	1 267	—	—	135	878	61 074	1 538	504	63 116
—	—	1 424	27 011	68	5 640	739	—	—	84	457	46 325	1 207	343	47 875
—	—	1 541	49 038	330	4 458	1 896	18	—	75	988	90 480	2 036	634	93 150
—	—	1 031	28 992	244	2 524	1 235	—	—	132	1 541	45 730	1 991	666	48 387
1 321	1 335	2 334	28 083	2 866	14 428	6 215	1 261	30 784	14 922	1 542	360 117	542	808	361 467
1 294	800	3 554	68 917	944	28 375	5 806	8 773	15 322	7 993	4 637	331 854	1 234	1 103	334 191
11 966	96	1 632	71 783	2 631	20 750	4 013	117	—	2 658	8 688	466 266	1 159	967	468 392
17 186	126	2 257	98 451	4 503	34 585	3 337	49	—	1 346	28 644	678 834	2 651	2 362	683 847
2 580	81	5 608	214 309	1 676	68 574	7 095	1 628	587	2 534	6 535	580 096	4 150	2 091	586 337
4 939	12	1 805	68 476	1 107	21 814	2 583	5	—	512	7 006	219 732	2 891	1 521	224 144
476	—	3 042	82 699	648	18 051	3 343	—	—	316	3 254	177 539	3 871	1 516	182 926
—	—	2 966	83 565	581	7 830	3 297	18	—	210	2 570	144 107	4 334	1 386	149 827
39 762	2 450	23 198	716 283	14 956	214 407	35 689	11 851	46 693	30 491	62 876	2 958 545	20 832	11 754	2 991 131
41 080	1 490	22 670	701 001	19 069	214 446	34 448	11 769	42 111	28 463	71 357	2 944 606	25 776	13 282	2 983 664
40 090	1 180	25 115	742 514	19 191	213 121	35 115	11 730	41 878	21 246	75 735	2 957 867	24 470	14 156	2 996 493
22 610	1 679	26 604	783 576	16 068	213 248	46 235	12 812	40 566	22 035	75 293	2 982 367	20 176	13 780	3 016 323
8 711	1 756	28 113	801 729	11 213	218 388	51 505	13 541	39 970	24 413	73 892	2 997 533	18 589	16 271	3 032 393

Tabell 57 Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974. Hela riket
 Use of arable land in different size groups on June 26th, 1974. Whole of Sweden

Gröda	Storleksgrupp, hektar åker							Summa
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
Höstvete	996	3 843	17 921	25 058	54 450	83 499	99 039	284 806
Vårvete	419	1 321	4 233	5 327	10 594	15 548	17 842	55 284
Höstråg	823	2 926	9 051	11 132	21 984	29 686	32 417	108 019
Vårråg	81	199	288	249	229	245	249	1 540
Summa brödsäd	2 319	8 289	31 493	41 766	87 257	128 978	149 547	449 649
Korn	10 668	39 960	102 755	94 142	137 951	141 563	110 923	637 962
Havre	9 085	32 904	84 419	74 294	102 382	94 824	70 156	468 064
Blandsäd	2 370	8 398	19 015	14 616	17 244	11 621	3 450	76 714
Summa fodersäd	22 123	81 262	206 189	183 052	257 577	248 008	184 529	1 182 740
Foderarter och vicker	51	114	356	481	871	1 492	1 836	5 201
Kokarter	1	38	102	169	549	1 240	1 901	4 000
Summa baljväxter	52	152	458	650	1 420	2 732	3 737	9 201
Höstraps	103	405	2 345	4 300	9 162	12 088	15 336	43 739
Vårrops	121	552	2 532	3 722	9 443	16 094	21 374	53 838
Höstrybs	46	177	933	1 217	3 364	6 420	8 565	20 722
Vårrys	153	587	2 090	2 860	7 122	13 320	13 630	39 762
Vitsenap	5	33	101	174	359	330	1 059	2 061
Övriga oljevaxter	–	7	23	20	48	122	169	389
Summa oljevaxter	428	1 761	8 024	12 293	29 498	48 374	60 133	160 511
Grönfoder- och ensilageväxter	1 582	2 934	4 415	3 551	4 338	3 629	2 749	23 198
Slåttervall utnyttjad 1974	46 766	108 674	168 551	118 440	130 092	92 526	51 234	716 283
Frövall	210	573	1 298	1 243	2 261	4 239	5 132	14 956
Betesvall utnyttjad 1974	9 680	23 992	43 120	34 975	42 054	34 359	26 227	214 407
Summa vall	56 656	133 239	212 969	154 658	174 407	131 124	82 593	945 646
Mat- och foderpotatis	3 082	4 717	6 315	4 620	6 319	5 763	4 873	35 689
Fabrikspotatis	32	319	1 340	1 681	2 819	2 939	2 721	11 851
Summa potatis	3 114	5 036	7 655	6 301	9 138	8 702	7 594	47 540
Sockerbetor	326	1 245	5 488	7 271	12 154	11 332	8 877	46 693
Övriga växtslag	1 594	2 138	3 668	2 926	4 560	6 118	9 487	30 491
Helträda	2 345	5 254	9 209	7 803	11 231	13 186	13 848	62 876
Slätter- och betesvallar ej utnyttjade 1974	3 414	5 665	4 197	2 201	2 292	1 681	1 382	20 832
Annan obrukad åker	1 112	2 045	2 380	1 465	1 640	1 613	1 499	11 754
Summa åker	95 065	249 020	496 145	423 937	595 512	605 477	525 975	2 991 131

Tabell 58 Arealer för olika växtslag i procent av hela åkerarealen¹ åren 1965–1974
 Acreages for different crops in per cent of the total area of arable land in 1965–1974

Grödgrupp	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
Brödsäd	11,6	8,0	10,9	10,9	11,7	11,9	11,4	13,1	13,5	15,5
Fodersäd	37,5	41,7	39,9	41,5	42,7	44,0	44,3	42,8	42,8	40,8
Baljväxter	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
All säd	49,4	50,0	51,0	52,7	54,6	56,1	55,9	56,1	56,6	56,6
Potatis och rotfrukter	4,1	3,8	3,8	3,8	3,6	3,6	3,4	3,1	3,1	3,3
Foderväxter	42,6	43,6	41,1	38,9	37,3	36,2	35,8	34,7	33,3	33,5
Oljeväxter	3,3	1,9	3,4	3,8	3,7	3,3	4,1	5,4	6,0	5,5
Övriga växtslag	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	1,0	1,1
Summa åker ¹	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Exkl helträda och obrukad åker.

7.2 Lantbruksräkningen

Vid 1971 års lantbruksräkning – se s 40 – inhämtades uppgifter om hur åkerarealen utnyttjades för olika grödor under sommaren 1971. De insamlade uppgifterna möjliggjorde en redovisning av antal brukningsenheter med odling av olika grödor samt odlingarnas genomsnittliga storlek.

Resultat

I *tab 59* redovisas antalet brukningsenheter med odling av olika grödor 1971 och i *tab 60* den genomsnittliga arealen av olika grödor på de brukningsenheter där odling av grödan i frå-

ga förekom. Enligt *tab 59* var slättervall den vanligast förekommande grödan och odlades på omkring 85 % av brukningsenheterna. På mer än hälften av brukningsenheterna odlades korn, havre och potatis. Ur *tab 60* kan utläsas att arealernas genomsnittliga storlek var mindre i Norrland än i Svealand och Götaland för alla grödor utom slättervall.

Övrig publicering

Detaljerade uppgifter om odlingsfrekvensen för olika grödor inom kommunblock och större områden återfinns i publikationen Lantbruksräkningen 1971, Del 1.

Tabell 59 Antal bruksenheter med odling av olika grödor år 1971¹
 Number of holdings with cultivation of different kinds of crops in 1971

Avser bruksenheter med mer än 2 hektar åker²
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Vårråg	Korn	Havre	Blandsäd	Olje- växter	Slåttervall utnyttjad 1971	Betesvall utnyttjad 1971	Potatis	Socker- betor	Totala an- talet bruk- ningsen- heter
<i>Län¹</i>													
Stockholms	1 326	448	316	..	1 540	1 866	583	726	1 825	974	1 008	–	2 443
Uppsala	2 202	583	621	..	3 266	3 243	1 661	1 066	3 132	1 651	1 421	–	4 249
Södermanlands	1 879	418	471	..	2 209	2 912	359	754	2 499	1 525	949	–	3 251
Östergötlands	3 564	769	1 891	25	3 888	4 276	1 709	1 624	4 775	1 811	1 561	–	6 096
Jönköpings	274	712	168	48	4 289	5 834	1 576	71	8 037	3 450	4 686	–	8 436
Kronobergs	136	290	291	34	3 406	3 958	1 134	21	6 046	3 463	3 777	–	6 401
Kalmar	2 297	671	1 949	130	4 285	3 125	1 246	514	6 146	3 838	3 680	910	6 690
Gotlands	2 032	162	1 649	25	2 726	1 166	274	1 021	2 780	1 978	1 004	1 663	3 163
Blekinge	430	450	661	62	1 864	937	407	225	2 528	1 718	2 834	225	2 811
Kristianstads	1 424	1 058	1 892	136	6 680	3 414	1 177	1 354	7 333	4 739	5 208	3 128	8 951
Malmöhus	4 562	2 110	2 853	130	8 819	5 071	1 053	4 436	6 017	3 338	3 268	5 676	9 904
Hallands	250	516	378	37	5 236	4 846	1 104	267	5 513	3 747	3 024	265	6 844
Göteborgs o Bohus	513	655	186	14	3 111	3 917	885	87	4 927	3 082	3 627	–	5 565
Älvsborgs	707	547	309	23	5 934	8 732	1 166	436	10 485	5 922	6 134	–	11 596
Skaraborgs	4 445	331	2 059	20	6 835	9 913	887	1 224	8 013	4 627	2 816	–	10 941
Värmlands	997	167	220	10	4 577	3 954	292	534	7 230	3 780	4 220	–	8 220
Örebro	981	317	557	..	3 031	3 728	241	705	3 325	1 992	1 562	–	4 480
Västmanlands	1 233	282	390	..	2 736	3 080	442	1 055	2 312	1 298	576	–	3 405
Kopparbergs	337	23	100	..	3 525	2 505	278	128	4 173	1 864	2 423	–	4 871
Gävleborgs	168	80	55	15	3 880	3 517	674	66	4 961	2 485	3 309	–	5 615
Västernorrlands	31	..	..	..	4 314	1 026	732	–	6 602	2 522	5 139	–	7 056
Jämtlands	..	..	..	..	2 630	482	357	–	4 698	1 829	3 053	–	4 903
Västerbottens	..	–	..	10	5 566	896	1 006	–	8 840	2 738	6 935	–	9 332
Norrbottnens	..	..	..	..	1 722	249	209	–	4 378	1 458	3 433	–	4 791
<i>Produktionsområden</i>													
Götalands södra slättbygder	5 014	2 617	3 092	105	10 269	6 471	1 226	4 967	6 501	3 897	3 527	6 005	11 484
» mellanbygder	5 096	1 468	5 250	276	11 176	5 273	1 438	2 577	11 107	7 196	7 534	5 388	13 007
» norra slättbygder	7 272	986	3 382	24	10 298	13 714	1 594	2 901	11 483	6 395	3 558	–	15 781
Svealands slättbygder	7 936	2 040	2 326	28	13 069	14 915	3 272	4 640	13 079	7 573	5 188	–	18 020
Götalands skogsbygder	2 784	3 112	2 189	271	24 041	28 062	8 090	750	41 169	22 998	25 866	474	44 541
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 559	327	720	23	8 162	8 046	863	430	12 239	6 547	6 661	–	13 898
Nedre Norrland	130	50	67	25	11 379	4 949	1 689	49	16 335	6 660	12 088	–	17 667
Övre Norrland	13	..	12	16	7 675	1 217	1 280	–	14 662	4 563	11 225	–	15 616
<i>Hela riket</i>													
1971	29 804	10 605	17 038	768	96 069	82 647	19 452	16 314	126 575	65 829	75 647	11 867	150 014

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Där antalet bruksenheter är mindre än tio har .. ersatt antalsuppgiften.

Tabell 60 Genomsnittlig areal av olika grödor per brukningsenhet år 1971¹. Hektar

Average acreage per holding for different kinds of crops in 1971. Hectares

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker där odling av respektive gröda förekom²

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land where cultivation of respectively crop occurred

Område	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Vårråg	Korn	Havre	Blandsäd	Oljeväxter	Slåttervall utnyttjad 1971	Betesvall utnyttjad 1971	Potatis	Socker- betor
<i>Län¹</i>												
Stockholms	8,7	6,3	5,5	..	12,6	12,3	6,2	8,0	9,9	6,5	1,0	–
Uppsala	7,5	5,4	4,7	..	13,0	10,5	6,8	6,8	8,6	3,9	0,7	–
Södermanlands	9,2	5,7	4,9	..	11,6	15,5	6,9	9,7	10,1	5,7	0,7	–
Östergötlands	11,2	4,8	6,5	1,4	9,3	10,2	5,6	7,9	8,5	4,0	1,2	–
Jönköpings	2,6	0,6	1,9	0,6	3,6	3,6	3,1	6,4	5,7	2,5	0,3	–
Kronobergs	1,8	0,6	1,3	0,8	2,9	3,1	2,2	8,3	4,4	2,5	0,4	–
Kalmar	4,7	1,8	4,0	1,4	6,3	5,3	3,6	5,7	6,9	3,5	0,8	2,9
Gotlands	4,3	2,7	3,5	2,8	7,5	2,7	2,8	3,5	7,0	4,2	0,9	2,0
Blekinge	3,3	4,8	2,9	1,6	5,1	2,4	1,9	4,1	4,2	3,0	1,8	2,7
Kristianstads	6,1	4,5	6,5	2,7	7,7	3,8	3,1	6,4	5,2	3,8	2,2	2,7
Malmöhus	8,4	5,7	6,3	3,6	9,8	5,2	3,4	7,8	5,2	3,9	2,1	4,4
Hallands	7,0	5,3	3,4	1,6	6,9	6,0	3,6	9,3	4,8	3,1	1,2	1,7
Göteborgs o Bohus	1,4	1,0	1,5	0,9	4,0	4,1	2,9	5,6	5,0	2,7	0,4	–
Älvsborgs	3,8	1,0	2,5	1,0	4,4	5,2	2,9	6,3	5,6	2,7	0,3	–
Skaraborgs	6,7	2,6	4,1	4,0	7,2	10,0	5,1	7,6	6,7	3,5	1,1	–
Värmlands	2,6	1,1	2,1	1,9	5,8	4,9	3,5	9,9	6,0	3,3	0,5	–
Örebro	5,4	4,1	4,2	..	9,4	11,0	4,4	7,7	6,7	3,9	0,8	–
Västmanlands	6,1	6,5	4,5	..	13,2	14,2	6,7	7,9	7,7	4,4	0,6	–
Kopparbergs	1,9	1,2	2,5	..	6,4	3,9	3,5	5,5	5,3	3,3	0,5	–
Gävleborgs	2,0	1,0	2,0	1,3	4,8	4,1	2,6	3,0	6,2	2,8	0,4	–
Västernorrlands	1,8	..	..	..	3,3	1,8	1,8	–	5,5	2,3	0,4	–
Jämtlands	..	..	..	..	3,0	1,7	1,9	–	6,3	2,7	0,3	–
Västerbottens	..	–	..	1,8	3,8	2,3	2,6	–	6,7	1,7	0,4	–
Norrbottns	..	..	..	..	4,4	2,3	2,3	–	7,7	2,1	0,6	–
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	8,2	5,9	5,8	2,2	10,0	6,4	3,7	7,6	4,7	3,8	2,5	4,6
» mellanbygder	4,9	4,3	4,9	3,0	8,0	3,8	3,1	5,3	6,2	4,0	2,3	2,3
» norra slättbygder	8,9	4,2	5,5	3,0	7,9	9,9	5,3	7,6	6,9	3,4	1,1	–
Svealands slättbygder	7,4	5,6	4,7	3,4	12,1	12,6	6,6	8,1	8,6	4,7	0,8	–
Götalands skogsbygder	3,6	1,2	2,6	1,0	4,1	4,2	3,2	6,7	5,4	2,8	0,5	1,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,8	1,5	3,2	2,3	6,0	5,6	4,0	7,5	6,2	3,3	0,5	–
Nedre Norrland	1,6	0,7	1,1	2,5	3,6	2,7	2,0	2,4	5,7	2,5	0,4	–
Övre Norrland	4,5	..	1,3	1,9	3,8	2,2	2,4	–	6,8	1,8	0,4	–
<i>Hela riket</i>												
1971	6,9	3,9	4,8	2,2	6,8	6,8	3,8	7,3	6,2	3,2	0,8	3,4

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Där antalet brukningsenheter med odling av respektive gröda är mindre än tio har .. ersatt medeltalet.

7.3 Årsväxtrapporteringen

Subjektiva omdömen om årsväxt och skörd har i någon form insamlats sedan 1799 och därmed utgör denna rapportserie den äldsta allttjämt existerande grenen av svensk jordbruksstatistik. Rapporteringen har dock under årens lopp haft växlande innehåll och omfattning. Bearbetning av materialet har sedan 1870-talet utförts av SCB.

Undersökningsresultaten används bl a för skördeprognoser och prisförhandlingar.

Undersökningarnas genomförande

Årsväxtrapporter avges vid tre tillfällen under året nämligen i mitten av maj, månadsskiftet juli–augusti och mitten av oktober. År 1974 var rapportdatum 15 maj, 31 juli och 16 oktober.

Innehåll

Rapporteringen i maj avser allmänna omdömen om övervintringen, uppgifter om utvintringens omfattning och orsaker samt vissa upplysningar om vårsådden.

Till juli/augusti och oktoberrapporterna insamlas omdömen om skördeutsikterna resp

skördeutfallet, uppgifter om väderlekens inflytande på växtligheten och orsaker till eventuella skador sedan föregående rapporttillfälle samt upplysningar om skördens kvalitet. I oktober insamlas även uppgifter om tidpunkten för höstsådden.

Omdömena i maj om övervintringen uttrycks med siffervärden 1–4, där 3 är normal och 4 mycket god övervintring. Uppgifterna i juli/augusti och oktober om skördeutsikterna resp skördeutfallet lämnas enligt en skala 0–5, där 3 är medelskörd och 5 mycket god skörd.

Utformningen av de under 1974 utnyttjade blanketterna framgår av bilagor i resp Statistiska meddelanden.

Insamling av primäruppgifter

Årsväxtrapporterna avges av lantbruksnämndernas ordsombud. Materialet granskas av respektive nämnd, som sedan sänder det till SCB.

I rapporteringen ingår fr o m 1970 de församlingar, som enligt föregående års lantbruksregister hade en total åkerareal om mer än 50 ha. Samma arealgräns gällde 1969, men då enligt arealerna vid 1966 års jordbruksräkning. Dessförinnan ingick samtliga församlingar med åkerareal.

Tabell 61 Procentuell andel upplöjd areal intill mitten av maj 1974
Percentage of area ploughed by the middle of May, 1974

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs	Första års slättevall
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	–	–	20,9	12,8	0,1
» mellanbygder	0,7	0,4	15,0	15,7	1,2
» norra slättbygder	1,2	0,6	21,1	23,4	1,0
Svealands slättbygder	5,8	3,8	21,1	20,2	0,9
Götalands skogsbygder	3,6	1,3	7,6	18,4	0,5
Mellersta Sveriges skogsbygder	–	–	–	–	–
Nedre Norrland	0,2	10,0	–	88,7	0,2
Övre Norrland	–	–	–	–	–
<i>Hela riket</i>					
1974	2,8	1,2	19,6	20,5	0,8
1973	–	–	–	0,1	0,1
1972	1,6	3,2	0,5	2,4	0,4
1971	1,6	0,3	16,2	13,3	1,5
1970	16,7	15,5	28,6	33,8	7,7

Tabell 62 Medeltal av sifferomdömen¹ i maj 1974 för övervintringen
Averages of the assessments of the wintering in May, 1974

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs	Första års slättervall
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	3,4	3,3	2,6	2,5	3,0
» mellanbygder	3,0	3,1	2,7	2,4	2,9
» norra slättbygder	3,1	3,0	2,3	2,1	2,7
Svealands slättbygder	2,7	2,9	2,5	2,3	2,8
Götalands skogsbygder	3,0	2,9	2,6	2,2	2,9
Mellersta Sveriges skogsbygder	2,7	3,0	2,5	2,2	2,5
Nedre Norrland	2,2	2,6	–	1,2	2,9
Övre Norrland	–	3,0	–	–	2,9
<i>Hela riket</i>					
Maj 1974	3,0	3,1	2,6	2,3	2,8
Maj 1973	3,7	3,6	3,6	3,6	3,2
Maj 1972	3,3	3,2	3,5	3,2	3,1
Maj 1971	3,2	3,2	2,3	2,5	2,8
Maj 1970	2,5	2,4	1,9	1,9	2,6

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Komplettering och granskning

Vid SCB verkställs erforderliga kompletteringar av uppgiftsmaterialet samt en ytterligare granskning av primäruppgifterna. Denna granskning, vilken främst omfattar s k logiska kontroller, sker numera så gott som helt med dator.

Resultatberäkning

För varje naturligt jordbruksområde sammanvägs församlingsomdömena med församlingsarealerna för respektive grödor (enligt föregående års lantbruksregister) som vikter. Även andelen upplöjd areal vägs på detta sätt. Områdesmedeltalen vägs sedan samman till medeltal för län, produktionsområden och hela riket. Övriga resultat avser ovägsda tal.

Resultat

Majrapporten

Uppgifter om de på grund av utvintringen upplöjda arealerna 1974 redovisas i tab 61. Av denna framgår att cirka en femtedel av arealen för höstoljeväxter plöjdes upp 1974.

Av tab 62 framgår att övervintringen var sämre än normal för höstoljeväxter och första års slättervall. I övrigt var övervintringen normal.

Juli/ augustirapporten

Enligt rapporteringen i juli 1974 – se tab 63 – var skördeutsikterna bättre än normalt för samtliga grödor utom för hö från vall och bete, som bedömdes ge en sämre skörd än normalt.

Oktoberrapporten

Årsväxtrapporteringen i oktober – se tab 64 – visade att skördeutfallet var bättre än normalt i genomsnitt för hela landet för samtliga grödor utom vall. Då en stor del av skörden var obärgad ännu i oktober och det var osäkert huruvida den skulle kunna bärgas, präglades omdömena av en viss osäkerhet.

Skörden av säd och potatis angavs i huvuddelen av församlingarna vara av normal kvalitet, vilket framgår av tab 65.

Övrig publicering

Resultat för län, produktionsområden och hela riket från årsväxtrapporteringen under 1974 har publicerats i Statistiska meddelanden J 1974:35, 43 och 57.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 62 fr o m år 1953 och motsvarande de i tab 63 och 64 fr o m år 1945.

Tabell 63 Medeltal av sifferomdömen¹ i juli 1974 för skördeutsikterna
Averages of the assessments of the harvest prospects in July, 1974

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kok- ärter	Foder- ärter och vicker	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs	Vår- rybs	Vit- senap	Pota- tis	Soc- ker- betor	Hö från vall	Bete
<i>Produktionsområden</i>																		
Götalands södra slättbygder	3,5	3,1	3,1	2,9	3,1	2,9	3,0	3,6	2,9	3,1	2,6	2,9	3,0	2,9	3,2	3,1	2,3	2,5
» mellanbygder	3,0	3,1	2,9	2,7	3,0	2,9	2,9	3,0	3,1	2,7	2,8	2,6	3,2	2,9	3,0	3,1	2,3	2,5
» norra slättbygder	3,3	3,0	2,8	—	3,1	2,8	3,0	3,2	3,2	2,6	2,8	2,8	2,7	3,0	2,8	—	2,2	2,1
Svealands slättbygder	3,1	3,3	3,1	3,3	3,4	3,4	3,6	3,3	3,2	2,7	3,4	2,8	3,0	—	3,1	—	2,6	3,3
Götalands skogsbygder	3,1	2,9	2,8	2,9	3,0	3,0	3,1	3,0	2,9	2,6	2,7	2,6	2,6	—	3,0	2,8	2,5	2,6
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,0	3,1	3,0	3,0	3,3	3,3	3,2	3,0	3,2	2,5	3,0	2,5	3,0	—	3,2	—	2,5	2,8
Nedre Norrland	2,3	3,6	2,8	3,0	3,3	3,5	3,3	—	3,3	—	—	1,3	3,1	—	3,1	—	2,7	3,3
Övre Norrland	—	—	1,0	—	3,2	3,2	3,2	—	3,5	—	—	—	—	—	3,1	—	2,7	3,2
<i>Hela riket</i>																		
Juli 1974	3,3	3,2	3,0	2,8	3,2	3,1	3,2	3,2	3,1	3,0	3,0	2,8	2,9	2,9	3,0	3,1	2,5	2,7
Augusti 1973	3,4	2,8	3,0	2,2	2,8	2,5	2,6	2,4	2,6	3,0	2,5	3,0	2,4	2,9	2,7	3,1	3,5	2,6
Augusti 1972	3,7	3,5	3,4	2,9	3,6	3,6	3,6	3,2	3,4	3,3	3,5	3,4	3,6	3,2	3,2	3,5	4,1	3,6
Juli 1971	3,4	3,3	3,3	3,1	3,4	3,4	3,2	3,3	3,2	2,2	3,0	2,6	3,1	3,1	3,2	3,4	3,1	2,8
Juli 1970	2,9	2,7	2,7	2,0	2,8	2,9	2,9	3,1	3,0	2,5	2,7	2,5	3,0	2,6	3,2	3,2	2,9	2,9

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Tabell 64 Medeltal av sifferomdömen¹ i oktober 1974 för skördeutfallet
Averages of the assessments of the harvest outcome in October, 1974

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kok- ärter	Foder- ärter och vicker	Höst- raps	Vår- raps	Höst- rybs	Vår- rybs	Vit- senap	Pota- tis	Soc- ker- betor	Hö från vall	Bete på slätter- vall	Övrigt bete
<i>Produktionsområden</i>																			
Götalands södra slättbygder	4,4	4,0	3,8	3,4	4,0	3,8	3,8	3,8	3,4	3,8	3,1	3,5	3,4	3,4	3,6	3,7	2,4	2,9	2,7
Götalands mellan- bygder	3,9	3,6	3,5	3,4	3,8	3,7	3,7	3,3	3,5	3,2	3,2	3,1	3,3	3,3	3,5	3,6	2,4	3,0	3,0
Götalands norra slättbygder	4,4	4,1	3,7	–	3,9	3,6	3,9	3,7	3,6	3,2	2,9	3,1	3,2	3,3	3,3	–	2,3	2,5	2,3
Svealands slättbygder	3,8	3,9	3,7	3,3	3,9	3,8	3,8	3,3	3,5	3,1	3,4	3,2	3,2	–	3,1	–	2,6	3,3	3,1
Götalands skogsbygder	3,8	3,4	3,3	3,0	3,6	3,5	3,5	3,4	3,1	3,4	3,2	2,8	3,2	–	3,4	3,3	2,6	2,9	2,8
Mellersta Sveriges skogsbygder	3,6	3,4	3,7	3,5	2,8	3,2	2,9	3,0	2,2	3,3	3,0	2,7	2,4	–	3,3	–	2,5	2,9	2,8
Nedre Norrland	2,6	3,3	2,9	2,0	2,7	2,5	2,9	–	3,0	–	–	2,1	1,5	–	2,9	–	2,7	3,3	3,2
Övre Norrland	–	–	–	–	2,8	2,8	2,9	–	3,7	–	–	–	–	–	2,8	–	2,7	3,2	3,1
<i>Hela riket</i>																			
Oktober 1974	4,1	3,9	3,6	3,3	3,7	3,6	3,6	3,5	3,4	3,6	3,2	3,2	3,1	3,3	3,4	3,6	2,5	3,0	2,8
Oktober 1973	3,6	2,9	3,0	2,2	2,7	2,3	2,5	2,2	2,6	3,1	2,5	3,0	2,3	2,9	2,6	3,1	3,5	2,4	2,6
Oktober 1972	3,5	3,2	3,1	2,6	3,2	3,1	3,2	2,9	3,2	3,2	3,0	3,2	2,8	2,9	3,1	3,5	4,0	3,5	3,5
Oktober 1971	3,4	3,4	3,5	3,2	3,5	3,6	3,3	3,2	3,2	2,5	3,4	2,8	3,2	3,0	3,0	3,6	3,2	3,1	3,0
Oktober 1970	2,8	2,6	2,8	2,3	3,0	3,1	2,9	3,1	2,9	2,6	2,9	2,6	3,2	2,5	3,6	3,4	3,0	3,1	3,0

¹ Beträffande sifferomdömenas innebörd se texten.

Tabell 65 Antal församlingar efter uppgift i oktober om skördens kvalitet år 1974.
Number of parishes by the report on the quality of the harvest in 1974

Gröda (grödgrupp); uppgift om skördens kvalitet	Göta- lands södra slätt- bygder	Göta- lands mellan- bygder	Göta- lands norra slätt- bygder	Svea- lands slätt- bygder	Göta- lands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogs- bygder	Nedre Norr- land	Övre Norr- land	Hela riket
Höstsäd									
bättre än normal	30	14	65	39	49	4	—	—	201
normal	244	230	297	316	340	83	16	1	1 527
sämre än normal	5	6	11	37	32	44	19	1	155
uppgift saknas ¹	3	8	5	10	272	39	137	93	567
blankett ej inkommen	—	—	—	4	—	1	—	—	5
Vårsäd									
bättre än normal	40	18	58	23	63	5	3	—	210
normal	234	225	303	238	401	76	46	18	1 541
sämre än normal	5	8	12	131	203	78	107	45	589
uppgift saknas ¹	3	7	5	10	26	11	16	32	110
blankett ej inkommen	—	—	—	4	—	1	—	—	5
Höstoljeväxter									
bättre än normal	24	8	15	12	9	—	—	—	68
normal	226	185	196	280	105	32	4	—	1 028
sämre än normal	11	4	7	6	1	6	2	—	37
uppgift saknas ¹	21	61	160	104	578	132	166	95	1 317
blankett ej inkommen	—	—	—	4	—	1	—	—	5
Våroljeväxter									
bättre än normal	13	3	13	12	6	—	1	—	48
normal	154	152	251	261	150	53	2	4	1 027
sämre än normal	20	6	58	69	11	57	13	1	235
uppgift saknas ¹	95	97	56	60	526	60	156	90	1 140
blankett ej inkommen	—	—	—	4	—	1	—	—	5
Potatis									
bättre än normal	11	4	14	2	51	1	3	2	88
normal	195	213	271	203	557	128	79	47	1 693
sämre än normal	9	10	20	105	32	25	72	38	311
uppgift saknas ¹	67	31	73	92	53	16	18	8	358
blankett ej inkommen	—	—	—	4	—	1	—	—	5
Hö									
bättre än normal	9	14	51	2	36	1	—	—	113
normal	125	167	214	42	340	37	9	9	943
sämre än normal	97	68	107	326	272	113	148	76	1 207
uppgift saknas ¹	51	9	6	32	45	19	15	10	187
blankett ej inkommen	—	—	—	4	—	1	—	—	5

¹ Avser även församlingar där grödan inte odlats 1974.

7.4 De objektiva skördeuppskattningarna

De objektiva skördeuppskattningarna, som årligen utförs av SCB, avser främst att bestämma skörden per hektar för olika grödor. Viss arealstatistik har knutits till skördeuppskattningarna liksom undersökningar av skördemetoder, sortanvändning m m.

Uppskattningarna av skörden omfattade under 1974 liksom de närmast föregående åren dels en huvudundersökning avseende den på fältet befintliga skörden per hektar – s k biologisk skörd –, dels en serie specialundersökningar för bestämning av spill, bärgningsförluster, kvalitet m m.

Huvudundersökning

Omfattning

De objektiva skördeuppskattningarna avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och har sedan 1960 omfattat höstvet, höstråg, vårvete, korn, havre, slättervall, matpotatis och fabrikspotatis och sedan 1961 även bland-säd.

Urval av brukningsenheter

Undersökningarna berör inom varje skördeområde (se s 37) ett urval av brukningsenheter, vilka uttas slumpmässigt med sannolikheten proportionell mot åkerarealens storlek. Sammanlagt ingick cirka 13 000 brukningsenheter i 1974 års urval. För potatis har uttagits ett från huvudurvalet helt fristående urval, där urvals-sannolikheten baserats på potatisodlingens areal.

Fälтарbetets genomförande

Den centrala ledningen av skördeuppskattningarna utövas av SCB, medan fälтарbetet genomförs i samarbete med lantbruksnämnderna. Hos varje nämnd anställs dels en ledare, dels ett antal provtagare bosatta i olika delar av länet. Antalet provtagare uppgick 1974 totalt till 432. Utbildning av ledarna sker vid centrala

kurser och konferenser i SCBs regi. Utbildningen av provtagarna sker vid lokala endagskurser. En särskild handbok med anvisningar för olika moment i fälтарbetet utges också årligen.

Fälтарbetet omfattar i huvudsak två moment, nämligen utläggning av provtytor samt provtagning.

Sedan SCB verkställt urvalet av provytegårdar och upprättat förteckningar över dessa sker utläggningen av provtytor under våren och försommaren. För varje gröda, som ingår i skördeuppskattningarna (se ovan) och som finns representerad vid gården, skall ett fält utväljas för provtagning. Även detta sker slumpmässigt och med sannolikheten proportionell mot fältarealen. Efter uppmätning av de uttagna fältens längd och bredd väljs med hjälp av slumpstalstabell två punkter ut, vilka bildar mittpunkter i provytorna.

Vid provtagningen, som skall utföras i så nära anslutning till jordbrukarens skörd som möjligt, avgränsas provytorna för spannmål och vall, vilka omfattar 1 kvadratmeter, med hjälp av cirkelinstrument. För potatis utgör provytan 4 längdmeter av en rad. All skörd på provytan tillvaratas vid provtagningen, dvs spill skall i möjligaste mån undvikas. Den nära anslutningen till jordbrukarens skörd kan ibland vara svår att uppnå. Sålunda kan exempelvis regn orsaka uppskov med skörden.

Proven av spannmål och hö förtorkas hos provtagarna. Sedan 1971 har samtliga provtagare varit utrustade med särskilt konstruerade torkar. Proverna insamlas därefter länsvis i särskilda lagerlokaler och skickas sedan till SCBs provcentral. För att pröva snabbare metoder har provtagarna i några län insänt skördeproverna direkt till SCB. Vid provcentralen finns utrustning för tröskning resp hackning samt nedtorkning och vägning. Med hjälp av en speciellt konstruerad torkanläggning torkas hela provyteskörden ned till torrsubstans, varefter vägning sker.

Provyteskörden av potatis vägs i omedelbar anslutning till provtagningen. Två slag av biologisk skörd beräknas för denna gröda, dels total biologisk skörd, dels skörd efter reducering för stora och små samt rötskadade och

grönfärgade knölar. För fabrikspotatis görs dock reducering endast för rötskador.

Granskning och bearbetning

Bearbetningen av det stora antalet uppgifter sker centralt sedan ledarna för fältarbetet utfört viss kontroll av uppgiftsmaterialet.

Vid SCB granskas materialet mer ingående varefter den biologiska skörden per hektar skattas på grundval av provyteskördarna.

Uppgifterna för spannmål och slåttervall omräknas samtidigt till att gälla 16,5 % vattenhalt. Med ledning av resultaten från de särskilda undersökningarna rörande spill, bärgningsförluster och tillväxt på slåttervall, (för närmare beskrivning se s 131 och 132) sker slutligen en omräkning av den skattade biologiska skörden till att avse bärgad skörd.

Skattningarna av de biologiska hektarskördarna utförs i första hand för varje skördeområde. Genom sammanvägningar erhålls sedan skattningar för län, produktionsområden och hela riket.

Resultatens tillförlitlighet

För att möjliggöra en bedömning av resultatens tillförlitlighet lämnas i följande tablå för åren 1970–1974 uppgifter om dels det totala antalet för skördeuppskattning uttagna brukningsenheter, dels bortfallet bland dessa med fördelning efter orsak. Bortfall har uppstått dels då en gård visat sig vara nedlagd, uppdelad på flera gårdar e d. dels då vederbörande jordbrukare vägrat medverka i undersökningen.

År	Antal uttagna brukningsenheter	Bortfall beroende på	
		nedläggning o d	vägran
1974	12 955	142	196
1973	12 958	159	215
1972	12 959	238	268
1971	12 966	281	232
1970	12 908	331	304

I vissa skördeområden gjordes ett extra urval för spannmål. Antalet sålunda uttagna brukningsenheter uppgick 1974 till 320.

Eftersom de uttagna gårdarna i regel ej odlar samtliga undersökta grödor, blir antalet fält per gröda betydligt lägre än antalet provytegårdar. I vissa fall förekommer dessutom bortfall av provtagning av utlagda provytor, varför antalet fält med skördeuppgift reduceras ytterligare något. Provytefält, som blivit obärgade, har dessutom uteslutits i samband med att separat korrigering för obärgad areal blivit gjord. I nedanstående tablå anges för åren 1970–1974 för olika grödor uppgift om antalet fält som ingått i bearbetningen samt bortfallet av uttagna fält år 1974 fördelade efter bortfallsorsak.

Resultat

I tab 66 redovisas för län, produktionsområden och hela riket den på grundval av provytorna skattade biologiska skörden per hektar för olika grödor. Tab 67 innehåller uppgifter om bärgad skörd. Denna har, som tidigare nämnts, erhållits genom korrigering av den biologiska skörden med avseende på det spill och de bärgningsförluster m m som redovisats i specialundersökningarna.

Den bärgade skörden per hektar 1974 var för hela riket bättre än normal för samtliga grödor utom för slåttervall.

Specialundersökningar av spill, bärgningsförluster m m

Nedan ges kortfattade beskrivningar av de specialundersökningar, vars resultat utnyttjas vid beräkning av den bärgade skörden per hektar (se ovan). För övriga specialundersökningar lämnas särskilda redogörelser på annan plats i denna publikation.

Flertalet specialundersökningar omfattar ett underurval av de i huvudundersökningen ingående brukningsenheter (i vissa fall tas samtliga gårdar i huvudundersökningen med). Härvid tillämpas i regel en särskild områdesindel-

ning. Skördeområdena (se s 37) har sålunda sammanförts till s k spillområden. Vid denna gruppering har man i huvudsak utgått från den i jordbruksstatistiken använda indelningen i naturliga jordbruksområden (se s 37). Skattningar av spill för spannmål har primärt utförts för de naturliga jordbruksområdena.

Spill för spannmål

Särskilda undersökningar av spillet för spannmål utförs på omkring hälften av de för huvudundersökningen uttagna brukningsenheter. Vid dessa undersökningar, som äger rum omedelbart efter jordbrukarens egen skörd, fastställs genom noggrann kontroll av ett antal små provtytor hur stor mängd spannmål som blivit kvarlämnad på fältet efter skörden. Spillet storlek i kilogram per hektar åren 1970–1974 för de olika grödorna framgår av följande tablå (avser rikssiffror).

Gröda	1970	1971	1972	1973	1974
Höstvete	166	208	144	125	184
Vårvete	140	152	139	124	156
Höstråg	186	146	154	141	163
Korn	228	178	197	163	254
Havre	226	170	192	147	231
Blandsäd	212	154	190	134	249

Gröda	Antal brukningsenheter (fält) som ingått i bearbetningen					Bortfall av uttagna fält 1974	
	1970	1971	1972	1973	1974	Ej provtaget	Obärgat eller annan orsak
Höstvete	4 366	3 869	3 993	4 439	4 666	90	37
Vårvete	1 342	1 281	1 277	1 392	1 554	60	74
Höstråg	2 450	2 329	2 792	2 851	3 159	46	25
Korn	9 537	9 409	9 322	9 798	9 234	258	562
Havre	8 006	7 946	8 021	8 243	7 202	197	691
Blandsäd	1 560	1 525	1 397	1 766	1 632	101	142
Slåttervall	9 776	9 675	9 631	9 716	9 782	415	59
Matpotatis	4 554	4 060	4 175	4 194	4 026	158	126
Fabrikspotatis	491	855	788	786	718	21	18

Tillväxt för slåttervall

I fråga om slåttervall skall den biologiska skörden justeras för tillväxten mellan provyteskörden och jordbrukarens skörd. För varje provyfefält inhämtas uppgift om tidsskillnaden mellan provtagning och skörd. Med ledning därav skattas genomsnittlig tidsskillnad för varje skördeområde. Denna tidsskillnad multipliceras med den genomsnittliga tillväxten. Det använda tillväxttalet har beräknats som riksmideltal av resultaten vid undersökningarna 1960–1965 och uppgår till 2,4 % per dag.

Användningen av nya effektiva torkar, som anskaffades 1970–1971 beräknas ha medfört en ökning av den biologiska skörden, vilket bör beaktas vid jämförelse med den biologiska skörden för tidigare år. Ökningen beror på att en snabbare nedtorkning medfört att torrsustansförlusterna minskat.

Bärgningsförluster på slåttervall

Fr o m 1974 tillämpas en ny metod för att bestämma bärgningsförlusterna på slåttervall. Bärgningsförlusterna bestämdes tidigare som en differens mellan skattad biologisk och bärgad skörd. Enligt den nya metoden uppskattar man tre förlustfaktorer, som antas bestämma

skillnaden mellan biologisk skörd vid provtagningen och bärgad skörd. Dessa är

- fälttorkningsförluster
- skillnader i stubbhöjd vid skörd av provytor och vid jordbrukarens skörd
- spill på fälten vid jordbrukarens skörd.

Torkningsförlusterna erhålles med hjälp av torkningsburar, i vilka skörden från tre provytor läggs in och får torka under den tid jordbrukaren låter skörden torka på undersökta fält. Differensen mellan vikten hos inlagd och uttagen skördekvantitet ger uttryck för torkningsförluster. Stubbhöjdsskillnaden erhålls av skillnaden mellan stubbmängd vid klippning ned till botten av skördade provytor och av stubbprovytor på areal som har skördats av jordbrukaren. Spillet uppskattas på basis av den mängd kvarlämnat hö som konstaterats på provytor utlagda på bärgad areal. Resultaten för 1974 visar att bärgningsförlusterna totalt sett utgjorde 903 kilogram per hektar eller 18,8 % av den biologiska skörden.

Återväxt på slåttervall

Återväxten på slåttervall bestäms genom särskilda provtagningar på ett underurval av brukningsenheter i huvudundersökningen. På uttagna gårdar, där återväxten tillvaratas, skördas två provytor på samma fält som användes för huvudundersökningen. Provtagningen sker sista betesdagen i de fall återväxten används till bete och i anslutning till brukarens skörd i de fall den tas till hö, ensilage eller direktutfodring. För att kunna beakta ofullständig betning skördas på betade fält även ytor på betad areal.

Återväxten per hektar slåttervall där återväxten tillvaratas 1974 beräknas totalt för hela riket ha uppgått till 2 150 kilogram per hektar eller 48 % av den biologiska första skörden.

Vallåterväxtens tillvaratagande

Uppgift om vallåterväxtens användning inhämtas från samtliga gårdar i huvudundersökning-

en, där slåttervall förekom. Av resultaten för hela riket framgår att på omkring 68 resp 6 % av arealen slåttervall användes återväxten 1974 till bete och grönfoder resp ensilage medan 23 % av arealen ej utnyttjades. Dessa uppgifter används för beräkning av utnyttjad återväxt per hektar slåttervall.

Spill för potatis

Genom undersökningar (efterskörd på tre provytor) på cirka var fjärde provytegård fastställs spillet för potatis, dvs den i jorden kvarlämnade kvantiteten. För matpotatis utgjorde 1974 det totala spillet 2 730 kilogram per hektar (8,3 % av den biologiska skörden) och för fabrikspotatis 2 670 kilogram per hektar (7,6 %).

Obärgad areal

Uppgifter om bärgningen inhämtas på samtliga provytegårdar. I november görs en allmän förfrågan. Gårdar med obärgad areal besöks sedan för kontroll. Ny kontakt tages med sådana gårdar i början av december för slutgiltig bestämning av obärgad areal.

Resultaten från undersökningen visar att i medeltal för hela riket blev 0,4–3,3 % av brödsädsarealen obärgad och 5,9–9,1 % av fodersädsarealen. I Kopparbergs län förblev 54 % av havrearealen obärgad.

För slåttervall var motsvarande siffra för hela riket 3,2 %. Den obärgade potatisarealen utgjorde 2,9–3,4 %.

Övrig publicering

Resultaten från 1974 års objektiva skördeuppskattningar (huvudundersökningen samt vissa specialundersökningar) har redovisats i Statistiska meddelanden J 1975:19.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 66 och 67 fr o m år 1960 resp 1945.

Tabell 66 Biologisk skörd¹ år 1974. Kilogram per hektar²
 Biological yield in 1974. Kilogrammes per hectare

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Slätter- vall	Mat- potatis	Fabriks- potatis
<i>Län</i>									
Stockholms	5 420	4 610	4 700	4 620	4 930	4 160	5 020	26 830	~
Uppsala	5 680	5 480	4 440	4 980	5 000	4 740	4 540	26 080	~
Södermanlands	4 580	4 890	4 100	5 000	4 820	4 440	4 280	25 550	~
Östergötlands	6 250	5 380	4 730	5 100	4 930	4 450	4 350	30 450	~
Jönköpings	5 200	3 360	3 830	3 920	3 970	3 930	4 790	30 910	..
Kronobergs	..	..	4 300	3 860	4 210	3 850	5 750	30 590	..
Kalmar	5 150	3 680	3 660	3 890	4 420	3 700	4 530	28 790	39 700
Gotlands	5 000	..	3 360	4 040	4 740	3 760	4 130	30 260	~
Blekinge	5 520	5 270	3 400	4 110	4 320	..	4 500	31 480	34 000
Kristianstads	6 470	4 980	3 650	4 770	4 780	3 870	4 990	38 230	35 380
Malmöhus	6 500	5 770	4 800	5 350	5 560	4 710	5 620	43 820	35 510
Hallands	6 030	5 200	4 250	4 620	4 750	4 670	5 030	41 480	..
Göteborgs o Bohus	5 680	4 110	3 670	4 250	3 750	4 040	4 540	22 390	~
Älvsborgs	5 180	3 830	3 530	4 230	3 620	3 530	4 150	31 200	~
Skaraborgs	6 000	4 610	4 460	4 780	4 520	3 800	4 100	35 440	..
Värmlands	3 080	..	3 610	3 520	3 390	3 360	3 580	28 160	~
Örebro	5 110	4 690	4 480	4 710	4 420	4 460	4 720	30 940	..
Västmanlands	4 860	5 030	4 520	5 090	4 790	4 790	4 590	23 340	~
Kopparbergs	3 840	..	..	3 880	3 800	..	4 380	26 380	~
Gävleborgs	..	..	..	3 960	3 730	3 180	4 820	22 850	~
Västernorrlands	..	~	..	3 380	3 420	2 990	4 200	23 240	~
Jämtlands	..	..	..	3 580	3 980	..	4 500	23 580	~
Västerbottens	~	~	..	2 890	3 450	3 240	3 640	21 510	~
Norrbottnens	~	~	~	2 750	3 030	..	3 720	24 550	~
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	6 540	5 690	4 810	5 280	5 380	4 530	5 430	42 660	36 270
» mellanbygder	5 410	5 040	3 630	4 380	4 920	4 190	4 770	38 090	35 000
» norra slättbygder	6 190	5 330	4 620	4 960	4 500	4 350	4 090	33 730	..
Svealands slättbygder	5 120	4 990	4 400	4 790	4 660	4 520	4 430	27 800	..
Götalands skogsbygder	5 460	3 770	3 810	4 110	4 020	3 860	4 720	29 490	34 770
Mellersta Sveriges skogsbygder	4 180	3 350	4 170	4 050	4 010	3 900	4 160	27 150	~
Nedre Norrland	..	..	..	3 550	3 580	3 200	4 470	23 090	~
Övre Norrland	~	..	..	2 860	3 290	3 180	3 700	23 080	~
<i>Hela riket</i>									
1974	5 720	5 100	4 250	4 500	4 430	4 090	4 450	33 030	35 060
1973	4 900	3 760	3 590	3 120	2 710	2 410	5 350	27 980	21 170
1972	4 580	3 690	3 600	3 440	3 440	3 120	5 460	30 840	32 630
1971	4 300	4 000	3 870	3 550	3 720	3 070	4 470	30 620	29 090
1970	3 930	3 200	3 070	3 370	3 600	3 010	4 150	33 060	35 840

¹ Uppgifterna i denna tabell bygger på resultaten från huvudundersökningen, varvid talen för spannmål och slättervall omräknats att avse 16,5 % vattenhalt. I fråga om slättervall har endast den s k första skörden beaktats. För potatis har reducering gjorts för stora och små samt rötskadade och grönfärgade knölar (för fabrikspotatis reducering endast för rötskador). ~ ² Avser skörd på bärgad areal.

Tabell 67 Bärgad skörd¹ år 1974. Kilogram per hektar
 Actual yield in 1974. Kilogrammes per hectare

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Slätter- vall ²	Mat- potatis ³	Fabriks- potatis ⁴
<i>Län</i>									
Stockholms	5 110	3 800	4 270	3 680	3 500	3 360	3 800	15 680	—
Uppsala	5 470	5 010	4 250	4 400	3 840	3 670	3 730	19 560	—
Södermanlands	4 360	4 480	3 940	4 300	3 990	3 470	3 240	19 190	—
Östergötlands	6 030	5 110	4 570	4 860	4 580	4 010	3 660	23 690	—
Jönköpings	4 950	2 940	3 590	3 660	3 600	3 590	4 170	25 170	..
Kronobergs	..	..	4 020	3 570	3 740	3 510	5 060	23 000	..
Kalmar	4 980	3 460	3 530	3 710	4 180	3 420	3 910	23 420	35 470
Gotlands	4 850	..	3 210	3 850	4 500	3 580	3 260	23 360	—
Blekinge	5 380	5 100	3 300	3 920	4 160	..	3 950	24 560	30 060
Kristianstads	6 310	4 850	3 460	4 550	4 540	3 680	4 090	30 880	31 960
Malmöhus	6 360	5 670	4 650	5 150	5 370	4 530	4 580	36 460	31 290
Hallands	5 820	5 020	4 050	4 420	4 550	4 410	4 460	34 300	..
Göteborgs o Bohus	5 420	3 920	3 430	4 010	3 540	3 760	3 700	16 670	—
Älvsborgs	4 840	3 460	3 330	3 870	3 250	3 160	3 610	23 760	—
Skaraborgs	5 790	4 310	4 280	4 550	4 310	3 350	3 500	28 770	..
Värmlands	2 820	..	3 130	2 860	2 750	2 620	2 890	20 250	—
Örebro	4 900	4 390	4 300	4 310	3 770	3 390	3 970	23 060	..
Västmanlands	4 650	4 790	4 380	4 490	3 620	3 730	3 830	15 890	—
Kopparbergs	3 250	..	..	2 610	2 300	..	3 600	20 380	—
Gävleborgs	..	..	..	2 460	2 250	2 140	3 940	16 500	—
Västernorrlands	..	—	..	2 130	2 120	1 990	3 230	16 900	—
Jämtlands	..	..	..	2 770	2 940	..	3 700	14 720	—
Västerbottens	—	—	..	2 310	2 290	2 660	2 720	13 080	—
Norrbottens	—	—	—	2 330	2 530	..	2 700	16 430	—
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	6 390	5 570	4 640	5 060	5 190	4 370	4 620	35 330	32 770
» mellanbygder	5 260	4 890	3 490	4 210	4 760	3 980	3 960	30 940	31 270
» norra slättbygder	5 980	5 040	4 450	4 730	4 290	3 880	3 490	27 350	..
Svealands slättbygder	4 890	4 580	4 180	4 180	3 730	3 530	3 560	19 670	..
Götalands skogsbygder	5 210	3 520	3 560	3 840	3 680	3 540	4 050	23 470	31 620
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 870	2 960	3 900	2 970	2 980	3 030	3 380	20 570	—
Nedre Norrland	..	..	..	2 350	2 270	2 240	3 580	16 650	—
Övre Norrland	—	..	..	2 310	2 380	2 630	2 760	14 800	—
<i>Hela riket</i>									
1974	5 520	4 820	4 070	4 040	3 890	3 510	3 670	25 530	31 420
1973	4 770	3 630	3 450	2 950	2 550	2 280	4 730	22 070	18 420
1972	4 440	3 550	3 440	3 230	3 250	2 930	4 910	24 440	29 970
1971	4 090	3 840	3 730	3 360	3 550	2 910	4 060	24 560	26 590
1970	3 750	3 040	2 890	3 120	3 310	2 760	3 710	26 610	31 810

¹ Avser biologisk skörd minus spill och med reducering för obärgad areal och 16,5 % vattenhalt. — ² Avser bärgad första skörd. — ³ Efter reducering för stora, små och skadade knölar. — ⁴ Efter reducering för rötskadade knölar.

7.5 Skörd av spannmål och slåttervall inom olika storleksgrupper

SCB utför en särskild bearbetning av uppgiftsmaterialet från de objektiva skördeuppskattningarna i syfte att belysa avkastningen inom olika storleksgrupper av brukningsenheter.

Samtliga brukningsenheter och grödor (höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd och slåttervall) för vilka den biologiska skörden har beräknats ingår i bearbetningen. För närmare information om urval, undersökningsmetod m m vid de objektiva skördeuppskattningarna hänvisas till s 129.

Den biologiska skörden av spannmål och vall skattas för vardera av fyra storleksgrupper, nämligen för brukningsenheter med 2,1–10,0, 10,1–20,0, 20,1–50,0 och mer än 50,0 ha åker. Fr o m 1973 kommer den biologiska skörden av potatis att redovisas endast för olika odlingsstorlekar i stället för på storleksgrupper efter areal åker. Vid uppdelningen av provytegårdarna på storleksgrupper användes den areal som uppgivits för provtagaren i avslutning till utläggningen av provytor.

Resultat

I *tab 68* redovisas uppgifter om den biologiska skörden av spannmål och vall per hektar inom de olika storleksgrupperna produktionsområdesvis för år 1974.

Det bör observeras att beräkningarna av skörden gäller den biologiska skörden. Den bärgade skörden erhålls efter reducering för spill och bärgningsförluster, som torde variera något mellan större och mindre gårdar beroende på skillnader i skördemetoderna.

Vid bedömningen av skillnaderna i avkastning bör beaktas att dessa ej enbart får tillskrivas gårdsstorleken. Mellan mindre och större gårdar kan förekomma skillnader i jordart, belägenhet m m, som påverkar avkastningen.

Övrig publicering

Resultaten från de särskilda bearbetningarna av materialet från de objektiva skördeuppskattningarna 1974 publiceras i serien Statistiska meddelanden (undergrupp J).

Tabell 68 Biologisk skörd av spannmål och slättervall i kilogram per hektar inom olika storleksgrupper år 1974. Produktionsområden

Biological yield of grain and ley per hectare in different size groups of holdings in 1974. Production areas

Gröda: storleks- grupp, hektar åker	Göta- lands södra slätt- bygder	Göta- lands mellan- bygder	Göta- lands norra slätt- bygder	Svea- lands slätt- bygder	Göta- lands skogs- bygder	Mellersta Sveriges skogs- bygder	Nedre Norr- land	Övre Norr- land	Hela riket
<i>Höstvete</i>									
2,1-10,0	..	..	5 940	4 890	4 900	3 480	..	-	5 280
10,1-20,0	6 320	4 980	5 940	4 890	4 900	3 480	..	-	5 430
20,1-50,0	6 610	5 130	6 260	5 040	5 400	3 890	..	-	5 730
Över 50,0	6 520	5 710	6 220	5 160	5 650	4 550	..	-	5 770
Samtliga	6 540	5 410	6 190	5 120	5 460	4 180	..	-	5 720
<i>Vårvete</i>									
2,1-10,0	..	..	..	..	3 220	..	..	-	4 110
10,1-20,0	..	..	..	..	2 990	..	..	..	4 370
20,1-50,0	5 490	4 960	4 420	4 760	3 790	..	..	-	4 930
Över 50,0	5 890	5 180	5 690	5 180	4 260	..	..	-	5 350
Samtliga	5 690	5 040	5 330	4 990	3 770	3 350	..	..	5 100
<i>Höstråg</i>									
2,1-10,0	..	..	..	..	3 520	..	..	-	3 860
10,1-20,0	4 290	2 980	4 160	..	3 300	..	..	..	3 680
20,1-50,0	4 610	3 590	4 780	4 400	3 810	3 820	..	-	4 190
Över 50,0	5 080	3 740	4 650	4 480	4 040	4 450	..	-	4 400
Samtliga	4 810	3 630	4 620	4 400	3 810	4 170	..	..	4 250
<i>Korn</i>									
2,1-10,0	..	4 200	..	4 150	3 800	3 720	3 130	2 650	3 680
10,1-20,0	4 960	4 120	4 820	4 390	4 010	3 800	3 480	2 660	4 070
20,1-50,0	5 210	4 290	4 910	4 720	4 150	4 080	3 640	3 060	4 470
Över 50,0	5 530	4 680	5 060	4 910	4 440	4 370	3 930	3 220	4 880
Samtliga	5 280	4 380	4 960	4 790	4 110	4 050	3 550	2 860	4 500
<i>Havre</i>									
2,1-10,0	..	..	3 550	3 630	3 630	3 220	2 930	..	3 590
10,1-20,0	5 050	4 820	3 930	4 040	3 850	3 640	3 520	..	3 970
20,1-50,0	5 140	4 840	4 490	4 630	4 140	4 140	3 710	3 240	4 450
Över 50,0	5 800	5 190	4 980	4 870	4 470	4 480	4 040	..	4 890
Samtliga	5 380	4 920	4 500	4 660	4 020	4 010	3 580	3 290	4 430
<i>Blandsäd</i>									
2,1-10,0	..	..	..	..	3 770	..	..	..	3 710
10,1-20,0	..	..	3 780	4 170	3 950	..	3 250	3 380	3 910
20,1-50,0	..	4 230	4 720	4 620	3 890	3 750	3 050	3 240	4 220
Över 50,0	..	..	4 860	4 750	3 810	4 080	..	..	4 410
Samtliga	4 530	4 190	4 350	4 520	3 860	3 900	3 200	3 180	4 090
<i>Slättervall</i>									
2,1-10,0	..	4 440	3 590	3 840	4 460	3 410	3 920	3 400	4 010
10,1-20,0	6 110	4 760	3 640	4 220	4 840	4 000	4 400	3 640	4 420
20,1-50,0	5 510	4 910	4 410	4 480	4 860	4 730	4 900	3 990	4 690
Över 50,0	4 800	4 620	4 140	4 540	4 700	4 490	5 220	4 210	4 540
Samtliga	5 430	4 770	4 090	4 430	4 720	4 160	4 470	3 700	4 450

7.6 Totalskörden av spannmål, slättervall och potatis

SCB utför varje år beräkningar av totalskördar för spannmål, slättervall och potatis vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Beräkningarnas utförande

Totalskördeuppgifterna erhålls genom att grödornas arealer (enligt lantbruksregistret) multipliceras med hektarskördarna (enligt objektiv skördeuppskattning).

Eftersom skörden per hektar avser skörd på enbart besädd areal har arealuppgifterna (se tab 56) inte kunnat utnyttjas för totalskördeberäkningarna förrän vissa justeringar blivit utförda. I syfte att erhålla underlag för sådana justeringar har i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna under en följd av år utförts fältmätningar på ett urval av brukningsenheter. Resultaten från dessa mätningar har utnyttjats vid fastställandet av följande korrigeringstal, som anger med hur många procent arealuppgifterna reducerats för att de skall avse den besädda arealen.

Grödgrupp (gröda)	Riksområde ¹	Reducerings- tal, procent		
		1974	1973	1972
Brödsäd	1	0	0	0
(höstvet, vår- vet och höstråg)	2	7	7	7
	3	10	10	10
Fodersäd	1	5	5	5
(korn, havre och blandsäd)	2	10	10	10
	3	10	10	10
Slättervall	Samt- liga	5	5	7
Matpotatis	1	0	0	0
	2	0	0	0
	3	15	15	25
Fabrikspotatis	Samt- liga	0	0	0
Oljeväxter ²	1	0	0	0
(höstraps, vår- raps, höstrybs, vårrys och vitsenap)	2 och 3	5	5	5

¹ Se bilaga 1. – ² I fråga om oljeväxter har den reducerade arealen använts vid beräkning av hektarskörden. Se närmare härom s 148.

På grundval av resultaten från fältmätningarna har inga ändringar gjorts i reduceringstalen 1974 jämfört med 1973.

Vid beräkningarna har de reducerade arealerna för naturliga jordbruksområden summerats till länstal, varefter totalskörden beräknats genom multiplicering med det aktuella länets bärgade skörd per hektar. Rikstalen för totalskörden av spannmål, potatis och slättervall har erhållits genom summering av länstalen. På grund av vägnings- och avrundningseffekter avviker dessa rikstal något från produkten av respektive hektarskörd för hela riket och motsvarande areal. Av liknande orsaker avviker produkten av respektive hektarskörd och motsvarande besädd areal från den för produktionsområden redovisade totalskörden.

Resultat

I tab 69 redovisas skördens storlek samt besädd areal för län åren 1971–1974 och för produktionsområden 1974. Tidigare publicerade länsresultat för 1971–1973 har räknats om till att avse 1974 års länsindelning (se bilaga 2). Av tabellen framgår att såväl skörden av brödsäd som fodersäd ökat mycket mellan 1973 och 1974. Således ökade exempelvis skörden av vete med 490 000 ton (37 %) och kornskörden med 630 000 ton (36 %). Skörden på slättervall minskade emellertid med 650 000 ton (21 %).

Övrig publicering

Beräkningar av totalskörden baserade på objektivt uppskattade skördar redovisas årligen i Statistiska meddelanden. Resultaten avseende skördeåren 1971–1974 återfinns i denna serie nr J 1975:21.

I ett Statistiskt meddelande, som planeras utkomma under sommaren, kommer länsresultat, omräknade till aktuell länsindelning, för perioden 1960–1974 att redovisas.

Preliminära uppgifter om skördens storlek av oljeväxter och sockerbetor 1974 återfinns i avsnitt 7.8 och 7.9.

Tabell 69 Total skörd av spannmål, slättervall och potatis inom län åren 1971–1974 och produktionsområden år 1974

Total harvest of grain, ley and potatoes in 1971–1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Korn	
	Total skörd ² , ton	Beräknad besådd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besådd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besådd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besådd areal ³ , hektar
<i>Län</i>								
Stockholms								
1974	92 450	18 098	11 450	3 015	14 770	3 460	62 520	17 002
1973	76 510	15 830	7 880	2 364	11 230	2 984	45 550	16 618
1972	63 920	14 386	8 400	2 527	10 010	2 862	54 740	15 155
1971	38 550	11 472	7 310	2 806	5 990	1 735	44 050	18 455
Uppsala								
1974	158 660	29 011	29 180	5 827	23 320	5 482	170 830	38 809
1973	120 580	24 820	13 800	4 047	17 290	4 622	117 070	39 208
1972	98 600	21 045	13 110	3 387	18 710	4 789	150 720	37 633
1971	62 080	16 612	10 010	3 125	9 800	2 921	136 590	40 210
Södermanlands								
1974	113 090	25 926	18 440	4 116	18 810	4 772	96 880	22 531
1973	100 820	21 658	8 780	2 955	12 950	3 274	66 320	23 576
1972	89 940	19 820	9 200	2 594	13 890	3 835	73 970	20 502
1971	62 360	17 216	8 080	2 390	8 990	2 295	70 890	24 393
Östergötlands								
1974	297 420	49 315	29 870	5 851	69 140	15 145	144 940	29 836
1973	222 030	44 936	16 760	4 241	47 440	12 962	109 200	31 058
1972	188 210	40 509	14 860	3 887	51 120	14 835	109 450	29 541
1971	163 740	39 570	13 160	3 631	45 770	12 209	120 760	33 769
Jönköpings								
1974	4 730	955	1 060	360	1 930	538	42 150	11 509
1973	3 070	739	600	331	980	409	26 360	11 728
1972	3 010	819	750	346	1 160	461	32 030	12 606
1971	2 720	666	1 060	402	..	..	37 650	13 545
Kronobergs								
1974	..	..	..	..	2 990	745	27 850	7 796
1973	1 140	285	310	125	1 880	497	18 690	7 729
1972	..	..	..	..	1 730	559	23 050	8 283
1971	..	..	..	..	1 170	343	28 190	9 022
Kalmar								
1974	63 140	12 670	4 670	1 350	28 580	8 094	88 640	23 873
1973	45 180	11 666	2 660	1 016	23 020	7 637	52 280	24 382
1972	42 370	11 808	2 870	1 164	24 950	9 006	65 270	23 673
1971	41 730	10 613	4 100	1 193	23 790	7 644	77 060	25 274

Havre		Blandsäd		Slåttervall, första skörd		Matpotatis ¹		Fabrikspotatis ¹	
Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
50 340	14 400	10 520	3 129	57 020	15 002	10 410	664	—	—
30 020	16 736	7 730	3 650	69 220	14 841	11 980	633	—	—
57 550	19 790	9 800	3 326	75 220	15 991	9 600	656	—	—
57 650	21 839	8 410	3 453	40 890	16 848	18 510	937	1	1
70 960	18 459	38 860	10 602	83 830	22 500	13 730	702	—	—
53 940	23 680	25 110	10 635	97 440	22 441	12 040	705	—	—
101 380	27 496	35 750	10 536	109 460	23 602	14 120	706	—	—
103 050	32 445	28 680	10 697	73 670	24 938	21 950	916	1	1
126 120	31 625	9 030	2 604	68 380	21 079	8 910	464	—	—
77 170	35 352	5 340	2 818	105 600	21 016	6 930	413	—	—
127 690	39 753	..	..	109 660	22 189	8 790	416	—	—
133 590	42 749	5 320	2 366	73 470	23 557	12 700	591	1	1
135 920	29 669	36 120	9 002	133 770	36 540	41 890	1 768	..	..
92 020	30 724	25 340	9 148	178 700	35 359	38 600	1 622	..	..
119 510	37 476	26 140	8 256	199 600	36 330	39 450	1 587	..	..
144 970	40 358	26 280	8 761	140 110	37 734	47 600	1 738	1	1
68 450	19 030	18 990	5 290	170 830	40 947	30 690	1 219	..	..
34 620	20 791	8 280	4 707	187 620	39 481	23 010	1 208	..	..
54 780	19 767	12 240	4 273	214 190	39 749	28 080	1 274	..	..
59 020	18 566	12 500	4 351	196 440	41 190	28 520	1 163	1	1
43 620	11 663	8 630	2 457	119 400	23 611	20 010	870	..	..
24 730	12 476	4 530	2 248	127 310	23 514	17 930	866	..	..
33 540	12 006	5 460	2 216	132 960	23 693	17 660	929	3 730	138
38 080	11 183	6 410	2 205	141 100	24 759	26 410	1 050	1	1
55 920	13 381	15 280	4 468	157 540	40 291	42 820	1 828	10 710	302
32 960	14 835	8 170	4 586	209 020	37 553	30 880	1 722	7 270	327
38 630	15 244	9 380	3 981	213 800	38 050	36 860	1 795	10 160	317
51 300	15 183	12 050	4 100	198 080	39 340	57 260	2 645	1	1

Tabell 69 (forts)

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Korn	
	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
<i>Län</i>								
Gotlands								
1974	40 020	8 254	..	..	17 730	5 523	81 690	21 203
1973	21 010	8 254	760	379	11 780	5 796	36 870	20 383
1972	23 980	9 062	..	..	15 080	6 177	46 290	19 886
1971	33 570	8 789	..	..	15 840	5 817	64 600	19 383
Blekinge								
1974	11 230	2 087	9 270	1 818	9 470	2 868	31 450	8 023
1973	9 030	1 992	4 750	1 945	7 750	2 511	20 260	8 118
1972	9 300	1 960	6 750	1 822	9 340	2 707	23 030	7 932
1971	6 060	1 411	8 040	2 161	5 660	1 875	29 230	8 886
Kristianstads								
1974	69 450	11 013	20 170	4 160	47 560	13 757	224 520	49 291
1973	50 620	10 116	15 980	4 113	40 840	13 618	164 100	47 634
1972	46 070	9 428	16 080	4 369	50 450	15 020	166 720	47 044
1971	41 190	8 623	20 590	4 760	46 080	12 165	192 700	48 200
Malmöhus								
1974	288 730	45 411	63 200	11 150	85 210	18 325	394 550	76 686
1973	216 790	41 659	45 650	10 982	72 930	19 102	305 130	76 282
1972	185 000	40 323	42 910	12 007	94 620	24 009	289 550	76 844
1971	190 140	38 249	54 130	11 926	80 670	17 978	357 770	81 478
Hallands								
1974	23 140	3 974	9 440	1 880	14 240	3 513	147 860	33 474
1973	14 610	2 889	7 430	1 916	8 190	2 354	109 430	33 675
1972	9 290	2 259	8 120	2 452	7 820	2 249	108 640	33 696
1971	8 110	1 730	11 100	2 739	4 360	1 260	123 460	34 317
Göteborgs o Bohus								
1974	10 960	2 021	1 990	509	2 590	756	37 530	9 365
1973	6 530	1 462	1 760	514	1 650	489	32 900	10 071
1972	3 460	958	1 040	572	..	..	23 580	11 219
1971	2 320	689	..	..	..	..	37 100	11 277
Älvsborgs								
1974	23 120	4 773	2 070	597	5 970	1 791	88 210	22 786
1973	15 530	3 180	1 560	564	4 250	1 186	68 680	22 674
1972	12 140	2 965	1 340	512	3 330	1 038	62 620	23 659
1971	9 650	2 669	1 510	524	2 380	738	81 270	24 169

Havre		Blandsäd		Slättervall, första skörd		Matpotatis ¹		Fabrikspotatis ¹	
Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
10 790	2 398	3 470	969	61 000	18 706	13 760	589	..	..
3 840	2 743	1 510	1 093	87 360	17 875	12 870	550	—	—
6 750	3 544	..	..	81 920	17 956	15 400	595	—	—
11 220	2 939	..	..	74 720	18 084	22 970	828	1	1
7 240	1 740	..	..	39 570	10 009	22 840	930	100 130	3 331
3 890	1 882	1 520	735	54 850	9 547	11 160	886	54 900	3 370
6 840	2 244	1 990	727	52 740	9 679	23 040	906	104 000	3 464
7 730	2 068	2 280	700	48 290	9 807	99 350	4 702	1	1
43 690	9 627	9 490	2 576	142 640	34 909	98 010	3 174	213 260	6 672
32 460	11 037	7 150	2 965	190 120	34 256	69 530	3 023	122 970	6 629
43 080	11 599	9 220	2 999	196 370	34 942	77 840	2 930	189 190	6 528
51 070	12 008	11 040	3 367	172 970	35 774	290 810	10 646	1	1
95 350	17 770	9 380	2 072	124 710	27 235	163 790	4 492	31 450	1 005
68 200	19 508	6 590	2 270	158 440	27 417	115 150	4 249	21 350	952
86 450	21 115	8 860	2 773	165 960	27 868	149 960	4 247	33 750	940
106 340	24 731	13 070	3 396	130 910	28 873	201 320	6 404	1	1
115 130	25 321	14 160	3 213	113 250	25 388	119 190	3 475	..	..
87 600	27 699	9 410	3 306	131 350	25 066	102 290	3 163	..	..
102 410	27 918	11 660	3 387	137 450	25 351	87 920	2 953	..	..
118 410	27 679	13 120	3 683	120 100	26 106	101 680	3 439	1	1
54 470	15 365	9 360	2 488	80 480	21 768	13 650	819	—	—
46 480	15 536	7 010	2 353	106 830	20 996	14 150	804	—	—
36 220	15 244	4 420	2 158	115 740	21 841	12 080	910	—	—
51 640	14 502	7 450	2 316	98 630	22 949	23 590	957	1	1
132 320	40 752	10 960	3 467	183 580	50 826	32 070	1 350	—	—
106 490	43 074	6 570	3 176	235 450	48 944	24 890	1 348	—	—
111 630	43 085	7 100	2 879	273 360	50 690	24 150	1 458	..	..
143 190	41 729	9 360	3 021	241 550	53 374	38 680	1 485	1	1

Tabell 69 (forts)

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Korn	
	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
<i>Län</i>								
Skaraborgs								
1974	237 850	41 043	5 040	1 171	58 520	13 670	191 740	42 114
1973	167 740	34 592	3 480	950	36 990	9 388	142 760	46 777
1972	142 900	32 056	3 030	833	37 630	10 971	149 790	43 758
1971	115 190	29 658	3 050	857	32 220	8 402	175 190	46 228
Värmlands								
1974	10 100	3 580	..	..	2 070	662	73 080	25 516
1973	12 530	2 866	490	221	2 270	639	69 120	25 841
1972	8 090	2 412	..	..	970	483	66 810	24 364
1971	8 380	2 509	..	..	1 260	449	64 600	24 656
Örebro								
1974	42 650	8 707	19 390	4 418	19 370	4 508	102 000	23 666
1973	30 660	6 617	11 870	3 387	8 570	2 861	72 990	26 439
1972	25 890	5 564	7 670	1 927	10 770	3 270	98 430	26 182
1971	19 940	5 072	4 540	1 217	7 830	2 285	86 220	26 291
Västmanlands								
1974	67 630	14 551	35 450	7 409	13 510	3 081	160 590	35 790
1973	56 150	11 399	15 170	3 990	10 160	2 615	121 170	36 538
1972	44 990	9 515	10 610	2 613	9 700	2 565	134 160	33 936
1971	26 950	7 552	7 420	1 925	6 730	779	125 710	34 559
Kopparbergs								
1974	2 620	806	..	..	..	..	53 420	20 437
1973	3 150	791	..	..	830	247	47 940	20 094
1972	2 150	581	..	..	..	..	54 220	19 817
1971	1 900	596	..	..	..	..	50 550	20 030
Gävleborgs								
1974	..	..	..	..	..	..	49 190	19 995
1973	1 460	337	270	123	370	135	38 130	18 234
1972	..	..	..	..	..	..	41 660	17 328
1971	..	..	..	..	..	..	41 700	16 173
Västernorrlands								
1974	..	..	..	..	..	..	31 650	14 882
1973	..	..	..	..	..	..	24 130	14 045
1972	..	..	..	..	..	..	30 120	13 137
1971	..	..	—	—	—	—	26 490	11 831

Havre		Blandsäd		Slättervall, första skörd		Matpotatis ¹		Fabrikspotatis ¹	
Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
350 690	81 423	16 280	4 858	165 430	47 212	89 320	3 105	..	..
236 430	87 612	13 590	5 197	224 040	44 789	62 120	2 698	..	..
317 930	90 724	12 940	4 212	271 040	47 508	72 190	2 528	..	..
385 500	94 443	14 810	4 283	226 550	51 027	91 340	2 817	..	..
55 720	20 291	3 150	1 202	105 240	36 452	31 060	1 534	..	..
51 280	19 852	1 890	950	141 750	34 939	26 090	1 518	..	..
56 100	18 010	..	..	165 680	37 517	27 380	1 482	..	..
57 670	18 060	..	..	154 520	40 525	31 290	1 552	..	..
106 290	28 164	3 640	1 071	75 220	18 938	27 510	1 193	..	..
82 970	30 565	1 930	931	89 990	18 357	24 220	1 134	..	..
112 100	32 335	1 930	660	102 360	19 397	24 010	1 009	..	..
125 290	37 059	2 690	916	81 810	20 129	21 910	1 044	..	..
102 080	28 231	10 470	2 806	55 960	14 614	4 910	309	..	..
88 820	33 170	7 010	2 798	73 400	14 807	4 540	310	..	..
143 170	38 145	9 530	2 545	77 840	15 639	6 040	302	..	..
150 970	42 797	8 910	2 874	55 450	16 988	7 520	429	..	..
18 570	8 077	..	..	69 100	19 200	19 570	960	..	..
21 480	8 232	3 170	1 283	80 290	18 955	15 580	900	..	..
25 200	8 172	..	..	81 400	19 477	18 450	846	..	..
21 420	8 727	..	..	74 640	20 500	17 180	802	..	..
28 870	12 806	3 260	1 524	103 910	26 339	14 540	881	..	..
24 190	13 270	2 490	1 616	115 210	26 125	14 630	895	..	..
35 160	13 855	2 590	1 375	111 400	27 026	15 370	901	..	..
37 530	12 610	3 430	1 512	99 970	28 636	17 800	949	..	..
4 350	2 046	2 750	1 387	94 160	29 115	18 200	1 077	..	..
2 640	2 013	1 640	1 459	112 170	28 689	20 080	1 171	..	..
4 730	1 963	2 840	1 271	125 700	29 754	20 350	1 194	..	..
3 930	1 559	2 660	1 112	111 490	32 630	15 970	1 140	..	..

Tabell 69 (forts)

Område	Höstvete		Vårvete		Höstråg		Korn	
	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
<i>Län</i>								
Jämtlands								
1974	..	..	..	..	..	..	23 230	8 378
1973	..	..	..	..	..	..	16 720	7 822
1972	..	..	..	..	..	..	17 490	7 385
1971	—	—	—	—	—	—	15 530	6 781
Västerbottens								
1974	..	..	..	..	..	..	56 240	24 366
1973	..	..	..	..	..	..	46 020	22 988
1972	..	..	..	..	..	..	47 040	21 160
1971	—	—	—	—	..	..	32 830	18 159
Norrbottens								
1974	..	..	..	..	..	..	17 720	7 591
1973	..	..	—	—	..	..	15 720	7 509
1972	..	..	..	..	..	..	13 800	7 033
1971	—	—	..	..	—	—	8 840	6 372
<i>Produktionsområden 1974</i>								
Götalands södra slättbygder	322 030	50 371	74 450	13 303	89 140	19 227	478 180	94 145
Götalands mellanbygder	146 470	27 815	29 590	6 034	99 700	28 570	358 020	84 806
Götalands norra slättbygder	511 130	85 501	31 750	6 278	115 940	26 042	330 930	69 769
Svealands slättbygder	476 900	97 408	113 040	24 598	87 290	20 887	611 120	145 589
Götalands skogsbygder	74 480	14 299	12 100	3 418	31 700	8 920	312 590	81 160
Mellersta Sveriges skogsbygder	28 860	7 449	3 570	1 202	12 810	3 286	131 920	44 345
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	..	99 940	42 470
Övre Norrland	..	..	..	..	..	..	75 780	32 635
<i>Hela riket</i>								
1974	1 560 630	283 136	264 680	54 926	437 070	107 083	2 398 480	594 919
1973	1 175 410	246 190	160 080	44 215	321 500	93 376	1 767 540	599 423
1972	1 001 560	226 175	148 830	41 859	363 390	105 601	1 883 180	581 773
1971	836 720	204 346	158 210	41 109	301 490	80 797	2 028 980	603 458
1970	839 340	224 593	122 790	40 160	225 340	77 876	1 903 650	609 760

¹ Fr o m år 1972 uppdelning på mat- och fabrikspotatis, tidigare sammanvägd till potatis. Uppgifter för potatis 1970–1971 redovisas under matpotatis. – ² Avser bärgad skörd per hektar x besädd areal. Samtliga tal omräknade till att omfatta 16,5 % vattenhalt. – ³ Beträffande innebörden av begreppet besädd areal, se texten. – ⁴ Avser bärgad skörd per hektar x besädd areal. För matpotatis har reducering gjorts för stora, små och skadade knölar och för fabrikspotatis för rötskadade knölar.

Havre		Blandsäd		Slättervall, första skörd		Matpotatis ¹		Fabrikspotatis ¹	
Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ² , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar	Total skörd ⁴ , ton	Beräknad besädd areal ³ , hektar
2 410	820	..	..	94 840	25 660	9 250	628	—	—
1 890	916	1 260	651	102 250	25 681	12 130	674	—	—
2 450	851	1 410	489	113 190	26 624	10 700	668	—	—
1 880	714	1 370	577	132 600	28 877	11 730	648	1	1
4 710	2 054	6 470	2 434	126 620	46 586	21 080	1 612	..	..
3 930	1 831	4 170	2 299	166 410	47 765	36 020	1 748	—	—
4 910	1 611	5 060	2 223	167 480	50 477	29 050	1 655	..	..
4 340	1 754	4 500	2 190	159 610	54 774	24 610	1 512	1	1
2 050	810	..	..	74 480	27 542	17 250	1 050	—	—
1 330	766	980	504	103 600	27 538	21 990	1 152	—	—
..	..	..	..	95 800	29 188	16 480	1 212	..	..
..	..	..	..	97 990	31 307	10 980	1 262	1	1
157 010	30 352	13 380	3 061	123 270	26 679	219 950	6 215	41 250	1 261
73 580	15 484	14 000	3 522	259 190	65 471	179 910	5 806	273 790	8 773
462 520	108 129	33 430	8 603	238 560	68 194	109 950	4 013	..	..
463 890	124 667	71 800	20 311	333 570	93 528	65 740	3 337	..	..
380 790	103 868	88 200	24 878	825 150	203 594	166 770	7 095	51 390	1 628
112 690	37 866	12 410	4 099	220 290	65 052	53 220	2 583	..	..
28 660	12 633	7 500	3 347	281 450	78 564	47 390	2 842	—	—
6 920	2 923	8 120	3 090	219 480	79 387	41 530	2 802	..	..
1 686 060	435 922	248 840	70 911	2 500 960	680 469	884 460	34 693	372 230	11 851
1 209 380	474 300	162 390	71 378	3 148 420	665 951	728 810	33 392	217 710	11 769
1 629 500	502 546	192 200	65 417	3 390 320	690 538	784 970	33 159	351 690	11 730
1 866 730	526 181	201 710	68 815	2 945 560	728 726	1 241 680	49 656	1	1
1 685 830	509 379	209 190	75 873	2 763 190	745 608	1 490 160	53 460	1	1

7.7 Förmalningen av spannmål. Producentpriserna på vegetabilieprodukter m m

Kvantitetsuppgifter om jordbrukarnas leveranser av brödsäd, kvarnarnas förmalning, saluförd produktion av mjöl etc sammanställs och redovisas varje månad av statens jordbruksnämnd. Vidare lämnas månadsvis uppgifter om prisutvecklingen för olika vegetabilieprodukter. Redovisningen ingår som en del i jordbruksnämndens löpande månadsstatistik över produktion, försäljning, lagerhållning, utrikeshandel samt priser på jordbrukets produkter och förnödenheter.

Större delen av den löpande vegetabiliestatistiken baseras på uppgifter som insamlas i jordbruksnämndens egen regi. Insamling av uppgifter om priserna sker dock huvudsakligen av jordbrukets organisationer.

Uppgifterna sammanställs dels per kalenderår, dels per regleringsår. Regleringsåren avsåg tidigare i allmänhet tiden september–augusti men har från den 1 juli 1968 omlagts till att sammanfalla med budgetåret, dvs perioden juli–juni. Detta gäller dock inte för vissa uppgifter om spannmål och fabrikspotatis, där den gamla periodindelningen, som sammanhänger med skördeåret kvarstår.

Resultat

I *tab 70* och *tab 71* har för åren 1970–1974 och 1969/70 – 1973/74 sammanställts uppgifter om produktionen av vegetabilier etc samt om prisutvecklingen för dessa.

Den första tabellen innehåller kvantitetsdata om jordbrukarnas leveranser av brödsäd, återlevererat utsäde, kvarnarnas förmalning samt

saluförd produktion av mjöl. Vidare ingår vissa uppgifter om lagren av vete och råg (avseende lagren den sista dagen respektive år). Redovisningen i tabellen baseras dels på uppgifter som jordbruksnämnden insamlat direkt från handelskvarnarna, dels på statistik som sammanställts i samarbete med föreningen Svensk Spannmålshandel.

De redovisade producentpriserna på vegetabilieprodukter (för matpotatis engrospris) avser i samtliga fall ovägda årsgenomsnitt av respektive månadsvärden. För vete och råg utgör priserna medeltal av Lantbrukarnas Riksförbunds noteringar (exkl förmalningsavgift) eller, om sådana noteringar ej funnits, gällande inlösenpriser. Även för fodersäd redovisas genomsnitt av Lantbrukarnas Riksförbunds noteringar och för vallhö priset till producent för pressad vara på stationer i mellersta Sverige. Priset för matpotatis avser engrospriset i Stockholm för SMAK prima och priset för fabrikspotatis det av samarbetsorganet för stärkelseproducenter och bränneriätkare fastställda priset vid 17,5 % stärkelsehalt och 70 kilogram hektolitervikt. Prisuppgifterna för sockerbeter slutligen utgör grundpriset till producent för vara med 16 % sockerhalt.

Övrig publicering

Fortlöpande uppgifter om försörjningen med vegetabilieprodukter och om prisutvecklingen redovisas varje månad i Jordbruksekonomiska meddelanden. I samma tidskrift införs dessutom årligen sammanfattande artiklar rörande produktionen m m av jordbruksprodukter.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 70* och *71* fr o m år 1944/45.

Tabell 70 Jordbrukares leveranser av spannmål, återförsålt utsäde, förmalning, leveranser av mjöl samt lager av vete och råg åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974. Milj kilogram

Farmers' deliveries of grain, resold grain seed, grinding, deliveries of flour, and storage of wheat and rye in 1969/70–1973/74 and 1970–1974. Millions of kilogrammes

År	Jordbrukares leveranser ¹			Återförsålt utsäde			Förmalning ²			Leveranser av vete- o råg- mjöl ³	Lager av spannmål ⁴		Därav lager hos handelskvarnar	
	Höst-vete ⁵	Vår-vete ⁶	Råg	Höst-vete	Vår-vete	Råg	Vete	Råg	Havre		Vete	Råg	Vete	Råg
1974	1 276	183	380	..	..	..	496	120	25	496	1 001 ⁷	324	219	86
1973	962	132	282	..	..	..	481	126	23	481	795	286	181	88
1972	817	124	319	..	..	..	468	127	22	483	696	310	196	89
1971	713	128	266	..	..	..	466	131	23	486	679	252	211	82
1970	712	98	195	..	..	..	487	123	26	492	628	259	207	81
1973/74	1 023	135	280	38	12	15	483	122	23	491	458	118	162	63
1972/73	871	123	325	33	9	16	484	126	22	486	328	113	122	50
1971/72	729	138	271	29	9	18	458	133	22	481	399	145	151	62
1970/71	700	98	197	25	9	12	462	124	25	481	343	131	152	54
1969/70	678	109	164	29	8	13	493	121	25	481	344	143	145	63

¹ Leveranser till handelskvarnar och spannmålshandlare av respektive års skörd. Regleringsåren avser skörden under det först angivna året, dvs som levereras under perioden sept–aug. – ² Förmalning av inhemsk och utländsk spannmål vid handelskvarnar (exkl s k löneförmalning). – ³ Leveranser från handelskvarnar. – ⁴ Lager hos handelskvarnar, Svensk Spannmålshandel samt spannmåls- och utsädeshandlare exkl icke inlösbar vara. Avser lager av inhemsk och utländsk spannmål sista dagen respektive år (dvs för regleringsåren lagren av gammal skörd per den 31 aug). – ⁵ Avser normalvete. – ⁶ Avser kvalitetsvete. – ⁷ Därav 65 milj kg lagrat i Västtyskland.

Tabell 71 Producentpriser på spannmål, vallhö, fabrikspotatis och sockerbetor samt partipris på matpotatis åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974¹. Kronor per deciton
Producers' prices on grain, hay, potatoes for processing, sugar beets and wholesale price of table potatoes in 1969/70–1973/74 and 1970–1974. Swedish kronor per 100 kilogrammes

År	Vete ²	Råg ²	Havre ³	Korn ³	Vallhö	Mat-potatis ⁴	Fabriks-potatis ⁵	Socker-betor ⁶
1974	56,70	55,70	51,25	53,94	31,65	..	19,44	12,37
1973	49,75	49,41	44,32	47,82	23,75	66,54	16,82	9,76
1972	49,78	49,61	42,88	46,38	26,89	45,11	15,76	9,65
1971	50,53	50,53	44,07	47,34	28,83	29,21	15,30	9,40
1970	50,48	50,48	43,61	46,88	31,67	43,43 ⁷	15,63	9,40
1973/74	52,73	52,64	47,51	50,78	25,91	62,33	18,26	9,76
1972/73	48,39	47,97	41,29	45,02	23,00	58,56	16,10	9,65
1971/72	50,53	50,53	44,18	47,45	28,28	36,83	15,60	9,40
1970/71	50,48	50,48	43,90	47,17	31,00	30,63	15,29	9,40
1969/70	50,53	50,53	43,74	47,01	31,43	53,71 ⁷	15,79	9,40

¹ Beträffande den närmare innebörden i redovisade priser se texten. – ² Regleringsåren avser perioden sept–aug. Priserna avser 15,0 % vattenhalt. – ³ Regleringsåren avser perioden aug–juni. – ⁴ Kvalitet Ordinär t o m sept 1974 och därefter kvalitet SMAK prima. – ⁵ Regleringsåren avser perioden sept–aug. Priset inkluderar skördeskadeavgift. – ⁶ Inkl skördeskadeavgift. Samma priser är insatta på kalenderår och det regleringsår, som börjar under kalenderåret. – ⁷ Medeltal för 9 månader.

7.8 Oljeväxtodling

Detaljerad information om oljeväxtodlingen redovisas årligen i föreningen Sveriges Oljeväxtintressenters kontrakts- och leveransstatistik. För olika grödor och län lämnas sålunda data rörande bl a kontrakterad areal, total-skörd samt skördens vatten- resp oljehalt. Eftersom Oljeväxtintressenternas arealstatistik endast omfattar kontraktsbundna odlingar

företer denna vissa avvikelser gentemot lantbruksregistrets uppgifter, då en del leveranser sker utan kontrakt (s k hembud).

Resultat

Uppgifter länsvis om skörden av oljeväxter 1974 lämnas i *tab 72*. Under kolumnrubriken »Total skörd» redovisas i tabellen de av Sveriges Oljeväxtintressenter mottagna kvantiteter-na. Hektarskördetalen utgör kvoten mellan

Tabell 72 Oljeväxtodlingen år 1974. Preliminära uppgifter
Cultivation of oleiferous plants in 1974. Preliminary results

Område	Höstraps				Våraps				Höstrybs
	Skörd per hektar ¹ , kg	Oljehalt, procent	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ^{1 3} , ton	Skörd per hektar ¹ , kg	Oljehalt, procent	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ^{1 3} , ton	Skörd per hektar ¹ , kg
<i>Län</i>									
Stockholms	1 940	42,4	608	1 180	1 660	44,2	1 923	3 200	2 020
Uppsala	..	..	..	460	2 420	45,1	4 220	10 220	2 330
Södermanlands	..	..	..	400	1 660	43,0	4 429	7 370	1 910
Östergötlands	2 900	44,4	4 346	12 590	1 630	43,8	4 252	6 920	1 990
Jönköpings	..	..	..	300	..	..	..	230	..
Kronobergs	..	..	..	10	..	..	..	240	..
Kalmar	2 470	45,5	890	2 200	..	..	..	740	..
Gotlands	2 640	46,1	1 252	3 310	..	..	..	430	1 850
Blekinge	..	..	..	150	2 220	45,4	708	1 570	..
Kristianstads	2 690	44,9	3 345	9 000	1 970	43,3	2 527	4 970	1 710
Malmöhus	3 320	45,3	30 786	102 150	1 690	43,0	2 251	3 790	2 390
Hallands	2 660	45,9	526	1 400	2 340	46,9	2 262	5 280	..
Göteborgs o Bohus	..	..	..	20	2 330	48,1	893	2 080	..
Älvsborgs	..	..	..	70	2 170	46,9	3 340	7 240	..
Skaraborgs	1 920	44,2	903	1 730	1 740	43,9	9 689	16 820	1 830
Värmlands	..	..	..	..	..	..	..	170	..
Örebro	..	..	..	90	1 800	46,1	6 117	10 990	1 910
Västmanlands	..	..	..	10	2 210	45,7	9 488	20 970	1 850
Kopparbergs	..	..	..	..	..	..	..	10	..
Gävleborgs	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Jämtlands	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Västerbottens	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Norrbottens	..	..	..	..	..	..	..	..	..
<i>Hela riket</i>									
1974	3 090	45,2	43 652	135 070	1 930	45,0	53 581	103 240	2 040
1973 ⁴	2 690	43,5	46 681	125 560	1 810	44,2	52 454	95 090	2 060
1972 ⁴	2 930	43,4	42 261	123 640	1 890	43,9	47 878	90 670	2 200
1971 ⁴	2 460	45,0	46 882	115 550	2 220	44,7	33 346	73 960	1 830
1970 ⁴	2 270	45,4	48 193	109 540	1 940	43,4	24 231	47 000	1 690

¹ Avser frö med 18 % vattenhalt. – ² Beträffande innebörden av begreppet besädd areal, se s 137. – ³ Levererade kvantiteter (leveranser efter den 1 februari delvis ej beaktade). – ⁴ Definitiva uppgifter.

dessas totalskördar och de till besädd areal korrigerade arealerna enligt lantbruksregistret (se närmare s 137).

Av tab 72 framgår att totalskörden av oljeväxter ökade mellan 1973 och 1974 för samtliga grödor utom för höstrybs. Totalt sett var skörden av oljeväxter ungefär oförändrad mellan de två åren.

Övrig publicering

Uppgifter för 1974 om skörden av oljeväxter har av SCB redovisats i Statistiska meddelanden J 1974:21.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 publiceras uppgifter om oljeväxtodlingen 1962–1969 för län och hela riket.

Olje- halt, procent	Vårrys						Vitsenap			
	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ¹ ³ , ton	Skörd per hektar ¹ , kg	Olje halt, procent	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ¹ ³ , ton	Skörd per hektar ¹ , kg	Olje- halt, procent	Beräknad besädd areal ² , hektar	Total skörd ¹ ³ , ton
44,3	3 350	6 760	1 740	43,8	1 947	3 390	—	—	—	—
44,2	3 437	7 990	2 130	44,1	1 910	4 070	..	..	..	70
44,6	2 409	4 610	1 670	42,2	4 016	6 690	..	..	..	..
45,0	2 822	5 620	2 180	43,9	7 337	15 970	..	..	..	100
..	..	300	..	..	..	660	—	—	—	—
..	..	240	..	..	..	90	—	—	—	—
..	..	400	..	..	..	590	..	..	..	..
47,1	965	1 780	1 530	42,3	1 100	1 680	..	..	..	340
..	..	..	..	..	..	20	..	..	..	10
45,2	759	1 300	..	..	..	560	..	..	..	140
45,8	2 760	6 600	..	..	..	360	1 360	37,9	1 275	1 730
..	..	280	2 480	46,0	993	2 460	..	..	..	..
..	..	70	..	..	..	780	—	—	—	—
..	..	20	1 780	45,8	1 036	1 840	—	—	—	—
45,5	1 814	3 320	1 970	44,6	5 871	11 560	..	..	..	..
..	..	..	1 250	44,8	6 815	8 520	—	—	—	—
45,5	840	1 610	1 590	45,2	2 374	3 790	—	—	—	—
45,4	581	1 070	1 680	44,4	2 383	4 000	—	—	—	—
..	..	30	1 040	45,6	1 502	1 570	—	—	—	—
..	..	20	..	..	..	360	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45,1	20 645	42 020	1 750	44,3	39 362	68 960	1 160	38,0	2 057	2 390
42,9	31 180	64 490	1 310	41,7	40 691	53 540	1 340	33,4	821	1 150
43,2	23 032	50 760	1 570	42,2	39 761	62 590	1 140	32,6	983	1 120
43,6	14 879	27 180	1 650	42,4	22 460	37 040	1 550	33,1	1 545	2 400
44,1	13 078	22 130	1 570	42,6	8 642	13 540	1 480	33,3	1 638	2 430

7.9 Sockerbetsodling

Areal-, kvalitets- och kvantitetsuppgifterna för sockerbeter bygger på Svenska Sockerfabriks Aktiebolagets kontrakts- och leveransstatistik.

Resultat

I tab 73 har preliminära uppgifter rörande arealer och skördeutfall sammanställts för de län där sockerbetsodling förekom 1974 och definitiva uppgifter för hela riket 1970–1973.

Tabell 73

Sockerbetsodlingen år 1974

Cultivation of sugar beets in 1974

Preliminära resultat

Preliminary results

Område	Areal, hektar	Skörd hektar, kg	Socker- halt, procent	Total skörd, ton
<i>Län</i>				
Kalmar	3 739	42 040	16,7	157 170
Gotlands	4 142	42 360	17,1	175 420
Blekinge	737	44 530	16,1	32 810
Kristianstads	10 066	44 330	16,1	446 260
Malmöhus	27 692	47 260	16,6	1 308 650
Hallands	504	39 600	15,9	19 970
<i>Hela riket</i>				
1974	46 880	45 660	16,5	2 140 280
1973 ¹	41 412	43 020	17,2	1 781 470
1972 ¹	41 370	43 100	18,6	1 783 120
1971 ¹	40 129	42 520	17,9	1 706 260
1970 ¹	39 482	39 520	16,8	1 560 520

¹ Definitiva uppgifter.

Övrig publicering

Detaljuppgifter om sockerbetsodlingen lämnas fortlöpande i Sockerbolagets månadsrapporter samt i dess årsberättelser. Utöver de i föreliggande publikation meddelade resultaten ges där bl a uppgifter om försäljningen av socker och sirap samt om avkastningens råsockervärde.

Beträffande 1974 års sockerbetsodling har i Statistiska meddelanden J 1975:21 lämnats preliminära uppgifter om skördad areal samt hektar- och totalskörd.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 73 fr o m år 1945.

7.10 Trädgårdsodling

Fr o m 1970 ingår företag med trädgårdsproduktion i lantbruksregistret, se s 40. Vid registreringen 1970 liksom 1973 och 1974 inhämtades vissa grundläggande uppgifter om trädgårdsodlingens omfattning och inriktning. År 1972 genomförde SCB i nära samarbete med lantbruksstyrelsen en särskild trädgårdsräkning, varvid uppgifter inhämtades om odlingen av olika växtslag under 1971 samt vissa uppgifter om företagen den 31 december 1971.

Antalet uppgifter som inhämtas vid den ordinarie insamlingen till lantbruksregistret är betydligt mindre än till den särskilda trädgårdsräkningen. Uppgiftsinsamlingens omfattning och genomförande den 26 juni 1974 redovisas i 2.1 (se 40).

Trädgårdsräkningen

Omfattning och innehåll

Uppgifter till trädgårdsräkningen, som inhämtades med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 29 mars 1968 (nr 111), skulle lämnas av:

- a) jordbruksföretag med odling av trädgårdsväxter
- b) andra företag med yrkesmässig trädgårdsodling, varmed avsågs odling för regelbunden försäljning
- c) andra enheter med trädgårdsodling (anstalter, institutioner m m) omfattande minst 200 kvadratmeter under glas eller 2 500 kvadratmeter frilandsareal.

Som trädgårdsodling räknades odling av köksväxter, blommor, krukväxter, frukt, bär och plantskolealster.

Uppgifter inhämtades om odlingen av olika växtslag i växthus, bänkgård samt på friland under 1971. Vidare inforrades bl a vissa tekniska data om växthus och bänkgård (storlek, ålder, byggnadsmaterial m m) samt uppgifter om maskiner och anläggningar den 31 december 1971 och om bränsleförbrukning under 1971.

Insamling och bearbetning

Uppgifter till trädgårdsräkningen 1972 insamlades för företag som kunde antas ha bedrivit odling i växthus eller bänkgård av särskilda intervjuare, medan uppgifter från företag med enbart frilandsodling inhämtades genom postenkät. För genomförandet av intervjudelen samt visst granskningsarbete svarade fältorganisationen för de objektiva skördeuppskattningarna.

Granskningen i övrigt samt bearbetningen av materialet utfördes manuellt vid SCB. Då intervjuarna i regel kunnat erhålla fullständiga uppgifter, kunde granskningen av intervjublanketterna göras relativt summariskt. Vid kontrollen av blanketterna från postenkäten visade det sig, att ett omfattande kompletteringsarbete behövdes.

Relativt många uppgiftslämnare hade svårigheter att besvara frågorna om odlingen av olika växtslag. Behövliga kompletteringar gjordes vid SCB i regel efter telefonkontakt med uppgiftslämnaren. Beträffande odlingen av olika växtslag erhöles i regel uppgifter om antingen utnyttjad areal eller skördad kvantitet. Där endera av uppgifterna var utelämnade, gjordes uppskattningar med hjälp av genomsnittsuppgifter.

Resultat

I *tab 74* redovisas uppgifter från lantbruksregistret 26 juni 1974 dels länsvis, dels för olika storleksgrupper av areal åker och antal företag med trädgårdsodling, total växthus- resp bänkgårdsyta samt frilandsareal för trädgårdsväxter vid dessa företag.

Uppgifter om utnyttjad areal och skördad kvantitet av olika köksväxter, frukt, bär och blommor på friland och i växthus och bänkgård för hela riket under år 1971 redovisas i *tab 75–76*. Vissa svårigheter har förelegat att erhålla säkra uppgifter om hur bl a växthusytan använts för olika växtslag i de fall antalet kulturer varit stort. Främst gäller detta odlingen av krukväxter och lökblommor. För dessa växter har mellan 3 och 15 procent av den totala arealen beräknats med hjälp av genomsnittsuppgifter. Det bör observeras att samma yta kan utnyttjas för flera odlingar under året, varför summan av ytorna för olika växtslag är större än den totala yta, som utnyttjas för trädgårdsodling.

Övrig publicering

Uppgifter om odlingen av trädgårdsväxter samt maskiner och anläggningar av olika slag vid trädgårdsföretag enligt trädgårdsräkningen 1972 redovisades länsvis i Statistiska meddelanden J 1972:57.

Uppgifter från lantbrukets företagsregister 1974 avseende trädgårdsföretag återfinns i samma serie nr J 1975:17.

Tabell 74 Antal företag med odling av trädgårdsväxter samt växthus- och bänkgårdsyta och areal frilandsodling vid dessa företag år 1974

Number of enterprises with horticultural production, areas of greenhouses, frames and cultivation on open ground on these enterprises in 1974

Område; storleksgrupp	Växthus		Bänkgård		Friland		Totala antalet företag ¹
	Yta, kvadratmeter	Antal företag	Yta, kvadratmeter	Antal företag	Areal, hektar	Antal företag	
<i>Län</i>							
Stockholms	343 846	263	41 319	105	413,9	280	386
Uppsala	35 251	55	7 528	27	115,7	75	89
Södermanlands	73 541	99	25 774	65	170,4	124	145
Östergötlands	129 155	128	25 660	82	322,9	234	251
Jönköpings	72 398	88	11 501	55	375,2	224	249
Kronobergs	36 742	58	7 934	35	293,5	231	253
Kalmar	81 735	95	8 446	52	779,9	460	480
Gotlands	27 553	28	1 119	11	358,1	255	262
Blekinge	100 081	63	8 347	31	498,2	409	422
Kristianstads	475 052	233	23 514	66	4 159,7	1 172	1 258
Malmöhus	1 862 167	594	51 205	113	4 119,9	1 058	1 276
Hallands	199 699	145	40 455	76	556,0	390	430
Göteborgs o Bohus	136 705	116	18 998	50	154,7	169	209
Älvsborgs	177 313	134	16 548	68	251,1	206	258
Skaraborgs	93 020	98	20 423	56	484,3	277	300
Värmlands	38 598	70	14 665	51	185,7	181	205
Örebro	53 513	75	10 637	34	346,9	255	273
Västmanlands	78 185	51	7 852	31	80,2	61	79
Kopparbergs	47 920	61	4 764	28	84,1	98	114
Gävleborgs	66 755	57	13 045	39	80,0	98	116
Västernorrlands	38 024	61	15 189	42	113,7	90	113
Jämtlands	7 681	21	4 615	13	96,1	98	104
Västerbottens	29 743	34	5 635	20	95,2	133	145
Norrbottnens	25 701	43	4 903	22	112,9	166	179
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
Under 2,1	3 150 215	1 997	275 242	911	1 833,2	2 062	2 784
2,1– 5,0	365 899	278	47 531	112	1 467,1	1 177	1 225
5,1– 10,0	243 247	162	21 945	62	1 727,3	1 042	1 066
10,1– 20,0	176 144	96	17 479	39	2 267,5	990	1 006
20,1– 30,0	97 107	33	6 595	16	1 640,4	540	551
30,1– 50,0	70 607	36	14 944	9	1 929,0	497	507
50,1–100,0	60 154	27	1 217	10	1 627,6	283	291
Över 100,0	67 005	41	5 123	13	1 756,2	153	166
<i>Hela riket¹</i>							
1974	4 230 378	2 670	390 076	1 172	14 248,3	6 744	7 596
1973	4 247 632	2 809	416 640	1 348	13 918,6	6 992	8 766
1971	4 150 750	3 014	549 273	1 821	11 476,5	6 720	7 612
1970	3 865 307	2 902	497 346	1 574	15 008,0	8 831	9 703

¹ Mer än ett slag av odling kan förekomma vid samma företag varför summan av antalet företag med olika slag av odling kan överstiga totala antalet.

Tabell 75 Odlingen av olika trädgårdsväxter på friland år 1971. Hela riket
 Cultivation of horticultural plants on open ground in 1971. Whole of Sweden

Växtslag	Areal, hektar	Skörd ¹	Antal företag ²
<i>Köksväxter¹</i>			
Gurka	410,7	5 410	1 169
Blomkål	504,8	6 179	749
Vitkål	631,3	22 736	989
Matlök	307,0	6 367	889
Purjolök	117,0	2 214	520
Morötter	1 137,2	35 405	1 552
Rödbetor	494,7	15 199	1 159
Isbergssallat	108,4	3 699	458
Annan sallat	166,4	13 817	883
Övriga köksväxter	1 109,1	..	1 292
Summa köksväxter	4 986,6	..	3 581
<i>Frukt¹</i>			
Äpple	2 690,5	21 018	1 426
Päron	445,8	3 243	782
Plommon	303,6	1 285	795
Körsbär	55,5	85	409
Summa frukt	3 495,4	..	1 508
<i>Bär¹</i>			
Jordgubbar	1 487,2	13 815	2 184
Hallon	32,2	157	474
Svarta vinbär	284,9	1 093	904
Röda vinbär	10,0	110	490
Krusbär	2,4	22	239
Summa bär	1 816,7	..	2 735
<i>Blommor</i>	287,6	..	1 609
<i>Plantskola</i>	890,2	..	683

¹ Redovisas i 1 000 styck för sallat och i ton för andra köksväxter och frukt. Bär redovisas i 1 000 liter. – ² Se not 1 i tab 74.

Tabell 76 Odlingen av olika trädgårdsväxter i växthus och bänkgård år 1971. Hela riket
 Cultivation of horticultural plants in greenhouses and frames in 1971. Whole of Sweden

Växtslag	Utnyttjad yta, 100-tal kvadratmeter	Skörde- kvantiteter ¹	Antal företag ²
<i>Köksväxter</i> ¹			
Tomater	8 718	8 680	1 330
Gurka	3 938	8 118	558
Melon	739	316	113
Isbergssallat	46	44	37
Annan sallat	3 879	7 320	520
Övriga köksväxter	1 813	..	362
Summa köksväxter	19 133	..	1 676
<i>Snittblommor</i> ¹			
Nejlikor	2 730	38 281	112
Rosor	4 624	58 003	139
Krysanthemum	6 468	24 492	1 092
Snittgrönt	1 289	42 941	116
Övriga snittblommor	3 097	22 879	577
Summa snittblommor	18 208	186 596	1 384
<i>Krukväxter</i> ¹			
Begonia	2 394	3 908	934
Krysanthemum	1 059	2 743	215
Cyklamen	1 337	1 872	635
Julstjärna	2 338	3 503	500
Pelargon	2 450	4 167	1 205
Övriga krukväxter	5 569	10 920	1 061
Summa krukväxter	15 147	27 113	1 557
<i>Löklblommor</i> ¹			
Tulpaner	4 940	119 811	1 352
Narcisser	939	12 852	1 227
Hyacinter	824	6 838	1 181
Övriga löklblommor	716	7 004	492
Summa löklblommor	7 419	146 505	1 479
<i>Övrigt</i> ¹			
Utplanteringsväxter	9 436	78 454	1 936
Sticklingar el plantor för vidare kultur	2 202	33 517	594
Totala antalet företag ²	..	..	3 148

¹ Tomater, gurka och melon redovisas i ton, övriga växtslag redovisas i 1 000 styck. – ² Se not 1 till tab 74.

7.11 Statsplomberingen av utsäde

Utsäde av vallväxter för grönyteändamål och jordbruksväxter med undantag av sockerbetor, lin och hampa är underkastade obligatorisk statsplombering. Kraven på utsäde i det nu tillämpade plomberingssystemet har anpassats till dem som gäller i OECD-systemet för plombering av utsäde.

Plomberingsverksamhetens organisation m m

Förutom av statens centrala frökontrollanstalt, som är centralt organ för den statliga och den med statsunderstöd bedrivna frökontrollverksamheten inom riket, får plombering utföras av sådan lokal frökontrollanstalt som lantbruksstyrelsen förklarat behörig härtill. Sådan behörighet hade under verksamhetsåret 1973/74 frökontrollanstalterna i Örebro, Linköping och Skara.

Det ankommer vidare på lantbruksstyrelsen att utfärda närmare föreskrifter rörande plomberingsförfarandet. Med stöd härav har lantbruksstyrelsen som grundläggande villkor för statsplombering föreskrivit att vederbörande uppdragsgivare skall disponera lokaler och anordningar för rensning av utsädet. Varuparti provtas i sådan lokal av provtagare från frökontrollanstalt, behörig att utföra statsplombering.

Plomberingen utförs i någon av plomberingsklasserna A, B, C, D, E eller U. För plombering i de olika klasserna fordras att uppställda krav på frökvalitet för respektive klasser uppfylls. Plombering i klass U förekommer främst under bristsituationer. Kvalitetskrav för klassen bestäms därför först då sådan plombering behöver tillgripas.

Enligt bestämmelserna får statsplombering ske endast av utsäde av sådan sort som statens växtsortnämnd prövat och funnit lämplig för odling inom landet (eller för export). I vissa fall kan lantbruksstyrelsen dock medge statsplombering även av annat utsäde.

Enligt bestämmelserna skall ett parti, för att kunna statsplomberas, uppfylla vissa krav avseende bl a sortrenhet, renhetsgrad, ogräshalt, grobarhet, vattenhalt, halten av främmande gagnväxter och sundhet.

Varje kolli med statsplomberad utsädesvara förses med plomberingsbevis innehållande uppgift om plomberingsklass, renhetsgrad, främmande gagnväxter, antal ogräsfrön, rent grott frö m m.

Resultat

Omfattningen av statsplomberingsverksamheten 1973/74 belyses i *tab 77*. Dessa uppgifter har erhållits genom summering av uppgifter för den centrala verksamheten samt för de lokala anstalterna i Örebro, Linköping och Skara.

Tabellen visar att 57 % av hela den för statsplombering godkända kvantiteten 1973/74 statsplomberats enligt plomberingsklass D. Plombering enligt klass C omfattade 19 % och plombering enligt klasserna B och E 14 resp 5 %.

Potatisplombering sker enligt ett särskilt plomberingssystem och omfattade 1973/74 340 433 deciton.

Övrig publicering

I de olika frökontrollanstaltarnas årsredogörelser återfinns detaljuppgifter om plomberingsverksamhetens omfattning.

Tabell 77 Total kvantitet statsplomberat utsäde i deciton år 1973/74. Hela riket
 Total quantity of sealed seed 1973/74. Whole of Sweden

Utsädesslag	Plomberat utsäde med statsplomb						Summa
	A	B	C	D	E	U	
Stråsäd	69 920	335 522	457 806	1 307 700	80 300	40 510	2 291 758
Baljväxter	2 731	3 266	7 385	29 072	2 185	472	45 111
Vallväxter	812	779	2 373	37 555	28 801	506 ¹	70 826
Övriga växtslag ²	671	7 256	5 682	14 497	1 802	180	30 088
Summa							
1973/74	74 134	346 823	473 246	1 388 824	113 088	41 668	2 437 783
1972/73	88 141	181 277	518 053	1 342 029	92 350	1 805	2 223 655
1971/72	70 081	216 777	420 955	1 375 895	107 719	5 453	2 196 880
1970/71	82 042	229 226	373 122	1 378 274	114 061	7 077	2 183 802
1969/70	85 121	236 377	364 615	1 316 446	119 319	11 844	2 133 722

¹ Inkl 226 dt varudeklarerat utsäde. – ² Avser rotfrukts-, olje- och spånadsväxter samt övriga jordbruksväxter exkl köksväxter.

7.12 Utsädesmängderna för spannmål

År 1965 inhämtade SCB i anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) uppgifter om utsädesmängderna för spannmål. Undersökningen av utsädesmängden baserades på samma urval av gårdar som skördeuppskattningarna (sammanlagt cirka 12 700). Uppgifterna om utsädeskvantiteten per hektar inhämtades av fältpersonalen genom förfrågan hos brukaren vid besök för utläggning av provtytor.

Resultat

De skattade utsädeskvantiteterna per hektar 1965 inom län och hela riket redovisas i *tab 78*, som också innehåller uppgifter om de beräknade totala utsädesmängderna samma år.

Som framgår av tabellen föreligger vissa regionala skillnader i fråga om utsädesmängderna per hektar. Sålunda konstateras för Norrland något lägre tal än för landet i övrigt.

Övrig publicering

En fullständigare redogörelse för utsädesundersökningen 1965 har lämnats i Statistiska meddelanden J 1966:5.

7.13 Höstsådda arealer

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) utförs fr o m 1969 en undersökning av de höstsådda arealernas storlek. Tidigare har motsvarande uppgifter inhämtats vid jordbruksinventeringarna i oktober. Uppgifter om areal, som under hösten 1974 besåts med höstvetete, höstråg, höstraps och höstrybs, inhämtas för hela landet med undantag för de fyra nordligaste länen.

Resultat

Omfattningen av höstsådden 1974 inom län, produktionsområden och hela riket redovisas i *tab 79*. Därav framgår att arealen av samtliga höstsådda grödor har minskat.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av höstsåddens omfattning 1974 återfinns i Statistiska meddelanden J 1974:68.

Tabell 78 Utsädesmängderna för spannmål år 1965¹

Quantities of grain seed in 1965

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Län ¹	Utsädesmängd per hektar, kg						Total utsädesmängd, ton					
	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre	Blandsäd	Höstvete	Vårvete	Höstråg	Korn	Havre	Blandsäd
Stockholms	225	242	207	220	225	233	3 105	1 063	270	3 419	3 755	2 748
Uppsala	222	241	207	217	222	231	3 619	1 318	564	5 273	3 792	3 899
Södermanlands	221	249	197	219	222	225	4 811	788	274	4 969	8 148	1 032
Östergötlands	218	229	201	210	217	223	10 126	889	1 333	5 169	7 535	3 895
Jönköpings	219	211	205	210	221	222	323	210	148	1 760	5 019	1 877
Kronobergs	208	211	200	208	249	215	143	90	159	1 094	3 959	1 061
Kalmar	213	229	198	204	223	220	3 023	494	1 588	4 019	3 980	1 971
Gotlands	216	222	199	193	187	196	1 864	146	992	3 387	280	159
Blekinge	215	240	204	211	214	218	470	445	485	1 395	510	528
Kristianstads	219	244	196	203	204	211	2 459	1 139	1 991	7 400	2 070	2 843
Malmöhus	216	243	199	203	201	214	7 645	4 067	1 726	11 821	3 420	3 403
Hallands	212	232	200	202	212	217	600	728	409	5 163	5 384	1 599
Göteborgs o Bohus	211	226	201	212	222	223	438	309	123	1 655	3 403	837
Älvsborgs												
norra delen	215	221	200	211	227	232	757	279	199	3 168	6 565	483
södra "	219	200	195	205	214	214	53	71	37	1 298	2 918	730
Skaraborgs	223	225	204	216	229	228	5 853	247	1 069	8 791	19 694	1 796
Värmlands	208	211	193	210	222	213	853	144	141	4 099	5 298	368
Örebro	206	234	200	215	224	229	1 170	524	304	6 148	7 536	436
Västmanlands	217	243	190	218	223	221	1 938	1 133	288	7 145	8 229	1 871
Kopparbergs	204	201	177	201	222	221	340	10	114	3 887	1 898	340
Gävleborgs	222	226	198	213	226	221	195	63	31	3 593	2 186	932
Västernorrlands	-	..	-	186	187	200	-	..	-	2 072	337	653
Jämtlands	-	-	-	158	157	141	-	-	-	1 341	109	154
Västerbottens	-	-	..	155	138	155	-	-	..	2 999	65	501
Norrbottens	-	-	-	152	142	151	-	-	-	1 154	46	112
Hela riket	218	238	199	204	221	219	49 768	14 179	12 231	101 691	105 617	34 258

¹ Avser 1965 års länsindelning.

Tabell 79 Höstsådda arealer år 1974. Hektar

Autumn-sown acreages in 1974. Hectares

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete	Höstråg	Höstraps	Höstrybs
<i>Län</i>				
Stockholms	13 231	2 602	697	2 844
Uppsala	20 533	4 859	104	3 985
Södermanlands	18 463	3 841	331	2 353
Östergötlands	41 059	14 452	3 836	5 275
Jönköpings	696	294	69	110
Kronobergs	233	408	8	116
Kalmar	9 659	8 243	1 772	332
Gotlands	7 406	5 306	1 082	1 705
Blekinge	1 311	2 625	45	—
Kristianstads	8 948	11 399	5 920	1 011
Malmöhus	40 690	17 058	35 143	3 512
Hallands	2 516	2 618	415	201
Göteborgs o Bohus	1 055	271	—	35
Älvsborgs	3 869	1 009	53	14
Skaraborgs	35 907	11 726	366	965
Värmlands	2 345	470	—	—
Örebro	6 652	3 886	—	761
Västmanlands	9 251	2 286	112	560
Kopparbergs	716	181	—	67
Gävleborgs	208	148	22	101
Västernorrlands	..	..	..	..
Jämtlands	..	..	..	..
Västerbottens	..	..	..	..
Norrbottens	..	..	..	..
<i>Produktionsområden</i>				
Götalands södra slättbygder	42 947	15 304	34 115	3 611
» mellanbygder	23 852	28 651	9 880	2 814
» norra slättbygder	73 844	23 464	3 836	5 736
Svealands slättbygder	68 272	17 369	1 244	10 329
Götalands skogsbygder	10 817	6 534	823	956
Mellersta Sveriges skogsbygder	4 935	2 264	70	474
Nedre Norrland	..	..	..	..
Övre Norrland	..	..	..	..
<i>Hela riket</i> ¹				
1974	224 748	93 682	49 975	23 947
1973	288 504	105 632	54 365	28 626
1972	241 156	87 277	46 717	28 953
1971	226 595	103 405	40 633	23 476
1970	205 722	78 190	59 625	17 482

¹ Exkl arealer i de fyra nordligaste länen.

7.14 Odlingen av olika spannmålssorter

SCB företag i samband med de objektiva skördeuppskattningarna 1973 (se närmare s 129) undersökningar av hur odlingen av spannmål, med undantag av blandsäd, fördelade sig på olika sorter. Uppgifter om arealer av spannmål och odlade sorter inhämtades av provtagarna vid besök på brukningsenheterna för utläggning av provytor. Bestämningen av sort grundades helt på jordbrukarnas uppgifter.

Resultat

I *tab 80* redovisas den procentuella andelen av arealen för höstvet, vårvete, höstråg, korn resp havre som 1973 utnyttjades för odling av de olika sorterna. I tabellen har ett flertal mindre vanliga sorter sammanförts i kolumnerna för »Övriga sorter».

Som framgår av tabellen dominerade för hela riket ett fåtal sorter starkt för samtliga grödor medan avsevärda regionala variationer förekom.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen 1973 av spannmålsens sortfördelning finns publicerade i Statistiska meddelanden J 1974:58 och Statistiska tabeller 1974:61, där även uppgifter för mindre vanliga sorter finns särredovisade.

7.15 Skördesättet för spannmål

SCB har hittills årligen inhämtat uppgifter rörande skördesättet för spannmål i samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129). Undersökningen omfattar samtliga gårdar i huvudundersökningen.

Resultat

De inhämtade uppgifterna avseende skördesättet för spannmål bearbetas inte varje år. Resultatet från bearbetningen av 1973 års uppgifter redovisas i *tab 81*. Av tabellen framgår att spannmålen huvudsakligen skördades med skördetröska. Havre och blandsäd skördades dock delvis med bindare.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av skördesättet för spannmål återfinns i Statistiska meddelanden nr J 1974:58 och Statistiska tabeller 1974:61.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 81* för om år 1958.

Tabell 80 Spannmålsarealens fördelning på olika sorter år 1973. Procent

Acreage of grain by varieties in 1973. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete							Vårvete		
	Starke	Starke II	Virgo	Seba	Werla	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Svenno	Ring
<i>Län</i>										
Stockholms	18,5	78,3	1,1	-	-	0,6	1,5	100	0,7	1,0
Uppsala	19,7	75,3	2,1	-	-	1,8	1,1	100	1,8	1,9
Södermanlands	11,2	83,7	4,3	-	-	0,7	0,1	100	0,9	3,2
Östergötlands	12,5	83,9	2,7	-	-	0,5	0,4	100	1,4	4,3
Jönköpings	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Kronobergs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Kalmar	36,6	55,5	0,5	3,6	0,1	1,6	2,1	100	10,5	4,0
Gotlands	12,9	46,8	-	1,2	37,6	0,0	1,5	100	..	..
Blekinge	57,8	38,1	-	4,1	-	-	-	100	0,3	-
Kristianstads	20,9	65,3	-	4,6	3,3	5,8	0,1	100	0,4	1,4
Malmöhus	18,9	64,1	-	9,9	0,1	6,4	0,6	100	0,5	1,9
Hallands	19,6	75,2	3,1	2,1	-	-	-	100	2,1	-
Göteborgs o Bohus	50,9	16,3	4,9	-	-	7,1	20,8	100	..	..
Älvsborgs	34,7	36,3	20,8	-	-	3,6	4,6	100	..	..
Skaraborgs	22,3	66,4	7,9	0,4	-	1,7	1,3	100	..	..
Värmlands	8,8	38,0	13,4	-	-	24,7	15,1	100	..	..
Örebro	25,1	68,5	3,3	-	0,7	0,4	2,0	100	0,2	-
Västmanlands	34,2	63,6	-	-	-	0,5	1,7	100	-	2,3
Kopparbergs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Gävleborgs	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Västernorrlands	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Jämtlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbottens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottens	..	..	..	..	..	..	..	100	-	-
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	18,2	64,4	0,2	9,3	0,8	6,6	0,5	100	0,7	1,4
» mellanbygder	26,8	56,1	-	2,9	11,0	1,8	1,4	100	0,3	1,3
» norra slättbygder	16,8	75,6	5,4	0,2	-	1,2	0,8	100	1,7	6,1
Svealands slättbygder	19,2	75,1	2,7	-	0,1	1,6	1,3	100	0,8	1,7
Götalands skogsbygder	31,5	57,5	4,0	1,9	-	1,1	4,0	100	6,3	2,2
Mellersta Sveriges skogsbygder	29,9	47,9	2,9	-	-	8,6	10,7	100	0,6	-
Nedre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	100	..	..
Övre Norrland	..	..	..	..	..	..	..	100	-	-
<i>Hela riket</i>										
1973	20,0	69,8	2,8	2,1	1,4	2,5	1,4	100	1,1	2,0
1972	35,6	51,1	5,1	3,6	1,4	1,9	1,3	100	2,0	2,8
1971	67,2	14,6	3,6	7,3	2,5	3,5	1,3	100	5,6	5,1
1970	87,1	0,8	0,5	3,2	2,3	4,2	1,9	100	19,8	17,4
1968	85,6	-	-	-	2,9	8,3	3,2	100	33,6	49,4

Höstråg

Pompe	Rang	Snabbe	Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Kungs II	Petkus II	Värne	Otello	Övriga sorter	Sort okänd	Summa
93,5	0,6	1,7	0,6	1,9	100	74,7	3,4	-	15,9	-	6,0	100
86,3	7,1	-	2,5	0,4	100	75,2	2,7	-	16,4	-	5,7	100
92,7	-	1,4	1,3	0,5	100	69,0	4,0	-	26,4	-	0,6	100
64,6	28,0	-	1,5	0,2	100	73,8	6,8	-	18,8	0,0	0,6	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
26,7	38,4	-	4,9	15,5	100	17,0	66,4	5,6	7,6	0,3	3,1	100
..	..	..	..	..	100	6,9	78,1	8,7	1,2	1,2	3,9	100
69,3	27,9	2,0	0,3	0,2	100	18,9	76,9	-	3,7	-	0,5	100
15,5	82,6	-	-	0,1	100	13,4	79,0	-	6,9	-	0,7	100
2,5	83,6	-	10,4	1,1	100	32,7	48,6	0,3	17,7	-	0,7	100
86,5	0,8	5,5	2,5	2,6	100	69,3	1,9	0,7	19,4	-	8,7	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	68,1	3,1	0,1	25,5	-	3,2	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
89,6	6,3	1,2	1,2	1,5	100	57,2	2,1	-	38,3	-	2,4	100
93,9	0,4	0,6	-	2,8	100	54,8	-	-	39,0	-	6,2	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	..	..	..	..	..	..	100
16,3	71,9	0,8	8,2	0,7	100	35,1	42,9	0,3	20,3	-	1,4	100
29,1	65,2	0,8	2,1	1,2	100	12,2	78,8	3,3	3,4	0,2	2,1	100
62,4	26,8	0,7	0,8	1,5	100	71,4	5,1	0,1	21,8	-	1,6	100
90,2	3,5	0,8	1,3	1,7	100	66,9	2,7	-	26,3	0,1	4,0	100
51,1	16,2	4,2	8,5	11,5	100	49,6	27,3	-	17,1	0,5	5,5	100
74,9	3,4	9,0	0,8	11,3	100	64,2	7,6	-	22,3	1,3	4,6	100
..	..	..	..	..	100	..	..	..	..	..	..	100
-	-	-	-	-	-	..	..	..	..	..	..	100
53,1	36,3	1,2	4,0	2,3	100	43,4	36,3	1,1	16,4	0,2	2,6	100
48,1	40,2	1,6	3,1	2,2	100	46,4	32,7	2,2	15,9	0,3	2,5	100
52,5	30,4	1,6	2,9	1,9	100	54,6	36,1	2,8	3,6	0,4	2,5	100
43,8	10,9	0,9	4,3	2,9	100	59,8	30,9	4,3	0,2	0,5	4,3	100
3,6	-	-	10,0	3,4	100	60,4	29,8	3,7	-	1,0	5,1	100

Tabell 80 (forts)

Område	Korn								
	Ingrid	Hellas	Särla	Cilla	Birgitta	Gunilla	Ving	Mona	Edda II
<i>Län</i>									
Stockholms	71,3	2,7	16,3	0,2	2,1	0,8	2,5	0,0	0,4
Uppsala	66,2	2,2	20,6	—	1,5	1,2	5,6	0,5	0,3
Södermanlands	73,2	2,6	14,6	0,2	1,9	—	2,5	0,4	0,7
Östergötlands	47,9	6,4	5,8	—	1,5	2,1	19,1	1,4	10,0
Jönköpings	55,8	13,8	1,6	3,2	12,5	0,3	6,6	0,9	1,3
Kronobergs	44,3	3,6	0,7	13,6	15,1	—	13,4	0,8	—
Kalmar	46,1	1,9	2,4	7,8	2,2	—	30,6	1,5	—
Gotlands	66,0	0,6	0,6	13,1	0,5	—	12,3	—	—
Blekinge	47,1	3,8	2,9	21,8	1,8	—	18,1	0,9	—
Kristianstads	40,1	3,3	0,3	19,8	2,2	—	18,4	6,7	—
Malmöhus	18,2	4,8	1,3	14,3	1,0	—	23,6	21,2	—
Hallands	35,1	10,5	5,9	8,8	4,6	—	23,5	6,4	0,5
Göteborgs o Bohus	45,8	6,6	15,3	—	12,7	—	10,1	1,5	0,1
Älvsborgs	43,3	5,2	15,2	1,7	19,4	0,1	10,1	1,1	0,5
Skaraborgs	40,9	10,5	29,6	0,3	—	—	10,2	0,2	1,3
Värmlands	32,0	5,5	13,3	—	31,8	1,1	9,0	0,6	0,1
Örebro	39,4	7,8	35,2	—	8,3	—	4,3	0,7	0,2
Västmanlands	55,0	5,1	29,8	—	1,1	0,9	4,3	0,2	0,2
Kopparbergs	39,3	2,0	5,0	—	29,1	0,8	7,9	2,0	1,1
Gävleborgs	39,0	0,8	1,7	0,1	29,8	7,6	6,8	—	4,3
Västernorrlands	4,1	—	—	—	27,1	21,7	—	—	29,1
Jämtlands	0,3	—	—	—	14,4	22,3	—	—	27,3
Västerbottens	—	—	—	—	3,0	13,0	—	—	65,9
Norrbottens	—	—	—	—	0,6	1,4	—	—	80,1
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	20,3	6,6	2,7	13,8	1,3	—	23,4	18,4	0,2
» mellanbygder	45,3	2,3	1,0	15,4	1,3	—	21,4	4,4	—
» norra slättbygder	41,3	8,7	22,7	0,2	4,9	0,9	13,2	0,4	4,3
Svealands slättbygder	57,8	4,3	23,5	0,0	5,2	0,8	4,9	0,4	0,3
Götalands skogsbygder	47,4	7,0	5,2	6,7	10,9	0,0	14,3	2,7	0,6
Mellersta Sveriges skogsbygder	47,6	2,6	8,2	—	20,3	0,8	8,9	0,9	0,6
Nedre Norrland	15,0	0,4	0,1	0,0	31,6	14,8	0,8	0,8	17,4
Övre Norrland	2,4	—	—	—	—	10,2	—	0,0	68,9
<i>Hela riket</i>									
1973	40,3	4,6	10,7	5,3	7,5	1,9	12,1	4,0	5,5
1972	48,1	4,9	10,2	7,5	7,4	0,1	5,8	2,2	6,0
1971	50,1	6,8	11,2	9,1	6,8	0,0	0,9	0,3	5,6
1970	57,4	8,0	6,8	3,4	7,4	.. ¹	..	..	5,0
1968	64,8	0,4	0,4	—	8,4	.. ¹	—	—	5,7

¹ Ingår i övriga sorter.

Havre												
Övriga sorter	Sort okänd	Summa	Sol II	Blenda	Condor	Linda	Sörbo	Titus	Selma	Övriga sorter	Sort okänd	Summa
2,9	0,8	100	64,4	3,2	5,6	—	—	4,0	17,2	3,7	1,9	100
1,2	0,7	100	54,5	1,3	8,2	0,7	1,9	3,1	26,6	1,8	1,9	100
3,4	0,5	100	78,1	—	4,8	0,3	0,2	2,8	11,3	2,5	—	100
4,5	1,3	100	43,4	1,4	8,5	8,9	1,4	2,3	31,4	2,3	0,4	100
3,0	1,0	100	4,1	6,5	4,2	30,3	25,7	11,3	9,9	6,6	1,4	100
5,8	2,7	100	5,1	6,0	4,3	12,0	15,9	15,8	34,9	3,6	2,4	100
5,0	2,5	100	15,3	4,3	6,3	14,5	2,5	1,5	46,2	5,4	4,0	100
5,3	1,6	100	1,0	9,3	—	7,0	7,8	2,0	62,4	2,4	8,1	100
3,1	0,5	100	2,0	3,9	2,7	6,6	7,8	2,0	74,2	0,8	—	100
8,7	0,5	100	0,5	3,2	3,3	1,9	13,8	1,3	70,3	3,8	1,9	100
15,1	0,5	100	0,4	2,5	4,0	0,8	8,5	0,5	76,4	5,2	1,7	100
3,6	1,1	100	10,1	0,5	6,4	3,0	17,0	2,4	56,0	2,4	2,2	100
3,2	4,7	100	36,0	1,8	7,2	4,0	14,4	6,1	25,1	1,5	3,9	100
2,8	0,6	100	37,1	2,0	5,7	7,8	15,6	11,6	14,8	3,8	1,6	100
6,7	0,3	100	31,8	1,3	6,3	4,2	13,5	5,6	34,2	2,3	0,8	100
4,8	1,8	100	24,5	1,0	27,6	4,5	12,3	11,3	15,2	1,2	2,4	100
3,9	0,2	100	45,4	2,0	8,7	1,8	2,7	6,8	28,4	4,0	0,2	100
2,3	1,1	100	55,9	0,4	5,3	1,9	1,8	4,9	26,9	1,7	1,2	100
9,8	3,0	100	21,3	7,9	13,7	1,4	6,6	25,7	11,5	5,0	6,9	100
8,8	1,1	100	1,5	5,5	4,1	1,2	1,0	69,2	5,9	10,4	1,2	100
14,6	3,4	100	—	—	—	—	4,4	83,0	—	10,6	2,0	100
33,9	1,8	100	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
17,4	0,7	100	—	—	—	—	—	50,4	—	48,8	0,8	100
14,9	3,0	100	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
12,8	0,5	100	3,5	1,0	3,0	1,5	12,0	0,9	73,0	3,3	1,8	100
7,7	1,2	100	0,6	5,0	3,3	4,6	9,6	1,1	69,7	3,7	2,4	100
2,7	0,7	100	37,2	1,3	6,7	4,0	11,4	4,2	32,1	2,3	0,8	100
2,1	0,7	100	57,2	0,9	9,0	1,2	2,1	4,5	21,8	2,4	0,9	100
3,5	1,7	100	17,9	3,5	6,3	13,6	16,1	9,8	26,2	4,3	2,3	100
7,5	2,6	100	37,8	4,1	10,0	3,6	6,4	16,1	15,0	3,8	3,2	100
17,2	1,9	100	0,1	2,8	1,6	1,3	0,9	78,9	3,4	9,5	1,5	100
17,2	1,3	100	—	—	—	0,1	0,5	46,1	—	50,3	3,0	100
7,0	1,1	100	33,9	2,1	7,0	5,2	8,9	8,5	29,4	3,5	1,5	100
6,5	1,3	100	37,8	2,7	8,3	6,1	10,4	8,5	21,8	3,0	1,4	100
8,3	0,9	100	37,5	3,9	10,4	6,1	12,5	7,8	17,3	3,7	0,8	100
10,2	1,8	100	38,5	5,1	13,5	6,6	13,4	7,1	6,7	6,9	2,2	100
18,4	1,9	100	32,8	12,6	17,6	8,0	7,4	6,8	—	13,1	1,7	100

Tabell 81 Spannmålsarealens fördelning efter skördesätt år 1973. Procent
 Acreage of grain by method of harvesting in 1973. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Höstvete				Vårvete				Höstråg	
	Skörde- tröska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Summa	Skörde- tröska	Bin- dare	Övriga skörde- sätt ¹	Summa	Skörde- tröska	Bin- dare
<i>Län</i>										
Stockholms	99,5	0,5	—	100	100,0	—	—	100	100,0	—
Uppsala	99,9	0,1	—	100	99,8	0,2	—	100	100,0	—
Södermanlands	99,9	0,1	—	100	100,0	—	—	100	100,0	—
Östergötlands	99,9	0,1	—	100	98,4	1,6	—	100	99,6	0,4
Jönköpings	..	..	..	100	66,1	21,9	12,0	100	..	..
Kronobergs	..	..	..	100	..	..	..	100	93,9	2,9
Kalmar	99,9	0,1	—	100	88,8	10,8	0,4	100	99,7	0,2
Gotlands	100,0	—	—	100	..	..	..	100	100,0	—
Blekinge	95,2	—	4,8	100	99,2	—	0,8	100	99,7	—
Kristianstads	100,0	—	—	100	99,9	—	0,1	100	100,0	—
Malmöhus	100,0	—	—	100	100,0	—	—	100	100,0	—
Hallands	100,0	—	—	100	99,3	0,7	—	100	96,5	3,5
Göteborgs o Bohus	97,2	2,8	—	100	78,6	21,4	—	100	..	..
Älvsborgs	100,0	—	—	100	80,7	19,3	—	100	99,7	0,3
Skaraborgs	99,6	0,4	—	100	92,7	7,3	—	100	99,6	0,3
Värmlands	99,6	0,3	0,1	100	..	..	..	100	100,0	—
Örebro	99,9	0,1	—	100	99,9	0,1	—	100	100,0	—
Västmanlands	100,0	—	—	100	100,0	—	—	100	100,0	—
Kopparbergs	100,0	—	—	100	..	..	..	100	..	..
Gävleborgs	..	..	..	100	..	..	..	100	..	..
Västernorrlands	..	..	..	100	..	..	..	100	..	..
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	..	..	..	100	—	—	—	—	..	..
<i>Produktionsområden</i>										
Götalands södra slättbygder	100,0	—	—	100	100,0	—	—	100	99,6	0,4
» mellanbygder	99,6	—	0,4	100	99,7	—	0,3	100	100,0	—
» norra slättbygder	99,8	0,2	—	100	98,5	1,5	—	100	99,8	0,2
Svealands slättbygder	99,9	0,1	—	100	99,9	0,1	—	100	100,0	—
Götalands skogsbygder	99,0	0,8	0,2	100	81,6	16,0	2,4	100	97,6	1,7
Mellersta Sveriges skogsbygder	99,0	0,9	0,1	100	97,2	2,8	—	100	98,5	1,1
Nedre Norrland	..	..	..	100	..	..	..	100	..	..
Övre Norrland	..	..	..	100	—	—	—	—	..	..
<i>Hela riket</i>										
1973	99,8	0,2	0,0	100	98,4	1,4	0,2	100	99,6	0,3
1971	99,3	0,7	0,0	100	96,6	3,1	0,3	100	99,2	0,6
1970	99,0	1,0	0,0	100	95,5	4,2	0,3	100	98,8	1,0
1969	98,4	1,6	0,0	100	96,0	3,6	0,4	100	97,5	2,3
1968	98,4	1,6	0,0	100	94,6	5,2	0,2	100	98,0	1,7

¹ Avser areal skördad med självavläggare, slättermaskin och lie samt obärgad areal och bete.

Korn					Havre				Blandsäd				
Övriga skörde-sätt ¹	Summa	Skörde-tröska	Bin-dare	Övriga skörde-sätt ¹	Summa	Skörde-tröska	Bin-dare	Övriga skörde-sätt ¹	Summa	Skörde-tröska	Bin-dare	Övriga skörde-sätt ¹	Summa
–	100	99,8	0,2	–	100	99,1	0,9	–	100	88,4	11,2	0,4	100
–	100	99,9	0,0	0,1	100	99,8	0,2	0,0	100	92,0	8,0	–	100
–	100	100,0	–	–	100	98,5	1,3	0,2	100	100,0	–	–	100
–	100	99,7	0,3	–	100	98,0	1,6	0,4	100	89,0	10,2	0,8	100
..	100	99,6	0,4	0,0	100	86,4	11,4	2,2	100	85,8	13,6	0,6	100
3,2	100	99,0	0,3	0,7	100	96,2	2,0	1,8	100	84,9	10,7	4,4	100
0,1	100	99,0	0,6	0,4	100	94,6	4,6	0,8	100	94,2	3,3	2,5	100
–	100	100,0	–	0,0	100	96,8	–	3,2	100	100,0	–	–	100
0,3	100	97,9	0,1	2,0	100	94,8	2,4	2,8	100	96,2	3,1	0,7	100
–	100	100,0	–	–	100	99,6	0,2	0,2	100	92,0	7,0	1,0	100
–	100	100,0	–	0,0	100	99,8	–	0,2	100	97,2	2,8	–	100
–	100	99,9	0,1	0,0	100	98,0	1,9	0,1	100	94,8	5,2	–	100
..	100	100,0	–	–	100	96,7	3,3	–	100	83,1	16,9	–	100
–	100	99,3	0,3	0,4	100	93,9	5,6	0,5	100	87,4	12,6	–	100
0,1	100	99,4	0,3	0,3	100	94,5	5,4	0,1	100	95,0	4,3	0,7	100
–	100	99,7	0,0	0,3	100	96,1	1,9	2,0	100	80,9	15,1	4,0	100
–	100	99,5	–	0,5	100	97,8	1,9	0,3	100	98,0	1,8	0,2	100
–	100	99,9	0,1	–	100	99,7	0,3	–	100	100,0	–	–	100
..	100	99,3	0,2	0,5	100	97,9	1,6	0,5	100	98,8	1,2	–	100
..	100	98,3	0,8	0,9	100	97,3	2,6	0,1	100	94,1	1,4	4,5	100
..	100	95,9	2,7	1,4	100	98,3	1,3	0,4	100	91,4	6,5	2,1	100
–	–	85,1	13,7	1,2	100	98,8	1,2	–	100	..	..	..	100
–	–	94,8	4,8	0,4	100	99,9	–	0,1	100	97,5	2,1	0,4	100
..	100	97,5	1,6	0,9	100	96,2	3,8	–	100	..	..	..	100
–	100	100,0	–	–	100	99,9	0,1	–	100	92,6	7,4	–	100
–	100	99,8	–	0,2	100	99,3	0,2	0,5	100	100,0	–	–	100
–	100	99,7	0,2	0,1	100	95,9	4,0	0,1	100	95,3	4,7	–	100
–	100	99,9	0,0	0,1	100	98,9	0,9	0,2	100	93,5	6,2	0,3	100
0,7	100	99,1	0,5	0,4	100	92,7	6,3	1,0	100	87,2	11,2	1,6	100
0,4	100	99,3	0,2	0,5	100	97,2	1,9	0,9	100	92,9	7,0	0,1	100
..	100	95,0	3,7	1,3	100	95,7	3,8	0,5	100	93,1	3,5	3,4	100
..	100	95,1	4,2	0,7	100	97,7	2,2	0,1	100	97,2	1,7	1,1	100
0,1	100	99,1	0,6	0,3	100	96,6	3,0	0,4	100	92,1	7,0	0,9	100
0,2	100	98,5	1,3	0,2	100	92,6	7,1	0,3	100	78,2	20,7	1,1	100
0,2	100	98,1	1,7	0,2	100	89,6	9,8	0,6	100	72,8	25,0	2,2	100
0,2	100	97,5	2,3	0,2	100	88,4	10,9	0,7	100	70,4	28,3	1,3	100
0,3	100	96,8	2,9	0,3	100	84,4	15,0	0,6	100	63,1	34,9	2,0	100

7.16 Bröd- och fodersädens kvalitet

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) utför SCB vissa undersökningar av spannmålsens kvalitet. Undersökningarna är avsedda att ge såväl underlag för skördeskadestyggets prisberäkningar (se s 188) som allmän information om skördens kvalitet.

Undersökningarnas genomförande

Kvalitetsuppgifterna erhålls dels från leveransbesked, dels genom analys av särskilt uttagna prov. På grundval av de förstnämnda uppgifterna görs bestämningar för den levererade spannmåls, medan de senare används för beräkningar avseende totalskörden.

Upplysningar om den levererade spannmåls-skörden insamlas från samtliga provyttegräddor och har tidigare avsett leveranser före den 1 januari. Sedan 1972 har en begränsning skett till leveranser lämnade före den 1 december. Till grund för undersökningen ligger leveransbeskedens uppgifter om avräkningspriser, torkningskostnader, falltal (för brödsäden) och hektolitervikter.

Beträffande den totala skörden baseras undersökningarna på prov uttagna på ett urval av provyttegräddor. Analyser av dessa prov utförs vid Cereallaboratoriet i Svalöv, varvid i första hand falltal (för brödsäden), hektolitervikt och proteinhalt fastställs. Vidare bestäms genom analyserna brödsädens renhet.

Resultat

Av tab 82 framgår hur höstvete, vårvete och höstråg åren 1972–1974 fördelar sig på olika kvalitetsgrupper. Vid grupperingen har nedre falltalsgränsen för vårvete satts till 70. Detta är nedre gränsen för kvalitetsvårvete, vilket utgör huvuddelen av vårvete. Falltalet, som bestämmes enligt en kemisk metod, utgör ett mått på mältningen.

I tab 83 lämnas uppgifter om hektolitervikt och proteinhalt för den totala bröd- och fodersäden åren 1971–1974.

Övrig publicering

Uppgifter om brödsädens kvalitet 1974 återfinns i Statistiska meddelanden J 1975:26 och information om fodersädens kvalitet 1974 i nr J 1975:28.

Tabell 82 Den levererade brödsädens fördelning på olika kvalitetsgrupper åren 1972–1974 i procent

Delivered bread grain by quality groups in 1972–1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Kvalitetsgrupp	Höstvete			Vårvete			Höstråg		
	1972	1973	1974	1972	1973	1974	1972	1973	1974
Ej inlösenbar brödsäd samt brödsäd avräknad till bottenpris p g a låg volymvikt m m	2,9	0,4	0,1	3,6	0,1	1,0	3,4	0,5	1,8
Brödsäd avräknad till bottenpris p g a lågt falltal ¹	0,1	–	0,8	–	–	2,5	0,8	–	2,5
Brödsäd med falltal i intervallen 80–180 (höstvete), 70–180 (vårvete) resp 70–90 (höstråg)	6,3	2,1	9,3	0,9	1,0	17,0	7,3	1,9	15,7
Brödsäd med falltal över 190 (vete) resp 100 (höstråg)	90,7	97,5	89,8	95,5	98,9	79,5	88,5	97,6	80,0
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹ Lägre än 80 (höstvete), 70 (vårvete) resp 70 (höstråg).

Tabell 83 Den totala bröd- och fodersädens medelhektolitervikt och medelproteinhalt åren 1971–1974

The average weight per hectolitre and average value of protein content in the total crop of bread and coarse grain in 1971–1974

Gröda	Medelhektolitervikt, kg				Medelproteinhalt, procent			
	1971	1972	1973	1974	1971	1972	1973	1974
Höstvete	79,8	77,6	81,1	81,5	12,3	12,0	12,4	11,7
Vårvete	79,4	77,6	81,7	80,2	13,8	14,2	14,4	13,0
Höstråg	74,3	72,1	73,8	75,8	9,5	9,5	9,5	9,8
Korn	68,7	67,0	71,2	69,7	12,5	12,8	13,9	12,3
Havre	54,0	51,7	57,4	56,6	12,1	11,9	13,7	12,2

Tabell 84 Arealer för skörd av vallfrö år 1974. Hektar

Areas cultivated as ley for seeds in 1974. Hectares

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Timotej- frö	Rödklö- verfrö	Alsike- klöverfrö	Annat vallfrö	Summa vallfrö
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	142	169	2	1 979	2 292
» mellanbygder	46	612	–	370	1 028
» norra slättbygder	948	942	348	348	2 586
Svealands slättbygder	3 144	563	16	111	3 834
Götalands skogsbygder	460	341	35	52	888
Mellersta Sveriges skogsbygder	798	177	24	28	1 027
Nedre Norrland	692	399	7	18	1 116
Övre Norrland	556	141	14	47	758
<i>Hela riket</i>					
1974	6 786	3 344	446	2 953	13 529
1973	9 899	4 775	254	2 305	17 233
1972	10 202	6 573	360	1 992	19 127
1971	8 523	4 858	334	1 827	15 542
1970	5 410	2 865	99	993	9 367

7.17 Arealer av vallfrö

Fram t o m 1968 erhöles årligen uppgifter om odlingen av olika vallfröslag genom jordbruksinventeringen i oktober. Sedan 1969 inhämtas motsvarande uppgifter genom de objektiva skördeuppskattningarnas fältpersonal, som under senare delen av juli gör en förfrågan om vallfröarealen hos brukare av gård som ingår i huvudundersökningen (se s 129). Uppgifter om den totala vallfröarealen erhålls sedan 1968 på grundval av uppgifter i lantbruksregistret.

Resultat

Odlingen av olika slag av vallfrö inom produktionsområden och hela riket 1974 framgår av *tab 84*. Resultaten visar att den totala arealen vallfrö har minskat mellan 1973 och 1974. Det bör observeras att uppgifterna har inhämtats i slutet av juli och att den totala vallfröarealen enligt de objektiva skördeuppskattningarna inte är helt jämförbar med arealen enligt lantbruksregistret i juni, vilken redovisas i *tab 56*.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen av odlingen av vallfrö 1974 återfinns i *Statistiska meddelanden J 1974:51*.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 84* fr o m år 1953.

7.18 Slåttervallarnas åldersfördelning och avkastning

Information om slåttervallarnas åldersfördelning och avkastning erhålls varje år sedan 1959 genom de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129).

Resultat

I *tab 85* och *tab 86* redovisas vallarealens procentuella fördelning efter vallålder resp avkastningen (biologisk första skörd) från vallar av olika ålder 1974. Av tabellerna framgår att vallåldern är lägre i södra Sverige än i norra och att tvåårsvallarna ger den största avkastningen.

Övrig publicering

Resultat från undersökningarna av vallarnas åldersfördelning och avkastning 1974 finns redovisade i *Statistiska meddelanden J 1974:67*.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 85* och *86* fr o m år 1959.

Tabell 85 Arealen slåttervall fördelad på olika åldersgrupper år 1974. Procent

Area of ley distributed on different age groups in 1974. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vallålder, år				
	1	2	3	Över 3	Summa
<i>Län</i>					
Stockholms	25,9	25,6	24,4	24,1	100
Uppsala	28,0	34,1	22,3	15,6	100
Södermanlands	29,3	29,1	27,9	13,7	100
Östergötlands	32,6	34,4	20,6	12,4	100
Jönköpings	23,6	27,7	20,9	27,8	100
Kronobergs	28,8	24,6	22,3	24,3	100
Kalmar	25,2	27,4	26,6	20,8	100
Gotlands	18,3	23,2	20,4	38,1	100
Blekinge	23,7	29,9	16,1	30,3	100
Kristianstads	34,0	27,1	21,4	17,5	100
Malmöhus	37,4	36,8	15,9	9,9	100
Hallands	36,8	27,0	25,7	10,5	100
Göteborgs o Bohus	24,2	24,1	23,5	28,2	100
Älvsborgs	28,2	27,3	25,6	18,9	100
Skaraborgs	27,2	28,6	25,5	18,7	100
Värmlands	26,3	24,9	21,9	26,9	100
Örebro	29,8	31,8	25,8	12,6	100
Västmanlands	26,9	21,5	30,5	21,1	100
Kopparbergs	22,4	28,1	28,4	21,1	100
Gävleborgs	28,3	31,9	25,3	14,5	100
Västernorrlands	22,7	24,1	26,6	26,6	100
Jämtlands	22,8	21,6	16,8	38,8	100
Västerbottens	24,0	28,9	24,1	23,0	100
Norrbottens	25,0	18,0	22,5	34,5	100
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slåttbygder	42,9	35,1	16,2	5,8	100
» mellanbygder	30,7	30,9	19,2	19,2	100
» norra slåttbygder	33,2	30,7	20,6	15,5	100
Svealands slåttbygder	28,5	27,7	24,8	19,0	100
Götalands skogsbygder	24,9	25,7	25,3	24,1	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	25,4	29,0	26,0	19,6	100
Nedre Norrland	24,2	26,6	23,7	25,5	100
Övre Norrland	23,7	24,9	23,0	28,4	100
<i>Hela riket</i>					
1974	27,3	27,7	23,4	21,6	100
1973	28,9	29,4	21,5	20,2	100
1972	27,0	28,3	21,4	23,3	100
1971	27,8	25,4	24,3	22,5	100
1970	24,9	28,6	23,8	22,7	100

Tabell 86 Biologisk första skörd¹ från slåttervallar av olika ålder av år 1974. Kilogram per hektar

Biological yield of ley of various ages in 1974. Kilogrammes per hectare

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Vallålder, år				
	1	2	3	Över 3	Samtliga
<i>Län</i>					
Stockholms	5 220	5 500	4 750	4 820	5 080
Uppsala	4 360	4 890	4 560	3 960	4 520
Södermanlands	3 980	5 050	4 210	3 400	4 280
Östergötlands	3 780	4 910	4 760	3 660	4 350
Jönköpings	4 630	5 630	4 950	3 840	4 750
Kronobergs	6 170	6 050	5 510	5 100	5 740
Kalmar	4 610	4 910	4 560	3 960	4 540
Gotlands	4 680	4 550	4 220	3 610	4 150
Blekinge	4 620	5 520	4 680	3 170	4 460
Kristianstads	5 050	5 500	4 940	4 130	4 990
Malmöhus	5 590	6 170	5 030	4 630	5 620
Hallands	5 020	5 650	4 810	4 180	5 050
Göteborgs o Bohus	4 470	5 410	4 670	3 810	4 560
Älvsborgs	4 140	4 490	4 160	3 660	4 150
Skaraborgs	4 010	4 540	4 500	3 110	4 120
Värmlands	3 640	4 190	3 690	2 890	3 580
Örebro	4 980	5 160	4 210	3 980	4 710
Västmanlands	4 480	5 210	4 570	4 200	4 610
Kopparbergs	4 700	4 870	4 600	3 220	4 410
Gävleborgs	4 930	5 550	4 510	3 640	4 830
Västernorrlands	5 000	5 080	4 030	2 930	4 210
Jämtlands	5 180	5 160	4 650	3 680	4 510
Västerbottens	4 260	3 830	3 710	2 690	3 640
Norrbottens	4 110	4 090	3 480	3 350	3 700
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slåttbygder	5 150	6 140	5 190	4 060	5 440
» mellanbygder	5 080	5 380	4 610	3 460	4 770
» norra slåttbygder	3 870	4 600	4 520	3 080	4 100
Svealands slåttbygder	4 300	5 040	4 370	3 830	4 430
Götalands skogsbygder	4 750	5 230	4 710	4 120	4 710
Mellersta Sveriges skogsbygder	4 390	4 600	4 150	3 240	4 160
Nedre Norrland	4 990	5 300	4 340	3 300	4 480
Övre Norrland	4 260	3 910	3 670	3 060	3 700
<i>Hela riket</i>					
1974	4 580	5 000	4 420	3 600	4 450
1973	5 540	5 940	5 280	4 390	5 370
1972	5 670	5 980	5 410	4 670	5 470
1971	4 330	4 940	4 600	4 020	4 480
1970	3 920	4 640	4 270	3 720	4 160

¹ Avser biologisk första skörd med 16,5 % vattenhalt.

7.19 Höskördens kvalitet

SCB har årligen sedan 1961 i samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) även undersökt höskördens kvalitet. 1974 skedde en omläggning av metodiken härför.

Undersökningens genomförande

För undersökningen har använts samma urval av undersökningsgårdar som för bärgningsförlustundersökningen (se s 131). Urvalet omfattade ca 1 000 företag.

Tidigare skedde provtagningen på bärgad skörd, men i och med omläggningen sker numera provtagningen på biologisk skörd. Detta har medfört att även hö som skulltorkas eller används till ensilage fr o m 1974 ingår i undersökningen, vilket inte tidigare var fallet.

Redovisningen av höskördens botaniska sammansättning och bestämningen av växtträd har utgått ur undersökningen. Analyserna har ändrats så att smältbarheten av råprotein fastställs med in vitro-analys (VOS metoden). På grundval av smältbarhetskoefficienten har för varje prov beräknats mängden omsättbar energi (Mcal). Halten av socker, aska och råprotein bestäms som tidigare. Beräkningen av smält-

bart råprotein har dock skett enligt annan metodik än tidigare.

Analyserna har utförts vid statens lantbrukskemiska laboratorium i Uppsala och vid kemiska stationerna i Kristianstad och Skara samt cereallaboratoriet i Svalöv.

Resultat

Kvalitetsuppgifterna enligt 1974 års undersökning är inte jämförbara med tidigare års p g a ändrat provtagnings- och analysförfarande. I tab 87 redovisas resultaten från undersökningen av höskördens kvalitet 1974 på produktionsområden.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningen har tidigare publicerats i Statistiska meddelanden J 1975:8, där även resultaten omräknats för att bli jämförbara med tidigare års. Där ges också en fullständigare beskrivning av de nya metoderna.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1974 redovisas resultaten från 1973 års undersökning och där finns även uppgifter om höskördens botaniska sammansättning i tab 85.

Tabell 87 Höskördens¹ kvalitet år 1974
Quality of the hay harvest in 1974

Område	Råprotein, procent	Socker, procent	Aska, procent	Megacal per kg hö	Smältbart råprotein gr/kg hö
<i>Produktionsområden</i>					
Götalands södra slättbygder	10,9	7,1	5,6	2,00	77
» mellanbygder	10,2	7,4	5,5	1,98	69
» norra slättbygder	10,4	7,6	5,2	2,00	71
Svealands slättbygder	9,9	7,4	5,4	1,99	67
Götalands skogsbygder	9,4	7,7	5,0	1,97	62
Mellersta Sveriges skogsbygder	8,9	9,1	5,0	1,95	58
Nedre Norrland	8,2	9,6	5,0	1,88	51
Övre Norrland	8,4	9,5	5,6	1,90	53
Hela riket	9,4	8,1	5,3	1,96	63

¹ Avser skörd med 16,5 % vattenhalt.

7.20 Bärningsmetoder för slättervall och potatis

I anslutning till de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) inhämtas årligen uppgifter om bärningsmetoder för första skörd av slättervall samt för potatis.

För slättervall omfattar undersökningarna första skörden vid samtliga provytegårdar där vallodling förekommer och för potatis ett separat urval om 5 671 gårdar med matpotatis och 895 gårdar med fabrikspotatisodling.

Resultat

Av *tab 88* framgår att hässjningen har minskat, medan torkning på slag ökat markant. För potatis är upptagning med samlingsupptagare den i särklass vanligaste metoden, vilket illustreras av *tab 89*.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningarna av bärningsmetoder för slättervall och potatis år 1973 finns redovisade i Statistiska meddelanden J 1974:58 och Statistiska tabeller 1974:61.

7.21 Arealer av olika potatissorter

SCB företag i samband med de objektiva skördeuppskattningarna 1973 (se s 129) undersökningar av hur odlingen av potatis var fördelad på olika sorter. Undersökningen omfattade i huvudsak företag med minst 0,5 hektar potatis. För mindre odlingar uttogs ett mindre urval avsett för riksskattningar. I föreliggande avsnitt redovisas endast resultaten avseende företag med minst 0,5 hektar potatis.

Resultat

Potatisarealens fördelning 1973 på olika sorter inom län, produktionsområden och hela riket framgår av *tab 90* och *tab 91*. Undersökningen visade att sorterna Bintje, King Edward och Magnum Bonum dominerade kraftigt och att de tillsammans odlades på 90 % av den samlade matpotatisarealen. Dianella är den vanligaste fabrikspotatissorten och odlades på drygt 63 % av arealen.

Övrig publicering

Detaljuppgifter om potatisarealens fördelning på olika sorter 1973 finns publicerade i Statistiska meddelanden J 1974:58 och Statistiska tabeller 1974:61.

Tabell 88 Arealen slåttervall fördelad efter olika bärgningsmetoder år 1973. Procent
 Area of ley distributed by different methods of harvesting in 1973. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Hässi- ning	Krak- ning	Volm- ning	Tork- ning på slag	Skull- tork- ning	Ensile- ring	Annan metod	Ej till- vara- taget	Summa
<i>Län</i>									
Stockholms	9,6	—	3,1	56,4	16,9	13,3	0,7	—	100
Uppsala	15,0	—	0,9	65,7	10,4	6,7	1,3	0,0	100
Södermanlands	24,0	—	0,6	41,1	22,4	10,3	1,6	—	100
Östergötlands	7,4	2,2	—	42,8	31,7	11,6	4,3	0,0	100
Jönköpings	17,5	4,9	2,3	36,4	33,3	5,6	—	—	100
Kronobergs	28,6	5,1	1,8	41,0	12,0	10,9	0,6	—	100
Kalmar	4,8	9,0	7,5	58,9	11,8	7,4	0,6	—	100
Gotlands	—	—	2,2	92,8	1,1	2,8	1,1	—	100
Blekinge	10,3	3,9	5,3	66,3	4,7	4,2	5,3	—	100
Kristianstads	9,4	0,2	0,4	68,5	10,2	9,3	1,4	0,6	100
Malmöhus	3,8	—	2,9	65,7	7,7	12,1	7,8	—	100
Hallands	25,4	1,9	0,3	25,3	21,6	22,5	2,9	0,1	100
Göteborgs o Bohus	15,1	12,5	3,3	22,8	43,4	2,4	—	0,5	100
Älvsborgs	11,5	6,8	10,0	28,1	35,2	5,7	2,0	0,7	100
Skaraborgs	7,0	6,8	4,7	28,9	44,8	5,7	1,8	0,3	100
Värmlands	31,0	—	8,9	30,9	21,1	6,7	0,5	0,9	100
Örebro	21,6	—	—	45,3	23,1	5,8	3,6	0,6	100
Västmanlands	18,1	—	1,4	53,8	23,5	3,2	—	—	100
Kopparbergs	48,2	—	1,1	16,4	23,0	8,5	0,7	2,1	100
Gävleborgs	38,7	—	—	29,6	28,2	1,4	0,4	1,7	100
Västernorrlands	63,7	—	0,6	9,0	20,5	4,6	—	1,6	100
Jämtlands	64,4	—	—	7,2	16,4	9,5	0,6	1,9	100
Västerbottens	54,7	—	0,3	8,7	31,4	1,9	0,1	2,9	100
Norrbottnens	37,1	—	0,4	37,3	13,4	7,3	1,0	3,5	100
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slåttbygder	10,5	—	1,0	46,9	16,3	16,3	9,0	—	100
» mellanbygder	2,5	0,7	5,1	74,0	7,3	7,8	2,6	—	100
» norra slåttbygder	8,4	8,0	4,1	30,4	37,7	7,1	4,0	0,3	100
Svealands slåttbygder	17,2	—	2,5	51,0	19,6	8,0	1,6	0,1	100
Götalands skogsbygder	15,7	5,8	3,4	39,2	27,3	8,0	0,4	0,2	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	31,4	0,2	4,7	34,1	22,3	5,9	0,3	1,1	100
Nedre Norrland	55,2	—	0,2	13,1	23,0	5,8	0,5	2,2	100
Övre Norrland	51,5	—	0,3	17,2	24,1	3,5	0,4	3,0	100
<i>Storleksgrupper, hektar åker</i>									
2,1–10,0	49,5	5,7	5,8	30,3	5,1	1,6	0,2	1,8	100
10,1–20,0	32,1	3,8	2,8	36,5	19,4	3,8	0,7	0,9	100
20,1–50,0	11,5	1,1	2,1	43,7	32,8	7,7	0,8	0,3	100
Över 50,0	4,4	0,3	0,5	36,3	34,5	18,0	5,6	0,4	100
<i>Hela riket</i>									
1973	23,8	2,6	2,8	37,6	23,6	7,3	1,5	0,8	100
1972	35,3	3,5	3,1	29,9	20,8	6,9	0,2	0,3	100
1971	34,8	3,7	4,4	31,2	17,5	7,2	0,4	0,8	100
1970	42,2	4,8	4,6	25,0	14,6	7,5	0,3	1,0	100
1969	41,8	5,7	5,5	26,6	11,5	8,2	0,2	0,5	100

Tabell 89 Arealen mat- resp fabrikspotatis fördelad efter olika bärningsmetoder år 1973. Procent

Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by different methods of harvesting in 1973. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och minst 0,5 hektar potatis

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0,5 hectares of potatoes

Område	Matpotatis						Fabrikspotatis					
	Hand- upp- tag- ning	Kast- hjul- maskin	Säll- matte- upp- tagare	Sam- lings- upp- tagare	Annan upp- tagare	Summa	Hand- upp- tag- ning	Kast- hjul- maskin	Säll- matte- upp- tagare	Sam- lings- upp- tagare	Annan upp- tagare	Summa
<i>Län¹</i>												
Stockholms	0,9	0,5	34,3	64,3	—	100	—	—	—	—	—	—
Uppsala	1,9	—	5,6	92,5	—	100	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	2,0	3,2	30,9	63,9	—	100	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	2,9	1,0	7,3	88,8	—	100	—	—	—	—	—	—
Jönköpings	2,0	5,1	19,4	73,5	—	100	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	4,1	13,8	25,5	56,6	—	100	..	..	..	..	..	100
Kalmar	2,7	2,4	13,1	81,8	—	100	..	..	..	..	..	100
Gotlands	1,2	0,7	3,0	95,1	—	100	—	—	—	—	—	—
Blekinge	2,7	5,9	41,0	50,4	—	100	—	3,7	8,0	84,7	3,6	100
Kristianstads	0,6	3,6	5,4	90,4	—	100	—	0,6	5,6	93,8	—	100
Malmöhus	0,8	0,6	8,2	90,4	—	100	—	0,7	6,2	93,1	—	100
Hallands	0,2	0,0	1,9	97,9	—	100	..	..	..	..	..	100
Göteborgs o Bohus	4,3	24,6	41,1	28,8	1,2	100	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	2,0	7,2	30,2	59,6	1,0	100	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs	0,9	0,9	4,1	94,1	—	100	..	..	..	..	..	100
Värmlands	0,1	1,2	8,9	89,8	—	100	—	—	—	—	—	—
Örebro	2,8	1,3	9,9	84,2	1,8	100	..	..	..	..	..	100
Västmanlands	—	11,4	17,9	70,7	—	100	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	0,4	1,2	6,5	91,9	—	100	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	6,9	24,4	68,7	—	100	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	3,3	21,3	8,3	67,1	—	100	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	3,1	9,9	34,3	52,7	—	100	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	1,3	3,7	3,5	91,5	—	100	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	2,8	2,3	18,9	76,0	—	100	—	—	—	—	—	—
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder	0,7	0,6	2,9	95,8	—	100	—	—	—	—	—	—
Götalands mellan- bygder	0,5	0,8	12,0	86,7	—	100	—	1,3	6,7	90,7	1,3	100
Götalands norra slättbygder	1,3	0,7	3,4	94,5	0,1	100	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	1,8	1,2	15,4	81,4	0,2	100	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder	3,8	8,1	21,1	66,9	0,1	100	—	3,9	12,4	83,7	—	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	0,1	3,0	15,1	81,0	0,8	100	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrland	2,2	13,5	12,3	72,0	—	100	—	—	—	—	—	—
Övre Norrland	2,1	3,1	11,6	83,2	—	100	—	—	—	—	—	—
<i>Hela riket</i>												
1973	1,4	2,6	10,5	85,4	0,1	100	..	1,5	6,7	90,8	1,0	100
1972 ¹	3,5	11,5	15,4	69,5	0,1	100	0,3	2,0	8,1	89,5	0,1	100
1971 ¹	4,3	11,4	16,8	67,4	0,1	100	0,4	2,4	9,4	87,5	0,3	100
1970 ¹	5,4	12,0	17,9	64,5	0,2	100	0,9	4,7	16,6	77,4	0,4	100
1969 ¹	6,2	14,7	20,4	58,5	0,2	100	0,8	5,8	16,2	77,2	—	100

¹ Avser odlingar om minst 0,13 hektar.

Tabell 90 Arealen matpotatis fördelad på olika sorter år 1973. Procent
Area of table potatoes distributed on different varieties in 1973. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och minst 0,5 hektar potatis
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0,5 hectares of potatoes

Område	Bintje	King Edward	Magnum Bonum	Up to Date	Grata	British Queen	Mandel, gul	Aquila	Elsa	Vit drottning	Blå mandel	Övriga sorter	Sort okänd el uppg sakn	Summa
<i>Län</i>														
Stockholms	14,9	5,1	28,0	—	—	—	—	0,4	—	51,6	—	—	—	100
Uppsala	43,5	5,5	40,4	—	—	—	—	—	—	10,0	—	0,2	0,4	100
Södermanlands	42,7	23,1	19,6	—	1,2	—	—	—	—	11,0	2,0	—	0,4	100
Östergötlands	41,7	39,9	18,0	0,1	—	—	—	—	—	—	—	0,3	—	100
Jönköpings	29,4	7,4	58,4	1,0	0,2	—	—	1,2	0,2	—	1,0	—	1,2	100
Kronobergs	34,4	56,1	1,5	3,5	—	—	—	3,5	—	—	—	0,5	0,5	100
Kalmar	73,2	8,4	6,6	7,8	—	—	—	0,2	3,4	—	—	—	0,4	100
Gotlands	87,9	—	1,0	6,4	—	—	—	0,7	—	—	—	—	4,0	100
Blekinge	52,7	9,8	2,0	3,2	—	—	—	1,4	30,2	—	0,5	0,2	—	100
Kristianstads	68,1	26,5	0,7	0,4	0,3	—	—	0,4	0,6	—	—	2,4	0,6	100
Malmöhus	94,8	1,9	0,6	—	1,1	—	—	—	—	—	—	1,4	0,2	100
Hallands	52,7	46,8	—	—	0,0	—	—	0,1	—	—	0,4	—	0,0	100
Göteborgs o Bohus	1,9	79,6	3,7	—	—	1,9	—	1,2	—	—	—	10,5	1,2	100
Älvsborgs	7,1	56,0	11,6	2,6	1,0	—	—	—	—	—	14,6	7,1	—	100
Skaraborgs	37,3	32,6	28,9	0,6	—	—	—	0,4	—	—	0,2	—	—	100
Värmlands	15,2	44,2	3,3	1,6	1,2	34,3	—	—	—	—	—	0,2	—	100
Örebro	30,0	44,5	19,6	2,6	1,1	1,2	0,6	—	—	0,2	0,1	—	0,1	100
Västmanlands	17,6	32,4	37,2	—	—	—	—	—	—	12,8	—	—	—	100
Kopparbergs	20,8	48,5	25,5	1,2	1,2	0,2	0,8	—	0,4	1,0	—	—	0,4	100
Gävleborgs	34,2	4,7	53,7	—	—	—	2,5	—	1,9	—	—	1,9	1,1	100
Västernorrlands	61,0	30,0	3,2	—	—	—	4,1	—	—	—	—	—	1,7	100
Jämtlands	72,7	15,1	—	—	—	—	1,5	—	—	—	—	6,9	3,8	100
Västerbottens	64,5	6,9	2,0	2,1	—	—	24,5	—	—	—	—	—	—	100
Norrbottens	59,0	—	—	—	—	—	40,9	—	—	—	—	—	0,1	100
<i>Produktionsområden</i>														
Götalands södra slättbygder	71,7	27,2	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5	0,2	100
» mellanbygder	83,2	9,1	0,2	1,7	0,9	—	—	0,1	3,2	—	0,0	1,0	0,6	100
» norra slättbygder	41,9	40,1	17,3	0,3	—	—	—	—	—	—	0,3	—	0,1	100
Svealands slättbygder	31,0	28,1	21,9	1,5	0,8	1,5	0,2	0,1	—	14,5	0,3	0,0	0,1	100
Götalands skogsbygder	31,5	27,8	26,5	4,0	0,4	0,1	—	1,5	2,5	—	2,5	2,7	0,5	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	17,0	34,7	31,5	0,6	0,4	14,1	—	0,3	0,6	—	—	0,7	0,1	100
Nedre Norrland	49,1	26,7	13,4	—	0,2	4,0	3,4	—	—	0,5	—	0,7	2,0	100
Övre Norrland	61,5	3,4	1,1	1,0	—	0,1	32,7	—	—	—	—	0,1	0,1	100
<i>Hela riket</i>														
1973	54,7	24,1	11,2	1,1	0,4	1,4	2,8	0,2	1,0	1,7	0,4	0,6	0,4	100
1972 ¹	46,6	26,2	10,5	2,0	0,2	1,4	3,8	1,3	1,7	1,5	0,9	2,0	1,9	100
1971 ¹	51,4	24,2	9,7	1,5	0,1	2,1	2,9	1,3	1,5	1,2	0,9	2,2	1,0	100

¹ Avser odlingar om minst 0,13 hektar potatis.

Tabell 91 Arealen fabrikspotatis fördelad på olika sorter år 1973. Procent
 Area of potatoes for processing distributed on different varieties in 1973. Per cent
 Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och minst 0,5 hektar potatis
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land and at least 0,5 hectares of potatoes

Område	Dianella	Prevalent	Kaptah	Maritta	Parnasia	Saturna	Rekord	Alpha	Övriga sorter	Sort okänd el uppg sakn	Summa
<i>Län</i>											
Stockholms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköpings	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Kronobergs	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Kalmar	40,7	9,9	46,0	-	3,4	-	-	-	-	-	100
Gotlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	61,4	16,5	16,6	-	3,6	-	-	1,8	0,1	-	100
Kristianstads	67,2	6,5	8,9	1,7	4,1	9,4	-	1,4	0,7	0,1	100
Malmöhus	53,4	3,5	25,9	3,9	2,5	7,8	-	-	-	3,0	100
Hallands	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Göteborgs o Bohus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Älvsborgs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skaraborgs	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Värmlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Västmanlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopparbergs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbottens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottnens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Produktionsområden</i>											
Götalands södra slättbygder	74,0	4,5	15,9	1,0	-	-	4,3	-	-	0,3	100
» mellanbygder	61,9	10,2	13,0	1,4	3,8	7,3	-	1,6	0,5	0,3	100
» norra slättbygder	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder	65,3	7,1	17,0	0,9	5,9	2,6	0,6	-	0,3	0,3	100
Mellersta Sveriges skogsbygder	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	100
Nedre Norrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övre Norrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Hela riket</i>											
1973	63,4	9,4	13,6	1,3	3,7	6,2	0,4	1,3	0,4	0,3	100
1972	65,5	14,5	9,2	1,5	4,6	1,8	-	-	2,2	0,7	100
1971	64,4	14,0	10,6	2,5	6,2	.. ¹	.. ¹	.. ¹	2,1	0,2	100
1969	67,7	.. ¹	9,3	3,8	13,3	.. ¹	.. ¹	.. ¹	4,7	1,2	100

¹ Ingår i övriga sorter.

7.22 Potatisarealens fördelning och avkastning

Vid de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) 1973 uttogs separata urval för mat- och fabrikspotatis. Urvalen, som knöts till den odlade potatisarealen, bestod av 5 671 företag med matpotatis- och 895 företag med fabrikspotatisodling. För matpotatis uteslöts odlingar med mindre än 0,13 hektar och för fabrikspotatis odlingar med mindre än 0,5 hektar.

Resultat

Den procentuella fördelningen inom produktionsområden åren 1972 och 1973 av arealen mat- resp fabrikspotatis på odlingar av olika storlek framgår av *tab 92*. Av tabellen kan utläsas att odlingarna genomsnittligt var större i södra Sverige än i norra.

I *tab 93* redovisas skörd per hektar inom olika storleksgrupper. Av tabellen framgår att avkastningen per hektar av matpotatis ökar med odlingens storlek.

De angivna skördesiffrorna avser biologisk skörd. Eftersom spillet kan variera mellan odlingar av olika storlek är det möjligt att skillnaderna i fråga om bärgad skörd avviker från de här redovisade.

Övrig publicering

Resultaten från undersökningarna av areal och avkastning av potatis avseende åren 1972 och 1973 har redovisats i Statistiska meddelanden J 1974:24.

7.23 Odlingsteknik vid större matpotatisodlingar

SCB utförde 1973 i samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) en inventering för att belysa odlingstekniken m m vid de större matpotatisodlingarna. Undersökningarna har delvis skett på uppdrag av Sveriges Potatisodlares Riksförbund (SPOR).

Undersökningen begränsades till företag med minst 1,0 hektar matpotatis. Tidigpotatis ingick inte i undersökningen.

Urvalsmetoden medförde att företag med stor matpotatisodling kom att ingå i inventeringen med flera urvalsenheter. Totalt omfattade undersökningen 2 924 urvalsenheter, vilket innebar att ca 2 000 företag berördes.

Resultat

I *tab 94* redovisas arealen matpotatis i hektar med uppgifter om bevattnad och markkarterad areal samt om olika jordarter. Av tabellen framgår bl a att ca en femtedel av arealen vid större matpotatisodlingar var bevattnad. Vidare framgår att huvuddelen av matpotatisen odlades där sand, mo och mjåla dominerar.

Övrig publicering

En utförligare presentation av resultaten från inventeringen återfinns i Statistiska meddelanden J 1974:62 och i Statistiska tabeller 1974:59.

Tabell 92 Arealen mat- resp fabrikspotatis¹ fördelad efter odlingens storlek åren 1972 och 1973. Procent
 Areas of table potatoes and potatoes for processing distributed by size of cultivations in 1972 and 1973. Per cent
 Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; år	Matpotatis						Fabrikspotatis ¹					
	Storleksgrupp, hektar						Storleksgrupp, hektar					
	0,13–0,4	0,5–0,8	0,9–1,5	1,6–3,0	Över 3,0	Summa	0,13–0,4	0,5–0,8	0,9–1,5	1,6–3,0	Över 3,0	Summa
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder												
1973	1,9	1,7	8,0	13,7	74,7	100	..	0,7	8,4	26,9	64,0	100
1972	3,5	3,3	7,0	13,7	72,5	100	0,2	–	7,6	17,3	74,9	100
Götalands mellanbygder												
1973	6,5	3,1	13,3	18,7	58,4	100	..	1,5	4,5	14,1	79,9	100
1972	9,2	12,2	14,5	14,7	49,4	100	0,5	2,1	6,9	16,3	74,2	100
Götalands norra slättbygder												
1973	13,8	0,8	3,3	8,9	73,2	100	..	..	..	..	..	100
1972	3,0	3,6	8,8	6,4	78,2	100	..	..	..	..	..	100
Svealands slättbygder												
1973	13,6	4,3	7,8	11,1	63,2	100	..	..	..	..	..	100
1972	12,9	4,1	8,3	12,2	62,5	100	..	..	..	..	..	100
Götalands skogsbygder												
1973	49,9	5,7	7,0	9,1	28,3	100	..	4,7	12,0	27,4	55,9	100
1972	44,8	9,5	11,1	7,6	27,0	100	5,2	6,9	15,5	19,8	52,6	100
Mellersta Sveriges skogsbygder												
1973	27,9	3,4	9,2	7,4	52,1	100	..	..	..	..	..	100
1972	23,2	7,7	8,1	12,2	48,8	100	..	..	..	..	..	100
Nedre Norrland												
1973	55,1	2,9	5,8	6,7	29,5	100	–	–	–	–	–	–
1972	37,8	10,6	6,4	14,1	31,1	100	–	–	–	–	–	–
Övre Norrland												
1973	23,1	3,8	4,4	8,2	60,5	100	–	–	–	–	–	–
1972	12,5	1,9	6,4	20,2	59,0	100	..	..	..	..	..	100
<i>Hela riket</i>												
1973	22,5	3,2	7,7	11,3	55,3	100	..	1,7	5,6	16,6	76,1	100
1972	17,1	6,9	9,5	12,5	54,0	100	1,0	2,5	8,0	16,8	71,7	100
1971	14,9	7,9	9,0	12,6	55,6	100	1,2	2,5	7,2	16,5	72,6	100
1970		22,5	9,4	12,7	55,4	100		5,2	8,6	15,7	70,5	100
1969		26,9	12,1	12,7	48,3	100		7,0	11,4	21,3	60,3	100

¹ Avser fr o m 1973 odlingar om minst 0,5 hektar fabrikspotatis.

Tabell 93 Biologisk skörd av mat- resp fabrikspotatis vid odlingar av olika storlek åren 1972 och 1973. Kilogram per hektar
 Biological yield of table potatoes and potatoes for processing on cultivations in different size groups in 1972 and 1973.
 Kilogrammes per hectare

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
 Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; år	Matpotatis						Fabrikspotatis ¹					
	Storleksgrupp, hektar						Storleksgrupp, hektar					
	0,13–0,4	0,5–0,8	0,9–1,5	1,6–3,0	Över 3,0	Samtliga	0,13–0,4	0,5–0,8	0,9–1,5	1,6–3,0	Över 3,0	Samtliga
<i>Produktionsområden</i>												
Götalands södra slättbygder												
1973	28 990	32 250	31 890	35 920	37 350	36 500	..	..	20 570	23 070	24 010	23 410
1972	29 960	35 690	39 990	39 480	40 240	39 610	..	..	..	35 700	35 530	36 230
Götalands mellanbygder												
1973	20 650	24 020	26 110	27 870	31 350	29 080	..	24 540	19 540	19 640	20 410	20 330
1972	26 660	32 110	30 190	33 170	39 590	35 430	..	30 120	28 400	31 780	33 250	32 590
Götalands norra slättbygder												
1973	18 950	..	23 850	24 980	31 110	28 670	..	..	..	..	..	..
1972	20 630	27 970	28 150	30 040	36 620	34 960	..	..	..	..	..	..
Svealands slättbygder												
1973	18 680	21 360	22 970	23 310	26 890	24 940	..	..	..	..	..	..
1972	21 420	17 420	22 720	21 830	27 450	25 240	..	..	..	..	..	..
Götalands skogsbygder												
1973	20 140	23 650	25 520	28 200	29 830	24 420	..	22 930	24 410	24 830	26 630	25 780
1972	21 970	20 240	28 580	28 220	34 060	26 350	25 780	25 830	27 840	30 560	32 230	30 540
Mellersta Sveriges skogsbygder												
1973	18 060	19 070	21 180	23 310	26 540	23 160	..	..	..	..	..	..
1972	21 200	20 930	23 200	23 880	28 760	25 510	..	..	..	..	..	..
Nedre Norrland												
1973	18 520	21 760	20 810	24 780	26 470	21 590	–	–	–	–	–	–
1972	18 800	20 330	23 350	23 720	25 970	22 360	–	–	–	–	–	–
Övre Norrland												
1973	24 050	24 280	22 410	26 450	26 780	25 700	–	–	–	–	–	–
1972	19 860	20 090	24 060	21 990	22 540	22 140	–	–	–	–	–	–
<i>Hela riket</i>												
1973	20 440	23 540	25 700	28 460	31 150	27 980	23 690	23 650	20 770	21 030	21 140	21 170
1972	22 040	26 150	29 300	29 700	34 490	30 840	26 320	28 640	29 410	31 960	33 350	32 630
1971	24 840	28 420	29 300	31 600	32 390	30 620	27 010	27 250	28 250	28 420	29 450	29 090
1970	27 600 ²	29 680 ³	31 260	31 970	35 430	33 060	27 890 ²	34 540 ³	32 050	35 780	36 530	35 840
1969	20 120 ²	19 520 ³	22 890	23 450	24 150	22 930	22 090 ²	21 820 ³	21 900	21 930	22 600	21 930

¹ Avser odlingar om minst 0,5 hektar. – ² Avser odlingar om 0,13–0,3 hektar. – ³ Avser odlingar om 0,4–0,8 hektar.

Tabell 94 Arealen matpotatis i hektar, bevattnad och obevattnad areal, olika jordarter samt markkarterad areal i procent år 1973
 Area of table potatoes in hectares, irrigated and not-irrigated area, different types of soil and area made up on soil map in per cent in 1973

Avser företag med minst 1,0 hektar matpotatis
 Figures refer to holdings of at least 1,0 hectare of table potatoes

Område	Areal, hektar	Bevattnad areal ¹ procent	Obevattnad areal ¹ procent	Jordart, procent			Markkarterad areal, procent		Ej mark- karterad areal, pro- cent
				Mulljord	Sand, mo, mjåla	Lerjord	Utförd före 1960	Utförd 1960 eller senare	
<i>Län</i>									
Stockholms	404	36	62	9	26	65	9	32	59
Uppsala	405	30	69	6	63	31	29	39	32
Södermanlands	220	31	69	20	34	26	14	57	29
Östergötlands	1 132	21	77	17	81	2	22	25	53
Jönköpings	359	23	74	10	90	—	8	54	38
Kronobergs	138	..	..	..	..	..	..	..	..
Kalmar	1 019	27	73	9	88	3	17	24	59
Gotlands	383	5	95	2	98	—	15	56	29
Blekinge	314	29	71	..	..	..	..	..	..
Kristianstads	1 324	40	58	21	77	2	13	57	30
Malmöhus	3 240	15	83	19	70	11	10	51	39
Hallands	2 520	12	84	7	89	4	13	63	24
Göteborgs o Bohus	69	..	..	..	..	..	..	..	..
Älvsborgs	229	22	78	28	70	2	14	31	55
Skaraborgs	1 917	24	74	4	95	1	15	41	44
Värmlands	705	18	82	—	98	2	6	39	55
Örebro	804	18	81	34	52	14	28	38	34
Västmanlands	129	..	..	..	..	..	..	..	..
Kopparbergs	469	—	99	2	98	—	12	42	46
Gävleborgs	299	8	91	7	85	8	2	30	68
Västernorrlands	355	13	84	2	93	5	18	36	46
Jämtlands	80	..	..	..	..	..	..	..	..
Västerbottens	697	2	96	15	79	6	22	25	53
Norrbottens	695	10	86	4	77	19	10	24	66
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	4 414	20	77	10	85	5	12	62	26
» mellanbygder	3 717	18	81	19	73	8	11	46	43
» norra slättbygder	2 554	20	79	9	90	1	18	35	47
Svealands slättbygder	2 077	26	73	20	53	27	20	40	40
Götalands skogsbygder	1 736	25	72	17	82	1	15	40	45
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 255	17	82	2	97	1	12	37	51
Nedre Norrland	760	10	88	3	90	7	14	32	54
Övre Norrland	1 393	6	91	9	78	13	16	24	60
<i>Hela riket</i>	17 906	19	79	13	79	8	14	44	42

¹För vissa företag saknas uppgift om bevattnad och obevattnad areal.

7.24 Så- och skördetidpunkter, växtperiodens längd samt skördeavkastning efter såtidpunkt

I samband med de objektiva skördeuppskattningarna (se s 129) inhämtar SCB sedan 1966 uppgifter om tidpunkten för sådd och skörd av olika grödor. På grundval av dessa uppgifter görs även vissa bearbetningar som avser att belysa dels tidsperioden mellan sådd och skörd (växtperioden), dels skördeavkastningen på arealer med olika såtidpunkt.

Undersökningarnas genomförande

Uppgifter om så- och skördetidpunkter inhämtas från samtliga brukningsenheter som ingår i huvudundersökningen.

Såtdagsundersökningen 1973 omfattade höstvet, höstråg, höstraps, höstrybs, vårvete, korn, havre, blandsäd, matpotatis och fabrikspotatis. Undersökningen av skördetidpunkter omfattade förutom ovan nämnda grödor, med undantag av höstraps och höstrybs, även slåttervall.

Tidsuppgifterna inhämtas hos jordbrukarna dels vid utläggningen av provytor, dels kort tid efter skörden.

Uppgifterna grupperas på ett tiotal tidsperioder (vanligen omfattande en vecka) som avpassats för de olika grödorna. Den areal som besåts resp skördats under angivna perioder skattas för de olika grödorna, varefter den totala arealens procentuella fördelning på de olika tidsperioderna beräknas. Som ett sammanfattande uttryck för så- och skördetidpunkten görs en approximativ beräkning av mediantidpunkten, dvs den tidpunkt då hälften av arealen var sådd resp skördad.

Uppgifterna för så- och skördetidpunkten bearbetas för grödorna vårvete, korn, havre och blandsäd även med avseende på växtperiodens längd. Därvid beräknas först, för varje brukningsenhet i undersökningen, tidsperioden

mellan sådd och skörd på provytefältet för respektive gröda. De sålunda erhållna tidsperioderna klassificeras dels efter längd (antal dagar), dels efter såtidpunkt. För olika grödor skattas den genomsnittliga längden av växtperioden primärt för skördeområden vilka sedan sammanvägs till större områden. På liknande sätt beräknas dels den totala grödarealens fördelning på olika växtperiodslängder, dels den biologiska skörden per hektar för de arealer som hänförs till de olika såtdagsperioderna.

Resultat

I *tab 95–96* redovisas mediantidpunkterna för sådd resp skörd av de olika grödorna inom produktionsområden åren 1970–1973 och för hela riket.

Av *tab 95* framgår att tidpunkten för vårsådden varierar betydligt mellan olika områden.

Uppgifter om den genomsnittliga växtperioden åren 1969–1973 samt arealens fördelning på olika växtperioder år 1973 återfinns i *tab 97* för produktionsområden och hela riket. Det bör observeras att med växtperiod avses här tiden mellan sådd och skörd.

I *tab 98* redovisas vissa resultat för produktionsområden och hela riket från undersökningen av avkastningen på arealer med olika såtidpunkt. Det framgår av tabellen att avkastningen för undersökta grödor i allmänhet är lägre på senare sådda arealer. Redovisade skördevariationer torde ej enbart bero av såtidpunkten vilket bör beaktas vid bedömningen av resultaten. Sålunda kan exempelvis jordart och belägenhet vara olika på arealer med olika såtidpunkt.

Övrig publicering

I Statistiska meddelanden 1974:58 och i Statistiska tabeller 1974:61 återfinns resultaten avseende tidpunkter för sådd och skörd av olika grödor samt uppgifter om skördeavkastningen på arealer med olika såtidpunkt 1973.

Tabell 95 Mediantidpunkt¹ för sådd av spannmål och sättning av potatis åren 1970–1973
 Median date for grain sowing and potato setting in 1970–1973

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde; år	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Mat- potatis	Fabriks- potatis
<i>Götalands södra slättbygder</i>								
1973	09-22	03-25	09-22	03-26	04-04	04-26	04-21	04-29
1972	09-21	04-18	09-21	04-19	04-25	04-23	04-25	04-28
1971	09-21	04-16	09-21	04-17	04-22	04-20	04-27	05-03
1970	09-23	05-07	09-23	05-07	05-10	05-11	05-12	05-15
<i>Götalands mellan- bygder</i>								
1973	09-28	04-02	09-27	04-20	04-23	04-29	05-04	05-05
1972	09-23	04-20	09-22	04-25	04-26	05-01	05-05	05-06
1971	09-23	04-21	09-22	04-23	04-23	04-26	05-04	05-09
1970	09-26	05-08	09-23	05-12	05-14	05-14	05-20	05-23
<i>Götalands norra slättbygder</i>								
1973	09-19	04-10	09-12	04-29	05-01	04-30	05-05	..
1972	09-20	05-01	09-12	05-02	05-03	05-04	05-09	..
1971	09-18	04-29	09-10	05-03	05-03	05-04	05-10	..
1970	09-21	05-08	09-14	05-12	05-13	05-13	05-21	..
<i>Svealands slätt- bygder</i>								
1973	09-12	05-01	09-06	05-05	05-05	05-09	05-16	..
1972	09-12	05-02	09-07	05-05	05-05	05-09	05-17	..
1971	09-09	05-01	09-05	05-05	05-05	05-07	05-17	..
1970	09-12	05-11	09-06	05-13	05-13	05-14	05-24	..
<i>Götalands skogs- bygder</i>								
1973	09-19	05-03	09-21	05-05	05-06	05-09	05-08	05-08
1972	09-21	05-04	09-21	05-03	05-04	05-05	05-08	05-10
1971	09-19	05-03	09-19	05-05	05-05	05-06	05-10	05-10
1970	09-20	05-13	09-21	05-14	05-14	05-15	05-20	05-21
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>								
1973	09-10	05-04	09-09	05-18	05-14	05-15	05-16	..
1972	09-14	05-05	09-10	05-17	05-11	05-14	05-19	..
1971	09-08	05-08	09-09	05-17	05-12	05-13	05-20	..
1970	09-12	05-11	09-13	05-20	05-16	05-16	05-22	..
<i>Nedre Norrland</i>								
1973	..	..	..	05-30	05-22	05-31	05-30	..
1972	..	..	..	05-29	05-29	05-30	06-04	..
1971	..	..	..	06-02	05-30	06-01	06-02	..
1970	..	..	..	05-31	05-28	06-02	06-01	..
<i>Övre Norrland</i>								
1973	..	..	..	06-04	06-04	06-04	06-05	..
1972	..	..	..	06-08	06-07	06-09	06-07	..
1971	..	..	..	06-07	06-07	06-07	06-09	..
1970	..	..	..	06-02	06-02	06-01	06-04	..
<i>Hela riket</i>								
1973	09-18	04-16	09-16	05-02	05-04	05-08	05-06	05-05
1972	09-19	04-26	09-17	05-03	05-04	05-06	05-08	05-06
1971	09-17	04-24	09-15	05-03	05-04	05-07	05-11	05-09
1970	09-20	05-08	09-19	05-14	05-14	05-15	05-21	05-22

¹ Avser den tidpunkt då hälften av arealen blivit sådd.

Tabell 96 Mediantidpunkt¹ för skörd av spannmål, slättervall och potatis åren 1970–1973

Median date for harvesting grain, ley and potatoes in 1970–1973

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde; år	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Slätter- vall ²	Matpo- tatis	Fabriks- potatis
<i>Götalands södra slättbygder</i>									
1973	08-15	08-16	08-05	08-06	08-18	08-18	06-12	09-23	10-08
1972	08-26	08-11	08-26	08-15	08-27	08-27	06-15	09-22	10-06
1971	08-25	08-27	08-14	08-17	08-27	08-22	06-14	09-20	10-04
1970	08-27	09-14	08-16	08-28	09-18	09-16	06-17	09-29	10-12
<i>Götalands mellanbygder</i>									
1973	08-14	08-18	08-05	08-09	08-19	08-17	06-16	09-24	10-02
1972	08-24	08-09	08-27	08-18	08-27	08-26	06-22	09-25	10-05
1971	08-25	08-30	08-14	08-19	08-27	08-25	06-22	09-23	10-02
1970	08-30	09-22	08-22	09-03	09-17	09-15	06-23	10-01	10-10
<i>Götalands norra slättbygder</i>									
1973	08-15	08-19	08-06	08-16	08-19	08-17	06-22	09-24	..
1972	08-26	08-15	09-02	08-27	09-02	09-01	06-28	09-26	..
1971	08-25	09-05	08-15	08-27	09-03	09-03	06-30	09-25	..
1970	08-27	09-20	08-25	09-22	09-21	09-18	06-27	09-30	..
<i>Svealands slättbygder</i>									
1973	08-14	08-22	08-05	08-20	08-27	08-26	06-23	09-21	..
1972	08-20	08-09	08-28	08-27	08-28	08-25	06-27	09-23	..
1971	08-23	09-04	08-16	09-03	09-06	09-06	07-03	09-24	..
1970	08-26	09-22	08-21	09-27	09-20	09-23	06-28	09-22	..
<i>Götalands skogsbygder</i>									
1973	08-16	08-28	08-10	08-20	08-28	08-27	06-24	09-25	10-03
1972	08-26	08-19	09-04	08-27	09-04	09-03	06-29	09-26	10-03
1971	08-27	09-05	08-18	08-28	09-05	09-02	07-02	09-26	09-29
1970	09-02	09-24	08-28	09-20	09-24	09-23	06-29	10-01	10-07
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>									
1973	08-16	08-29	08-12	09-04	09-07	09-05	06-29	09-17	-
1972	08-26	08-21	09-06	09-03	09-03	08-30	07-03	09-21	..
1971	08-28	09-15	08-20	09-17	09-16	09-11	07-05	09-18	-
1970	08-29	09-24	08-27	09-26	09-25	09-25	07-05	09-20	-
<i>Nedre Norrland</i>									
1973	08-30	09-20	08-26	09-14	09-15	09-16	07-08	09-16	-
1972	..	..	..	09-13	09-15	09-18	07-13	09-17	-
1971	..	..	..	09-28	09-29	09-26	07-15	09-19	-
1970	..	..	..	09-27	09-28	09-22	07-15	09-22	-
<i>Övre Norrland</i>									
1973	..	-	..	08-30	09-08	08-31	07-09	09-14	-
1972	-	..	-	08-31	09-10	09-03	07-12	09-14	..
1971	-	..	..	09-18	10-02	09-22	07-16	09-14	..
1970	-	-	-	09-07	09-24	09-09	07-15	09-15	-
<i>Hela riket</i>									
1973	08-15	08-19	08-06	08-18	08-25	08-26	06-26	09-21	10-03
1972	08-25	08-12	08-28	08-26	08-31	08-30	07-01	09-23	10-04
1971	08-25	08-31	08-15	08-28	09-04	09-04	07-04	09-22	10-02
1970	08-27	09-20	08-22	09-18	09-22	09-21	07-01	09-27	10-10

¹ Avser den tidpunkt då hälften av arealen blivit skördad. - ² Avser första skörd.

Tabell 97 Växtperiodens genomsnittliga längd för olika grödor åren 1969–1973 samt respektive grödas areal med procentuell fördelning på olika långa växtperioder år 1973

Average number of days between sowing and harvesting in 1969–1973 and distribution of the acreage by time interval between sowing and harvesting in 1973

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde; gröda	Genomsnittligt antal dagar mellan sådd och skörd (växt- periodens längd)					Arealens fördelning på olika växtperiodslängder 1973, procent									
						Under 100 dagar	100– 104	105– 109	110– 114	115– 119	120– 124	125– 129	130 139	Over 139 dagar	Summa
	1969	1970	1971	1972	1973										
<i>Götalands södra slättbygder</i>															
Vårvete	132	131	131	135	141	0,2	0,7	–	0,7	1,5	5,6	–	19,2	72,1	100
Korn	114	113	120	123	127	1,5	3,1	4,6	8,5	3,0	5,9	16,1	50,3	7,0	100
Havre	116	129	125	127	131	0,8	1,3	4,9	9,3	10,5	10,9	5,3	20,9	36,1	100
Blandsäd	110	125	122	124	119	2,9	3,5	8,6	20,2	33,1	14,2	1,8	10,5	5,2	100
<i>Götalands mellanbygder</i>															
Vårvete	122	134	130	129	132	1,4	0,3	5,5	7,2	7,3	9,3	5,3	25,3	38,4	100
Korn	104	115	116	115	116	14,6	9,9	14,4	12,6	6,1	7,5	10,9	20,1	3,9	100
Havre	109	127	123	123	124	4,5	2,9	8,9	13,4	13,6	9,9	7,5	18,7	20,6	100
Blandsäd	104	124	118	117	113	15,9	18,5	13,6	18,0	5,7	3,3	8,1	9,2	7,7	100
<i>Götalands norra slättbygder</i>															
Vårvete	107	134	128	125	130	–	–	3,0	6,2	13,2	7,7	11,4	39,2	19,3	100
Korn	101	131	116	117	112	8,7	12,3	21,1	22,9	15,0	6,3	6,0	5,8	1,9	100
Havre	98	130	121	121	112	9,4	11,6	23,2	24,6	12,5	6,7	4,8	5,6	1,6	100
Blandsäd	99	127	120	118	115	4,3	13,5	20,3	14,5	14,0	15,3	10,5	6,1	1,5	100
<i>Svealands slättbygder</i>															
Vårvete	112	134	124	118	114	4,9	9,2	17,2	24,3	16,7	11,3	8,3	7,7	0,4	100
Korn	106	136	121	112	110	18,5	16,5	22,5	17,4	11,6	5,6	2,9	3,5	1,5	100
Havre	102	129	123	112	116	9,6	8,8	15,1	18,7	15,4	11,4	6,3	8,6	6,1	100
Blandsäd	102	130	123	108	110	21,8	13,0	15,7	15,1	11,5	9,5	4,3	6,6	2,5	100
<i>Götalands skogsbygder</i>															
Vårvete	110	135	126	122	120	2,7	6,3	9,0	14,8	23,4	14,8	8,1	11,1	9,8	100
Korn	103	126	115	115	109	14,8	17,6	21,8	22,0	10,7	4,9	3,2	4,1	0,9	100
Havre	103	132	122	121	113	8,5	10,5	15,0	24,7	17,7	12,4	4,9	4,9	1,4	100
Blandsäd	102	129	118	119	111	13,4	13,4	17,9	24,3	13,2	7,0	5,8	4,1	0,9	100

Mellersta Sveriges skogsbygder

Vårvete	110	134	126	121	121	2,7	3,5	4,1	15,1	25,5	17,1	8,7	15,0	8,3	100
Korn	106	131	120	109	113	15,8	13,5	20,0	13,8	12,9	6,0	4,4	6,5	7,1	100
Havre	101	132	125	114	118	6,3	8,7	13,4	17,8	14,2	11,2	7,2	14,5	6,7	100
Blandsäd	105	128	120	110	116	6,2	5,6	18,4	20,3	17,6	9,6	11,4	7,3	3,6	100

Nedre Norrland

Vårvete	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	100
Korn	104	120	116	104	107	24,7	15,9	12,6	20,3	11,7	7,3	3,8	3,0	0,7	100
Havre	108	124	121	105	111	16,7	13,7	14,4	14,4	15,1	13,2	7,5	4,0	1,0	100
Blandsäd	99	113	116	104	107	25,7	12,5	14,8	15,5	17,4	7,6	5,2	1,0	0,3	100

Övre Norrland

Vårvete	—	—	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Korn	90	98	102	84	89	82,0	6,9	6,3	3,3	0,9	0,4	0,2	—	—	100
Havre	103	110	114	96	96	64,4	14,9	12,8	5,7	1,7	—	0,4	0,1	—	100
Blandsäd	94	100	104	87	91	81,1	8,6	9,1	0,2	1,0	—	—	—	—	100

Hela riket

Vårvete	120	133	128	127	127	2,3	4,2	8,1	12,0	10,8	9,3	5,5	17,0	30,8	100
Korn	105	125	118	113	113	17,2	12,4	16,6	15,8	9,4	5,8	6,5	13,4	2,9	100
Havre	102	130	123	118	115	8,8	9,3	15,9	20,5	14,7	10,4	5,6	8,5	6,3	100
Blandsäd	102	127	119	113	111	17,6	12,2	16,4	18,1	13,4	8,8	6,0	5,4	2,1	100

Götalands skogsbygder

Vårvete	..	..	3 960	..	3 760	3 490	2 960	2 240	2 620				
Korn			3 370	2 900	2 930	3 180	2 950	2 540	2 680	2 380	2 400		
Havre			3 730	3 170	3 340	3 060	2 640	2 090	2 110	2 000	1 850		
Blandsäd			..	..	2 950	2 550	2 590	2 240	1 940	2 000	1 800		
Matpotatis				26 570	28 950	31 830	26 070	26 740	27 360	26 490	22 540	26 570	
Fabrikspotatis				..	..	27 010	25 830	24 830	27 290	19 400	..	..	

Mellersta Sveriges skogsbygder

Vårvete	-	-	..	..	..	..	2 690	1 760	2 020				
Korn			-	3 510	..	2 960	2 870	2 680	2 560	2 490	2 470		
Havre			..	..	..	2 800	2 410	2 650	2 410	2 390	2 380		
Blandsäd			..	..	-	..	2 190	2 250	2 180	2 020	2 110		
Matpotatis				-	..	33 500	25 840	26 000	24 050	24 010	25 210	..	
Fabrikspotatis				-	-	-	-	-	-	..	-	-	

Nedre Norrland

Vårvete	-	-	-	-	-	-	-	..	1 060				
Korn			-	-	-	-	2 810	2 620	2 520	2 270	2 000		
Havre			-	-	-	-	..	2 510	1 850	1 830	1 730		
Blandsäd			-	-	-	-	..	..	1 890	1 540	1 600		
Matpotatis				-	-	..	..	25 060	21 340	23 590	24 050	24 510	
Fabrikspotatis				-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Övre Norrland

Vårvete	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Korn			-	-	-	-	-	-	..	2 640	2 130		
Havre			-	-	-	-	-	-	..	2 190	2 180		
Blandsäd			-	-	-	-	-	-	..	2 220	1 970		
Matpotatis				-	-	-	-	-	..	24 950	25 270	27 740	
Fabrikspotatis				-	-	-	-	-	-	-	-	-	

7.25 Jordbrukets skördeskadeskydd

År 1961 infördes ett system för permanent skördeskadeskydd. Detta skydd utformades som ett allriskskydd, dvs det skall täcka alla typer av skador oavsett vad som förorsakat dessa. Huvudmyndighet för skördeskadeskyddet är statens jordbruksnämnd, medan ersättningsberäkningar utförs vid SCB. Fr o m 1968 är enligt beslut av 1967 års riksdag anmälan till skördeskadeskyddet obligatorisk – se nedan.

I detta avsnitt ges en allmän beskrivning av skördeskadeskyddets utformning, finansiering m m jämte resultat av ersättningsberäkningarna för 1974 års skörd.

Skördeskadeskyddets utformning m m

Omfattning

I skördeskadeskyddet ingår samtliga jordbruk i riket med en åkerareal av minst 2 hektar. Potatisodlingar med en sammanlagd areal understigande 0,5 hektar har i enlighet med statsmakternas beslut fr o m 1972 uteslutits ur skyddet.

Skyddet omfattar för närvarande följande grödor.

- I Höstvete
- Vårvete
- Höstråg
- Korn
- Havre
- Blandsäd
- Slåttervall
- Matpotatis
- Fabrikspotatis
- II Höstraps
- Vårraps
- Höstrybs

Vårrybs
Vitsenap
Sockerbetor

- III Övriga oljeväxter (vårraps)
- Vårråg (vårvete)
- Foderarter och vicker (blandsäd)
- Grönfoder (slåttervall)
- Betesvall på åker (slåttervall)
- Vallfrö (slåttervall)

För grödor under I har skördestatistik erhållits genom de objektiva skördeuppskattningarna och för grödor under II genom kontrakts- och leveransuppgifter från Sveriges Oljeväxtintressenter resp Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget. För grödor under III däremot finns ingen särskild skördestatistik varför dessa vid ersättningsberäkningarna behandlats som de inom parentes angivna s k representantgrödorna.

Undersökningar av möjligheterna att utvidga skyddet till att gälla även andra grödor pågår.

Anmälan m m

Anmälan till skördeskadeskyddet är sedan 1968 samordnad med uppgiftsinsamlingen till lantbruksregistret i juni. Då inhämtas bl a uppgifter om åkerarealens användning. Själva insamlingsförfarandet och behandlingen av de insamlade uppgifterna har redovisats i ett tidigare avsnitt (se s 40), till vilket hänvisas.

I fråga om arealuppgifterna görs varje år en speciell kontroll. För detta syfte uttas slumpmässigt ett antal gårdar. Vid de uttagna gårdarna sker sedan kontrollen genom fältmätning av de aktuella arealerna.

Skördeområden

För bl a skördeskadeskyddet har riket indelats i skördeområden (se s 37). År 1974 fanns 420 områden.

Områdesindelningen har årligen varit föremål för viss översyn. Enligt statsmakternas beslut skall den fastställda områdesindelningen i regel inte ändras under löpande skördeår. Vissa begränsade möjligheter finns dock att tillfälligt anpassa områdesindelningen efter skador- nas utbredning. Denna möjlighet får tillgripas, då det uppstått »lokalt koncentrerade totalska- dor» på skörden. En förutsättning för att en sådan anpassning skall kunna göras är bl a att erforderlig skördestatistik kan erhållas för de tillfälliga områdena och dessa måste därför i regel vara minst lika stora som de fastställda skördeområdena.

Ersättningsberäkningar

Områdesvis fastställs för varje gröda primärt dels *normskörd*, som motsvarar normal avkastning inom området, dels *aktuell skörd*, som avser det aktuella årets skörd. Dessa uppgifter multiplicerade med *normpris* resp *aktuellt pris* ger *normskördevärde* resp *aktuellt skördevärde* uttryckt i kronor per hektar. Genom att multiplicera dessa värden med arealuppgifterna erhålls ett normskördevärde och ett aktuellt skördevärde för de i skyddet ingående grödorna på varje företag. Totala skördevärdet för företaget räknas fram genom addering av skördevärdena för de enskilda grödorna. Skillnaden mellan företagets totala normskördevärde och dess totala aktuella skördevärde utgör det beräknade värdet av skördeavvikelsen vid företaget.

Vid ersättningsberäkningarna för 1974 har vissa tillfälliga förändringar gjorts i beräkningsreglerna. Obärgad areal av spannmål, våroljeväxter och potatis har beaktats individuellt i hela riket efter särskild anmälan. För att skador även på inbärgat hö skulle kunna beaktas i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västertbottens och Norrbottens län har en inventering av kasseringsar i samband med utfodringen

utförts på ett urval av företag. Andelen kasseringsar av ej använt hö har antagits vara lika stor som andelen kasseringsar av det använda höet. Fabrikspotatisens kvalitet har beaktats individuellt i de delar av landet där fabrikspotatisen levereras till stärkelse- och brännerifabriker. Skördeavvikelsen för potatis har beräknats på uppgifter från enbart obevattnad areal.

Normskörd

1974 års normskörd erhöles på följande sätt. För spannmål, potatis samt första skörden av vall beräknas för varje län normskörden med hjälp av multipel regressionsanalys av skördestatistik för perioden 1922–1973 (gillesombudens årsväxt- och skörderapporter för åren före 1958 – i vissa fall 1957 och för blandsäd 1961 – samt därefter objektiva skördeuppskattningar). Beträffande potatis har dock skördestatistik för åren 1957–1961 uteslutits vid beräkningarna för 1974 års skörd. Beräkningarna är så utformade att genomsnittsskörden under perioden med objektiva skördeuppskattningar och hektarskördeförändringen under hela analysperioden blir utslagsgivande för normskörden. Eftersom perioden med objektiv skördestatistik är förhållandevis kort görs vissa modifieringar. Inom varje län differentieras normskördarna på skördeområden med ledning av särskilda relationstal.

Normskörden av tillvaratagen vallåterväxt bestäms på material för åren efter 1961 enligt de objektiva skördeuppskattningarna.

För oljeväxter saknas i huvudsak skördestatistik för åren före 1956. Genomsnittsskördar för perioderna 1956–1973 (våroljeväxter) och 1957–1973 (höstoljeväxter) användes därför som normskördar 1974 sedan de förra ökats med den beräknade skördeökningen per hektar från respektive periods mitt. Differentieringen på skördeområden av dessa normskördar, vilka framräknas på grundval av material från

Sveriges Oljeväxtintressenter och lantbruksregistret, görs länsvis med hjälp av särskilda relationstal.

Normskörden för sockerbetor beräknas för varje skördeområde som ett medeltal för åren fr o m 1956 på basis av uppgifter från Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget.

Aktuell skörd

Uppgifter rörande områdets aktuella skörd, uttryckt i kilogram per hektar, erhålls dels genom de objektiva skördeuppskattningarna (spannmål, vall och potatis), dels från Sveriges Oljeväxtintressenter (oljeväxter) och Svenska Sockerfabriks Aktiebolaget (sockerbetor).

Priser

För brödsäd, oljeväxter, fabrikspotatis och sockerbetor beräknas normpriser och aktuella priser med utgångspunkt från s k inlösenpriser eller motsvarande per den 1 november 1974 sedan dessa justerats med hänsyn till skördens kvalitet. För fodersäden beräknas normpriser och aktuella priser med utgångspunkt från den genomsnittliga noteringen per den 1 november 1974. Med undantag för de fyra nordligaste länen beaktas därvid kvaliteten för de saluförda kvantiteterna korn och havre. Normpriset för matpotatis beräknas med utgångspunkt från mittpriset medan det aktuella priset utgör ett vägt medeltal av jordbruksnämndens noteringar för månaderna oktober t o m januari. De genomsnittliga hanterings- och fraktkostnaderna för foderpotatis beaktas vid värderingen av ej konsumtionsduglig potatis fr o m 1972 års skörd. Genomsnittspriset för konsumtionsduglig resp ej konsumtionsduglig matpotatis beräknas för riket med hjälp av en uppdelning av skörden på konsumtion (inkl utsäde), svinn och foder. För foderpotatis och vallhö beaktas vid värderingen fodervärde resp näringsvärde.

Självrisk. Utbetalning av ersättning

Enligt bestämmelserna skall företagaren själv svara för viss del av de förluster som uppstår vid skördeskada. Självriskens skall stå i direkt proportion till den normala skördevariationen för företaget. Denna framräknas med ledning av områdesvis bestämda skördevariationer samt företagets arealfördelning. Härigenom blir självrisken storlek beroende dels av odlingsinriktningen vid företaget, dels av geografiskt läge. Företag med ensidig växtodling får högre självrisk än företag med mångsidig odling. Odlas grödor, som inte är odlingssäkra i området, blir självrisken också högre än om för området säkra grödor odlas. Självriskens är så avvägd att den i genomsnitt för samtliga företag i riket är 15,5 % av normskördevärdet.

Sedan underlaget för beräkningarna färdigställt och överfört till magnetband, utförs ersättningsberäkningar med dator för samtliga företagare. Detaljerade beräkningsresultat skrivs ut för varje företag.

I Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län har en preliminär utbetalning gjorts i december månad 1974.

Samtliga företagare får i slutet av mars eller så snart ersättningsberäkningarna är slutförda, ett besked från statens jordbruksnämnd om utfallet. Eventuell ersättning utbetalas genom postgiro.

Skördeskadeskyddets finansiering

För finansiering av skördeskadeskyddet finns en särskild skördeskadefond, vilken förvaltas av statens jordbruksnämnd. Av de 56,8 milj kronor som för budgetåret 1973/74 tillfördes denna fond svarade staten för 30 milj kronor och jordbrukarna för 17,1 milj kronor. Restande 9,7 milj kronor utgjordes av ränteinkom-

ster. Jordbrukarnas andel tas ut i form av skördeskadeavgifter, vilka läggs på produktionen. I följande tablå har för 1973/74 angetts avgifternas fördelning på olika produkter.

Produkt	Andel i procent av jordbrukarnas bidrag till skördeskadefonden
Brödsäd	26,3
Potatis	5,9
Oljeväxter	24,0
Sockerbetor	8,2
Mjölk och grädde	17,5
Slaktboskap	18,1
	100,0

Den 1 januari 1975 fanns i fonden totalt 219,7 milj kronor (inklusive ränta för 1974 – 14,4 milj kr).

Utöver det årliga tillskottet till fonden har staten lämnat en garanti om 75 milj kronor, avsedd att tillgripas om så stora skördeskador skulle uppstå, att fondmedlen blir otillräckliga.

Resultat av ersättningsberäkningarna för 1974 års skörd

I tab 99 ges i sammanfattning resultatet av ersättningsberäkningarna för 1974 års skörd.

Av tabellen framgår att cirka 18 200 jordbrukare får totalt 40,2 milj kronor. Den procentuella fördelningen på län av antalet ersättningar och summa ersättning lämnas för åren 1970–1974 i tab 100.

Ändringar gjorda med anledning av framförda besvär år 1974 är inte beaktade i någondera av tabellerna.

Övrig publicering

En mera ingående beskrivning av skördeskadeskyddets uppbyggnad och funktion återfinns dels i Statistiska meddelanden J 1975:22 och 23 där även resultaten av ersättningsberäkningarna 1974 redovisas, dels i »Skördeskadeskyddet, principer och metoder», utgiven i serien Promemorior från SCB nr 1972:2.

Beträffande metodiken m m i de objektiva skördeuppskattningarna, vilka ligger till grund för ersättningsberäkningarna i skördeskadeskyddet, hänvisas dels till den på s 129–132 i denna publikation lämnade redogörelsen, dels till Statistiska meddelanden J 1974:19.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 99 och 100 fr o m år 1961.

Tabell 99 Resultat av ersättningsberäkningarna för 1974 års skörd
Results of the compensation calculations for the harvest in 1974

Avser företag med minst 2 hektar åker

Figures refer to holdings of at least 2 hectares of arable land

Område	I skördeskade- skyddet ingående åkerareal, hektar	Antal anmäl- ningar ¹	Antal ersätt- ningar ²	Summa ersätt- ningsbelopp, kronor ²	Genomsnittlig(t) . . . kronor per hektar				Genomsnittlig självrisk i procent av normskörde- värdet
					Normskörde- värde	Aktuellt skördevärde	Självrisk	Ersättning till ersättnings- berättigade företag	
Län									
Stockholms	92 196	2 230	108	577 800	1 657	2 103	285	239	17,2
Uppsala	152 935	4 013	181	935 000	1 788	2 369	294	235	16,4
Södermanlands	138 876	3 013	152	708 400	1 725	2 094	296	227	17,2
Östergötlands	215 173	5 705	141	342 500	1 942	2 591	316	180	16,3
Jönköpings	96 614	7 438	229	424 500	1 644	1 824	224	167	13,6
Kronobergs	61 243	5 887	66	126 200	1 703	1 995	319	209	18,7
Kalmar	133 599	6 179	308	172 600	1 748	2 072	302	76	17,3
Gotlands	78 583	3 005	11	13 400	1 713	2 092	315	119	18,4
Blekinge	39 609	2 587	24	66 800	2 302	2 551	339	196	14,8
Kristianstads	180 314	8 331	31	71 800	2 427	2 788	341	143	14,0
Malmöhus	295 057	9 288	24	180 900	2 781	3 380	374	408	13,4
Hallands	125 123	6 953	47	114 900	2 157	2 595	340	258	15,8
Göteborgs o Bohus	67 726	5 169	322	496 600	1 601	1 752	271	170	16,9
Älvsborgs	156 488	10 692	1 059	1 859 500	1 623	1 732	245	156	15,1
Skaraborgs	281 748	10 330	364	1 129 700	1 884	2 327	299	169	15,9
Värmlands	116 575	7 360	1 795	3 655 100	1 310	1 306	226	172	17,3
Örebro	114 799	4 016	172	675 100	1 669	2 107	263	241	15,7
Västmanlands	131 013	3 306	427	3 201 900	1 731	2 202	265	292	15,3
Kopparbergs	64 074	4 510	882	4 212 200	1 324	1 370	232	266	17,5
Gävleborgs	76 197	5 159	1 292	4 259 600	1 244	1 258	170	236	13,7
Västernorrlands	59 560	5 793	2 803	5 060 300	1 209	1 059	151	168	12,5
Jämtlands	45 455	4 438	464	549 900	1 241	1 254	188	106	15,1
Västerbottens	88 588	7 774	4 358	6 863 200	1 194	1 022	187	155	15,6
Norrbottens	43 800	3 717	2 933	4 514 100	1 166	948	184	152	15,8
Hela riket									
1974	2 855 345	136 893	18 193	40 212 000	1 843	2 183	286	184	15,5
1973	2 834 230	139 903	10 883	21 205 800	1 470	1 525	228	104	15,5
1972	2 849 962	146 527	2 353	2 074 900	1 307	1 478	203	66	15,5
1971	2 886 494	152 843	12 804	9 528 800	1 369	1 513	212	76	15,5
1970	2 901 788	158 143	13 719	15 184 900	1 372	1 405	213	71	15,5

¹ Antal anmälningar som beaktats för ersättningsberäkning. – ² Ändringar med anledning av besvär ej beaktade 1974.

Tabell 100 Procentuell fördelning på län av antal ersättningar och ersättningsbelopp åren 1970–1974

Percentage distribution by counties of the number of compensations and the amount of compensation in 1970–1974

Län	Antal ersättningar, procent					Summa ersättningsbelopp, procent				
	1970	1971	1972	1973	1974	1970	1971	1972	1973	1974
Stockholms	2,6	1,8	–	0,9	0,6	12,9	2,0	–	0,5	1,4
Uppsala	3,0	1,9	–	1,4	1,0	6,8	3,7	–	0,7	2,3
Södermanlands	1,1	0,0	–	1,2	0,8	1,8	0,0	–	0,8	1,8
Östergötlands	0,1	0,0	0,2	0,8	0,8	0,1	0,0	2,0	0,3	0,9
Jönköpings	14,9	0,0	–	18,0	1,3	9,9	0,0	–	8,3	1,1
Kronobergs	3,4	–	0,1	2,5	0,4	3,5	–	0,0	1,1	0,3
Kalmar	1,1	0,2	0,4	1,8	1,7	1,8	0,6	1,9	1,3	0,4
Gotlands	1,0	–	2,0	8,2	0,1	1,2	–	0,9	6,4	0,0
Blekinge	0,8	2,9	0,2	5,8	0,1	0,8	5,6	0,0	25,4	0,2
Kristianstads	4,0	0,0	–	5,7	0,2	5,3	0,0	–	18,0	0,2
Malmöhus	13,8	0,0	0,6	0,7	0,1	18,3	0,0	0,2	0,7	0,4
Hallands	8,0	–	4,0	1,9	0,3	10,3	–	6,1	4,6	0,3
Göteborgs o Bohus	2,6	–	23,8	0,0	1,8	5,2	–	37,4	0,0	1,2
Älvsborgs	8,0	–	17,9	5,1	5,8	6,8	–	33,8	1,9	4,6
Skaraborgs	0,4	–	–	15,0	2,0	0,5	–	–	15,3	2,8
Värmlands	0,4	2,1	23,8	0,1	9,9	0,3	1,0	10,8	0,1	9,1
Örebro	–	–	–	0,6	0,9	–	–	–	0,1	1,7
Västmanlands	0,0	0,0	–	0,2	2,3	0,0	0,0	–	0,0	8,0
Kopparbergs	0,6	2,6	4,0	0,0	4,8	0,1	1,1	0,7	0,0	10,5
Gävleborgs	0,0	3,1	0,6	11,6	7,1	0,1	1,5	0,1	6,3	10,6
Västernorrlands	7,8	21,3	–	12,2	15,4	3,5	11,4	–	5,2	12,6
Jämtlands	0,9	1,6	–	–	2,6	1,1	0,6	–	–	1,4
Västerbottens	16,2	40,1	14,7	6,3	23,9	6,1	35,9	4,8	3,0	17,0
Norrbottens	9,3	22,4	7,7	–	16,1	3,6	36,6	1,3	–	11,2
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

8 Husdjursskötsel. Animalisk produktion

8.1 Lantbrukets företagsregister

Årliga uppgifter om antalet husdjur av olika slag erhålls fr o m 1968 genom uppgiftsinsamlingen i juni till lantbruksregistret.

Uppgifter om husdjursinnehavet insamlas varje år för företag med mer än 2 hektar åker. Fr o m 1970 inhämtas dessutom uppgifter om antalet husdjur vid stora besättningar där åkerareal helt saknas eller uppgår till högst 2 hektar. Uppgiftsinsamlingen för de stora besättningarna i juni 1974 berörde de företag som den 26 juni eller någon gång tidigare under året omfattade minst 500 får (inkl lamm), 250 svin och/eller 1 000 höns (inkl kycklingar).

De vid totalräkningen i juni insamlade uppgifterna redovisas som regel för naturliga jordbruksområden, län, produktionsområden och hela riket.

För närmare information om lantbruksstatistikens uppläggning hänvisas till avsnitt 2.1.

Resultat

I *tab 101* redovisas antalet husdjur inom olika storleksgrupper 26 juni 1974. I *tab 102* redovisas antalet husdjur vid företag med mer än 2 ha åker 1974 för län och produktionsområden. Av tabellen framgår att antalet mjölkkor minskat med drygt 8 000 (1 %), medan antalet kor för uppfödning av kalvar ökat med 8 000 (13 %). Även övriga nötkreatur har ökat. Antalet får har ökat, medan antalet svin är ungefär oförändrat. En minskning av antalet höns kan konstateras. Uppgifter om antalet hästar insamlas endast under lantbruksräkningsår (se s 40).

Antalet svin, höns och kycklingar vid stora besättningar vid företag utan eller med högst 2 hektar åker den 26 juni 1974 framgår av nedanstående tablå liksom även antalet sådana besättningar.

Tab 103–106 innehåller uppgifter om antalet brukningsenheter med nötkreatur, svin, får resp höns fördelade efter besättningarnas storlek.

Dessa uppgifter redovisas för län, produktionsområden, samt storleksgrupperade efter åkerareal för hela riket. Dessutom redovisas antalet djur av respektive slag med fördelning efter besättningsstorleken för produktionsområden och hela riket.

Av *tab 103* framgår att antalet besättningar med nötkreatur minskade med cirka 3 300 mellan 1973 och 1974.

Av *tab 104* resp *tab 106* framgår att antalet mindre besättningar fortsätter att minska för både svin och höns, medan antalet större besättningar ökar.

På basis av resultaten från lantbruksräkningen i juni 1971 har antalet *nötkreatursenheter* beräknats länsvis enligt de sedan länge inom jordbruksstatistiken tillämpade grunderna¹, och redovisas i *tab 107*.

I *tab 108* redovisas antalet husdjur per 100 ha åker den 26 juni 1974 för län, produktionsområden och hela riket.

Övrig publicering

Uppgifter om antalet husdjur den 26 juni 1974 har redovisats i Statistiska meddelanden nr J 1975:14, medan uppgifter om husdjursbesättningarnas storleksfördelning återfinns i nr J 1975:15.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1974 redovisas motsvarande uppgifter som i *tab 102* för perioden 1956–1973 omräknade till länsindelningen 1974. I Statistiskt meddelande J 1974:39 finns motsvarande uppgifter för åren 1927–1973 omräknade till nuvarande länsindelning.

¹ 1 nötkreatursenhet är lika med endera 1 fullvuxet nötkreatur, 2 ungnöt eller kalvar, 2/3 vuxen häst, 4/3 unghäst eller föl, 4 svin resp 10 får.

Antal svin och höns vid företag med högst 2 hektar åker och minst 250 svin och/eller 1 000 höns (inkl kycklingar) den 26 juni 1974 eller tidigare under året.

Inom parentes redovisade värden anger antal företag med djur av respektive slag

Produktions- områden	Suggor och galtar	Övriga svin	Summa svin	Höns	Kycklingar	Summa höns och kycklingar
Götalands södra slättbygder	799 (7)	29 874 (..)	30 673 (24)	333 222 (29)	607 176 (32)	940 398 (45)
Götalands mellan- bygder	203 (5)	14 197 (..)	14 400 (18)	279 235 (29)	493 733 (27)	772 968 (45)
Götalands norra slättbygder	88 (..)	11 029 (..)	11 117 (12)	209 065 (27)	349 500 (21)	558 565 (32)
Svealands slätt- bygder	.. (..)	.. (..)	.. (..)	185 188 (17)	326 350 (18)	511 538 (26)
Götalands skogs- bygder	38 (..)	20 571 (..)	20 609 (17)	443 886 (66)	586 975 (45)	1 030 861 (89)
Mellersta Sveriges skogsbygder	– (–)	.. (..)	.. (..)	35 628 (6)	61 200 (4)	96 828 (9)
Nedre Norrland	– (–)	– (–)	– (–)	28 575 (13)	44 000 (8)	72 575 (14)
Övre Norrland	.. (..)	.. (..)	.. (..)	60 600 (10)	46 500 (6)	107 100 (12)
Hela riket	1 658 (20)	79 452 (..)	81 110 (78)	1 575 399 (197)	2 515 434 (161)	4 090 833 (272)

Tabell 101 Antal husdjur inom olika storleksgrupper den 26 juni 1974. Hela riket
Number of livestock in different size groups on June 26th, 1974. Whole of Sweden

Djurslag	Storleksgrupp, hektar åker							Summa
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
Kor	25 726	85 224	179 507	140 051	155 772	106 814	62 356	755 450
Därav för mjölkpro- duktion	22 246	75 990	166 738	132 100	145 852	96 231	49 299	688 456
Därav för uppfödning av kalvar	3 480	9 234	12 769	7 951	9 920	10 583	13 057	66 994
Kvigor, tjurar och stutar 1 år och däröver	16 591	57 569	125 909	105 265	125 585	96 868	62 201	589 988
Kalvar under 1 år	17 834	57 555	120 121	96 806	119 098	92 176	60 869	564 459
Summa nötkreatur	60 151	200 348	425 537	342 122	400 455	295 858	185 426	1 909 897
Tackor och baggar födda 1973 och tidigare	18 281	28 077	33 346	20 324	21 922	20 483	17 521	159 954
Lamm	22 052	35 547	44 875	27 752	30 286	27 841	24 058	212 411
Summa får	40 333	63 624	78 221	48 076	52 208	48 324	41 579	372 365
Suggor och galtar	4 133	19 195	62 700	54 062	63 458	40 632	18 443	262 623
Övriga svin	33 526	103 938	341 914	345 558	491 408	447 143	349 174	2 112 661
Summa svin	37 659	123 133	404 614	399 620	554 866	487 775	367 617	2 375 284
Höns kläckta 1973 och tidigare	316 583	574 458	957 436	686 743	715 800	552 478	697 031	4 500 529
Kycklingar	461 345	323 024	644 480	481 849	364 964	599 990	627 541	3 503 193
Summa höns och kycklingar	777 928	897 482	1 601 916	1 168 592	1 080 764	1 152 468	1 324 572	8 003 722

Tabell 102 Antal husdjur den 26 juni 1974

Number of livestock on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Hästar ¹	Nötkreatur				Summa	Får Tackor och baggas
		Kor	Kvigor, tjurar och stutar	Kalvar under 1 år			
		För mjölk- produk- tion	För upp- födning av kalvar	1 år och däröver			
<i>Län</i>							
Stockholms	1 852	13 137	2 224	10 856	10 604	36 821	5 055
Uppsala	1 211	25 742	2 516	18 979	19 220	66 457	3 420
Södermanlands	1 379	25 577	2 638	21 777	20 831	70 823	4 615
Östergötlands	1 863	41 231	3 493	40 001	36 029	120 754	9 802
Jönköpings	3 511	44 712	3 904	41 737	36 510	126 863	6 967
Kronobergs	3 054	26 549	3 600	26 526	23 081	79 756	5 284
Kalmar	2 485	46 068	3 763	42 009	38 181	130 021	14 173
Gotlands	1 225	17 289	1 180	19 292	16 656	54 417	33 690
Blekinge	1 248	10 979	2 571	11 008	10 708	35 266	1 736
Kristianstads	3 366	45 527	11 297	58 960	48 628	164 412	4 694
Malmöhus	4 409	38 745	10 377	52 350	41 467	142 939	2 585
Hallands	2 471	38 231	3 544	36 440	34 875	113 090	4 991
Göteborgs o Bohus	2 328	23 770	1 775	19 179	17 583	62 307	2 872
Älvsborgs	4 689	51 570	3 397	40 081	38 977	134 025	8 347
Skaraborgs	3 078	56 782	4 124	53 124	50 321	164 351	7 234
Värmlands	2 836	23 518	851	13 737	15 065	53 171	9 017
Örebro	1 342	20 163	1 051	14 095	15 439	50 748	4 146
Västmanlands	1 143	17 007	1 164	12 289	12 463	42 923	2 005
Kopparbergs	1 611	17 470	685	8 964	11 016	38 135	4 618
Gävleborgs	2 335	19 111	641	10 714	12 577	43 043	5 451
Västernorrlands	2 316	20 377	495	8 214	11 409	40 495	6 343
Jämtlands	2 149	18 867	532	9 362	12 092	40 853	5 509
Västerbottens	1 715	30 611	779	13 368	21 862	66 620	5 151
Norrbottens	988	15 423	393	6 926	8 865	31 607	2 249
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	4 074	42 568	8 878	55 375	48 409	155 230	4 491
» mellanbygder	4 830	79 611	12 838	91 520	79 257	263 226	45 506
» norra slättbygder	4 342	77 842	5 970	70 044	68 701	222 557	11 974
Svealands slättbygder	6 728	100 494	9 333	77 303	78 017	265 147	19 816
Götalands skogsbygder	19 436	228 025	24 434	213 427	186 976	652 862	37 572
Mellersta Sveriges skogsbygder	5 271	54 709	2 698	34 187	36 129	127 723	13 578
Nedre Norrland	6 726	55 446	1 477	26 419	33 870	117 212	17 649
Övre Norrland	3 197	49 761	1 366	21 713	33 100	105 940	9 368
<i>Hela riket</i>							
1974	..	688 456	66 994	589 988	564 459	1 909 897	159 954
1973	..	696 625	59 094	574 330	559 838	1 889 887	151 603
1972	..	731 777	..	563 956	532 848	1 828 581	144 972
1971	54 604	728 051	778 051	588 409	516 538	1 832 998	144 542
1970	..	757 749	..	606 652	561 567	1 925 968	145 475

¹ Enligt lantbruksräkningen 1971.

Lamm	Summa	Svin			Höns och kycklingar		
		Suggor och galtar	Övriga svin	Summa	Höns	Kyck- lingar	Summa
6 598	11 653	2 034	24 681	26 715	205 264	17 354	222 618
4 596	8 016	8 909	47 291	56 200	187 583	67 734	255 317
6 724	11 339	6 105	44 159	50 264	169 679	51 690	221 369
13 522	23 324	7 656	65 311	72 967	328 864	188 688	517 552
9 559	16 526	4 770	28 499	33 269	94 735	74 920	169 655
7 048	12 332	5 614	39 223	44 837	117 225	224 152	341 377
18 214	32 387	12 401	92 979	105 380	190 561	54 784	245 345
47 499	81 189	7 349	46 629	53 978	106 392	250 075	356 467
2 368	4 104	4 433	74 862	79 295	147 755	364 984	512 739
5 765	10 459	45 864	423 698	469 562	358 080	522 740	880 820
2 909	5 494	56 119	443 078	499 197	346 738	526 642	873 380
6 240	11 231	39 412	300 428	339 840	670 561	371 499	1 042 060
3 875	6 747	3 732	27 980	31 712	172 258	120 740	292 998
10 954	19 301	10 929	72 521	83 450	226 633	82 551	309 184
9 064	16 298	27 441	210 116	237 557	540 013	378 808	918 821
11 362	20 379	3 172	32 546	35 718	67 390	16 782	84 172
5 366	9 512	3 391	33 941	37 332	110 543	36 100	146 643
2 814	4 819	5 599	41 173	46 772	139 763	35 972	175 735
6 105	10 723	1 341	10 759	12 100	65 901	25 192	91 093
7 016	12 467	1 347	9 827	11 174	39 046	8 224	47 270
8 868	15 211	1 204	9 099	10 303	90 954	28 928	119 882
7 431	12 940	408	3 908	4 316	21 359	22 338	43 697
6 229	11 380	3 026	26 884	29 910	45 390	17 139	62 529
2 285	4 534	367	3 069	3 436	57 842	15 157	72 999
5 204	9 695	75 983	696 000	771 983	847 161	798 220	1 645 381
62 273	107 779	53 622	474 514	528 136	484 797	856 131	1 340 928
15 922	27 896	35 381	279 385	314 766	827 300	534 186	1 361 486
27 086	46 902	27 519	205 788	233 307	820 611	209 276	1 029 887
50 074	87 646	59 975	371 672	431 647	1 060 380	956 509	2 016 889
16 968	30 546	3 940	31 553	35 493	200 634	49 245	249 879
24 132	41 781	2 800	23 586	26 386	154 961	66 840	221 801
10 752	20 120	3 403	30 163	33 566	104 685	32 786	137 471
212 411	372 365	262 623	2 112 661	2 375 284	4 500 529	3 503 193	8 003 722
195 868	347 471	266 703	2 107 649	2 374 352	4 564 104	3 259 027	7 823 131
187 502	332 474	265 794	2 161 944	2 427 738	4 582 801	3 693 962	8 276 763
185 854	330 396	267 140	2 013 690	2 280 830	4 590 459	3 765 232	8 355 691
189 141	334 616	233 623	1 839 936	2 073 559	4 622 845	3 213 547	7 836 392

Tabell 103 Antal företag med nötkreatur den 26 juni 1974 fördelade efter antalet kor samt antal nötkreatur vid dessa besättningar
Number of holdings with cattle distributed by number of cows and number of cattle on these holdings on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal kor								Summa
	0	1-3	4-9	10-24	25-49	50-74	75-99	Över 99	
<i>Antal företag</i>									
<i>Län</i>									
Stockholms	185	145	265	449	100	25	7	7	1 183
Uppsala	367	241	470	1 132	167	12	5	8	2 402
Södermanlands	332	159	307	793	239	32	9	21	1 892
Östergötlands	629	539	744	1 468	367	37	6	12	3 802
Jönköpings	808	1 530	1 956	1 731	230	17	4	2	6 278
Kronobergs	787	1 364	1 664	960	109	9	2	—	4 895
Kalmar	703	894	1 282	1 735	349	28	10	2	5 003
Gotlands	270	327	587	758	80	6	1	1	2 030
Blekinge	266	604	667	423	57	6	1	1	2 025
Kristianstads	945	1 153	1 940	1 960	285	32	7	16	6 338
Malmöhus	949	964	1 503	1 541	293	36	10	17	5 313
Hallands	799	1 063	1 453	1 445	220	16	7	6	5 009
Göteborgs o Bohus	466	1 137	1 353	827	99	6	—	—	3 888
Älvsborgs	1 176	2 029	2 371	1 927	217	14	1	4	7 739
Skaraborgs	909	1 428	1 193	2 050	484	29	8	10	6 111
Värmlands	486	1 288	1 185	584	118	21	3	8	3 693
Örebro	365	365	599	715	117	15	8	5	2 189
Västmanlands	336	178	299	669	122	15	4	7	1 630
Kopparbergs	327	622	771	525	111	8	3	1	2 368
Gävleborgs	428	455	1 055	684	66	6	2	1	2 697
Västernorrlands	446	1 013	1 556	523	53	10	2	—	3 603
Jämtlands	373	734	1 142	563	79	7	—	—	2 898
Västerbottens	592	1 532	2 358	824	72	7	1	1	5 387
Norrbottens	258	567	824	403	107	8	1	—	2 168
<i>Produktionsområden</i>									
Götalands södra slättbygder	1 248	1 082	1 452	1 575	291	44	11	27	5 730
» mellanbygder	1 280	1 452	2 475	3 255	587	55	17	13	9 134
» norra slättbygder	1 376	1 866	1 841	2 837	620	46	6	18	8 610
Svealands slättbygder	1 543	1 079	1 909	3 673	747	111	29	45	9 136
Götalands skogsbygder	4 604	8 232	10 500	8 770	1 179	80	19	11	33 395
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 021	1 796	2 252	1 658	337	28	15	14	7 121
Nedre Norrland	1 205	2 371	3 586	1 615	196	23	3	1	9 000
Övre Norrland	925	2 453	3 529	1 306	184	15	2	1	8 415

Storleksgrupp, hektar åker

2,1– 5,0	2 354	7 160	2 320	34	1	–	–	–	11 869
5,1– 10,0	3 523	7 170	10 221	981	5	–	–	1	21 901
10,1– 20,0	3 057	3 485	10 812	7 659	85	4	–	–	25 102
20,1– 30,0	1 422	1 223	2 629	7 455	357	2	3	–	13 091
30,1– 50,0	1 449	829	1 048	6 355	1 424	13	1	–	11 119
50,1–100,0	1 056	398	418	1 964	1 811	139	11	3	5 800
Över 100,0	341	66	96	241	458	244	87	126	1 659

Hela riket

1974	13 202	20 331	27 544	24 689	4 141	402	102	130	90 541
1973	12 637	21 677	30 446	24 700	3 738	392	98	119	93 807
1972	12 167	24 131	33 358	23 742	3 072	337	87	109	97 003
1971	12 758	25 495	36 869	23 349	2 624	293	97	99	101 584
1970	12 008	27 552	41 456	23 981	2 414	295	97	92	107 895

*Antal nötkreatur**Produktionsområden*

Götalands södra slättbygder	18 271	10 152	25 295	57 955	24 553	6 893	2 513	9 598	155 230
» mellanbygder	22 222	14 501	42 279	119 792	46 311	7 983	4 203	5 935	263 226
» norra slättbygder	26 717	18 509	26 958	92 273	44 189	6 098	1 162	6 651	222 557
Svealands slättbygder	28 518	9 562	26 898	111 753	51 468	14 932	6 148	15 868	265 147
Götalands skogsbygder	52 628	64 914	144 319	284 503	87 339	11 634	3 962	3 563	652 862
Mellersta Sveriges skogsbygder	10 887	9 975	24 716	47 990	22 669	3 578		7 908	127 723
Nedre Norrland	7 824	10 658	38 740	43 065	13 638	2 559		728	117 212
Övre Norrland	5 547	11 757	39 745	34 426	12 065	1 846		554	105 940

Hela riket

1974	172 614	150 028	368 950	791 757	302 232	55 523	21 877	46 916	1 909 897
1973	163 549	156 979	401 262	779 970	270 701	53 761	20 646	43 019	1 889 887
1972	151 799	167 610	436 183	739 975	225 695	48 433	18 772	40 114	1 828 581
1971	162 014	172 816	479 514	721 721	197 221	42 008	21 043	36 661	1 832 998
1970	159 258	187 077	546 298	745 429	185 077	44 738	22 501	35 590	1 925 968

Tabell 104 Antal företag med svin den 26 juni 1974 fördelade efter besättningsarnas storlek samt antal svin vid dessa besättningar

Number of holdings with pigs distributed by size of the stocks and number of pigs on these holdings on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal svin						Summa
	1-2	3-9	10-24	25-99	100-499	Över 499	
<i>Antal företag</i>							
<i>Län</i>							
Stockholms	97	64	37	73	31	12	314
Uppsala	378	311	250	290	114	16	1 359
Södermanlands	205	150	81	148	89	17	690
Östergötlands	416	259	170	237	124	33	1 239
Jönköpings	960	502	354	223	51	2	2 092
Kronobergs	648	478	377	233	92	9	1 837
Kalmar	924	540	303	312	212	42	2 333
Gotlands	340	447	353	328	113	11	1 592
Blekinge	422	217	146	174	94	44	1 097
Kristianstads	288	680	1 116	2 034	931	137	5 186
Malmöhus	187	527	1 149	2 387	1 170	118	5 538
Hallands	348	550	806	1 611	871	76	4 262
Göteborgs o Bohus	314	243	237	211	59	8	1 072
Älvsborgs	863	568	571	473	159	19	2 653
Skaraborgs	377	604	783	1 112	501	77	3 454
Värmlands	1 136	187	88	101	69	15	1 596
Örebro	227	115	82	102	63	18	607
Västmanlands	274	163	107	168	83	19	814
Kopparbergs	573	153	62	53	18	4	863
Gävleborgs	1 059	212	57	47	18	3	1 396
Västernorrlands	781	78	53	38	18	2	970
Jämtlands	576	44	22	29	6	1	678
Västerbottens	895	328	175	151	39	7	1 595
Norrbottens	140	27	7	9	7	2	192
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	187	531	1 135	2 863	1 874	218	6 808
» mellanbygder	877	1 214	1 459	2 275	1 009	167	7 001
» norra slättbygder	559	788	1 019	1 395	614	111	4 486
Svealands slättbygder	1 091	817	575	818	426	89	3 816
Götalands skogsbygder	4 328	3 017	2 717	2 771	869	80	13 782
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 613	378	154	156	53	11	2 365
Nedre Norrland	2 623	342	143	105	41	7	3 261
Övre Norrland	1 150	360	184	161	46	9	1 910
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1- 5,0	2 551	567	374	189	48	4	3 733
5,1- 10,0	3 929	1 687	1 432	1 098	181	9	8 336
10,1- 20,0	3 448	2 591	2 706	3 493	839	31	13 108
20,1- 30,0	1 349	1 261	1 431	2 510	1 044	62	7 657
30,1- 50,0	828	944	1 033	2 189	1 531	136	6 661
50,1-100,0	297	368	373	949	1 005	233	3 225
Över 100,0	26	29	37	116	284	217	709
<i>Hela riket</i>							
1974	12 428	7 447	7 386	10 544	4 932	692	43 429
1973	13 715	8 154	7 883	11 226	4 921	672	46 571
1972	17 107	9 734	9 225	12 678	5 229	591	54 564
1971	17 638	10 811	9 836	13 204	4 692	517	56 698
1970	18 778	11 112	10 353	12 709	4 064	457	57 473

Tabell 104 (forts) Antal företag med svin den 26 juni 1974 fördelade efter besättningsarnas storlek samt antal svin vid dessa besättningar

Område	Besättningsstorlek, antal svin						
	1-2	3-9	10-24	25-99	100-499	Över 499	Summa
<i>Antal svin</i>							
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	307	3 160	18 632	155 973	369 399	224 512	771 983
» mellanbygder	1 392	6 521	23 601	115 975	201 723	178 924	528 136
» norra slättbygder	881	4 263	16 387	71 327	119 001	102 907	314 766
Svealands slättbygder	1 776	4 086	8 984	42 491	85 652	90 318	233 307
Götalands skogsbygder	6 663	14 990	42 414	134 289	165 507	67 784	431 647
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 310	1 746	2 337	7 797	10 111	11 192	35 493
Nedre Norrland	3 563	1 511	2 077	5 309	9 336	4 590	26 386
Övre Norrland	1 633	1 721	2 781	7 783	9 025	10 623	33 566
<i>Hela riket</i>							
1974	18 525	37 998	117 213	540 944	969 754	690 850	2 375 284
1973	20 474	41 360	124 712	571 154	961 122	655 530	2 374 352
1972	25 554	48 681	146 321	641 011	993 458	572 713	2 427 738
1971	26 411	54 143	156 358	662 379	890 476	491 063	2 280 830
1970	27 551	55 997	163 984	624 236	761 964	439 827	2 073 559

Tabell 105 Antal företag med får¹ den 26 juni 1974 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal tackor och baggar vid dessa besättningar

Number of holdings with sheep distributed by size of the stocks and number of ewes and rams on these holdings on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal tackor och baggar						
	1-9	10-24	25-49	50-99	100-199	Över 199	Summa
<i>Antal företag</i>							
<i>Län</i>							
Stockholms	84	48	38	15	8	2	195
Uppsala	93	40	14	11	5	2	165
Södermanlands	96	59	33	15	8	1	212
Östergötlands	230	112	53	32	14	5	446
Jönköpings	229	91	44	22	8	2	396
Kronobergs	222	74	32	12	9	2	351
Kalmar	219	114	51	52	21	8	465
Gotlands	175	256	222	113	47	26	839
Blekinge	103	29	10	4	2	—	148
Kristianstads	399	86	23	5	2	2	517
Malmöhus	404	31	12	6	1	—	454
Hallands	406	85	24	15	3	—	533
Göteborgs o Bohus	210	57	11	5	4	—	287
Älvsborgs	414	148	46	12	8	3	631
Skaraborgs	543	107	30	22	6	1	709
Värmlands	423	218	47	28	4	—	720
Örebro	156	53	25	12	8	—	254
Västmanlands	87	35	14	6	2	—	144
Kopparbergs	231	110	32	15	—	—	388
Gävleborgs	227	124	32	13	3	1	400
Västernorrlands	226	132	49	12	1	2	422
Jämtlands	212	115	41	18	3	—	389
Västerbottens	523	135	20	5	1	1	685
Norrbottens	170	60	15	4	—	—	249
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	545	51	18	10	5	—	629
* mellanbygder	551	353	259	138	63	35	1 399
* norra slättbygder	696	168	54	33	18	2	971
Svealands slättbygder	505	232	121	65	33	5	961
Götalands skogsbygder	1 647	563	209	112	38	11	2 580
Mellersta Sveriges skogsbygder	640	313	85	38	2	2	1 080
Nedre Norrland	672	391	120	48	8	2	1 241
Övre Norrland	826	248	52	10	1	1	1 138
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>							
2,1- 5,0	1 588	579	84	10	1	—	2 262
5,1- 10,0	1 530	714	234	50	3	—	2 531
10,1- 20,0	1 223	441	263	138	33	1	2 099
20,1- 30,0	586	183	122	89	27	8	1 015
30,1- 50,0	606	175	96	73	45	11	1 006
50,1-100,0	380	125	62	58	33	23	681
Över 100,0	169	102	57	36	26	15	405
<i>Hela riket</i>							
1974	6 082	2 319	918	454	168	58	9 999
1973	5 857	2 273	851	419	161	50	9 611
1972	5 722	2 119	821	398	152	49	9 261
1971	5 811	2 045	814	392	161	49	9 272
1970	5 901	1 995	829	402	149	51	9 327

¹ Avser får exkl lamm.

Tabell 105 (forts) Antal företag med får¹ den 26 juni 1974 fördelade efter besättningsarnas storlek samt antal tackor och baggar vid dessa besättningar

Område	Besättningsstorlek, antal tackor och baggar						Summa
	1-9	10-24	25-49	50-99	100-199	Över 199	
<i>Antal tackor och baggar</i>							
<i>Produktionsområden</i>							
Götalands södra slättbygder	1 732	730	594	706	729	-	4 491
» mellanbygder	2 137	5 561	8 721	9 259	7 789	12 039	45 506
» norra slättbygder	2 541	2 375	1 835	2 245		2 978	11 974
Svealands slättbygder	2 192	3 467	4 091	4 370	4 510	1 186	19 816
Götalands skogsbygder	6 430	8 355	7 049	7 391	5 210	3 137	37 572
Mellersta Sveriges skogsbygder	3 005	4 543	2 789		3 241		13 578
Nedre Norrland	3 175	5 639	3 971	3 060		1 804	17 649
Övre Norrland	3 352	3 391	1 672		953		9 368
<i>Hela riket</i>							
1974	24 564	34 061	30 722	30 018	21 905	18 684	159 954
1973	23 333	33 388	28 855	27 581	21 053	17 393	151 603
1972	22 468	31 022	27 805	26 365	19 661	17 651	144 972
1971	22 545	29 874	27 379	25 761	20 860	18 123	144 542
1970	22 776	29 787	28 146	26 365	19 268	19 133	145 475

¹ Avser får exkl lamm.

Tabell 106 Antal företag med höns¹ den 26 juni 1974 fördelade efter besättningsarnas storlek samt antal höns vid dessa besättningar

Number of holdings with poultry distributed by size of the stocks and number of poultry on these holdings on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område; storleksgrupp	Besättningsstorlek, antal höns (exkl kycklingar)					
	1-49	50-199	200-999	1000-4999	Över 4999	Summa
<i>Antal företag</i>						
<i>Län</i>						
Stockholms	550	167	31	10	7	765
Uppsala	957	322	79	19	6	1 383
Södermanlands	837	247	64	6	3	1 157
Östergötlands	1 682	389	66	29	12	2 178
Jönköpings	3 456	184	26	3	1	3 670
Kronobergs	2 030	191	23	13	5	2 262
Kalmar	2 568	255	55	21	4	2 903
Gotlands	698	158	14	24	3	897
Blekinge	910	140	51	14	7	1 122
Kristianstads	2 359	488	78	31	10	2 966
Malmöhus	2 863	491	105	38	14	3 511
Hallands	1 579	716	293	110	22	2 720
Göteborgs o Bohus	1 825	346	52	21	6	2 250
Älvsborgs	3 487	462	71	20	6	4 046
Skaraborgs	2 359	780	142	55	24	3 360
Värmlands	1 407	215	35	4	1	1 662
Örebro	893	250	59	5	6	1 213
Västmanlands	605	251	57	17	3	933
Kopparbergs	412	119	24	12	2	569
Gävleborgs	395	87	29	7	—	518
Västernorrlands	551	50	24	9	5	639
Jämtlands	488	44	10	3	—	545
Västerbottens	354	67	31	8	1	461
Norrbottens	50	9	5	7	3	74
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	2 731	824	296	99	30	3 980
» mellanbygder	3 687	637	117	66	19	4 526
» norra slättbygder	3 521	1 106	197	81	35	4 940
Svealands slättbygder	3 816	1 287	298	60	24	5 485
Götalands skogsbygder	15 252	1 923	346	126	27	17 674
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 455	379	76	20	6	2 936
Nedre Norrland	1 371	194	57	19	6	1 647
Övre Norrland	482	78	37	15	4	616
<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>						
2,1- 5,0	5 301	550	92	35	8	5 986
5,1- 10,0	8 747	1 183	197	56	13	10 196
10,1- 20,0	9 442	1 945	409	119	20	11 935
20,1- 30,0	4 615	1 112	252	76	16	6 071
30,1- 50,0	3 476	1 009	268	106	27	4 886
50,1-100,0	1 507	519	173	75	26	2 300
Över 100,0	227	110	33	19	41	430
<i>Hela riket</i>						
1974	33 315	6 428	1 424	486	151	41 804
1973	35 667	7 491	1 672	514	141	45 485
1972	38 552	8 580	1 902	524	126	49 684
1971	41 865	9 757	2 121	560	105	54 408
1970	45 427	11 074	2 296	553	92	59 442

¹ Avser höns exkl kycklingar.

Tabell 106 (forts) Antal företag med höns¹ den 26 juni 1974 fördelade efter besättningarnas storlek samt antal höns vid dessa besättningar

Område	Besättningsstorlek, antal höns (exkl kycklingar)					
	1-49	50-199	200-999	1000-4999	Över 4999	Summa
<i>Antal höns¹</i>						
<i>Produktionsområden</i>						
Götalands södra slättbygder	54 871	68 894	122 451	203 175	397 770	847 161
» mellanbygder	72 346	48 045	50 926	143 720	169 760	484 797
» norra slättbygder	78 144	87 442	75 709	182 525	403 480	827 300
Svealands slättbygder	84 630	105 493	106 814	116 452	407 222	820 611
Götalands skogsbygder	280 549	145 950	135 101	234 120	264 660	1 060 380
Mellersta Sveriges skogsbygder	44 776	31 191	31 251	35 516	57 900	200 634
Nedre Norrland	22 430	15 679	22 302	37 650	56 900	154 961
Övre Norrland	7 236	6 739	17 010	26 200	47 500	104 685
<i>Hela riket</i>						
1974	644 982	509 433	561 564	979 358	1 805 192	4 500 529
1973	692 852	591 069	646 983	1 040 442	1 592 758	4 564 104
1972	757 366	677 406	743 910	1 059 350	1 344 769	4 582 801
1971	830 173	772 379	821 725	1 070 859	1 095 323	4 590 459
1970	910 793	872 141	852 300	1 037 573	950 038	4 622 845

¹ Avser höns exkl kycklingar.**Tabell 107 Beräknat antal nötkreatursenheter¹ den 24 juni 1971²**

Number of units of cattle on June 24th, 1971

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings with more than 2 hectares of arable land

Område	Antal nötkreatursenheter	Område	Antal nötkreatursenheter
<i>Län²</i>			
Stockholms	35 160	Västernorrlands	39 350
Uppsala	62 680	Jämtlands	34 190
Södermanlands	62 830	Västerbottens	60 120
Östergötlands	104 810	Norrbottens	26 280
Jönköpings	106 520	<i>Produktionsområden</i>	
Kronobergs	74 020	Götalands södra slättbygder	302 760
Kalmar	120 850	» mellanbygder	326 240
Gotlands	59 810	» norra slättbygder	246 350
Blekinge	47 330	Svealands slättbygder	255 640
Kristianstads	233 710	Götalands skogsbygder	603 960
Malmöhus	229 950	Mellersta Sveriges skogsbygder	108 940
Hallands	160 330	Nedre Norrland	106 060
Göteborgs o Bohus	58 260	Övre Norrland	93 620
Älvsborgs	132 070	<i>Hela riket</i>	
Skaraborgs	179 270	1971	2 043 570
Värmlands	52 980	1968	2 170 160
Örebro	48 640	1967	2 200 130
Västmanlands	43 990	1966	2 292 110
Kopparbergs	32 840	1965	2 343 220
Gävleborgs	37 580		

¹ Definition se s 194.- ² Avser 1971 års länsindelning.

Tabell 108 Antal husdjur per 100 hektar åker den 26 juni 1974

Number of livestock per 100 hectares of arable land on June 26th, 1974

Avser företag med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Område	Nötkreatur			Svin			Får och lamm	Höns och kycklingar
	Kor	Övriga nötkreatur	Summa	Suggor och galtar	Övriga svin	Summa		
<i>Län</i>								
Stockholms	15,1	21,1	36,2	2,0	24,2	26,2	11,4	218,6
Uppsala	17,4	23,6	41,0	5,5	29,2	34,7	4,9	157,5
Södermanlands	19,5	29,4	48,9	4,2	30,5	34,7	7,8	152,7
Östergötlands	20,0	34,0	54,0	3,4	29,2	32,6	10,4	231,6
Jönköpings	49,2	79,1	128,3	4,8	28,8	33,6	16,7	171,6
Kronobergs	47,6	78,2	125,8	8,8	61,9	70,7	19,5	538,6
Kalmar	35,6	57,3	92,9	8,8	66,5	75,3	23,2	175,4
Gotlands	22,5	43,7	66,2	8,9	56,7	65,6	98,8	433,6
Blekinge	32,9	52,8	85,7	10,8	182,0	192,8	10,0	1 246,3
Kristianstads	30,2	57,2	87,4	24,4	225,2	249,6	5,6	468,1
Malmöhus	15,7	30,0	45,7	17,9	141,8	159,7	1,8	279,5
Hallands	32,7	55,8	88,5	30,8	235,1	265,9	8,8	815,5
Göteborgs o Bohus	35,8	51,5	87,3	5,2	39,2	44,4	9,5	410,5
Älvsborgs	33,8	48,6	82,4	6,7	44,6	51,3	11,9	190,1
Skaraborgs	21,0	35,8	56,8	9,5	72,6	82,1	5,6	317,6
Värmlands	19,5	23,1	42,6	2,5	26,1	28,6	16,3	67,4
Örebro	17,7	24,6	42,3	2,8	28,3	31,1	7,9	122,1
Västmanlands	13,4	18,2	31,6	4,1	30,3	34,4	3,5	129,4
Kopparbergs	26,8	29,4	56,2	2,0	15,8	17,8	15,8	134,3
Gävleborgs	24,5	28,9	53,4	1,7	12,2	13,9	15,5	58,7
Västernorrlands	33,1	31,1	64,2	1,9	14,4	16,3	24,1	189,9
Jämtlands	40,5	44,8	85,3	0,8	8,2	9,0	27,0	91,3
Västerbottens	33,7	37,8	71,5	3,2	28,9	32,1	12,2	67,1
Norrbottens	32,7	32,6	65,3	0,8	6,3	7,1	9,4	150,9
<i>Produktionsområden</i>								
Götalands södra slättbygder	14,2	28,7	42,9	21,0	192,5	213,5	2,7	455,2
» mellanbygder	27,7	51,1	78,8	16,0	142,0	158,0	32,3	401,2
» norra slättbygder	17,9	29,6	47,5	7,6	59,6	67,2	6,0	290,7
Svealands slättbygder	16,1	22,7	38,8	4,0	30,1	34,1	6,9	150,6
Götalands skogsbygder	43,0	68,3	111,3	10,2	63,4	73,6	14,9	344,0
Mellersta Sveriges skogsbygder	25,6	31,4	57,0	1,7	14,1	15,8	13,6	111,5
Nedre Norrland	31,1	33,0	64,1	1,5	12,9	14,4	22,8	121,3
Övre Norrland	34,1	36,6	70,7	2,3	20,1	22,4	13,4	91,8
<i>Hela riket</i>								
1974	25,3	38,6	63,9	8,8	70,6	79,4	12,4	267,6
1973	25,3	38,0	63,3	9,0	70,6	79,6	11,6	262,2
1972	24,4	36,6	61,0	8,9	72,1	81,0	11,1	276,2
1971	24,1	36,6	60,7	8,8	66,8	75,6	11,0	277,0
1970	25,0	38,5	63,5	7,7	60,7	68,4	11,0	258,4

8.2 Jordbruksinventeringen

Genom jordbruksinventeringarna erhöles t o m 1968 tre gånger om året uppgifter om bl a antalet husdjur av olika slag. I samband med övergången till det nya systemet för lantbruksstatistiken slopades 1969 inventeringarna i juni och oktober. Inventeringen i mars behölls t o m 1973, men fr o m 1970 med en något modifierad upplägning.

Jämfört med husdjursuppgifterna i lantbruksregistret var uppgifterna i inventeringen väsentligt mer specificerade på olika djurslag. I inventeringen ingick dessutom specialundersökningar med från år till år varierande innehåll. Vid 1973 års jordbruksinventering insamlades uppgifter om maskindriften och täckdikningen vid jordbruksföretag.

Viss information om inventeringen lämnas på s 66.

Undersökningens innehåll

I undersökningen ingick ett urval ur lantbruksregistret 1972 av företag med mer än 2 ha åker samt ett annat urval ur samma register av företag med stora svin- och hönsbesättningar utan åker eller med högst 2 ha åker. Dessa sistnämnda företag utgjorde inalles 381 och hela urvalet bestod av 19 733 företag. Urvalet hade avsevärt utvidgats jämfört med tidigare år, då det omfattat ca 13 000 företag. Från 581 uppgiftsskyldiga företag inkom inga svar. Dessutom saknade 353 inkomna blanketter uppgifter om husdjur. Företag som saknat uppgifter på husdjursavsnittet ingick i beräkningarna av

antalet husdjur med medeltalet för de bearbetade företagen i respektive stratum. För företag med mer än 2 hektar åker tillämpades ett urvalsförfarande med stratifiering efter län, storleksgrupp efter åkerareal och klass efter antal husdjur. Urvalssannolikheten varierade för olika strata. Samtliga företag, som någon gång under första halvåret 1972 hade minst 250 svin och/eller minst 1 000 höns, uttogs. För övriga företag varierade urvalsfraktionen mellan 1 för företag i den största arealgruppen eller i högsta husdjursklassen och omkring 1/40 för företag i de minsta storleksgrupperna.

Resultat

Antalet kor uppgick 1 mars 1973 till 757 000, vilket var en minskning med 7 500 från 1 mars 1972. Med hänsyn till slumpvariationen och smärre olikheter i undersökningarnas uppläggning mellan de två åren, kan en förändring av denna storleksordning antas ha legat inom undersökningarnas felmarginal.

I tab 109 redovisas uppgifter om antalet husdjur av olika slag enligt inventeringarna i mars 1969–1973 vid företag med mer än 2 hektar åker. Vid en beräkning av det totala antalet svin och höns i hela riket måste hänsyn tagas till det betydande antal djur, som finns vid företag utan eller med högst 2 hektar åker. Uppgifter om dessa företag finns i nedanstående tablå.

Övrig publicering

Resultaten från 1973 års jordbruksinventering redovisas i Statistiska meddelanden. I nr J 1973:29 återfinns husdjursresultaten.

Riksområde¹

Antal svin och höns vid företag med högst 2 hektar åker och minst 250 svin och/eller minst 1 000 höns (inkl kycklingar) den 1 mars 1973

	Svin	Höns 1/2 år och äldre	Unghöns o kycklingar	
			Av värpras	Broiler
A	46 072	912 482	671 349	1 852 352
B } C }	27 886	491 251 137 780	244 525 106 798	548 295 –
Hela riket	73 958	1 541 513	1 022 672	2 400 647

¹ Se bilaga 1.

Tabell 109 Antal husdjur i mars åren 1969–1973. Hela riket
 Number of livestock in March, 1969–1973. Whole of Sweden

Avser företag med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Djurslag	1969	1970	1971	1972	1973
Hästar födda 1970 och tidigare ¹	..	51 983	45 097	43 451	41 672
Därav kallblodiga	..	38 153	31 931	29 763	24 998
» övriga	..	13 830	13 166	13 688	16 674
Unghästar och föl födda 1971 och senare ¹	..	8 669	8 684	9 503	10 176
Summa hästar	..	60 652	53 781	52 954	51 848
Tjurar och stutar 1 år och däröver	177 090	174 362	158 046	150 289	138 880
Tjurar, tjurkalvar och stutar under 1 år	280 907	284 465	258 369	252 058	257 644
Kor	839 941	814 697	741 559	764 194	756 688
Därav kor som kalvat en gång	218 101	204 086	185 044	198 396	201 418
» övriga kor	621 840	610 611	556 515	565 798	555 270
Kvigor 1 år och däröver	380 673	366 660	348 834	353 463	342 938
Därav för pålägg	326 120	..	..	..	..
» för slakt	54 553	..	..	..	..
Kvigor och kvigkalvar under 1 år	362 281	364 370	333 058	340 832	344 436
Därav för pålägg	292 815	..	..	..	..
» för slakt	69 466	..	..	..	..
Summa nötkreatur	2 040 892	2 004 554	1 839 866	1 860 836	1 840 586
Galtar för avel 6 månader och däröver	10 541	11 513	11 169	11 476	12 401
Modersuggor	226 149	226 275	244 590	271 933	250 471
Därav första gången dräktiga	42 843	..	..	..	..
» övriga dräktiga	112 613	..	..	..	..
» digivande samt icke dräktiga	61 611	..	..	..	..
» utslagssuggor	9 082	..	..	..	..
Summa avelssvin	236 690	237 788	255 759	283 409	262 872
Övriga svin	1 707 785	1 852 488	1 899 144	2 153 493	2 001 351
Därav 6 månader och däröver	908 311	958 398	152 730	1 064 356	1 027 922
» 3–6 månader	799 474	894 090	860 980	1 089 137	973 429
» under 3 månader	..	..	..	..	..
Summa svin	1 944 475	2 090 276	2 154 903	2 436 902	2 264 223
Höns äldre än 1/2 år	..	5 279 150	5 070 003	5 211 330	4 992 294
Därav höns äldre än 1 1/2 år	..	2 155 418	1 843 765	1 920 929	1 568 454
» höns 1/2–1 1/2 år	..	3 123 732	3 226 238	3 290 401	3 423 840
Unghöns och kycklingar	..	2 299 301	1 947 113	2 559 780	3 143 320
Därav värpraser	..	874 306	1 026 519	1 106 965	1 169 800
» broiler	..	1 424 995	920 594	1 452 815	1 973 520
Summa höns och kycklingar	..	7 578 451	7 017 116	7 771 110	8 135 614

¹ Årtalen avser 1973 års uppgifter. För 1969–1972 gäller motsvarande åldersgränser.

8.3 Mjölkboskapskontrollen

I samband med lantbruksnämndernas omorganisation överfördes den 1 juli 1967 ansvaret på riksplanet för kokontrollverksamheten från lantbruksstyrelsen till Svensk Husdjursskötsel, Hållsta. Lantbruksstyrelsen har dock, som framgår av Kungl Maj:ts kungörelse den 25 maj 1967 (nr 396), även därefter överinseende över kontrollverksamheten.

Kontrollens genomförande

För ledning av kontrollverksamheten har inom Svensk Husdjursskötsel tillsatts en särskild kontrollnämnd. Lokalt bedrivs kontrollen av kontrollföreningar (husdjursföreningar). Själva kontrollarbetet utförs av hos dessa föreningar anställda kontrollassistenter.

För att kontrollresultaten skall tillerkännas officiellt vitsord erfordras att kontrollföreningsmedlem elva till tolv gånger om året med regelbundna mellanrum ombesörjer mjölk-mängdsbestämning och uttagning av mjölkprov för fetthaltsundersökning. Verifiering av kontrollresultaten utförs genom jämförelse med den verkliga produktionen i form av avräkningsresultat från mejerier samt genom att förlängd kontroll sker vid besök av kontroll-assistent enligt särskilda regler.

Vid sidan av den officiella kontrollen utförs en särskild kontroll. Denna skiljer sig från den förra därigenom att förlängd kontroll ej förekommer.

Bearbetningen av primäruppgifterna från mjölkboskapskontrollen sker centralt vid föreningen Svensk Husdjursskötsel (Lantbruks-data AB). Närmare föreskrifter om övervakningen av kontrollverksamheten återfinns i cirkulär 1972:3 från lantbruksstyrelsen. För kontrollens tekniska utförande finns bestämmelser i Svensk Husdjursskötsels Kontroll-nämnds regler av den 1 juli 1967, den 29 augusti 1968, den 15 oktober 1969 och den 1 februari 1973.

Resultat

Tab 110 innehåller länsvis för kontrollåret 1973/74 samt för hela riket från och med 1969/70 bland upplysningar om antal kor av olika raser i den officiella kontrollen.

Vid bedömningen av resultaten bör beaktas att dessa ej ger genomsnittsvärden för det totala koantalet. Detta beror bland annat på att de i kontrollen deltagande besättningarna ej kan anses vara representativa för den totala kostammen. Sålunda är exempelvis besättningar vid små brukningsenheter anslutna till kontrollen i väsentligt mindre utsträckning än besättningar vid de större. Vidare torde man kunna räkna med att medelavkastningen inom en och samma storleksgrupp av jordbruk är större vid de brukningsenheter som deltar i kontrollen än vid de som står utanför.

I tab 111 redovisas för kontrollåret 1973/74 länsvis samt för åren från och med 1969/70 för hela riket uppgifter om verksamhetens totala omfattning. Det framgår bland annat att cirka 357 300 kor omfattas av kontrollen under året, dvs 52 % av samtliga kor vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker (enligt lantbruksregistret 1974, se närmare tab 102).

I »Undersökning av företag med mjölkproduktion 1972» (se s 98) anges den genomsnittliga avkastning per mjölkko i Sverige 1971 till 4 180 kg. Beräkningen har gjorts av Svensk Husdjursskötsel.

Övrig publicering

Utförligare resultat från mjölkboskapskontrollen 1973/74 har redovisats i meddelande nr 69 i Svensk Husdjursskötsels publikationsserie.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 110 från och med år 1944/45.

Tabell 110 Resultat från den officiella mjölkboskapskontrollen år 1973/74
Results of the milk recording 1973/74

Område	SRB ¹			SLB ²			SKB ³			SJB ⁴			Samtliga kontrollerade kor	
	Antal kor	Mjölk-avkastning, kg per ko	Fett-halt, procent	Antal kor	Mjölk-avkastning, kg per ko	Fett-halt, procent	Antal kor	Mjölk-avkastning, kg per ko	Fett-halt, procent	Antal kor	Mjölk-avkastning, kg per ko	Fett-halt, procent	Mjölk-avkastning, kg per ko	Fett-halt, procent
<i>Län</i>														
Stockholms	8 444	5 348	4,1	424	5 630	4,0	–	–	–	28	4 256	5,5	5 362	4,1
Uppsala	10 496	5 340	4,1	459	5 706	4,0	1	4 502	3,9	29	3 704	5,5	5 362	4,1
Södermanlands	20 011	5 521	4,1	626	5 592	4,0	–	–	–	172	4 150	5,5	5 515	4,1
Östergötlands	24 740	5 389	4,1	2 230	5 632	4,0	1	3 256	3,8	478	3 786	5,8	5 385	4,1
Jönköpings	12 843	5 169	4,1	1 612	5 372	4,0	–	–	–	218	3 749	5,6	5 178	4,1
Kronobergs	7 948	5 455	4,1	704	5 715	4,0	1	4 495	4,0	25	3 908	5,4	5 437	4,1
Kalmar	21 161	5 286	4,1	2 142	5 435	4,0	–	–	–	399	3 852	5,8	5 277	4,1
Gotlands	6 329	5 277	4,1	1 436	5 384	4,0	14	4 353	4,7	186	3 717	5,8	5 240	4,1
Blekinge	3 196	5 345	4,1	314	5 651	3,9	–	–	–	8	3 700	5,6	5 374	4,1
Kristianstads	4 398	5 390	4,2	16 842	5 945	3,9	–	–	–	178	3 816	5,8	5 810	4,0
Malmöhus	1 244	5 379	4,1	21 068	5 950	3,9	–	–	–	24	3 257	5,2	5 914	3,9
Hallands	5 905	5 740	4,1	16 414	6 129	4,0	–	–	–	17	4 235	5,7	6 021	4,0
Göteborgs o Bohus	5 577	5 296	4,1	1 278	5 420	3,9	–	–	–	72	4 528	5,3	5 312	4,1
Älvsborgs	15 045	5 438	4,1	4 808	5 681	4,0	1	2 922	3,9	150	4 119	5,6	5 490	4,1
Skaraborgs	21 518	5 493	4,0	6 977	5 723	3,9	–	–	–	85	3 790	5,4	5 550	4,0
Värmlands	8 239	5 244	4,0	1 173	5 486	3,9	29	4 100	4,0	46	3 714	5,4	5 264	4,0
Örebro	11 405	5 467	4,1	827	5 634	3,9	–	–	–	150	4 238	5,7	5 465	4,1
Västmanlands	8 573	5 346	4,1	591	5 503	3,9	–	–	–	110	4 141	5,4	5 347	4,1
Kopparbergs	7 003	5 350	4,1	782	5 436	4,0	144	3 716	4,3	102	3 719	5,8	5 305	4,1
Gävleborgs	9 374	5 250	4,1	1 072	5 480	3,9	21	3 372	4,3	68	3 957	5,7	5 266	4,1
Västernorrlands	5 278	4 992	4,0	1 529	5 454	3,9	738	3 825	4,3	522	3 680	5,6	4 885	4,1
Jämtlands	3 694	4 869	4,1	1 920	5 511	3,9	2 101	3 941	4,3	1 048	3 636	5,6	4 625	4,2
Västerbottens	4 412	4 875	4,2	2 965	5 328	4,0	1 893	4 030	4,3	774	3 703	5,8	4 749	4,2
Norrbottens	4 884	5 128	4,2	1 815	5 335	4,1	425	3 991	4,3	64	3 765	5,7	5 097	4,2
<i>Hela riket</i>														
1973/74	231 717	5 351	4,1	90 008	5 822	3,9	5 369	3 954	4,3	4 953	3 789	5,7	5 424	4,1
1972/73	231 465	5 208	4,1	84 540	5 693	4,0	6 317	3 878	4,3	5 229	3 756	5,6	5 277	4,1
1971/72	221 465	5 276	4,1	76 978	5 710	4,0	7 234	3 893	4,3	5 347	3 797	5,8	5 319	4,1
1970/71	219 400	5 125	4,1	71 998	5 589	4,0	8 678	3 843	4,4	5 422	3 732	5,8	5 165	4,1
1969/70	232 625	5 060	4,1	74 665	5 571	4,0	10 379	3 903	4,4	5 632	3 735	5,8	5 111	4,1

¹ SRB = Svensk röd och vit boskap inkl svensk ayrshireboskap och dansk röd boskap. – ² SLB = Svensk låglandsboskap. – ³ SKB = Svensk kullig boskap. –

⁴ SJB = Svensk jerseyboskap.

Tabell 111**Antal mjölkboskapsbesättningar och kor i officiell kontrollkontrollåret¹ 1973/74**

Number of stocks and cows in the public milk recording 1973/74

Område	Officiell kontroll ²		
	Antal besättningar	Antal kor	Andel av samtliga kor ³ , procent
<i>Län</i>			
Stockholms	409	9 420	72
Uppsala	555	11 529	45
Södermanlands	924	22 395	88
Östergötlands	1 376	29 367	71
Jönköpings	937	15 800	35
Kronobergs	668	10 420	39
Kalmar	1 273	25 391	55
Gotlands	620	9 413	54
Blekinge	182	3 660	33
Kristianstads	1 258	21 839	48
Malmöhus	1 338	22 503	58
Hallands	1 291	22 945	60
Göteborgs o Bohus	449	7 311	31
Älvsborgs	1 379	22 450	44
Skaraborgs	1 441	30 425	54
Värmlands	512	10 255	44
Örebro	664	13 399	66
Västmanlands	501	10 496	62
Kopparbergs	541	8 865	51
Gävleborgs	859	11 437	60
Västernorrlands	761	8 993	44
Jämtlands	771	10 073	53
Västerbottens	973	11 171	36
Norrbottnens	464	7 696	50
<i>Hela riket</i>			
1973/74	20 146	357 253	52
1972/73	20 804	350 140	50
1971/72	21 295	336 460	46 ⁴
1970/71	22 214	327 825	45 ⁴
1969/70	24 320	343 727	45 ⁴

¹ Avser perioden oktober–september. – ² Avser besättningar som deltagit hela kontrollåret. – ³ Vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker i juni respektive kontrollår. – ⁴ Procentsatsen beräknad på totala antalet kor, såväl mjölkproducerande kor som am- och dikor.

8.4 Mjolkproduktionen och dess användning

Efter framställning från statens jordbruksnämnd inhämtade SCB vid jordbruksinventeringen i mars 1971 uppgifter om mjölkproduktionen och dess användning under 1970. Undersökningar med samma syfte hade tidigare genomförts för åren 1937/38 och 1949 samt därefter vart tredje år.

Uppgifterna om mjölkproduktionen inhämtades genom tilläggsfrågor på inventeringsblanketterna. I urvalet för inventeringen i mars 1971 ingick 12 825 brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Urvalsfraktionen har varierat mellan 1 för brukningsenheter med mer än 200 hektar åker och omkring 1/50 för enheter i den minsta storleksgruppen.

Undersökningens innehåll

I uppgiftsblanketten skulle den under kalenderåret 1970 producerade mjölken särredovisas på följande poster.

Levererad till mejeri

Försåld till arbetare och övriga anställda vid brukningsenheten

Försåld till andra

Förbrukad i hushållet samt utlämnad som födoråd (undantag)

Använd till beredning av lantsmör och lantost

Använd till utfodring (ej skummjolk)

Resultat

Uppgifter om den totala mjölkproduktionens storlek samt om produktionens användning åren 1958–1970 redovisas i *tab 112*. För brukningsenheter med högst 2 hektar åker, vilka inte omfattades av undersökningen, gjordes uppskattningar på grundval av förhållandena i den närmast högre storleksgruppen (2–5 hektar åker).

Tab 113 innehåller uppgifter om mjölkproduktionens användning år 1970 inom olika storleksgrupper. Av *tab 114* framgår mjölkproduk-

tionens storlek inom produktionsområden åren 1958–1970.

Enligt tab 112 levererades till mejerierna under 1970 sammanlagt cirka 2 672 milj kilogram mjölk, vilket är omkring 80 milj kilogram mindre än den kvantitet som redovisats i mejeriorganisationens egen löpande statistik (se tab 116).

Övrig publicering

Resultaten av undersökningen för 1970 har redovisats i Jordbruksekonomiska meddelanden 1971:10.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 112 och 114 fr o m år 1949.

Tabell 112 Totala mjölkproduktionen och dess användning i milj kilogram åren 1958–1970. Hela riket
Total production of milk and its uses 1958–1970. Whole of Sweden

År	Total produktion	Användning					
		Leveranser till mejeri	Försäljning till arbetare och övriga anställda	Övrig försälj- ning	Förbrukning i hushållet m m	Produktion av lantsmör och ost	Utfodring
1970	2 848	2 672	4	14	75	2	81
1967	3 235	2 978	5	26	106	2	118
1964	3 610	3 242	8	46	151	5	158
1961	3 717	3 289	16	55	187	9	161
1958	3 930	3 375	21	74	243	16	201

Tabell 113 Mjölkproduktionen och dess användning i milj kilogram inom olika storleksgrupper år 1970. Hela riket
Production of milk and its uses in different size groups of holdings in 1970. Whole of Sweden

Användning	Storleksgrupp, hektar åker							
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	Summa
Leveranser till mejeri	90,5	339,9	739,6	498,9	480,9	309,0	205,9	2 664,7
Försäljning till arbetare och övriga anställda	..	..	..	1,0	0,6	0,5	1,5	4,0
Övrig försäljning	..	2,6	3,5	2,2	2,1	1,5	0,9	13,6
Förbrukning i hushållet m m	9,6	18,0	22,3	11,4	8,1	3,9	1,1	74,4
Produktion av lantsmör och ost	..	..	..	..	..	..	..	2,5
Utfodring	5,4	14,8	24,4	14,2	11,3	6,0	3,5	79,6
<i>Summa</i>								
1970	106,9	376,2	791,0	527,8	503,0	321,0	212,9	2 838,8
1967	180,6	560,2	931,6	534,4	476,6	284,7	245,8	3 213,9
1964	253,9	741,9	1 090,9	553,8	436,0	263,1	239,4	3 579,0
1961	342,2	850,7	1 076,5	503,4	400,2	251,6	248,4	3 673,0

Tabell 114 Mjolkproduktionens storlek inom produktionsområden åren 1958–1970.
Milj kilogram
 Milk production by production areas 1958–1970. Millions of kilogrammes

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker
Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde	1958	1961	1964	1967	1970
Götalands södra slättbygder	401	377	327	277	218
» mellanbygder	399	399	379	376	335
» norra slättbygder	472	470	479	427	342
Svealands slättbygder	640	601	586	502	444
Götalands skogsbygder	1 151	1 073	1 056	1 004	914
Mellersta Sveriges skogsbygder	287	255	257	229	203
Nedre Norrland	256	248	248	194	197
Övre Norrland	244	250	247	205	186
Hela riket	3 850	3 673	3 579	3 214	2 839

8.5 Mejerihanteringen.

Producentpriset på mjölk

Fortlöpande uppgifter om mejerinäringen ges i Svenska Mejeriernas Riksförenings (SMR) driftsstatistik. Åtskilliga av dessa uppgifter ingår i statens jordbruksnämnds månatliga redovisning av produktion, priser m m beträffande jordbruksprodukter.

Resultat

I *tab 115* lämnas för år 1974 uppgifter om antal mejerier och leverantörer till dessa, om kvantiteten mjölk, som vägts in vid mejerier och medelinvägning per leverantör inom olika föreningar m m.

Uppgifter för åren 1970–1974 och 1969/70 – 1973/74 om antal mejerier och leverantörer, vid mejerierna invägd mjölk, mjölkens fetthalt, användning och pris lämnas i *tab 116*. Den närmare innebörden i redovisade uppgifter

framgår av noter till tabellen. Enligt tabellen har antalet mejerier och leverantörer sedan föregående år minskat med 3 resp 7 %, medan kvantiteten invägd mjölk ökat med 3 %.

I *tab 117* återfinns för åren 1970–1974 och 1969/70 – 1973/74 uppgifter om mejeriproduktionen och produktionen av mjölkpulver. Av tabellen framgår att produktionen av konsumtionsmjölk har ökat något.

I tabellerna ingår uppgifter från de 4 mejerier, som inte är anslutna till SMR.

Övrig publicering

Detaljuppgifter om mejerihanteringen meddelas av SMR i särskild tabellavdelning i dess årsredovisning och i Mejeristatistik (stencil). Rikssiffror över leveranser av mjölk, mejeriproduktion, priser m m lämnas varje månad i Jordbruksekonomiska meddelanden. I den senare publikationen införs dessutom separata årliga redogörelser för produktionen m m av olika jordbruksprodukter.

Tabell 115 Antal mejerier och mejerileverantörer samt vid mejerier invägd mjölk och medelinvägning per leverantör inom olika föreningar m m år 1974

Number of dairies and suppliers, weight of delivered milk and average weight of delivered milk per supplier in different associations etc. in 1974

Förening m m	Antal mejerier ¹	Antal mjölk-leverantörer ²	Invägd mjölk, ton	Medelinvägning per leverantör och dag, kg
Mjölkc centralen (MC) ³	51	31 346	1 735 649	152
Därav MC Gamla ³ 4 + Örebro	17	8 766	647 827	202
» Göteborgsförvaltningen	13	9 795	463 438	130
» Götene förvaltningen	2	2 250	164 592	200
» Jönköpingsförvaltningen	7	4 108	174 725	117
» Karlskrona förvaltningen	8	4 890	211 259	118
» Visby förvaltningen	4	1 537	73 808	132
Skaraborgs län (exkl MC) ³	4	1 165	77 034	181
Västsvenska Mejeriernas Centralförbund (exkl MC)	5	1 481	49 357	91
Kronobergs län (exkl MC)	2	638	26 577	114
Norra Kalmar län ³	3	594	34 950	161
Ölandsmejerier	3	848	53 172	172
Skåne mejerier ³ m fl	9	4 255	239 307	154
Nordvästra Skånes mejeriförbund	13	2 947	149 955	139
Värmlandsmejerier	4	2 778	92 508	91
Dalarnas mejeriförening	3	1 928	81 025	115
Gefle ortens mejeriförening	2	1 009	52 051	141
Södra Hälsinglands mejeriförening	1	773	32 475	115
Nedre Norrlands producentförening	4	3 871	116 938	83
Ångermanlands mejeriförening	3	2 296	52 150	62
Norrmejerier	13	4 556	106 868	64
Norrbottnens läns producentförening	4	1 782	61 401	94
Hela riket	124	62 267	2 961 417	130

¹ Avser antal mejerier den 31/12 1974. – ² Avser medeltal av antal leverantörer per månad. – ³ Uppgifter från mejerier ej anslutna till SMR ingår. – ⁴ Omfattar Stockholmsavdelningen, Norrköpingsförvaltningen och Enköpingsförvaltningen.

Tabell 116 Antal mejerier och mejerileverantörer, vid mejerier invägd mjölk, mejerimjölkens medelfetthalt, användning av invägd mjölk samt pris på mejeri- och konsumtionsmjölk åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974

Number of dairies and suppliers to dairies, weight of delivered milk, average fat content of dairy milk, uses of dairy milk and the price of dairy and fluid milk 1969/70–1973/74 and 1970–1974

År	Antal mejerier ¹	Antal mejerileverantörer ²	Invägd mjölk, ton	Medelfetthalt, procent	Användning av invägd mjölk, procent				Pris för mejerimjolk ³ , öre per kg	Pris för konsumtionsmjolk ⁴ , öre per liter
					Konsumtionsmjölk och grädde	Ystmjölk	Mjölk till mjölkpulver och kondensmjölk	Övrigt		
1974	124	62 267	2 961 417	4,00	48,0	24,8	19,9	7,3	98,8	113,8
1973	128	67 015	2 875 325	3,99	48,5	23,4	20,4	7,7	86,5	156,4
1972	137	70 986	2 831 815	4,02	48,2	23,2	20,9	7,7	80,0	151,8
1971	151	75 751	2 706 026	3,99	50,0	24,0	17,9	8,1	72,5	130,9
1970	163	84 716	2 752 122	3,99	48,2	21,5	15,0	15,3	61,7	110,2
1973/74	..	64 835	2 940 890	4,00	..	..	..	..	91,5	148,8
1972/73	..	69 036	2 829 247	4,00	..	..	..	..	82,2	156,4
1971/72	..	73 244	2 792 105	4,01	..	..	..	..	78,6	143,1
1970/71	..	79 663	2 665 619	3,99	..	..	..	..	65,2	119,4
1969/70	..	90 312	2 845 463	3,99	..	..	..	..	59,0	104,0

¹ Avser antalet mejerier den 31/12 resp år. – ² Uppgifterna avser medeltal av månadssiffror, vägda med mjölkinvägningen per leverantör och månad. – ³ Vägt medelavräkningspris till producent för 4,0 %-ig mjölk, fritt gård, vid ett skummjölksvärde av 8,0 öre/kg t o m 1968, därefter 12,0 öre/kg. Exkl efterlikvider och leveranstillsägg. – ⁴ Avser detaljpris öre per liter för standardiserad 3,0 %-ig mjölk i vanligast förekommande förpackning.

Tabell 117 Mejeriproduktion och produktion av mjölkpulver åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974. Ton

Dairy production and production of milk powder in 1969/70–1973/74 and 1970–1974. Tons

År	Mejeriproduktion			Produktion av mjölkpulver			
	Smör ¹	Ost	Konsumtionsmjölk ²	Konsumtionsgrädde		Fett	Magert
				Tjock	Tunn		
1974	43 054	74 559	1 366 941	36 169	19 770	3 213	49 634
1973	43 799	67 968	1 340 970	33 789	19 696	3 435	49 319
1972	44 579	66 358	1 313 680	33 005	19 446	2 741	50 074
1971	42 851	66 245	1 300 456	32 773	19 955	2 440	41 830
1970	42 352	60 401	1 274 357	33 611	19 834	2 490	34 845
1973/74	43 761	71 208	1 353 193	34 333	19 552	3 341	50 492
1972/73	42 339	66 104	1 322 610	33 488	19 686	3 237	48 550
1971/72	45 534	66 884	1 312 410	32 916	19 680	2 156	48 791
1970/71	39 087	62 911	1 284 623	33 260	19 907	2 558	37 001
1969/70	52 101	57 777	1 255 391	33 291	19 865	2 890	35 853

¹ Exkl produktion av smör till vissa matfetsblandningar och av smörolja. – ² Omfattar mjölk med 3,0, 0,5 och 0,05 % fetthalt. T o m 1971 även mjölk med 3,5 % fetthalt.

8.6 Antalet galtar och betäckta suggor

SCB redovisar varje månad uppgifter om antalet galtar och antalet betäckta suggor. Betäckningsstatistiken är bl a av stor betydelse för prognoser över svinslakten. Uppgifterna samlas in med stöd av Kungl Maj:ts kungörelse den 30 augusti 1974 (nr 661). Enligt denna ska varje innehavare av galt, som används för avelsändamål, bl a föra journal med fortlöpande uppgifter över antalet betäckningar.

Undersökningens genomförande

Vissa förändringar i insamlingsförfarandet genomfördes i oktober 1974 i syfte att förenkla uppgiftslämnandet och att öka tillförlitligheten i resultaten. Omläggningen genomfördes i samråd med bl a lantbruksstyrelsen och föreningen Svensk Husdjursskötsel.

Uppgiftslämnarna kan antingen använda sig av SCBs betäckningsjournal eller annan av SCB godkänd journal. Således kan de galthållare som är med i suggkontrollen (se s 220) använda den härför avsedda journalen även till betäckningsstatistiken.

Grunden för det nya insamlingssystemet är ett datorbaserat galthållarregister, som upprättats med lantbruksregistret som grund (se s 40) och kompletterats med uppgifter från de för-

teckningar över galthållare som lantbruksnämnderna tidigare fört. Det nya galthållarregistret aktualiseras fortlöpande genom att lantbruksnämnderna rapporterar nya försäljningar av galtar till SCB. Dessutom inhämtas uppgifter om andrahandsförsäljningar av galtar direkt från säljarna.

Genom det nya insamlingsförfarandet erhåller uppgiftslämnarna en förtryckt blankett från SCB i slutet av månaden, som sedan insänds direkt till SCB.

Resultat

Uppgifter om antalet betäckta suggor redovisas månadsvis för åren 1970–1974 i *tab 118*, för 1974 även med uppdelning på län. I samma tabell redovisas medelantalet tjänstbara galtar. Det får anses troligt att omläggningen i någon mån har påverkat resultaten.

Övrig publicering

Uppgifter för län och hela riket redovisas månadsvis i Statistiska meddelanden, grupp J, omkring 14 dagar efter utgången av respektive rapportmånad. En sammanfattande redovisning ges dessutom i tabellavdelningen i Jordbruksekonomiska meddelanden.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades antalet tjänstbara galtar och betäckta suggor fr o m år 1945.

Tabell 118 Antal betäckta suggor månadsvis och årsmedeltal för antalet tjänstbara galtar år 1974
Number of covered sows each month and average number of boars in 1974

Område	Betäckta suggor													Tjänst- bara galtar, medeltal per år
	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	Summa	
<i>Län</i>														
Stockholms	391	324	350	353	333	336	315	343	300	338	307	339	4 029	118
Uppsala	1 430	1 254	1 224	1 240	1 305	1 413	1 304	1 266	1 185	1 317	1 501	1 478	15 917	387
Södermanlands	1 015	866	970	1 015	942	954	883	817	746	926	971	1 025	11 130	223
Östergötlands	1 226	1 082	1 118	1 172	1 226	1 209	1 215	1 069	984	1 155	1 324	1 449	14 229	395
Jönköpings	790	652	640	681	725	714	710	692	571	712	765	768	8 420	209
Kronobergs	1 006	779	802	809	859	897	857	831	778	813	944	1 014	10 389	227
Kalmar	2 170	1 843	1 909	1 974	1 872	2 062	1 892	1 846	1 866	2 030	2 047	2 079	23 590	512
Gotlands	1 139	990	1 094	1 002	1 121	1 279	1 229	1 109	1 016	1 093	1 236	1 201	13 509	249
Blekinge	674	645	668	719	708	743	724	736	643	667	658	807	8 392	214
Kristianstads	7 038	6 796	6 732	7 020	7 417	7 154	7 261	7 003	6 848	7 107	7 593	7 602	85 571	1 481
Malmöhus	8 926	8 266	8 644	8 205	8 353	8 092	8 355	8 216	7 844	8 678	9 025	9 154	101 758	2 386
Hallands	6 701	5 681	5 912	5 994	6 443	6 147	6 324	5 762	5 651	6 317	6 611	7 061	74 604	1 163
Göteborgs o Bohus	570	514	448	493	598	579	485	441	471	560	589	675	6 423	157
Älvsborgs	1 436	1 194	1 193	1 173	1 404	1 169	1 128	1 180	1 058	1 658	1 795	1 868	16 256	318
Skaraborgs	4 464	3 698	3 887	4 012	4 432	3 933	3 743	3 492	3 402	4 140	4 782	4 700	48 685	944
Värmlands	516	464	431	402	464	459	489	438	428	484	502	539	5 616	156
Örebro	683	490	566	506	569	637	659	509	495	581	641	601	6 937	162
Västmanlands	853	773	862	778	833	799	792	829	713	828	921	1 009	9 990	251
Kopparbergs	240	181	185	223	191	210	192	204	173	219	238	218	2 474	74
Gävleborgs	206	188	179	186	227	196	213	206	165	188	212	188	2 354	69
Västernorrlands	208	168	129	171	160	167	173	173	111	178	197	228	2 063	53
Jämtlands	48	30	46	67	44	53	57	25	49	57	55	57	588	24
Västerbottens	474	424	476	352	338	329	352	354	412	419	452	475	4 857	100
Norrbottnens	76	49	48	56	53	35	61	46	37	45	60	38	604	16
<i>Hela riket</i>														
1974	42 280	37 351	38 513	38 603	40 617	39 566	39 413	37 587	35 946	40 510	43 426	44 573	478 385	9 888
1973	41 990	39 001	39 472	38 670	43 531	39 300	39 552	37 144	36 411	38 343	39 928	41 387	474 729	9 838
1972	43 945	39 904	40 548	38 932	42 676	40 236	37 030	35 095	34 225	35 777	40 302	42 219	470 889	9 814
1971	41 646	37 575	38 003	36 499	39 601	39 126	39 902	38 911	36 613	38 639	41 993	44 243	472 751	9 143
1970	37 708	34 752	37 345	36 832	36 137	37 474	37 427	37 533	35 655	37 765	40 201	42 519	451 348	8 815

8.7 Svinstamkontrollen

Svinstamkontrollen avser kontroll av avelsdjur genom prövning av avkommans beskaflenhet. Resultaten används som underlag för riksstambokföring av svin samt prövning av galt för betäckningsändamål och galtregistrering. Verksamheten är reglerad enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 25 maj 1967 (nr 396) och bedrivs under ledning och övervakning av lantbruksstyrelsen.

Kontrollens genomförande

Kontrollen skall äga rum vid av lantbruksstyrelsen godkänd kontrollstation. Anmälan om prövning i svinstamkontroll skall ske till lantbruksstyrelsen senast 30 dagar efter kullens födelse. Som allmänna villkor för uttagning till kontroll gäller vissa bestämmelser rörande bl a besättningsstorlek, härstamning, rastillhörighet och hälsotillstånd. Ur varje för kontroll godkänd kull uttages fyra grisar till prövning (två av vardera könet), varvid särskilt skall tillses att de uttagna djuren har ungefär samma medelvikt som kullen i dess helhet.

Leverans till kontrollstationen sker då den uttagna gruppen uppnått en levande vikt av i genomsnitt 20–23 kilogram per djur.

På kontrollstationen utfodras grisarna enligt en för samtliga kontrollstationer gemensam foderplan.

Omedelbart efter kontrollgruppens ankomst till kontrollstationen vägs och märks samtliga

grisar inom gruppen. Vägningen upprepas där- efter med lämpliga mellanrum tills grisarna uppnått en medelvikt av 25 kilogram, då kontrollen tar sin början.

Under kontrolltiden vägs samtliga grisar vid stationen i bestämd ordningsföljd och på bestämda tidpunkter. Slakten av grisarna verkställs sedan efter hand som de uppnått härför fastställd levande vikt (omkring 100 kilogram).

Grisarnas foderförbrukning och levande vikt antecknas varje vecka. När samtliga grisar inom gruppen slaktats beräknas bl a grisarnas genomsnittliga viktökning och foderförbrukning under kontrolltiden.

Snarast möjligt efter slakten överförs slaktkropparna till kylrum, där de förvaras hängande under cirka 24 timmar, varefter bedömning av slaktegenskaperna sker. Vid bedömningen, vilken utförs av särskild bedömningsnämnd, mäts ryggsäckets och bukväggens tjocklek samt kroppens längd. Vidare sker poängsättning av bogpartiets storlek, bukens form och jämnhet samt skinkans form och storlek enligt en skala omfattande 9–15 poäng, där siffervärde 12 betecknar godkänd beskaflenhet och siffervärde 15 sällsynt god beskaflenhet. Med utgångspunkt från erhållna späckmått samt särskilda mätningar på fotografi av ett tvärsnitt av slaktkroppen poängsätts dessutom enligt samma skala fördelningen av ryggsäcket samt slaktkroppens köttfullhet. För närmare information om svinstamkontrollens utförande hänvisas till lantbruksstyrelsens författningssamling LS 1973:54 Lb 21.

Tabell 119 Svinstamkontrollens omfattning samt medeltal av uppnådda resultat kontroll-åren¹ 1969/70–1973/74

Scope of the pig progeny testing and averages of the test results 1969/70–1973/74

Ras; år	Antal kontrolle- rade svin	Vikt vid slakt, kg	Tillväxt per djur och dag, gram	Förbrukat antal fo- der enheter per kg tillväxt	Slakresultat			
					Kroppslängd, cm	Ryggsäckets tjocklek, mm	Buk- väggens tjocklek, mm	Slakt- kroppens köttfullhet, poäng
<i>Lantras</i>								
1973/74 ²	4 007	99,5	813	2,92	100,8	23,6	34	14,7
1972/73	3 951	90,5	741	2,83	97,6	21,6	33	14,8
1971/72	3 876	90,4	734	2,85	97,5	21,8	33	14,5
1970/71	3 560	90,3	737	2,83	97,3	21,9	33	14,4
1969/70	3 856	90,2	730	2,88	97,3	22,3	33	14,1
<i>Yorkshireras</i>								
1973/74 ²	1 532	99,4	823	2,88	100,1	25,0	33	14,5
1972/73	1 782	90,4	750	2,80	97,3	23,3	32	14,5
1971/72	1 534	90,4	731	2,84	97,7	23,4	33	14,0
1970/71	1 431	90,4	730	2,86	97,5	23,4	33	14,1
1969/70	1 317	90,2	727	2,90	97,7	23,8	33	13,9

¹ Avser perioden 1 okt–30 sept. – ² 1973/74 års resultat är ej direkt jämförbart med tidigare kontrollår. Grisarnas vikt vid kontrollens början och slut har ändrats från 20–88 (90) kg till intervallet 25–98 (100) kg levande vikt vid slakt.

Resultat

I tab 119 har för kontrollåren 1969/70–1973/74 sammanfattats uppgifter rörande kontrollverksamhetens omfattning. Vidare redovisas i tabellen vissa medelresultat för de kontrollerade djurens tillväxt och foderförbrukning samt för deras slaktegenskaper.

Under 1973/74 ingick 5 539 svin i kontrollen varav 72 % av lantras och resten av yorkshire-

ras. Verksamheten var under året fördelad på sammanlagt sex kontrollstationer.

Övrig publicering

Uppgifter från svinstamkontrollen publiceras dels i 8 delrapporter per år och dels årsvis i en stencilserie från Lantbruksstyrelsen.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 119 fr o m år 1945.

8.8 Suggkontrollen

Den officiella suggkontrollen, vilken har pågått sedan 1928, lämnar informationer dels om av-
elssvinens identitet och härstamning, dels om
suggornas mödraegenskaper.

Kontrollens genomförande

Suggkontroll finns i två olika former, dels officiell suggkontroll, dels icke officiell brukskontroll. Uppgifterna för samtliga besättningar i den officiella kontrollen samt för de flesta besättningar i brukskontrollen databearbetas.

Den officiella kontrollformen omfattar, förutom identitets- och härstamningskontroll, av djurägaren utförd registrering av antalet levande och döda smågrisar per kull vid födseln samt av serviceassistent genomförd kontroll av antalet överlevande grisar vid kontroll. Identitetsmärkning sker vid samma tidpunkt. Kontroll skall ske vid sådan tidpunkt att varje inom besättningen född kull kan kontrolleras mellan två och sex veckors ålder. Vägning av grisar i denna kontrollform är frivillig. Vägning får utföras av djurägaren eller av serviceassistent, men skall då ske vid en ålder hos grisarna av 21 ± 7 dagar.

I brukskontrollen förekommer ej någon vägning av grisarna. Brukskontrollen skall utföras på sådant sätt att den lämnar de uppgifter om djurens identitet och härstamning som krävs för handelsklassificering av smågrisar. Besök skall ske vid sådan tidpunkt att varje kull från vilka avelsdjur rekryteras kan kontrolleras någon gång under perioden 2 veckor till avväjning.

Verksamheten leds av föreningen Svensk Husdjursskötsel. Fältarbetet utföres av ser-

vicepersonal från lokala slakteri- eller kontrollföreningar och övervakas av lantbruksnämnderna i respektive område. Fr o m kontrollåret 1970/71 lämnas uppgifter förenings- områdesvis. Tidigare lämnades resultaten länsvis. Bestämmelser för verksamheten återfinns i Kungl Maj:ts kungörelse av den 25 maj 1967 (nr 396) och närmare föreskrifter i cirkulär 1972:2 från Lantbruksstyrelsen. För suggkontrollens tekniska utförande finns bestämmelser i Svensk Husdjursskötsels Svinkontrollnämnds regler angående officiell suggkontroll och brukskontroll av den 14 september 1973.

Resultat

Under 1973/74 har en omläggning av suggkontrollen skett. Det som tidigare benämndes A- och B-kontroll har övergått i officiell respektive brukskontroll. Detta har medfört att årets uppgifter inte är helt jämförbara med tidigare år. Bl a så databearbetas numera samtliga resultat i officiell kontroll (tidigare A-kontroll), vilket har medfört att antalet redovisade kullar ökat kraftigt.

I *tab 120* visas antalet besättningar i suggkontroll under 1973/74 uppdelade på officiell kontroll och brukskontroll.

Resultaten från den officiella kontrollen och den databearbetade delen av brukskontrollen redovisas i *tab 121*.

För en närmare beskrivning av föreningarnas geografiska utbredning hänvisas till föreningen Svensk Husdjursskötsel.

Övrig publicering

Resultaten för kontrollåret 1973/74 återfinns i meddelande nr 69 utgivet av Svensk Husdjursskötsel.

Tabell 120 Antal besättningar i suggkontroll kontrollåret¹ 1973/74
 Number of herds in the sow litter recording in 1973/74

Förening	Antal besättningar				Totalt antal suggor i kon- troll	
	Officiell kontroll		Brukskontroll			Totalt
	Samtliga	Därav galtprodu- cerande	Databear- betade	Samtliga		
Skånek	754	61	1 318	1 537	2 291	45 028
Kristianstad-Blekinge Slakteriförening	58	7	337	337	395	8 147
Kalmar läns Slakterier	49	8	109	109	158	4 659
Kronobergs läns Slakteri- förening	155	4	12	12	167	2 308
Farmek, Visby	105	6	14	64	169	2 730
Farmek, Linköping	176	11	—	—	176	3 902
Scan Väst, Varberg	191	4	51	201	392	8 331
Scan Väst, Borås	44	1	4	4	48	850
Farmek, Norrköping	39	2	—	—	39	814
Farmek, Örebro	17	6	—	63	80	1 800
Scan Väst, Kil	71	—	—	—	71	1 415
Farmek, Västerås	10	4	45	47	57	1 799
Farmek, Uppsala	31	5	56	180	211	5 105
Farmek, Borlänge	9	2	11	14	23	591
Norrlands Slakteriförening	42	1	—	—	42	808
Södermanlands läns Kontroll- förening	111	4	—	—	111	2 681
Skara Semin, västra delen	537	9	3	3	540	10 459
Skara Semin, östra delen	141	3	—	—	141	1 441
Södra Älvsborgs Husdjurs- skötsel	92	4	4	4	96	1 296
Västerbottens läns Kontroll- förening	51	5	—	28	79	1 254
Dala-Gävleborgs Husdjurstjänst	14	1	—	—	14	484
Nedre Norrlands Producent- förening, Husdjurstjänst i Jämtlands län	16	—	—	—	16	236
Norrbottnens Husdjursskötsel	9	—	—	—	9	263
Totalt	2 722	148	1 964	2 603	5 325	106 401

¹ Avser perioden 1 oktober–30 september.

Tabell 121 Resultat från den databearbetade suggkontrollen kontrollåret¹ 1973/74
Results of the sow litter recording in 1973/74

Förening		Officiell kontroll			
		Antal kullar	Medelantal grisar per kull		Ålder vid grisning, dagar
			Vid födseln	Vid kontroll	
Skanek	gyltor	6 383	10,1	8,5	380
	suggor	19 406	11,9	9,5	..
Kristianstad-Blekinge Slakteriförening	gyltor	602	10,2	8,7	390
	suggor	2 087	11,7	9,5	..
Kalmar läns Slakterier	gyltor	692	9,8	8,3	385
	suggor	2 068	11,5	9,5	..
Kronobergs läns Slakteri- förening	gyltor	741	10,2	8,7	368
	suggor	2 645	12,1	9,9	..
Farmek, Visby	gyltor	483	10,0	8,3	378
	suggor	1 715	12,2	9,6	..
Farmek, Linköping	gyltor	1 621	9,7	7,8	378
	suggor	5 461	11,7	9,3	..
Scan Väst, Varberg	gyltor	1 313	10,1	8,5	360
	suggor	4 278	12,3	9,8	..
Scan Väst, Borås	gyltor	293	10,0	8,6	381
	suggor	1 105	12,1	9,9	..
Farmek, Norrköping	gyltor	343	9,8	7,7	380
	suggor	1 213	11,7	9,0	..
Farmek, Örebro	gyltor	179	10,0	8,1	410
	suggor	583	11,7	8,9	..
Scan Väst, Kil	gyltor	674	10,3	8,3	406
	suggor	2 260	12,1	9,3	..
Farmek, Västerås	gyltor	199	10,1	8,0	392
	suggor	593	11,6	8,6	..
Farmek, Uppsala	gyltor	177	10,2	8,3	380
	suggor	494	11,8	9,4	..
Farmek, Borlänge	gyltor	44	10,1	8,3	366
	suggor	327	12,2	9,5	..
Norrlands Slakteri- förening	gyltor	370	10,1	8,2	411
	suggor	1 139	11,7	9,0	..
Södermanlands läns Kontrollförening	gyltor	1 280	10,0	8,1	391
	suggor	4 116	12,0	9,3	..
Skara Semin, västra delen	gyltor	4 225	10,0	8,3	370
	suggor	14 509	12,0	9,5	..
Skara Semin, östra delen	gyltor	538	9,6	7,8	364
	suggor	2 359	11,8	9,1	..
Södra Älvsborgs Husdjurs- skötsel	gyltor	468	9,8	8,3	356
	suggor	1 762	11,8	9,7	..
Västerbottens läns Kontrollförening	gyltor	479	10,2	8,4	384
	suggor	1 141	12,0	9,3	..
Dala-Gävleborgs Husdjurs- tjänst	gyltor	313	9,7	7,7	391
	suggor	575	11,6	9,0	..
Nedre Norrlands Producent- förening, Husdjurstjänst i Jämtlands län	gyltor	83	9,6	8,1	383
	suggor	263	12,0	9,3	..
Norrbottens Husdjurs- skötsel	gyltor	72	9,8	8,4	377
	suggor	294	11,2	9,3	..
Totalt	gyltor	21 572	10,0	8,3	378
	suggor	70 393	11,9	9,5	..

¹ Avser perioden 1 oktober–30 september. – ² Avser Skara Semin, västra och östra delen.

Databearbetad del av brukskontroll							
Grisnings-intervall, dagar	Antal av-vanda grisar per sugga och år	Antal kullar	Medelantal grisar per kull		Ålder vid grisning, dagar	Grisnings-intervall, dagar	Antal av-vanda gris-sar per sugga och år
			Vid födseln	Vid avvänjning			
.	.	13 190	10,5	8,7	400	.	.
188	17,9	30 462	11,7	9,6	..	187	18,1
.	.	2 155	9,9	8,4	379	.	.
190	17,9	8 395	11,7	9,5	..	193	17,5
.	.	1 106	9,8	8,1	392	.	.
189	17,7	4 228	11,7	9,3	..	191	17,3
.	.	65	10,2	8,1	381	.	.
189	18,5	239	11,9	9,5	..	189	17,7
.	.	56	9,5	7,6	349	.	.
192	17,8	270	12,1	9,2	..	183	17,8
.	.	-	-	-	-	.	.
186	17,5	-	-	-	-	.	.
.	.	322	10,0	8,4	364	.	.
192	18,0	1 227	12,3	10,0	..	193	18,3
.	.	21	11,2	9,3	361	.	.
188	18,6	97	12,1	10,1	..	179	20,3
.	.	-	-	-	-	.	.
185	17,2	-	-	-	-	.	.
.	.	-	-	-	-	.	.
190	16,7	-	-	-	-	.	.
.	.	-	-	-	-	.	.
184	18,0	-	-	-	-	.	.
.	.	237	10,2	8,0	431	.	.
184	16,7	811	12,1	8,9	..	217	14,7
.	.	439	10,6	8,6	400	.	.
186	17,8	1 347	12,1	9,5	..	184	18,4
.	.	26	10,0	7,7	404	.	.
182	18,9	29	11,6	9,6	..	198	16,0
.	.	-	-	-	-	.	.
191	16,8	-	-	-	-	.	.
.	.	-	-	-	-	.	.
185	17,9	-	-	-	-	.	.
.	.	14 ²	8,5 ²	7,0 ²	409 ²	.	.
185	18,2	43 ²	11,2 ²	9,8 ²	..	175 ²	18,9 ²
.	.	-	-	-	-	.	.
186	17,5	-	-	-	-	.	.
.	.	9	9,3	7,7	404	.	.
182	18,8	85	11,7	9,3	..	196	17,0
.	.	-	-	-	-	.	.
187	17,8	-	-	-	-	.	.
.	.	-	-	-	-	.	.
186	16,8	-	-	-	-	.	.
.	.	-	-	-	-	.	.
194	17,0	-	-	-	-	.	.
.	.	-	-	-	-	.	.
191	17,4	-	-	-	-	.	.
.	.	17 640	10,4	8,6	394	.	.
187	17,9	47 233	11,7	9,5	..	189	17,9

8.9 Svinslaktens omfattning

I samråd med statens jordbruksnämnd infortrade SCB vid jordbruksinventeringen i mars 1972 uppgifter om antalet under 1971 slaktade och till slakt försålda svin. Undersökningar av liknande slag har utförts sedan 1950 med två till fyra års mellanrum. I första hand avses dessa undersökningar ge en uppfattning om hemslaktens storlek. Dessutom lämnar undersökningarna uppgifter om den totala svinslaktens och dess fördelning på storleksgrupper av jordbruk och på olika produktionsområden.

Uppgifterna om svinslaktens inhämtades genom tilläggsfrågor på inventeringsblanketterna. I urvalet för inventeringen i mars 1972 ingick 13 307 brukningsenheter. Av dessa utgjordes 68 av företag med stora svinbesättningar och högst 2 hektar åker. Som företag med stora svinbesättningar räknades i princip företag, som någon gång under första halvåret 1971 haft minst 250 svin. För 1,5 % av de uttagna företagen har uppgifter inte inkommit eller varit så ofullständiga att de inte kunnat bearbetas.

Undersökningens innehåll

Den totala slakten av svin under 1971 skulle av uppgiftslämnarna fördelas på »Levererade till föreningslakteri eller annat slakteri», »Hemslaktade, ej veterinärbesiktigade» och »Hemslaktade, veterinärbesiktigade».

Resultat

I tab 122 har för åren 1965, 1968 och 1971 angivits den totala slaktens fördelning på marknadsförd slakt resp ej veterinärbesiktigad hemslakt. Som marknadsförd slakt har vid sammanställningen av tabelluppgifterna räknats dels svin levererade till slakteri, dels veterinärbesiktigad hemslakt.

Enligt tabellen uppgick den under 1971 marknadsförd slakten till 3 311 000 djur mot 3 490 000 enligt den av jordbruksnämnden presenterade statistiken över veterinärbesiktigad slakt (se tab 127). Denna avvikelse kan till en del förklaras av att företag med mindre än 250 svin och högst 2,0 hektar åker inte ingått i jordbruksinventeringen.

Tab 123–124 innehåller för åren 1965, 1968 och 1971 uppgifter om svinslaktens fördelning på olika storleksgrupper resp produktionsområden.

Övrig publicering

Resultaten från den särskilda undersökningen rörande svinslaktens 1971 har publicerats i Statistiska meddelanden J 1973:9.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 återfinns uppgifter även för perioden 1950–1961.

Tabell 122

Totala antalet slaktade svin åren 1965–1971. Hela riket

Total number of slaughtered pigs in 1965–1971. Whole of Sweden

År	Marknadsförd slakt	Ej veterinärbesiktigad hemslakt	Total slakt
1971 ¹	3 311 110	71 017	3 382 127
1968 ²	3 216 957	50 571	3 267 528
1965 ²	2 964 518	88 229	3 052 747

¹ Avser slakt vid företag med mer än 2 hektar åker samt slakt hos stora djurhållare med högst 2,0 hektar åker. – ² Avser slakt vid företag med mer än 2 hektar åker samt särskilt beräknade uppgifter om slakt hos stora djurhållare och för företag med 0,26–2,0 hektar åker.

Tabell 123

Svinslaktens fördelning på olika storleksgrupper åren 1965–1971. Procent av totala svinslaktens respektive år

The distribution of the pig-slaughter on different size groups of holdings in 1965–1971. Per cent

Storleksgrupp, hektar åker	1965	1968	1971
Under 2,1	12 ¹	4 ²	4 ³
2,1– 5,0	2	2	1
5,1– 10,0	8	9	3
10,1– 20,0	19	15	12
20,1– 30,0	16	15	17
30,1– 50,0	16	23	23
50,1–100,0	15	16	23
Över 100,0	12	16	17
Summa	100	100	100

¹ Inkl slakt hos stora djurhållare med mer än 2,0 hektar åker. – ² Inkl slakt hos stora djurhållare. –

³ Avser endast slakt hos stora djurhållare.

Tabell 124

Svinslaktens fördelning på produktionsområden åren 1965–1971. Procent av totala svinslaktens respektive år

The distribution of the pig-slaughter on production areas in 1965–1971. Per cent

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land

Produktionsområde	1965	1968	1971
Götalands södra slättbygder	31	28	35
» mellanbygder	25	27	24
» norra slättbygder	12	12	11
Svealands slättbygder	9	9	10
Götalands skogsbygder	19	19	16
Mellersta Sveriges skogsbygder	2	3	2
Nedre Norrland	1	1	1
Övre Norrland	1	1	1
Hela riket	100	100	100

8.10 Fårkontrollen

Fårkontrollen avser att ge fortlöpande information om djurens identitet och härstamning, förekomsten av ärftliga fel samt kvantiteten och kvaliteten hos djurens produktion.

Kontrollens genomförande

Fårkontrollverksamheten bedrivs av lantbruksnämnderna bland besättningar, som anmälts för deltagande i kontrollen. Drygt en tredjedel av landets tackor är anslutna till fårkontrollen.

Kontrollen, som avser uppgifter om samtliga i anslutna besättningar födda lamm, innebär en granskning av djurens identitetsbeteckningar och ägarens betäcknings-, seminerings- och lamningsanteckningar. Förekomsten av ärftliga fel kontrolleras genom besiktning av lamm. Produktionskontrollen omfattar bestämning av lammens vikt, som korrigeras för ålder, för kullstorlek, för moderns ålder samt i vissa fall för kön och bedömning av lammens kroppsbyggnad, ullens kvalitet och kvantitet samt på lamm av pälsfår fällens pälsskinnskvalitet.

Bestämmelser för verksamheten återfinns i Kungl Maj:ts kungörelse av den 25 maj 1967 (nr 396) och närmare föreskrifter finns utgivna i lantbruksstyrelsens författningssamling LS 1974:35.

Under 1974 har databearbetning av fårkontrollen införts. Kontrollåret har också överförts till att omfatta kalenderår.

Resultat

I tab 125 redovisas uppgifter för 1974 om antalet kontrollerade besättningar och tackor, antal födda och vägda lamm per tacka, den korrigerade vikten per lamm samt lammvikten (vid 120 dagar) per tacka. Observeras bör att från och med 1974 har nya korrigeringsfaktorer

för lammens vikter använts. Vikterna per lamm och per tacka är således ej direkt jämförbara med föregående års resultat.

Uppgifterna för kalenderåret 1974 kan jämföras med kontrollåret (november–oktober) 1972/73, då praktiskt taget ingen fårkontroll utfördes under november–december. Antalet anslutna tackor har ökat med 10 % eller totalt 5 768. Fruktsamheten fortsätter att förbättras men förlusterna av lamm mellan födelsen och mönstringen har varit relativt hög under 1974 (9 %). Den märkbara förbättringen av lammens

vikter beror delvis på det nya korrigeringsförfarandet. 1974 måste dock anses som ett mycket gott fårår.

Övrig publicering

Resultat från fårkontrollen publiceras årligen i stencil av lantbruksstyrelsen. Där redovisas kontrollresultaten på län för ett flertal raser och korsningar av dessa. Dessutom redovisar varje lantbruksnämnd i stencil besättningsmedeltal och resultat för enskilda baggar inom respektive län.

Tabell 125 Resultat från fårkontrollen år 1974
Results of the sheep breeding control in 1974

Område	Antal		Antal lamm per tacka vid		Korrigerad vikt, per lamm ¹	Lammvikt vid 120 dagar, per tacka ¹
	Besättningar	Tackor	Födelsen	Vägningen		
<i>Län</i>						
Stockholms	113	4 120	1,66	1,49	30,0	46,2
Uppsala	50	1 830	1,77	1,55	31,0	49,8
Södermanlands	69	2 647	1,83	1,64	32,3	54,0
Östergötlands	66	3 624	1,69	1,53	32,7	52,2
Jönköpings	82	3 450	1,69	1,56	31,8	50,9
Kronobergs	115	3 291	1,69	1,55	31,8	50,2
Kalmar	189	8 271	1,62	1,49	31,3	47,9
Gotlands	162	11 641	1,71	1,54	30,6	49,3
Blekinge	30	896	1,68	1,55	32,1	51,1
Kristianstads	40	1 332	1,67	1,49	34,0	51,9
Malmöhus	23	487	1,70	1,50	33,5	52,2
Hallands	53	1 003	1,66	1,52	32,6	52,7
Göteborgs o Bohus	35	1 079	1,60	1,45	30,1	45,3
Älvsborgs	136	4 435	1,68	1,54	30,2	47,7
Skaraborgs	47	2 011	1,78	1,62	31,2	50,8
Värmlands	58	1 929	1,71	1,57	31,6	51,0
Örebro	35	1 455	1,79	1,59	30,0	48,7
Västmanlands	19	606	1,96	1,80	31,4	54,8
Kopparbergs	45	1 255	1,84	1,66	32,0	55,5
Gävleborgs	39	1 692	1,84	1,68	31,2	52,4
Västernorrlands	160	3 392	1,80	1,62	31,1	50,8
Jämtlands	86	2 505	1,91	1,70	31,5	54,0
Västerbottens	53	1 133	1,93	1,66	30,6	50,7
Norrbottens	40	657	1,81	1,54	29,5	47,6
<i>Hela riket</i>						
1974	1 745	64 741	1,72	1,56	31,2	50,0
1972/73	1 545	58 973	1,71	1,57	29,8	46,7
1971/72	1 348	53 929	1,69	1,55	29,4	45,5
1970/71	1 233	52 157	1,69	1,53	29,3	44,8
1969/70	1 240	52 360	1,70	1,51	29,2	44,1

¹ Uppgifterna fr o m 1974 ej direkt jämförbara med tidigare års. Se texten.

8.11 Hästpremieringen

Den med statsmedel understöddä hästpremieringen har till ändamål att »verka för åstadkommande av goda och för olika trakter och ändamål fullt lämpliga hästar». Premieringen, vilken står under överinseende av lantbruksstyrelsen, sker i två former, nämligen dels som hingstpremiering, dels som fölstopremiering.

Närmare bestämmelser rörande hästpremieringen finns meddelade i Kungl Maj:ts kun-

görrelse den 4 november 1966 (nr 560) med ändring den 25 maj 1967 (nr 391). Dessa bestämmelser innebär vissa inskränkningar i premieringens omfattning jämfört med tidigare år, då även premiering av unghästar förekom.

Premieringens utförande

Hästpremieringen äger rum vid särskilda premieringsförrättningar. Bedömningen av hästarna verkställs dels av hingstpremierings-

Tabell 126 Antal premierade hästar, beslutade belöningar m m år 1974
Number of awarded horses, awards given etc. in 1974

Område	Antal premie- rade hästar	Hingstar			Fölston			Summa penning- pris, kronor
		Värdebokstav		Penning- pris, kr	Värdebokstav		Penning- pris, kr	
		A	B		A	B		
Län								
Stockholms	57	—	19	—	1	37	2 500	2 500
Uppsala	38	1	4	—	6	27	2 900	2 900
Södermanlands	69	3	10	—	9	47	5 300	5 300
Östergötlands	68	—	9	500	6	53	6 500	7 000
Jönköpings	165	—	10	750	27	128	8 150	8 900
Kronobergs	117	1	12	600	13	91	7 025	7 625
Kalmar	158	2	6	200	19	131	5 250	5 450
Gotlands	87	1	10	200	13	63	4 325	4 525
Blekinge	50	—	—	—	12	38	6 000	6 000
Kristianstads	213	3	23	1 850	27	160	17 175	19 025
Malmöhus	258	2	25	2 100	32	199	27 700	29 800
Hallands	112	1	8	250	19	84	10 425	10 675
Göteborgs o Bohus	69	—	13	500	4	52	4 850	5 350
Älvsborgs	129	3	17	1 450	20	89	14 150	15 600
Skaraborgs	168	2	21	1 600	32	113	12 600	14 200
Värmlands	41	—	8	250	3	30	2 800	3 050
Örebro	31	—	3	250	2	26	1 925	2 175
Västmanlands	29	—	2	—	5	22	2 950	2 950
Kopparbergs	18	—	3	—	3	12	1 225	1 225
Gävleborgs	14	—	2	—	—	12	875	875
Västernorrlands	31	—	7	250	—	24	750	1 000
Jämtlands	30	—	8	1 000	3	19	550	1 550
Västerbottens	18	1	1	600	4	12	250	850
Norrbottens	13	—	—	—	1	12	125	125
Hela riket								
1974	1 983	20	221	12 350	261	1 481	146 300	158 650
1973	1 728	13	235	7 350	234	1 243	120 730	128 080
1972	1 555	11	217	6 800	229	1 094	105 090	111 890
1971	1 577	25	322	6 250	232	985	101 250	107 500
1970	1 286	20	151	7 650	249	865	99 670	107 320

nämnder, dels av särskilt utsedda premieringsförrättare.

För att en häst skall kunna komma under bedömning vid premieringsmöte krävs att den uppfyller vissa villkor i fråga om rastillhörighet och härstamning. Anmälan om deltagande i premieringen skall av hästens ägare (eller ägarens representant) göras till respektive lantbruksnämnd.

Bedömningen omfattar dels hästens egenskaper som individ, dels avkommans beskaffenhet. Den vid hästpremieringen förekommande belöningen är värdebokstav, i vissa fall kombinerad med penningpris. Värdebokstäverna är numera A och B, av vilka A innebär belöning för god förärvning.

Föreskrifter angående hästpremieringen återfinns i lantbruksstyrelsens kungörelse den 15 december 1966 (nr 16) med ändring den 13 juni 1967 (nr 3).

Resultat

Vissa huvudresultat från hästpremieringarna 1974 meddelas i *tab 126*.

Övrig publicering

En detaljerad redogörelse för premieringsverksamhetens omfattning och resultat publiceras årligen av lantbruksstyrelsen.

8.12 Produktionen av kött och fläsk. Producentpriserna på slaktdjur

Grundläggande uppgifter om den marknadsförda slaktens storlek ges i statens livsmedelsverks besiktningsstatistik. Enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 20 mars 1959 (nr 99) skall i princip all slakt för avsalu underkastas besiktning.

På grundval av besiktningsstatistiken samt uppgifter om fördelningen på vissa djurslag enligt klassificeringsrapporter och hemslaktens omfattning (se s 224) utför statens jordbruksnämnd beräkningar av den totala produktionen av kött och fläsk. Vid dessa beräkningar utnyttjas uppgifter från Sveriges Slakteriförbund om medelslaktvikter för olika djurslag.

Statistiken över såväl antalet slaktdjursbesiktningar som produktionen av kött och fläsk ingår i jordbruksnämndens löpande månadsstatistik (se s 146). På basis av uppgifter från Slakteriförbundet redovisas vidare i den löpande statistiken olika prisdata rörande slaktdjur.

Resultat

Produktionsvolymens storlek åren 1970–1974 och 1969/70 – 1973/74 uttryckt dels i antal be-

Tabell 127 Antal besiktigade slaktkroppar¹ åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974
Number of inspected carcasses in 1969/70–1973/74 and 1970–1974

År	Storboskap ²	Större kalv ² (gödkalv och mellankalv)	Mindre kalv (spädkalv)	Svin (inkl spädgris)	Får och getter	Häst (inkl föl)
1974	532 301	139 233	31 498	3 689 312	250 299	5 761
1973	463 251	123 851	22 469	3 536 698	204 208	6 112
1972	453 793	124 113	24 804	3 765 367	186 379	8 221
1971	529 630	153 874	36 599	3 489 953	198 555	8 649
1970	609 923	174 601	40 293	3 226 129	210 427	10 865
1973/74	498 666	130 134	26 212	3 623 617	206 455	5 632
1972/73	446 174	119 806	21 686	3 676 719	187 469	7 258
1971/72	491 077	139 130	29 321	3 659 555	196 533	8 816
1970/71	565 257	165 054	37 870	3 329 775	209 018	9 701
1969/70	639 855	182 525	43 712	3 241 651	218 643	11 871

¹ Antal hela och till hela omräknade halva kroppar. – ² Antal djur enligt besiktningsveterinärernas rapporter fördelade på djurslagen storboskap och större kalv med ledning av klassificeringsstatistiken. – ³ Reviderade uppgifter.

Tabell 128 Produktion av kött och fläsk^{1 2} åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974. Ton
Meat production in 1969/70–1973/74 and 1970–1974. Tons

År	Storboskap	Större kalv	Mindre kalv	Svin	Får och getter	Häst
1974	128 845	14 402	808	279 650	4 232	1 811
1973	113 527	12 790	595	264 854	3 397	1 976
1972	112 300	12 526	645	277 052	3 087	2 765
1971	127 360	14 600	894	256 306	3 216	2 926
1970	144 258	15 871	958	236 082	3 444	3 718
1973/74	121 127	13 395	682	274 193	3 447	1 796
1972/73	110 444	12 315	577	271 765	3 098	2 391
1971/72	119 857	13 615	733	269 064	3 204	2 976
1970/71	133 975	15 248	903	243 852	3 401	3 286
1969/70	151 887	16 357	1 019	237 015	3 532	4 099

¹ Inkl hemslakt samt för storboskap och svin inkl export av levande slaktdjur, omräknad till slaktad vara med ben.
² Reviderade uppgifter.

Tabell 129 Priser på slaktdjur åren 1969/70–1973/74 och 1970–1974. Kronor
Prices on carcasses in 1969/70–1973/74 and 1970–1974. Swedish kronor

År	Storboskap	Gödkalv	Mindre kalv	Slaktsvin	Lamm	Häst
<i>Pris per kilogram¹</i>						
1974	9,88	13,47	8,83	5,94	11,91	7,73
1973	9,15	13,17	8,43	5,51	10,34	7,21
1972	8,29	11,48	7,97	4,56	9,43	6,94
1971	7,39	10,46	7,21	4,63	8,00	6,21
1970	6,87	10,31	6,91	5,01	7,77	5,97
1973/74	9,55	13,40	8,51	5,82	10,94	7,47
1972/73	8,66	12,37	8,35	4,91	10,07	7,08
1971/72	7,95	11,19	7,69	4,68	8,87	6,59
1970/71	7,12	10,40	6,98	4,82	7,97	6,19
1969/70	6,74	10,53	7,69	4,88	7,95	5,53
<i>Pris per slakt-kropp²</i>						
1974	2 367	896	191	421	176	2 412
1973	2 196	878	174	381	147	2 285
1972	2 008	752	164	309	133	2 283
1971	1 644	673	145	324	106	2 048
1970	1 587	676	144	377	107	2 007
1973/74	2 266	885	180	407	149	2 322
1972/73	2 096	816	172	334	134	2 277
1971/72	1 892	719	159	316	111	2 157
1970/71	1 750	682	152	313	109	2 072
1969/70	1 553	688	159	327	101	1 834

¹ Avräkningspriser för slaktad vikt (efter avdrag för slaktdjursavgift, exkl efterlikvid). – ² Se texten.

siktigade slaktkroppar, dels i producerad mängd kött och fläsk redovisas i *tab 127–128*. Produktionsuppgifterna för kött och fläsk omfattar även hemslakten.

Utöver i *tab 128* redovisad produktion insamlas även uppgifter om produktionen av fjäderfäkött, som år 1974 uppgick till 36 750 ton. Beräkningen är dock något osäker, eftersom grundmaterialet är ofullständigt.

I *tab 129* redovisas de genomsnittliga producentpriserna på slaktdjur dels per kilogram, dels per slaktkropp. Kalenderårssiffrorna för kilopriset och priset per slaktkropp har räknats fram som vägda medeltal av respektive månadspriser.

Övrig publicering

Månadsdata rörande slaktdjursbesiktningar, produktion av kött och fläsk, priser på slaktdjur m m redovisas i Jordbruksekonomiska meddelanden. I särskilda artiklar i samma tidskrift ges dessutom årliga översikter över produktionen m m av olika jordbruksprodukter.

8.13 Äggproduktionen.

Producentpriset på ägg

Statens jordbruksnämnd gör årligen beräkningar av den totala äggproduktionen. Som underlag för beräkningarna används resultaten av SCBs hushållsbudgetundersökning 1969 samt vissa kompletterande undersökningar. Tillsammans med uppgifter om utrikeshandeln med ägg och äggprodukter bildar dessa beräkningar underlag för skattningar av den totala inhemska produktionen av ägg.

Jordbruksnämndens löpande månadsstatistik – se s 146 – omfattar i fråga om ägg uppgifter om bl a partihandels invägning av svenska ägg samt om partipriserna. De förra uppgifterna insamlas av jordbruksnämnden direkt från partihandelsföretagen, medan den senare re-

dovisningen bygger på Lantbrukarnas Riksförbunds statistik. Tidigare beräknades producentpriser på grundval av »svensk äggnotering», som upphörde i september 1973.

Resultat

Produktionen av ägg samt partihandels invägning åren 1970–1974 och 1969/70 – 1973/74 framgår av *tab 130*. I denna tabell redovisas även årsmedeltal av partipriserna.

Övrig publicering

Uppgifter rörande partihandels invägning av ägg samt prisnoteringar för ägg införs månadsvis i Jordbruksekonomiska meddelanden. Denna tidskrift innehåller dessutom årliga översikter över produktionen m m av jordbruksprodukter.

Tabell 130

Beräknad total produktion av ägg, partihandels invägning av svenska ägg samt partipris på ägg åren¹ 1969/70–1973/74 och 1970–1974

Estimated production of eggs, wholesalers' purchases of eggs and producers' price on eggs in 1969/70–1973/74 and 1970–1974

År	Total produktion, milj kg	Partihandels invägning, milj kg	Partipris ² , öre per kg
1974	107	58,9	471
1973	107	57,5	424
1972	106	57,4	408
1971	103	56,1	429
1970	99	51,4	444
1973/74	105	57,9	481
1972/73	106	57,6	391
1971/72	105	56,9	424
1970/71	101	54,2	434
1969/70	100	50,8	447

¹ Regleringsåren avser perioden juli–juni. – ² Partipris i Stockholm på runmärkta ägg.

9 Konsumtion av födo- och njutningsämnen

Statens jordbruksnämnd utför årligen två beräkningar av den svenska konsumtionen av födo- och njutningsämnen. Dels görs i oktober en prognos för innevarande år, dels utförs i februari en preliminär beräkning för det föregående året. Beräkningarna avser värdet (för enskilda varuposter även kvantiteter) av de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt producenternas hemmaförbrukning.

Beräkningsunderlag

De i beräkningarna använda kvantitetssuppgifterna hämtas dels från jordbruksnämndens löpande månadsstatistik, dels från SCBs industri- och utrikeshandelsstatistik. Vidare utnyttjas uppgifter från jordbruksnämndens årliga inventeringar av förråden av livsmedel m m samt uppgifter från riksskatteverket och Djupfrysningsbyrån. En för konsumtionsberäkningarna speciellt utförd preliminär uppgiftssamling förekommer beträffande ett antal varugrupper, varvid företag inom livsmedelsindustri och distribution är uppgiftslämnare.

Kvantitetsangivelserna skall i princip avse varornas nettovikter (exkl emballage) vid leveransen till den slutlige konsumenten.

Värderingen av konsumtionen sker i regel till detaljhandelspriser. Undantag utgör här producenternas egenförbrukning, där värderingen i princip sker till producentpriser plus mervärdeskatt samt utekonsumtion av vin och spritdrycker, som värderas i utskänkningspriser. För beräkningarna erforderliga prisuppgifter hämtas i åtskilliga fall från underlaget till SCBs konsumentprisindex men för flera stora poster, bl a kött och fläsk, från annan prisstatistik. För varugrupper med brett sortiment, t ex konserver, ligger värdeuppgifter från främst industri- och utrikeshandelsstatistiken till grund för beräkningarna av konsumtionsvärdena.

Resultat

Uppgifter för olika varuslag om konsumtionens omfattning åren 1970–1974 redovisas i *tab 131*.

Övrig publicering

Resultaten från konsumtionsberäkningarna införs fortlöpande i Jordbruksekonomiska meddelanden. Förutom kvantitets- och värdeuppgifter redovisas där bl a uppgifter om kostens näringsvärde per person och dag.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 131* fr o m år 1960.

Tabell 131 Konsumtion av födo- och njutningsämnen åren 1970–1974
Food consumption in 1970–1974

Varuslag	1970		1971		1972		1973 ¹		1974 ¹	
	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr	Kvantitet, milj kg	Värde, milj kr
Bröd och spannmålsprodukter	.	3 548,7	.	4 016,0	.	4 435,7	.	4 743,9	.	5 254,5
Mjöl och gryn	140,5	256,5	144,9	297,4	146,6	322,3	150,6	341,5	149,4	367,6
Mjölprodukter, exkl bröd och konditori- varor	37,8	258,3	39,0	280,1	39,4	306,2	41,4	347,0	42,1	387,2
Knäckebröd	47,6	218,5	47,3	244,8	47,4	294,9	47,2	311,3	46,8	324,0
Mjukt matbröd ²	245,1	888,7	244,0	1 007,1	242,4	1 124,3	246,3	1 229,0	251,7	1 341,4
Kaffebröd ²	79,5	773,4	78,0	873,9	75,4	946,5	75,4	998,9	76,1	1 140,3
Konditorivaror ²	32,7	647,2	31,8	713,9	30,3	775,7	29,6	792,4	29,6	866,9
Skorpor, kex, rån m m	48,0	506,1	49,5	598,8	49,7	665,8	50,1	723,8	51,0	827,1
Kött och köttvaror	.	5 644,7	.	5 776,2	.	6 287,4	.	6 852,7	.	7 451,4
Kött och fläsk, färskt och djupfryst ^{2 3}	176,3	2 740,0	172,5	2 802,7	157,1	2 849,8	157,7	3 086,2	180,3	3 521,4
Fjäderfäkött, färskt och djupfryst ²	26,3	219,5	27,7	248,0	31,5	303,2	32,9	342,4	32,5	357,6
Charkuterivaror, oblandade ²	20,5	465,5	19,2	458,4	24,3	653,4	25,7	767,0	26,1	755,9
Charkuterivaror, blandade ²	152,7	1 826,6	146,7	1 892,9	147,5	2 051,2	147,8	2 186,1	155,9	2 267,1
Köttkonserver	31,9	347,6	29,0	316,6	30,3	368,6	31,3	403,8	31,5	456,2
Köttsoopor, även konserverade	7,4	45,5	8,0	57,6	8,4	61,2	8,7	67,2	10,0	93,2
Fisk, kräftdjur och blötdjur ⁴	.	1 362,8	.	1 473,5	.	1 623,3	.	1 769,3	.	1 945,5
Färsk och djupfryst fisk	60,8	339,6	59,1	345,9	62,3	394,9	58,1	394,8	57,6	435,5
Djupfryst filead fisk ⁵	19,2	151,1	20,9	204,1	21,4	236,2	18,2	231,4	17,2	258,6
Konserver och beredd fisk ⁵	50,5	620,8	50,6	688,8	47,8	743,7	50,7	832,0	49,7	908,5
Kräftdjur och blötdjur ⁴	.	251,3	.	234,7	.	248,5	.	311,1	.	342,9
Mjölk, grädde och ost	.	2 754,6	.	3 210,4	.	3 629,7	.	3 828,5	.	3 712,6
Direktförsäld och hemmaförbrukad mjölk ⁶	92,2	78,4	82,4	79,6	72,8	82,6	63,1	74,0	55,3	73,7
K-mjölk, filmjölk m m ⁶	1 038,3	1 159,4	1 023,4	1 365,6	980,4	1 522,0	960,8	1 539,3	955,7	1 317,2
Skummjölk, lättfil m m ⁶	192,9	196,3	234,8	289,7	291,5	425,0	337,3	512,2	365,9	475,5
Tunn grädde, gräddfil ⁶	19,9	109,9	20,0	121,1	19,5	129,9	19,7	133,8	19,8	132,5
Tjock grädde ⁶	29,5	315,6	28,9	334,1	29,2	357,1	30,0	371,4	32,4	394,6
Mjölkpulver	1,4	15,4	1,3	15,6	1,2	18,5	1,4	21,6	1,4	22,1
Hårdost	57,0	705,1	57,2	807,5	55,3	868,1	57,5	927,3	64,6	1 024,8
Annan ost	14,5	174,5	14,8	197,2	15,9	226,5	16,9	248,9	18,5	272,2
Ägg ²	89,0	541,6	89,6	570,9	89,8	564,9	90,0	571,3	90,5	630,6
Matfett och majonnäs	166,9	1 088,3	165,4	1 197,8	164,6	1 252,3	164,5	1 278,9	169,3	1 435,7
Därav smör ⁷	46,8	422,7	42,2	422,1	39,3	413,6	39,1	411,4	40,3	432,9
* hushållsmargarin ⁸	117,4	633,9	120,3	738,8	122,3	798,3	122,5	827,9	126,0	953,8

Köksväxter, frukter och bär ⁴	.	2 973,5	.	3 369,1	.	3 556,2	.	3 874,5	.	4 334,9
Köksväxter, färska och djupfrysta ²	252,9	844,9	261,0	970,3	253,4	1 026,4	252,5	1 148,0	257,4	1 319,7
Fruktar och bär, färska och djupfrysta ²	459,7	1 050,8	470,9	1 193,4	474,8	1 261,3	455,0	1 330,5	437,2	1 431,2
Köksväxter, torkade ² , konserverade m m	.	254,8	.	300,4	.	315,8	.	352,6	.	397,7
Fruktar och bär, torkade, konserverade m m	.	314,6	.	327,2	.	351,1	.	387,3	.	440,7
Kastanjer, mandel och nötter	8,7	67,4	8,5	69,7	8,4	67,8	9,0	81,4	8,5	84,1
Soppor, även konserverade ²	11,9	102,5	10,9	97,6	10,4	105,1	11,1	119,8	11,0	133,0
Saft ^{2 6}	105,0	338,5	117,2	410,5	122,1	428,7	125,2	454,9	132,4	528,5
Potatis och potatisprodukter ²	.	711,4	.	600,6	.	743,4	.	942,7	.	901,7
Potatis, färsk ^{2 9}	553,0	507,4	564,0	399,8	562,0	530,2	550,0	718,4	536,0	632,8
Potatisprodukter	.	204,0	.	200,8	.	213,2	.	224,3	.	268,9
Socker och sirap	.	276,4	.	318,7	.	370,4	.	387,1	.	543,3
Därav socker	168,6	266,2	178,2	307,7	180,2	357,8	179,9	373,4	177,3	526,9
Kaffe, te och kakao	.	1 138,0	.	1 187,6	.	1 193,6	.	1 392,9	.	1 508,1
Därav kaffe, rostat	87,2	1 017,5	86,6	1 043,5	86,4	1 038,9	87,9	1 216,0	85,0	1 310,0
» te	1,9	48,0	2,0	53,2	2,2	62,0	2,3	68,2	2,6	78,0
Choklad- och konfektyrvaror	75,1	1 099,0	70,0	1 157,0	71,7	1 295,0	70,5	1 363,0	70,0	1 624,0
Glass ^{6 10}	58,0	302,6	58,1	343,0	58,6	393,0	66,4	453,5	68,4	508,6
Andra livsmedel ^{2 11}	.	204,2	.	232,7	.	236,5	.	242,7	.	278,8
Malt- och läskedrycker ⁶	730,5	2 067,2	735,2	2 252,1	736,7	2 437,3	744,5	2 664,0	742,2	2 911,9
Kolsyrade läskedrycker och mineralvatten ⁶	300,7	657,8	300,0	707,3	297,6	780,1	308,6	891,9	290,2	926,6
Svagdricka, lättöl och öl, typ A ⁶	115,5	229,2	120,8	257,3	126,4	296,3	141,7	369,1	145,5	413,6
Öl, typ B (mellanöl) ⁶	314,3	1 180,2	314,4	1 287,5	312,7	1 360,9	294,2	1 403,0	306,5	1 571,7
Summa livsmedel	.	23 713,0	.	25 705,6	.	28 018,7	.	30 365,0	.	33 041,6
Alkoholhaltiga drycker ^{6 12}	.	3 538,2	.	3 810,0	.	4 062,4	.	4 426,2	.	5 151,0
Starköl ^{6 12}	30,6	201,3	28,7	201,6	27,1	203,9	24,1	207,6	25,0	218,0
Vin ^{6 12}	51,0	579,2	56,5	674,2	64,0	766,3	59,1	860,1	62,5	962,0
Spritdrycker ^{6 12}	53,0	2 757,7	51,0	2 934,2	53,6	3 092,2	54,5	3 358,5	60,4	3 971,0
Tobak	.	2 645,8	.	2 723,9	.	2 861,2	.	3 026,9	.	3 387,3
Totalt	.	29 897,0	.	32 239,5	.	34 942,3	.	37 818,1	.	41 579,9

¹ Uppgifterna delvis preliminära. — ² Uppgifterna baseras på ett bristfälligt material och är därför osäkra. — ³ Inkl saltat (rått) kött och fläsk, inälvor samt färdiglagad mat innehållande kött. — ⁴ Inkl konserver och andra beredningar. — ⁵ Förändringen mellan 1972 och 1973 beror huvudsakligen på att fiskpinar och panerade fiskfiléer för m m 1973 räknas till beredd fisk. — ⁶ Kvantitetssuppgifter i milj liter. — ⁷ Inkl konsumtion av Bregott. — ⁸ Inkl konsumtion av lättmargarin och fr o m 1974 Lätt och Lagom. — ⁹ Inkl skalad potatis. — ¹⁰ Kvantitetssuppgifterna för 1973 och 1974 ej helt jämförbara med tidigare år, då uppgifterna för 1973 och 1974 även inkluderar chokladöverdrag, fyllningar m m. — ¹¹ Honung, vissa såser, kryddor, salt. — ¹² Utekonsumtionen har värderats till utskänkingspris.

10 Utrikeshandel

På grundval av den officiella handelsstatistiken utarbetas årligen inom statens jordbruksnämnd en sammanställning över den svenska utrikeshandeln med livsmedel. Vissa delresultat härifrån avseende åren 1970–1973 jämte preliminära uppgifter för 1974 redovisas i föreliggande avsnitt. De senare baseras på beräkningar som utförts inom SCB.

Till kategorien livsmedel räknas fr o m 1959, då den nu gällande indelningen av utrikeshandelsstatistiken (den s k Brysselnomenklaturen) började tillämpas, följande varugrupper.

Kap 1–4

Levande djur

Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar

Fisk och skaldjur

Mjölk och mejeriprodukter, ägg, honung

Kap 7–12

Köksväxter m m

Frukt m m

Kaffe, te och kryddor

Spannmål

Produkter från kvarnindustri, malt, stärkelse m m

Oljehaltiga fröer och frukter, vallväxtfröer, foderväxter m m

Kap 15–21

Animaliska och vegetabiliska fetter och oljor m m

Varor av kött, fläsk, fisk och skaldjur

Socker och sockerkonfektyrer

Kakao och varor därav

Varor av spannmål, mjöl och stärkelse, bakverk

Varor av köksväxter och frukter m m

Diverse näringsmedel

Kap 23

Beredda fodermedel m m

Resultat

Uppgifter om den svenska utrikeshandeln med livsmedel åren 1970–1974 lämnas med fördelning på viktigare ursprungs- resp förbrukningsländer i *tab 132* och *tab 133*.

De fyra största leverantörsländerna Danmark, Brasilien, Norge och Förenta Staterna svarade år 1974 för 43 % av importen. De största köpländerna samma år var Danmark, Norge, Västtyskland och Storbritannien, vilkas sammanlagda köp uppgick till 49 % av den svenska exporten.

I *tab 134* redovisas import och export av egentliga jordbruksprodukter åren 1970–1974. Det framgår att det sammanlagda importöverskottet år 1974 var 296 milj kr.

Övrig publicering

En närmare redogörelse för den svenska utrikeshandeln med livsmedel 1973 återfinns i Jordbruksekonomiska meddelanden 1974:6. I samma tidskrift lämnas månadsvis preliminära uppgifter om in- och utförsel av vissa viktigare livsmedel.

Den officiella utrikeshandelsstatistiken, avseende samtliga varugrupper, redovisas årligen av SCB i publikationen Utrikeshandel, Del 1 och 2. Härutöver sker en preliminär redovisning i Utrikeshandel, månadsstatistik och Utrikeshandel, kvartalsstatistik.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 132* och *133* fr o m år 1948/49.

Tabell 132 Importen av livsmedel åren 1970–1974. Milj kronor

Imports of foodstuffs in 1970–1974. Millions of Swedish kronor

Land ¹	1970	1971	1972	1973	1974 ²
Danmark ³	563	585	584	614	820
Finland	107	96	96	99	85
Island	47	36	24	23	26
Norge	237	281	294	405	500
Belgien, Luxemburg	19	18	19	18	25
Bulgarien	11	11	10	13	13
Frankrike	47	46	41	55	65
Irland	12	13	13	10	24
Italien	118	128	129	133	152
Jugoslavien	9	4	4	6	6
Nederländerna	201	165	168	204	286
Polen	68	48	42	69	77
Portugal	14	14	15	19	19
Rumänien	16	15	16	20	29
Schweiz	31	36	33	42	56
Sovjetunionen	35	27	20	28	23
Spanien ⁴	123	119	126	164	160
Storbritannien	102	105	107	136	178
Tjeckoslovakien	8	6	5	5	8
Ungern	27	26	29	35	41
Västtyskland	93	100	134	194	231
Österrike	20	19	19	23	37
Etiopien	12	9	2	9	9
Ghana	21	16	17	12	21
Kenya	50	46	44	61	68
Marocko	18	17	21	25	17
Mocambique	6	5	7	8	5
Nigeria	11	7	4	4	6
Sydafrika	24	31	41	43	43
Tanzania	17	9	24	30	29
Uganda	30	26	21	26	32
Costa Rica	30	31	41	53	95
Dominikanska republiken	2	0	0	1	33
Guatemala	26	27	17	20	19
Honduras	4	12	11	13	15
Kanada	58	73	59	71	88
Kuba	21	41	56	44	63
Mexico	4	2	5	8	13
Panama	10	25	24	28	19
USA	302	307	284	348	566
Argentina	63	57	41	30	69
Brasilien	381	317	351	443	416
Chile	13	15	8	9	11
Colombia	141	119	118	133	172
Ecuador	25	23	23	20	26
Peru	12	9	8	4	5
Filippinerna	56	55	43	53	61
Formosa	9	12	14	17	22
Indien	13	19	16	27	15
Indonesien	8	9	8	16	25
Iran	5	1	1	14	5
Israel	57	62	66	62	73
Japan	11	8	8	7	10
Kina	18	19	22	35	31
Malaysia	7	12	15	12	19
Sri Lanka	17	18	18	20	34
Sydkorea	2	2	0	3	12
Syrien	8	2	1	1	1
Thailand	0	0	0	1	15
Turkiet	42	56	71	75	78
Australien	48	51	66	104	95
Brittiska Oceanien	–	7	1	–	22
Nya Zeeland	10	8	14	22	21
Övriga länder	49	29	46	57	85
Samtliga länder	3 549	3 492	3 565	4 284	5 325

¹ Land för vilket något av de senaste fem åren redovisats ett värde av minst 8 milj kronor. – ² Preliminära uppgifter. – ³ Inkl Färöarna. – ⁴ Inkl Kanarieöarna.

Tabell 133 Exporten¹ av livsmedel åren 1970–1974. Milj kronor
 Exports of foodstuffs in 1970–1974. Millions of Swedish kronor

Land ²	1970	1971	1972	1973	1974 ³
Danmark ⁴	151	196	167	200	197
Finland	51	55	72	91	112
Norge	99	121	128	158	302
Belgien, Luxemburg	6	5	7	6	9
Frankrike	22	27	20	16	34
Grekland	0	0	0	2	18
Italien	98	98	116	88	116
Jugoslavien	0	2	13	1	1
Nederländerna	17	41	40	67	123
Polen	14	29	18	9	61
Portugal	6	15	21	36	63
Schweiz	15	37	47	44	39
Sovjetunionen	20	0	43	54	37
Spanien	3	5	40	24	18
Storbritannien	145	141	218	175	167
Tjeckoslovakien	1	9	4	3	2
Ungern	6	2	8	3	11
Västtyskland	105	164	157	121	368
Österrike	8	10	19	51	18
Östtyskland	16	49	27	54	30
Algeriet	13	15	33	43	25
Egypten	17	5	9	18	52
Marocko	0	2	12	3	42
Zaire	0	0	0	0	13
USA	22	27	30	34	58
Kanada	3	3	4	4	15
Brasilien	1	1	1	10	7
Chile	5	11	10	9	8
Japan	4	5	18	79	51
Bangladesh	..	..	0	2	32
Pakistan	0	0	0	0	15
Turkiet	2	16	2	0	1
Övriga länder	37	44	34	39	71
Samtliga länder	887	1 135	1 318	1 444	2 116

¹ Direktlandningar av fisk i utländska hamnar ingår. – ² Land för vilket under något av de senaste fem åren redovisats ett värde av minst 8 milj kronor. – ³ Preliminära uppgifter. – ⁴ Inkl Färöarna.

Tabell 134 Utrikeshandeln med egentliga jordbruksprodukter åren 1970–1974. Milj kronor
 Foreign trade in agricultural products in 1970–1974. Millions of Swedish kronor

Varuslag	1970		1971		1972		1973		1974 ¹	
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export
<i>Levande djur och animaliska produkter (exkl fett och oljor)</i>										
Levande djur	8,9	4,8	5,0	5,7	6,6	9,2	9,2	15,7	13,8	10,7
Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar	224,6	224,5	204,9	235,1	234,7	321,9	247,7	302,8	306,4	288,7
Kött- och fläskkonserver m m	59,9	2,7	46,2	3,3	43,0	4,6	51,1	6,5	73,6	4,8
Tarmar	24,2	20,0	22,0	16,4	22,4	17,0	25,4	17,1	27,9	19,5
Mjök, mejeriprodukter, ägg	80,0	32,1	107,7	46,7	62,5	114,3	67,0	99,4	78,4	136,9
Summa	397,6	284,1	385,8	307,2	369,2	467,0	400,4	441,5	500,1	460,6
<i>Vegetabiliska produkter (exkl fett och oljor)</i>										
Potatis	56,9	0,7	5,0	3,2	9,0	3,3	33,2	2,8	26,7	3,2
Vissa potatisprodukter	5,9	0,9	4,3	1,4	3,9	1,8	4,0	0,9	3,1	0,6
Brödsäd	17,2	92,2	9,0	73,9	8,8	91,2	14,2	154,5	10,6	586,7
Fodersäd	27,9	64,0	17,5	229,4	15,0	170,2	66,0	60,4	191,6	61,4
Vissa slag av mjöl och gryn	15,8	12,6	13,8	5,4	15,4	12,5	17,8	10,4	19,5	43,4
Maltextrakt, makaroner, majsflingor, bakverk m m	84,9	63,7	89,9	85,4	93,4	93,7	103,9	88,7	129,7	94,7
Sockerbetor (även torkade)	3,5	0,0	2,0	–	1,2	–	1,7	0,0	1,3	–
Socker av olika slag, sirap, melass m m	68,2	15,4	105,8	15,0	103,9	14,8	109,7	14,9	134,9	7,5
Hö, lusermjöl m m	3,4	0,6	1,9	0,9	2,0	0,3	0,9	2,5	4,1	1,2
Torkade ätliga örter, bönor o d, malt, stärkelse	47,5	0,6	39,5	1,1	42,0	1,8	43,5	8,8	91,5	7,2
Djupfrysta örter	0,5	19,6	0,5	12,5	0,3	6,7	0,3	19,6	0,0	28,4
Kopra	43,8	–	53,8	0,0	35,0	–	45,3	0,0	91,3	–
Jordnötter, sojabönor m m	11,9	0,2	13,5	0,2	14,4	0,1	11,5	0,7	16,8	0,9
Linfrö	0,2	0,0	0,2	0,0	0,2	–	0,4	–	0,4	0,0
Raps-, rybs- och senapsfrö	1,3	35,2	1,3	40,2	1,8	60,6	2,2	116,7	2,2	172,5
Vallväxtfröer m m	17,5	6,2	22,2	6,7	20,7	8,5	17,2	12,7	21,6	11,7
Kli o d	3,7	–	1,7	0,3	1,2	0,8	2,2	1,2	4,7	0,0
Oljekraftfoder m m	198,3	1,0	190,0	1,6	206,2	2,2	304,7	5,9	372,2	3,8
Summa	608,4	312,9	571,9	477,2	574,4	468,5	778,7	500,7	1 122,2	1 023,2
<i>Fett, oljor och vax av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung</i>										
Rå linolja	8,3	0,0	5,7	0,0	4,4	0,0	7,5	0,0	12,5	0,0
Raps-, rov- och rybsolja	1,5	30,3	0,0	55,2	0,0	50,8	0,9	59,2	3,9	92,4
Övriga ²	173,7	38,6	205,9	39,2	188,4	90,1	225,7	115,5	422,1	188,7
Summa	183,5	68,9	211,6	94,4	192,8	140,9	234,1	174,7	438,5	281,1
Samtliga egentliga jordbruksprodukter	1 189,5	665,9	1 169,3	878,8	1 136,4	1 076,4	1 413,2	1 116,9	2 060,8	1 764,9

¹ Preliminära uppgifter. – ² Utom sjödjursoljor.

11 Jordbruksekonomiska uppgifter

11.1 Jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter m m

Särskilda undersökningar rörande jordbrukarnas kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter på grundval av brukarnas självdeklarationer, s k deklarationsundersökningar, har utförts årligen sedan slutet av 1930-talet. Undersökningarna har hela tiden grundats på stickprovsmetodik. Fr o m 1953 har urvalet av undersökningsenheter skett slumpmässigt.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Deklarationsundersökningen baseras på ett slumpmässigt urval av lantbrukare. Populationen omfattar i princip alla företag med mer än 2 ha åker. Urvalet är grundat på lantbruksregistret. Det byts med 1/3 per år och omfattar således till 2/3 samma gårdar som föregående år. År 1971 och tidigare år var urvalet detsamma som för jordbruksinventeringarna i mars respektive år. För att öka precisionen i skattningarna, genomförs fr o m 1972 en omläggning av urvalsförfarandet. Förbättringen är således endast genomförd till 2/3 för år 1973.

Undersökningen för inkomståret 1973, varifrån vissa huvudresultat redovisas i föreliggande avsnitt, omfattade sammanlagt 11 389 brukningsenheter.

Uttagningen av brukningsenheter sker efter stratifiering av populationen på områden och storleksgrupper. Urvalet görs procentuellt lika

inom olika brukarekategorier. Redovisningen för arrendatorerna har därför genomgående kommit att baseras på mindre stickprov än för de självägande, då de förra totalt sett utgör en mindre relativ andel av samtliga brukare än de senare.

Uppgifterna till undersökningen skall i princip avse de personer som under respektive inkomstår brukat de uttagna enheterna. I de fall en brukningsenhet brukats gemensamt av två eller flera personer har deras sammanlagda nettointäkter, tillgångar och skulder medtagits.

Primärmaterial

Undersökningsmaterialet utgörs av de utvalda jordbrukarnas självdeklarationer, vilka ställs till SCBs förfogande av de lokala skattemyndigheterna. Från deklarationerna överförs till särskilda bearbetningskartoliner uppgifter om kontanta inkomster och utgifter (enligt den s k jordbruksbilagan), nettointäkter från olika förvärvskällor (enligt huvudformulär 1 a) samt tillgångar och skulder (enligt förmögenhetsbilagan). Totalt överförs till kartolinerna ett 100-tal poster.

Innehåll

Undersökningen grundas på de belopp som enligt föreliggande beslut av taxeringsmyndigheterna bildat underlaget för taxering. I viss mindre utsträckning blir ändringar i taxeringen enligt beslut av länskatte rätt eller annan besvärinstans icke beaktade eftersom undersökningen genomförs innan alla besvär slutbehandlats.

Flertalet deklarationer som avlämnas avser kalenderår och bygger på redovisning för jordbruket enligt den s k kontantprincipen. Detta innebär att resultaten till största delen ej är korrigerade för årliga förändringar i lager och andra reall tillgångar samt löpande fordringar och skulder för driften. I regel periodiseras ej heller utgifter för exempelvis anläggningar på basis av värdeminskningsplan. Kontantprincipen karakteriseras vidare bl a av att nyinköp för anläggningar ej får avdras och att vissa inkomster vid realisation av djur ej är skattepliktiga.

I de fall deklarationerna upprättats enligt bokföringsmässiga grunder, vilket främst skett vid större jordbruk, ingår i SCBs bearbetning de poster som närmast har motsvarighet i deklarationerna enligt kontantprincipen. För samtliga slag av deklarationer gäller att inkomsterna i huvudsak redovisas brutto. År 1973 deklarerade 22,1 % av jordbruksföretagen enligt bokföringsmässiga grunder, 1972 var motsvarande andel 18,5 %.

I fråga om utgifternas gruppering enligt deklarationsformuläret bör uppmärksammas att denna ej innebär en konsekvent uppdelning på exempelvis arbetslöner och material. En del arbetslöner kan sålunda ha förts som utgifter för byggnader och markanläggningar. Vidare förekommer samredovisning av arbetslöner och maskinkostnader. Beträffande deklarerade tillgångar i jordbruksfastighet såväl som annan fastighet gäller att dessa avser värden fastställda vid närmast föregående fastighetstaxering, medan taxeringsvärdena för levande och döda inventarier torde följa förändringarna i marknadsvärdena mer kontinuerligt.

För brukningsenheter vars omsättning väntas bli högst 10 000 kronor ingår fr o m 1969 påläggen för mervärdesskatt i inkomst- och utgiftsposterna.

Resultatberäkning

Skattning av totalbelopp sker med hjälp av dator genom uppräknig för varje bearbetad enhet med en faktor, som för varje stratum (stor-

leksgrupp/naturligt jordbruksområde) utgör kvoten mellan antalet brukningsenheter i population resp urvalet. Korrektion för bortfallet görs genom att de enskilda bortfallen i princip ersätts med medeltal för de bearbetade uppgifterna inom respektive stratum.

Vid bearbetningen uppdelas materialet på brukarekategorierna självägande brukare, arrendatorer samt en restkategori. Som *självägande brukare* räknas fysiska personer som ägt minst hälften av den åkerareal som redovisats för brukningsenheten och som *arrendatorer* fysiska personer som arrenderat hela den åkerareal som ingått i enheten. Till restkategorien förs övriga brukare samt sådana fysiska personer, vilkas inkomster av andra förvärvskällor än jordbruksfastighet i storleksgrupperna 2–20 hektar åker överstigit dubbla genomsnittliga industriarbetarlönen för 1973 och i storleksgrupperna över 20 hektar fyrdubbla industriarbetarlönen. Skälen till att föra de båda senare grupperna till en särskild kategori har i första hand varit att enstaka brukare av detta slag med omfattande engagemang vid sidan om jordbruket i en urvalsundersökning avsevärt kan påverka slutresultaten inom enskilda redovisningsgrupper.

Avgångar och bortfall

Av totalantalet uttagna brukningsenheter 1973 ingick i bearbetningen 10 796 enheter (94,8 %). Resterande brukningsenheter utgjordes av 92 s k avgångar och 501 bortfall.

Som avgångar räknades brukningsenheter, som ingick i urvalet men visade sig inte tillhöra populationen 1973. I flertalet av dessa fall var brukningsenheten nedlagd eller sammanslagen med annan brukningsenhet.

Av det sammanlagda bortfallet om 4,4 % orsakades 0,7 % av att brukareskifte ägt rum (deklarationen avsåg ej helt år), 1,1 % av att deklarationen ej kunnat lösgras från pågående taxeringsarbete, 1,9 % av att deklarationen innehållit ofullständiga utdrag ur vinst- och förlustkonto etc. Resterande 0,7 % berodde huvudsakligen på att brukaren ej avgivit självdeklaration.

Resultat

Totalbelopp för jordbrukets inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder 1972, jämte motsvarande uppgifter för 1973 redovisas i *tab 135*.

Resultaten visar bl a att 59 % av de kontanta inkomsterna från jordbruket år 1973 härrör från animaliska produkter. Vidare svarar vegetabilie- resp skogsprodukter för 26 resp 10 % av inkomsterna.

De kontanta utgifterna för arbetskraft, döda inventarier och drivmedel utgjorde 22 % av samtliga kontanta utgifter. Utsäde och fodermedel samt levande inventarier, dvs i betydande utsträckning inköp av jordbrukets egen produktion, omfattade 33 % av utgifterna.

Jordbruksfastigheternas taxeringsvärden utgjorde 43 % av tillgångarna år 1973.

Skillnaderna mellan storleksgrupper och områden i fråga om produktionsinriktning och produktionsmedelsanvändning framgår bl a av respektive medeltal per brukningsenhet. Sådana uppgifter redovisas i *tab 136*.

Tab 137 innehåller uppgifter för respektive brukarekategorier om taxerade nettointäkter och *tab 138* om tillgångar och skulder.

Nedanstående tablå är en bearbetning av *tab 138* och visar skuldernas procentuella andel av tillgångarna, den s k skuldprocenten, för gruppen samtliga brukarekategorier 1971–1973.

<i>Storleksgrupp, hektar åker</i>	<i>Skuldernas andel av tillgångarna, procent</i>		
	<i>1971</i>	<i>1972</i>	<i>1973</i>
2,1– 5,0	16,2	18,8	19,1
5,1– 10,0	19,6	19,5	22,3
10,1– 20,0	25,4	24,0	24,9
20,1– 30,0	31,6	32,4	31,6
30,1– 50,0	40,4	40,6	40,8
50,1–100,0	49,0	46,8	48,9
Över 100,0	52,0	52,9	54,2
Samtliga	33,7	34,0	35,1

Övrig publicering

I Statistiska meddelanden lämnas årligen en utförlig redogörelse för undersökningen rörande jordbrukarnas taxerade inkomst, utgifter m m. Resultaten för 1973 återfinns i nr J 1974:65.

I Jordbruksekonomiska meddelanden 1975:2 presenteras dessutom vissa resultat från deklarationsundersökningarna 1972–1973.

Undersökningsresultat och viss analys av inkomststrukturen i jordbruket på basis av deklarationsundersökningen 1967 och 1969 redovisades för riksområden och olika storleksgrupper i Promemorior från SCB nr 1972:3.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 och 1972 redovisades en specialbearbetning av resultat avseende jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter åren 1953–1968 resp 1968–1970.

Tabell 135 Jordbrukarnas taxerade inkomster, utgifter, nettointäkter samt tillgångar och skulder i milj kronor åren 1972 och 1973. Hela riket

Holders' assessed incomes, expenditures, net receipts, assets and liabilities in millions of Swedish kronor in 1972 and 1973. Whole of Sweden

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker (samtliga brukarekategorier)

Figures refer to holdings of more than 2 hectares of arable land (all categories of holders)

Bearbetningspost	1972	1973	Bearbetningspost	1972	1973
Inkomster			Utgifter		
Försålda produkter			Inköp		
Spannmål, frövaror m m	1 714,3	1 818,2	Utsåde och fodermedel	1 638,9	1 922,2
Sockerbetor	193,2	208,4	Skummjolk	53,5	46,6
Potatis, trädgårdsprodukter	335,2	440,3	Gödselmedel	533,0	584,1
Hö, halm m m	40,6	33,7	Bränn- och smörjoljor	129,5	178,3
Summa vegetabiliska produkter	2 283,3	2 500,6	Elektrisk ström	161,1	168,9
			Därv för privat förbrukning	49,5	51,5
Husdjur m m	2 615,6	3 090,1	Levande inventarier	668,9	796,0
Mjolk till mejeri	2 294,7	2 446,7	Döda inventarier ¹	892,1	1 059,9
» » enskilda	10,1	10,0	Underhåll		
Fjäderfä och ägg	184,3	235,2	Döda inventarier	303,0	333,6
Summa animaliska produkter	5 104,7	5 782,0	Byggnader	387,6	418,4
			Vägar, diken	84,4	84,9
Summa inkomster av försålda jordbruksprodukter	7 388,0	8 282,6	Arrenden	278,8	304,7
			Räntor	509,8	553,2
Statsbidrag och skördeskade-ersättning m m	30,2	26,5	Arbetslöner	569,7	596,4
Inkomster av skogsbruket	675,7	952,4	Personbil	189,2	221,1
Uttag från skogskonto	49,2	49,9	Därv för privat bruk	60,5	74,8
Arrenden och hyror	101,6	105,1	Diverse utgifter	849,6	948,8
Försäljning av redskap m m	65,7	64,9	Därv blandade arbetslöne- och maskinkostnader m m	242,3	231,7
Körslor (icke pensionsgrundande)	166,7	165,2	Summa kontanta utgifter	7 249,1	8 217,1
Körslor (pensionsgrundande)	18,5	16,2	Andra driftskostnader	239,1	279,8
Annan pensionsgrundande ersättning	3,0	1,9	Därv kost för anställd personal	34,4	34,5
Diverse inkomster	91,9	109,4	» värdeminskning för skog, mark och grus	53,0	94,5
Summa kontanta inkomster	8 590,5	9 774,1	» värdeminskning för driftbyggnader	108,6	116,5
			» värdeminskning för fasta inventarier	19,2	8,2
Naturaförmåner	549,6	594,7	» värdeminskning för vägar, diken, stängsel o d	21,1	22,5
Därv bostad	270,8	288,1	Insättning på skogskonto	44,9	90,2
» i hushållet använda produkter	141,5	143,8	Summa kostnader	7 533,1	8 587,1
» elström	49,5	51,4			
» bränsle	13,8	13,2	Differens mellan summa brutto-intäkter och summa kostnader	1 607,0	1 781,7
» andra förmåner för personligt bruk	11,2	13,8			
Summa bruttointäkter	9 140,1	10 368,8	Icke avdragbara utgifter		
			Nyuppsättning av yttre inventarier	71,4	66,8
			Ny-, till- eller ombyggnad ²	119,8	149,5

¹ Fr o m 1973 ingår i posten inköp av döda inventarier även värdeminskningssavdrag för delar utbrutna ur byggnader och markanläggningar. – ² Inkl kontanta utgifter för 1973 som under året påförts värdeminskningssplan.

Tabell 135 (forts)

Bearbetningspost	1972	1973	Bearbetningspost	1972	1973
<i>Nettointäkter</i> ¹			<i>Tillgångar</i> ¹		
Av jordbruksfastighet	1 800,3	1 942,6	Jordbruksfastighet	14 130,9	14 220,4
Av annan fastighet	15,7	22,2	Annan fastighet	1 207,0	1 342,2
Av rörelse och handelsbolag	119,4	150,2	Levande inventarier	3 177,8	3 668,8
Av tjänst	1 577,5	1 748,6	Döda inventarier	3 328,5	3 672,4
Därav pension	330,2	376,7	Bilar, båtar m m	562,3	651,3
Av tillfällig förvärvsverksamhet	41,9	45,0	Inneliggande lager	863,4	1 097,5
Av kapital	178,8	193,5	Medel innesående i banker	3 895,0	4 308,2
Summa nettointäkter	3 733,6	4 102,1	Andelar i jordbruksekonomiska föreningar	891,8	968,4
Underskott i förvärvskälla	199,5	198,5	Övriga fordringar och värde- papper	2 350,6	2 575,6
Därav jordbruksfastighet	162,2	158,0	Övriga tillgångar	660,7	783,7
Övriga allmänna avdrag	328,5	352,4	Summa tillgångar	31 068,0	33 288,5
Förlustavdrag	20,6	23,0			
			<i>Skulder</i> ¹	10 571,1	11 689,5
<i>Att taxera till statlig inkomstskatt</i> ²	3 224,2	3 575,8	<i>Nettoförmögenhet</i>	20 496,9	21 599,0

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make. – ² Exkl i enskilda fall uppkommande negativ rest.

Tabell 136 Jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m m inom produktionsområden, hela riket och storleksgrupper år 1973. Kronor per brukningsenhet
 Holders' cash incomes and expenditures etc. in production areas, whole of Sweden and size groups in 1973. Swedish kronor per holding

Avser samtliga brukarekategorier
 All categories of holders

Inkomst- resp utgiftsslåg; område	Storleksgrupp, hektar åker							
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	Samtliga
<i>Inkomster av försålda vegetabiliska produkter</i>								
Götalands södra slättbygder	13 480	17 570	29 558	44 160	76 667	158 534	467 420	69 160
» mellanbygder	6 885	6 775	11 222	21 221	44 672	81 138	294 534	29 509
» norra slättbygder	3 040	4 615	8 393	18 994	36 691	86 954	242 555	32 373
Svealands slättbygder	6 340	3 750	6 888	15 734	29 427	71 273	207 722	36 762
Götalands skogsbygder	966	1 897	2 757	6 042	12 639	31 966	146 461	4 266
Mellersta Sveriges skogsbygder	562	920	2 758	6 839	14 172	38 720	150 204	6 651
Nedre Norrland	134	573	1 174	2 042	3 971	9 383	..	1 155
Övre Norrland	648	577	2 538	3 079	6 969	6 856	..	1 777
Hela riket	1 820	2 600	6 898	15 614	33 968	76 851	255 842	18 448
<i>Inkomster av försålda animaliska produkter</i>								
Götalands södra slättbygder	8 228	27 014	61 830	83 890	108 092	165 946	371 881	89 257
» mellanbygder	10 117	21 675	52 294	84 707	109 575	156 863	472 046	76 341
» norra slättbygder	5 113	9 566	26 973	54 076	70 375	93 714	154 486	47 353
Svealands slättbygder	4 107	8 518	18 026	37 047	55 692	71 663	171 917	46 654
Götalands skogsbygder	9 546	19 600	45 622	72 045	109 195	146 879	235 448	38 008
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 848	8 645	18 747	37 100	59 283	104 506	239 484	24 945
Nedre Norrland	3 267	9 397	24 312	42 323	69 351	137 784	..	19 038
Övre Norrland	2 758	10 029	23 971	47 306	73 054	174 810	..	19 211
Hela riket	6 304	14 919	36 145	60 371	82 814	113 182	238 425	42 656
<i>Inkomster av skogsbruket¹</i>								
Götalands södra slättbygder	604	117	211	318	603	668	26 615	1 430
» mellanbygder	663	1 031	3 166	2 682	3 535	5 520	39 114	3 517
» norra slättbygder	610	1 282	1 066	3 717	3 815	6 254	27 513	3 640
Svealands slättbygder	827	878	5 409	5 997	7 128	9 844	40 031	8 161
Götalands skogsbygder	5 128	7 331	9 814	7 825	13 111	24 191	71 403	8 511
Mellersta Sveriges skogsbygder	4 080	8 165	9 249	10 753	20 496	15 853	163 061	11 042
Nedre Norrland	4 432	6 326	11 514	18 054	23 134	29 579	..	9 137
Övre Norrland	4 051	5 039	8 283	9 359	17 119	22 200	..	6 611
Hela riket	3 944	5 578	6 772	6 395	8 025	10 377	43 068	7 026
<i>Övriga inkomster</i>								
Götalands södra slättbygder	1 504	2 762	3 078	3 880	8 020	10 484	63 755	7 191
» mellanbygder	1 607	3 004	1 514	4 120	5 765	7 516	39 093	4 313
» norra slättbygder	820	1 581	944	3 362	7 724	9 486	28 342	4 666
Svealands slättbygder	613	2 169	1 253	2 622	5 323	8 911	40 394	6 263
Götalands skogsbygder	729	976	3 087	4 057	6 115	15 105	36 340	2 542
Mellersta Sveriges skogsbygder	405	1 373	2 351	3 967	6 271	10 663	48 871	3 124
Nedre Norrland	644	853	1 346	3 742	4 866	19 067	..	1 652
Övre Norrland	447	835	1 802	2 420	5 399	8 649	..	1 392
Hela riket	711	1 270	2 129	3 579	6 347	10 211	41 077	3 609

¹ Exkl uttag från skogskonto.

Tabell 136 (forts)

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Summa kontanta inkomster¹</i>								
Götalands södra slättbygder	23 816	47 462	94 677	132 247	193 382	335 632	929 671	167 037
» mellanbygder	19 273	32 466	68 195	112 730	163 547	251 036	844 787	113 680
» norra slättbygder	9 584	17 044	37 376	80 149	118 606	196 408	452 896	88 031
Svealands slättbygder	11 887	15 315	31 576	61 400	97 569	161 691	460 064	97 841
Götalands skogsbygder	16 368	29 804	61 280	89 969	141 060	218 142	489 652	53 326
Mellersta Sveriges skogsbygder	7 894	19 103	33 106	58 659	100 222	169 742	601 620	45 763
Nedre Norrland	8 477	17 149	38 345	66 160	101 323	195 813	..	30 981
Övre Norrland	7 904	16 480	36 594	62 163	102 540	212 516	..	28 991
Hela riket	12 779	24 367	51 944	85 959	131 153	210 621	578 412	71 739
<i>Naturaförmåner</i>								
Götalands södra slättbygder	2 556	3 085	4 238	5 236	6 317	6 924	8 362	4 986
» mellanbygder	2 729	3 382	4 258	5 574	6 743	7 715	8 827	5 000
» norra slättbygder	2 349	2 733	3 631	4 832	5 541	6 995	8 734	4 512
Svealands slättbygder	2 474	2 943	3 682	4 751	5 713	6 958	8 754	5 031
Götalands skogsbygder	3 038	3 877	4 753	5 301	6 346	6 727	8 971	4 273
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 706	3 364	3 956	4 923	5 869	7 471	7 926	4 028
Nedre Norrland	2 832	3 306	4 383	5 842	6 611	7 859	..	3 853
Övre Norrland	2 965	3 284	3 933	5 025	5 648	7 570	..	3 641
Hela riket	2 866	3 480	4 231	5 160	6 057	7 094	8 668	4 387
<i>Bruttointäkter¹</i>								
Götalands södra slättbygder	26 372	50 548	98 915	137 484	199 699	342 556	938 033	172 023
» mellanbygder	22 001	35 848	72 453	118 304	170 290	258 751	853 613	118 680
» norra slättbygder	11 933	19 778	41 007	84 981	124 147	203 403	461 630	92 543
Svealands slättbygder	14 361	18 257	35 258	66 150	103 282	168 649	468 818	102 871
Götalands skogsbygder	19 406	33 682	66 033	95 270	147 406	224 868	498 624	57 599
Mellersta Sveriges skogsbygder	10 600	22 466	37 062	63 582	106 091	177 213	609 546	49 791
Nedre Norrland	11 309	20 455	42 728	72 002	107 934	203 673	..	34 834
Övre Norrland	10 869	19 764	40 527	67 188	108 188	220 086	..	32 632
Hela riket	15 646	27 846	56 175	91 119	137 210	217 715	587 080	76 126
<i>Utgifter för inköp av förnödenheter²</i>								
Götalands södra slättbygder	7 687	14 959	33 778	43 266	60 018	97 498	254 818	51 503
» mellanbygder	7 662	10 894	24 372	39 625	54 561	86 836	273 784	38 930
» norra slättbygder	3 381	5 043	11 677	22 951	31 118	51 203	122 663	24 220
Svealands slättbygder	4 231	4 265	7 135	15 113	23 569	40 879	119 158	24 548
Götalands skogsbygder	3 848	7 422	17 642	26 789	41 365	61 113	121 649	14 771
Mellersta Sveriges skogsbygder	1 603	3 266	6 885	13 109	21 068	43 706	116 834	9 763
Nedre Norrland	1 645	3 471	8 158	13 532	25 295	51 234	..	6 787
Övre Norrland	1 724	4 233	8 905	16 398	29 844	74 887	..	7 717
Hela riket	3 250	6 188	15 235	25 281	37 227	59 101	156 470	20 149

¹ Exkl uttag från skogskonto. – ² Avser utsäde och fodermedel, skummjolk, gödselmedel samt bränn- och smörjoljor.

Tabell 136 (forts)

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Utgifter för inköp av levande inventarier</i>								
Götalands södra slättbygder	1 462	4 882	7 804	12 534	24 532	47 473	105 928	18 977
» mellanbygder	2 024	3 425	6 100	11 629	18 397	26 078	138 401	12 921
» norra slättbygder	953	1 221	2 079	5 136	10 780	15 592	26 677	6 381
Svealands slättbygder	588	1 502	1 312	4 231	5 880	10 403	24 232	5 788
Götalands skogsbygder	1 815	2 288	4 512	5 134	12 405	20 775	29 309	4 143
Mellersta Sveriges skogsbygder	257	1 224	1 480	2 670	5 152	8 651	47 690	2 474
Nedre Norrland	346	824	2 466	1 971	5 282	13 149	..	1 599
Övre Norrland	212	804	1 420	3 214	4 527	10 001	..	1 261
Hela riket	1 068	1 826	3 584	6 170	11 984	19 217	50 208	5 873
<i>Utgifter för inköp och underhåll av döda inventarier</i>								
Götalands södra slättbygder	2 591	3 860	9 966	18 465	29 671	46 125	102 483	21 367
» mellanbygder	956	3 017	7 321	15 316	23 660	35 717	80 220	14 111
» norra slättbygder	642	1 966	5 333	13 068	23 689	34 299	62 031	14 462
Svealands slättbygder	723	2 035	4 593	10 052	19 287	29 953	61 899	16 166
Götalands skogsbygder	1 344	2 922	7 867	14 289	22 698	38 702	76 821	7 212
Mellersta Sveriges skogsbygder	956	2 870	4 649	10 344	19 847	30 709	74 285	7 421
Nedre Norrland	708	1 535	5 207	11 272	19 249	34 219	..	4 401
Övre Norrland	801	1 675	5 076	10 402	17 298	35 815	..	4 108
Hela riket	1 078	2 477	6 554	13 282	22 602	34 902	72 093	10 280
<i>Utgifter för arrenden och kontanta undantagsförmåner</i>								
Götalands södra slättbygder	444	657	1 950	4 348	9 240	21 588	70 309	8 243
» mellanbygder	148	309	1 048	2 076	3 981	8 949	36 795	2 953
» norra slättbygder	165	357	740	2 006	3 681	10 432	27 852	3 544
Svealands slättbygder	73	352	688	1 396	2 924	7 005	26 482	3 961
Götalands skogsbygder	95	208	745	2 087	3 947	10 249	23 965	1 057
Mellersta Sveriges skogsbygder	48	121	475	691	1 840	4 880	36 542	1 044
Nedre Norrland	21	58	203	574	778	1 751	..	194
Övre Norrland	29	56	161	184	418	701	..	109
Hela riket	85	196	746	1 901	3 987	9 763	34 580	2 248
<i>Räntor</i>								
Götalands södra slättbygder	1 565	2 612	3 648	6 407	11 722	19 076	55 966	9 077
» mellanbygder	918	1 279	2 540	5 230	9 970	17 928	48 555	6 185
» norra slättbygder	382	1 124	1 621	4 109	7 272	14 352	36 713	5 691
Svealands slättbygder	1 195	702	1 523	3 249	5 600	10 548	28 210	5 845
Götalands skogsbygder	857	1 566	2 792	4 431	7 636	13 464	46 192	2 814
Mellersta Sveriges skogsbygder	493	993	1 681	3 071	5 773	12 435	33 848	2 646
Nedre Norrland	491	1 101	1 797	3 564	6 498	16 358	..	1 854
Övre Norrland	578	787	1 512	2 792	7 757	20 374	..	1 689
Hela riket	736	1 286	2 259	4 261	7 810	14 090	38 267	4 081
<i>Utgifter för arbetslöner</i>								
Götalands södra slättbygder	1 493	1 093	4 810	4 407	7 341	25 393	160 882	12 831
» mellanbygder	1 091	1 043	1 736	2 940	8 679	18 139	133 378	7 225
» norra slättbygder	158	259	752	1 397	2 892	10 657	67 396	4 929
Svealands slättbygder	343	605	798	1 216	3 696	8 560	78 088	7 830
Götalands skogsbygder	531	938	1 656	2 288	7 017	18 110	91 342	2 309
Mellersta Sveriges skogsbygder	162	745	758	1 908	3 843	13 397	106 098	2 812
Nedre Norrland	231	896	1 914	2 483	4 292	17 613	..	1 596
Övre Norrland	505	577	854	1 503	3 358	9 531	..	975
Hela riket	474	816	1 619	2 249	5 304	14 010	95 828	4 400

Tabell 136 (forts)

Inkomst- resp utgiftsslag; område	Storleksgrupp, hektar åker							Samtliga
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	
<i>Övriga utgifter</i>								
Götalands södra slättbygder	5 780	11 207	16 892	21 126	28 078	45 304	147 097	26 339
» mellanbygder	5 477	6 831	12 082	17 884	26 875	37 356	121 933	18 599
» norra slättbygder	3 998	4 844	8 367	13 787	18 773	30 903	76 696	15 504
Svealands slättbygder	3 699	4 661	7 348	13 246	17 873	27 661	90 542	18 989
Götalands skogsbygder	4 635	6 899	11 324	15 196	23 581	36 468	99 580	10 359
Mellersta Sveriges skogsbygder	2 951	5 740	7 541	12 350	18 729	32 190	158 979	10 496
Nedre Norrland	5 151	6 274	10 369	15 809	23 792	37 254	..	9 073
Övre Norrland	3 935	4 654	8 925	13 658	21 336	35 035	..	7 328
Hela riket	4 460	6 308	10 472	15 439	22 048	33 487	103 056	13 590
<i>Summa kontanta utgifter</i>								
Götalands södra slättbygder	21 022	39 270	78 847	110 555	170 601	302 457	897 482	148 336
» mellanbygder	18 275	26 798	55 199	94 701	146 123	231 004	833 065	100 925
» norra slättbygder	9 678	14 815	30 570	62 454	98 206	167 438	420 028	74 730
Svealands slättbygder	10 851	14 121	23 397	48 503	78 829	135 009	428 610	83 128
Götalands skogsbygder	13 126	22 243	46 538	70 215	118 649	198 882	488 857	42 665
Mellersta Sveriges skogsbygder	6 469	14 959	23 469	44 142	76 251	145 968	574 274	36 657
Nedre Norrland	8 593	14 158	30 114	49 206	85 186	171 578	..	25 504
Övre Norrland	7 784	12 784	26 853	48 152	84 539	186 344	..	23 186
Hela riket	11 152	19 098	40 469	68 585	110 962	184 569	550 502	60 620
<i>Andra driftskostnader än kontanta</i>								
Götalands södra slättbygder	709	1 005	1 541	2 408	3 630	5 337	15 695	2 923
» mellanbygder	619	699	1 251	2 533	2 871	4 476	13 656	2 142
» norra slättbygder	393	513	1 017	5 017	3 402	4 828	10 649	2 801
Svealands slättbygder	607	485	3 411	1 752	2 703	3 683	9 309	2 931
Götalands skogsbygder	706	793	2 586	1 656	2 743	5 137	6 392	1 553
Mellersta Sveriges skogsbygder	290	1 448	1 813	2 045	6 320	3 826	7 839	1 984
Nedre Norrland	297	1 246	1 926	5 090	4 678	11 752	..	1 830
Övre Norrland	489	477	1 655	2 669	6 101	9 059	..	1 283
Hela riket	538	852	2 044	2 688	3 450	4 732	11 015	2 064
<i>Summa kostnader¹</i>								
Götalands södra slättbygder	21 731	40 274	80 388	112 963	174 231	307 793	913 178	151 259
» mellanbygder	18 894	27 497	56 450	97 235	148 994	235 480	846 721	103 067
» norra slättbygder	10 072	15 328	31 587	67 471	101 608	172 267	430 677	77 532
Svealands slättbygder	11 458	14 607	26 808	50 255	81 532	138 692	437 919	86 059
Götalands skogsbygder	13 832	23 036	49 124	71 872	121 392	204 019	495 249	44 219
Mellersta Sveriges skogsbygder	6 760	16 407	25 283	46 187	82 571	149 794	582 114	38 640
Nedre Norrland	8 890	15 404	32 041	54 296	89 864	183 330	..	27 334
Övre Norrland	8 274	13 261	28 508	50 820	90 639	195 403	..	24 469
Hela riket	11 690	19 950	42 513	71 273	114 412	189 301	561 517	62 684

¹ Exkl insättning på skogskonto.

Tabell 137 Jordbrukarnas taxerade nettointäkter¹ m m i kronor per brukningsenhet år 1973.
Hela riket
 Holders' assessed net receipts etc., Swedish kronor per holding in 1973. Whole of Sweden

Intäktslag; brukarekategori	Storleksgrupp, hektar åker							
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	Samtliga
<i>Nettointäkter av jordbruks- fastighet</i>								
Självägande brukare	4 745	8 910	15 064	20 859	24 358	29 650	40 827	13 634
Arrendatorer	3 487	5 780	12 626	18 734	25 460	32 442	38 834	17 559
Samtliga brukarekategorier	4 508	8 374	14 441	19 852	24 222	29 700	37 246	14 331
<i>Nettointäkter av övriga förvärvs- källor</i>								
Självägande brukare	21 053	16 363	12 955	10 172	9 239	10 642	21 383	14 900
Arrendatorer	20 753	16 531	14 482	10 047	8 848	13 429	16 954	13 675
Samtliga brukarekategorier	21 901	18 014	14 510	10 372	9 438	12 808	34 908	15 931
<i>Därav inkomster av tjänst</i>								
Självägande brukare	19 021	14 006	10 937	7 937	6 962	7 082	10 760	12 581
Arrendatorer	17 862	14 342	11 954	7 542	6 344	9 191	9 963	10 762
Samtliga brukarekategorier	19 570	15 191	11 941	7 879	6 736	8 653	15 899	12 900
<i>Summa taxerade nettointäkter</i>								
Självägande brukare	25 798	25 273	28 019	31 031	33 597	40 292	62 210	28 534
Arrendatorer	24 239	22 311	27 108	28 781	34 308	45 871	55 788	31 235
Samtliga brukarekategorier	26 409	26 388	28 952	30 224	33 660	42 508	72 153	30 262
<i>Att taxera till statlig inkomstskatt</i>								
Självägande brukare	23 628	22 891	24 921	27 199	28 804	33 902	46 863	25 320
Arrendatorer	21 774	20 294	23 965	25 389	29 548	37 735	43 443	26 976
Samtliga brukarekategorier	24 106	23 580	25 644	26 592	28 703	34 947	49 692	26 380

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make.

Tabell 138 Jordbrukarnas taxerade tillgångar och skulder samt nettoförmögenhet i 1 000-tal kronor per brukningsenhet¹ år 1973. Hela riket

Holders' assessed assets and liabilities, and net capital, thousands of Swedish kronor per holding in 1973. Whole of Sweden

Slag av tillgångar och skulder; brukarekategori	Storleksgrupp, hektar åker							
	2,1– 5,0	5,1– 10,0	10,1– 20,0	20,1– 30,0	30,1– 50,0	50,1– 100,0	Över 100,0	Samtliga
<i>Taxeringsvärde för jordbruks- fastighet</i>								
Självägende brukare	53,2	69,3	101,8	145,3	220,5	355,0	1 025,0	119,0
Arrendatorer	3,3	3,2	5,2	11,1	9,2	15,4	62,3	10,2
Samtliga brukarekategorier	48,9	63,2	87,0	112,8	156,3	228,5	621,8	104,9
<i>Levande inventarier</i>								
Självägende brukare	4,4	10,7	23,4	39,4	52,1	73,7	121,8	23,6
Arrendatorer	3,7	9,5	24,9	39,6	56,7	69,1	109,3	37,7
Samtliga brukarekategorier	4,3	10,3	23,1	38,9	52,9	71,5	132,2	27,1
<i>Döda inventarier</i>								
Självägende brukare	3,4	7,6	18,6	34,6	58,0	89,8	181,0	22,6
Arrendatorer	4,0	7,3	18,2	36,6	56,7	89,2	158,7	40,1
Samtliga brukarekategorier	3,5	7,5	18,9	33,9	56,3	88,8	187,3	27,1
<i>Inneliggande lager</i>								
Självägende brukare	0,6	1,3	3,4	7,8	15,6	32,2	94,1	6,0
Arrendatorer	2,6	0,8	3,3	7,0	15,7	27,8	73,4	11,9
Samtliga brukarekategorier	0,8	1,8	3,8	7,5	15,5	30,9	96,3	8,1
<i>Fordringar och värdepapper</i>								
Självägende brukare	36,1	37,7	47,3	52,6	66,6	91,2	308,0	49,3
Arrendatorer	27,7	39,8	39,4	52,4	68,8	101,1	224,4	61,7
Samtliga brukarekategorier	35,5	39,0	46,7	51,6	70,6	105,6	448,4	57,9
<i>Övriga tillgångar</i>								
Självägende brukare	11,3	9,9	13,3	16,6	28,2	42,6	116,3	16,0
Arrendatorer	12,7	14,8	17,5	17,3	23,7	33,9	67,0	22,0
Samtliga brukarekategorier	12,2	13,7	16,2	16,7	31,4	41,6	129,5	20,5
<i>Summa tillgångar</i>								
Självägende brukare	108,9	136,5	207,8	296,4	440,9	684,6	1 846,3	236,4
Arrendatorer	54,0	75,4	108,5	164,1	230,7	336,4	695,1	183,6
Samtliga brukarekategorier	105,2	135,5	195,7	261,3	382,9	566,9	1 615,4	245,6
<i>Summa skulder</i>								
Självägende brukare	20,0	27,6	50,7	96,8	193,8	361,8	1 092,5	80,4
Arrendatorer	10,9	9,6	23,0	41,8	64,0	115,7	347,6	56,2
Samtliga brukarekategorier	20,1	30,2	48,8	82,5	156,2	277,3	875,2	86,2
<i>Nettoförmögenhet</i>								
Självägende brukare	88,9	108,9	157,1	199,5	247,1	322,7	753,8	156,0
Arrendatorer	43,1	65,7	85,5	122,2	166,7	220,8	347,5	127,3
Samtliga brukarekategorier	85,1	105,4	146,9	178,8	226,7	289,7	740,2	159,3

¹ Inkl särskild deklaration för maka/make.

11.2 Den jordbruksekonomiska undersökningen

Den jordbruksekonomiska undersökningen, som årligen utförs av lantbruksstyrelsen, är grundad på bokföringsuppgifter från jordbrukare. Undersökningen är avsedd att belysa intäkter, kostnader och lönsamhetsförhållanden inom jordbruket. I detta avsnitt redogörs för undersökningens principiella uppläggning. Vidare lämnas vissa resultat avseende år 1972.

Undersökningens genomförande

Omfattning

Genom Kungl Maj:ts beslut den 29 december 1967 har urvalet förändrats bl a så att en förskjutning skett från mindre till större gårdar. Totalt skall enligt den nya planen 1 500 gårdar i storleksgrupper över 10 hektar åker medverka. I undersökningen ingår dock inte för slättbygdsområdena gårdar i den minsta storleksgruppen och för Norrland gårdar i de största storleksgrupperna.

Urval

Deltagandet i den jordbruksekonomiska undersökningen är frivilligt och en stor del av de uttagna gårdarna kvarstår år från år. Fr o m år 1968 har uttagning av nya gårdar skett slumpmässigt för gårdar över 20,0 hektar åker. För den minsta storleksgruppen har inget slumpmässigt urval skett utan kompletteringar görs bland gårdar, som bedöms typiska för bestående lantbruk (jordbruk + skogsbruk) i denna storleksgrupp.

I urvalsplanen är antalet gårdar som skall ingå i undersökningen fastställt för varje kombination av storleksgrupp och produktionsområde. Inom varje sådan kombination har stratifiering skett efter naturligt jordbruksområde, varvid antalet gårdar fördelats direkt propor-

tionellt till totala antalet gårdar i resp strata, dvs kombination av naturligt jordbruksområde och storleksgrupp.

Primärmaterial m m

Den för undersökningen erforderliga materialinsamlingen är mycket omfattande och kräver den enskilde lantbrukarens medverkan under hela det skördeår som undersökningen avser. Grundmaterialet för lantbruksstyrelsens bearbetningar utgörs av bokslut från varje i undersökningen deltagande gård. Boksluten upprättas av kontor hörande till Lantbrukarnas Riksförbunds driftsbyrå. Cirka 40 kontor fördelade över landet har medverkat.

De enskilda jordbrukarna för tre typer av *dagböcker*, ur vilka kopior utrivs och insänds till bokföringskontoren. Formulären till dagböcker avseende arbets- och dragkraft samt omsättning av produkter har fastställts av lantbruksstyrelsen medan kassarapporten, som är avpassad till driftsbyråns databokföring, utformats av driftsbyrån.

Då en gård första gången ingår i undersökningen upprättas en *inventarieförteckning* (avseende maskiner, redskap och övriga inventarier) av personal från bokföringskontoren. Värderingen av inventarierna, vilken görs efter återanskaffningsvärdet, sker på lantbruksstyrelsen.

Under det första undersökningsåret företas även en värdering av gårdens *byggnader*. Härvid används två (tidigare tre) formulärtyper som utarbetats av institutionen för lantbrukets byggnadsteknik. Inventeringen av byggnadsbeståndet utförs av lantbruksnämndernas byggnadskonsulenter, medan värderingen görs centralt inom lantbruksstyrelsen.

På gårdar med skog i sådan omfattning att ett verkligt skogsbruk kan sägas föreligga utförs under första året en särskild *skogsinventering*. Vid denna medverkar skogsvårdsstyrelserna i respektive län.

För varje i undersökningen medverkande gård förs en *inventariebok*, vari förändringarna i gårdens tillgångar och skulder fortlöpande kan följas.

Innan bokföringskontoren upprättar bokslut inhämtas kompletterande uppgifter rörande bl a djuromsättningen och förändringarna i inventariebeståndet under året. En inventering av lagren av olika växtprodukter, förmödenheter m m utförs samtidigt, varjämte uppgifter inhämtas om arealanvändning och skörd. De förra uppgifterna antecknas i särskild *inventeringslista*.

Gårdens affärsbokföring och dess bokslut bearbetas enligt driftsbyråns databokföring. Vid konteringen används en av lantbruksstyrelsen fastställd kontoplan. Affärsbokföringen inhämtas av lantbruksstyrelsen i form av dataframställda räkenskapsammandrag. Övriga kompletterande bokslutsuppgifter upprättas manuellt av bokföringskontoren. Därvid inhämtas på separata bokslutsblanketter värden av in- och utgående lager i jord- och skogsbruk, naturauttag och fördelade kostnader, specifikation av inventarier, byggnader, yttre ledningar samt täckdiken, arbets- och dragkraftsredovisning, specifikation av skogsbrukets intäkter med uppgift om avverkad kubikmassa, vissa tekniska data samt en redovisning av arealanvändning och skörd för olika grödor (jämte betesredovisning). Anvisningar för hur boksluten skall göras upp samt vilka priser som skall användas vid värderingen av lager och naturauttag, meddelas varje år av lantbruksstyrelsen.

Granskning och komplettering

På bokföringskontoren sker en fortlöpande granskning av inkommande dagboksrapporter, bl a i form av rimlighetskontroller. En ingående kontroll av de från kontoren översända boksluten utförs sedan på lantbruksstyrelsen. I vissa fall är boksluten behäftade med sådana

fel och/eller ofullständigheter att de måste återsändas till kontoren, i andra fall sker korrigering efter telefonkontakt med dessa.

Resultatberäkning

Bearbetningen av materialet sker dels manuellt, dels maskinellt och avser i första hand medeltalsberäkningar per gård för primärgrupperna, dvs för de enskilda storleksgrupperna inom varje område. Härutöver redovisas för primärgrupperna vissa data i form av medeltal per arealenhet. För de olika storleksgrupperna uträknas dessutom i en del fall vägda medeltal för hela riket, varvid uppgifter från lantbrukets företagsregister utnyttjas som vägningstal.

Resultatens tillförlitlighet

Eftersom bokföringskontoren ofta biträder jordbrukarna vid upprättandet av deras självdeklarationer erhålls en indirekt kontroll över vissa av de data som innefattas i undersökningen (t ex kassaomsättningen). För åtskilliga variabler saknas dock denna kontrollmöjlighet.

Av betydelse för jämförbarheten mellan skilda år är även möjligheterna att bibehålla kontinuitet i undersökningarna i den meningen att samma gårdar ingår år från år. På denna punkt visar erfarenheten att omsättningen årligen varit drygt 10 % av totalantalet uttagna gårdar. Dock var på grund av det nya urvalet för 1968 års undersökning omsättningen mellan 1967 och 1968 års undersökningar betydligt högre.

Vissa svårigheter har förelegat att erhålla uppgifter från så många gårdar som enligt planen skall ingå i undersökningen. Bearbetningen av 1972 års material har omfattat 1 150 gårdar eller cirka 77 % av antalet enligt planen. Anslutningen har varit lägst, cirka 50 %, i storleksgruppen 10–20 hektar.

Resultaten är till en del osäkra på grund av att antalet undersökta brukningsenheter är ringa. Speciellt är detta fallet för storleksgrupperna 10–20 hektar och över 100 hektar åker.

Resultat

Sammanställningar över jordbrukets intäkter och kostnader 1972, angivna i kronor per 10 hektar åker (inkl reducerad betesmark), återfinns i *tab 139*. Med intäkter menas i princip värdet av samtliga inom företaget producerade varor och tjänster och med kostnader värdet av produktionsmedelsanvändningen.

På intäktssidan har värderingen av naturaförmånerna skett efter framräknade genomsnittspriser, i princip på grundval av konsumentpriser. I fråga om växtprodukterna har värderingen däremot baserats på producentpriserna. Det bör observeras att den del av produktionen som återförbrukats inom jordbruket ej redovisas som intäkt i undersökningen. Hit hör bl a den betydande del av växtproduktionen som utnyttjats för utfodring och till utsäde. Även hästarnas och traktorernas dragkraftsproduktion har till den del den används inom jordbruket betraktats som återförbrukning.

På kostnadssidan utgörs den viktigaste komponenten av årets utgifter. Andra kostnadsposter av stor betydelse är familjens insats av kapital och arbete samt avskrivning av anläggningstillgångar.

I kostnadskalkylen har – som framgår av tabellen – upptagits ränta för redovisade kapitalinvesteringar (omfattande jordbruksfastighet, investeringar i ekonomiska föreningar, inventarier, husdjur och rörelsemedel). Som räntesats har i 1972 års undersökning tillämpats 6,5 % på dessa kapitalinvesteringar.

I *tab 139* redovisas även uppgifter om företagervinst och förräntning. Med företagervinst förstås i detta sammanhang skillnaden mellan samtliga intäkter och samtliga kostnader och

med förräntning summan av företagervinsten och de räntekostnader som påförts jordbruket. Av tabellen framgår att företagervinsten i samtliga fall och förräntningen i flertalet fall antagit negativt värde. Detta betyder att kostnaderna över lag varit större än intäkterna och att någon ränta på investerat kapital i regel inte erhållits.

Tab 140 innehåller sammanfattande uppgifter om tillgångar och skulder per brukningsenhet, allt avseende förhållandena den 31 december 1972. Beträffande fastigheterna bör här observeras att dessa upptagits till marknadsvärde och ej till taxeringsvärde.

Data rörande jordbrukarfamiljens inkomst 1972 – angiven i kronor per brukningsenhet – finns redovisade i *tab 141*. I inkomsten innefattas erhållen arbetsinkomst, beräknad ränta på investerat kapital, allmänningsmedel, ränte- och arrendeinkomster (med avdrag för skundantag samt ränte- och arrendeutgifter), inkomst av försäljning av sten, grus m m samt barnbidrag.

Företagervinsten inräknas i arbetsinkomsten och den senare ger då uttryck för familjens erhållna inkomst av eget arbete under förutsättning att full ersättning beräknats för investerat kapital.

Övrig publicering

Resultaten av de jordbruksekonomiska undersökningarna redovisas fortlöpande i Meddelanden från lantbruksstyrelsen. Redogörelsen för undersökningen avseende skördeåret 1972 återfinns i meddelande nr 1975:6. Principerna för bokföringen m m finns behandlade i meddelande nr 27, serie B.

Tabell 139 Intäkter och kostnader i jordbruket år 1972. Kronor per 10 hektar åker¹
 Receipt and costs per 10 hectares of arable land in 1972. Swedish kronor

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Intäkter			
	Växtpro- dukter	Djurpro- dukter	Övriga intäkter	Summa
<i>Götalands södra slättbygder</i>				
20,1– 30,0	13 473	25 338	4 041	42 852
30,1– 50,0	17 772	22 337	3 395	43 504
50,1–100,0	18 193	19 395	3 332	40 920
Över 100,0	20 557	8 962	2 431	31 950
<i>Götalands mellanbygder</i>				
20,1– 30,0	6 547	31 776	4 229	42 552
30,1– 50,0	9 070	25 947	4 006	39 023
50,1–100,0	10 140	19 627	3 263	33 030
Över 100,0	12 655	11 641	1 916	26 212
<i>Götalands norra slättbygder</i>				
20,1– 30,0	5 472	24 004	3 606	33 082
30,1– 50,0	8 535	18 833	3 134	30 502
50,1–100,0	10 158	15 601	3 145	28 904
Över 100,0	14 270	5 454	1 817	21 541
<i>Svealands slättbygder</i>				
20,1– 30,0	6 302	19 901	4 883	31 086
30,1– 50,0	6 732	15 484	3 101	25 317
50,1–100,0	8 471	12 760	2 504	23 735
Över 100,0	11 184	8 432	2 173	21 789
<i>Götalands skogsbygder</i>				
10,1– 20,0	1 828	41 439	5 283	48 550
20,1– 30,0	1 452	29 844	3 786	35 082
30,1– 50,0	3 625	26 349	3 076	33 050
50,1–100,0	5 045	16 912	2 686	24 643
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>				
10,1– 20,0	2 077	24 203	4 808	31 088
20,1– 30,0	3 257	20 387	5 016	28 660
30,1– 50,0	4 195	20 146	3 184	27 525
50,1–100,0	5 122	19 572	2 917	27 611
<i>Nedre Norrland</i>				
10,1– 20,0	2 045	19 458	5 846	27 349
20,1– 30,0	1 292	20 629	5 085	27 006
30,1– 50,0	1 385	20 303	4 205	25 893
<i>Övre Norrland</i>				
10,1– 20,0	206	22 498	4 912	27 616
20,1– 30,0	2 232	22 389	4 871	29 492
30,1– 50,0	1 748	21 818	3 698	27 264

¹ Avser åker inkl s k reducerad betesmark. – ² Inkl driftsledning som för samtliga produktionsområden och storleksgrupper skattats till 1 580 kronor. – ³ Beräknad ränta 6,5 %.

Kostnader						Summa in- täkter mi- nus summa kostnader (=företa- garvinst)	Beräknad ränta plus företagar- vinst (=för- räntning)
Förnöden- heter	Anlägg- ningar	Manuellt arbete	Diverse kostnader ²	Beräknad ränta ³	Summa		
14 215	9 480	17 935	5 533	14 393	61 556	-18 704	- 4 311
13 250	7 888	12 191	5 007	14 921	53 257	- 9 753	5 168
13 903	7 852	9 222	4 484	13 733	49 194	- 8 274	5 459
9 245	6 674	7 381	3 936	13 030	40 266	- 8 316	4 714
14 998	7 642	19 081	5 485	9 098	56 304	-13 752	- 4 654
16 089	7 379	13 030	4 885	8 648	50 031	-11 008	- 2 360
12 176	6 746	9 663	4 068	7 924	40 577	- 7 547	377
8 043	5 875	6 959	3 781	9 251	33 909	- 7 697	1 554
10 198	7 071	16 245	4 975	8 791	47 280	-14 198	- 5 407
8 691	6 591	11 269	4 224	8 577	39 352	- 8 850	- 273
9 669	6 484	6 904	3 698	8 580	35 335	- 6 431	2 149
5 317	5 521	4 938	3 323	7 983	27 082	- 5 541	2 442
8 037	7 410	13 761	4 269	7 132	40 609	- 9 523	- 2 391
5 792	6 064	10 994	3 982	6 590	33 422	- 8 105	- 1 515
6 548	5 470	7 147	3 729	6 048	28 942	- 5 207	841
4 715	5 311	5 917	3 241	5 956	25 140	- 3 351	2 605
16 679	8 808	25 908	6 213	10 744	68 352	-19 802	- 9 058
9 180	7 795	17 142	4 952	8 621	47 690	-12 608	- 3 987
9 633	7 181	13 138	4 620	8 009	42 581	- 9 531	- 1 522
6 105	6 097	8 755	4 029	7 101	32 087	- 7 444	- 343
9 664	8 242	23 831	5 488	7 393	54 618	-23 530	-16 137
7 156	8 691	16 644	5 039	6 977	44 507	-15 847	- 8 870
6 797	6 449	12 400	4 324	6 216	36 186	- 8 661	- 2 445
8 247	6 594	9 354	3 803	6 302	34 300	- 6 689	- 387
5 573	8 550	23 272	5 783	7 109	50 287	-22 938	-15 829
6 246	7 994	16 932	4 931	6 472	42 575	-15 569	- 9 097
6 502	6 930	13 083	4 524	5 555	36 594	-10 701	- 5 146
7 056	7 160	22 813	4 926	6 421	48 376	-20 760	-14 339
8 021	6 632	19 107	4 789	6 095	44 644	-15 152	- 9 057
8 388	5 927	15 014	4 430	5 929	39 688	-12 424	- 6 495

Tabell 140 Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1972. 1 000-tal kronor per brukningsenhet

Holder's assets and liabilities, per holding on December 31st, 1972. Thousands of Swedish kronor

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Tillgångar						
	Fastigheter ¹		Investe- ringar i ekono- miska före- ningar	Inven- tarier	Lager		
	Jord- bruk	Skogs- bruk			Husdjur	Produkter och förmödenheter	
						Jord- bruk	Skogs- bruk
<i>Götalands södra slättbygder</i>							
20,1– 30,0	352,8	1,7	12,2	46,5	41,8	16,2	–
30,1– 50,0	439,8	5,5	15,0	66,6	60,5	31,5	0,1
50,1–100,0	688,9	2,8	19,5	108,9	73,8	48,1	–
Över 100,0	1 465,3	8,3	24,2	186,1	91,5	92,5	0,1
<i>Götalands mellanbygder</i>							
20,1– 30,0	205,4	21,9	15,5	40,7	62,2	17,7	0,6
30,1– 50,0	287,5	28,9	20,5	62,7	69,4	25,3	0,4
50,1–100,0	376,9	46,3	25,6	88,5	94,5	30,0	1,0
Över 100,0	516,4	15,2	30,3	154,5	158,0	64,8	0,2
<i>Götalands norra slättbygder</i>							
20,1– 30,0	175,6	31,1	13,2	46,6	42,6	18,9	–
30,1– 50,0	241,8	31,8	17,1	75,8	54,4	27,8	0,1
50,1–100,0	423,3	63,0	21,0	108,0	59,7	47,1	0,5
Över 100,0	471,6	46,8	26,0	173,4	49,5	88,0	0,2
<i>Svealands slättbygder</i>							
20,1– 30,0	133,9	52,4	12,9	43,6	31,1	14,4	0,5
30,1– 50,0	198,2	56,0	18,2	69,4	44,0	23,8	0,2
50,1–100,0	258,5	67,5	20,8	108,2	61,7	46,5	0,3
Över 100,0	356,7	92,5	27,8	166,2	88,8	80,6	0,3
<i>Götalands skogsbygder</i>							
10,1– 20,0	164,6	80,5	13,5	28,1	46,1	12,4	0,3
20,1– 30,0	152,2	73,9	14,2	48,6	60,4	15,1	0,3
30,1– 50,0	197,1	96,2	17,5	72,5	78,2	24,2	0,8
50,1–100,0	313,1	144,1	16,0	107,7	102,8	36,8	0,4
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>							
10,1– 20,0	97,2	81,5	10,7	28,2	20,5	8,1	0,4
20,1– 30,0	131,7	103,8	13,0	49,6	32,6	12,8	0,6
30,1– 50,0	161,4	81,5	14,2	67,8	50,9	19,6	1,0
50,1–100,0	194,9	100,8	23,4	127,8	89,0	35,0	0,4
<i>Nedre Norrland</i>							
10,1– 20,0	99,0	101,3	10,3	25,3	20,4	9,6	1,5
20,1– 30,0	109,0	121,9	13,9	50,6	36,2	13,8	0,7
30,1– 50,0	118,2	77,0	14,5	76,5	51,3	22,0	1,5
<i>Övre Norrland</i>							
10,1–20,0	99,3	47,1	8,4	25,3	22,1	7,1	0,2
20,1–30,0	120,9	42,9	11,6	39,1	33,8	14,8	0,7
30,1–50,0	164,5	52,4	14,6	70,0	54,8	22,3	1,3

¹ Fastighetsvärden för arrendegårdar ingår ej.

Kassa, bank, aktier, obligatio- ner och kundford- ringar	Lån	Övriga till- gångar	Summa	Skulder			Summa	Summa tillgångar minus summa skulder
				Kort- fristiga	Lång- fristiga	Undan- tag		
40,9	5,1	3,5	520,7	23,0	103,1	0,7	126,8	393,9
62,7	14,0	8,5	704,2	30,8	176,3	—	207,1	497,1
72,5	20,1	6,3	1 040,9	66,3	319,8	—	386,1	654,8
201,6	30,7	10,1	2 110,4	85,2	582,8	1,7	669,7	1 440,7
59,3	6,2	1,5	431,0	25,9	77,0	1,3	104,2	326,8
47,2	4,3	3,9	550,1	45,9	151,9	1,7	199,5	350,6
41,3	4,2	7,1	715,4	73,1	218,9	0,6	292,6	422,8
66,9	20,8	26,1	1 053,2	143,4	390,8	1,2	535,4	517,8
31,0	1,9	2,8	363,7	11,8	76,4	1,9	90,1	273,6
41,9	3,9	1,2	495,8	30,8	123,1	1,3	155,2	340,6
86,6	8,7	9,4	827,3	68,6	227,3	2,0	297,9	529,4
99,3	7,7	10,0	972,5	64,5	287,6	1,8	353,9	618,6
36,0	3,8	2,2	330,8	13,5	62,6	1,9	78,0	252,8
35,7	3,2	3,1	451,8	21,3	93,5	1,0	115,8	336,0
46,9	10,1	116,2	736,7	45,0	296,6	1,8	343,4	393,3
63,6	39,0	14,0	929,5	65,7	276,9	6,6	349,2	580,3
41,2	7,2	5,9	399,8	9,9	87,7	2,3	99,9	299,9
36,0	3,4	4,0	408,1	17,3	81,2	1,1	99,6	308,5
37,8	7,7	1,0	533,0	28,8	146,9	—	175,7	357,3
54,4	1,0	2,3	778,6	44,4	278,7	2,4	325,5	453,1
18,9	1,1	0,7	267,3	9,9	41,1	4,5	55,5	211,8
38,4	0,5	6,0	389,0	14,3	69,8	5,4	89,5	299,5
33,2	4,5	2,2	436,3	26,5	117,9	2,4	146,8	289,5
57,8	11,1	7,7	647,9	60,0	182,9	2,6	245,5	402,4
40,2	1,6	2,3	311,5	11,0	69,4	4,9	85,3	226,2
54,0	6,0	1,3	407,4	17,3	96,1	5,5	118,9	288,5
34,0	0,1	1,4	396,5	20,9	132,8	3,4	157,1	239,4
39,0	0,5	3,2	252,2	9,3	35,9	2,6	47,8	204,4
36,7	0,2	3,8	304,5	13,6	71,7	0,4	85,7	218,8
35,2	1,9	3,2	420,2	30,3	149,4	1,7	181,4	238,8

Tabell 141 Jordbrukarfamiliens inkomst år 1972. Kronor per brukningsenhet
 Net income of farming families in 1972. Swedish kronor per holding

Produktionsområde; storleksgrupp, hektar åker	Arbetsinkomst			Kapitalinkomst			Sten-, grus-, torv- och lerförsälj- ning	Barnbidrag	Summa inkomst
	Summa	Därav inom		Summa ¹	Därav beräknad ränta för				
		Jordbruk	Eget skogs- bruk		Jordbruk	Skogsbruk			
<i>Götalands södra slättbygder</i>									
20,1– 30,0	10 390	– 3 557	– 94	29 243	36 660	118	–	495	40 128
30,1– 50,0	16 729	1 904	239	43 186	60 871	378	–	635	60 550
50,1–100,0	6 579	–13 796	– 8	60 319	93 349	193	2	531	67 431
Över 100,0	–45 814	–84 010	– 631	127 176	187 581	568	111	150	81 623
<i>Götalands mellanbygder</i>									
20,1– 30,0	26 025	12 312	73	21 847	25 335	1 459	34	1 040	48 946
30,1– 50,0	16 294	894	554	25 523	36 843	1 985	260	1 259	43 336
50,1–100,0	20 927	2 182	– 687	33 409	53 358	3 170	774	933	56 043
Över 100,0	–41 778	–78 131	– 303	77 536	134 039	1 041	–	275	36 033
<i>Götalands norra slättbygder</i>									
20,1– 30,0	16 557	4 379	– 856	21 335	23 772	2 116	–	1 458	39 350
30,1– 50,0	26 256	9 177	195	28 125	37 277	2 152	–	835	55 216
50,1–100,0	13 603	– 6 727	–1 102	44 831	61 946	4 262	481	778	59 693
Över 100,0	6 668	–27 568	–1 163	68 401	102 697	3 180	–	808	75 877
<i>Svealands slättbygder</i>									
20,1– 30,0	26 361	10 444	86	18 209	18 336	3 583	59	695	45 324
30,1– 50,0	28 550	10 991	808	24 391	27 597	3 841	17	990	53 948
50,1–100,0	27 551	5 846	– 442	33 902	44 316	4 563	–	874	62 327
Över 100,0	25 765	– 6 283	–3 050	56 038	80 319	6 366	50	1 055	82 908
<i>Götalands skogsbygder</i>									
10,1– 20,0	23 838	9 559	– 142	20 323	18 165	5 509	426	813	45 400
20,1– 30,0	26 925	11 105	370	23 476	24 143	4 892	546	723	51 670
30,1– 50,0	27 115	9 104	1 352	29 557	32 888	6 688	1	1 644	58 317
50,1–100,0	20 409	– 6 090	321	38 077	51 613	9 718	–	1 325	59 811
<i>Mellersta Sveriges skogsbygder</i>									
10,1– 20,0	15 280	259	465	15 383	12 039	5 571	–	976	31 639
20,1– 30,0	17 784	1 063	344	21 666	17 536	7 135	115	874	40 439
30,1– 50,0	32 022	10 561	2 663	21 425	23 872	5 653	–	706	54 153
50,1–100,0	32 126	9 173	–1 950	35 505	44 170	6 867	1 129	1 007	69 767
<i>Nedre Norrland</i>									
10,1– 20,0	24 330	191	7 623	15 835	10 909	7 081	301	873	41 339
20,1– 30,0	21 026	2 347	6 040	23 746	16 492	8 515	784	885	46 441
30,1– 50,0	29 116	7 507	2 226	19 832	22 014	5 508	169	783	49 900
<i>Övre Norrland</i>									
10,1– 20,0	21 909	3 154	4 097	13 638	11 193	3 291	71	753	36 371
20,1– 30,0	27 288	9 222	4 457	14 795	15 480	3 074	143	718	42 944
30,1– 50,0	30 346	8 819	4 410	18 140	23 330	3 745	9	1 336	49 831

¹ Avdrag gjorda för undantag samt ränte- och arrendeutgifter.

11.3 Inkomsterna av jordbruksfastighet samt inkomstfördelningen för inkomsttagare inom jordbruk m m

SCB sammanställer varje år statistik över årets taxeringar. I den officiella statistiken redovisas uppgifter om de totala taxerade inkomsterna och dessas fördelning på olika förvärvskällor samt uppgifter om inkomstagarnas fördelning på olika inkomstklasser efter sammanräknad inkomst. Dessutom redovisas sammandrag av fastighetstaxeringarna. Beträffande jordbruksfastigheternas taxeringsvärden se s 80. En särskild undersökning av jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter, den s k deklara-tionsundersökningen, redovisas i avsnitt 11.1.

I föreliggande avsnitt lämnas uppgifter om inkomster av jordbruksfastighet inkomståret 1973 (taxeringsåret 1974).

Undersökningens genomförande

Enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 17 november 1967 (nr 643) med ändring den 8 november 1968 (nr 534) skall respektive länsstyrelse till SCB senast den 31 juli taxeringsåret lämna för inkomststatistiken behövliga uppgifter i fråga om fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse. Inkomststatistiken är grundad på totalräkning.

Primärmaterialen framställs maskinellt vid länsstyrelsernas datakontor och överlämnas till SCB i form av magnetband. I detta ingår då

samtliga personer som lämnat självdeklaration eller som har skönstaxerats av taxeringsmyndigheterna. En begränsning är dock att registrering av inkomstbelopp vid den statliga taxeringen endast förekommit i de fall den taxerade inkomsten uppgått till 4 500 kronor för ensamstående eller för makar tillsammans. I inkomststatistiken bearbetas uppgifterna för *inkomstagarenheter*. Därmed avses såväl individer som gifta personer, där båda har taxerats.

För varje inkomstagare finns på bandet ett 60-tal uppgifter bl a om länstillhörighet, ålder, kön och sammanräknad inkomst.

Uppgift om länstillhörighet erhålls med ledning av inkomstagarens mantalsskrivningsadress. Klassificeringen av inkomstagarna efter *näringsgren* och *yrkeställning* (rörelseidkare resp anställd) som handhas av den lokala skattemyndigheten, är dock i huvudsak begränsad till personer födda den 5, 15 eller 25 i någon av årets månader. Denna del av inkomststatistiken är således grundad på ett stickprov. Klassificeringen efter näringsgren ansluter sig till ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities). Näringsgrenstillhörigheten bestäms i första hand av den verksamhet inkomstagaren under inkomståret företrädesvis varit sysselsatt i. I andra hand beaktas yrke eller titel. Inkomstagare som vid sidan av inkomst från förvärvsarbete även haft inkomst t ex av kapital skall, oavsett den senare inkomstens storlek, hänföras till den näringsgren inom vilken förvärvsarbete utövats. För personer, som un-

der året varit verksamma inom mer än en näringsgren, skall den anges som lämnat största inkomsten. Som rörelseidkare räknas var och en som driver egen rörelse oberoende av om anställda funnits i rörelsen eller inte. Inkomstbegreppet är fr o m inkomståret 1971 i huvudsak knutet till *sammanräknad inkomst* enligt huvuddeklarationsblankettens första sida, dvs summan av samtliga förvärvskällor.

Resultat

En sammanfattning av utfallet länsvis av 1974 års taxering vad gäller inkomst av jordbruksfastighet jämte motsvarande riksuppgifter för inkomståren 1969–1973 lämnas i *tab 142*. Uppgifter redovisas i tabellen dels för kategorien fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (A-längden), dels för samtliga skattskyldiga. Av tabellen framgår bl a att av den sammanräknade nettoinkomsten (detta begrepp används fortfarande i denna del av statistiken) från samtliga förvärvskällor utgör inkomsten av jordbruksfastighet från 1969 till 1973 en minskande andel.

I *tab 143* redovisas inkomsttagarna inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske år 1973 (dvs på grundval av 1974 års taxering) med fördelning efter yrkesställning. Tabellen innehåller således endast uppgifter för förvärvsarbete inkomsttagare. Personer som endast har inkomst av kapital o d ingår ej. Motsvarande uppgifter redovisas dessutom för alla näringsgrenar sammantagna. Av det totala anta-

let inkomsttagare inom jordbruk m m utgjordes ca 52 % av rörelseidkare och ca 48 % anställda. Motsvarande relativa andelar för alla näringsgrenar sammantagna var ungefär 7 resp 93 %.

I *tab 144* redovisas inkomsttagarna med inkomst av jordbruksfastighet med fördelning efter kön och ålder år 1973. Bland antal personer med sammanräknad inkomst ingår här även ej förvärvsarbete. Av tabellen framgår att ca 43 % av samtliga personer med inkomst av jordbruksfastighet hade denna som huvudsaklig inkomstkälla.

Av *tab 145* framgår hur inkomsterna av jordbruksfastighet fördelar sig efter yrkesställning dels inom näringsgrenen jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske, dels inom övriga näringsgrenar. För företagarna i den förra näringsgrenen utgör inkomsten av jordbruksfastighet drygt 63 % av den sammanräknade inkomsten.

Av *tab 146* framgår hur inkomsttagarna inom jordbruk m m resp samtliga näringsgrenar år 1973 var fördelade efter inkomstklass och yrkesställning.

Övrig publicering

I publikationerna *Taxeringsutfallet 1974* samt *Inkomst och förmögenhet 1973* redovisar SCB definitiva uppgifter rörande taxeringsutfallet 1974 resp inkomst- och förmögenhetsfördelningen under inkomståret 1973.

I *Jordbruksstatistisk årsbok 1970* redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 142* fr o m år 1945.

Tabell 142 Inkomst av jordbruksfastighet enligt taxeringen till statlig inkomstskatt inkomståret 1973¹. 1 000-tal kronor
 Income of agricultural real estates according to the assessment in 1973. Thousands of Swedish kronor

Område	Fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser		Samtliga skattskyldiga	
	Inkomst av jordbruksfastighet	Sammanräknad nettoinkomst ²	Inkomst av jordbruksfastighet	Sammanräknad nettoinkomst ²
<i>Län¹</i>				
Stockholms ³	66 275	29 942 721	70 780	33 151 637
Uppsala	84 066	3 442 092	88 582	3 476 736
Södermanlands	68 168	3 763 006	69 857	3 874 919
Östergötlands	134 802	5 816 425	143 752	5 944 233
Jönköpings	144 405	4 529 590	145 408	4 668 934
Kronobergs	98 957	2 413 421	99 587	2 471 555
Kalmar	138 761	3 325 250	141 505	3 376 123
Gotlands	44 303	680 888	44 644	685 994
Blekinge	41 993	2 212 233	42 782	2 244 841
Kristianstads	167 113	3 835 838	167 983	3 910 061
Malmöhus	218 239	11 913 437	220 837	12 379 016
Hallands	135 706	2 943 929	136 068	3 000 062
Göteborgs o Bohus	63 582	11 956 561	66 763	12 409 944
Älvsborgs	157 492	6 068 097	158 132	6 234 420
Skaraborgs	184 155	3 646 382	187 379	3 729 630
Värmlands	108 074	4 089 004	112 998	4 152 394
Örebro	77 657	4 213 968	84 019	4 268 614
Västmanlands	71 588	4 016 004	74 748	4 088 289
Kopparbergs	93 481	4 020 706	130 791	4 212 601
Gävleborgs	76 808	4 253 083	94 005	4 358 753
Västernorrlands	66 268	3 938 489	73 451	4 061 254
Jämtlands	48 215	1 725 205	49 500	1 753 304
Västerbottens	98 250	3 301 640	101 140	3 354 003
Norrbottens	54 286	3 772 232	61 592	3 810 825
<i>Hela riket¹</i>				
1973	2 442 644	129 820 201	2 566 303	135 618 142
1972	2 189 019	120 491 962	2 268 752	125 352 223
1971	2 145 914	112 551 678	2 251 184	116 740 049
1970	2 108 426	103 969 885	2 279 898	109 266 132
1969	2 034 732	93 447 454	2 177 770	98 705 818

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Summan av samtliga förvärvskällor – medgivet allmänt avdrag för underskott i förvärvskälla. – ³ Inkl det för riket gemensamma taxeringsdistriktet.

Tabell 143 Inkomsttagare inom jordbruk med binärningar fördelade efter yrkesställning år 1973¹

Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by employment status in 1973

Avser samtliga inkomsttagare som avlämnat allmän självdeklaration eller sköntaxerats

Figures refer to every income-earner that has filed his income tax returns or whose income was estimated

Område	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske			Samtliga näringsgrenar		
	Rörelse- idkare	Anställda	Summa	Rörelse- idkare	Anställda	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	3 023	5 002	8 025	29 829	841 765	871 594
Uppsala	3 813	3 388	7 201	8 104	111 009	119 113
Södermanlands	3 159	4 395	7 554	8 041	121 037	129 078
Östergötlands	6 269	5 770	12 039	12 750	189 435	202 185
Jönköpings	8 022	2 807	10 829	16 229	150 854	167 083
Kronobergs	4 848	2 561	7 409	8 258	77 530	85 788
Kalmar	7 594	4 743	12 337	12 528	107 664	120 192
Gotlands	3 071	2 392	5 463	4 030	23 735	27 765
Blekinge	3 358	2 878	6 236	6 457	72 469	78 926
Kristianstads	8 571	8 410	16 981	15 071	121 845	136 916
Malmöhus	10 583	12 473	23 056	26 209	374 448	400 657
Hallands	7 795	4 124	11 919	12 828	92 857	105 685
Göteborgs o Bohus	4 817	4 310	9 127	20 135	372 132	392 267
Älvsborgs	9 836	4 457	14 293	19 399	203 015	222 414
Skaraborgs	9 998	5 520	15 518	15 624	116 431	132 055
Värmlands	7 314	6 909	14 223	13 414	133 495	146 909
Örebro	3 815	4 532	8 347	8 388	135 025	143 413
Västmanlands	3 295	2 994	6 289	7 030	128 532	135 562
Kopparbergs	3 376	6 550	9 926	8 565	133 025	141 590
Gävleborgs	4 034	5 383	9 417	9 292	141 763	151 055
Västernorrlands	4 027	4 646	8 673	9 633	128 410	138 043
Jämtlands	4 303	5 448	9 751	8 010	57 296	65 306
Västerbottens	4 958	6 723	11 681	9 988	109 416	119 404
Norrbottens	3 109	6 298	9 407	8 290	122 074	130 364
Hela riket ²	132 988	122 713	255 701	298 102	4 065 262	4 363 364

¹ Avser 1971 års länsindelning. – ² Exkl icke mantalsskrivna personer.

Tabell 144 Inkomsttagare med inkomst av jordbruksfastighet fördelade efter kön och ålder år 1973

Income-earners with income of agricultural real estate distributed by sex and age in 1973

Avser endast inkomsttagare som taxerats och därvid registrerats med inkomst

Figures refer to income-earners who have been assessed and in this connection have been income registered

Kön; ålder	Inkomst av jordbruksfastighet			Sammanräknad inkomst	
	Antal inkomsttagare	Därav med inkomst huvudsakligen av jordbruksfastighet	Medelinkomst, 1 000-tal kr	Antal inkomsttagare	Medelinkomst, 1 000-tal kr
<i>Män</i>					
Under 20 år	1 236	666	6,7	119 356	13,7
20-34 »	16 376	7 796	12,4	845 318	31,1
35-49 »	43 224	23 360	14,6	667 296	41,8
50-66 »	86 309	45 995	12,3	802 848	36,5
Över 66 »	43 478	8 366	5,3	381 210	18,8
Samtliga	190 623	86 183	11,2	2 816 028	32,8
<i>Kvinnor</i>					
Under 20 år	760	471	6,5	85 143	11,5
20-34 »	4 886	1 934	6,1	663 506	19,0
35-49 »	10 115	4 788	6,8	549 251	20,5
50-66 »	15 887	6 459	5,6	654 092	17,7
Över 66 »	11 884	1 520	4,0	397 966	12,5
Samtliga	43 532	15 172	5,5	2 349 958	17,6
<i>Summa män och kvinnor</i>	234 155	101 355	10,1	5 165 986	25,9

Tabell 145 Inkomst av jordbruksfastighet med inkomsttagarna fördelade efter yrkesställning åren 1972 och 1973. Milj kronor

Income of agricultural real estate with income-earners distributed by employment status in 1972 and 1973. Millions of Swedish kronor

Avser endast inkomsttagare som taxerats och därvid registrerats med inkomst

Figures refer to income-earners who have been assessed and in this connection have been income registered

Näringsgren: yrkesställning	Inkomst av jordbruksfastighet		Sammanräknad inkomst	
	1972	1973	1972	1973
<i>Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske</i>				
Rörelseidkare	1 669,3	1 815,6	2 665,5	2 895,3
Anställda	144,5	149,7	2 557,5	2 721,1
Samtliga förvärvsarbetande	1 813,8	1 965,3	5 223,0	5 616,4
<i>Övriga näringsgrenar</i>				
Rörelseidkare	33,7	38,1	5 328,6	5 493,4
Anställda	167,9	223,3	100 996,2	109 258,6
Samtliga förvärvsarbetande	201,6	261,4	106 324,8	114 752,0
<i>Summa näringsgrenar</i>				
Rörelseidkare	1 703,0	1 853,7	7 994,1	8 388,7
Anställda	312,4	373,0	103 553,7	111 979,7
Samtliga förvärvsarbetande	2 015,4	2 226,7	111 547,8	120 368,4

Tabell 146 Inkomsttagare inom jordbruk med binärningar fördelade efter sammanräknad inkomst och yrkesställning år 1973

Income-earners in agriculture and subsidiary enterprises by total income and employment status in 1973

Samtliga förvärvsarbetande inkomsttagare som avlämnat allmän självdeklaration eller skönstaxerats ingår

All income-earners (excluding persons not in labour) who have filed general income tax return or have been discretionary assessed are included

Kön; näringsgren; yrkesställning	Inkomstklass, kronor								Summa inkomst- tagare	Summa inkomster, milj kronor
	Inkomst ej registrerad	Under 10 000	10 000– 19 999	20 000– 29 999	30 000– 39 999	40 000– 59 999	60 000– 99 999	Över 99 999		
Män										
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske										
Rörelseidkare	5 330	16 069	37 875	30 266	17 691	8 170	1 810	579	117 790	2 705,4
Anställda	5 750	13 240	22 120	25 509	21 055	9 819	1 963	326	99 782	2 468,2
Summa förvärvsarbetande	11 080	29 309	59 995	55 775	38 746	17 989	3 773	905	217 572	5 173,6
Samtliga näringsgrenar										
Rörelseidkare	12 040	23 539	60 656	58 900	42 583	31 985	13 030	5 355	248 088	7 527,4
Anställda	82 183	143 507	252 369	423 734	701 818	473 571	144 487	35 144	2 256 813	78 643,4
Summa förvärvsarbetande	94 223	167 046	313 025	482 634	744 401	505 556	157 517	40 499	2 504 901	86 170,8
Kvinnor										
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske										
Rörelseidkare	1 550	6 511	4 561	1 590	580	300	50	56	15 198	190,7
Anställda	1 710	11 780	5 341	2 370	1 240	400	80	10	22 931	256,4
Summa förvärvsarbetande	3 260	18 291	9 902	3 960	1 820	700	130	66	38 129	447,1
Samtliga näringsgrenar										
Rörelseidkare	4 200	15 801	15 091	7 820	3 470	2 300	990	342	50 014	868,4
Anställda	113 794	439 338	479 790	430 689	244 201	86 946	11 610	2 081	1 808 449	33 845,3
Summa förvärvsarbetande	117 994	455 139	494 881	438 509	247 671	89 246	12 600	2 423	1 858 463	34 713,7
Samtliga män och kvinnor ¹										
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske										
Rörelseidkare	6 880	22 580	42 436	31 856	18 271	8 470	1 860	635	132 988	2 896,1
Anställda	7 620	25 290	27 661	27 969	22 345	10 219	2 043	336	123 483	2 732,9
Summa förvärvsarbetande	14 500	47 870	70 097	59 825	40 616	18 689	3 903	971	256 471	5 629,0
Samtliga näringsgrenar										
Rörelseidkare	16 260	39 380	75 777	66 740	46 063	34 285	14 020	5 703	298 228	8 400,4
Anställda	203 524	595 460	738 433	857 257	947 402	561 019	156 347	37 309	4 096 751	112 816,1
Summa förvärvsarbetande	219 784	634 840	814 210	923 997	993 465	595 304	170 367	43 012	4 394 979	121 216,5

¹ Inkl icke mantalsskrivna personer.

11.4 Jordbrukets prisindex

Lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp låter utarbeta månatliga prisindexserier på jordbrukets område. Indexsystemet skall möjliggöra en mätning av prisutvecklingen och dessutom kunna användas, med beaktande av indexsystemets konstruktion, vid jämförelser med prisutvecklingen inom olika handelsled och förädlingsnivåer samt inom andra samhällssektorer.

De nu beräknade indexserierna ersätter de serier, som tidigare publicerats av statens jordbruksnämnd. Med hänsyn till förekomsten av indexklausuler i arrendekontrakt m m knutna till tidigare beräknade producentprisindex utförs dock även i fortsättningen vissa beräkningar av detta index. Dessa publiceras inte men kan erhållas hos statens jordbruksnämnd.

Beräkningsunderlag. Beräkningarnas utförande

Prisindex skall i princip avspegla prisutvecklingen utan påverkan av kvalitetsförändringar. Höjda priser till följd av förbättrad varukvalitet skall således ej påverka index.

Vikterna i indexserierna är i huvudsak fasta med viktbyte vart tredje år för vissa indexserier. För dessa har viktbyten skett från juli 1971 resp 1974. Vikterna baseras nu på normerade data för 1975/76. Serien med nya vikter har kedjats till äldre serier.

Avräkningsprisindex avses registrera prisutvecklingen för jordbrukets varor i producentledet, dvs de priser jordbrukaren får för sina produkter vid gården.

Jordbrukets samtliga viktiga produkter har medtagits eftersom produkterna på intäktssidan är relativt få till antalet. Prisindexserier för olika produkter sammanvägs med vikter, som baseras på normerade kvantiteter för inhemsk produktion (exkl jordbrukets interna omsättning). De kvantiteter, som omsätts i intern handel inom jordbruket, förädlas i regel till avsaluprodukter i animalieproduktionen och beaktas därigenom.

Prisregleringsprisindex skall registrera prisutvecklingen för jordbrukets varor i de led där prisregleringen verkar, dvs huvudsakligen i partihandelsledet. Prisregleringsprisindex bygger på det av statens jordbruksnämnd tidigare uträknade producentprisindex och skall i princip omfatta samtliga av prisregleringen berörda jordbruksprodukter. Som representantvaror i beräkningarna uttas inom de olika varugrupperna i allmänhet de sorter och kvaliteter, som har den största omsättningen. Vägningstalen är för huvudserien hämtade från normerade kvantiteter över totalkonsumtionen.

Därutöver beräknas en serie som skiljer sig från huvudserien endast beträffande viktsystemet. Vägningstalen utgör normerade kvantiteter av inom landet konsumerad inhemsk produktion. Inom serien utarbetas en delserie, som endast omfattar varor, som ingår i världsmarknadsprisindex.

De löpande prisuppgifter, som används i indexberäkningarna är i regel centrala noteringar.

Världsmarknadsprisindex skall omfatta samtliga de jordbruksprodukter, vilkas prisutveckling på världsmarknaden inverkar på den inhemska prisbildningen.

Som representantvaror inom de olika varugrupperna uttas för indexberäkningarna de sorter och kvaliteter som säljs mest på den svenska marknaden. Erforderliga prisuppgifter hämtas till övervägande delen från utländska facktidsskrifter.

För i index ingående animalieprodukter har beräkningarna tidigare i huvudsak grundats på danska och engelska noteringar. Efter Storbritanniens och Danmarks inträde i EG saknas för animalieprodukterna noteringar med karaktär av världsmarknadspriser. I index har från januari 1973 insatts nya prisserier för animalier, som härletts från noteringar inom EG med justering för gällande importavgift och/eller exportbidrag. Med denna metod kan inte erhållas en exakt registrering av prisutvecklingen på världsmarknaden. Försiktighet bör därför iakttagas vid tolkning av indextalen.

Viktsystemet baseras huvudsakligen på normdata över inom landet konsumerad inhemsk produktion.

I *produktionsmedelsprisindex* ingår i princip jordbrukets samtliga kostnader med undantag av arbetskostnader och ränta på eget kapital. En serie omfattande även dessa poster har framlagts och beräknats månadsvis fr o m juli 1971. Denna serie påverkas starkt av förändringar i lantarbetarlönen, eftersom arbetskostnaden utgör nära hälften av den totala kostnaden.

Från respektive varugrupp medtas i beräkningarna de varor som svarar för den största omsättningen. De i beräkningarna utnyttjade priserna utgörs till stor del av centrala noter-ringar. I andra fall används prisuppgifter från en viss ort (ibland från enstaka företag). Vidare utnyttjas vissa delposter i konsumentprisindex. Byggnadskostnadernas utveckling följs med SCBs byggnadskostnadsindex för jordbrukets byggnader (se s 95).

Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel, bygger på SCBs producentprisindex för livsmedelsindustrin. Den indexserie, som nu beräknas omfattar konsumtionsvaror. Enligt jordbruksprisregleringen för perioden 1 juli 1974–30 juni 1977 skall som grund för justeringar varje halvår av prisnivån läggas utvecklingen av produktionsmedelsprisindex. Med anledning härav prioriterades genomgången av detta index vid vikt- och prisöversynen per 1 juli 1974. För vissa poster har nytt beräkningsunderlag framtagits och nya prisserier insatts. Den mest genomgripande ändringen har skett för posten köpfodermedel. Tidigare följdes priserna för råvaror, men från 1 juli 1974 redovisas utvecklingen huvudsakligen för foderblandningar och koncentrat, i vilken form jordbrukarna mestadels gör sina inköp. Den nya serien för köpfodermedel har kedjats till den gamla på basis av relationer under juni 1974.

I avvaktan på resultat från SCBs input – outputundersökning för 1968 beräknades konsumtionsvaruserien preliminärt med vikter från konsumentprisindex för 1968. Sedan SCBs undersökning blivit tillgänglig har vikterna omräknats. I samband därmed har varu-urvalet, som omfattar varor ingående i både producentprisindex för livsmedelsindustrin och i konsumentprisindex, utökats något. De

nya vikterna och det utökade varuurvalet har tillämpats på indextalen fr o m juli 1970.

Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel beräknas med fasta vikter. Serien skall främst användas för jämförelse med producentprisindex för livsmedelsindustrin. Viktsystemet och varuurvalet är i princip desamma som för detta. Prisuppgifterna är identiska med dem för konsumentprisindex.

Konsumentprisindex utarbetas månadsvis av SCB och skall mäta prisförändringar vid oförändrad levnadsnivå. Prisuppgifter insamlas för ett urval varor och tjänster (representantvaror) och skall avse de priser som konsumenterna faktiskt får betala (marknadspris). Varje representvara tilldelas ett vägningstal, som anger motsvarande varugrups relativa andel av de totala utgifterna för privat konsumtion.

För de delindex av konsumentprisindex, som här redovisas är basen december 1966 och de beräknas enligt samma metoder som totala konsumentprisindex.

Vid jämförelser med konsumentprisindex bör observeras att mervärdeskatt (resp allmän omsättningsskatt) ingår i däri registrerade priser, vilket inte är fallet i övriga serier med undantag för produktionsmedelsprisindex, där omsättningsskatten – men ej mervärdeskatten – inräknats.

Resultat

Utvecklingen av de olika prisindexserierna åren 1969/70 – 1973/74 framgår av *tab 147*, som innehåller ovägda årsmedeltal av månadsberäkningarna.

Vid jämförelse mellan indexserierna bör beaktas att under de perioder då prisstopp gäller (t ex under 1973 och 1974 för vissa mejerisamt kött- och fläskvaror) förhindras höjningar av de priser som ingår i prisregleringsprisindex, producentprisindex för livsmedelsindustrin och konsumentprisindex. Detta gäller inte avräkningsprisindex, eftersom jordbruket får kompensation av statliga medel för prisstoppsförluster.

Tabellen visar bl a att avräkningspriserna under perioden 1969/70 – 1973/74 ökat med 29 %, medan jordbrukets kostnader, exklusive arbetskostnader och ränta på eget kapital, under samma tid ökat med 34 %.

Övrig publicering

Resultaten av indexberäkningarna publiceras månadsvis dels i stencilform av lantbruksekonomiska samarbetsnämndens indexgrupp, dels i Jordbruksekonomiska meddelanden.

Tabell 147 Jordbrukets prisindex åren¹ 1969/70–1973/74
Agricultural price indices in 1969/70–1973/74
1966/67 = 100

Index	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
Avräkningsprisindex					
Vegetabilier	104,2	90,0	94,1	99,5	109,2
Animalier	103,5	108,5	120,5	125,3	140,5
Totalt	103,6	104,5	114,7	119,7	133,6
Prisregleringsprisindex					
Vegetabilier	110,7	104,7	113,5	129,4	144,2
Animalier	105,7	109,0	118,6	127,2	127,3
Totalt	106,8	108,1	117,5	127,6	130,7
Världsmarknadsprisindex					
Vegetabilier	95	114	117	147	305
Animalier ²	103	103	119	135	147
Totalt ²	102	104	119	137	166
Produktionsmedelsprisindex					
Förnödenheter	106,1	108,3	109,8	123,5	148,5
Tjänster	108,3	115,0	123,3	132,2	142,7
Kapitalkostnader	106,7	113,4	113,7	119,2	138,0
Totalt	106,7	111,5	113,4	122,9	143,0
Totalt inkl arbetskostnader och ränta på eget kapital		126,9	133,9	149,8	172,5
Producentprisindex för livsmedelsindustrin, jordbruksreglerade livsmedel³					
Vegetabilier	108,9	111,9	122,6	135,3	147,1
Animalier	110,7	115,5	125,0	134,6	136,1
Totalt	110,1	114,4	124,2	134,9	139,5
Konsumentprisindex för jordbruksreglerade livsmedel³					
Vegetabilier	112,6	120,7	136,2	149,8	161,7
Animalier	109,6	118,3	130,8	139,7	140,3
Totalt ⁴	110,7	119,1	132,7	143,2	147,6
Konsumentprisindex					
Jordbruksreglerade livsmedel ⁴	110,0	119,5	133,0	143,4	148,1
Övriga livsmedel	110,9	119,1	126,4	135,8	148,5
Totalt exkl jordbruksreglerade livsmedel	110,7	119,0	125,7	133,2	145,4

¹ Avser perioden 1 juli–30 juni. – ² Nya prisserier fr o m jan 1973. – ³ Nya vikter och utökat varuurlval fr o m juli 1970. – ⁴ Eftersom varuurlval och viktsystem ej är identiska överensstämmer ej indextalen helt.

11.5 Jordbrukets kreditmarknad

Utvecklingen på jordbrukets kreditmarknad belyses i statistik som sammanställs av Sveriges Föreningsbankers Förbund. Grundmaterialet för denna redovisning utgörs huvudsakligen av uppgifter, som Sveriges Föreningsbankers Förbund hämtat från kreditorganens verksamhetsberättelser (eller motsvarande) samt från den officiella statistiken. I fråga om de statliga krediterna erhålls uppgifter från berörda myndigheter.

Jordbrukets behov av främmande kapital täcks från ett stort antal källor. Dess kreditmarknad är därför förhållandevis svåröverskådlig och löpande statistiska uppgifter saknas för delar av densamma. Utanför redovisningen faller bland annat de sk leverantörs-krediterna samt olika former av privat långivning.

Så långt möjligt har i statistiken endast krediter till enskilda jordbrukare (självägande och arrendatorer) medtagits. Det statistiska materialet tillåter dock ej alltid en sådan redovisning och vissa uppgifter innefattar därför krediter även till aktiebolag och samfälligheter samt till ägare av utarrenderade fastigheter.

Krediternas omfattning. Fördelning på olika kreditgivare

I nedanstående tablå lämnas vissa uppgifter om räntesatserna i procent vid slutet av september

för åren 1971–1974. Uppgifterna för 1970 avser den 31 december. Utlåningsräntan avser reverslån mot inteckning i jordbruks- och skogsfastighet inom 75 % av uppskattningsvärdet. Av utestående lån ligger 80 % av beloppet vid eller inom dessa räntesatser.

År	Riksbankens officiella diskonto	Föreningsbankernas utlåningsränta
1974	7,00	9,00–9,50
1973	5,00	6,75–7,50
1972	5,00	6,75–7,50
1971	5,50	7,25–7,50
1970 ¹	7,00	8,50–9,00

¹ Uppgifterna är per den 31 dec 1970.

Utvecklingen av den totala långivningen till jordbruket – med särredovisning på olika kreditgivare – åren 1970–1974 belyses i *tab 148*. I *tab 149–151* lämnas mer detaljerade uppgifter om föreningsbanksrörelsens, sparbänkarnas resp statens utlåning. (Uppgifter om statliga kreditgarantier och statsbidrag till jordbruket lämnas i kapitel 12.)

Tabellerna återger de förhållanden som gällt vid slutet av respektive kalenderår (för de statliga krediterna slutet av respektive budgetår).

Landshypoteksinstitutionens långivning till jordbruket består till övervägande delen av lån mot botteninteckning i jordbruksfastighet.

Tabell 148 Kreditgivning till enskilda jordbrukare åren 1970–1974. Milj kronor
Credit extended to private holders in 1970–1974. Millions of Swedish kronor

År	Hypoteks-föreningar	Förenings-banker	Sparbanker ¹	Affärsbanker	Staten ²	Försäkrings-bolag	Summa krediter ¹
1974	3 415	4 400	1 825	643	56	5	10 344
1973	3 171	3 900	1 895	599	68	5	9 638
1972	2 996	3 400	1 750	568	80	5	8 799
1971	2 824	3 200	1 751	548	92	19	8 434
1970	2 616	3 150	1 713	547	107	5	8 138

¹ Avser endast lån mot inteckning i jordbruksfastighet samt statlig kreditgaranti. – ² Avser budgetåren 1969/70–1973/74.

Föreningsbanksrörelsens verksamhet omfattar dels reverslån, varav huvuddelen mot botteninteckning i jordbruksfastighet, dels växelkrediter och krediter i checkräkning. *Sparbankernas* utlåning till jordbruket består till övervägande delen av lån mot inteckning. *Affärsbankernas* kreditgivning till enskilda jordbrukare torde i flertalet fall utgå i form av reverslån eller kredit i räkning och *försäkringsbolagens* i form av lån mot inteckning i jordbruksfastighet. De *statliga* krediter som kommer jordbruket till godo kan indelas i egentliga jordbrukslån och allmänna lån. Till de förra räknas krediter ur fonder, som är avsedda enbart eller nästan enbart för utlåning till jordbrukare eller för jordbruksändamål. De sistnämnda lånen är sådana statliga lån, som utlämnas för särskilda ändamål (andra än jordbruk) och där låntagarens yrke inte är avgörande. De allmänna lånen ingår inte i de i tab 151 redovisade uppgifterna.

Övrig publicering

Utvecklingen på jordbrukets kreditmarknad har utförligt beskrivits för åren 1950–1962 i meddelande nr 4–63 från Jordbrukets utredningsinstitut. Dessutom hänvisas till de enskilda kreditorganens årsredogörelser samt till den officiella statistiken publicerad i bl a Sparban-

kerna, utgiven av SCB samt Enskilda försäkringsanstalter, utgiven av försäkringsinspektionen.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i tab 148–151 fr o m år 1945.

Tabell 149

Föreningsbanksrörelsens utlåning¹ till enskilda jordbrukare åren 1970–1974. Milj kronor

Lending by co-operative banks to private holders in 1970–1974. Millions of Swedish kronor

År	Lån mot		Summa krediter ²
	botteninteckning i jordbruksfastighet	statlig kreditgaranti	
1974 ³	2 600	710	4 400
1973 ³	2 420	640	3 900
1972 ³	2 188	583	3 400
1971 ³	1 983	540	3 200
1970	1 743	512	3 150

¹ Delvis uppskattade värden. – ² I summa krediter ingår även lån mot andra säkerheter, växelkrediter och krediter i checkräkning. – ³ Uppgifterna är p g a ny beräkningsmetod ej helt jämförbara med tidigare års uppgifter.

Tabell 150 Sparbankernas utlåning till enskilda jordbrukare åren 1970–1974. Milj kronor

Lending by savingbanks to private holders in 1970–1974. Millions of Swedish kronor

År	Lån mot			Summa ¹
	botteninteckning i jordbruksfastighet	högre inteckning i jordbruksfastighet	statlig kreditgaranti	
1974	..	..	..	1 825
1973	..	..	166	1 895
1972	1 543	44	163	1 750
1971	1 540	44	167	1 751
1970	1 491	51	171	1 713

¹ Uppgifter saknas om sparbankernas övriga jordbrukskrediter, huvudsakligen lån mot inteckning jämte borgen samt enbart borgen.

Tabell 151 Statens lån till enskilda jordbrukare budgetåren 1969/70–1973/74. Milj kronor
 Government loans to private holders in 1969/70–1973/74. Millions of Swedish kronor

Inom parentes anges årtal för fondens inrättande alt period mellan fondens inrättande och avvecklande

Years in brackets state when the foundation was established and liquidated

Typ av kredit	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74
Kronotorparnas inventarielånefond (1943)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Skogsvägsån (1941)	1,0	1,1	1,1	1,0	0,9
Egnahemsån m m (1904–48)	37,1	33,8	30,7	26,7	21,9
Lantarbetarbostadsån (1935–56)	3,6	2,8	2,2	1,6	1,0
Arbetsarmåbruks- o arrendelån (1933–48 resp 1934–48)	9,1	6,9	4,6	2,9	1,8
Maskinån (1938–67)	14,3	9,8	6,6	3,8	1,7
Hästavelån (1914–59)	2,0	1,5	1,4	1,2	1,1
Sekundärån (1935–51)	0,5	0,4	0,4	0,3	0,0
Avdikningsån (1926–59)	37,4	34,6	31,9	29,2	26,6
Stödlån	2,0	1,3	1,0	0,8	0,5
Supplementär jordbrukskredit (1956–59)	0,1	0,1	0,1	0,1	–
Summa krediter	107,2	92,3	80,0	67,6	55,5

11.6 Jordbrukssektorn i nationalräkenskaperna

Uppgifter om bl a försörjningsbalansen, bruttonationalprodukten fördelad på näringsgrenar samt nationalinkomsten och dess användning erhålls varje år genom SCBs redovisning av nationalräkenskaperna.

Vissa omläggningar och revideringar har skett under de senaste åren. Näringsgrensindelningen i nationalräkenskaperna för åren fr o m 1963 ansluter sig nu till SNI (Standard för svensk näringsgrensindelning).

Näringsindelningen enligt SNI bygger på den indelning, som anges av 1968 års reviderade ISIC (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities). Till jordbruk räknas ekonomisk aktivitet enligt SNI 11, dvs förutom egentligt jordbruk även trädgårdsodling, pälstdjursskötsel, hästavel, renskötsel, biodling samt jakt m m. Däremot ingår inte jordbrukarnas sidoinkomster av skogsbruk och fiske. För jordbrukets del innebär den nya indelningen att veterinärverksamheten och vissa

offentliga myndigheters konsulttjänster i jordbrukssektorn överförs till annan näring. Under 1973 har jordbrukets produktions- och förädlingsvärden reviderats så att värderingen numera konsekvent sker till producentpris, dvs exklusive varuanknutna indirekta skatter och inklusive varuanknutna subventioner.

I föreliggande avsnitt redovisas utvecklingen av jordbrukets förädlingsvärde (sektorprodukt) till faktorpris i löpande priser. Jordbrukets bidrag till bruttonationalprodukten (BNP) i marknadspris går för närvarande inte att beräkna, då större delen av de icke varuanknutna indirekta skatterna inte går att tillfredsställande fördela på olika näringsgrenar. SCB har inte utfört någon beräkning av jordbrukets bidrag till BNP i faktorpris och fasta priser.

Beräkningsmetodik

I de löpande nationalräkenskaperna beräknas en näringsgrens bidrag till bruttonationalprodukt genom att näringsgrenens bruttoproduktionsvärde minskas med den förbrukning av

varor och tjänster (inklusive reparationer och underhåll), som krävs för produktionen. Det svenska nationalräkenskapssystemets (SNRs) definitioner överensstämmer numera praktiskt taget helt med de internationellt, enligt SNA (System of National Accounts), rekommenderade.

Beräkningarna av bruttoproduktionsvärdet av det egentliga jordbruket baseras på den vid statens jordbruksnämnd beräknade totalkalkylen över jordbrukarnas inkomster. En översyn av totalkalkylen har genomförts av lantbruks-ekonomiska samarbetsnämndens sektorsgrupp och de reviderade uppgifterna för åren 1967 har inordnats i de nu redovisade nationalräkenskaperna.

För att erhålla jordbrukets produktionsvärde till marknadspris korrigeras totalkalkylens värde genom avdrag för bl a medel som använts till jordbrukets regleringskassor samt skördeskadebidrag och statligt stöd till mindre jordbruk. Av totalkalkylens kostnadsposter medtages endast de, som innefattas i nationalräkenskapernas definitioner av löpande förbrukning av varor och tjänster.

För de övriga delarna av jordbrukssektorn, vilka är av mindre omfattning, görs speciella tilläggs-kalkyler av SCB.

Resultat

I *tab 152* redovisas jordbrukets m m förädlingsvärde och BNP till faktorpriser i löpande priser för åren 1969–1973. Jord- respektive skogsbrukets andel av BNP åren 1950–1973 i faktorpris och löpande priser framgår av *tab 153*.

Övrig publicering

Resultat från nationalräkenskaperna avseende åren 1950–1973 återfinns i Statistiska meddelanden N 1974:89 med separata tabellbilagor. För en utförligare beskrivning av källor och metoder hänvisas till Statistiska meddelanden N 1971:11 med kompletteringar i N 1971:99, 1972:93 samt 1973:88. Det svenska nationalräkenskapssystemets begrepp, definitioner och klassificeringar behandlas i SCB-serien Meddelanden i samordningsfrågor nr 1972:6.

Tabell 152 Förädlingsvärdet¹ inom jordbruk m m och bruttonationalprodukten till faktorpriser med fördelning på faktorinsatser åren 1969–1973. Milj kronor

Agricultural value added and gross domestic product at factor prices by factor incomes 1969–1973. Millions of Swedish kronor

Förädlingsvärde ¹ resp brutto-nationalprodukt i löpande priser	1969	1970	1971	1972	1973
Förädlingsvärdet ¹ inom jordbruk m m	3 422	3 586	4 034	4 289	4 626
Därav löner	876	892	956	981	1 048
» kapitalförslitning	899	963	1 023	1 117	1 233
» driftsöverskott	1 647	1 731	2 055	2 191	2 345
Totala bruttonationalprodukten	136 180	150 764	158 571	172 173	189 145
Därav löner	92 218	103 107	112 753	123 132	133 265
» kapitalförslitning	14 097	15 566	17 017	18 662	20 699
» driftsöverskott	29 865	32 091	28 801	30 379	35 181

¹ Förädlingsvärdet kallades tidigare sektorprodukt.

Tabell 153 Jordbrukets m m och skogsbrukets bidrag till bruttonationalprodukten åren 1950–1973. Löpande priser

Contribution to the gross domestic product by agriculture etc. and forestry 1950–1973. Current prices

År	Bidrag till bruttonationalprodukten, i faktorpris, från				Totala bruttonationalprodukten, i faktorpris, milj kronor
	Jordbruket m m		Skogsbruket		
	Milj kronor	Procent	Milj kronor	Procent	
1973	4 626	2,4	3 552	1,9	189 145
1972	4 289	2,5	3 243	1,9	172 173
1971	4 034	2,5	3 433	2,2	158 571
1970	3 586	2,4	3 191	2,1	150 764
1969	3 422	2,5	2 619	1,9	136 180
1968	3 738	3,0	2 445	2,0	124 751
1967	3 700	3,1	2 909	2,5	117 952
1966	3 412	3,1	2 891	2,6	109 414
1965	3 582	3,5	2 879	2,9	100 950
1964	3 473	3,8	2 695	2,9	91 994
1963	3 008	3,6	2 290	2,8	82 551
1962	3 153	4,1	2 555	3,3	76 397
1961	2 947	4,1	2 606	3,7	71 234
1960	2 849	4,3	2 286	3,5	65 566
1959	2 746	4,5	1 840	3,0	61 087
1958	2 752	4,8	2 208	3,8	57 527
1957	2 682	4,9	2 268	4,2	54 507
1956	2 778	5,4	2 526	4,9	51 042
1955	2 354	5,0	2 372	5,0	47 036
1954	2 528	5,7	2 305	5,2	44 062
1953	2 677	6,4	1 955	4,7	41 786
1952	2 702	6,7	3 119	7,7	40 569
1951	2 290	6,1	2 035	5,5	37 290
1950	2 246	7,4	1 257	4,2	30 148

12 Statliga rationaliseringsinsatser

Enligt Kungl Maj:ts instruktion den 25 maj 1967 (nr 425), med senare ändringar, åligger det lantbruksstyrelsen att samordna de statliga insatserna för lantbrukets rationalisering. Lantbruksstyrelsen skall även ange de närmare riktlinjerna för hur en på lång sikt ändamålsenlig uppdelning i brukningsenheter bör ske samt leda och övervaka statsunderstödda åtgärder. Det åligger sålunda lantbruksstyrelsen att bl a ha hand om det statliga kreditstödet åt jordbruket och trädgårdsnäringen. Genom generellt bemyndigande har lantbruksnämnderna också möjlighet att med anlåtande av en särskild kapitalfond, den s k jordfonden, köpa och sälja fast egendom i rationaliseringsyfte. Möjligheten att köpa mark använder nämnderna i de fall då direkta köp mellan fastighetsägarna inte kan genomföras. Den av nämnderna inköpta marken skall i princip snarast överlätas till jordbrukare som är i behov av tillskottsjord. Av olika skäl har det dock visat sig lämpligt att nämnderna genom markinköp skapar en viss rationaliseringsreserv och de inköpta fastigheterna stannar därför genomsnittligt kvar i nämndernas ägo drygt två år.

Inom lantbruksstyrelsen utarbetas statistik över de olika statliga insatserna i rationaliseringssyfte m m. Uppgiftslämnare till denna statistik är de enskilda lantbruksnämnderna, vilka inom respektive län är beslutande organ i frågor rörande statliga åtgärder för jordbrukets rationalisering. I föreliggande avsnitt redovisas uppgifter om det statliga stödets omfattning under 1974. För hela riket lämnas dessutom vissa uppgifter avseende åren fr o m 1970.

Allmänt om det statliga stödet till jordbrukets rationalisering

Enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 9 juni 1967 (nr 453) lämnas fr o m den 1 juli 1967 statligt stöd dels i form av lånegaranti, dels i form av bidrag. Finansieringsstödet är begränsat till åtgärder som bedöms vara önskvärda från allmän synpunkt, samhällsekonomiskt motiverade samt lönsamma ur företagsekonomisk synpunkt. Vidare beviljas stöd endast till brukningsenheter som antingen redan har eller inom en nära framtid väntas få förutsättningar för rationell drift. Undantag från ovan nämnda allmänna förutsättningar görs i fråga om lånegaranti för gödselvårdsanläggning m m som enligt den nya miljöskyddslagstiftningen är nödvändig för att undvika olägenheter på grund av vattenförorening. Dessutom undantas vissa företag i norra Sverige och vissa företag med mjölkproduktion från denna allmänna regel, se närmare nedan. Statligt stöd lämnas dock inte till åtgärder som bör kunna genomföras på skäliga villkor utan sådant stöd.

Olika slag av rationaliseringsåtgärder

Till *inre rationalisering* kan lånegaranti lämnas för hela kostnaden för investeringen minskad med ev bidrag. Med inre rationalisering avses den effektivisering av ett företag som kan uppnås genom investering i om- eller nybyggnad av ekonomibyggnader, vägar, täckdikning och igenläggning av öppna diken o d. Härunder faller även angelägna vattenvårdande åtgärder. Statsbidrag utgår i princip endast om den inre rationaliseringen genomförs i samband med en

genomgripande och kapitalkrävande arealutvidgning av brukningsenheten med väntade likviditetsproblem som följd. Fr o m 1 juli 1971 kan i norra Sverige beviljas bidrag i ökad omfattning även vid arealutökning genom arrende. Gäller det en byggnad eller annan fast anläggning krävs dessutom att brukningsenheten skall bestå som självständig enhet på lång sikt. Likaså krävs för lånegaranti till markanläggning att marken under överskådlig tid kommer att utnyttjas som jordbruksjord. Bidrag till inre rationalisering utgår med högst 25 % av investeringskostnaderna. Bidrag till byggnad är maximerat till 50 000 kronor, men om särskilda skäl föreligger kan bidrag utgå med högst 100 000 kronor.

Yttre rationalisering avser sådan ändring av brukningsenheternas areal eller ägoanordning att möjligheterna till ändamålsenligt jordbruk eller skogsbruk ökas. Till sådana förvärv beviljas lånegaranti för hela kostnaden, dvs för skälig köpeskillning inklusive utgift för lantmateriförrättning o d. Bidrag till yttre rationalisering utgår vanligen i form av s k värdeutjämningsbidrag vilket motsvarar högst skillnaden mellan priset på en fastighet vid försäljning i öppna marknaden och dess värde som tillskottsmark till köparens redan ägda (ev arrenderade) fastighet. Sådan värdeskillnad kan uppstå, då byggnader eller andra anläggningar blir överflödiga vid sammanslagningen. Bidrag kan även lämnas till hela eller viss del av kostnaden för lantmateriförrättning m m i samband med tillskottsförvärv och/eller ägoutbyten, för flyttning av ekonomibyggnad eller annan fast anläggning som fordras för rationaliseringens genomförande. Är tillköpet av mark eller förbättringen av ägoanordningen av mera väsentlig omfattning eller mycket kapitalkrävande kan bidrag också lämnas för drifts- eller skogsbruksplan.

Jordförvärvslånen kommer i fråga för lantbrukare eller blivande lantbrukare som inte har tillräckligt med eget kapital för att förvärva bärkraftiga jordbruk. Dessa lånegarantier lämnas endast till sådana brukningsenheter, oavsett storleken, som har eller inom en nära framtid kan väntas få förutsättningar för rationell drift.

För inköp av djur, maskiner, gödselmedel m m kan garantier för *driftslån* beviljas vid nytillträde och därefter vid genomgripande produktionsomläggning. Fr o m 1 juli 1971 kan driftslån dessutom beviljas för avhjälpande av tillfälliga likviditetssvårigheter.

Statlig lånegaranti och statsbidrag lämnas fr o m 1 juli 1971 enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 18 juni 1971 (nr 420) till jordbruk med begränsade utvecklingsmöjligheter belägna i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län samt i landskapet Dalsland. Stödet lämnas under förutsättning att brukningsenheten inte inom överskådlig tid behövs som förstärkning till annat jordbruk, att huvuddelen av brukarens inkomst kommer från den egna brukningsenheten och att brukningsenheten ensam eller tillsammans med annan bestående förtjänstmöjlighet utgör tillfredsställande försörjningsunderlag för brukaren och dennes familj. Vidare skall den åtgärd som avses förbättra försörjningsmöjligheterna för brukaren under den återstående yrkesverksamma tiden.

Fr o m 1 juli 1972 utgår dessutom statlig lånegaranti och statsbidrag för att underlätta fortsatt eller utvidgad mjölkproduktion hos jordbruksföretag med begränsade utvecklingsmöjligheter utanför de ovan beskrivna områdena, enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 2 juni 1972 (nr 247). Rationaliseringsstödet lämnas till företag, som efter investering beräknas kunna uppnå en årlig mjölkproduktion om minst 50 000 kilogram och med ovanstående begränsningar vad avser brukningsenheten och förtjänstmöjligheterna.

Statsbidrag kan likaså fr o m 1 juli 1972 lämnas till miljövårdande åtgärder vid jordbruks- och trädgårdsföretag. Som villkor för stöd gäller bl a att åtgärden skall vara hänförlig till sådan produktion som bedrevs vid företaget före 1 juli 1972 och att stödet inte motverkar rationaliseringsverksamheten inom jordbruks- eller trädgårdsnäringen.

Statlig lånegaranti för *maskinlån* lämnas fr o m 1 juli 1967 enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 9 juni 1967 (nr 443) för lån till inköp av jordbruksmaskin med tillbehör, som skall an-

vändas gemensamt av flera jordbruksföretag. Garantierna beviljas för nyuppsättning eller utvidgning av befintligt maskinbestånd. Denna statliga kreditgivning har ersatt den statliga låne- och bidragsgivningen från jordbrukets maskinlånepond som upphörde med utgången av juni 1967.

Enligt särskilda bestämmelser utgår sedan budgetåret 1960/61 statligt stöd till *särskild rationalisering*. SR (tidigare benämnd koncentrerad rationalisering, KR) inom jordbruket i vissa län. Med särskild rationalisering förstås samtidig och i tiden koncentrerad yttre och inre rationalisering i förening med driftsrationalisering. Stöd för denna rationalisering lämnas endast till brukningsenheter inom den del av Älvsborgs län som motsvarar landskapet Dalsland samt Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Särskilt övergångsbidrag ersätter enligt Kungl Maj:ts kungörelse den 9 juni 1967 (nr 422) tidigare former av stöd till mindre jordbruk, nämligen arealtillägg och leveranstillägg för mjölk. Bidraget kan endast utgå till den som uppfyllt vissa villkor, däribland erhållit arealtillägg år 1966 eller övergångsbidrag eller leveranstillägg för mjölk regleringsåret 1966/67. Brukaren skall vidare vara född före 1912 men ej ha fyllt 67 år eller åtnjuta hel förtidspension. Den som är född efter 1912 kan också få övergångsbidrag, om han på grund av nedsatt arbetsförmåga är svårplacerad på arbetsmarknaden eller av annan omständighet av social natur är i särskilt behov av sådant bidrag.

Avgångsvederlag beviljas sedan 1 juli 1967 under vissa förutsättningar den som upphör med jordbruksdriften samt i övrigt fyller kraven för att erhålla särskilt övergångsbidrag.

Resultat

Omfattningen av det statliga stödet dels i form av lånegarantier, dels i form av bidrag under perioden 1970–1974 framgår av *tab 154*. Den länsvisa fördelningen av det av lantbruksnämnderna beviljade stödet för 1974 belyses i *tab 155*. I *tab 156* redovisas uppgifter om det statliga stödet till SR-gårdar i de aktuella länen 1974 jämte uppgifter för riket för åren 1970–1974. Det kan nämnas att inom de för SR-stöd intill den 1 juli 1974 godkända områdena ingår 494 brukningsenheter där utbyggnad med SR-stöd redan ägt rum eller planeras.

Effekten av den storleksrationalisering som kommit till stånd med hjälp av beviljade jordförvärvstillstånd och lantbruksnämndernas försäljning av mark belyses i *tab 157*. Slutligen redovisas i *tab 158* omfattningen av lantbruksnämndernas köp och försäljning av jordbruksfastigheter.

Övrig publicering

Statistiken över lantbruksnämndernas verksamhet publiceras i stencilform några månader efter utgången av redogörelseperioden. I Meddelanden från Kungl lantbruksstyrelsen, serie C nr 16, lämnas kommentarer till och anvisningar för tillämpningen av rationaliseringskungörelsen (SFS 1967:453) och maskinlänkungörelsen (SFS 1967:443), till vilken hänvisas för utförligare information.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisades uppgifter motsvarande de i *tab 154* för o m år 1949.

Tabell 154 Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m i 1 000-tal kronor åren 1970–1974. Hela riket

Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in thousands of Swedish kronor in 1970–1974. Whole of Sweden

Stödform	1970	1971 ¹	1972 ²	1973	1974
<i>Statlig lånegaranti³</i>					
Inre rationalisering	43 360	50 684	75 120	86 679	118 589
Därav till dikning, vattenavledning och invallning	1 047	1 561	944	1 173	1 605
Därav till täckdikning	7 110	7 446	8 547	9 431	10 207
» » övriga markanläggningar	887	562	898	559	1 293
» » byggnadsändamål	34 316	41 115	64 731	75 516	105 484
Yttre rationalisering	36 777	35 214	41 719	42 022	39 975
Jordförvärvslån	20 934	22 021	22 153	21 406	34 946
Driftslån	29 164	38 771	45 385	44 097	50 860
Maskinlån	1 241	1 613	1 450	1 420	1 246
<i>Statsbidrag³</i>					
Inre rationalisering	12 030	16 073	24 887	31 326	38 341
Därav till dikning, vattenavledning och invallning	565	1 166	2 174	711	1 155
Därav till täckdikning	2 249	2 062	2 112	2 850	3 010
» » övriga markanläggningar	882	396	498	353	477
» » byggnadsändamål	8 334	12 449	20 103	27 412	33 699
Yttre rationalisering m m	7 305	8 439	9 167	6 848	5 486
Övergångsbidrag	11 456	6 663	5 264	4 453	3 604

¹ Fr o m 2:a halvåret ingår uppgifter om företag med begränsade utvecklingsmöjligheter, se texten. – ² Fr o m 2:a halvåret ingår uppgifter om stöd till miljövårdande åtgärder samt till vissa jordbruk med mjölkproduktion. –

³ Avser av lantbruksnämnderna beviljade lånegarantier resp statsbidrag.

Tabell 155 Statligt stöd till inre och yttre rationalisering m m år 1974. 1 000-tal kronor

Government support for internal rationalization and structural improvement etc. in 1974. Thousands of Swedish kronor

Område	Inre rationalisering		Yttre rationalisering		Jordför- värvslån (statlig låne- garanti)	Driftslån (statlig låne- garanti)	Maskinlån (statlig låne- garanti)	Över- gångs- bidrag	Avgångsvederlag	
	Statlig låne- garanti	Stats- bidrag	Statlig låne- garanti	Stats- bidrag					Antal	Beviljat belopp
<i>Län</i>										
Stockholms	3 079	188	643	38	1 891	1 445	—	9	—	—
Uppsala	3 237	695	1 214	254	1 940	2 470	—	24	—	—
Södermanlands	3 992	470	2 116	142	1 785	3 004	142	22	—	—
Östergötlands	6 158	1 174	5 211	154	6 674	7 812	174	77	—	—
Jönköpings	1 799	283	1 820	111	—	2 465	—	213	3	9
Kronobergs	2 157	398	1 119	146	240	980	—	190	—	—
Kalmar	3 654	450	1 796	330	1 592	3 880	28	126	1	1
Gotlands	6 498	455	500	110	1 322	1 935	—	105	1	5
Blekinge	1 029	214	672	20	360	130	—	96	1	4
Kristianstads	5 442	430	1 909	79	2 704	1 000	42	182	—	—
Malmöhus	7 237	620	6 207	65	3 319	1 528	243	132	1	6
Hallands	3 978	709	1 913	13	1 348	1 105	—	180	—	—
Göteborgs o Bohus	3 085	720	1 259	153	205	290	20	177	3	8
Älvsborgs	3 978	1 258	1 304	153	274	753	—	273	3	12
Skaraborgs	7 681	1 162	1 053	164	2 391	2 920	85	149	—	—
Värmlands	7 488	1 984	1 813	239	1 127	1 811	81	161	—	—
Örebro	5 142	1 333 ¹	664	165	1 140	730	—	64	—	—
Västmanlands	4 639	416	1 781	79	1 596	2 321	80	19	—	—
Kopparbergs	7 192	3 258	899	835	899	5 376	41	69	—	—
Gävleborgs	7 205	3 465	735	771	761	2 048	—	97	1	5
Västernorrlands	3 824	4 120	1 978	419	271	673	—	283	1	5
Jämtlands	5 304	3 150	1 480	104	519	1 280	118	268	3	9
Västerbottens	8 738	6 354	680	228	497	595	70	473	2	7
Norrbottnens	6 053	5 035	1 209	714	2 091	4 309	122	215	3	8
Hela riket	118 589	38 341	39 975	5 486	34 946	50 860	1 246	3 604	23	79

¹ Varav 721 000 kr beviljat ur särskilt anslag.

Tabell 156 Statligt stöd till anläggningar m m i samband med särskild rationalisering (SR) år 1974

Government support for special rationalization measures on certain holdings in 1974

Område	Antal beviljade ärenden	Statlig lånegaranti, 1 000-tal kr					Statsbidrag, 1 000-tal kr					
		Dikning m m	Täckdikning	Övriga markanläggningar	Byggnader	Totalt	Dikning m m	Täckdikning	Övriga markanläggningar	Byggnader	Drifts-rationalisering	Totalt
Län												
Älvsborgs	4	—	75	—	400	475	—	50	—	300	—	350
Värmlands	13	—	48	—	1 275	1 323	—	110	—	850	56	1 016
Kopparbergs	25	25	37	16	2 322	2 400	13	44	19	1 786	102	1 964
Gävleborgs	32	—	50	—	2 691	2 741	—	79	2	1 862	178	2 121
Västernorrlands	62	—	—	—	803	803	—	192	75	1 545	362	2 174
Jämtlands	66	30	85	45	2 610	2 770	22	92	46	1 874	420	2 454
Västerbottens	45	—	50	40	2 312	2 402	—	169	106	2 014	380	2 669
Norrbottnens	85	—	212	42	4 286	4 540	—	409	73	2 937	1 144	4 563
Hela riket												
1974	332	55	557	143	16 699	17 454	35	1 145	321	13 168	2 642	17 311
1973	338	107	551	36	11 174	11 868	127	978	212	9 353	2 372	13 042
1972	357	89	487	68	9 164	9 808	76	828	415	7 530	2 212	11 061
1971	556	30	480	122	9 286	9 918	76	702	237	7 974	1 592	10 581
1970	686	80	499	109	6 169	6 857	86	789	635	5 502	1 621	8 633

Tabell 157 Antal storleksrationaliserade brukningsenheter i enskild ägo¹ inom olika storleksgrupper efter ägd areal före åtgärd samt rationaliseringens effekt år 1974

Number of rationalized holdings in private ownership in different size groups by owned acreage before support and the effect of the rationalization in 1974

Storleksgrupp, hektar ägd åker	Antal brukningsenheter	Tillskottsareal, hektar		Medelareal, hektar			
		Åker	Skog	Åker		Skog	
				Före åtgärd	Efter åtgärd	Före åtgärd	Efter åtgärd
Under 11	1 178	3 109	27 637	5	8	65	89
11– 20	638	3 382	8 948	15	21	71	85
21– 30	378	2 722	5 710	25	33	93	109
31– 50	302	2 822	3 069	39	49	80	91
51–100	136	1 686	1 762	67	79	98	111
Över 100	57	623	672	198	209	273	285
Hela riket							
1974	2 689	14 344	47 798	21	27	78	96
1973	3 284	18 206	68 449	23	29	87	110
1972	3 465	18 732	72 145	21	26	77	98
1971	3 808	17 648	65 484	19	23	63	80
1970	3 497	18 649	73 354	20	25	71	92

¹ Brukningsenheter som ägs av fysiska personer och dödsbon. Vidare avses endast den storleksrationalisering som bygger på beviljade jordförvärvstillstånd och lantbruksnämndernas försäljning av mark.

Tabell 158 Lantbruksnämndernas fastighetsinnehav år 1974
Real estate holding of county agricultural boards in 1974

Område	Under året förvärvade brukningsenheter eller delar därav					Under året avyttrade brukningsenheter eller delar därav					Fastighetsinnehav vid årets utgång		
	Antal	Åker-areal, hektar	Skogs- marks- areal, hektar	Taxe- rings- värde ¹ , 1 000-tal kr	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Antal	Åker-areal, hektar	Skogs- marks- areal, hektar	Taxe- rings- värde ¹ , 1 000-tal kr	Köpe- skilling, 1 000-tal kr	Åker-areal, hektar	Skogs- marks- areal, hektar	Taxe- rings- värde ¹ , 1 000-tal kr
<i>Län</i>													
Stockholms	7	45	183	437	625	16	168	268	1 109	1 668	384	790	1 981
Uppsala	61	452	489	2 343	5 200	99	540	792	2 850	5 472	338	583	1 479
Södermanlands	31	333	308	1 647	4 484	45	350	306	1 523	3 373	731	1 265	3 564
Östergötlands	31	388	903	3 198	10 081	69	458	596	3 571	9 203	754	1 380	5 642
Jönköpings	39	103	814	1 661	7 125	60	178	1 047	2 186	8 397	101	909	1 623
Kronobergs	37	109	1 115	2 339	10 601	52	77	913	2 112	8 053	99	712	1 520
Kalmar	11	156	744	1 521	5 153	24	134	508	1 189	3 821	54	387	841
Gotlands	11	72	127	298	733	19	69	71	480	488	200	297	586
Blekinge	13	71	260	666	2 413	17	94	341	849	2 770	83	325	754
Kristianstads	54	439	521	3 816	9 796	77	387	488	3 828	7 949	617	329	4 466
Malmöhus	52	514	45	3 751	9 102	47	418	50	3 228	6 488	371	18	3 474
Hallands	19	100	319	1 160	2 956	41	238	334	1 902	4 205	291	538	1 930
Göteborgs o Bohus	15	109	159	564	1 719	7	60	124	408	668	168	245	953
Älvsborgs	54	304	703	2 160	6 899	96	460	771	2 555	7 195	804	1 863	4 109
Skaraborgs	44	381	386	2 132	6 665	89	249	316	1 581	4 483	1 000	1 190	4 881
Värmlands	101	308	2 567	3 457	11 771	144	383	2 958	4 108	13 522	606	6 882	6 478
Örebro	25	199	366	1 402	4 247	45	204	229	1 109	2 835	630	463	3 683
Västmanlands	17	296	535	1 698	3 841	27	200	177	1 176	2 212	1 478	2 645	7 839
Kopparbergs	111	386	2 916	2 986	7 571	115	238	2 425	2 098	4 219	1 888	23 264	14 735
Gävleborgs	89	220	3 189	2 541	8 798	134	250	3 117	2 412	8 277	1 217	14 335	8 408
Västernorrlands	85	175	3 371	2 029	6 990	158	233	4 447	2 543	8 465	651	15 002	6 777
Jämtlands	48	93	3 200	881	3 984	87	208	3 658	1 105	3 542	548	13 158	3 293
Västerbottens	62	283	1 855	1 160	3 650	111	339	1 262	1 138	2 411	980	5 710	2 847
Norrbottens	104	359	2 641	1 403	4 153	220	518	2 934	1 745	4 207	1 207	11 065	3 090
<i>Hela riket</i>													
1974	1 121	5 895	27 716	45 250	138 557	1 799	6 453	28 132	46 805	123 923	15 200	103 355	94 953
1973	1 381	7 240	37 912	54 134	117 315	2 373	9 919	44 306	64 745	130 436	16 337	106 784	98 757
1972	1 552	8 790	40 699	63 111	116 538	2 623	10 405	47 108	73 004	127 785	18 268	110 847	106 980
1971	1 603	10 283	41 717	74 220	124 872	2 500	9 054	46 450	68 911	111 204	20 023	120 172	118 613
1970	1 541	10 114	44 785	62 761	115 696	2 298	9 168	49 917	58 462	106 495	19 495	127 383	115 833

¹ Där taxeringsvärde saknas har uppskattat värde angivits.

13 Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse

Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse bildar en av landets största organisationer. Dess syfte är bl a att handha marknadsförandet av olika produkter, samla utbudet samt dämpa säsong- och konjunkturbetingade variationer i avsättningspriserna.

Föreningsrörelsens organisation och verksamhetsformer

Det centrala organet för jordbrukets föreningsrörelse är Lantbrukarnas Riksförbund förening up a (LRF). Till förbundet är för närvarande följande riksorganisationer anslutna:

- Sveriges Allmänna Hypoteksbank
- Sveriges Betodlares Centralförening
- Svenska Lantmännens Riksförbund
- Sveriges Bränneriintressenter
- Sveriges Fröodlareförbund
- Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund
- Sveriges Stärkelseproducenters Förening
- Sveriges Jordbrukskassförbund
- Svenska Mejeriernas Riksförening
- Svenska Ägghandelsförbundet
- Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund
- Sveriges Slakteriförbund
- Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening
- Svensk Husdjurskötsel
- Sveriges Konservväxtodlares Samorganisation

Till jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse räknas också Svenska Spannmålsföreningars Samorganisation.

Karakteristiskt för de ekonomiska föreningarna inom jordbruket är att deras verksamhet mestadels är specialiserad på någon begränsad uppgift, såsom försäljning av mjölk (mejeriföreningar), försäljning av slaktdjur (slakteriföreningar) etc. Varje jordbrukare, som vill anlita föreningarna, måste därför som regel vara medlem i flera sådana.

Föreningarnas uppgifter varierar inom de olika branscherna. I fråga om oljeväxterna är uppgiften sålunda begränsad till träffandet av generella avtal om försäljningsvillkoren. Beträffande brödsäd omfattar verksamheten uppsamling, erforderlig lagring samt försäljning till kvarnar. I fråga om de viktigaste animaliska produkterna omfattar verksamheten samtliga stadier dvs uppsamling från producenterna, industriell förädling vid egna anläggningar, lagring samt försäljning till parti- och detaljhandlare.

Medlemsantal och handelsomsättning

Inom Lantbrukarnas Riksförbund har utarbetats en sammanfattande statistik över avräkningsvärden, omsättning, antal anställda m m inom föreningsrörelsen. Underlaget för denna statistik utgörs av de enskilda föreningarnas årsredovisningar jämte kompletterande uppgifter inhämtade enligt särskilda formulär.

Vissa andra data, exempelvis rörande antalet medlemmar, insamlas av respektive branschorganisationer.

En översikt över föreningsrörelsens verksamhet åren 1969–1973 lämnas i *tab 159* och *tab 160*, som för de olika riksorganisationerna innehåller uppgifter om antal medlemmar resp omsättningsvärden. Summa medlemsskap är cirka 854 000. Varje jordbrukare är oftast medlem i flera olika föreningar.

Övrig publicering

Delar av statistiken över den ekonomiska föreningsrörelsen offentliggörs varje år genom riksorganisationernas årsredovisningar. Dessutom har sammanfattande uppgifter införts i bl a Lantbrukarnas Riksförbunds årsredogörelse.

I Jordbruksstatistisk årsbok 1970 redovisas de uppgifter motsvarande de i *tab 159* och *160* för perioden 1945/49.

Tabell 159 Antal medlemmar m m inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1969–1973. 1 000-tal

Number of members etc. in agricultural economic associations 1969–1973.

Thousands

Årtal inom parentes anger det år då riksorganisationen bildats

Years in brackets stands for the year when the national association was established

Organisation	1969	1970	1971	1972	1973
<i>Anslutna till Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)</i>					
Sveriges Betodlares Centralförening ¹ (1899)	14,6	13,7	12,8	12,6	12,1
Svenska Lantmännens Riksförbund (1905)	124,8	125,1	120,2	120,1	118,8
Sveriges Bränneriintressenter (1907)	1,4	1,4	1,5	1,4	1,4
Sveriges Fröodlareförbund (1914)	–	1,4	1,4	1,4	1,6
Sveriges Pälstdjursuppfödare Riksförbund (1926)	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9
Sveriges Stärkelseproducenters Förening (1927)	2,9	2,9	2,7	2,9	2,8
Sveriges Jordbruksskasseförbund (1930)	194,6	202,7	213,4	226,8	240,7
Svenska Mejeriernas Riksförening (1932)	131,0	118,4	108,0	92,5	86,3
Svenska Ägghandelsförbundet (1932)	32,9	24,2	15,8	14,0	13,1
Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund (1932)	132,5	131,2	130,7	132,1	132,4
Sveriges Slakteriförbund (1933)	187,7	181,7	170,3	156,7	150,1
Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening (1943)	8,2	7,9	7,9	8,3	9,3
Svensk Husdjursskötsel (1961)	92,5	87,1	87,1	83,1	81,3
Sveriges Konservväxtodlares Samorganisation (1964)	..	..	..	..	3,0
Summa medlemsskap ²	924,5	899,0	872,9	852,9	853,8
<i>Ej ansluten till Lantbrukarnas Riksförbund</i>					
Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation (1931)	3,3	3,3	3,3	2,9	2,8

¹ Ansluten fr o m 1970. – ² Uppgifter för Sveriges Betodlares Centralförening ingår.

Tabell 160 Omsättningsvärden¹ inom jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse åren 1969–1973. Milj kronor

Turnover values in agricultural economic associations 1969–1973. Millions of Swedish kronor

Organisation	1969	1970	1971	1972	1973 ²
<i>Affärsdrivande organisationer</i>					
Svenska Lantmännens Riksförbund (SLR)	2 845,7	2 987,0	3 426,2	3 673,2	4 060,5
Sveriges Bränneriintressenter (SBI) ³	12,4	15,0	18,2	15,0	19,7
Sveriges Pälstdjursuppfödarens Riksförbund (SPR)	118,0	79,7	88,2	79,6	91,8
Sveriges Stärkelseproducenters Förening (SSF) ³	36,1	21,4	37,4	30,1	37,5
Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation	54,2	54,8	75,2	74,6	71,5
Svenska Mejeriernas Riksförening (SMR)	1 755,6	1 798,0	2 087,6	2 410,9	2 531,0
Svenska Ägghandelsförbundet (SA)	191,0	158,2	151,7	140,2	145,0
Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund (SSR)	732,8	968,6	1 126,7	921,5	1 185,0
Sveriges Slakteriförbund (SS)	2 154,7	2 271,7	2 120,5	2 335,6	2 393,7
Svensk Husdjursskötsel (SHS)	26,9	29,1	41,3	44,8	49,0
Summa	7 927,4	8 383,5	9 173,0	9 725,5	10 584,7
<i>Organisationer, som för odlarnas räkning träffat avtal om försäljning</i>					
Sveriges Betodlares Centralförening (SBC) ³	146,2	153,8	173,9	195,4	187,2
Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening (SOC) ³	158,4	163,8	223,1	254,0	307,7
Sveriges Konservväxtodlares Samorganisation (SKS)	..	..	..	..	22,7
Summa	304,6	317,6	397,0	449,4	517,6

¹ Avser endast jordbrukarnas affärer med respektive organisationer. Totalomsättningen uppgår sålunda till betydligt större belopp. – ² Preliminär uppgift. – ³ Avser verksamhetsår som börjar under respektive kalenderår.

14 Lantbruksundervisningen

SCB insamlar årligen statistik över antalet sökande, antagna, närvarande och examinerade elever vid gymnasie- och högskolor.

Fr o m den 1 juli 1971 har skolor med yrkesutbildning inom jordbruk och trädgårdsnäring samt skogsbruk inordnats i gymnasieskolan med skolöverstyrelsen som central tillsynsmyndighet. Tidigare var lantbruksstyrelsen resp skogsstyrelsen tillsynsmyndigheter.

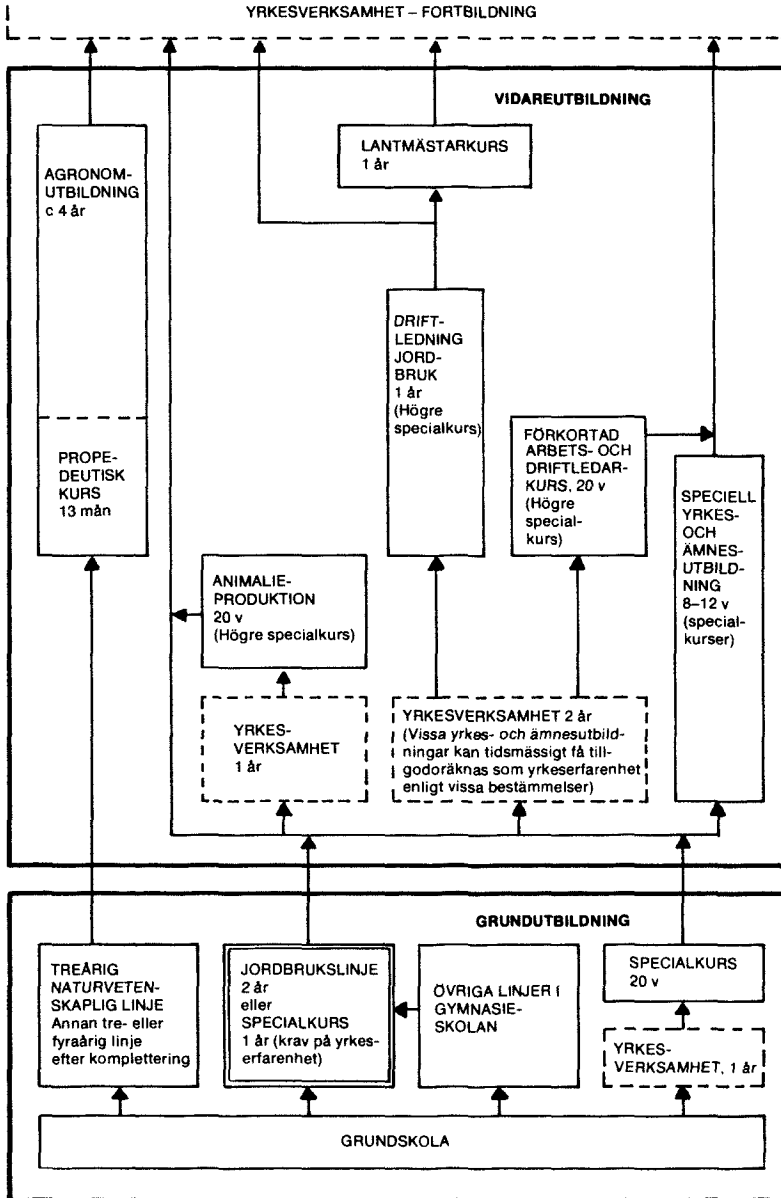
Statistiken över lantbruksundervisningen i gymnasieskolans linjer och specialkurser (undervisning vid statliga, landstingskommunala och enskilda skolor på lantbrukets och skogsbrukets områden) omfattar bl a redovisning av antal elever den 15 september varje år samt antal elever i kurser påbörjade mellan den 16 september detta år och 30 juni påföljande år, samt kurser som börjat och avslutats 1 juli–14 sept. Dessa uppgifter insänds av varje skola via skolstyrelse/utbildningsnämnd och länskolnämnd till skolöverstyrelsen som efter granskning lämnar uppgifterna till SCB för statistikbearbetning.

Utbildningens utformning

Den grundläggande jordbruksutbildningen erhålls vid gymnasieskolans tvååriga jordbrukslinje samt, för elever med praktik, i specialkurser av olika längd. Utbildningen på jordbrukslinjen innehåller förutom fackämnerna och färdighetsträning även undervisning i allmänna ämnen under nära en fjärdedel av tiden. För specialkurser t ex i husdjursskötsel, maskinlära, ekonomi samt arbets- och driftsledarkurser krävs viss yrkeserfarenhet. Lantmästare utbildas i Alnarp. Utbildningen vid Alnarp är ettårig och inträdeskraven är bl a genomgången 1-årig driftsledarkurs. Jordbruksutbildningens schematiska uppbyggnad illustreras av vidstående figur.

Trädgårdsutbildningen är uppdelad på en grundläggande tvåårig trädgårdskurs (specialkurs) samt, för elever med praktik, kurser på en eller två terminer. Som påbyggnad finns bl a en ettårig förmansutbildning.

Jordbruksutbildningens uppbyggnad

Grundläggande skogsbruksutbildning erhålls vid gymnasieskolans tvååriga skogsbrukslinje och i specialkurs på 1 år. Efter yrkesverksamhet kan vidareutbildning erhållas i form av olika specialkurser, t ex maskinteknisk-, drifts-ekonomisk- eller förmanskurs. Skogstekniker utbildas vid skogsinstitutet eller skogsskola, skogsmästare vid statens skogsmästarskola.

Agronomutbildningen äger rum vid Ultuna i Uppsala och är 5-årig. Efter ett propedeutiskt år sker en specialisering på husdjurs-, ekonomi-, teknik- eller mark och växtlinjen. Hortonomutbildningen är även den 5-årig och börjar med ett propedeutiskt år i Alnarp. Studierna fortsätter därefter i två år vid lantbrukshögskolan i Uppsala och avslutas med två år i Alnarp. Utbildningen av veterinärer äger rum vid veterinärhögskolan. Utbildningstiden är 5 1/2 år. Civiljägmästarutbildningen är förlagd till skogshögskolan och är 4-årig. Det första årets undervisning ges i Garpenberg.

Resultat

I *tab 161* redovisas antalet närvarande och avgångna elever vid gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer samt specialkurser med anknytning till dessa linjer läsåren 1972/73 och 1973/74.

Av *tab 162* framgår antalet elever höstterminen 1973 och examinerade under läsåret 1973/74 vid viss eftergymnasial utbildning (lantmästare m fl). Närvarouppgifter insamlas endast under höstterminen.

Antalet närvarande och avgångna elever vid högskolorna läsåren 1972/73 och 1973/74 redovisas i *tab 163*.

Tab 164 visar antalet doktorander, forskningsstuderanden och licentiander vid vissa högskolor under höstterminen 1973.

Övrig publicering

Uppgifter om antalet studerande vid gymnasieskolan finns i Statistiska meddelanden U 1974:7 och 55 och antalet elever som avgått efter slutförd lärokurs i 1975:22. Motsvarande uppgifter avseende viss eftergymnasial utbildning återfinns i 1974:38 och 1975:5 i samma serie. I 1974:37, 43 och 1975:4 redovisas uppgifter om högskolestuderanden.

Uppgifter rörande skoglig yrkesutbildning meddelas årligen i Skogsstatistisk årsbok, som utges av skogsstyrelsen.

Ytterligare information om lantbruksundervisningens organisation finns i Att välja studieväg, som ges ut av skolöverstyrelsen.

Tabell 161 Antal närvarande och avgångna elever vid gymnasieskolans jordbruks- och skogsbrukslinjer samt specialkurser närliggande dessa linjer läsåren 1972/73–1973/74

Number of attending and graduating pupils at the agricultural and forest lines and connected courses of the integrated upper secondary school in 1972/73–1973/74

Studieväg	Jordbruk		Skogsbruk	
	1972/73	1973/74	1972/73	1973/74
<i>Antal närvarande elever¹</i>				
Jord- eller skogsbrukslinje	1 218	1 490	669	918
Därav i årskurs 1	716	824	435	500
Därav i årskurs 2	502	666	234	418
Specialkurser ²	2 083	2 446	3 597	3 400
Samtliga	3 301	3 936	4 266	4 318
Därav kvinnor	745	968	15	27
<i>Antal avgångna elever³</i>				
Jord- eller skogsbrukslinje	487	643	207	406
Därav kvinnor	121	185	1	6
Specialkurser ⁴	2 008	2 007	822	300
Därav kvinnor	349	340	2	2
Samtliga	2 495	2 650	1 029	706
Därav kvinnor	470	525	3	8

¹ Avser antal närvarande elever den 15 september samt elever som påbörjat studier senare under läsåret. – ² Avser även grundläggande utbildning vid huvudsakligen specialkurser på en eller två terminer. – ³ Avser antal avgångna elever med slutförd lärokurs. – ⁴ Avser endast specialkurser längre än 8 veckor.

Tabell 162 Antal närvarande elever under höstterminen 1973 och examinerade elever läsåret 1973/74 vid viss eftergymnasial utbildning

Number of attending pupils in the autumn term of 1973 and examined pupils in 1973/74 at certain third level education

Utbildning	Antal närvarande		Antal examinerade	
	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Lantmästare	126	3	126	4
Skogsmästare	48	–	48	–
Trädgårdstekniker	30	5	26	5

Tabell 163 Antal närvarande och avgångna elever vid vissa högskolor åren 1972/73–1973/74

Number of attending and graduating pupils at certain university-level colleges 1972/73–1973/74

Undervisningsanstalter	Antal närvarande ¹				Antal avgångna med fullbordad utbildning ²			
	Samtliga		Därav kvinnor		Samtliga		Därav kvinnor	
	1972/73	1973/74	1972/73	1973/74	1972/73	1973/74	1972/73	1973/74
Lantbrukshögskolan	879	946	238	279	64	107	9	23
Veterinärhögskolan	328	351	103	126	55	47	9	12
Skogshögskolan	233	222	13	13	42	34	1	1

¹ Avser antalet närvarande under höstterminen respektive läsår. – ² Avser för högskolor antalet elever som avgått med agronom- eller hortonom-, veterinär- resp civiljägmästarexamen under läsåret 1972/73 resp 1973/74.

Tabell 164 Totalantal¹ registrerade doktorander, forskningsstuderande och licentiander vid vissa högskolor höstterminen 1973

Total number of registered students working for a doctor's degree, for post-graduate tuition and licentiate examination at certain university-level colleges in autumn term 1973

Högskola	Doktorander		Forskningsstuderande		Licentiander	
	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Lantbruks-högskolan	8	–	161	24	10	–
Veterinär-högskolan	30	6	23	1	–	–
Skogs-högskolan	19	2	45	2	1	–

¹Exkl nollaktiva.

15 Internationella uppgifter

Jordbruksnäringens omfattning inom skilda länder belyses i statistik som årligen sammanställs och publiceras av FAO (Food and Agriculture Organization, FNs speciella organ för livsmedels- och jordbruksfrågor). Ifrågavarande statistik baseras på uppgifter som antingen erhållits genom direkt förfrågan hos respektive länder eller hämtats från olika publikationer, rapporter etc. I vissa fall har uppskattningar gjorts av FAO.

Resultat

I *tab 165–166* har för år 1971 eller senast tillgängliga år sammanfattats uppgifter om ägodelsfördelning och åkeranvändning.

Totalskördens storlek i olika länder 1971 och preliminära uppgifter för 1972 redovisas i *tab 167*. I *tab 168* redogörs för antalet husdjur i olika länder 1970/71 och i *tab 169* för antalet inom jordbruk med binärningar förvärvsarbetande personer.

Övrig publicering

För en mer detaljerad redovisning hänvisas till den av FAO utgivna *Production Yearbook*, som är tillgänglig med preliminära uppgifter cirka 1 år efter redovisningsårets utgång.

Tabell 165 Ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag inom olika länder. 1 000-tal hektar
 Areas of different types of land in different countries. Thousands of hectares

Land	År	Åker m m	Betesmark m m	Skog	Övrig mark	Total areal	Landareal
Sverige	1971	3 051	707	22 713	18 504	44 975	41 148
Danmark	1971	2 662	289	472	884	4 307	4 237
Finland	1971	2 726	56 ¹	19 452	11 467	33 701	30 540
Norge	1971	806	125	8 330	23 161	32 422	..
Belgien	1971	843	743	601	864	3 051	..
Bulgarien	1971	4 516	1 493	3 735	1 347	11 091	11 055
Frankrike	1970	19 101	13 934	14 013	7 655	54 703	..
Grekland	1966	3 631	5 239	2 608	1 716	13 194	13 090
Irland	1970	1 147	3 647	216	2 018	7 028	6 889
Italien	1971	12 409	5 240	6 170	6 304	30 123	29 404
Jugoslavien	1971	8 173	6 347	8 858	2 202	25 580	..
Luxemburg	1971	65	70	86	38	259	258
Nederländerna	1971	848	1 280	299	1 244	3 671	3 368
Polen	1971	15 277	4 231	8 578	3 182	31 268	30 378
Portugal	1969	4 370 ²	530 ²	2 500	1 494	8 894	8 850
Rumänien	1971	10 506	4 429	6 313	2 502	23 750	..
Schweiz	1971	386	1 790	981	972	4 129	3 993
Sovjetunionen	1971	232 609	374 700	910 009 ³	722 902	2 240 220 ⁴	..
Spanien	1970	20 626	13 934	11 859	4 059	50 478	..
Storbritannien	1971	7 227	11 604	1 948	3 622	24 401	24 092
Tjeckoslovakien	1971	5 329	1 748	4 458	1 252	12 787	12 564
Ungern	1971	5 578	1 277	1 480	968	9 303	..
Västtyskland	1971	8 083	5 417	7 175	4 053	24 728	24 288
Österrike	1971	1 681	2 213	3 206	1 285	8 385	8 269
Östtyskland	1971	4 813	1 462	2 941	1 577	10 793	10 576
Algeriet	1970	6 792	37 416	2 424	191 542	238 174	..
Egypten	1971	2 852	-	2	97 291	100 145	..
Kenya	1960	1 670	3 944 ¹	2 267 ³	50 383	58 264	56 925
Marocko	1966	7 900	7 650	5 160 ²	23 795	44 505	..
Nigeria	1961	21 795	25 800 ²	31 592 ³	13 190	92 377	..
Sydafrika ⁵	1960	12 058	90 390 ¹	4 105 ³	15 551	122 104	..
Tanzania	1970	16 251	40 202	31 074	6 982	94 509	..
Tunisien	1961	4 510	3 250	690 ²	7 965	16 415	15 590
Kanada	1971	43 767	24 896	443 094	485 857	997 614	922 107
Mexiko	1960	23 817	79 092 ¹	43 679 ¹	50 667	197 255	197 234
USA	1969	192 318	244 277	305 893	193 847	936 335	919 145
Argentina ⁶	1968	26 028	144 947	62 700	44 014	277 689	..
Brasilien	1960	29 760	107 274 ¹	517 936	196 227	851 197	845 651
Chile	1965	4 632	11 182 ¹	20 686 ³	39 195	75 695	..
Peru	1971	2 979	27 465	87 000 ³	11 078	128 522	..
Uruguay	1966	1 957	13 697 ¹	568 ¹	1 529	17 751	..
Indien ⁷	1968	164 610	13 880	62 320	85 999	326 809	..
Irak	1970	10 163	63	1 851	31 415	43 492	..
Iran	1971	16 727	11 000 ⁸	18 000	119 073	164 800	163 600
Japan	1971	5 446	950	25 688	5 124	37 208	..
Kina	1967	111 200 ²	177 000 ²	96 000 ²	575 496	959 696	..
Pakistan ⁹	1969	19 235	5 000 ¹⁰	1 845	54 308	80 388	..
Syrien	1970	5 899	5 434	440	6 745	18 518	18 493
Turkiet	1970	27 378	26 135	18 273	6 272	78 058	77 076
Australien	1969	44 610 ¹¹	450 078	34 858	239 135	768 681	..
Nya Zeeland	1971	834	12 680	6 300	7 053	26 867	26 867
Hela världen		1 457 000	2 987 000	4 041 000	4 908 000	13 393 000	..

¹ Endast på jordbruksföretag. – ² Inofficiell uppgift. – ³ Enl FAOs världsskogsinventering 1963. – ⁴ Inkl Vita havet och Azovska sjön. – ⁵ Exkl Walvis Bay. – ⁶ Endast fastlandet. – ⁷ Inkl Kashmir-Jammu. – ⁸ Inkl buskbevuxen mark. – ⁹ Exkl Kashmir-Jammu. – ¹⁰ Enl uppskattning av FAO. – ¹¹ Inkl 24,8 milj hektar bete.

Tabell 166 Åkerarealens användning inom olika länder år 1971. 1 000-tal hektar
 Use of arable land in different countries in 1971. Thousands of hectares

Land	Vete	Råg	Korn	Havre	Majs	Hirs och sorghum	Ris	Potatis	Socker- betor
Sverige	246	83	604	526	—	—	—	50	40
Danmark	121	42	1 370	185	—	—	—	32	49
Finland	173	59	408	540	—	—	—	50	18
Norge	3	1	179	84	—	—	—	31	—
Belgien	202	25	150	72	3	—	—	50	93
Bulgarien	1 013	19	434	75	655	6	17	29	60
Frankrike	3 978	129	2 671	831	1 645	58	20	375	425
Grekland	979	7	381	81	166	1 ¹	15	51	25
Irland	90	3 077	235	60	—	—	—	52	30
Italien	3 910	29	185	277	934	3	175	238	254
Jugoslavien	1 930	110	280	265	2 425	7	8	326	85
Luxemburg	12	1	16	13	—	—	—	2	—
Nederländerna	142	60	98	45	2	—	—	154	102
Polen	2 061	3 711	899	1 330	5	18	—	2 669	421
Portugal	629	231	112	216	393	—	42	109	—
Rumänien	2 501	48	330	128	3 131	—	28	307	178
Schweiz	97	13	39	10	14	—	—	30	9
Sovjetunionen	64 035	9 507	21 566	9 632	3 332	2 437 ¹	390	7 894	3 321
Spanien	3 655	292	2 371	463	557	42 ¹	61	377	215
Storbritannien	1 097	6	2 288	362	—	—	—	257	189
Tjeckoslovakien	1 100	235	848	341	132	1	—	331	187
Ungern	1 276	128	299	48	1 337	5	26	155	73
Västtyskland	1 544	864	1 505	836	116	—	—	554	315
Österrike	274	145	295	98	125	1	—	105	39
Östtyskland	633	668	656	230	3	—	—	658	211
Algeriet	1 946	—	651	65	5 ¹	3 ¹	2 ¹	42 ¹	4 ¹
Egypten	567	—	30	—	639	207	478	28	—
Kenya	121	—	20	5 ¹	1 100 ¹	360 ¹	6	55 ¹	—
Marocko	2 006	3 ¹	1 998	19	453	90	1	28 ¹	43
Nigeria	3 ²	—	—	—	1 270	10 192	340 ¹	2 ¹	—
Sydafrika	1 420 ¹	20 ¹	38 ²	245 ¹	5 550 ¹	437 ¹	1 ¹	50 ¹	—
Tanzania ¹	51	—	—	—	1 015	215	153	15	—
Tunisien	950	—	350	22 ¹	—	13 ¹	—	4 ¹	2 ¹
Kanada	7 854	387	5 658	2 764	571	—	—	110	33
Mexiko	697	—	255	40	7 135	965	152	33	—
USA	20 507	710	4 109	6 383	25 919	6 597	736	563	542
Argentina	4 315	433	479	357	4 066	2 520	77	179	—
Brasilien	2 261	22 ¹	25 ¹	30 ¹	10 709	—	5 042	207	—
Chile	727	9	53	75	77	—	27	80	35
Peru	139	1	183	1	374	6	147	320	—
Uruguay	340	—	52	69	180	54	31	24	14
Indien	18 241	—	2 555	—	5 637	35 485	37 334	482	—
Irak	948	—	396	—	9	12	109	1 ¹	5
Iran	5 097	—	1 238	—	25 ¹	30 ¹	276	22	144 ¹
Japan	166	1 ¹	164	30	10	7 ¹	2 699	156	54
Pakistan	5 978	—	141	—	632	1 266	1 456	20	9 ¹
Syrien	1 274	—	436	2	7	25	—	6 ¹	10 ¹
Turkiet	8 779	655	2 571	309	632	41	65	169	158 ²
Australien	7 138	41	2 535	1 241	86	601	38	39	—
Nya Zeeland	96	—	69	17	9	—	—	13	—
Hela världen	217 738	18 726	79 677	31 317	111 577	110 699	134 148	22 294	7 653

¹ Enl uppskattning av FAO. — ²Inofficiell uppgift.

Tabell 167 Totalskördens storlek inom olika länder åren 1971 och 1972¹. 1 000-tal ton

Total harvest in different countries in 1971 and 1972. Thousands ton

Land	Vete		Råg		Korn		Havre	
	1971	1972	1971	1972	1971	1972	1971	1972
Sverige	995	1 150	305	363	2 029	1 883	1 867	1 629
Danmark	585	591	150	155	5 458	5 590	701	636
Finland	443	463	132	116	1 054	1 140	1 424	1 245
Norge	10	12	5	5	569	522	279	271
Belgien	915	950	89	76	590	639	281	249
Bulgarien	3 095	3 582	24	21	1 253	1 427	102	75
Frankrike	15 482	18 123	294	331	8 910	10 426	2 540	2 464
Grekland	1 906	1 773	9	9 ³	780	736	113	107
Irland	380	251 ²	1 ³	992	955 ²	207	151 ²	
Italien	9 994	9 423	55	50	373	388	488	461
Jugoslavien	5 605	4 862	134	120	464	487	312	267
Luxemburg	39	36 ²	6	5 ³	53	54 ²	38	37 ²
Nederländerna	706	673	209	151	373	340	206	140
Polen	5 456	5 147	7 827	8 149	2 450	2 750	3 195	3 260
Portugal	794	585	168	168	84	55	125	71
Rumänien	5 595	6 047 ²	65	50 ²	789	849 ²	161	160 ²
Schweiz	418	400	57	55	168	165	41	25
Sovjetunionen	98 760	85 800	12 787	9 600	34 571	36 800	14 650	14 000
Spanien	5 455	4 562	269	263	4 783	4 358	582	440
Storbritannien	4 815	4 760	18	19	8 558	9 239	1 360	1 255
Tjeckoslovakien	3 878	4 220 ²	619	450 ²	2 851	2 650 ³	902	800 ³
Ungern	3 922	4 087	182	173	785	803	91	64
Västtyskland	7 142	6 608	3 029	2 914	5 774	5 997	3 037	2 887
Österrike	974	863	448	402	1 016	977	284	255
Östtyskland	2 490	2 744	1 754	1 900 ²	2 286	2 592	807	890
Algeriet	1 235	1 692	—	—	340	720	36	39
Egypten	1 729	1 616	—	—	76	107	—	—
Kenya	206 ²	185 ²	—	—	18	20 ³	4 ³	4
Marocko	2 188	2 184	2 ³	2 ³	2 572	2 466	15	12 ³
Nigeria	7 ²	7 ²	—	—	—	—	—	—
Sydafrika	1 670	1 730	6	7	35	36	97	104
Tanzania	62 ³	98	—	—	1	1 ³	—	—
Tunisien	600	914	—	—	140	236	6	13 ³
Kanada	14 412	14 514	557	344	13 099	11 287	5 606	4 630
Mexiko	2 019	1 782	—	—	306	294	34	101
USA	44 030	42 043	1 252	750	10 095	9 221	12 792	10 088
Argentina	5 680	8 100	256	690	553	880	475	566
Brasilien	2 132	800 ³	19 ³	20 ³	26 ³	26 ³	27 ³	27 ³
Chile	1 368	1 195	12	12	114	139	112	111
Peru	122	140	1	1 ³	159	170	1	1 ³
Uruguay	302	180	—	—	32	28	60	57
Indien	23 833	26 477	—	—	2 784	2 501	—	—
Irak	822	2 625	—	—	432	980	—	—
Iran	3 612	4 500	—	—	851	1 009	—	—
Japan	441	264	1 ³	1 ³	503	324	60	56 ²
Pakistan	6 476	6 891	—	—	91	103	—	—
Syrien	662	1 808	—	—	123	710	2	3
Turkiet	13 594	12 085	895	740	4 170	3 700	455	390
Australien	8 510	6 613	22	20 ²	3 065	1 660	1 275	562
Nya Zeeland	324	427	—	—	227	315	49	55
Hela världen	353 822	347 603	31 693	28 170	151 446	152 238	57 733	51 293

¹ Preliminär uppgift. – ² Inofficiell uppgift. – ³ Enl uppskattning av FAO.

Majs		Hirs och sorghum		Ris		Potatis		Sockerbetor	
1971	1972	1971	1972	1971	1972	1971	1972	1971	1972
—	—	—	—	—	—	1 242	1 137	1 705	1 776
—	—	—	—	—	—	750	722	2 025	2 160
—	—	—	—	—	—	803	716	422	580 ²
—	—	—	—	—	—	708	634	—	—
19	22	—	—	—	—	1 623	1 524	4 876	4 319
2 518	2 974	14	11 ³	67	60	404	382	1 850	1 998
8 970	8 610	235	309	77	52	9 021	7 966	19 951	18 669
549	579	1 ³	1 ³	68	76	628	683	1 385	1 080 ³
—	—	—	—	—	—	1 428	1 230 ²	1 218	1 100 ³
4 528	4 802	9	7	892	751	3 259	3 002	8 776	10 685
7 442	7 940	5	6 ³	36	31	2 952	2 406	2 961	3 274
—	—	—	—	—	—	65	53 ²	—	—
11	10	—	—	—	—	5 799	5 581	5 024	4 957
13	14 ²	23	24 ³	—	—	39 801	48 400	12 557	14 300 ²
526	506	—	—	162	178	1 124	1 093	—	—
7 850	9 548 ²	—	—	67	67 ³	3 783	3 620 ²	4 321	5 309 ²
90	100	—	—	—	—	1 175	1 000	472	396
8 597	9 800	2 098 ³	2 172 ³	1 429	1 638	92 655	77 800	72 185	75 700
2 058	1 921	176 ³	179 ³	361	329	4 629	5 121	5 911	5 224
—	—	—	—	—	—	7 173	6 441	7 869	6 350 ²
524	590 ²	3 ³	1	—	—	4 621	4 968	5 832	7 171
4 732	5 603	4	5 ³	67	61	1 797	1 620 ²	2 023	2 900 ²
594	564	—	—	—	—	15 174	15 036	14 409	14 656
721	726	3	2 ³	—	—	2 717	2 341	1 590	2 148
9	27	—	—	—	—	9 412	12 140	5 128	6 200 ³
5 ³	6 ³	3 ³	3 ³	5 ³	5 ³	270 ³	300 ³	100 ³	90 ³
2 342	2 417	854	831	2 534	2 507	451	460 ³	—	—
1 500 ²	1 660	330 ³	330 ³	30 ²	30	210 ³	210 ³	—	—
390	368	125	54 ³	3	13	300 ³	226	1 584	1 700 ³
931	1 188	5 828	7 402	580 ³	600 ³	26 ³	27 ³	—	—
8 600	9 630	626 ³	571 ³	2 ³	3 ³	650 ³	650 ³	—	—
530 ³	984	245 ³	309	185 ³	185	51 ³	50 ³	—	—
—	—	8	7 ³	—	—	80	105	27	32 ³
2 946	2 657	—	—	—	—	2 224	1 890	1 103	971
9 302	8 036	2 593	1 800 ²	410	408	395	390 ³	—	—
143 290	141 053	22 245	20 874	3 890	3 863	14 491	13 363	24 534	25 876
9 930	5 860	4 967	2 607	288	294	1 958	1 340	—	—
14 307	14 500 ²	—	—	7 111	7 600 ³	1 434	1 650 ³	—	—
258	283	—	—	67	86	836	733	1 391	1 202
616	589	18	20	591	477	1 968	1 900	—	—
166	141	72	57	122	128	150	106	434	341
5 026	4 500	16 860	14 800 ³	64 102	59 000 ³	4 807	4 834	—	—
16	16 ³	12	12 ³	307	268	12	12 ³	112	115 ³
25 ³	25 ³	31 ³	32 ³	877	1 200	158	200 ³	3 772 ³	4 000 ³
25	29	11 ³	13 ³	14 153	15 480	3 278	3 537	2 170 ²	2 197
705	829	673	660	3 390	3 356	229	254	150 ³	160 ³
8	15	19	27	—	—	72	116 ²	232 ²	271 ²
1 135	1 060	61	55	280	203	2 100	2 000	5 956	5 600
212	214	1 355	1 266	299	244	747	742	—	—
65	135	—	—	—	—	325	325	—	—
305 612	301 392	96 291	89 665	309 096	295 377	292 945	279 894	230 253	240 246

Tabell 168 Antal husdjur inom olika länder år 1970/71¹. 1 000-tal

Number of livestock in different countries in 1970/71. Thousands

Land	Hästar	Mulåsnor och åsnor	Nöt- och kreatur	Svin	Får	Getter	Höns	Bufflar	Kameler
Sverige	55	—	1 833	2 281	330	13 ²	8 356	—	—
Danmark	47	—	2 723	8 626	57	5 ²	16 220	—	—
Finland	73	—	1 865	1 129	175	2 ²	8 376	—	—
Norge	31	—	932	677	1 681	82 ²	5 950 ²	—	—
Island	33	—	53	4	736	—	172	—	—
Belgien	64	1	2 840	3 912	90	3	41 528	—	—
Bulgarien	169	335	1 279	2 369	9 678	335	34 087 ³	74	—
Frankrike	629	65	21 737	11 572	10 239	924	186 000 ²³	—	—
Grekland ²	250	530	985	380	7 650	4 100	24 500	18	—
Irland	117	79 ²	6 134	1 323	4 189	34 ²	10 810	—	—
Italien	271	437	8 721	8 980	7 968	1 019	110 000 ¹³	55	—
Jugoslavien	1 048	130 ²	5 138	6 562	8 703	155 ²	40 104	54	—
Luxemburg	1	—	192	106	4	—	410	—	—
Nederländerna	96 ²	—	4 201	6 158	572	18 ²	60 125	—	—
Polen	2 501	—	11 076	15 243	3 180	123	151 000 ²	—	—
Portugal	24 ²	239 ²	1 100 ²	1 400 ²	5 690	510 ²	13 000 ²	—	—
Rumänien	668	17 ²	5 216	6 359	13 818	536	54 333	75 ²	—
Schweiz	50	1 ²	1 823	1 836	292	68 ²	5 963	—	—
Sovjetunionen	7 400	563 ²	99 225	67 483	138 059	5 362	620 000 ³	460 ²	238 ²
Spanien	270 ²	910 ²	4 235	6 917	18 443	2 636	47 000 ²³	—	—
Storbritannien	140 ²	5 ²	12 804	8 724	25 981	16 ²	132 929	—	—
Tjeckoslovakien	131	—	4 288	5 530	981	285	37 570	—	—
Ungern	219	5 ²	1 917	7 510	2 657	45 ²	66 179	—	—
Västtyskland	252	—	14 026	20 969	843	50	98 601	—	—
Österrike	47	—	2 468	3 445	113	62	12 140	—	—
Östtyskland	127	1 ²	5 293	9 684	1 598	135	43 034 ³	—	—
Algeriet ²	140	490	860	4	8 400	2 100	14 000	—	175
Egypten	32	1 400	2 122	14	2 023	1 203	24 847	2 058	125 ²
Kenya	2 ²	—	8 900 ²	72 ²	3 700 ²	4 000 ²	13 585	—	320 ²
Marocko ²	400	1 350	3 630	14	17 500	8 850	15 800	—	230
Nigeria ²	300	820	11 293	865	8 150	23 700	82 000 ³	—	20
Sydafrika	430 ²	320 ²	12 320 ²	1 350 ²	30 671	5 600 ²	12 400 ²	—	—
Tanzania ²	—	160	13 300	22	2 800	4 450	18 700	—	—
Tunisien ²	98	245	670	8	3 100	450	9 000	—	280
Kanada	319	4 ²	12 225	7 703	670	22 ²	89 992	—	—
Mexiko	5 026	5 802	25 124	11 721	5 320	8 488	142 600	—	—
USA	7 800 ²	5 ²	114 578	67 433	19 686	2 058	433 903	—	—
Argentina	3 600 ²	354 ²	49 786	4 300 ²	42 700 ⁴	5 300 ²	32 500 ³	—	—
Brasilien	9 114	7 745	97 864	66 374	24 270	14 609	289 641	129	—
Chile	440 ²	31 ²	3 051	1 150 ²	6 800 ²	870 ²	17 000 ²	—	—
Peru	700 ⁴	760 ⁴	4 127	1 930	17 063	1 860	22 022	—	—
Uruguay	420 ²	4 ²	8 200 ²	450 ²	16 000 ⁴	13 ²	6 300 ²	—	—
Indien ²	950	1 067	176 600	4 780	42 800	68 000	117 000 ³	54 500	1 100
Irak ²	127	636	1 920	—	14 500	2 410	6 400	290	280
Iran ²	380	2 138	5 300	45	35 500	15 000	30 500	423	115
Japan	131	—	3 643	7 154	26	187	224 727	—	—
Pakistan ²	420	987	19 620	98	16 000	8 710	13 860	12 230	930
Syrien ²	70	296	550	—	6 200	770	3 669	2	7
Turkiet	1 049	2 104	12 756	20	36 471	19 483	34 612	1 117	31
Australien	450 ²	5 ²	24 393	2 580	177 800	85 ²	23 100 ²	—	2 ²
Nya Zeeland	81 ²	—	8 819	617	58 913	38 ²	5 500 ²	—	—
Hela världen	65 968	56 668	1 143 513	670 025	1 065 108	395 600	5 501 278	125 366	14 484

¹ Avser perioden 1 oktober 1970 – 30 september 1971. – ² Enl uppskattning av FAO. – ³ Inkl ankör och kalkoner.
 – ⁴ Inofficiell uppgift.

Tabell 169 Förvärsarbetande befolkning inom jordbruk med binärningar samt dennas andel av den totala förvärsarbetande befolkningen inom olika länder år 1970

Economically active population in agriculture and subsidiary enterprises and its proportion of the total economically active population, in different countries in 1970

Land	Förvärs- arbetande befolkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tal personer	Inom jord- bruk med binärningar förvärs- arbetande befolkning i procent av den totala för- värsarbe- tande be- folkningen	Land	Förvärs- arbetande befolkning inom jord- bruk med binärningar, 1 000-tal personer	Inom jord- bruk med binärningar förvärs- arbetande befolkning i procent av den totala för- värsarbe- tande be- folkningen
Sverige	333	9	Mozambique	1 617	72
Danmark	273	12	Sydafrika	2 043	30
Finland	562	25	Tanzania	5 017	86
Island	13	17	Tunisien	591	46
Norge	208	14			
			Honduras	544	67
Belgien	179	5	Jamaica	176	27
Bulgarien	1 913	42	Kanada	642	8
Frankrike	3 113	14	Kuba	895	33
Grekland	1 836	47	Mexiko	6 670	47
Irland	303	27	USA	3 243	4
Italien	4 276	21			
Jugoslavien	4 885	53	Argentina	1 348	15
Nederländerna	316	6	Bolivia	909	58
Polen	6 245	38	Brasilien	12 534	44
Portugal	1 227	37	Chile	776	25
Rumänien	5 889	52	Colombia	2 781	45
Schweiz	209	7	Ecuador	991	54
Sovjetunionen	39 295	32	Paraguay	401	53
Spanien	4 098	34	Uruguay	181	17
Storbritannien	694	3	Venezuela	848	26
Tjeckoslovakien	1 088	16			
Ungern	1 303	25	Indien	146 491	68
Västtyskland	2 558	10	Indonesien	28 466	70
Österrike	532	16	Irak	1 116	47
Östtyskland	966	12	Iran	3 609	46
			Israel	111	11
Algeriet	1 875	56	Japan	10 864	21
Angola	1 054	64	Kina	237 394	67
Egypten	5 023	55	Pakistan	13 038	71
Etiopien	9 566	85	Syrien	768	49
Ghana	1 914	55	Thailand	13 583	77
Kenya	3 500	80	Turkiet	11 014	69
Marocko	2 489	61			
			Australien	430	8
			Nya Zeeland	125	12

Områdesindelningen i lantbruksstatistiken 1974

Geographical divisions for agricultural statistics

3 Riksområden

8 Produktionsområden

18 Produktionsområden¹

61 Naturliga jordbruksområden

1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder

1 Götalands södra slättbygder (Gss)

01 Skåne-Hallands slättbygd

19 Kristianstads län, slättbygden

22 Malmöhus län, slättbygden

23 Hallands län, slättbygden

2 Götalands mellanbygder (Gmb)

02 Sydsvenska mellanbygden

10 Kalmar län, Kalmarslätten

16 Blekinge län, slättbygden

18 Kristianstads län, mellanbygden

21 Malmöhus län, mellanbygden

03 Öland och Gotland

13 Kalmar län, Öland

14 Gotlands län

3 Götalands norra slättbygder (Gns)

04 Östgötaslätten

05 Östergötlands län, Östgötaslätten

05 Väneraslätten, del av

27 Älvsborgs län, slättbygden

31 Skaraborgs län, slättbygden, Götalandsdelen

32 Skaraborgs län, falbygden

4 Svealands slättbygder (Ss)

05 Väneraslätten, del av

35 Värmlands län, slättbygden

62 Skaraborgs län, slättbygden, Svealandsdelen

06 Mälar- och Hjälmabygden

01 Stockholms län

02 Uppsala län

03 Södermanlands län

40 Örebro län, slättbygden

43 Västmanlands län, slättbygden

2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder

5 Götalands skogsbygder (Gsk)

07 Sydsvenska högländet

06 Östergötlands län, södra skogsbygden

08 Jönköpings län

09 Kronobergs län

12 Kalmar län, skogsbygden

15 Blekinge län, skogsbygden

17 Kristianstads län, skogsbygden

20 Malmöhus län, skogsbygden

24 Hallands län, skogsbygden

30 Älvsborgs län, södra högländet

34 Skaraborgs län, sydöstra högländet

61 Göteborgs och Bohus län, södra högländet

¹Se kap 1.

- 08 Östsvenska dalbygden
 - 07 Östergötlands län, södra kustlandet
 - 11 Kalmar län, norra kustlandet
- 09 Västsvenska dalbygden
 - 25 Hallands län, norra Halland
 - 26 Göteborgs och Bohus län, länet utom södra höglandet
 - 28 Älvsborgs län, dalbygderna

6 *Mellersta Sveriges skogsbygder (Ssk)*

- 10 Södra Bergslagen
 - 04 Östergötlands län, norra skogsbygden
 - 33 Skaraborgs län, nordöstra höglandet
 - 39 Örebro län, södra skogsbygden
- 11 Västsvenska dalsjöområdet
 - 29 Älvsborgs län, Dalslands bergsbygd
 - 36 Värmlands län, centrala och västra Värmland
- 12 Norra Bergslagen
 - 37 Värmlands län, Bergslagen
 - 41 Örebro län, Bergslagen
 - 42 Västmanlands län, Bergslagen
 - 44 Kopparbergs län, Bergslagen
- 13 Östra Dalarna-Gästrikland
 - 45 Kopparbergs län, östra Dalarna
 - 48 Gävleborgs län, Gästrikland

3. *Norra Sverige*

7 *Nedre Norrland (Nn)*

- 14 Kustlandet i nedre Norrland
 - 49 Gävleborgs län, Hälsinglands kustland
 - 51 Västernorrlands län, kustlandet
- 16 Nordsvenska mellanbygden
 - 38 Värmlands län, norra Värmland
 - 46 Kopparbergs län, mellanbygden
 - 50 Gävleborgs län, inlandet
 - 52 Västernorrlands län, inlandet
 - 55 Jämtlands län, mellanbygden
- 17 Jämtländska siluområdet
 - 54 Jämtlands län, siluområdet

8 *Övre Norrland (Nö)*

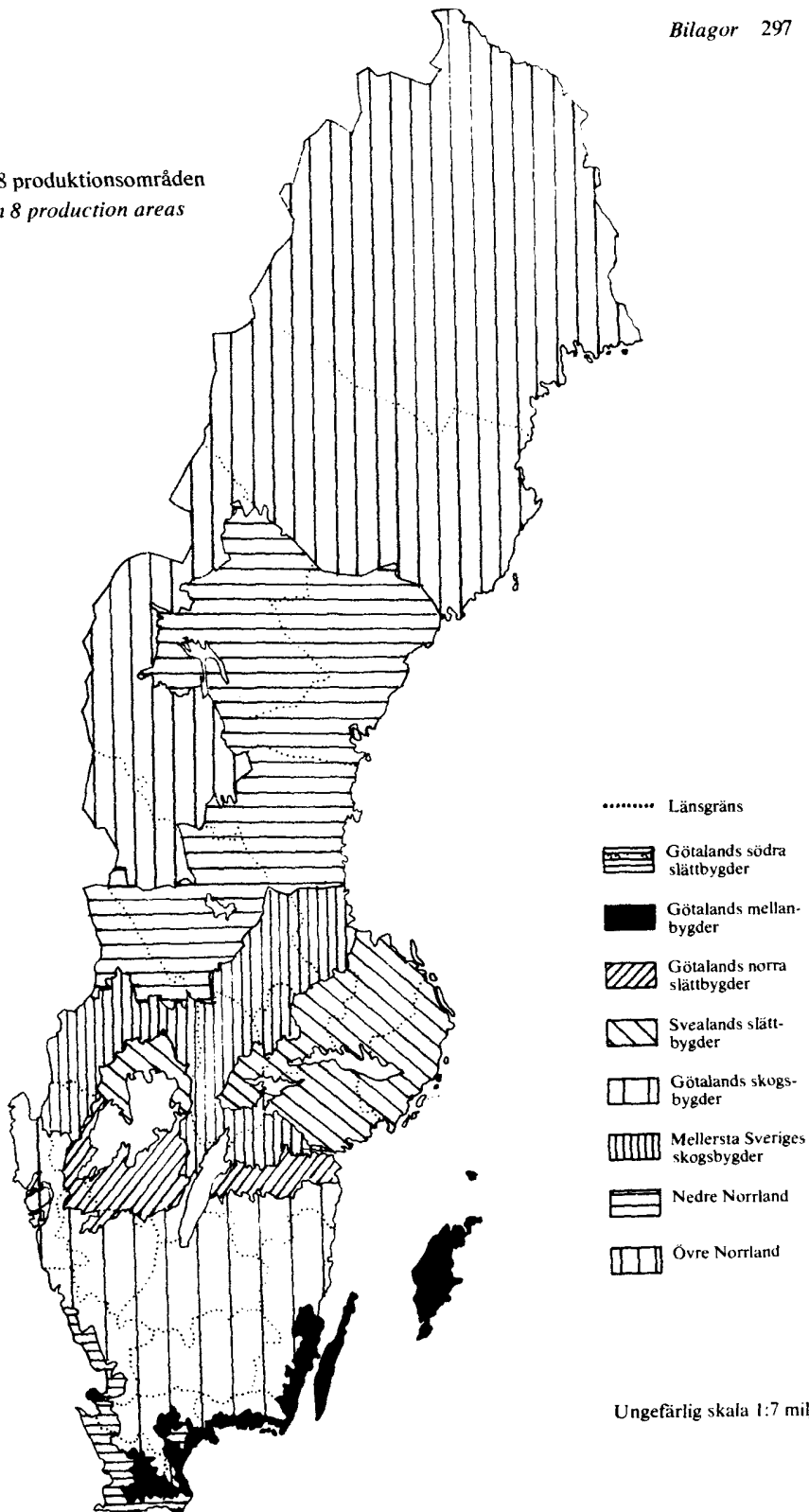
- 15 Kustlandet i övre Norrland
 - 57 Västerbottens län, kustlandet
 - 59 Norrbottens län, kustlandet
- 18 Fjäll- och moränbygden
 - 47 Kopparbergs län, fjällbygden
 - 56 Jämtlands län, fjällbygden
 - 58 Västerbottens län, inlandet
 - 60 Norrbottens län, inlandet

Sverige

Sweden

Indelningen i 8 produktionsområden

The division in 8 production areas

Ungefärlig skala 1:7 milj

Förändringar i länsindelningen i Sverige 1952-01-01 – 1974-01-01, som uppkommit genom att hela församlingar flyttats mellan län¹

Changes of county division in Sweden 1952-01-01 – 1974-01-01, depending on removals of parishes

Tidpunkt för länsindelnings- förändring	Församling, som har flyttats	Från län	Till län
1952-01-01	Bjurtjärn Hällestad Ramsåsa Stenestad Vänersnäs	Örebro Älvsborgs Malmöhus Kristianstads Skaraborgs	Värmlands Skaraborgs Kristianstads Malmöhus Älvsborgs
1967-01-01	Angered Bergum Valbo Ryr Enhörna Finnerödja Tived	Älvsborgs » » Södermanlands Skaraborgs »	Göteborgs o Bohus » » Stockholms Örebro »
1968-01-01	<i>Stockholms stad</i>		Stockholms
1969-01-01	Algutsboda Hälleberga Tjörnarps	Kronobergs » Kristianstads	Kalmar » Malmöhus
1971-01-01	Almunge Alsike Bladåker Börstil Faringe Forsmark Gräsö Harg Husby-Långhundra Hökhuvud Knivsta Knutby Lagga Valö Vassunda Öregrund Östhammar Östuna Bro Håbo-Tibble Håtuna Kungsängen Låssa Västra Ryd Hölö Mörkö Taxinge	Stockholms » » » » » » » » » » » » » » » » » » » Uppsala » » » » » Södermanlands » »	Uppsala » » » » » » » » » » » » » » » » » » » Stockholms » » » » » Stockholms » »

¹ Under perioden har det dessutom inträffat, främst under 1950-talet, att smärre områden överförts mellan församlingar och län.

Tidpunkt för länsindelnings- förändring	Församling, som har flyttats	Från län	Till län
1971-01-01	Altuna	Västmanlands	Uppsala
	Frösthult	»	»
	Härnevi	»	»
	Simtuna	»	»
	Torstuna	»	»
	Österunda	»	»
	Björketorp	Älvsborgs	Göteborgs och Bohus
	Glemminge	Kristianstads	Malmöhus
	Hörup	»	»
	Ingelstorp	»	»
	Löderup	»	»
	Valleberga	»	»
	Grimmared	Älvsborgs	Hallands
	Gunnarsjö	»	»
	Karl Gustav	»	»
	Kungsäter	»	»
	Älvsered	»	»
	Gårdserum	Kalmar	Östergötlands
	Hannäs	»	»
	Tryserum	»	»
	Östra Ed	»	»
	Hjärtum	Göteborgs och Bohus	Älvsborgs
	Västerlanda	»	»
	Lindome	Hallands	Göteborgs och Bohus
	Långasjö	Kronobergs	Kalmar
	Södra Råda	Värmlands	Skaraborgs
	Tannåker	Jönköpings	Kronobergs
	Östra Karup	Hallands	Kristianstads
1974-01-01	Bodum	Västernorrlands	Jämtlands
	Fjällsjö	»	»
	Tåsjö	»	»
	Femsjö	Jönköpings	Hallands
	Färgaryd	»	»
	Jälluntofta	»	»
	Långaryd	»	»
	Södra Unnaryd	»	»
	Fivlered	Älvsborgs	Skaraborgs
	Norra Åsarp	»	»
	Smula	»	»
	Solberga	»	»
	Götlunda	Örebro	Västmanlands

Sakregister

Hänvisning till tidigare årgångar av Jordbruksstatistisk årsbok (JÅ) lämnas för vissa äldre undersökningar.

A

Administrativa områden 36, 298
Affärsbankernas kreditgivning 267–268
Animaliska produkter
 priser 215, 229–230
 produktion 194–230
Anläggningar 100–101, 104
Annan gräsbärande mark
 areal 45
 definition 42
Anställda (inom jordbruk),
 se Arbetskraft
Arbetsinkomst 256
Arbetsinsats 75–78
Arbetskraft
 antal arbetstimmar i jord-
 bruk 67
 antal arbetstimmar i skogs-
 bruk 68, 73–74
 arbete utanför bruknings-
 enheten 75–78
 fast anställda JÅ 1972 58
 företagare jämte familje-
 medlemmar 65, 67–68
 förvärsarbetande inom jord-
 bruk m m 59–61
 lantarbetarlöner 68–72
 lejd arbetskraft 65–68, 73–74,
 78–79
 lejda arbetstimmar 66–68, 70
 olycksfall 78–79
 sysselsättning i skogs-
 bruk 68, 72–74
 sysselsättningsförhållanden 65,
 75–78
 tillfälligt anställda 65

yrkesskador i jordbruk
 mm 78–79
 åldersfördelning 60, 63–64, 72, 76
Arbetsstillfällen 73
Arbetstimmar
 antal lejda 66–68, 70, 74
 fördelade efter arbetskrafts-
 kategori i enskilt skogsbruk 74
 i storskogsbruket 74
Areal
 arrenderad 45, 97
 besådd 137–145, 148–150
 bevattnad och obevattnad 180
 fördelning efter företagare-
 kategori 49, 56
 fördelning efter storleks-
 grupper 47, 51, 53
 genomsnittlig areal av olika grö-
 dor 123
 internationella uppgifter 288
 kultiverad betesmark 45
 markkarterad 180
 olika grödor 118–121, 123,
 153–154, 289
 skog 45, 53, 55–56, 73, 288
 åker 45, 47, 49, 51, 55, 118–
 121, 288
 ägd 45, 97
 övrig mark 45, 288
Arrenderad åker 45, 97
Arrenderade företag 44
Avelssvin, se Svin
Avgångsvederlag 274, 276
Avkastning per hektar, se
 Hektarskörd
Avräkningsprisindex 264, 266

B

Baggar, se Får
Baljväxter
 odlad areal 118–121
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 statsplomberat utsäde 156

Befolkning

folkmängdens fördelning på
 glesbygd och tätort 58
folkmängdens fördelning på
 städer och landsbygd JÅ 1973 55
folkmängdens fördelning på
 större åldersgrupper JÅ 1973
 56–57
förvärsarbetande inom jord-
 bruk mm 59–60, 293
jordbrukarnas åldersför-
 delning 63–64, 76
Besiktning av slakt 228
Besådd areal
 oljeväxter 148–149
 potatis, slättervall, spann-
 mål 137–145
Besättningsstorlek
 efter företagares ålder 64
 får 202–203
 höns 204–205
 kor 64, 99, 198–199
 ladugårdarnas ålder 99
 nötkreatur 198–199
 svin 200–201
Bete, se Betesmark och
 Betesvall
Betesmark
 areal 45, 118–120, 288
 definition 42
Betesvall
 antal företag 122
 odlad areal 119–120
 odlingarnas storlek 123
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
Betodling, se Sockerbetor
Betäckta sugor 217
Bevattnad areal 180
Biologisk skörd 133, 136, 170, 179,
 186–187
Blandsäd
 antal företag 122
 hektarskörd 133–134, 136,
 186–187

- odlad areal 118, 120–121
 odlingarnas storlek 123
 skördesätt 165
 skördetidpunkt 183
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 såtidpunkt 182
 totalskörd 139–145
 utsädesmängd 157
 växtperiodens längd 184–185
- Blommor**, se Trädgårdsväxter
- Broiler** 207–208
- Brukningenshet(er)**
 antal arrenderade 44
 antal ägda 44
 definition 41
 fördelning efter besättnings-
 storlek 99, 198–205
 fördelning efter företagare-
 kategori 48–49
 fördelning på storleksgrupper
 efter skogsmarksareal 52–53, 55
 fördelning på storleksgrupper
 efter åkerareal 46–47, 50, 55
 inkomster och utgifter 243–246
 med husdjur av olika
 slag 198–205
 med maskininnehav 100–101
 med odling av olika grödor 122
 med trädgårdsodling 152
- Bruttonationalprodukt** 269–271
- Brödsäd**
 kvalitet 166–167
 odlad areal 120–121
- Bufflar** 292
- Byggnadskostnadsindex** 95–96
- Byggnadssätt**
 för djurstallar 95
 för lagerlokaler 95
 för växthus 95
- Byggnadsverksamhet**
 genomförande 95
 kostnader JÅ 1973 89
 ny- och tillbyggda djurplatser 94
 nyuppförda byggnader 93, 95
 nyuppförda kreaturs-
 platser JÅ 1973 88
 nyuppförda rumsenheter JÅ 1970
 85
- Bänkgård** 152, 154
- Bär**, se Trädgårdsväxter
- Bärgad skörd (per hektar)** 134
- Bärgningsförluster på slätter-
 vall** 131
- C**
Cisterner, antal 104
Cisternvolym 104
- D**
Dagsverken
 utanför brukningsenheten 75–78
 utförda inom enskilt
 skogsbruk JÅ 1973 70
- Djurstallar**
 antal nybyggda 93, 95
 byggnadssätt 95
- Dragbilar JÅ 1973** 95
- Driftslån** 273, 275–276
- Drivmedel**
 antal maskiner efter olika
 drivmedelsslag 102–103
 förbrukning 105
- Dödsfall**, se Olycksfall
- E**
Elever 282–286
- Ensilageväxter (och grönfoder)**,
 areal 118–120
- Ersättningsberäkningar** 189
- Ersättningsområden**, se Skörde-
 områden
- Export (av livsmedel)** 236–237
- F**
Fabrikspotatis, se Potatis
- Faktorpris** 270–271
- Falltal** 166
- Fastighetspriser** 84–92
- Fastighetstaxering** 80–84
- Fetthalt i mjölk** 210, 215
- Fjäderfä**, se även Höns
 produktion 230
- Fläskproduktion** 224–225, 229
- Foderblandningar**, produktion 113
- Fodermedelsförbrukning** 114
- Foderrotfrukter**, odlad
 areal JÅ 1970 114–127
- Fodersäd**
 kvalitet 167
 odlad areal 118–121
- Foderväxter**, odlad areal 121
- Foderarter och vicker**
 odlad areal 118–120
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
- Folk- och bostadsräkningen** 57–60
- Folkmängd**, se Befolkning
- Friland**
 areal 153
 odling 153
- Frukt**, se Trädgårdsväxter
- Frövall** 119–120, 167
- Får och getter**
 antal 292
 produktion 229
 slaktdjursbesiktningar 228
- Får och lamm**
 antal 196–197, 203, 292
 antal företag 202
 besättningsstorlek 202–203
 färkontroll 226
 priser 229
- Födoämnen**, konsumtion
 av 232–233
- Föl**, se Hästar
- Förbrukning (inköp) av**
 drivmedel 105
 fodermedel 114
 födo- och njutningsämnen
 232–233
 handelsgödselmedel 108, 110–111,
 241
 insektsmedel 115–116
 maskiner och redskap 107
 ogräsmedel 115–116
 oljekraftfoder 114
 rengörings- och desinfektions-
 medel 115
 växtnäringsämnen 108, 110–111,
 241
 växtskyddsmedel 115–116
- Förbränningsmotorer**,
 stationära JÅ 1973 95
- Föreningsbanksrörelsens kredit-
 givning** 267–268
- Föreningsrörelse**,
 ekonomisk 279–281
- Företag**, se Brukningenshet
- Företagare**, definition 42
- Företagarvinst** 253
- Företagsregister**, se Lantbrukets
 företagsregister
- Förmalning** 146–147
- Förmögenheter i jordbruket**,
 netto 242
 per brukningsenhet 248
 totala 242
- Förnödenheter** 108–116
- Förräntning** 253
- Försäkringsbolagens kredit-
 givning** 267–268

Förvärvsarbete, se Arbetskraft
Förädlingsvärde 270

G

Galtar, se Svin
Getter, se Får och getter
Glesbygd, befolkning 58
Grisar, se Svin
Gräde, produktion 215
Grönfoder- och ensilageväxter, areal 119–120
Grönsaker, se Trädgårdsväxter
Gårdsindex 96
Gödselmedel 108–112

H

Handelsgödsel
förbrukning 108, 110–111
priser 109
växtnäringsämnen 110–111
Havre
antal företag 122
förmalning 147
hektarskörd 133–134, 136, 186–187
kvalitet 167
odlad areal 118–120, 289
odlingarnas storlek 123
priser 147
skördesätt 165
skördetidpunkt 183
skördeutfall 127
skördeutsikter 126
sorter 163
sätidpunkt 182
totalskörd 139–145, 290
utsädesmängd 157
växtperiodens längd 184–185
Hektarskörd
efter potatisodlingens storlek 179
efter storleksgrupp 136
efter sätidpunkt 186–187
efter vallålder 170
höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd, slåttervall, matpotatis, fabriks-potatis 133–134
raps, rybs, vitsenap 148–149
sockerbeter 150
Hektarvärde
skog 83
åker 83
Hektolitervikt 167

Heltråda, areal 119–120
Hirs och sorghum 289, 291
Husdjur, antal 195–197, 206, 208
Hypoteksinstitutionens kredit-givning 267
Hästar
antal 196, 208, 292
köttproduktion 229
premiering 227
priser 229
slaktdjursbesiktningar 228
Hö, se även Slåttervall
botanisk sammansättning JÅ 1974 185
bärgningsmetoder 173
fodervärde JÅ 1974 185
kvalitet 171
priser 147
skördeutfall 127
skördeutsikter 126
Höns
antal 195–197, 205–208, 292
antal företag 195, 204
besättningsstorlek 204–205
Höstoljeväxter, kvalitet 128, 148–149
Höstraps, se Oljeväxter
Höstrybs, se Oljeväxter
Höstråg, se Råg
Höstsådd, areal 158
Höstsäd, kvalitet 128, 167
Höstvete, se Vete
Hötork 101

I

Import (av livsmedel) 235, 237
Index
avräkningsprisindex 264, 266
byggnadskostnadsindex 96
gårdsindex 96
konsumentprisindex 265–266
prisregleringsprisindex 264, 266
producentprisindex 265–266
produktionsmedelspris-index 265–266
världsmarknadsprisindex 264, 266
totalindex (för byggnads-kostnader) 96
Indirekta skatter JÅ 1973 253
Inkomst av jordbruksfastighet 242, 247, 259, 261–262, JÅ 1974 270–271

Inkomster i jordbruket
se Intäkter i jordbruket
Inkomststrukturen i jordbruket JÅ 1974 260, 269–271
Inkomsttagare inom jordbruk med binärar efter inkomstklass 263
efter yrkesställning 260, 262–263
Inköp (förbrukning) av, se Förbrukning av
Inre rationalisering 272, 275–276
Insektsmedel, förbrukning 115–116
Internationella uppgifter
förvärvsarbete befolkning inom jordbruk 293
husdjurskötsel 292
totalskörd 290–291
åkerarealens användning 289
ägoslagsfördelning 288
Intäkter i jordbruket
per brukningsenhet 243–244
per 10 hektar åker 252
totala 241–242
Inventarier, inköp och underhåll 241, 245

J

Jeepar JÅ 1973 95, 97
Jordarter 180
Jordbrukarfamiljens inkomst 256
Jordbrukarnas taxerade inkomster och utgifter 241–242
Jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse 279–281
Jordbrukets befolkning, se Befolkning
Jordbruksekonomi 238–271
Jordbruksfastighet
inkomst av 242, 247, 259, 261–262, JÅ 1974 270–271
priser 84–92
taxeringsvärden 80–83
ägarer kategori 82
Jordbruksinventeringen
arbetskraft 66–68
husdjurskötsel 207–208
maskiner mm 103–105
svinslakt 224–225
systemtäckdikning 96–98
Jordbruksräkning, se Lantbruksräkning och Lantbrukets företagsregister
Jordbruksvärde 80–81, 83
Jordförvärvslån 273, 275–276

K

Kalvar, se även Nötkreatur
 gödkalv, priser 229
 mindre kalv
 köttproduktion 229
 priser 229
 Kameler 292
 Kapitalinkomst 256
 Klöver 167, JÅ 1974 185
 Kokärter
 odlad areal 118–120
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 Konsumentprisindex 265–266
 Konsumtion av livsmedel 232–233
 Konsumtionsmjölk, priser 215
 Kor, se Nötkreatur
 Korn
 antal företag 122
 hektarskörd 133–134, 136
 186–187
 kvalitet 167
 odlad areal 118–120, 289
 odlingarnas storlek 123
 priser 147
 skördesätt 165
 skördetidpunkt 183
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 sorter 162–163
 såtidpunkt 182
 totalskörd 138–144, 290
 utsädesmängd 157
 växtperiodens längd 184–185
 Kostnader i jordbruket
 per brukningsenhet 244–246
 per 10 hektar åker 253
 totala 241
 KR (= koncentrerad rationalisering), se SR
 Kreditgivning till enskilda jordbrukare 267–269
 Kulterad betesmark
 areal 45
 definition 42
 Kvigor och kvigkalvar, se Nötkreatur
 Kycklingar, se Höns
 Köksväxter, se Trädgårdsväxter
 Köpskilling för jordbruksfastigheter 85–91
 Köpskillingskoefficient 85–92
 Kött- och fläskproduktion 229

L

Ladugårdar
 antal nyuppförda JÅ 1973 88
 åldersfördelning 99
 Ladugårdsbestånd vid företag med mjölkproduktion 98–99
 Lagerlokaler
 antal nybyggda 93
 byggnadssätt 95
 Lamm, se Får
 Lantarbetare, se Arbetskraft
 Lantarbetarlöner
 timförtjänster 70–71
 årsförtjänster JÅ 1973 67–69
 Lantbrukarnas Riksförbund 279–281
 Lantbrukets företagsregister
 allmänt 40–43
 anläggningar 100–101
 arbetskraft 62–65
 arealer 45, 47, 49, 51, 53
 husdjursskötsel 195–206
 växtodling 118–121
 Lantbruksnämndernas verksamhet
 fastighetsinnehav 278
 statliga bidrag och lånegarantier 272–278
 Lantbruksräkning
 se även Lantbrukets företagsregister 40
 Lantbruksundervisning 282–286
 Lin, se Spånadsväxter
 Livsmedel
 export 236–237
 import 235, 237
 konsumtion 232–233
 Logar och lador (antal nyuppförda) JÅ 1973 88
 Lån, se Kreditgivning till enskilda jordbrukare eller Skulder
 Löner, se Lantarbetarlöner

M

Majs 289, 291
 Markkarterad areal 180
 Marknadsförd slaktkalv JÅ 1970 257
 svin 224
 Maskiner och anläggningar
 antal 104
 antal företag 101

drivmedelsförbrukning 105
 fördelning efter drivmedelslag 102
 inköp av maskiner och redskap 106–107
 Maskinlån 273, 275–276
 Matpotatis, se Potatis
 Medlemsskap i ekonomiska föreningar 280
 Mejerier, antal 214–215
 Mejerihantering 213–215
 Mejerileverantörer, antal 214–215
 Mjölk
 avkastning per ko 209–210
 fetthalt 210, 215
 invägd mjölk 214–215
 mjölkpulverproduktion 215
 pris 215
 Mjölkboskapskontroll
 antal kor och besättningar 211
 medelavkastning 210
 Mjölkproduktion
 användning 212
 fördelning efter storleksgrupper 212
 ladugårdsbestånd 99
 Mjölkpulverproduktion 215
 Modersuggor, se Svin
 Mulåsnor och åsnor 292

N

Nationalräkenskaper 269–271
 Naturligt jordbruksområde 37, 39, 295–296
 Njutningsämnen, konsumtion av 232–233
 Normskördevärde 189, 192
 Nybyggnadsverksamhet, se Byggnadsverksamhet
 Nötkreatur
 antal 195–196, 206, 208, 292
 antal företag 198–199
 besättningsstorlek 64, 99, 198–199
 företagarnas ålder 64
 mjölkboskapskontroll 210–211
 priser 229
 rasfördelning JÅ 1970 244–245
 slakt 228
 Nötkreatursenhet 205

O

Objektiv skördeuppskattning 129–134
 Obrukad åker, areal 118–120
 Obärgad areal 132
 Odlingsteknik vid matpotatisodlingar 177, 180
 Ogräsmedel, förbrukning 115–116
 Oljeväxter
 antal företag 122
 hektarskörd 148–149
 kvalitet 128, 148–149
 odlad areal 118–121
 odlingarnas storlek 123
 oljehalt 148–149
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 totalskörd 148–149
 upplöjd höstsädd 124
 övervintring 125
 Olycks- och dödsfall i jordbruk mm 78–79
 Områdesindelning
 administrativa områden 36, 39, 298–299
 karta över produktionsområdesindelningen 297
 naturliga jordbruksområden 37, 39, 295–296
 produktionsområden 37, 39, 295–296
 riksområden 37, 39, 295–296
 skördeområden 37, 39
 Ost, produktion 215

P

Plantskolealster, se Trädgårdsväxter
 Plomberat utsäde 156
 Potatis
 antal företag 122
 arealens fördelning 178
 bärgningsmetoder 174
 hektarskörd 133–134, 179, 186–187
 kvalitet 128
 odlad areal 118–120, 289
 odlingarnas storlek 123, 178
 odlingsteknik 180
 priser 147
 skördetidpunkt 183
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126

sorter 175–176
 spill (vid skörd) 132
 sättningsstidpunkt 182
 totalskörd 139–145, 291
 Premiering av hästar 227–228
 Priser
 handelsgödsel 109
 jordbruksfastigheter 84–92
 mjölk 215
 slaktdjur 229
 traktorer 107
 vete, råg, havre, korn, vallhö, matpotatis, fabrikspotatis, sockerbetor 147
 ägg 230
 Prisindex, se Index
 Producentpriser, se Priser
 Produktion av
 byggnader 93–95
 foderblandningar 113
 kreatursplatser JÅ 1973 88
 kött och fläsk 229
 mjölk 215
 oljeväxter 148–149
 sockerbetor 150
 spannmål (leveranser) 147
 spannmål, slåttervall och potatis (skörd) 138–145
 spånadsväxter JÅ 1970 184
 trädgårdsväxter 153–154
 ägg 230
 Produktionsmedelsprisindex 265–266
 Produktionsområden 37, 39, 295–296
 Proteinhalt 167, 171

R

Raps, se Oljeväxter
 Rationalisering 272–278
 Redskap, inköp av 107
 Reduceringstal 137
 Riksområden 37, 39, 295–296
 Ris 289, 291
 Rybs, se Oljeväxter
 Råg
 antal företag 122
 förmalning, lager 147
 hektarskörd 133–134, 136
 kvalitet 167
 odlad areal 118–120, 289
 odlingarnas storlek 123
 priser 147

skördesätt 164–165
 skördetidpunkt 183
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 sorter 161
 såtidpunkt 182
 totalskörd 138–144, 290
 upplöjd höstsädd 124
 utsädesmängd 157
 övervintring 125
 Ränta
 förräntning 253
 utlåningsränta 267
 inkomst 242, 256
 Rörmjölkkningsanläggning 100

S

Silo 101, JÅ 1973 88
 Självrisk vid skördeskada 190, 192
 Skador, olycksfall 78–79
 Skogar, se Skogsmark
 Skogsbruksvärde 81, 83
 Skogsmark
 antal företag 52–53, 55
 antal arbetstimmar 68, 74
 areal 45, 53, 55–56, 73, 288
 definition 42
 fördelning på företagarekategorier 56, 73
 fördelning på storleksgrupper 53, 55
 Skogsmarksvärde 81, 83
 Skogsvärde 80
 Skolor
 eftergymnasiala skolor 285
 gymnasieskolor 285
 högskolor 286
 Skulder (och tillgångar)
 per brukningsenhet 248, 255
 totala 242
 Skuldprocent 240, JÅ 1970 304
 Skörd
 biologisk skörd per hektar 133, 136, 179, 186–187
 bärgad skörd per hektar 134
 kvalitet 128, 166–167, 171
 skördesätt 164–165, 173–174
 skördetidpunkt 183
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 totalskörd 138–145, 148–150, 153–154, 290–291

Skördeområden 37, 39
 Skördeskadeskydd
 allmänt 188–191
 finansiering 190
 försäkrad areal, antal anmälningar och ersättningar, ersättningsbelopp, normskörd, aktuell skörd, självrisk 192
 Skördesätt för
 potatis 174
 slåttervall 173
 spannmål 164–165
 Skördetidpunkt 183
 Skördetröska 104
 Skördeutfall, medelomdomen 127
 Skördeutsikter, medelomdomen 126
 Skördevärde, aktuellt 189, 192
 Slakt
 besiktigade slaktkroppar 228
 kalvslakt JÅ 1970 257
 marknadsförd slakt 224
 priser 229
 produktion av kött och fläsk 229
 slaktdjurspriser 229
 svinslakt 224–225
 Slaktdjursbesiktningar 228
 Slåttervall
 antal företag 122
 arealens åldersfördelning 169
 botanisk sammansättning JÅ 1974 185
 bärgningsförluster 131
 bärgningsmetod 173
 hektarskörd 133–134, 136, 170
 kvalitet 128, 171
 odlad areal 118–120
 odlingarnas storlek 123
 priser 147
 skördetidpunkt 183
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 tillväxt 131
 totalskörd 138–145
 upplöjd areal 124
 återväxt 132
 övervintring 125
 Släktköp 91
 Smör, produktion 215
 Sockerbetor
 antal företag 122
 hektarskörd 150
 kvalitet 150
 odlad areal 118–120, 289

odlingarnas storlek 123
 priser 147
 skördad areal 150
 skördeutfall 127
 skördeutsikter 126
 sockerhalt 150
 totalskörd 150, 291
 Spannmål
 förmalning, lager 147
 jordbrukarnas leveranser 147
 odlad areal 118–121
 priser 147
 skördesätt 164–165
 skördetidpunkt 183
 sortfördelning 160–163
 spill (vid skörd) 131
 såtidpunkt 182
 totalskörd 138–145, 290–291
 utsädesmängd 157
 Spannmålstork 101
 Sparbankernas kreditgivning 267–268
 Spill (vid skörd)
 potatis 132
 spannmål 131
 Spånadsväxter
 odlad areal JÅ 1970 184
 SR (= särskild rationalisering) 274
 Statlig lånegaranti 275–277
 Statlig rationaliseringsverksamhet 272–278
 Statliga lån (till enskilda jordbrukare) 267–269
 Statsbidrag (till jordbruket) 275–277
 Statsplomberat utsäde 155–156
 Struktur- och befolkningsutredningarna JÅ 1972 67–70
 Stråsåd, statsplomberat
 utsäde 156
 Stutar, se Nötkreatur
 Subventioner JÅ 1973 253
 Suggkontroll, se Svin
 Suggor, se Svin
 Summary 32–35
 Svensk Husdjurskötsel 279–281
 Svenska Lantmännens Riksförbund 279–281
 Svenska Mejeriernas Riksförening 279–281
 Svenska Spannmålsföreningarnas Samorganisation 279–281
 Svenska Ägghandelsförbundet 279–281

Sveriges Allmänna Hypoteksbank 279
 Sveriges Betodlares Centralförening 279–281
 Sveriges Bränneriintressenter 279–281
 Sveriges Fröodlareförbund 279–280
 Sveriges Jordbrukskasseförbund 279–280
 Sveriges Konservväxtodlares Samorganisation 279–281
 Sveriges Oljeväxtodlares Centralförening 279–281
 Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund 279–281
 Sveriges Skogsägareföreningars Riksförbund 279–281
 Sveriges Slakteriförbund 279–281
 Sveriges Stärkelseproducenters förening 279–281
 Svin
 antal 195, 197, 200–201, 292
 antal företag 200
 besättningsstorlek 200–201
 betäckta suggor 217
 fläskproduktion 229
 priser 229
 slakt 224–225, 228–229
 suggkontroll 220–223
 svinstamkontroll 218–219
 tjänstbara galtar 217
 Svinstamkontroll, se Svin
 Sysselsättning, se Arbetskraft
 Systemtäckdikning 96–97
 Såtidpunkt 182

T

Tackor, se Får
 Taxerade inkomster, utgifter m m 241–248
 Taxeringsenheter 55–56, 81–83, JÅ 1969 41–45
 Taxeringsvärden (för jordbruksfastigheter) 80–84
 Teckenförklaring 19
 Tillgångar (och skulder)
 per brukningsenhet 248, 254–255, JÅ 1970 304
 totala 242
 Tillväxt för slåttervall 131
 Timförtjänster 70–71

Tjurar och tjurkalvar, se Nötkreatur

Tjänstbara galtar 217

Tomt- och industrivärde 80

Total areal 288

Totalindex (för byggnadskostnader) 96

Totalskörd

hampa, spånadslin JÅ 1970 184

hirs och sorghum, majs, ris 291

höstvet, vårvete, höstråg, korn, havre, blandsäd, slättervall, potatis 138–145, 290–291

raps, rybs, vitsenap 148–149

sockerbetor 150, 291

Traktor

antal 103–104

användningsområden 102

effekt 107

inköp 107

pris 107

Trädgårdsodling 150–154

Trädgårdsväxter

antal företag 152

odlad areal 152–154

skörd 153–154

Täckdikad areal 97

U

Undervisning, se Lantbruksundervisning

Ugnöt, se Nötkreatur

Upplöjd (utvintrad) areal 124

Utbildning, se Lantbruksundervisning

Utgifter i jordbruket

per brukningsenhet 244–246

totala 241

Utrikeshandel

egentliga jordbruksprodukter 237

livsmedel 235–236

Utsäde, statsplomberat 156

Utsädesmängd för spannmål 157

Utvintrad (upplöjd) areal 124

V

Vall, se Slättervall (Betesvall)

Vall till fröskörd 118–120, 167

Vallhö, priser 147

Vallväxter, statsplomberat utsäde 156

Vegetabilisk produktion 117–193

Vete

antal företag 122

förmalning, lager 147

hektarskörd 133–134, 136, 186–187

kvalitet 166–167

odlad areal 118–120, 289

odlingarnas storlek 123

priser 147

skördesätt 164

skördetidpunkt 183

skördeutfall 127

skördeutsikter 126

sorter 160–161

såtidpunkt 182

totalskörd 138–145, 290

upplöjd areal 124

utsädesmängd 157

växtperiodens längd 184–185

övervintring 125

Vicker (och foderärter)

odlad areal 118–120

skördeutfall 127

skördeutsikter 126

Vitsenap, se Oljeväxter

Våroljeväxter, kvalitet 128, 148–149

Vårraps, se Oljeväxter

Vårrybs, se Oljeväxter

Vårråg, se Råg

Vårsäd, kvalitet 128, 166–167

Vårvete, se Vete

Världsmarknadsprisindex 264, 266

Växthus

antal nybyggda 95

byggnadssätt 95

yta 152, 154

Växtperiod 184–185

Växtskyddsmedel, inköp 114–116

Y

Yrkesskador inom jordbruk m m,

anställd arbetskraft 78–79

Yttre rationalisering 273, 275–276

Å

Åker

arealens användning 118–121, 289

definition 42

fördelning på företagarkategorier 49

fördelning på storleksgrupp 47, 51, 120

fördelning på ägarekategorier JÅ 1970 52

systemtäckdikad areal 97

total areal 45, 118–120, 289

ägd resp arrenderad areal 45, 97

Åkervärde 81, 83

Åldersfördelning 60, 63–64, 72, 76, 99, 169, 261

Årsförtjänster JÅ 1973 67–69

Årsväxtrapportering 124–128

Åsnor och mulåsnor 292

Återväxt på slättervall 132

Ä

Ägarekategorier inom jordbruk 82, JÅ 1970 52

Ägd åker 45

Ägda företag 44

Ägg

partihandelns invägnings 230

priser 230

produktion 230

Ägoslag

annan gräsbärande mark 45, 288

kultiverad betesmark 45

skog 45, 55, 288

åker 45, 288

övrig mark 45, 288

Ärter, se Kokärter

Ö

Övergångsbidrag 274–276

Övervintring, medelomdömen 125

Övrig mark

areal 45, 288

definition 42